

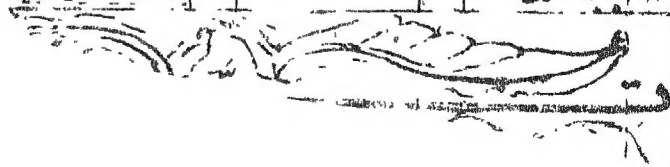
باب الزاير مع الغين	باب السين مع الغين	باب الشين مع الغين	باب الصاد مع الدال
باب الزاير مع الفاء	باب السين مع الفاء	باب الشين مع الفاء	باب الصاد مع الزاير
باب الزاير مع القاف	باب السين مع القاف	باب الشين مع القاف	باب الصاد مع الصاد
باب الزاير مع الكاف	باب السين مع الكاف	باب الشين مع الكاف	باب الصاد مع الصاد
باب الزاير مع اللام	باب السين مع اللام	باب الشين مع اللام	باب الصاد مع الصاد
باب الزاير مع الميم	باب السين مع الميم	باب الشين مع الميم	باب الصاد مع الصاد
باب الزاير مع النون	باب السين مع النون	باب الشين مع النون	باب الصاد مع الصاد
باب الزاير مع الواو	باب السين مع الواو	باب الشين مع الواو	باب الصاد مع الصاد
باب الزاير مع الياء	باب السين مع الياء	باب الشين مع الياء	باب الصاد مع الصاد
باب السين مع الالف	باب الشين مع الالف	باب الصاد مع الالف	باب السين مع السين
باب السين مع الباء	باب الشين مع الباء	باب الصاد مع الباء	باب السين مع السين
باب السين مع التاء	باب الشين مع التاء	باب الصاد مع التاء	باب السين مع السين
باب السين مع الجيم	باب الشين مع الجيم	باب الصاد مع الجيم	باب السين مع السين
باب السين مع الكا	باب الشين مع الكا	باب الصاد مع الكا	باب السين مع السين
باب السين مع الخاء	باب الشين مع الخاء	باب الصاد مع الخاء	باب السين مع السين
باب السين مع الدال	باب الشين مع الدال	باب الصاد مع الدال	باب السين مع السين
باب السين مع الزاير	باب الشين مع الزاير	باب الصاد مع الزاير	باب السين مع السين
باب السين مع السين	باب الشين مع السين	باب الصاد مع السين	باب السين مع السين
باب السين مع الصاد	باب الشين مع الصاد	باب الصاد مع الصاد	باب السين مع السين
باب السين مع الضاد	باب الشين مع الضاد	باب الصاد مع الضاد	باب السين مع السين
باب السين مع الظاء	باب الشين مع الظاء	باب الصاد مع الظاء	باب السين مع السين
باب السين مع العين	باب الشين مع العين	باب الصاد مع العين	باب السين مع السين

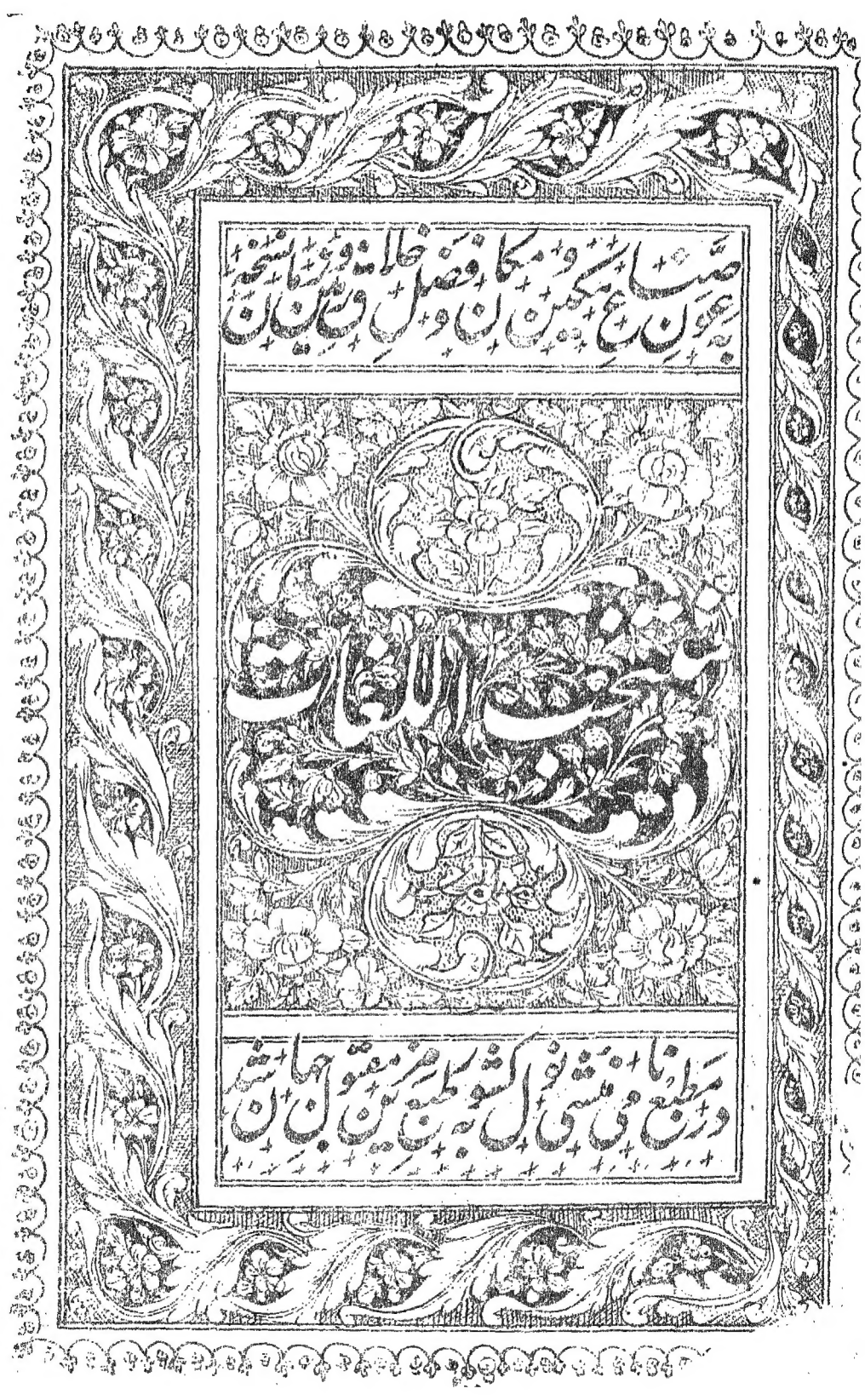
باب الضاد مع الشاء	باب الطاء مع الدال	باب الطاء مع اللام	باب العين مع القاف
باب الضاد مع الدال	باب الطاء مع الزاي	باب الطاء مع الميم	باب العين مع الكاف
باب الضاد مع الزاي	باب الطاء مع الراء	باب الطاء مع هون	باب العين مع اللام
باب الضاد مع الزاي	باب الطاء مع الراء	باب الطاء مع الياء	باب العين مع الميم
باب الضاد مع السين	باب الطاء مع السين	باب العين مع الالف	باب العين مع النون
باب الضاد مع التاء	باب الطاء مع التاء	باب العين مع الباء	باب العين مع الواو
باب الضاد مع الجيم	باب الطاء مع الجيم	باب العين مع التاء	باب العين مع الهمزة
باب الضاد مع الكاف	باب الطاء مع الكاف	باب العين مع الشاء	باب العين مع ايماء
باب الضاد مع الالف	باب الطاء مع الالف	باب العين مع كيم	باب العين مع الا
باب الضاد مع القاف	باب الطاء مع القاف	باب العين مع الخاء	باب العين مع الزاي
باب الضاد مع الدال	باب الطاء مع الدال	باب العين مع اللام	باب العين مع التاء
باب الضاد مع الميم	باب الطاء مع الميم	باب العين مع الزاي	باب العين مع الشاء
باب الضاد مع هون	باب الطاء مع هون	باب العين مع الراء	باب العين مع كيم
باب الضاد مع الواو	باب الطاء مع الواو	باب العين مع الزاي	باب العين مع الدال
باب الطاء مع التاء	باب الطاء مع التاء	باب العين مع السين	باب العين مع الزاي
باب الطاء مع الباء	باب الطاء مع الباء	باب العين مع الشين	باب العين مع الزاي
باب الطاء مع القاف	باب الطاء مع القاف	باب العين مع الصاد	باب العين مع الزاي
باب الطاء مع الشاء	باب الطاء مع الشاء	باب العين مع الفاء	باب العين مع السين
باب الطاء مع كيم	باب الطاء مع الراء	باب العين مع الطاء	باب العين مع الشين
باب الطاء مع سجا	باب الطاء مع السين	باب العين مع الشاء	باب العين مع الصاد
باب الطاء مع الخاء	باب الطاء مع الفاء	باب العين مع القاف	باب العين مع الضاد

Exon

[illegible]

باب النون مع الهمزة	باب الواو مع الهمزة	باب الهمزة مع الزا	باب الهمزة مع اليا
باب الواو مع الهمزة	باب الواو مع الهمزة	باب الهمزة مع السين	باب الهمزة مع التبا
باب الواو مع الهمزة	باب الواو مع الفار	باب الهمزة مع الشين	باب الهمزة مع الثا
باب الواو مع التبا	باب الواو مع القاف	باب الهمزة مع الضا	باب الهمزة مع الخا
باب الواو مع الثا	باب الواو مع الكاف	باب الهمزة مع الضا	باب الهمزة مع الخا
باب الواو مع الجيم	باب الواو مع اللام	باب الهمزة مع الطاء	باب الهمزة مع الدال
باب الواو مع الخا	باب الواو مع الميم	باب الهمزة مع النون	باب الهمزة مع الراء
باب الواو مع الحاء	باب الواو مع النون	باب الهمزة مع الفين	باب الهمزة مع السين
باب الواو مع الدال	باب الواو مع الهاء	باب الهمزة مع الفاء	باب الهمزة مع الظا
باب الواو مع الذال	باب الواو مع الهمزة	باب الهمزة مع القاف	باب الهمزة مع العين
باب الواو مع الراء	باب الواو مع الهمزة	باب الهمزة مع الكاف	باب الهمزة مع الفاء
باب الواو مع الزا	باب الواو مع الهمزة	باب الهمزة مع اللام	باب الهمزة مع القاف
باب الواو مع السين	باب الواو مع التبا	باب الهمزة مع الميم	باب الهمزة مع اللام
باب الواو مع الشين	باب الواو مع الثا	باب الهمزة مع النون	باب الهمزة مع الميم
باب الواو مع الضا	باب الواو مع الجيم	باب الهمزة مع الواو	باب الهمزة مع النون
باب الواو مع الضا	باب الواو مع الدال	باب الهمزة مع الهاء	باب الهمزة مع الهمزة
باب الواو مع الطاء	باب الواو مع الذال	باب الهمزة مع الهمزة	باب الهمزة مع الهمزة
باب الواو مع الظا	باب الواو مع الراء	باب الهمزة مع الهمزة	باب الهمزة مع الهمزة

صبا و کمال وصال وصال وصال

سبح اللغات

در بیان مثنوی کشف المحجوبین

۲۶۱۲

۱۰۰۲

M A LIBRARY, A M U

PI 2114

بسم الله الرحمن الرحيم

ستایش و سپاس اکت الملکی که در کار آلاسی بی احوال و نعمای بی قیامش و قلم و سوابق فیض و لوح
 علمایش در دانه حشر نهند و خسته و خیزه و ان نیزان دریافت نسجد و اگر فی اشل آب انهارید او
 شایخ و برگ اشجار کاغذ و قلم شود و افروخته بنیان ماکت تا ابد بر صیقله روزگار و جریه کلیل و نهانیت
 نشسته و زمرنی ازان کتاب و برنی ازان حساب توانند لگاشت و قطره ازان دریا و ذره ازان
 صحرایانند بر داشت بکدام زبان و بیان او توان نمود کنگره قصر کبریا به جلالتش رفیع تر از آنست
 که کن آرای خواص و داد نام عوام به آنجا تواند رسید و قضای بیدای کماش و بیع تر از آنست
 که در خان اولی اجنه آموش فلکی و عقول مکی بیال افکار و بصلح اندیشه های نامهار در انجا است
 بسر منری تواند کشید عقل درین شامراه بکمر خون است و جسم درین تیر نگاه و گرگون سبحان الله
 جانیکه حبیب اله در ازان مع الذبح جزا افتد نماید و زبان بکلمه لا الهی الا هو مرز و درایان
 کوی نادانی و بی سرو پایان با دین میرانی راجه غاموشی چه مجال و گفتگو کردن بی خیال محال
 آری حادث را با قدیم چه کار و ممکن را با واجب چه شمار خلاق را با خالق چه نسبت ناموک را
 با مالک چه نسبت آنکه الوشا امکان را از مقدس طلق چه آگاهی و محبوب را و یه هم را با وجود بخت چه همرا

شماره

دل ز کج دین پر و بال از کجا	من که تو یسیم جلال از کجا
-----------------------------	---------------------------

<p>هم زورش دست تخی با گشت نگ سر پرده او سر شکست مشکل این حرف نگر و نخل تا ابدش ملک چه صحر است این</p>	<p>دستم بیکپای پی ره نوشت پایه سخن را که دراز است و پست پرورش آموختگان ازل کز ایش عمل چه در است این</p>
---	---

تعمایت سعی عقل و درین و نهایت درک ذہن و ذہین درین مقام استدلال است از اثر بر موش و از
سبب بر سبب تا تعالی از علت معلول و از محسوس بمبادر عقول و چون عقل درین راه بار یک
تا یک حیران و سراییمه است چه انفع شرع بر تش داده از صفات خود و آنچه او را بیان توان شناخت
آگاه گردانید و آید تا اگر طبع بیان از روح انسانی اندر ستاده از افعال افعال آنچه موجب قرب و اتصال
سبقت و اولیاء باشد از طرف بوده و از آنچه حرمان از ان است و سبب تلوث بالوات امکان باشد
نمی خود و نخست آدم خاک را و تعلیم فائده و علم آدم مودب مذهب ساخته خلعت نبوت و تشریف
سلطنت پوشانیده سلسله اشقام مہام عالم را بدین دو امر مربوط گردانید و چون لفظ صورت و معنی
و ضبط ظاهر و باطن از نوع بشر متفرع جمع میان این دو رتبه از اغلب افراد انسانی تعدد بود
اکثر اوقات جمعی را به نبوت و جمعی را به سلطنت مشرف ساخت و بعد از انقطاع سلسله رسالت
و انقراض دور نبوت با دشامان ذومی الاقتدار و سلاطین عالم قرار را تبرج امر خلافت و توفیق
حکم سلطنت تقرر و هشتم تباہ عقل و شرع موند گردانید و بسبب قاطع و راسی ساطع محکم داشته
کارگاه شهنش و صورت و بارگاه وحدت و کفرت را آرایش داد تا جمہور را نام و کافہ اہل اسلام
تخصیل منافع و مصالح نشاء معاش نموده مستعکیل امور بسا و شوند مشجکان الذی بید ملکوت
کل شیء و الیک ترجعون و درود و سعادت درود پر گزیده مکرم کہ آفریدگار عالم شناسی او گفته و تائید
قرین نام خود داشته و او را فاتح رسل و بهترین انبیاء گردانیده و دین او را مانع جمیع ملل و دین
ساخته و با اہل بیت اطهار و اصحاب ایثار از مجاہدین و انصار موبد گردانیده و به بشارت انطمار
دین مسیح و استیلائی مومنین بر مشرکین اعلام اسلام و الویہ شریعت آن خیر الانام بقیام قیامت
برافراشت بکرام استعداد و استحقاق مرقوم توان داشت زہد و الی ولایت نبوت و ولایت کہ
نوامی اما الہ الا اللہ صدای پنج نوبت اوست و آوازہ محمد رسول اللہ طیف کوس و ولت او نہ آن
والی کہ گاہی فغان عزل بنامش صادر گردد و نہ آن سلطانی کہ از قلعت سپاہ ضعف پذیرد و از
کثرت غوغا نریمت گیر و قهرمانی کہ بسبب قاطع بر بیان مرقان سبہ دعوی گریستن نہایت آید

عربا بریده و به مقاصد خردترین سوره از سوره قرآن گردن نهاده اند باینکه در طحا و کنه کشیده
فصیح که حدیث آنرا فصیح او را سزااست یعنی که کلمه او تیت جوامع الکلم او را واکالی که قبای گمراهان
علی قدر عطف لهم بر قامت او راست و دعوی آنها سید ولد آدم و لا فخر او را بجااست بلندتر از کبریا
احکام و آیات جهت رعایت مصالح و غایات مخصوص نبوت اوست و تتم رسالت و اختتام دعوت
خاصه نبوت است و ستوده صفاتی که عظیم نشان آید بلند پایه و انک لعل خلق عظیم در شان او جامع
جیع فزایشها و قسم آلهی در کتاب مجید بفرشته نیش هر زبان ستایش با +

خطب

شمسه مستقیمت اختران هر دو جهان بسته قمر اک اوست همچو الف را ست بعد وفا تازه تر بخت ز سرای بخت	تتم رسل خاتم نبیین آمی گوید بزرگان فصیح اول آخسر شده بر اینها رسم ترین است که در روزگار	احمد رسل که خرد خاک اوست از این آوم و میسم هیچ بود و درین نسبد فیروزه میش و در پیوه بسایر دیوار
--	--	--

الحمد لله رب العالمین و علی آله الاطهار و صحبه الانبیاء صلوات الله تعالی علیهم اجمعین
و لا یزال یصلح بالقطر الذی یور و الایام و سلم علیه و علیهم تسلیما کثیرا لیسر ادعای شاهی پادشاه اسلام
اطلا که علی غایب فی الامام و ابدا ملک الی یوم القیام حق جل شانه در کتاب مجید بعد از اطاعت خود و
اطلاعت رسول بر حق اطاعت اولی الامر بر کافضل اسلام بکجه بوزانم واجب و لازم و لازم
و تالیهت ایشان در اعلامی وین محمدی و شریعت احمدی مقرر و واجب شمرده باین برین
از طبقات زمان هر طائفه از طوایف دوران لازم است که بادشاه وقت و سلطان زمان خود را
که در سایه حمایت از تاب آفتاب حوادث آسوده اند بطاهر و باطن انقیاد و اطاعت نمایند و در
چهره و عاوشاهی او گویند احمد لید و لکنه که این ایام سعادت فراهم بوج و پادشاهی زینت
یافته که قدوة سلاطین روزگار است و صفوة خواقین نامدار کعبه آمال و امانی و قبله اصحاب فضل
و از باب معانی است دین پروری که تا پاس شریعت غرا و ملت بیضا در وقع شاهی رفیع ملاهی
آتش و شایعش از فوضه لاله از باده از عوانی و ساغر دوست کامی جزو غنای سیر روی بهره ندیده و تامل
احسان و ضحوی اگر امش خاص و عام را در حلقه بندگی در آورده سر و سوسن از آراوی شمره نخیده
نگرس بهمت آنکه شیخ میثم و بیضا است از نیم سیاستش فرکان ریخته و برگ بید بقصد مخالفانش خنجر
بیدار میخند حکم و قضایش در انضامی امور بر تبه است که در حال استقبال احوال را مانعی سازد و بساط اخلال

و عرصه خاک را از صوره انجسم و نقش مردم چون رتبه شطرنج بپرد از دیوار و تیر و شیر و آهواز
خوف غلاف عکس با هم آشیانه و هم گنجم و او ضلع زمان و احوال جهان از من معدنش چون
نبض تند رستان و آرام در عهد و نقش حکایت ملک شاه و بنجر ماضی و دور و در انصافش
مدعی و مباحصم به خود شاید و قاضی دریا ولی که خمس آنها دریا بار و دستش در قحط سال آخر الزمان
آبی بجست زار جهان داده و نتیجه مرده و مردی از خاندان قنوت و دودمان مردش داده
گفت دریا نقش با جو و توام بلکه جو دس است مجسم گوهر گردون صد نقش چون روح مقدس بلکه
روحی است اقدار پیش بحر محیط و جنب تلاطم بحر تاش جلوه سراب و گنبد گردون باد و صفت
و نصبت قیصر و نقش گنبد جاب با پیش اگر باد بهاری و ابر آوری را تعلیم چنین آرائی کند قطره
شبنم نو لوی عسائی و دانه انار یا قوت رمانی گردد و فرغ رایش اگر آفتاب را بر توبه بخشد
شک سیاه لعل به خسانی و ناک تیره طمانی کافی شود ماه اگر کسب نور از رایش کردی از
کافیت کاف و طلعت خسوف و کدورت محاق امین بودی هر طرف چینی که از عطر خلقش سخنی
گذرد و کستان این نبات در فوسه کلام فرو رود و افلاس کلاش در عهدش معامله نمی و کاروانی صبا
سقل معاش و دولت و سعادت با فضیلت کیبیا خالصیتش خواهد تاش هر ناز و نیازی که ز بر دست
مراپ پیش طاق در گامش کند چون سجدت مردود و بر مراد که نه از مسوایان بارگاهش
جوید چون گسرت احمد و اکسیر عظم مفتوح و در آمد ویرا گرنه برگردم کرد و توش و و سیکرد از چرخ
بیفتادنی و شل اگر نه از متعال شال امرش منطقه می بست از بطن عدم نژادی قطب فلک که
تیباب ذائق و سکون اصلی مشهور است نرد غم را رخ و جزیم ثباتش نقطه است موم بلبست
قطره چمچید و مساجت البعاد اجرام بیط و نعل مالاخیل افلاک که معرکه امتحان اهل ادراک است
پایش و من ثاقب و فکر تاش امر است معلوم آفتاب جهان تاب که روشن کننده عالم اجسام
با اتفاق ارباب اشراق نور دهنده اجرام است در آسمان خمیر نورش کوکبی است خوف
و خط محور که بقول اختر شناسان هفت کشور باستقامت و استوارند کورست پیش را سنجایش
قوی است از جاده سدا و صواب خوف انوار نیره و آثار طریقه از سعادت اولیا و شقاوت اعدا
نشانی شوکت سکندر و ختمت سلیمان از بزم و زرش دستانی زد و بجا که آفتاب دار از مطلع جلال
شرق اقبال تن تن با بقصد دشمن خاکسار بفر که کار را آشکار شود و خشم نهر درون چون شبنم روانی
به مغرب دل هند و لشکر خوش است از ترش چون انجسم در شعله نور نیر غم خود و غم کرد و زنی غصبت و جلال

و منی دولت و اقبال ع لشکری در یک قبا و کشوری در یک بدن پشیمانی پندش هندو است
 حسابان که بغرب مغرب و در که اعداد اعداد را از قسمت قطعی حاصل تصدیف و تصدیف بر خسته خاک ظاهر
 شامی است عاقل و عاقل که بعلم قشیر معانی ان را شرح شرح کند طبعی است مزاج شناس کتاب
 و منش بر دم آبی سده مستقیان عنایت یه بلاتی است که چون در شب ظلام بر آفتاب اتمام ارفق
 بنیام طالع شید و عده و نافه جام را عادت روز قیامت باشد که دیدن بلال دیوانه گاه شود
 افزاید این بلال لعکس آن سودا خام چنگی تمام از کافیه سرخس بر مغز و نماید ابریت بر سر
 آب لیکن آتش بار برقی است تمام ضیا اما صاعقه دار کمانش بریت کوزه پشت که تیرش
 چون نصیحت روشن دلان از غایت تاثیر در دل ادا جایی که برست چنگی است بنیم نرم را که در دم
 ترانه فتح و نصرت بر اولیای دولت میخواند و از هر گوشه آوازه بگوش می رسد و چون بلال طبع
 سرایه صد شایعید چون قوس قزح و دلیل باران رحمت و چون قوس النصار در آفتاب سعادت
 میرش از دما نیست که باشتیاق الهی دشمن از غایت ضعف دمان باز کرده بلکه بر آفتاب
 و مانش بر برآورده گاست که شهنشاه کو اکب سپاه چون آفتاب جهان تاب بخانه کمان دراید روز
 عمر پنداره کوتاه و شب اند و منش راز گردد اگر چه تیرا در قوس و بال است اما اینجا صد شرف و
 جلال است رحمت که سر و جو یار دولت و متون بنای سلطنت است چون عصای کلیم سپاه
 غرور دشمن به نور را بیکدم منعدم و شلاقی سازد و کفره فخره را چون شجره فرعون بی عیون
 بملقه ایمان و اثره اطاعت آرد و کما راجع ازین رو که بان رخ ضو بیست بر کما غل تقدیر دار و منش
 بر جانیران سان سوز و فتح بر فراز فتح کایه پاید آید علم شیر پیکش هرگاه نمایان شود و منش و با جفت زاده که زیاده

<p>اگر نرم است ز لکین از حساست مه نو حلقه در گوشش بر کما شش سانش چون علم سازد سرشت بکین چنین اگر رخ برسم وزد</p>	<p>و گر نرم است مشکین از کما شش یکی از نیره داران آفتابش شود وسیع ساز از مهره پشت گنگه در چشم مهره و مهره بسوزد</p>
<p>دری شهنشاه سلیمان جاده احمد علم ادیس علم پیمایی جیا یوسف لقاحض قدیم مسیحی دم خلیل مقام کلیم کلام نوشته فضال ویرانوال بسطه مطبعت جهان طرازی شیرینی معادک مغازی ابوالمظفر شهاب الدین محمد صاحب قرآن ثانی شاه جهان بادشاه غازی خلد الله ظلله که داکتر حبیب الله</p>	

مثنوی

سرورشان بتوانا ترست یکدلش شش طرف و هفت خوان دین ملک و دولت او اختر است چغند بد و رانش جهان کنست بام سهارا که نقش سانی است	نامور و صمد برانما ترست مرکز نه داره شاه جهان ملک صدق خاکدش گوهر است سر برش دعوی پانی کند باقی بادا که بین باسته است
---	--

و از حسن الفتات این ولایت عالیله آنکه تاریخ ولادت هر اسرارش صاحب قرآن ثانی می شود
بعد از رفع حروف آحاد و جامع اوراق این تاریخ شد بعین راضین و رسک نظم کشیده

نظم

شاهنشسته زمانه دانشور یگانه دین پرور و ستار شاه جهان که باشد روز سکه که عالم پیر از تقدیرش چو آن از چار و نه نماید و یگانه چو اهریوی از چار و نه گذر کند و تامل بر تو خور	اسکندر خستین صاحب قرآن ثانی از جهدهش میوید از فرمان ثانی می نافت از جبهتیش نور ذریکانی کار قرین حکمتش تائید شمعانی تاریخ مولدش اصحاب قرآن ثانی
---	--

و این بیلی است لایح و حقیقی است و انصاف بر آنکه رتبه صاحب قرآن ثانی نزدیک بدرجه طایع این
باو شاه ظل الله بوده و باستحقاق ذاتی و استعداده و طریقی تقرب باین لقب گردیده و تاریخ جلوس پادشاهی
که نیز را رقم ایستاده بدان هم شده و فی نظم در آورده

نظم

پیشده بر تخت باقبال و بخت آن شه دین پرور که فیض او بانج جهان خرم و سرسبز شد خضر نقایه سفت مصد و جود آمده تاریخ جلوسش ز غیب	شاه جهان ثانی صاحب قرآن گشت جهان غیرت بانج جهان از کرم بادشیه کامران عالم پیر از نظیر او جوان شاه جهان باشد شاه جهان
--	--

ولایت تمام دارد و بر آنکه در اول از جاسفانه عیبت شاه جهانی باین باو شاه دین پناه حواله
شده بود و درین زمان سعادت عنوان جلوه ظهور نموده و از آنجا که این باو شاه دین پناه در اظهار

شعار شرع محمدی بزم است و در تئیسال اعداد دین احمدی عازم حق تعالی بدین این صدقیت و حسن
 حقیقت چهار پسر سعادت شرک را آتش نموده که هر چهار چون چار یا رسید الا برار انیس این بادشاو کارگزار
 هر چهار چون چهار عنصر فردی الوجود و چون چهار فصل مطلوب و مقصود و چون چهار مرتبه اعداد ناگزیر عالم
 چون دو چشم و دو گوش باین سرورنی آدم هر چهار مرکز دایره دولت و قطب آسمان است و بدر و زو
 عطمت و خورشید اوج سعادت و نظم هر چهار رکن کلین و بل چار عدد و کعبه دین و نخستین
 شانزده کامکار نظم لطیف آفریدگار عنوان صحیفه دولت و دیباچه کتاب که امت مردم چشم مردمی
 و مردم به وری سویدای دل مردمی و دلاوری انیس بزم و زرم شنشاهی محمد سرانظر الله
 دین پرورد دانش پژوه سلطان دارالشکوه و دوم شانزده عالمیقدار آرایش ایوان خلافت
 پر ایش گلستان جلالت شمع سبستان دانائی فروغ ویده بنیادی دولت و اقبال مطلع سلطان
 شهاب شجاع سوم شانزده گردون و قار منظر الطاف الهی زیبا رنگ شاهی سعادت
 انصاف دولت نصیب سلطان او رنگ زیب چهارم شانزده گرامی قدر نور حدقه دولت
 نور حدیقه سلطنت خورشید رایت فلک خوش سلطان مراد بخش الهی تا قیام قیامت ازین
 بادشاو جوان نجات و ازین شانزده ای زینت افسر و تخت گلزار جهان خرم و شاد و ادب باد
 نظم خداوند به پیران جوان نجات که نام است آسمان چرخ زمین تخت و بر سپهر تخت شامش و تابان
 چرخ طالع الیمش باد و خراب آباد عالم باد معمور و باد که امش آدم معمور و بعد چنین گوید بنده افعه و ناز
 احقر عبد الرشید الحسینی المدنی اهلاً و البیوی مولد که این کتابی است و تحقیق بیان احوال ضروریه و کلیه
 تألیف از کتاب معتبره چون قاموس صراح عبارت فارسی عام فهم خاص پسند و تحقیق الفاظ و تنقیح معانی
 و اعتبار حروف مفهوظ و مقبول و رعایت ان باب فیصل بارعایت حروف اول و دوم در آخر پنجاه حرف اول و حرف
 آخر فصل باشد بی رعایت مانند اشتقاق و اسقاط حروف زوائد تا هر قاصی و دانی ازان بهره ور شود کتاب
 قاموس که مدار و معتمد علیه جمهور است و در میان مردم تحقیق و تنقیح مشهور اگر چه بحریت بی پایان و محلو
 است بیکران نامشتمل است بر اموری که ملائم طبع انسانی زمان و پسند خاطر اهل این دوران نیست این
 کتاب که نه نیست ازان معانی کلی است ازان گلستان عکاست ازان اول آنکه بیان لغت به عبارتی کرده
 معانی و شکل تراز اصل لغت است چنانکه فضلاء و اهل آن به بیان دیگر محتاج میشوند و دوم آنکه اکثر بیان
 لغت لفظی است که کرده و معلوم نیست که کدام معنی ازان معانی مراوست و عجیب آنکه بعضی از بیان لغت
 لفظی کرده باز بعضی دیگر آن لفظ را همان لغت تفسیر نموده سوم آنکه در بعضی جاها اظهاب کرده و آنچه تحقیق

دخول ندارد و آورده چون بیان خواص او و یہ کہ وظیفہ فن طب است نہ وظیفہ لغت و با وجود
آن الطاب در مقامی که شیخ و ضبط میخورد مختصا محل بکار برده چهارم آنکہ بر طبق صاحب صحاح رعایت
ماخذ اشتقاق کرده و جمعی کثیر کہ در فن صرف عبارتی ندارد بدین اخص لغت و مانند آنکہ علامات
و اصطلاحات چند در اول ذکر کردہ کہ تا آنرا کسی نداند در بیان بعضی لغات عاجز میشود و ششم آنکہ یک
لفظ کہ چند معنی می آید گاہے ہر یک معنی آنرا علیحدہ ذکر میکنند و در این ایراد لغات می نمایند با آنکہ
اختصار و ضبط لغات ضایع میکند کہ بہ معانی را یکجا ذکر کنند ہفتم آنکہ در بعضی جا ترک لغتی و سہوی و نسیانی کہ
لازمہ انسان است در آن واقع شد ہشتم آنکہ بیان حرکت اول کلمہ بنابر قاعدہ کہ قرار داده ہر جا درست
نیاورد و اعتدال را وہ آنکہ بعضی جا کہ ترک شدہ بدو اسطہ شہرت فتح و ختم و کسرت در آن کلمہ سمع نیست چہ
شہرت مختلف میشود بہ نسبت اشخاص ہم آنکہ بیان اعراب لغتی کلمات بکلمات دیگر نمایند کہ اعراب
آن کلمات نیز ہر کس معلوم نیست و درین کتاب ہر جا اشارتی بدان خواہد رفت و بعد از صورت
اتمام و اختتام بہ مقتضای اللغات شاہ جہان موسوم ہنودہ نذر حجاب در گاہ عرض شہباز
ساختہ اگرچہ این محقر چہ لائق آن چنان در گاہے باشد کہ مرجع سلاطین نماید و خواہد قین کارگار
جمع اتمل و ناقص و منبع فواصل و فضائل است اما چون این گاہ در کہ نو میدی نیست و گاہی
سجونی و تاروی را بگلشنی خوشنوی را بعدنی و در نمی را بخونی قبول سے کند امید کہ قبول اقتضا سے
لغنی نیز پیمان ہر و ن عیب است ولیکن نہت از موری و برتیمان کتب تواریخ پوشیدہ نیست
کہ چون شیخ محمد الدین محمد بن یعقوب فیروز آبادی نجاست کثیر السعادت برگزیدہ سبحانی مطبوعہ
تجلیات ربانی حضرت امیر کبیر صاحبقرانی انا را اندر بمانہ مستعد گردیدہ کتاب موسیٰ بن جعفر
ایشان در آورده بانعامات وافرہ و الطاف مشکاثرہ سر فہرست و این کتاب اگرچہ
نہ در جنب آن کتاب است و این مولف نہ در برابر آن مولف اما حضرت شہناشاہی ظل الہی
در قوت اقبال و افزونی جلال قیام کند فتح و ظفر و نابید و ولت و اثر و قوم آن امیر کبیر

و ثانی آن صاحب قرآن است و عن قریب بعنایت آفریدگار چون
صاحب قرآن کامکار مصدق تعویات عظیمہ و نظیر امور خیمہ خواہد گردید

اللهم خدا جلالة و انابة جلالة و حصول انابه بحق الحق اعلم

ارباب العالمین و بصاوة الاسلام علی سید المرسلین

و بحول اللہ و قوتہ استعین

بسم الله الرحمن الرحيم

باب الف مع الالف

ابتدا آغاز کردن آموختن ابتلا آزمودن و در بلا و بیخ افکندن آئینا بنا کردن ابد با سر
 آشکار کردن ناسریدن ایراد نیر کردن مسرت کردن و از بیماری ربانیدن و از بیماری پشیدن لطفا
 و رنگ کردن القای باقی داشتن ابلا با کسر فرسوده گردانیدن و آشکار کردن و کفایت نمودن و
 آزمودن ابابالفتح فی یکی یا بسیار باره واحد و بضم کمره و شستن چیز را و با کسبه باز ستادن از چیزهای
 و سرکشی کردن ابابالفتح بی همزه آتش و این فارسی است کمال گوید بعیت در طبع تو چو به خور و تا ابابالفتح
 آتش که از کبر سرایه است و و بجای دیگر گفته کس که این ایام سببی خوشگوار است آید و و بجز این است
 یزعی آید چون با کلمه دیگر ترکیب یابد مانند شور با و سبک از زیر ابابا بالمد پدران جمع است
 در اصل آبا و بود و او را همزه کردند ابابا یا کسر نیافزودن و بالفتح سپران و پسران و گمان در اصل
 ابنا و بود و جمع بنویختن که بقاعده صری این شده است جمع این چنانچه متبادر فصحی شود
 بعضی نیا کنندگان نیز آمده جمع بالی چنانچه عرب گوید ابنا را اخبارنا یعنی نیا کنندگان این نیا نه
 گناه کاران اویند و صاحب صحاح گوید افعال جمع فاعل نیامده و گمان می برم که کلام عرب
 چنین باشند بنا تا جانتا و اصحاب نیز جمع صاحبیت بلکه جمع صاحب است اما صاحب قاموس
 صاحب کشف رد قول او نموده اند و این کلام را درست داشته اند ابو الکسر جاد اودن
 و بالفتح نوضعی است ما بین مک و نه مولد امام محمد باقر علیه السلام مدفن مادر حضرت رسالت پناه
 صلی الله علیه و آله و سلم حضرت در اینجا زیارت الشیخان نموده اند و صاحب قاموس حمید و اربعه ساجلی و غیره
 را قی است و رکنه مدفن مادر حضرت پیغمبر است صلی الله علیه و آله و سلم و ابو امد فن پدر حضرت است لیکن از بعضی اخبار

اولا تذکره مفوم میگردد و اجمعی بافتن زیاتر اولا با کسر ملاک کردن الکا با کسر و تشدید تایی مسوره
 برودن آتقا با کسر و تشدید تایی مسوره بر پیر کردن آتقا بافتن بر پیر گاران اولا با کسر تقسیم شدن و تقسیم
 ایندن آتقا با کسر تکرار کردن و بافتن شکستنا و میانمای چیزی جمع تنی با کسر اجزا با کسر و برای محله
 دن اجزا با کسر و برای محله و همزه مبدل از یا جزیه و اودن و بی نیاز گردانیدن و بی نیاز شدن و جزا
 دن اجزا با کسر و همزه چلی جز و جز کردن و بی نیاز کردن و حق گذاردن و در قش را بسته کردن و قش را
 بر کردن و پس شدن و بافتن پارامی چیزی جمع جز و جدا با کسر از خان و مان بیرون کردن و بیرون شدن
 یا برگزیدن و فرا هم آوردن احترام پذیر شدن اجزا برای معجز کس کردن آتقا نبون میوه چین
 بی بافتن روشن تر چسبا با کسر آتقا شدن آتقا بافتن و نشین معجزه آنچه و شکم باشد از دل و طبر و
 برز و مانند آن جمع آتقا چسبا با کسر هم کردن و ضبط کردن چسبا بافتن اطراف و جوانب جمع خبوا بافتن
 یا با کسر زنده کردن و در فراخی نعمت شدن و در باران شدن و بافتن زنده یا و قبیلها جمع
 آتقا با کسر در سوال مبالغه کردن و ریش را اصلاح کردن و برودت را بسیار گرفتن و پابیز
 و ایندن احلا با کسر شیرین کردن احتضا با کسر و بظا به محمه بهر مند شدن چسبا خود را از جزیه
 بداشتن آتقا اگر در گرفتن و جمع کردن اصلی بافتن شیرین تر آخری بافتن سزاوار تر اجمعی بافتن
 ماه و یک ماهه که سیاسی زنده و گردگیر نه تراخا با کسر یا کسی برادری کردن مصدر است از آنخی یونخی
 اصل افاسی بوزده یا را همزه کردند قال ایشاعریح و عوسه الاطار علی الرافع کثیره و آفا
 لمجمع آخ نیز آمده و برین تقدیر همزه آخرش مقلوب است از او و خفا پنهان کردن و آشکارا
 دن آخره برای محمه خوار کردن و در سوار شدن و هلاک کردن خصوصا خایه کشیدن اصلا خالی کردن
 عطا خطا کردن و خطا گرفتن بر کسی او را با کسر و تشدید دال دعوی کردن و آرزو کردن و
 ترف نمودن او را با کسر نزدیک آوردن و قفا با کسر گرم ساختن اولا با کسر فرو گذاشتن
 ندافتن کار کسی و کشیدن و فرو گذاشتن او را بافتن رسانیدن و رسانیدن و این صیغه مصدر است
 امجیه مصدری آید چون نبات بعضی رویانیدن و ستنی و عطایه دادن و دهنش و کلام و
 بان معنی سخن کردن و سخن و بیان کردن و بیان کرده و بطنه او که بطنه مصدر است آید یکسری اول
 شدید دال خوانده اند از او است یودی تا و پیه و او را چون کذب یکذب تکذبا و کذا تا و ناها
 مصدر از ناقص برین وزن نیامده و اگر آمده باشد مخصوص ازین باب مصدر برین وزن مسبوغ
 نده و اسم معنی مصدر شائع است پس احتیاج باین تکلف نیست و او را در حرف فضا عباداتی را گویند

که در وقت خود واقع شود و قضا عبادتی که بعد از گذشتن وقت کرده شود اونی بالفتح نزدیکتر
 و زبون تند و بر تقدیر اول از نو و بر تقدیر ثانی از نو است اوی بالفتح زیر که تر و در امور عاشر
 و کرده تر و دشوار تر اوی بفتحین رنج کردن و در بخت شدن و بخت و چیزی که آزار دهد و فی الحقیقت
 او نایابا مظهر الاذی عن الطریق یعنی اونی شعبه ایان و در کردن چیزی است از راه که خلق الله را
 آزار دهد او را بالکسر بختن اشک و بریدن با و چیزی را و انداختن تخم و زمین انداختن سحر کسی را
 اونی بالفتح زیر که تر و رجا بالکسر و بختن و در جسد کردن و بالفتح کنار جمع رجا بی معنی کنایه رجا
 بجای معجزه و گذشتن و سخت و دیدن پس ایسا ثابت کردن او را سلب کردن او را بالکسر شاکر
 و یاری کردن و یار شدن کسی را از راه بالفتح مصیبتها از تله و او بدوش افکندن از فشار شوت گرفتن
 از قضا پس بدین و خوشنود شدن از قضا بالاضمت آنرا بالکسر بختن رجا ایسا بالفتح نام شاکر است
 در شام که حضرت یوشع علیه السلام فتح کرد از حوایا کسر کشیده شدن از جمل و نیکو شدن از آن از راه
 مقبول بودن از راه بالکسر برادر شدن چیزی با چیزی از واری یواری در اصل و زار بوده و او را زار
 کردند و معنی مقابل و برابر نیز آمده اند را معیوب کردن کسی را و پوشیدن چیزی بکسی و پوشیدن
 در کاری از راه بالفتح پاکتر اسی بفتحین اند و بگین کردن و علاج کردن در درمان و علاج
 بالکسر نام کردن و بفتح نام با اسماوات و اسامی به تشدید یا تخفیف آن جمع جمع وزن جمع
 حسن و نام زنی است که در عرب حسن معروف بوده و اسما بر تقدیر اول جمع اسم است که در اصل
 سمو بوده و الف اول زائد و ثانی مقلوب از و است و بر تقدیر ثانی ثنالت مفرد است ما خود
 از و سانه معنی و همزه اول مقلوب است از و و همزه ممدوده در آخر زائد است اسیر بالکسر
 بختن استوار است شدن و آهنگ کردن و چیزی دست یافتن و برابر شدن و کمال چیزی
 رسیدن استیفا تمام فرا گرفتن استیفا دست یافتن استیفا فتوی خواستن استیفا پاک کردن
 خبر در از نجاست و تنافتن و ربانی خواستن استر خواست شدن و فرو گذاشته شدن استعدا
 بدیه خواستن و طلب راه نردن استعرا اگر در آن آب و خزان و پر و س و دست و جوی بسیار کردن
 و تیره و تیره شدن استقصا تمام در گرفتن و نهایت چیزی رسیدن استرخا خوشنودی خواستن استرا
 اسان کردن لقال استعلا میهن استعدا نندادن و خواست کردن استعلا زندگی خواستن شمره شدن استعلا
 آنچه استن مرضی است مشهور استعلا شمرین آمدن بذا لقه استعلا بر شیت افتادن استعلا پیرون کردن در اصطلاح
 نخیوان بیرون کردن چیزی از کلمه قبل کلمه الا و با نچه در معنی الا است و گفتن بکایه انشاء الله تعالی استعلا نکره

استوار گشته کزین آفتاب بی نیاز شدن استیلا پاک خوار شدن استیلا گوار شدن استیلا سحر کردن
 استیلا بافتح بلند تر و روشن تر و بر تقدیر اول از سنا است بی سز و نترانی از سنا یا همه استیلا خردان
 و فرو رفتن اما معنی اول شائع است چنانچه قرار معنی ثانی استیلا گله کردن و نابود کردن استیلا از کسی
 کردن استیلا و اقصا شدن بر چیزی و یکباره چیزی رسیدن و پیشین چیزی کسی که بان شفا یا به
 و شفا یافتن و سبب شفا گردانیدن بر چیز را استیلا با کسر و رفتن و بافتح شفا دهنده تر استیلا بافتن
 گردانیدن و سبب آوردن استیلا بافتح بدخشان جمع سستی استیلا بدخست تر استیلا بافتح از روی آوردن
 تر استیلا چنانچه معنی شئی یا معنی جمع شئی علی اختلاف اقوال اصفا با کسر گوش داشتن اصفا با کسر
 اصفا بافتح صافی تر اصفا بافتح برگزیدگان جمع صفا اصفا باجم گزیدن اسب و شکار برابر خود
 کشتن لقوله علیه السلام کل ما ایتیه و مع ما ایتیه اطرا با کسر نهایت کردن و دستبازش اصفا
 کشتن آتش چسبیدن اطرا کرده کردن و از حد بردن اصفا مانده شدن و مانده کردن و دشوار شدن
 کار و مانده کردن کسی را و کار اصفا با کسر کردن چنانچه گفته اند جاک شئی یعنی و عیم یعنی جب تو خیر را
 کور و کرمی گرداند ترا عیم از حد گذشتن و پیدا کردن اعتدالتی را داشتن و اهتمام کردن اصفا
 بافتح گردانیدن و بار با اعتدال رسانیدن و در رفتن اعتدال بزمی معجمه خود را به کسی نسبت کردن
 اعتدال بلند شدن و بزرگوار شدن و غالب شدن و بزرگتر شدن اعتدال بلند کردن و بزرگتر
 بلند بر آمدن و بزرگوار کردن عیشی بافتح شب که روانام شاعری است و صاحب قاصد گوید
 عیشی نام ده شاعر است از ده قبیلکه عرب عفا با کسر از گناه و گذشتن اصفا بافتح بلند تر اصفا
 با کسر بر ایستادن و بر غلاییدن اصفا تو نگرددن کسی را و بی نیاز کردن و فائده دادن عیشی
 بافتح بی نیاز تر اصفا با کسر بی پوشش گردانیدن اصفا گناه کردن اصفا فتوی دادن اصفا
 فاش و آشکارا کردن اصفا نیست کردن اصفا رسانیدن و بصرا رفتن و راز خود بحسب گفتن و گفتن
 بزرگین نهادن در وقت سحر و بازین با شرت کردن و هر دو راه زن را یکی کردن اصفا از روی
 گفتن کسی قضا با کسر و لغات دور کردن و بی پایان رسانیدن و بافتح کنار باجمع قصوی باضم
 بسته طرف اصفا با کسر حاض شدن زن و از حیض پاک شدن و قرآن و غیره خوانانیدن بافتح
 جمع قر و بافتح باضم که معنی حیض و طهر هر دو آمده است و قر و هر روز زن خروج نیز جمع قر و است حبس قاصد
 گوید که او از در حیض استقبالی یافته و قر و در طهر قضا سخت کردن دل اصفا بدم و شستن پاک چنانچه
 هر دو دست و قائم باشد و بگویند شستن آدمی چنانچه هر دو ساق او قائم باشد و هر دو طرف او بر او باشد و شستن

و بیان دو سوره و این سر سنجی است و در بار علی اختلاف الاقوال خوا با کسر خالی شدن منزل و محتاج و
 و پیش گردانیدن و مختلف کردن قافیهها بجرکات و نقصان حرفی از عروض شعری و در منزل خالی فرد و
 آمدن و مسافرت کردن و بی توشه شدن و خالی شدن شکم از طعام و بسیار مال شدن بی مال شدن و
 پیر کردن و پس ایام نماز کردن قضا از بی فتن و برگردیدن قضا سرایه گزین و کسب کردن و گرفتن
 چیزی و نگذاشتن آن بر سر خوردن و بر سر بی تجارت چیزی با الفتح سرایه دار و بر سر چیزی با الفتح دور تر و
 نهایت رسیده تر چیزی و بعد از آنکه کشته شد و کشته شد با کسر و بی سر و دختر آدم علیه السلام و چرک
 زردی که وقت گذاختن بالا آید که کبریا و اذن القضا پوشیدن کفای پس شدن و برگردانیدن
 و نگون کردن طرف آب و مانند آن کثرت اداع کردن کفا با الفتح همسران و مانند آن جمع کفای هم
 و با کسر نوسه از عیوب قافیه که بعضی ابیات را حرف روسه دیگر باشد و بعضی را دیگر و
 که بر طرف را تا آنچه در روسه باشد بریزد و خم و اذن که از او با الفتح و کسر کاف و کشته و فاض
 کشته گان جمع کاف به کشته و فاض کاف با کسر نگا بدشتن از بدی و اذن فتن کار خود را بخدا العا
 با کسر و بغین عجمه افکندن و باطل کردن الفا با کسر و بغیا فتن القفا افکندن الهما مشغول
 کردن و در وین آسپا غله بار کردن التجا پناه آوردن التجا بجای مملکتش بر آوردن القفا بهم
 رسیدن و یکدیگر را دیدن القفا پیچیدن آلا بالمدغمه تا جمع الی با الفتح و الکسر فتح لام و سکون آن
 جمع الو با الفتح و سکون لام الاحرف تنبیه و با کسر و تشدید لام حرف تشنوا و با الفتح تشدید لام حرف
 تنفیس امر با کسر گوارا شدن طعام و باضم و فتح میم جمع امیر امر با الفتح گوارا تر و با کسر و
 اعا با الفتح رود و جمع می با کسر اسسا شنگاه کردن و گردیدن از حالی مضایکند را ایندن
 روان دل اطل فرود گذشتن و مملکت دادن و از یاد چیزی نوشتن و برگردانیدن متلا بر شدن
 افسار در شک افتادن آنها با کسر خبر دادن و با الفتح خبر تا جمع بنار که بوزن و معنی جز است آنچه با کسر
 مخصوص گردانیدن کسی را بر از گوی آخیا داشتن عسم وار و مانند آن و از خانه و وطن بیرون
 رفتن شما خیمه شدن از نو و یکسو شدن از خلق و فراسهم آمدن تقابلیست شدن الطوار نور دیده
 شدن آنها سزاوار شدن خوشه شدن نطقا مرون خیر و آتش انفصال بر آمدن بیت تمام کشتی
 یافتن آنها بیا بان رسانیدن و چیزی رسیدن و باز ایستادن آنها با کسر خبر دادن آنها افزون کردن و در
 از نظر کارهای شکار کشته شدن آنها فراموش گردانیدن آنها آفریدن و آغاز کردن و از خود چیزی
 گفتن انا با کسر ظرف آینه با مد جمع ادنی جمع انا با کسر و بی سر و دریا فتن و وقت چیزی رسیدن

باجت و فرزند بسیار که نصیبش نشد بدلام خرمی میان و سنگ فرو گشت و بران شیر و تسن و باران خرما
خیله و باران و مرغی است بر صبره که یکی از جبار است و بناسن سنا سیدان بن مرغی الا بل ایست باضم نشد
ای مشهور بزرگی با ناسن روشن کردن و روشن گفتن و جدا کردن آینه با کسر و باضم کرمی که در جوار باشد
ماتی است که از علت پشت و علت شایخ گویند و جابش را باون گویند از شتر و بختین و انار و باضم بختی کرمی که
نده باشد از بختی باضم و کسر فاد و کشید یک پایا ثبات با کسر و آرد و او نشستن و باضم عثمان و شبان و کرمی
که با جمع شتابانته پاداش او نشستن و باضم ال بزای باز کردن انار و با کسر و بختین و بر خیزانیدن و زمین را هم
دون بر اس زراعت و ابر آوردن با و اجانه با کسر و کشیدیم مرتبان سفالین که دران سر که دو و شتاب
چیز آن کنند اجابین جمع و اجاز نیز آمده که بجای یک جیم نون باشد اجامه آوردن و پنجاه وادون اجانه جواب
دادن اجاقه نیک کردن و نیک گفتن و روان کردن اجاره زنده آوردن و بغیر از رسیدن سر رسیدن و
بزد وادون خانه و چران اجاره باضم و کسر اجاقه بناسن مجر و او نشستن و فرو گذاشتن و سله وادون و بریدن
سافت و از پس افکندن و گذاشتن کجای و گذرانیدن و دستور دادن و تمام کردن بهر ای که کسی دیگر گفته
باشد و یک تافیه طایوچی دل آوردن اجاله با کسر گردانیدن و جولان وادون خیمه بفتح حمزه و کسر نون با کسر
مرغان و باز و ای آویدان جمع جلج با بفتح خیمه بفتح حمزه و کسر جیم و کشیدیم نون بجهانیک در شکم مادر شده
رکور کرد و جمع چنین و عوام اجدر و در جمع جن استعمال کنند و آن خلط است احاطه
ر و فرو گرفتن و دانستن اجاله با کسر حواله کردن و دایات کردن و حال گفتن و پشت سپستن و یکسان شدن
عاقه با کسر و ساسله جواب باز وادون خسته با کسر و فتح نون کینه و نشستن و شکم گرفتن احد و باضم افشاد اجانه
با کسر و فتی کردن و آلام گرفتن و نصیته بفتح حمزه و کسر و فتح یا خیمه ششپن و منزلی است از منازل قهرم و فرود
مرد و آمده اجاقه با کسر آب و آوردن دستور را خفه بختین و کشید و او برادر و یکسر اول سکون و خاف بختین
و او برادران صاحب جمیع البیان گویند خفه برادران که از یک مادر و یک پدر باشد و اخوان برادران یک مادر و
یک پدر است باضم و او را آن و قه باضم علمی است که در فایه پیا شد و بواسطه نزول بار و طبعیت کسرت
مایه او را قه با کسر گردانیدن و گرد کردن او را قه با کسر دام وادون و بوعده چیزی فرو رفتن و جز وادون او را قه
با کسر مطهره آب او میته باضم رنگ گندم گون و رنگ سپید که در شتر باشد و پیشو او و ستاو و ز و بختین باطن
پوست او را قه با بفتح الت حصول چیزی آداب جمع او را قه با کسر گنارین او را قه با کسر گنارین که در گنده
کردن و پاشیدن بول و تمام آسایش در حوض و کوزه او را قه با کسر خشیانیدن را را قه کبی با کسر گنارین
شک آوردن را قه آسودن و آسایش وادون و شبانگاه آوردن دستور و شب جرانیدن چاروا

دیده شدن و مردن و حق بستن و پاشیدن و بوی چوب در افسار لاله نمودن شناساندن و
 وقت خودستن اراقه ریختن آب مانند آن را یکبار بافتح تخت اراقه بافتح سیمانی که هر دو سر آن بدخشی یا با
 ند و کوه و کان و دریاها نشینند و ازین طرف بدخشی کشند و بفتح کرمی است چو بخوار کیم بافتح
 ت و پایی اول و سکون را و کسر را و تشدید یای ثانی خوشحالی که رود بدخشی عطا دادن از اراقه و درون
 یه بافتح و کسر را و تشدید سیم چهار باجمع نام سخته با کسر بر ایندن و بافتح شیر و زنده و نام ملی اوصاف
 مول علی الله علیه و آله و سلم اساتر روان کردن اساتر بدی کردن استخاره قبول کردن و جواب گفتن
 لغات یار و خوشتر و در بار پاک کردن استخاره بین مجله و نامی شانه فرود خاستن استخاره بافتح و در بار پاک
 باز کردن خوشتر استخاره نزال خورداشت خوشتر و پناه خوشتر استخاره فامه کردن خوشتر استخاره بجم و باز خوشتر
 استخاره بخای مجله بهتر خوشتر استخاره که روشن شدن استخاره طلب زیارت کردن استخاره طلب سفورت
 ردن و کنگاش کردن و فرجه شدن استخاره به آئینه و فاش شدن و پراپیدن استخاره بهار بیت خوشتر
 استخاره - و شن شدن استخاره برای مجله عطا خوشتر و آب خوشتر استخاره خیر خوشتر و پراپیدن
 ندن و فاش شدن استخاره و نام خون روان شدن زن بواسطه مرضی استخاره بهوش آمدن استخاله
 مال شمردن و محال شدن و از حال بگردیدن استخاله گردن کشی کردن و دراز شدن استخاله به سوی
 میل دادن کسی را سخن خوش استخاله راست شدن و راست ایستادن استخاله فروتنی کردن و زار کردن
 ز گردن نهادن اسوة بالفهم و الکسر بشو و مقتدا و فعلتی که بدان افتد کرده میشود قال الله تعالی هکذا
 لکم فی رسول الله اسوة حسنة اسطارة بالکسر اسطوره بالفهم سخن طبل افسانه و اساطیر جمع اسطوره بالفهم سخن
 اساطیر جمع اسطوره بالفهم اول و ثالث و تشدید فاجوب پائین استانه که مردم بران پانهند و جوب
 بالا را ساکت گویند ساکته بافتح کفش گران و صفت کاران جمع اسکان بالکسر اساوره دست بر خنیا
 و سواران اسپان و نام قومی است از عجم در بصره اسفنجی که سبزه فوج فاد سکون فوج هم چیز است که بکشد
 بگیرند و در و ات کنند و آنرا ابر کمن و ابر مرده خوانند و گویند حیوانی دریایی است زیرا که چون است بد
 نهند خود را در کشد و چون میرد آب آنرا بساط اندازد اسلحه بفتحین سبزه و سبزه بان و سرفق
 اسکرته و اسکرته بالفهم طرفی که مقدار پنج شغال آب گیرد است بالکسر مقعد و حلقه و در اشتات
 بالکسر پراگنده کردن و بافتح چیز باس پراگنده جمع شغل اساوره بالکسر بلند کردن بام و در افشیدن
 بنا و شناساندن و با و از بلند خواندن اشارت بالکسر بر رفتن در فروزان استخاره اشکار کردن
 و پراگنده کردن و بول پاشیدن و انداختن و بخش ناکردن و باز گردانیدن حمایت سیدان و غیر

داشتن و مهربان گفتن اضا حقه از بره انداختن و بسیار شدن ضیاع اهمیت با نظم گوسفندی که روز عید محرم
 قربان کرده شود و ضحاکه با نظم آنچه مردم را بپخته آرد اضا حقه روشن کردن و روشن شدن اضا حقه
 همانی کردن و میل دادن و مصاف کردن که بکلیه و رسیدن و صد کردن و افزون کردن بر چیز و نسبت کردن
 و گزافه کردن و بجا کردن کسی را بکاری و واکذاشتن کار خود را بخدا و پناه دادن اطاعت فرمان برد
 و سیده شدن سیوه درخت اطاعت ملاک کردن و انداختن اطاعت خوش کردن و خوشبو کردن و انداختن استیلا کردن
 احاطه باز گردانیدن احاطه بزال سجد و پناه گرفتن عاریت دادن اعالت بسیار عیال شدن
 و در پوشیدن و فرایض را کم کردن و بخش کردن میراث احاطه یاری دادن اعانت با کسر ملاک کردن
 و در کاری افکندن که از آن بیرون شدن میسر نباشد احاطه بفریاد رسیدن و بارای دادن اعانه عاریت
 کردن و بغیر یعنی زمین نشیب رفتن و سخت نشافتن و در نشیب رفتن و فرو رفتن چشم در مغاک و نیک تابیدن
 ریسان اعلو طه با نظم سکه که بدان کسی را در غلط اندازند افاده فائده دادن فائده بسیار کردن و فرو ریختن
 آب مضطر رسانیدن و گفتگو کردن و در مدتی قصه شروع کردن و باز گردیدن و برگردن ظرف و رفتن آشک
 و آب بر خود ریختن و بیکبار دادن شدن مردم از عرفات افاده فیروز گردانیدن افاقه بهوش آمدن افاقه
 امین نعمت و بفارسی گفتگو بپایه فادت جمع اقاله قمع بیج کردن و در گذشتن از گناه اقامه ایستادن
 و بر پا کردن و برداشتن و راست داشتن و راست کردن و دواست کردن و اقامت نماز و حق چینی
 گذاردن اکتفا بختن زمین بپشته بلند اکاسره بالفتح جمع کسری با کسرت فتح الراء معرب خیره و کسر و کسرت
 نوشیدن و اولاد او اکتفا بالفتح و کسرت و تشدید نون پر و جامع کن با کسر و تشدید نون التبتیه
 قطعاً و جراً مصدر مرتبه است از برای تاکید و مبالغه یعنی بیکبار رسیدن و لام لام تعریف است و صیغه جبه
 الفقه بضم نو کردن الایته بالکسر نرم کردن الیه بالفتح و نه گوسفندی و نقد آدمی و گوشت پخت انگشت بزرگ
 و گوشت بن ران الیه بالمد حالت و جنازه و چیزی که سبب حصول چیزی شود و چوبی که خیمه والا چوب بدن
 بر پا کنند احاطه آنچه کسی بپارند و این بودن اماره بالکسر امیر شدن و امیر و بالفتح نشان و علامت وقت
 و نظام و عده امارت جمع و بالفتح و تشدید میم امر کنده و نفس اماره یعنی امر کنده ببدی امره بالکسر امیری امره
 بالکسر و فتح الثالث زن امت بالفتح کج شدن و سر نشیب و سر بالا شدن و اندازه کردن و وقت چیزی
 پذیر کردن و زمین و پشتهای خرد و جانی بلند امانه بالکسر پیشوایی کردن و پیش نازی کردن و بضم نام
 زنی است امته بفتحین کثیر و بضم اول و تشدید میم که ربه از انسان و دیگر حیوان و پیران انبیا و مردم
 که جاسع غیر معتدای مردم باشد و دین وقت و مدت و قد و قامت و ما و فرو و ممتاز و دین و بالکسر و تشدید میم

لغت و طریق و دین همیشه بافتح و تشدید یا اینی باضم و تشدید یا در رفع و آرزو مراد و کتاب خواندن اما
 جمع اما تشدید سیر اندن و فرزند مرده شدن اما طه و در کردن و سوز اندن اما لیه میل دادن انبات
 رویدن و رویدان انصاف خاموش بودن اما تشدید باز کردن بسوی خدا تعالی و بازگشتن از کارها
 به انبار و روشن کردن و روشن شدن جامه را ملو کردن و شکوفه آوردن و دخت اما تشدید با کسر و غایب
 خواندین اشتراک تشدید یعنی اما تشدید تشنگی وزن آهسته آهسته با لیه و کسر کردن
 فاروق جمع آنا و چیزی بنایت گرم الفقه کسبه الف و فتح فاو کسر آن و تحفیف حامی جمله و تشدید آن
 شیر نایه و صاحب قاموس گوید چیزی است نزد که از شکم بر خاک شیر خواره که هنوز گاه و دانه نخورده باشد
 بیرون آرند و در صورت و غیر آن بفیضند و چون غلیظ شود نگاه دارند و بکار برند و هرگاه که آن غلظت
 شیر خواره که گاه و دانه خورد آن الفقه را کسر گویند پس تفسیر صاحب صحیح الفقه را بکسرش خطاست و
 عرب گوید استکثرت الالفه یعنی الفقه گرفته کسرش شده و صاحب حراج گوید الفقه شکسته بره و نیزه خال که
 هنوز علف نخورده باشد و این کلیات ظاهر شد که الفقه شیردان است که بعد از خوردن علف جای سیر
 میشود و نیزه نایه که در شیردان از شیر هم میرسد پس اطلاق الفقه بر نیزه نایه چنانچه مشهور و در کتب طبایع
 است از قبیل اطلاق خل است و اراده حال چنانکه تقوینا گیا است که عصا را مسطوره دارد و در کتب
 طب بر عصا آن اطلاق کرده اند و غالباً الفقه عصاره در کلام عرب برای این معانی نیانته اند اما تشدید
 بافتح تنگ و عار امله الفتح اول و کسیم و کثرت امل جمع و صاحب قاموس گوید غلبه بر سه حرکت الفتح
 بر سه حرکت بیم آمده و بر این تقدیر غلبه بر دوش توان خواند اما مشهور اول است انبویه باضم و تشدید اما تشدید
 با کسر زیاده شدن و بلند شدن **الطبا کیمه** بافتح و الکسر و سکون الذون و کسر الکاف و فتح یای
 تخفیف شهری است عظیم و ملک و دم که دو آن دوازده میل است و شغل است بر پنج کوه و چشمه بسیار
 اوقیه باضم مقدار ده درم و پنج سبب درم و از حدیث مستفاد می شود که اوقیه چهل درم است چه ضمیم
 حدیث این است که پنج اوقیه زکوة واجب میشود و بالفاق زکوة واجب میشود و الا به و نیست و درم و نیم
 بافتح نظر فها جمع و عا با کسر و اوجه بافتح و قریب خراج و مانند آن معرب و اوجه بافتح اولاً باضم و
 بو او غیر مطلقاً خداوندان و این صیغه برای مونس است چنانچه اولو باضم و لوا و غیر لغوی ظاهر است که
 استیم باضم ساز و یراق اما تشدید با کسر خوار کردن اما تشدید با کسر بسیار کردن و نگاه داشتن

باب الالف مع الشاء

الف بافتح و تشدید بسیار شدن و انبوه شدن گیاه اما تشدید بافتح بسیار شدن و انبوه شدن گیاه و درخت

اسماء باکسر و مقدم مارنوں مارنوں

باب الايمان

ابلج بالفتح رشتن انگار و در نشان و شخص کشاد و ابرو اسرج بالفتح چشم است نهید و سیاه و رنگ
 استرج بالکسر جوی که بآن مسکه از راست جدا کنند و از آن محضه یک سیم و فتح غای مجریز گردند و انگار
 شیر زنده اش گویند استرج بالکسر شاد شدن استرج باهم و تشدیدیم سرب و نزع ابلج باهم شاد شدن و بافتح
 روشن ابلج باهم فتح و بالکسر سختی ها و گرا جمع استرج باهم ابلج بالفتح یا زدن آتش اصل ابلج
 نیازمند کردن احتیاج نیازمند شدن ابلج بافتح نیازمند تراحت ابلج بافتح حضور و بودن ابلج
 و پوز شیر باز گرفتن آخر ابلج بیرون کردن ابلج بافتح دال اول شب رفتن و به تشدید دال آخر
 شب رفتن ابلج بالکسر در هم پیچیدن و بالفتح رها او عجم بالفتح سیاه چشم ابلج و استرج بافتح تحقیق
 شدن بوی خوش و بوی خوش دادن و داروی خوشبو که در طعام کنند و هر چیز بود با ابلج بالفتح قدر
 اعتبار و از اینها گویند ارجنه و این فارسی است ارجح جبین و لرزیدن از و ارج وین
 و جفت شدن باهم از عالج جبناییدن و بر خیزانیدن و حراص گردانیدن بگناه و ولایت کردن کسی را
 ارج بالفتح و تشدیدیم باریک دور از ابرو و کشاده ابرو و جانور فراخ کام و با تخفیف نوعی از بنایا که بطرف
 طلاق نمیده می سازند از ارج و از ارج بالمجمع از ارج بالفتح جفتها و صفتها و صبا و ستر ارج اندک
 اندک نزدیک گردانیدن لبازاب و فراوان دادن نعمت در حال معیشت ارج سفتج بالکسر جان استغنه که مذکور شد
 استرج از غم و چیزی بیرون آوردن و بیرون آوردن خود استرج استرج شدن پوست و طلب
 علاج کردن استرج از مزاج وانی کردن استرج بالفتح و تشدیدیم شکسته سر استرج بالفتح آنکه یک فاده ندارد

احوال بالکسر شدن اعرج بالفتح تک احوال بالفتح کوه و جامع فوج الملاح
 بالکسر چرخ شدن شتر بچه خوردن شیر ناله الی سراج بالکسر غلط و بسته شدن شیر امشاج بالفتح با
 خوشای بهم آشفته چشمش آبلج بالکسر عرب الکر و صاحب قاموس بغیر مدوزن افضل آورده است
 اینفته شدن چیزی بچیزی از ج بالفتح عرب ابنا نموزن بالفتح عرب نونه و صاحب قاموس گوید
 نموزن است بحد الف مخرج نون او و ان رکها جمع دو ج بختین را و ج طرف بالای چیزی خوب
 او که که کله بندی است چنانچه مولانا علی بنجدی در تائید شرح چغنی گفته و بعضی گفته اند عرب
 او ج است و این نسبت و اشتراک احوال است شتابکار بزرگ جسته و از بالا یا ج بالکسر فتح الراء
 معجزه است سهل مشهور عرب ایزه یعنی دو کله ای ایزه و احوال ج بالکسر شهری است از شهرهای فارس
 عرب ایک از آنها است قاضی عضد الدین صاحب مواقف و شایع مختصر و مستفی

یا ب الالف مع الحاء

ابلج قرن گاه آب و ل که در آن سنگریزه بسیار باشد و زمین فراخ بسیار هموار با طبع ابلج بزرگ
 گردانیدن و شکفتن آفتاب و شبنم آفتابان الضاح بالکسر و تشدید تاروشن شدن اجتران کسار
 ابلج بالفتح آنگاه از دو سو رسد سوی رشته بشد ج بالفتح تشدید الحاء سرزد کردن ابلج بالکسر شدن
 استقصای جابج فراگردن اقتضای یاری خوشتن و کشودن استرواح راحت یافتن و بزرگ شدن آبلج
 بالفتح شخصها و کلبه استراج بالکسر الضم حاصل و زیور که زنان در گردن اندازند در صلح شایع بوده است
 بالکسر کشیدن از عالی سجای و در صیاح قوت و بامداد کردن و بامداد و بالفتح بامداد جامع صبح خیز و شیر و زنده و
 رنگ و نام ملی از ملوکین که از اجداد امام مالک است و از زبانهای اصبحی بدان مشوب است اصبح و است
 جندفاح بالکسر سائل را و گردن و پهن کردن چیزی و ل دادن نقوله علیه الصلوة و السلام قلب المؤمن علی
 الحق یعنی دل مؤمن مایل کرده شده است بحق اصلاح بصیاح آخر و صلح بامداد و شرب و صلح
 با هم دیگر صلح کردن و بصلح آوردن کار پیش و چیزی قرار دادن اطراح انداختن اصلاح یزدی
 یافتن و یقین و باقی ماندن اصباح تازی زبان و صبح زبان شدن و آمدن عید ترسیان و روشن شدن صبح و
 خاص شدن شیراز فله اقتضای کشودن و آغاز کردن اقتضای رسوا شدن اصلاح بالفتح بین سران
 آنکه لبت برین او شکافته باشد اصلاح بی نازدیشه سخن گفتن و فرستن چیزی بی مال و فکر اصلاح گفتن و فرستن
 اصلاح مبالغه کردن در کاری و استادن آوردن باریدن الواح چیزی بی پهن از تهوان و چوب و غیر آن

و نام کتابی است در حکمت تصنیف شیخ مقتول و لوح السلاح خبری که لایح باشد از سلاح چون تمشیر و سرنیزه و الفلاح
بره دادن بار و آرد و آیتین گردانیدن الممح کبود رنگ و فلکین ترا انخاج روا کردن در و آشدن حاجت
انصباح فرخ شدن و کناده دل شدن انشراح کناده شدن انصلح فیضیت پذیرفتن انشراح
انضا و مجید باشد ان آید و مانند آن اوضح روشن تر انصباح روشن تر انشراح و اشکار کردن

باب الالف مع الحاء

الح بالفتح بر او و به تشدید فاکه افسوس میبرد و یعنی بر او نیز آمده و با کسر از نشاندن تشدید یعنی پدید
نیز آمده و باین معنی مراد آن یکان و فای معیه است اطلاق با کسر بسیار شدن خبر پره و زمین انصباح کسر
و تشدید تا چگونگی شدن اسفانان با کسر تر است معروف معرب است با نهای العجه و با جیم است با نهای
گرفتن خواندن اسم بالفتح و کل و بسیار سرخ است با نهای نسیخ گرفتن است با نهای یاد گرفتن و اما سیده شدن
الفسلح بیرون شدن چیزی و گذشتن ماه

باب الالف مع الدال

اید بفتحین همیشه و زمانه که نه است ندارد و فرزند یکساله آباد و بالمدح و شتم گرفتن و رسیدن کسرتن کنیز کنی ما و
وزن بسیار زانند و با کسر و تشکی کاری کردن و شباب سول فرستادن و آب خشک اولی العا و دور کردن البعد
دور تر و فغان آید با کسر و زانند و کشته شدن است با کسر و تشدید تا چگونگی شدن و یگانگی داشتن باشد کسر
و جیم سنگ سر و بفتح بر او و جانی است و بفتح سیم نیز آمده است و جاد کردن و راه صواب جستن اجرو و صوامی
بی گناه و مردی موی جلده زمین سخت است با کسر کینه آوردن کسی را و با بفتح کینه دهنده و با بفتح کینه
و نایمان احدی نصرتین کوی است نزدیک مدینه و بفتحین یک و کس و کیم و در کشته و یگانده و باین
معنی حق تعالی را احد گویند و به تشدید دال نیز ترا احمد ستوده تر احما و بفتایش سیدن در اول
کار که موجب ستایش گردد و بفتح کس را حمزه و ستوده و بفتحیدن فعل و نه سب کسی را و اشکارا
نکردن آن بروم و گردیدن کاری پسندیده و ستوده پیش کسی اخلا و با کسر میل کردن و ملازم
شدن و جاد و دان کردن اخا و فرو نشاندن آتش اخذ و با بفتح شکات زمین بدرازی او با کسر
و بفتح و تشدید دال عجب و شگفت و کار شنیع و عاریته و نایمان و بلاد با بفتح غلبه و قوت او و بضم اول
و فتح ثانی بضمین پذیرفته است ابتدا و راه حق و جوی اخلا و با کسر چشم و شستن و بگمان داشتن و راه
و بفتح جمع رعد از بار و بفتح اسلامی و بزرگان اخلا و در زمین ارتقا و جستن و طلب کردن قال
علیه الصلوة والسلام فابال احد کم علیه تدبوله مکانا لینا او مسخر را ارمید و بفتح فاکسرتن و بفتح و نایمان

رها و رغبت و خواستن و نمائش کردن و اندک مال شدن در پیش شدن قال علیه الصلوة والسلام
 نمل الناس مومن من هذا و زیاد شدن از و را و بگو فرو بردن از و بالفتح بد قبیلست درین که قبیلست
 بان میخوانند است بفتح ثین شیر و نام بر جی است و بد قبیلست که قبیلست را بان میخوانند و ترسیدن و در شوق
 رویدن شیر و خشم گرفتن و شیری نمودن اسدا یا و نام شهری است نزدیک همدان و بی استبداد و پادشاه
 لفتح سیاه و اسبیه و کنشک مرد بزرگ تروعب قال عرم و لغشت والی الماسود و الماحمر و اسودان آبی
 را و مار و کثرت و صاحب قاصد گوید اسود مار بزرگ اما طاسر آن است که اسود و اسبیه باشد و صاحب طاسر
 و پد اسود مار بزرگ و سیاه اسعد و با کسر باری و اودن و بکشت کردن اسناد و با کسر پت پیچری اودن
 یسه نمودن چیزی را پیچری و پناه کسی بودن و حاضر گردانیدن و نسبت کردن حدیث کسی با لفتح جمع
 التحین پسند چیزی که بآن نمیکند استعنا و پشت پیچری اودن و پناه کسی بودن استعنا و با کسر پیچری
 یک بخت شمردن و بار نه خواستن استعنا و ساخته داده شدن از برای کار استعنا و در شدن دور
 بستن و در شمردن آتشها و گویا خواستن و حاضر آمدن و بشید شدن استعنا و طلب امان چیزی کردن برا
 زیب دشمن و بریت و اودن خود را برای فریب دشمن استعنا و پندگی گرفتن استعنا و تنها کار
 ایستادن و تصرف و بکاری شدن استعنا و طلب باز پس اودن چیزی کردن استعنا و در خواستن
 استعنا و آتش فروختن استعنا و چیزی را نیز کردن و موسی ز بار را اثر آتشیدن استعنا و با کسر
 گردانیدن و حاضر گردانیدن می ندی و در برداشتن و بالفتح جمع شاید استعنا و بخت شدن سخت کردن و
 گرفتن و دیدن استعنا بفتح ثین و تشدید و ال سخت تر و ضم شین منتهی و قوت چیزی قال الله
 تعالی حتی اذا بلغ أشده یعنی قوته و آن مابین بنیرده سالگی و سی سالگی اصطفی و تشکار
 کردن اصفا و با کسر شیدن چیزی و بند سخت بر نهادن و بالفتح بخششها و نهد با اطرا و با کسر
 و تشدید طار است شدن کار و پی یکدیگر شدن و بالتخصیص را ندن فرمودن اختصاص و در باز دومی
 کردن چیزی را و یاری گرفتن از کسی اعتماد و کار بخشی باز گذشتن و بکیه کردن بر چیزی و قصد کردن
 اعتماد و باز آمدن و عادت گرفتن اعتماد و در دل گرفتن و قرار دادن در دل و بخت و حکم
 شدن چیزی اعتماد و شمار آوردن و شمرده شدن و عده داشتن زن اعتماد و کسی را بنده خود
 کردن اعتماد و با کسر ختن و آماده کردن و بالفتح جمع عدد افراد و با کسر تنها کردن و بالفتح
 جمع فرد اعتماد کردن و نایستن اختصاص و میان رفتن در سر چیز و راه راست رفتن
 قلیل و با کسر عرب کلید انحاء میل کردن و مجادله کردن و گور را بحد سافرن و نایستن گران شود

برابر با کسر علیه کردن و بلند شدن کبری و سونگن است کردن حق تعالی حج کسی او در میان
 بر کردن و بالفتح نیکو کاران بیت بار و بره تشدید را ابر بالفتح نیش نون کرد و م نیش اوان سگ او طعام
 خست خراگش اوان و بالکسر جمع ابره یعنی آن گذشت ابر بالفتح اول و فتح باخانه کمان و سگ دل که به
 ت پیسته است و فتح است با سکون شاهی است و صاحب ناموس گوید ابر پشت درگی است در پشت در
 زن و پشت نام و جانب کوتاه از بر گاه خشک زمین پاک و نیکو کیل بران بلند شود و پشت موضع گرفتار
 مان و شتر است بر گاه میان تزدین و شتر است نبوای اصفهان معرب ابر یعنی مارا ریح و گویا
 است بجا از شتر و شتر است که ابر که یعنی شتر است لفتح باست و سار معنی به سکون با ابر هم بریده
 و بی فرزند و ماری است کشنده و زبان کار و آنچه عوده ندارد از توشه و آن دسر چیزی که قطع از خیر
 باشد و بیت چهارم از شتر متقارب و لقب میفره بن سعید که تبریه بالضم که جاحه از زبانه اندیدان
 فسوب اند از خبر گنده و من استخر فیضم حار مملد و یا با ابرار و ایا نیز تو ای که و طعام میکنند البکار
 بالکسر اید او کردن و شب گیرفتن و شتاب نمودن و اول روز و بالفتح و قران و شیشه و بیکبار برزد و
 جمع بکست و فی الحدیث فی مناقب علی ماکانت ضربات علی بکاذا و اعتلا قد و اذا اعترض قط یعنی هرگاه
 علی بن ابی طالب بیا برنده اند اگر بر سر زنده تمام بطول می شکافد و اگر به پهلوزند سدا سیر می
 می شکافد ایضا بالکسر دیدن و دیده در کردن و پیدا و روشن شدن و بالفتح دیدن و بینایی با جمع
 بصیرت بکار نو با و چیزی فرا گرفتن و با دل چیزی رسیدن و آمد او کردن و با و از جاسه شدن
 اشره و چشم چادر و پیاده کوتوال و کوهک سحیده بلوزع اترار بالضم شکر است و ترکستان که ابر
 کبیر حضرت صاحب قرانی انا الله برانه و اینجا ازین عالم فانی طلت نمودند و بعضی گفته اند که قاراب که
 سوله ابو نصر فارابی است همین است و بالکسر انداختن دست را به چشم شمشیر و دور انداختن کسی را از جا
 خود و انداختن کودک چوب خرد راه چوب در آن بازی طفلان است اشره بالفتح جوهر شمشیر و نقل
 کردن سخن و بالکسر نشان و پس چیزی و فلاحه مسکه بقتین نشان و نشان از خم و سنت رسول عزم
 آثار بیت و شروع کردن در کاری و عزم کردن و بالضم و بقتین آبر و نشان جراحت که بعد از
 پشیدن ماند اشره بالفتح خاص و برگزیده اشره بالکسر سیه و ارشدن و
 سیه آمد زدن و رفت و بالفتح سیه و اشره بالفتح فرو دادن و فرو بردن و استخوان شکسته پتین و مکار و
 اشره متون حرف آخر بجای سگ جمع جزو اجیر فرد و آجر الم و نیم نیم شست و نیم و بالفتح نیم و سیر علیه
 مراد و اشره اشره که در روز چیزی نه بنید اشره و اشره اشره که کسی ابر چیزی اشره که در اشره اشره

و تشواری کردن شتر و پیران حرار آزار و گان و احراق بقول ترابی که خام خورده شوند اجبار بالفتح مایه
دانشندان و اجار بود و علمای ایشان احوال که سیاهی خشم و سیاه باشد و سپیدی و بسیار سپید باشد
نام شترهای احمد سرخ و محمد و موت احمد موت سخت و قتل چهار خاخر کردن و دیدن سپید و چهار شتر و در
کردن و دادن و از حج باز آمدن چهار نگار نگار شدن غله و خوردنی بسیار گران قیمت شتر شدن و
خاخر شدن مرگ و دیدن سپید و خاخر آمدن خاخر خوردن و خوار شدن و خوار شدن و خوار شدن و خوار شدن و خوار شدن
بالفتح شکام جمع خمر چهار کوزه کردن و نزدیک ترین ماه رفتن اجبار بالفتح نیکوتران و نیکان چهار سپید
شدن و خمر سپید و سیاه و سیاه و رنگ که بخاری آزار و پیر کونید و آمم گندم گون اجبار بالکسر خراوان
و بالفتح سیخ خمر خاخر بالکسر خور و در خط انداختن و بالفتح بلایا و قدر و نمره آنها خسار بالکسر کشتن و زین
یا قهر یا خمر یا کسر یا سپید هم چنین آخر مالد و فتح یا معنی دیگر اختیار برگزیدن و بخور و شکر و برکای
بستن اختیار بیای موده آموختن و خوار شدن و خوار شدن و خوار شدن و خوار شدن و خوار شدن و خوار شدن
تند و پیر کردن و لیسان چنان تابیدن که دست تابنده بسوی سینه نیاید بلکه بیالارد و بالفتح جمع و پیر
بعضی پس و از این آینه او را اگر دشمن او را را بالکسر بخن باران تند و بول کردن بیای و پیوسته کردن و پیر
و روان شدن شیر او را را بالکسر و شیر او را را بالکسر و شیر او را را بالکسر و شیر او را را بالکسر و شیر او را را بالکسر
آوردن و پیر کردن و پیر کردن و پیر کردن و پیر کردن و پیر کردن و پیر کردن و پیر کردن و پیر کردن و پیر کردن
سخت خوشبو او را را بالکسر و شیر او را را بالکسر و شیر او را را بالکسر و شیر او را را بالکسر و شیر او را را بالکسر
و ضعف و اما ط کردن و پیر کردن و پیر کردن و پیر کردن و پیر کردن و پیر کردن و پیر کردن و پیر کردن
و ظاهر قرآن و ولایت میکند که نام پدر ابراهیم علیه السلام است و اهل تواریخ گفته اند که از عم ابراهیم است و نام
پیشش تارخ است و در عرب بسیار است که عم را پدر گویند و احتمال دارد که اب در قرآن یعنی عم باشد
بنابرین قول اهل تواریخ مخالفت نص کتاب نیست از را را بالکسر بلکه ساختن و تحمیه بر جامه و خشن
و بالفتح شکام و مهر سپید روی از گرم و جوانمردی و روشن تر و ماه و گاو و زشتی از را را بالکسر روشن
روان چراغ و شکوفا آوردن و دخت و گیاه و بالفتح شکوفا و همچنین از را را بالکسر و پیر از را را بالکسر
پادرس که بر میان بندند و شلوار وزن و پوشیدنی و عفت و پیش از و چار ترساییدن و بانگ
بر کسی زدن و باز داشتن استعمار از دخته شدن آتش و برانگیخته شدن استعمار و پیر شدن
استعماری برین و ابوی داشتن که از کجای آید و طلب آمدن یا کردن که از کدام طرف می آید قال عم
اذا ارد احدکم ان یسافر فلیستخیر الریح استخفا بلسن تران چیز سے در وسط خود و بعد از ان شب قدر

بر موضع مخصوص کردن برهنه زدن جن جن استخسار مانده شدن اسرار با گشایان کردن آنکارا
 ن و رسانیدن سخن به کسی و بافتح نهانها و خفاها که برکن دست باشد اسرار خطا که بریشانی باشد اسرار
 همه در پیشش و آنگینه و سپهر کردن و آفریدن و بدولتین بالان اسرار با گشایان اسرار بافتح نبوی شگفتار
 رنخواستن و بسیار آنگاشتن و بسیار یافتن چیز شگبار کردن کشتی کردن استفسار پرسیدن و طلب بیان
 شش طهارت یاری خواستن و یاد گرفتن و پشت پناه شدن قوی یثیت شدن و از بر خواندن شش طهارت
 ی خواستن استخسار آبادانی خواستن و زندگانی کردن استفسار آموختن خود شناسیدن پارس
 رن و آخر کار را پیشین استفسار آرام گرفتن و ثابت شدن استفسار استوار شدن و روان شدن
 بستر زدن استفسار سپهران شدن ماه استفسار شناختن و طلب فرود رساندن استفسار و پرورد شدن
 طار نوشتن قال الله تعالی و کل حفر و کثیر شط استفسار سپهران و شستن ترس و دل استفسار
 سر و تاب و نون و مای ششله افتادن چرخ اسرار بافتح دست برن اسرار جمع و اسرار جمع و
 ی پاره شریفه و باطل اسرار بافتح اسرار بافتح اسرار بافتح اسرار بافتح اسرار بافتح اسرار بافتح
 سرخ کردن و بافتح سرخ کردن اسرار بافتح اسرار بافتح اسرار بافتح اسرار بافتح اسرار بافتح
 رانیدن اسرار با گشایان و روشن شدن و بروشنی نماز جمع کردن و بافتح سفر با و کتاها بافتح
 و با گشایان و از هر چیز و چهار شقال و نیم و نصفه گفته اند و درم سنگ باشد و شش و درم
 نیم گفته اند شش هزار و هشت و داون و شتر یافتن شش رنج الف و با شش و نیم و با شش و نیم
 را شعر شاعر و واقف تر و موسی گرداگر و سم ستور و آنکو و بن آویر و با شش و نام شاعر
 و قبیله است از قبایل سبازان قبیله است ابو موسی اشعری و ابو الحسن اشعری رضی الله عنهما
 و آلوده کردن کوهان شتر که به کوه فرستاد از برای قربانی و آگاه کردن و شش و ساحت و ترس دل
 یافتن و جامه اندزونی پوشانیدن و عضو بر پوشیدن و مو بر آوردن عضو تقو له عم ذکوة اکین ذکوة
 تا اذ اشعری یعنی وقتی که مو بر آورده باشد و بر اس کار و شش و شش و شش و شش و شش و شش
 و بنا به خلاف کار و شش و شش و شش و شش و شش و شش و شش و شش و شش و شش و شش
 سر و بر تقدیر ثانی جمع شعر بافتح شش و شش و شش و شش و شش و شش و شش و شش و شش و شش
 و بافتح آنکه یک چشم او باز گردیده باشد و لقب مالک بن ناریت نخعی از خواص اصحاب
 رت امیر المومنین علی عم که در بعضی شش و شش و شش و شش و شش و شش و شش و شش و شش و شش
 فست موسی فرزگان بالایی او گردیده بود و شش و شش و شش و شش و شش و شش و شش و شش و شش و شش

[illegible]

شیر و شستن آن را چار و آلوده شدن و باز زانده شدن الفصا فشرده شدن الفصا بر آمدن
 طهارت کافتن شدن انگسار شکسته شدن انهار ریزانیدن آب و خزان در میان شدن آب سرد
 شدن و مجور شدن حرف انجبار با کسر شدن شکسته و بفتح اول و نیم سوم گاهی است کثیرا بفتح
 شربت سازند انحصار کوتاه شدن انحصار که آلوده شدن انهار با بفتح یکنواخت و نام فیه است
 ما راجع کردن و بانگ بر زدن انگار زشت تر افوار و دشتی با و سنگوفه با تقدیر او را جمع نور الفهم و تقدیر
 ح نور بفتح انحصار یاری کنندگان انهار با کسر و ان کردن آب جز آن و فرائح کردن گدازگاه و آب باشد
 در و ز کردن و در خم فرائح زدن و نیزه و با بفتح جویها با بفتح غلما و ارتفاعات بسیار که یکی جمع باشد
 و فانه سوداگر کرد و در متاع حیده باشد جمع نیز با کسر و می است برنج از انجا است محمد بن علی الانباری
 است لبراق انداز جای خرمن اناد و جمع و شهری است و شام و نادر تر و تار زره نامی کان و تار کا
 و چیز نامی طلاق بر تقدیر اول و ثانی جمع و بر تقدیر ثالث جمع و درست با کسر و درار
 ما و سلاهما و قار خردار با او را بالفهم گرمی آتش و گرمی آفتاب گرمی نشانی اینجا رخس گفتن
 ر باطل و مباح کردن و باطل کردن حق انداز بسیار گفتن اصرار بفریاد و در آوردن سنگ
 و نماز و ترک کردن و طاق گردانیدن و زره بر کان کردن ایسا را تو نگه داشتن آتیار برگزیدن آتیار
 و پوشیدن آتیار با یکدیگر مشورت کردن و کار سازی کردن و فرائح کردن انهار گران بار کردن
 و گرم گردانیدن از ششم کسی را و جوشانیدن شیر و آب و ضامن شدن خراج را و تمام ستان
 ح و زمین دادن با و شاه که کسی بی خراج آید بالفصح قضیب با کسر با و گرم با خرد است از او را
 بالفهم و باد شمال بدین معنی بفتح نیز آمده

باب الالف مع الزار

را ز بیرون آوردن ابریز با کسر الفاضل از ز و لقه ابر و نیز بفتح الف و د و و کسر آن و ابر و از
 م بادشاهی است معروف از بادشاهان عجم معرب پرویز البوز بالفهم جستن آمورده
 و دویدن اجبار زشتاب گشتن و مجروح نمودن اجبار از بهر عت رفتن اجتناب از گشتن
 جزا و در ویدن گشتن فرمودن و بر بریدن آمدن بشم اجتر از و در ویدن گشتن و در
 عم احراز استوار کردن و جمع کردن احتراز بر پهن کردن و خود را نگاه داشتن احتیاج
 بدن احتیاج به حجاز رفتن و غوطه بر میان بستن احتراز بریدن احتیاج به بر سر بیامی شستن و در
 بن و خوشن شدن و فی الحدیث عن علی ع: اذا حلت المرأة فلتحضره تفصلا و اداه

باب الف مع سین

ابله بافتن با کسی درشتی کردن و شکستن و خوار شدن ابله اس ناپسند شدن و بریده حجت شدن و
 انگین شدن ابلهین ناپسند از محبت و نامشیطان ابله اس ناکردن ستور آب و بس پس گفتن تاقه را
 وقت و درشتیدن ابو قیس کو بهیت بکه و دراصل نام انگیزی است از بی ندرج که اول دران کوه
 خانه ساخت و این کوه نام او مشهور گشت و نیز قلعه است از اعمال طلب ابو قیاس کینت نعمان
 بن منذر اجراس او از کردن منقار مرغ در وقت خیزی خوردن و آواز کردن مرغ بوقت نیز
 گشتن و آواز زبور و آواز کردن حاوی در حدی تا شتر راه رود و آواز نرم کردن اچلاس نشان
 اجلاس بافتن گوینا احتسار خود را از خیزی نگاه داشتن و در شب گوسفند زردیدن اجراس
 بجای میم بودن اجلاس دیدن و یافتن و دانستن و تیار چاره کردن و یال سپ را نشان کردن
 اجراس بافتن آنکه از پنج کس نرسد و دلیر اجلاس وقت کردن خیزی و در بند نگاه داشتن و بسن سپ
 راجائی در راه خدا احتیاس باز داشتن و باز داشته شدن و باز ایستادن بول اجلاس چای سخت
 و مرد دلیر و جنگ و درین احتیاس بودن اجراس نگه کردن احتیاس پس بودن و پس
 برد داشتن و پس خیزی نهان کردن اجلاس خوار و زبون گردانیدن و خوار و زبون یافتن کسی را
 اجراس بافتن گنگ دلین اجراس شیر سینه چلب اجراس کوه بی صدا آخس بشندیدن و بون ترا تا که
 و آب عوط خوردن از احتیاس باز داشتن خیزی که از وی خلاص یافته باشد از تپش بکیم انگ کردن ابراهیم کار
 باز گردانیدن اجراس با کسرتی و اصل نیک ارس بافتن و کسرتی مختلف و کسرتی در اندر گرد و کسرتی
 چاهیت چیدنه اجراس روشن و صاف و صیقل زده اجراس کوز پشت شدن شیناس خورگفتن پیوسته
 اساس بافتن بنیاد اسس بنیتین جمع اسس بنیتین بنیاد و اساس با بد جمع اسس اسس بالمد
 درخت موز و آگونیده عصای موسی عسرم اذان درخت بوده بقیه خاکستر درختان
 و بقیه غل که در خانه گیس انگین باشد و نشانه های سدا و گور و بر نشانه خفی اسس
 حرکت دشت به بین و مشهور شمع است بنیاد اصل چربنده شماس آفتاب ناک شدن روزه
 اشوس شماع و آنکه بگوشت چشم نیکر و آنکه سید طلسم سرخ بسیار اصل و گریز و
 یعنی سرخ زده رنگ و بوی از جامه و جامه ساده و کت درم به سکه اعتداس شب گردیدن
 از برای زرد وید کار اجراس انگه و اما و شدن و عوس شدن و سوز کردن و جماع کردن و
 شب فردایدن و بافتن زنان تازه شوی کرده جمع عوس با کسرتی اسس آب فرو رفتن افلاس شکسته

بزرگی است مشهور و تحقیق است که او پس اگر چه بصورت صفت تصفیه است اما بمعنی تصفیه مراد نیست و بمعنی گرگ است مراد او پس او حسن بفتح جیم خبری اندک و بالضم روزگار و همیشه و هرگز ایلاس است شدن و دست خندیدن و از گفتن اموسل بوستانک انیس و لیرا سچاس دل گرختن درس قال الله تعالی لا فادح من نعمه فیه انیاس شوگرختن و دشتن و شنیدن و دیدن و برآوردن و زرد شدن برگ درخت و درستانک شدن و درس گیاره سبت که درین می باشد و بدان رنگ در د میدانند جامه را ایاس بالکسر نو مید شدن ایس بالفتح نو مید شدن و آن مغلوب یاس است و بمعنی بودن و وجود نیز آمده خلاف لیس ایس بالمد و کسیر یا نو مید یا یوس بمعنی نو مید احتمال در کلام عرب نیامده چه این باب متعدی نیامده ایاس نو مید کردن

باب الالف مع الشین

ابرش بالفتح اسپ که بر اعضای او نقطه ها باشد بزنگ مخالفت رنگ اعضا و لقب خندیدن است و آن ابرس بود بواسطه هایت ادیجای ابرش می گفتند ابو بره ایش مرع است رنگارنگ و لون اجهاش برای گرسین آ ماده شدن و زاری کردن بر کسی اجهاش کوفتن و کوفتن فرمودن حسن بفتح شین نشدید شین مرد درشت او از اجرش نیم کوفته اجهاش شک یافتن بگردن رادر شکم مادر و خشک شدن بچه در شکم خشک شدن دست و طلب کردن شین و جمع کردن آن اجهاش گرد آوردن و جستن گیاره اجهاش را مانند صید را و در میان گرفتن خبری را اجهاش برافزودن از ششم و جنگ کردن و در دوس با هم و همچنین استعجاش اجهاش بالفتح باریک ساق اجهاش بالفتح سوار و دنیا درشت مهر اجهاش بالفتح و انون نیکار و ماده اجهاش بالضم دم از برین و از قبیل های متفرق اجهاش بیدگر را خاشیدن اجهاش خرد چشم و ضعیف بصر و کسی که در تار یکی تهر بند که بر دشتانی و لقب رگس از آنکه بخوبی اجهاش کبیر شاد و پیوید و دوم خفن و سوط معاصی و سوم صغیر شاکر و سبویه او مان جیران کردن از شاش فرود باریدن باران و خون و شک چکان از عااش لرزاندن از نقاش لرزیدن از تماش سیم بر یکدیگر زدن ستور و محروح شدن آن در رفتن از تماشش نیکو شدن حال از شش بالفتح اختلاف و خصوص و برانگیزتن فتنه و جنگ و دیت و جاحت و جفتین مقدار و دست آدمی که برابر قاست آدمی است و همچنین فارسی است اگر شش بالمد و کسر را و کو به است و نام جلالیت مشهور در عجم که بجلت تیری ساخته بود که از شهر کرل انداخت بر و رسید و در میان سافت بسیار است استعجاش را ساج

شدن و در میدان و گلیگین شدن و گرسنه شدن استنشاس کسی را غایت و نارس است شمردن استنشاس
 بالفتح شادی کردن اطردشش یا غصه که اعطاش نشسته گردانیدن استنشاس بمنزل دیگران فرو بردن
 ناجای برایشان تنگ شود انداختن کوب کشتن استنشاس طعام اندک برای حیال یا برای فروخت
 آوردن استنشاس آنکه از چشم او آب میزد و بکبت بیماری و لقب عالمی مشهور که او را سلیمان بن محمدان گویند
 اعطاش تاریک کردن و تاریک شدن شب و تاریک کردن چشم اعطاش ضعیف چشم آنرا غایت
 مانند و پیوده لغتن افراشت باز ایستادن و غیبت کسی کردن و گشتن افراشت و دوزاد دست بر زمین
 بستن و گسترده شدن و سپردن افراشت کوشیدن بقصد کسی عیب و بدگویی کردن اماش بر سر پستان
 او و شیر سبز استنشاس بر بودن و ستاندن هجاش سوختن آتش و گریز برای امتیاز سوخته شدن انفاس
 شب بر چراگشتن گوسفند و سپیدی شبان استنشاس شب بر چراگشتن چار و ابلی شبان و از تن بر خاسته
 شدن موی استنشاس صورت بسته شدن و غار از تن بیرون کردن و دست بر زمین زدن فترت تنگ پا
 خار که در دست او باشد بیرون افتد و برگردن موی چینه استنشاس بلند شدن و نیکو شدن و برخاستن اماش
 شتافتن استنشاس بیای و نقطه سستند و گشتن چینه استنشاس بفره پس ماندن او باش مردم فرومایه و در غایت
 از طایفه او حاش زبونان و فرومایه او حاش گرسنگان اینی استنشاس فرومایه و زبون گشتن و باز گردانیدن
 سهام بر باده و آن نیروان سهام قداح است اینی استنشاس اند و گلیگین کردن در ماییدن و بی نوش
 شدن و گرسنه شدن و بی گیاه و مردم بافتن زمین و شهر را ایستار و ماییدن

باب الالف مع الصاد

ایر ص پس و سام ایر ص و زرع بزرگ باشد که بپاری آنرا نقاب پرست و حربه گویند و غایت
 که آنرا بزرگ گویند و غایت قتال است اثر اص محکم استوار گردانیدن و برابر کردن اجاص
 بالکسر و تشدید جم اول و این موی است چه در کلام عرب جم و صاد جمع غنیمت و حصاص حصه دادن و حصر
 تنگ چشم و نام گسیت اجاص نیک چشمان و فرزندان کسی که سسی بود با حوص حصص بجای معامله
 و تشدید صاد شرم و بے خیر و آنکه موی سدرش ریخته باشد غلبت خاصه که از آن موسی سر بریزد و اخلاص
 پاک و خالص کردن و دوستی و عبادت و طاعت بے ریاضت و سمعت کردن و دین بے ریاضت خصل
 و ایسته و خاص شدن بیک چیز و خاص گردانیدن اجحص باریک میان و میان گفت باری که
 بر زمین نیاید از خاص از آن کردن از خاص بر جهانیدن و بیازی داشتن کودک را و پیوسته و ایسته
 شتر را از شخص از آن خسریدن استخلاص را غایت حین و خاص کردن استخلاص از آن

شماره و از آن خریدن مستقصا طلب قصاص کردن آن شخص با کسر دستاورد خیری را
و بیرون کردن کسی را و بریدن و رسیدن بوقت سفر و گذشتن تیر از بالای نشانه و غلبت کسی کردن و
بالفتح ششخصا عتیا و دشوار شدن کار بر کسی و باز نگرفتن بیش و نه و جز آن و بی طاقت شدن مایان
یا شتر ماده از جاج احوال و دشوار کردن کار بر خصم انحصار در گلو گیران انحصار غم و غصه
خوردن و در گلو گرفتن انحصار بین اقراض وقت کاری یافتن اقراض وقت چیز را چشم داشتن
اقصاص کاویدن و پرسیدن انحصار با نفهم گفتن کاه و نه سنگ خوار قصاص عدا کردن چیزی از
چیزی و بیرون کشیدن انحصار بیرون گرفتن چیز را و همچنین استقصا انحصار نبون شکار کردن
و کتب کردن انحصار روایت کردن سخن و از بی رفتن انحصار کشنده رگشتن و استن شدن گوشت
و اسب و مانند آن و برگ نزدیک شدن و برگ نزدیک گردانیدن کسی را از بیماری زدن انحصار
چیز را در حال گشتن بر جای خود اقصا فریب شدن شتر در تابستان و کوهان شتر پیدا شدن انحصار
بجایه کردن کسی را در کاری انحصار برادر آوردن و دود و پیش آوردن انحصار کشیدن بهر
کسی را بکشیدن و داشتن انحصار گم کردن گم شدن اندلاص از دست لغویدن چیزی و اقصا انحصار
کسر و صیقل ترا و قص کوتاه کردن و خوب زنی های شکسته و مال و افزونی تصاب که بران افزونی زکوة
و حبیب نشود اقصا کس تله گردانیدن گردانیدن و خشنیدن زمین بپایانیدن و خشنیدن زمین

باب الالف مع الضاد

ابض بالفتح بطن سردست شتر بر بازو و دامت از زمین بر ندارد و کشیده شدن عرق النسا و بالضم نه رگا
آباص بالمدح مع ابض پدید شدن ابض نهین شدن ابض پدید و شمشیر ابض با کسر میانی که بان است
شتر بر بازو و دامت از زمین بر ندارد و بالضم نام جانی و با کسر و تشدید یا نام خصمی و با بخت گردی از خوار منسوب
بران اجباض غالب کردن و زانیدن و شتابانیدن و بچه افکندن شتر احراض بیمار و لاغر گردانیدن عشت
کسی را و بد زنا خلف فرزند شدن و بالفتح مرد و ضعیف که کار را نتواند کرد و اجباض بیای موده تیر از المانج در گلو زدن
دشمن کسی باطل کردن و آب چاه کشیدن چنانچه در آن هیچ آب نماند حص ترش مزه اخفاض زدن و افخته کردن
در رفتن نرم تن آسانی کردن اخاض بالکسب در آوردن ستور را و اخاض باطل کردن محبت و جز آن و
مغلوب کردن و قهر و عداخت و لغو انداختن و گردانیدن آفتاب مغرب از وسط سما را تا حاض سوخته شدن از دور و
دوباه شدن جگر و دل و غیر آن و نافه کردن کسی را از تیاض سختی و بی رفتن و رام شدن بتعلیم از کائنات عینین
بهر در شکم دارد و بزرگ شدن بزرگ شدن و همچنین از کاس و مضطرب کردن و در کاس و مضطرب کردن

و یک گرم خیر را و سوزانیدن اندوه و در غضب کسی را از زمین به جای است و پهای ستودار و زرد رنگ
 و خوردن گرم از خضه چوب را و تخمین تباه شدن جراحت و برینا که شدن اراض با کسر باطله که از موی یا نه
 چشم با فندار فیض بر وزن عرض منرا و از جرم متواضع و پاک و حیوان فربه استیفاض ثناب رفتن و لادن و
 شتابانیدن استخوان جمع شدن آب در عرض ارض با فتح و تشدید منا و مضط کردن و با کسر اصل اضاض
 با کسر بنه گاه اراض با کسر ردی از چیزی گردانیدن و آشکارا شدن و پهن کردن و بچه پهن را و ن دفعایه
 بر غلظت کردن و دست دادن و نگوئی و راست ایستادن و شکاری تیراندختن را و بطول عمن زمین رفتن و
 با فتح جبارها و چیزهای نو پیداشده و چیزهایی که بخود قائم نباشد و شکر و دیهای مجاز و جدهای مردم و عمر حق
 بر پهنایستادن و عامل شدن پیش چیزی و سرگشتی کردن اسب بوقت کشیدن و بر شتر توسن سوار شدن و
 پیش آمدن چیز را بقصد دل و عرض دادن لشکران خود را و از میانهای ماه آغاز کردن کاری را و غیبت و
 عیب کردن کسی را و مانع شدن اعتیاض عوض گرفتن اعضاض شیشه زدن کسی را و درخت خار دار
 خوردن شتر و خارناک شدن زمین و گردانیدن و خداوند شتران خار غوار شدن اخص شیشه و پشیدن و زبان گرفتن
 و معامله و باریک کردن و شمشیر اغراض با کسر شکل کردن و رنگ بر شتر سبب و با فتح عرضها اعتیاض خوردن و
 عطا دادن و بعد نقاب رسیدن مال و مویشی و صدمه از ارض اجب کردن اراض فرض دادن اقرض دامن گرفتن
 اقباض بکسر چیزی ساختن محاضری خاص و نینامختن چیزی محاضری شیشه خاص بچیزی نیامخته خوردن اراض
 با کسر بکار کردن و نزدیک شدن لشکر و صواب و آفت مال سیدن و خداوند آفت رسیده شدن و با فتح جبارها
 اعضاض سوزانیدن بنوه و جراحت کسی را و بدو خوردن متعاض سوزیده شدن سوخته گردانیدن آنها من بر تخمین
 و بر خیزانیدن آنها من بر تخمین آنها افتاده شدن متعاض شکسته شدن عمد و جرات و ویران شدن بنا و بار
 شدن ریمان از باب انقضاض کسرافتن کله و افتاده شدن و به نشیب افتادن اعضاض گرفته شدن نظر من
 بریده شدن و بر آفریدن مدت انقضاض شکسته شدن و بر آفریدن انقضاض بقای افتادن بنا و بنا و شکسته
 و فرو و آمدن چیزی بر چیزی و فرو و آمدن مزرع از سوار رفتن ستاره انقضاض شکسته شدن اقباض کردن کردن بار
 را و ناک کردن جوزه و نارنج و پخته و عقاب و بر مرغی و نیز از چمن آواز شتران و خدا سال بونی اولست مله تعالی با فتح شکر
 اوقاض با فتح و بقا ثناب و گرد و همای مردم و آمیزه جمع و مفرد و بر آمده و فی الحقیقت انقضاض تعاض فی الاوقاض اقباض
 شتابانیدن و بخترا نیدن اقباض نرم جستن برن و دزدیده نگاه کردن زن چیز را اقباض با فتح شستن و بار شدن

باب الالف مع الطاء

ابط با کسر تین فعل ابط با کسر باجه بازگذاشتن شتر را و با فتح شتران ماده که باجه بازگذاشته باشد

15

و اگر در هر کرون چنانچه تین که کرون و کرون دراز کردن آید و ارق رسانی در بجای بیاید
 دیگر و تاخیر کردن نماز را بوقت نماز دیگر و تکلیف کردن و شتابانیدن و بر دشواری و دشمنی و شوار کردن ارقاق
 تنگ کردن و بند کردن و اینان یکی که کرون ۱۱ ارقاق بر هر حق تکلیف کرون و بر هر مرقعه یعنی نماز را بشمار تکلیف کردن
 قوله لکن کسنت مرفقا ارق بقتضی بخواه بخند و به تشدید قاف باریک تر و شفاف از رقی که در چشم و چشم
 هنا از لاق اغفر ایندن ستون شود و بچرا افکندن ناکه از ارق بکاک کردن اسحاق و دور کردن کشته شدن
 جابه و ساینده شدن و خشک شدن پستان از شیر و بر سینه و شکم چسبیدن آن نام پیاسه سیر است و این هم می است که
 عرب کلام خود آورده و اسحاق معنی مصد است و معنی است و معنی است و اگر معنی است نیز معتاد نقل است
 مصد که کشته شدن باید خواند چرا که معنی خواهد بود استیاق را ندن ارق و در بزرگوش فراداشتن استیاق پیشی
 گرفتن و دیگر که تیر انداختن است و ارق روزی خواندن است و طلاق رفتن شکم است و ارق همه را در گرفتن و
 بنام توانائی خود کاری کردن و غرقه شدن استیاق دعوی فرزند کردن استیاق آب و به یونی
 کشیدن استیاق سخن گفتن خواندن و از کسی سخن بیرون کشیدن استیاق فراخ آمدن و تمام شدن
 و راست شدن استیاق استواری نمودن و استوار کردن استیاق توفیق خواندن استیاق
 سزاوار شدن استیاق تنگ شدن و به بندگی گرفتن استیاق باریک شدن استیاق
 و بهای مطهر عرب استیاق بالفتح پیشتر استیاق روشن شدن و درخشیدن استیاق مطهری
 کردن و ترسیدن استیاق آرزو و در شدن استیاق گرفتن کله از کله و نیک گرفتن و بهیم و جبران
 و گافتن و سخن را به چپ راست بودن و در خصوص بی قصد و به چپ راست رفتن و در آنحال سخن
 بالضم و قع شبن مشد و ضمع و ختی است که مانند است بچهار از روی شکل و بقتضی و تشدید قاف دشوار تر
 استیاق فراخ و این مصداق کابین زن کردن استیاق سیرانیدن و بهوش کردن استیاق
 و فراز کردن و فراز آمدن مردم در کاری و گویند را یکبار و دو بار استیاق بهم واکو فتن و چسبیدن
 و رخت از باد و آب به چشم از زخمه و آواز دادن چیزی ضیق تنگتر اطلاق باریت دادن بر ترس و گشتی
 و خاموش بودن و سر و پیش افکندن و رفتن نتران در پی یکدیگر و فرا آمدن اطلاق از بندگی کردن و
 کردن و کشان و گفتن و شکم را ندن اعتناق آزاد کردن اعراق بیخ و در شدن و بیخ بزرگین فرو بردن
 و رخت و لعراق فستن و آب اندک در شتاب استیاق اعلاق و در چپ و آوختن و ناخن و در چپ
 فرو بردن و چپ را علاقه کردن اعتناق بلکه فراخ رفتن و گردن بند و گردن کردن و
 گردن بند ساختن و بالفتح کردن و بزرگان قوم اعتناق دست بگردن همه گیر کردن

و بگردن گرفتن کاری اعتلاقی عاشق شدن بچیزی بسته شدن اعتیاق باز داشتن اعتناق بافتح و ازار کردن
 و چیزی که بلند باشد و سگی که در گردن او علاقه باشد اغراق عرق کردن مساله کردن مکان خست کشیدن
 اعتلاقی در بسن افق بافتح رفتن و بنایت کویم شدن پوست را و باعث کردن و فتمین کرانه آسمان
 سر کرانه که باشد افتراق از عهد دیگر باشد ان افیق بفتح هنر و یکسره غلوستی که باعث اتمام نشود باشد افلاق
 بالکسر چه عجیب آوردن اعتلاقی بالکسر چه آرام کردن افق بافتح دیوانه کردن و رفع گفتن و بالکسر کر
 و بالکسر توغخ لام شد و نشد و الاق بالکسر دروغ گفتن و برقی که دروغ دروغ و باران و باد و نباشد و انهم
 کوی است به محو و بافتح و تشدید لام دروغ گواهی و در ساین و در رسیدن و به آخر چیزی بچون
 و پیردی کردن و چیز به پوشتن بچیزی و چیز به و بستن و در رسیدن الزاق و الساق الصاق
 به چیز به چسبیدن و چسبیدن الزاق و التساق و التصاق به چیزی چسبیدن اطلاق
 در ویش شدن و در ویشی امهق بافتح سخت سپید افق بفتحین نشاء شدن و بنایت خوب شدن
 انیق بفتح هنر و کسرون خوب و عجیب اطلاق به سخن در آوردن التفاق چه به چ کردن چیز را و
 برواج رسیدن با تار موم و در ویش شدن و آخر شدن مال قال الله تعالی خشية الاتفاق
 السحاق سائده شدن اختراق دریده شدن اندفاق رنجه شدن و بر بستن آب و انباشتن
 انطلاق فتن انطلاق شگافه شدن انملاق دوستی نمودن و جاپلوسی نمودن لطف
 نمودن و هموار شدن و خلاصی یافتن السیاق روان شدن اندفاق شگافه شدن الشقاق
 شگافه شدن الفتاق و اشدن ابر و شکافتن شبن اوق بافتح گران شدن بوزن و
 و گزافی او راق خاکستر رنگ و سالی که یاران در وینار و اوق موافق تراشاق استوار بستن
 و استوار کردن بنده استوار گرفتن ایراق برگ آوردن خست

باب الالف مع الكاف

احتمال ازار بر میان بستن و استوار کردن چیزی و فراهم بستن پشت و ساق خود و بقوله و پشت و ساق و بهم
 کشیدن و کشیدن استوار شدن و خوردن و گناه را و آزمودن و ازین برگردن و غافل شدن و در و
 استوار بستن و بغیر آن رن و لایقه پوشیده گویند قوله تعالی لا تقنطن و تریته و شکاک و پشتن به چیزی و در میان
 و کاویدن و کسی و را بالکسر بافتن و رسیدن بچیزی و رسیدن کو و کو و بلوغ و دیدن و رسیدن بیه و خبر آن و وارک
 بالکسر و تشدید و ال مفتوح و را حمله مضمو به هم دیگر رسیدن و اصل تارک بود و قال الله تعالی حتی اذا اذکوه و حمله

اروک با نفهم و شستن با مس جاست اریک با نفخ نام وادای است ارک با نفخ خوردن شستن
 ارک و تقیم بودن بجای و تقیمین بسیار شتر از خوردن ارک و تقیمین نام وضعی است ارک با نفخ در
 است شور که از آن سواک سازند و باره زمین وضعی است لفره و کوسی است به شهر مرزا ارک تقیمای
 آراسته جمع اریک است هلاک و راوردن چیزی در چیزی استاک مسواک کردن استاک طلب ریافت خری
 کردن استاک که چنگ در زردن استاک نیست کردن استواک با لکس و خراشیدن درخت و غیر آن با نفخ
 خا را جمع شوک با نفخ شراک شریک آت کردن با خدا و انبار کردن با کسی و با نفخ انباران جمع شریک استاک
 انباری کردن استاک بهم و برتن صطکاک بهم و الکوفتن خجاک خدا ایندن استاک جمع شراک استاک
 جدا شدن از یک با نفخ بر و ایندن باز کردن ایندن از چیزی و قوله لکما جنتنا لکما عن التنا و بر و نکی ناسیدن با لکس در
 گفتن و دروغ بستن و دروغ افکندن دروغها افک با نفخ و تشدید فاد و فوغ گو و لک با نفخ بسیار نیدن
 و پیغام مساک و ایشان و نگه داشتن و چنگ در زردن و باز داشتن استاک چنگ در زردن استاک
 کیستن الملک با لکس نیدن دادن و خراشیدن چیزی کردن و نیک شستن آرد و با نفخ ملکا و پادشا با جمع
 و ملک و ملک و جمع ملک یعنی شستن گویند آنک با لکس و ختم نون اسر و قطعی و برین وزن در عربی اسمی دیگر
 مفر و غیره باشد بضم شین و تشدید و ال نیامده چرا که این صیغه از بناهای جمع است چون اکلیب و الغم انماک ضعیف
 و لا نفر کردن و معتدلت کردن استاک حرمت کسی بردن استاک در آمدن چیزی چیزی نهماک کوشیدن کا
 و بسالنه کردن در آن نهماک دریده شدن پرده نهماک از هم جدا شدن باز را و لنگ یعنی نشان
 املاک با لکس ملک کردن ایک با نفخ پیشه

باب الالف مع اللام

ابحال خیل قین کسی او خیل شدن و به خیل نسبت کردن البسال به خواری گذاشتن و گرد کردن و گرد
 دادن و خرام کردن و بسلا و شستن و بهلاک سپردن کسی اقوله تعالی ان خیل نفس با کسبت لطان با طیل کردن
 و با نفخ و اینرا تنزال صرف کردن چیزی و بسیار بکار داشتن جاسه و غیر آن در با صفت نگاه نهادن خیراتهمال
 ریشه کردن و لغت نمودن و انلاصم زردن و در دعا با طیل با طیل البول به نفهم و تشدید باد اسیل قوایانله
 با لکس و تشدید بکار ده ابابیل جمع قال الله تعالی طیرا ابابیل ابل کسبرتن شتران واحد نادر و معتدلت
 است آبال الی جمع البول با نفهم بلفظ پسند کردن شتر از آب و باز ماندن مرد از جا صحبت قابل همچنین
 اهل بضم همزه و با نفهم سر و صاحب قاسوس گوید با طیل با نفخ بار و ختی است بزرگ که برگ آن در برگ
 درخت گز نماند و بارش ببارکنار و آن درخت عمر نیست چنان که جوهری توهم کرده است بلبل با لکس

لاکسی یا دتبه ده شدن مردم و گرم شدن زمین و عای و آب گرم و سوسن و آب گرم کردن سیاه و گویا و این
 سخت گرم شدن سخت شدن و افروخته شدن آتش درواز غصب احترام است و این احترام به معنی است
 احترام ششم ششم و خداوند خدایم و ششم شدن احترام با کسر خیل کردن و از ارگردن و غضب آمدن کسی را و بفتح یا کردن
 و علامان احترام خلوتیدن و جلوع کردن و خواب یا انزال منی خواب یعنی مطلق انزال نیز آمده و علامان با فتح خور یا
 و بر و بار یا و عقلها مع علم یا علم یعنی اول جمع علم یا علم یعنی ثانی و ثالث خدا هم غاوم و اودن کسی او خدمت و مردون
 کسی احترام بریدن و اینجاست بر کندن و بر لودن گرفتن و اگر کسی احترام بیا یان برودن کارهای احترام بدل کردن
 با کسی احترام گرفتن سوراخ کرده و آنکه سیاه و سوسن یعنی او را بریده باشد لقب با دشت و نام کویت
 احترام ششم یا بر سر و نام کویت است بدینیه و نام بعد مائطی که باید خود حاق بود بعد از مردن و این را بر سر یا بعد
 خود را وانی عقوق نمود و جرح و خون آلوده ساختند و پدر را و در معنی این شعر گفت شعران نبی و موی بالدم
 اعرف ما من افرم یعنی بدستی که فرزندان را بخون آغشته و این عادی است که پدر را از افرم یعنی از پدر ایشان مهرام و این را
 و این پس از آنکه بگریزد و در یکی و بدی او خامه فرو گرفتن سر را و کسی را و سیاه کردن کسی و خوردن
 چیزی بی جاییدن تا کسی دیگر و خوردن بخت نکند و لکام و در وین سپ کردن و حرفی را و حرفی را و آوردن و هم
 با فتح سیاه چیده و سیاه یعنی و آن که از منی سخن کند او هم سیاه و سیاه رنگ نام شخصی است و اثر و نشان
 و کند و بد آس و اکثر اهل لغت بطلاق تفسیر کرده اند و ظاهر است که مخصوص باهن باشد او هم با فتح نان و خورش کردن
 و الفت و سازگاری کردن و تقویت کردن و نوعی است از خرم و نام موضع است او هم با کسر نان خورش و سازگار
 و چاهی است یک منزل از که نام زنی است و با فتح نام موضع است او هم با فتح پوکت یا پوکت است
 و باعث کرده و طعمای نان خورش و نام کسی است و موضعی است ببلاد بدیل و او هم الارض سو زمین و او هم
 السماء بر آن و او هم النهار و روشنی روز یا اکثر آن و او هم الفی اول چاشت او هم بالمد گندم گون و ابو البشیر
 را آدم چه آن گویند که صاحب او بود یعنی گندم گون بود یا آنکه خاک و جوش از آدم زمین بود یا آنکه صاحب
 او بود و است با فتح یعنی منرا و ارامت یا آنکه صاحب آدم است یعنی الفت واضح است که آدم اسم محمی است
 و موافقت این نام با معنی از اتفاقات است از نام رشته بر انگشت بستن بخت یا کردن چیزی
 از خامه خوار کردن و خاک رسانیدن و این را تمام فرمان کردن و نقش گرفتن چیزی و چیزی و دیگر گفتن و
 و کار کردن از کلام بر سر دیگر نشستن چیزی را و کرده آمدن و هم چنین است تراکم ارم با فتح بدندان گرفتن و
 سخت تافتن کس را و خوردن تمام آنچه بر خوان باشد و نرم کردن و سخت بستن و با فتح موضع است و در میان
 یک و نشان علم که در میان بخت خن راه بر یا کند و کبر اول و فتح و دم نام شهر عاد و نام پدر عاد و نام و عادی نام

[illegible]

پیکر کردن اقسام نمایان اقامه با کسر سر یا داشتن محام انداختن چیزی را در چیزی اقسام در آمدن
در چیزی و خیر داشتن و پنهان شدن ستاره اقامه در کاری پیش کسی گرفتن و دلیری کردن و فراموش
شدن و پیش کردن اقسام با کسر سر و خوردن و بالفتح بخشش و سوزاندن اقسام بخش کردن
و سوزاندن خوردن اقسام با کسر بخشی از مفت بخش زمین قایلیم جمع و موضعی است بهر اقسام بالفتح نیز
قمار و قلمای قلمای ترشید و فنی نامها قنوم بالضم اصل هر چیز قانیم جمع و قانیم ثلث با سبطلح ترسایان
وجود و حیات و علم است و آن را آب و این و روح القدس نیز گویند قنوم راست و درست تر از قنوم آنکه نیمه
زدان او شکسته باشد و آنکه یک شاخ او شکسته باشد اگر اقامه گرامی کردن و بزرگ داشتن و لواحق بخشش
کردن و فرزند کریم زادون اگر اقامه گرامی تر و بخشنده تر از اقامه تبای و دو قطعه بزرگ شکم و سیر و پوشیده تر
اقامه تبای شانه فرار شکم و سیر و راه فرار و شتر فریه و یکی بن اقامه قاضی دانستن معرّف است
اقامه بشین معجزه ناقص خلقت و ناقص حساب اقامه بفتحین زمین اشتهای بلند اقامه با کسر غلاف
شکوفه بر آوردن درخت و جامه را آستین کردن و بالفتح آستینها و غلافها پوشانده با انجام
اقامه برپا کردن اقامه گوشت خوراندن و گوشت دار و فریه شدن و گوشت گرفتن ستور و پود
گرفتن جامه را در جراحت استوار کردن و کش کردن بجنگ اقامه به شدن جراحت و پیوسته شدن
چنگال الزام لانته کردن و کاری برگردن کسی اقامه اقسام بر خرد لازم کردن و برگردن گرفتن گاه
را الهام در دل افکندن و آنچه در دل افکند خدای تعالی خیر باشد یا شر اما اکثر استحال او در خیر باشد
الهم بفتحین در و کردن و در دالام جمع الهم در ذاک الهام فرو دادن و گناه صغیرتر کردن و نیز
بلوغ شدن اقسام بقره کردن و فرو بردن چیزی را اقسام دهن بستن بلباس یعنی دامن نیند دلپوسه
دادن التیام با همدگر پیوسته شدن و بهم آمدن و استوار کردن سرختم را اقامه بالفتح و تشدید
سیم آهنگ کردن سرگشتن چنانچه نزدیک بدلت رسد و ما در شدن و امانت کردن و بالضم اصل
هر چیزی و ما در دام القری مکه دام الطریق راه بزرگ دام الدیاب دام الداس بایست معز
سروام الکتاب لوح محفوظ و سوره فاتحه آیات محکم که اصل آیات دیگر باشند دام انجاش
شراب دام القرم سر دار قوم دام بحیث علم لشکر دام النجوم کاهکشان دام البیض شتر مرغ
اقامه بالفتح و سکون سیم حرف غلط است بعضی یای تردید اقامه بفتحین نزد یک شدن و اندک تر
و چیز که نزدیک باشد و دور و بالضم و فتح گروهها و قاصتها اقامه بالفتح پیش و برگشته و پیشوایان
در راه و راه و مدی کنند جانب قبله و وتر و گرایه زمین و کتاب سماوی و لوح محفوظ و منظر

باب الالف مع النون

این تست کردن پیرنی و بالکسر سپید و فتح اول و کسر ثانی طعام و شراب غلیظ و مطبوخ و نصبتین شش و عیب
و کینه و کرها که در چوب میباشد و این یامین پیر تقوی و عم و صاحب قلوب کس گوید هیچ بن یامین است چنانچه
در باب یامی آید این زن به هر سه حرکت الف فتح را حوضی که در آن غسل کنند و گاهی آنرا از من سفال مانند
آن سازند و آب را با او وید گرم کرده و در آن بزنند و چهار بار بدن غسل دهند و اطباء آنرا بزن گویند و در
آب زن باله بان بالکسر و تشدید یا هنگام و اول شکر و وقت ابرو آن صبح و شام امیضان غیری آب
و دورگی است در پستان شتر آتقان استوار کردن آتقان بالکسر و تشدید یا کسب و بنجیده شدن آتقان
بالفتح ماده فراز نصبتین جمع آب خور سرچاه و پایت نمودن و سنگ بزرگ سرچاه آتقن بالفتح و آتقن بالضم
بیتیم بودن بجای و ثابت شدن آتقن بالفتح و تشدید تا و تخفیف نیز آتقن خور گنج پز و مان پز صاحب
گوید که کش و ان چنین آتقان بالکسر آتقن آتقان بسیار کشن و غالب شدن و دست کردن جرات
کسی را که بر تعالی ادا آتقن و آتقن آتقن بالکسر شتر عدد و شدن و دنیا و نند شتران شتر
شدن یعنی شتران که در پشت در و مینوبت آب یابند و بهار کردن متاع را و بالفتح قیمت با احوال
شکر و صبح جهان یکسای چشم احسن بالفتح بر شتر نزه آب و چنین احسن بالضم و که قش قصار
جاسر را احسن بالکسر و کسر چشم آب متغیر شده بنیزه درنگ احسن بالفتح کینه و شتر و شتر گشتن احسن
بالکسر اند و کین کردن و بالفتح اند و در عالم احسان نیکوئی کردن و نیکو دانستن چنین را احسن
زن و کس و کس و شوهر کردن زن و بار دار شدن زن و بار ساز شدن و استوار کردن و حصار
کردن و آتقن و در کنار گرفتن احسان بالفتح کن را احتقان خفته کردن جهان
بالفار گرفتن و انبج بر کردن درخت ایمان و قنای احتقان خسته کردن احتزان
مال و بنزیه نهادن اجندان بالفتح و درستان مشورتان احسان بول و غلظت احسان بالفتح
و امان احسان ناراستی و ضاقت کردن او مان بالکسر پوشیدن و خیانت کردن
و غلظت کردن و دروغ گفتن و خوار شدن قال الله تعالی و انشد الحارث انتم و انتم و انتم
و بالفتح و تشدید و ال چرب شدن و روغن مالیدن او مان پیوسته شراب و در
او مان بالفتح و دنیا و قول قنای سست که او مان شش است یکی دین رحمت است و باقی دنیا
شیطان دین رحمتی و دین اسلام است و او مان شیطانی پنج است یکی دین صابین است
که پیوسته گان ملائکه اند و خوانند گان زبور و متوجان قبله دوم دین جوس که پیوسته گان

آفتاب و ماه و آتش اند شوم دین منکر کن که بت برساند چهارم دین یهود که قوم موسی هم اند پنجم
 دین نصاری که قوم عیسی عم اند آون با لضم گوش و دشته سر و کوبی است و با کسر ستوری و ادن و گوش
 دشتن و تیشین گوش و مرد شنود و با کسر و فتح وال و سکون نون حرفی است یعنی آگاه افوان بالفتح بانگ نماز
 و آگاه کردن و خبر گوش رسانیدن و گوش بچیزی دادن قوله تعالی و اذنت لربها و حقت یعنی گوش دشت
 امر پروردگار را و واجب است او را که گوش دارد امر حق را آون بالفتح بانگ نماز و ضامن جانی که از نظر
 بانگ نماز در آن جانشنوده میشود و موزن آون باند و فتح نوال دراز گوش و بکسر فال و بدان آون
 سحر آذکون و آن کی است زرد که در میان افعال سیاهی است و در قدیم بل فرس از تعلیم می داشتند
 اوعان گردن نهادن و فروتنی نمودن و خوار شدن و ستافتن با طاعت کسی اوقان بالفتح رنجانها
 او بان بالفتح جمع دین یعنی تیزی خاطر و یادداشت اربان با کسر ت مبتن بر سن و بالفتح رستنا
 ارحمان استوار کردن ارتمان گرد گرفتن از زن و رختی است که از جوب آن عصا گیرند و است
 از زن موعی است بی فرسخ از شیر از ارعن بالفتح نادان و سست و عنامونث آن ارکان بالفتح
 جوانب قوی تر از جوانب دیگر اروان با کسر استین کردن جامه را و بالفتح آستینها جمع بدون لضم
 از مان با کسر برینه شدن و بر پا مانده شدن و بالفتح و قتها و نام زنی است مشهور بحسن جمال و عفت
 از میران آفتاب و ماه اسون بالضم مزه و بوی گردانیدن و درنگ کردن و بهانه جستن کسی خود
 و روش پدر گرفتن پسرسن بفتح اول و کسر سن و آسن بالمد آبی که مزه و بوی گردانیده و بهانه جستن
 خلق و تفتین و تشدید نون سالدار تر سنان با کسر بسیار سال شدن و بالفتح و نداشتن و بالضم و بی است
 بهرات اسمان با کسر خداوند ستور فریه شدن و فریه کردن آسمن فریه تر اسکان آرام دادن
 و بی حرکت ساختن حرف را استسمان فریه شدن خواستن و روفن خواستن استسمان بگوشت
 استرمان بگردستان خواستن استعلان افکار کردن استیمان امان گرفتن اساطیر خلق
 جمع اسطوانه اسفراین کبسه سمره و یا شهریت بخراسان سارون دارونی است اسودان
 خرا و آب و مار و عقرب اسمان گندم و آب آسمان بالضم و کسر گاهی است شور که چون آثر آب و زرد
 چندگاه و زین گذارند از آن اشجار شود که از آن صابون سازند و بدان آب صابون کنند اصمیان
 مکر کردن و گنده بعل شدن و پرفتن از خشم اصمیان بالفتح و به ضا و محجه کنیا طبعان خوردن
 و جاع کردن طبعیان آرام گرفته شدن اعلان با کسر افکار کردن و بالفتح چیزهای آشکارا
 اعین بالفتح اول و ثالث فراخ چشم و نام مردی است و فیم ثالث چشمان اعیان بزرگان

و شمعان و شیا و ذوات موجوده و فایح اسحوان یاران یار و ان اعطان بالفتح حقن گاهها شتر و کنار
 آب جمع عطن لفتن حقن لفتن حقن و تشدید نون آنکه سخن برینی گیرد اعضا بالفتح شاخهای درخت و
 اقران بالکسر گوناگون آوردن و بالفتح شاخهای درخت جمع فن اقرن بالفتح و شنیدن ناقه بغیرت
 و خوردن شیر به تمام شیر که در میان ناقه است و فاسد کردن طعام و ضعیف را عقل گردانیدن خدا بیک
 کسی او بقتلین کم شدن بشیر ناقه و پوشیده شدن چادر فقیه ضعیف را عقل همچنین با فون شیر به فون
 بالفتح شیر و فحش سیاه افامین شاخهای درخت و انواع سخن اسحوان بالضم با بونه اقران
 بالفتح بهسران و بالکسر برداشتن نیزه و نزدیک آمدن آنکه دل سر کند و بسیار شدن خون در درگ و توانائی
 و قوت دادن اقران بالفتح پیوسته ابر و اکنان بالکسر در دل نهان داشتن و بالفتح نهان خاندان
 رشتها که تن را پرشد فلک ابر و از گرمی و سردی الوان رنگها اسحان بالکسر خوش خواندن قرآن
 خوشخوانی کردن و بالفتح آواز با الیاسین یعنی الیاس پیغامبر و پیروان او و بعضی گفته اند که الیاس
 گفته است در الیاس چون میکائیل در میکال قال الله تعالی انکم علی آياتین و بعضی قرار دین آید
 یاسین ببدالت خوانده اند یعنی آل محمد و بعضی گفته اند یاسین از اجداد الیاس عدم بوده و آن اسب
 است بدو وجه سابق آکا بالفتح الف اول و بدالت ثانی اکنون الکن بالفتح آنکه هنگام سخن کردن نشن
 گیر و امن بالفتح بی هر اس شدن امان ایمن بودن و ایمنی و زینهار امن بالمد و کسر میم ایمنی
 ایمن امانت دار و قوی و کسی که بر دو عهد کند و از او ایمن باشند و بی ترس شده و اسمی است از اسمای
 حق تعالی و لقب پیغمبر عم که پیش از نبوت بدان مشهور بودند و بدایم که معطی است امون بالفتح نشن
 امین بالمد که است که در اجابت دعا استمال کنند یعنی قبول کن دعا را یا چنین باد و بدایم میم قصد کنند
 امتحان آزمودن و مامل کردن و درغن و روشن کردن و فرخ کردن حق تعالی دل را بایمان مامل
 درست دادن و بیضه در زیر سوسمار و تلخ نهادن و بیضه در زیر خود گرفتن سوسمار و تلخ
 و مانند آن امعان و در رفتن و سپردن و دیدن و همان مثل در روان کردن آب و در رفتن درگاه
 و سیراب شدن زمین و گیاه و رسیدن آن بحد کمال و حق کسی را برودن و حق کسی را اقرار کردن و
 بسیار شدن مال و کم شدن مال و پنهان شدن سوسمار و رسته سوراخ خود اتمان نعمت دادن
 منت نهادن اتمان بذل کردن چیزی و خوار و ضعیف داشتن و خوار و ضعیف شدن این بالفتح
 و امان بالضم نامه و نامهیدن امان بالفتح و تشدید نون مر و بسیار ناله کننده ان بالفتح و تشدید نون بودن
 ناله کردن و بالفتح و اکثر و فتح نون شده و گفته است که بر تحقیق کلام آمد و گاهی به معنی نعم یعنی آرزوی نون

آرنند آن بالمدانک زبان آن بالمدونین و کسر آخر دریا بنده و لغایت گرم کهن بالفتح کوکشت
 اوون بالفتح تن آسانی و آرام و نرمی و آهسته رفتن و وداع و رقتا آهسته اوون و بالفتح واکسر نهنگام
 و بالکسر نصفه بزرگ اوئمان بالفتح تنها جمع دشنامون بالفتح تنها تنها امان بالکسر تنه درخت بریده
 و شاخهای درخت این بالفتح وقت آمدن و مانده شدن و حیران شدن و وقت بالفتح فتح نون سوال
 باشد از جا و مکان الیوان بالکسر نصفه بزرگ او اوین جمع و در فارسی بفتح الف استعمال کنند بطا و در
 فارسی است که مغرب کرده اند الیقان بے گمان شدن ایمان سست کردن ایمان آگاه کردن
 ایمان بالکسر گردیدن و امین گردانیدن و امان دادن و بالفتح سوگند ناو قوتها امین بالفتح و قم
 سیم طرف راست و سوگند و وضعی است که دادی امین در اینجا است و ام امین نام دایه حضرت
 رسالت پناه صلی الله علیه و آله و سلم امین بکسر الف و سیم بی ترس و این ماکه امن است و استعمال فارسی
 است و نه از زبان آریمان امین و دشمن کسی را ایان بالفتح و بالکسر و تشدید یا سوال است از زبان چیزی

باب الالف مع الواو

الو بالفتح با و پیاری شدید و مرگ و راه و بخشش الو بالفتح بضمین و تشدید و او تقصیر کردن و ترک کردن
 و تو بالفتح الو بضمین و سکون و او خدا و ندان جمع و او از غیر لفظ او بالفتح حرف تردید است یعنی یا و نحو یا کذا

باب الالف مع الحاء

اح بالفتح و تخمین در یافتن چیزی یا فراموشی کردن یا آوردن بر قوه بختین شهریت بفراس معربا به
 کوه ابله نادان و لیم القلب بابه بضم جمع انجاه بالکسر و تشدید تا متوجه شدن حبه بفتح اول و ب
 سوره بزرگ پیشانی و شیر و زنده ارجاه بالکسر پس انداختن کاری از وقت خود است اگر ناخدا
 و دشمن چیزی استقامه مانند شین خیره چه چیزی و پوشیده شدن چیزی بر کسی استقامه بالکسر
 مانند کردن و بالفتح مانند آن جمع شبه بالکسر فواو بالفتح و منها جمع فوه و چیز باه و نحو که بدان
 بوی خوش را اصلاح و بلند و نیکو سازند چنانکه تو ابل خیره که بدان طعام را خوب کنند چون کشید و بجان
 افادیه جمع و صاحب قلموس گوید افواه تو ابل یا آنچه بدان بوی خوش را اصلاح کنند و نام
 شکوفه و انواع بر چیز واحدش فوه افادیه جمع الجع اگر اه بزرگ بر کاسه داشتن کنه و کنه
 رسیدن کنه چیزی را اله بفتحین سرگشته شدن و جرع ذراری بسیار کردن هر کسی اله بالکسر
 بالفتح غیر مکتوب بے لام بر سیده شده المذ نام ذات حق تعالی و دیگر اسامی صفتی اندام بفتحین
 فراموشی و فراموش کردن انباه سیدار شدن او بالفتح ناله کردن و کوه نمودن او بالفتح و تشدید و او فراموش

و مومن و فقیه این با کس که در وقت بازشتن از پیغمبر گویند یعنی پس کن

باب الاله مع الیاس

آبی باله سر کشی کننده ابی بالفتح و تشدید یای دو قطع سر کشی انافی بالفتح و یک پایا ضعیفی
پیشدیده یا بیگانه اوانی نزدیکیان اری بالفتح کینه در شدن و سل کردن زبور و غسل واری السحاب
باران آبی باله غشاک و دشمنان و طیب اسبی بالفتح همره و کسیرین و تشدید یا خزون اثر و تشدید
سرا عجمی آنکه تازی زبان بناتش اعاوی دشمنان انافی به تشدید یا جمع اغنیه بالفهم و تشدید
یا و آن نوعی است از سر و دافعی و دران انافی به تشدید یا جمع اغنیه بالفهم و تشدید یا معنی آن که
احی بالفهم و تشدید یا آنکه نوشتن ندانید یا آنکه بر خلقت امی باشد که کتاب نخوانده باشد انشی
بالکسر آدمی در وی گمان که بطرف کمانار باشد و طرف چپ هر چیز و صمعی گوید طراف است
هر چیزی و گفته است که از هر دو عضو انسان چون و ساعد و دو قدم هر چه و انسان را در وی است
هر چه پشت انسان از خوشی است اوانی طرفا اوانی جمع اوقیه و آن گشت ایدی و ایا و می است و
نعمت ها آن اول یعنی دست بسیار فعال شده و ثانی یعنی نعمت آن چه در قرآن واقع است که و کما
تقطعی ایدیم معنی آن ایشان شانه

باب الیاس مع الاله

با قلام همره و تشدید لام و بی همره معروف و آخر قول یفانیز گویند یا حمزه بالفتح فا و کمه نام معروف
است یا حمزه استخفی گرامی تشدید ان بیت و زید باشد یا حمزه یا الفهم نام ربی که در راه نشاء باشد یا حمزه
تکامل یا حمزه آخر الزمان صلی الله علیه و آله و سلم صومعه ساخته بود چون ابو طالب حضرت را بفهم نام همره
برد بشرن ملاقات بهره در گشت یا ساء بالفتح و یوسا به حمزه و یا الفهم معنی بفعل بالفتح طوطی و تشدید
بای و دوم نیز آمده بگرام بریده ام و فرزند بی خیر و خطبه در سال که در ابتدا ای آن حمد را و نعمت رسول
نباشد بدرا بالفتح آغاز کردن بدرا بالفتح ظاهر شدن و دیدن بخاطر کسی که خلاف است اول بدرا بالفهم و
فتح و ال طایفه از زندگان حق نگاه داشتن نعمت نفرانده غیر ابدال چه ابدال منفاد نفرانده و چون که از ایشان
بیم و دیگر و از سار و دم که او گیر و بدرا بالفتح و دال معنی نقش گفتن برام بالفهم از بیماری به تشدید بالفهم
آفرین و از بیماری به تشدید و رستن از پیغمبر برابر بالفتح نیز نوشته و نام فیه صحابی است و یا الفهم و کسر
نیز نوشته و آن جمع بری داخل شده و آخر به راه بر یا خلاقی بر یا بالفهم معنی و رخ تشیی بالفهم و کسر
بصری بالفهم یعنی است و در نام بطور بالفهم درنگ کردن و در است کی نفیص است بطحا بالفتح فتح گاه کردن

و این عربی اصل نیست بلکه مولد است بر اقعه بالفتح تمام شدن و زیاده از مثال خود در شهرت آن بر کتب
 مرغان ابی سپید بزرگ که آنرا تبرکی تو گویند و بالکسر حرف آب و سین و یایرون سین و برک بالفتح و در آن سینه
 فقیهین بایند و پسندون شدن بر امره بالفتح نیز از شدن از عین ابیام و مانند آن و بالضم تر شست چوب که در
 تر شیدن جدا شود برو و دره بالضم سر و بر او بالضم شوش این مانند آن که در وقت سحران کردن بقیه پرو
 بالضم جامه خطه و ناگواری و بی معنی فقیهین نیز آمده بر مته بالضم و یک تن بر مته بالضم و فتن نیز آمده در آن باز
 پایاره از زبان پرتقه بالفتح و شست و ذال بر لقب علی ابن ابیطالب کرم الله وجهه که در رو حنین عباس است
 بدان آواز کرد و نیز وی است از قلم بر مته بالفتح و شست و ذال بر لقب علی ابن ابیطالب کرم الله وجهه که در رو حنین عباس است
 اعمال نسبت و نسبت بدان بزدی و بزدوی است از اینجا است فخر الاسلام بزدوی صاحب اصول فقه حنفی
 بالفتح فرخ شدن بسماله بالفتح بسم الله الرحیم گفتن بسماله بالفتح و لیری نمودن بسماله بالفتح معرب بربا
 فشارت بالکسر شده دادن و فرو گانی و بهر دو معنی بضم نیز آمده بشا شسته بالفتح کشاده روی و خوش طبع
 شدن بشا شقه بالفتح گلو گشتن طعام و بی مزه و ناخوش شدن بشمیره بالفتح فقیهین نظام پوست آدمی و حیوانات
 و گیاه که از زمین برآمده باشد بصیره بالفتح سنگ سفید نرم و نام شهری است بصارت به نیانی بصیره
 بنیانی و لقیق و زیرکی و حجت و عبرت و گواه و فون بکر و اندک از خون که بر رسیدن تیره شکار بدان
 راه بزرگ بجمع و بسیار بینا و برین تقدیر تار برای مبالغه است کقولہ تعالی بل الانسان علی نفسه بصيرة
 یعنی ماعنه بالکسر سر بایه که بدان تجارت کنند و به بیاضاعت بالضم و الکسر چاهی است در مدینه مشرفه بصفت
 بالفتح پاره گوشت لطیفه بالکسر امتلا و پیری شکر و مثل است که ابطنه تدریب القطنة بطالته بالفتح
 معطل و بیکار شدن و بالکسر و لیر شدن بطالته بالکسر دوست در دنی و استمرار چیزی بطالته
 بالکسر کاشتم و پارچه کاغذ یا کبریا که در آن قیمت جامه نوب و بطالته جامه وصل کنند بصیره بالفتح بزرگ
 شتر بجامه بالفتح زن بجمعه بالضم شتر بجامه بالضم شتر بجامه بالضم شتر بجامه بالضم شتر بجامه بالضم
 بالضم و الکسر حاجت و مراد بقیعه بالضم زمین که محدود و مزین باشد از زمین دیگر بقیعه بالفتح و تشدید
 یا بازمانده قال الله تعالی بقیته الله خیر و کم یعنی آنچه حق تعالی باقی داشته برای شما و از احرام
 است بقیه است بر شما ما قیته باقی ماندن و چیزی بازمانده باقیات بازمانده باقیات
 مصاحف مملوۃ خمس و بحان الله و احکام الله و لا اله الا الله و الله اکبر و مطلق عمل صالح نیز گفته
 بقیعه گاو نر یا ماده و تازی و تازی و حاره است نه تارایت با کوره زیاده بکوره بالضم یا
 بالفتح چوب گر که در میان چرخ و دالاب میباشد و شتر ماده جوان بکاره بالفتح و شیرگی بالفتح

والکس شتران جوان بکته بالفتح و تشدید کاف که مظهره بکته بالفتح و تشدید لام ترشدن و بالکس شتر
و نمناکی بکلمه بالفتح یا کیفیت بودن بلاوه بالفتح کند و بن شدن بلاهه بالفتح نادانی و نادان
بودن بلاهه نیز زبانی و سیدان بکلمه کمال در ایراد کلام بکلمه بالضم آنچه کفایت کند در معاش
بایسته سختی و سنج بلده بالفتح شهر بلا و جمع و پاره زمین و یکی از منازل ماه و آن شش ستاره است از برج
قوس سینه و کشادگی میان دو ابرو و نیز بضم بانیز آمده و صاحب موس گوید بلده پاره از آسمان
ثانی از کوکب میان سوراخ و لجام و لغام که ماه در اینجا نازل میشود و گاهی از اینجا میل کند و نزول قبل ماه
و آن شش کوکب است ستر یا تارکمان بکلمه بالفتح بر دو با اختلاط زبانها و پراکنگی فکر و وسواس و حیرت
سیاه و شدت اندوه و وسواسها و بالضم بر دو با کوزه که لوک اشش پهلوی سر او باشد و موجود
زنان نهان بالفتح انگشت نبوه بضم نین و تشدید و او پسری بنیتیه بالضم و کسر نینا کرده شده و
الفتح با و کس نون و تشدید یا کعبه ترفیه نفعیه است یعنی مفصول یعنی چنانکه بیت نیز گویند زیرا که در
کامل نهانیت است نهات جمع نیت ای دختران و لعبان که دختران آن بازی میکنند بهجت بالفتح
و بالضم ناگاه گرفتار در دفع بستن و در دفع گفتن حیران کردن چنانی بهماجه بالفتح شاد شدن و غلب و نیکو شدن
بهجت بالفتح خوبی بهجت چار یا اگر چه بجزی باشد یا نوی حیات که تمیز و عقل بهشت باشد بهجت بالضم
بره و بزغاله و بالضم دلیه و کار سخت و لشکر بلیوته شب گذراندن بلیوته بالفتح و رانی کردن است
بالفتح خانه که از چشم و گل و جز آن سازند بیوت و ابیات جمع و شرف و مرد شریف و زن کردن و عیال
مرد و کعبه و گور و در و مصالح از شعر و جمع این ابیات است نه بیوت بیات بالفتح شب کردن
و در شب کاری کردن و شب خون و نام شهر است نزدیک واسطه بنیتیه بالفتح و کسر یای میشود
حجت روشن و آشکارا بقیه بالفتح عبد بن و بالکسر صومعه ترسیان بر حقیقه بالکسر بن سپید و
سوار و بالفتح تخم مرغ و خود اهنی و فایه و میان بر چرخ و میان سرو شهر و نام شهر است و یعنی کسریز آمده

باب الباء مع التاء

بث بالفتح و تشدید ثا پراکنده و فاش کردن خبر و بر انجمن اخبار و آشکار کردن راز و حال اندوه و سخت بخت
یا الفتح کاویدن سخن و زمین برث بالفتح زمین نرم برخواست بضم کیک برایت جمع و شهرت بهرم لغت بالفتح
نیکوترین فرستادن بیدار کردن لشکر و بدین معنی بختن نیز آمده لغت جمع و بالکسری کی خوان بخت بخت
نزدیک دین که در اینجا میان و سبب خیر چنانی عظیم واقع شده بود و کسر فتح عین مجریز آمده و آن نزدیکی
یوم لغات گویند لغات بهر حرکت مرغی است پیره رنگ که مودار میخورد و بواسطه برانگیزندگان

بوشت بالفتح کاویدن و بیرون آوردن

باب الباء مع الحکم

بالفتح نون معرب بالونیا و فروع بالفتح وال معجمه نوعی است از ریجان گوئی که بر دامن کوه می روی
و بعضی گفته اند زره است بفتح و تشدید بیسم شگافتن شین نیز و زون و فربه کردن گیاه میوان چرخه را
برج بالضم باره و کوشاک و یکی از دوازده بخش فلک ثوابت بر وجه و ابراج جمع و نام شاعری است و بختین
سینه چشم که احاطه کرده باشد یا بی چشم بر سر و فروع بالفتح اول و ثانی شده که بغارت آورده باشد حرب بر دوشها
است به شیر که بر سر و فروع دوم و نون ساکن درونی است معروف و سهل غم معرب بزرگت کسر بر سر
بالضم اول و ثانی معرب بزرگ بفتح و بیسم شگافتن شین گوئی است که داخل آن جو بشت انداخته است و بخت
بسیار و آنج شروخی است بفتح بسیار و اندیج بالفتح شگافتن شین و اندیج و اندیج و اندیج و اندیج
بفتح و بختین روشن شدن سج و کشاده شدن میان دو ابرو و بفتح و بختین روشن شدن میان دو ابرو و بفتح
بذر البیع گویند و بفارسی احوال خراسانی خوانند بفتح و بختین روشن شدن میان دو ابرو و بفتح
و معرب پیشک است و دمی است بزرگ و بیسم شگافتن شین و بختین روشن شدن میان دو ابرو و بفتح

باب الباء مع الحما

بفتح بالفتح باویم شاد شدن بفتح زون بعضا و خبران و ناگاه پیش آوردن کاری را و شگافتن
بریدن و فرو ماندن ستور از گرانی بار ابراج بالفتح زین فراخ بفتح و شگافتن بفتح و بختین
و گزند و وضعی است به بین بارج باو گرم بواج جمع و بکاری که از جانب است صیاد بسوی چ گذر
خلاف ساج بروج رقتن آمد از جانب است بسوی چ بختین و بختین و بختین و بختین و بختین
نیاک بارج بالفتح زین کشاده بی گشت و دشت و کار روشن و در آید و روشن و آشکار شدن کار و دور
شدن و نیست شدن و سخت و دشوار شدن بطبع بالفتح بر سر و آنگندن بفتح و بختین غوره نرا و عرابانچه
اولا از خراطه شود از طالع کسیر گویند بعد از آن خلال کسیر غای سمیه بعد از آن بعد از آن بسیر بعد از آن
رطب بعد از آن تر بلبل بفتح وادی است نزدیک که و گوئی است براه جاده بفتح و آشکار کردن
و آشکار شدن راز و بالضم سهل و ابر و اندام زن و جماع و نفیس و در رسم شدگی کار و نامی از نام های آفتاب

باب الباء مع الحما

بفتح

بفتح و تشدید غای بسیده شدن و بزرگ شدن کار و کله است که در وقت تخمین گویند

و انبیا سی خود گویند منج بفتح و سکون حادث شد و غا و غنوین آن که است که هنگام پند کردن پیر گویند
 بدین معنی که عظیم الشان منج بفتح و غنوین منوال مجله کردن کنشی کردن منج بفتح و غنوین منوال مجله کردن کنشی
 منج کردن و پشت و گردن شکستن و منج از ان بر منج حاصل و واقع میان دو چیز و از زمان مرگ تا زمان حیات
 و رازخ الایمان ما بین اول ایمان و آخران و ما بین شک و یقین منج بفتح و غنوین منوال مجله کردن کنشی
 بطریق با که در کشید طاف خیزه و صاحب قاموس گوید هر چه بر سر و برین منج بفتح و غنوین منوال مجله کردن کنشی
 بفتح و غنوین منوال مجله کردن کنشی بفتح و غنوین منوال مجله کردن کنشی بفتح و غنوین منوال مجله کردن کنشی

باب الباء مع الـ

بجاء و بسم مقیم بودن بجای و با کسر کلمه مخطئه بدر بفتح و غنوین منوال مجله کردن کنشی بفتح و غنوین منوال مجله کردن کنشی
 بت و لا بد یعنی ناچار و ناگزیر و بفتح و غنوین منوال مجله کردن کنشی بفتح و غنوین منوال مجله کردن کنشی
 ساینده و سینه بودن و غن و سر و خواب و سینه قوله لغالی لایذ و قون فیها پر دایه و بفتح و غنوین منوال مجله کردن کنشی
 بر دو جمع بفتح و غنوین منوال مجله کردن کنشی بفتح و غنوین منوال مجله کردن کنشی بفتح و غنوین منوال مجله کردن کنشی
 کند چیز را و داری چشم و داری و سینه و سینه بفتح و غنوین منوال مجله کردن کنشی بفتح و غنوین منوال مجله کردن کنشی
 رسولی که بجای فرستند و ترتیب داده شده و مقدار و دوازده میل یاد و فرسخ و استری که بهر دوازده
 میل بر یک سواری نامه بران سلطان گذارند و دوم اثر را به بزرگ بهجت نشان و برین تقدیر برید
 معرب بریده و دم است و جانوری است که پیش پیش شیر میرود و بقاری آنرا پر دانه و سیاه گوش
 لوتیله بار و سر و وثابت و عیش بار و عیش خوش بر و جز و بفتح و غنوین منوال مجله کردن کنشی
 نزد یک بعد ان بعد بالضم و دوی و دور شدن و هلاک شدن و مردن و بفتح و غنوین منوال مجله کردن کنشی
 بعید و در با عدد و در شونده بعد بفتح و غنوین منوال مجله کردن کنشی بفتح و غنوین منوال مجله کردن کنشی
 جمع و کف دست و سینه و کور و سر و کشتا و گی میان ابرو و نایب بفتح و غنوین منوال مجله کردن کنشی
 میلما که بکار بر نرود پیاده که بغیر زین بند کنند و بر شیره که است کند و نام موضعی است بجا و کشند
 و چیز که برید بفتح و غنوین منوال مجله کردن کنشی بفتح و غنوین منوال مجله کردن کنشی بفتح و غنوین منوال مجله کردن کنشی

باب الباء مع الذال

بذال بفتح و غنوین منوال مجله کردن کنشی بفتح و غنوین منوال مجله کردن کنشی بفتح و غنوین منوال مجله کردن کنشی
 به صاحب تب که کند که در ان غسل کند شفا یابد بسند بالضم و فتح سین شده و مرغان معرب بسند بالضم

باب الباء مع الراء

بار بشتید را نیکو کار بستر با کس و سکون نمره چاه بار بالفتح و سکون نمره چاه کندند و خیره نهادن بر بستر
 و زدن است و زدن از قفسه بر بستر بستر بالفتح بریدن و از رخ بر کنند و بختین بریده دم شدن و فرزند شدن
 و بی خبر شدن یا ترشیده بستر بالفتح بسیار و کم و زمین شکستن و یک چپیده بزرگ و آبله کوچک که از تن
 بر آید و بر آمدن آبله بشوید بالفتح بر آمدن آبله و آبله های کوچک جمع شربت بجز بالضم بدی و کار بزرگ و شکفتن
 و عیب یافتن برون آمدن کی ناف و عطری ته ناف بجز بالفتح و زدن و جوی بزرگ و مرد صاحب کرم و
 فراخ گام و عرق و زدن و آب دهن و بجز یعنی آب شور و شکافتن و گوش دیدن و بختین سر اسبه شدن
 از بیم و سیلاب نشدن نوعی از بیماری شتر یا حمر نادان و فون خالص و دفعه گود و فصول با حور راه
 و شدت گرمی تود و بوم یا حوری یعنی روز بجران بجز بالضم کوتاه گرداندام و پدید قبیله است از طی
 بجز بالفتح بخار بر آوردن و یک و جز آن و بختین کندگی دهن و سر خیزی که رانده اوتند باشد بخار
 بضم هم یعنی که از خیزی نناک و گرم بر آید بخور بالفتح آنچه بدان بوی دهند و بخور مریم گویی است که از
 به فارسی چنگ مریم و پیچ مریم گویند بدار یا کسر بیکد بگزشتی گرفتن بار و بالضم شتافتن بسوی خیزی
 بدر بالفتح ماه تمام و پیشواهی قوم و غلام و کودک شتابنده بهر کار و طبع و نام موضعی است
 یا نام چاهی است که بدرین قریش کنده بود و در حوالی آن میان حضرت رسالت پناه صلی الله
 علیه و آله و سلم و لشکر کفار جنگ واقع شد و نیز بر معنی بدرة آمده و بیان آن گذشت بدر بالفتح
 تخم کاشتن و تخمی که از دغله حاصل شود مانند برنج و گندم و ماش و گیاهی که تازه بر آمده باشد و
 بر آمدن گیاه از زمین بهر بالضم و تشدید را گندیم و بالفتح یا بان نیکو کار است گو و بسیار خیر فامی است
 از نام های حق تعالی بار به تشدید را نیز معنی بر آمده ابراز و سرده بختین جمع و بالکشتن و نیکو کار است
 و طاعت و قبول کردن حج و طاعت و خوشنود و شستن با در و پدر و راندن گویند و بد معنی بفتح یا نیز
 آمده و دل و دوش و بچه رو باه و شل عرب است که فلان لا یعرف بر من بر یعنی نمی شناسد بگر بر
 از دوش با بچه گریه را از رو باه یا خواندن گویند را از راندن یا بدی را از نیکو بر سر بفتح هر دو با
 نام گرویی است در مغرب زمین و نام گرویی دیگر است و بختن و بالضم یا راز کننده و بالکسر خواندن گویند
 بر بار بالفتح شیر و اواز کننده بجز بجز بالفتح بعضا زون و توایل و ژیاگ کردن و فرزند و آب یعنی تخم
 که از تره و توایل حاصل شود و از راز و بازیر جمع بضم بضم تازه از سر خیز و جوان و آبله
 تازه باریده و نمره که هنوز بچه و رطبت شده باشد و بالفتح خراشیده شدن سریش پیش از نفع و بی وقت حیات خراشیدن

در پند زبانی بر شش و کشت داون درشت زمار پیش از وقت کشتی کردن بر پیش از غیبت موده و نوزدیان
 شیر از شکم پیش از آنکه هست شود و در آن پیش از آنکه از شکم آن بر کوه و خوشتر و خوش پیش از وقت موعود است
 سر او تپای بر غیر لبور با غم روی ترش کردن با سوز مرضی است سر و کت که در وقت موعود و درون نبی پیدا شود
 بواسطه جمع بیشتر بفتح خوردن با کپاه را و مباشرت کردن و مژده دادن و کفایت بر دشت را چنانکه بیشتر
 ظاهر شود و با کس نام مردی است و روی آدمی و کشاده روی و نام کوهی است بجز برین نام آبی است و تپیکه
 بنی تپیکه ظاهر پوست برداشتن و تپیکه آدمی و ظاهر پوست آدمی و غیر آن مراد است بیشتر بیشتر مژده آور
 هو بر و بصیر بالفتح بریدن و کنار باسی دو چرم با سم پیوند دادن و با صم کنار و بطریق دیگری بر خیز
 و پنبه و پوست و چرم و بدین معنی بفتح نیز آمده و سنگ درشت و بدین معنی بهر سه حرکت آمده و بصم با و
 فتح حد و موضع است و بفتحین بتانی و دانائی و دیدن و داشتن و آنچه در دل خطر کند بصم سر مینا یا
 و تجهای روشن بصیر بنیاد و انا بصیر می است بصیر از اینجا است صاحب قصبه برده و
 گمانی است بطر بالفتح شکافتن خشم و با کسر باطل و بدر شدن خون و بدین معنی بطر بفتح نیز آمده است
 و بفتحین گشتگی و درشت و حیرت و نا فو مانی نمودن بواسطه لغت و سخت شاد شدن و کراهت
 داشتن چیز را که کراهت نداشت باشد بطر بفتح بنیاد میان و لب فرج و بطارة آشفته باندگی
 میان لب بالک اندکی در آن است و آن را بطر خوانند بصیر بالفتح و بکسر نیز خوانند و خواه ما و
 بعضی گفته اند هر چه بار بردار و بصیر بالفتح سر گین شتر و گو سپند و سر گین افکندن آن بقول با صم
 فرو رفتن برین و برانگختن باران و دلیل بودن آن بر باریدن باران بصیر بالفتح آب خوردن
 شتر و میراب نشدن از آن و بفتحین بیماری شتر را که در آن میرد آب بد که تشنگی افزاید چندان
 را و وقعه سخت از باران و بدین معنی به سکون غنیمت نیز آمده بصیر بالفتح شهرست میان مرات و
 سرخس معرب گوشه یعنی حفره باح و منسوب بدانجا را بغوی گویند و محلی است بغوی صاحب صنایع
 و شرح است از اینجا است بصیر بالفتح شکافتن و فراخ کردن و مانده شدن و شکفتن شتر
 سنگ بدیدن گاو و کند شدن چشم مرد از دیدن و نظر کردن بر هر موضع آب از زمین و بفتحین
 گاوکی یا بسیار موده یا نر بقره و احد یا قو گازران یا شبانان و مرد بسیار علم و بسیار مال و
 دنده و گی است و گوشت شتر و لقب ابو جعفر محمد بن علی بن الحسین عم جت تاجر او در علم تقار بالفتح
 و تشدید قاف صاحب گاو و نام گاو می است و موضعی است بر بل عاج که در اینجا چنان بسیار می باشند
 و آنکه و بازیچه است کوهان عرب بصیر گاو و آن جامه که بشکافند و بی استین پوشند و شتر موده که از سبک آرد و آن

باب الہدایۃ مع الہدیین

[illegible]

باب الباء مع الشين

باش بالفتح و سکون هزه گرفتن و انداختن کسی را بر خاشاک کثرت ز غوغا و در آلودن با هم بر شش
بفتحین نشانهای خرد و مخالفت رنگ است و سبیدی که بر ناخن ظاهر شود و فرسایشی که غالباً دارد و گونا
به فارسی شش گویند بر آفتش نام یکی است بر قش نام دیگری است خردیش بالفتح و قش پیشین و شش
بفتح و شین اول مرد خنده روی لطیفش بالفتح سخت گرفتن و حله کردن بوشش بالفتح مردم در هم آمیخته
او باش جمع به تقدیم و او بر باجلاف قیاسش بالفتح شاد شدن و دست و ران کردن به چیزی و فرام
آوردن کرد و آورده گشته یا نند و شدن دیوه متعل شود بلا و پیش حجاز باشد زیرا که سیوه متعل و در بسیار
میشود پیش بالکسر و ادی است بر آه پیامه که بشی شیر است و گیاهی است مانند زنجبیل که سم قاتل است

باب الباء مع الصاد

بجوش بالفتح گوشت بن انگتان و گوشت سم شتر و گوشت پاره که در شیم خانه روید و رویدن آن بر ص
بفتحین شنی و پیش شدن بعضی در شش و در شیدن بوضن بالضم سیوه در شنی است و بالفتح پیشی کردن تقدیم
نمودن و ششاق و پوشیدن و در شین و رفتن سخت و محنت و سرین زن و رنگ و بدین دو معنی بضم یا نیز آمده
بر بعضی بالضم و الکسر شنی و تنگی و عرب گوید اقوا فی حصن یعنی بالفتح و کسر اول هر دو و بکسر فتح آخر هر دو فتح اول و کسر آخر
در افتادند و رنگ و غوغا

باب الباء مع الضاد

برض بالفتح اندک اندک داون بر وض بالضم اندک اندک بیرون آمدن آب از چشم بعضی بالفتح و تشدید
ضاد و تنگ پوست و انگنده گوشت و اندک اندک قرن آب بعضی بالفتح پاره خیزی بعضی بالفتح پیش بعضی
بالضم و شنی پیش سبیدی بعضی بالفتح قایه کردن مرغ و سخت شدن گراما و اما سیدان دست است و
خندهای مزاج جمع بیضه و بالکسر شیر تا و زنان سپید جمع بیضا و ایام بیض روزهای شهباز روشن در اصل
ایام الالبالی بیض است و این روز ناسه نیر و هم و چهار و هم و پانز و هم

باب الباء مع الطاء

بربط سازی است معروف که آنرا عود نیز گویند و عرب بربط بکسر یعنی سینه بطریقه که شبیه است به آن بربط
بالفتح فراخی و گسترده و عذر پذیرفتن و دست دواز کردن و فراخ شدن جابر مردم و زیادت کردن کسی را
و فصل و بالکسر بضم ناکه که در آب با سکه اندازند و بالکسر دست کشاده بلساط بالفتح زمین فراخ و هموار و
گسترده چون بلبس و تالی و شبیه بربط جای فراخ و گسترده و نام بحر سوم از بحر عروض و وزن آن

متنعان فاعلان باسوط و ارجح کننده و گسترده و نام نهایی تعالی و آب و دور از چراگاه بطالب بالفتح و شرب
طالبا کفتن بر شین و کیسه و نام نهایی است معروف بطالب شکفت و در نوع بلطالب بالفتح برین مستوی بسیار و نگما
که در سرافرش کرده شود و سر زنی که بدان فرشت کرده شود و یا با خبر و می است شوق از اینجا است مسلمین و عو
و حصنی است باندلس وضعی است بیدیه یا بین سجد و بازار که بیکه با فرشت کرده شده است و بیدیه است میان
مغش و اطلای که که خربست و موضع است بقیسطنطنیه که زمان ایران سید الد و ابو دودی است بحال و می بین

باب الباء مع الظاء

بخط بالفتح ریش کردن و بطاء بجمع نر آمده

باب الباء مع العين

بمع بالکسر شرب و دور از و بنده عمل که نهند او کند و چون نهند و بدین معنی بکسر باو فتح نایز آمده و بقیس و راز
کردن شدن این پنج مع بالکسر گلی است در پشت بفتح بالفتح کشتن خود را از شتم داند و با کسر قرار کردن اگر
و گردن نهادن برای حق و نجوع با بضم نیز بدین معنی آمده با حمع کشته و بیا گفته شده و در کشتن و اقرار
کننده بر مع بالکسر نوپیدا شده و با کسر فتح دال چیزهای نوپیدا شده جمع بدین معنی نوپیدا کننده و
نوپیدا شده و مشک نو و رشی که شروع در تافتن آن کرده باشند و مرفه تابع بفتح تفتن ترس و خون پرده
بالضم و سباعت بالفتح افزون شدن در فضل و دانش از اقوان با ریع فارق و افزون از سیران بر مع
بضم باو قاف و فتح بر دو و نیم باو فتح قاف و بدین زنان و مستوی و کسر باو قاف نام هشتم آسمان یا
اول و بضم بر دو و نیم زاده بفتح بالفتح و بزار مع بالضم موطر لغت بفتح بفتح تفتن و شاعت بدین نشان
طعام در دهن و بفتح باو کشتن طعام بدین گوگیر و مود بفتح و بدانت و ترش روی بضم بالفتح فراخ
آوردن و روان شدن آب و سوراخ مشک که آب از اینجا بیرون رود و فاصله میان سبابه و سطحی
و با کسر پاره از شب بضم بالفتح پاره های گوشت بضم بالفتح واحد و پاره کردن گوشت و شکافتن
جراحت و سیراب شدن و بریدن و جاع کردن و زن کردن و ستودن آمدن از کسی و بیان کردن
سخن و با بضم جاع و عقد نکاح و کابین و طلاق و فرج زن و با کسر پاره از شین از سبابه و با کسر فتح
خدا و پاره های گوشت بضم بضم جزیره که در بحر باشد و شریک و گوشت و خون روان شدن از آدمی
و دستور با ضمع شمشیر برنده و جزیره ایست بعامل سحرین بفتح بالکسر جمع یعنی پاره پاره
که از زمینهای دیگر ممتاز باشد بفتح بالفتح کفتن و بهتان کردن که را و بجای رفتن و بفتح تفتن و
در زمان و سگان همچنانکه بلق و در سایر حیوانات بفتح بضم که در روی هر نوع و خست باشد بفتح بفتح

گوستان مذہب کہ در خشت غرق بسیار دارد بلقح بافتح زمین عالی بافتح جمع بلع بافتح فرو بردن و صبر
بضم یا فتح لام شتر است از منازل قروآن دو ستاره است یکی روشن بزرگ و دیگر خفیف خرد و آنکه روشن است
گوستان کمال روشنی فروزی بر دآن و دیگر را و بعضی گویند که در صین طلوع آن زمین آب طوفان را بجا کم آبی
بلع کرد از آن جهت آن منزل را سعب بلع گویند و بلع یعنی سوراخ چرخ و لاب نیز آید و بلع بافتح سپیدن
بمعنی یعنی بقدر کشش برود دست پیچیدن و گام فرار نهادن است در دیدن و بافتح و انهم مقدار و از آن
کرون هر دو دست و شرف و گرم و بدین دو معنی باغ نیز آمده بهیع بافتح فروختن و خریدن اما اکثر استعمال
بیع در فروختن است چنانکه شتر در معنی ثانی و بالکسر و فتح یا عبادت خانه های تیرایان جمع بقیع بالکسر

باب الباء مع الغین

نبروغ بالضم برآمدن آفتاب دیدن و شتر زدن حجام و سیدار بارز شمع طبع کنند و بکسر غین
رسیدن و رسیدن و نزدیک شدن رسیدگی و بجره روی رسیدن که و ک بلع بافتح رسیدن
رسانده شدن و پس شدن و بالکسر بلع کردن بافتح نیکو در سنده و جان بجره روی رسیده بلع

باب الباء مع القاف

باسق بفتح غین مجرب جانور است شکاری مجرب باشد باوق بکسر فتح ذال مجرب شیره انگور که اندک
بجو شاند و گدازند تا مستی آرد و مجرب پاد و عاوق باوق تا یکد معنی عاوق است برق بافتح خشتین
برق و برآمدن کوکب و ترساییدن و آراسته شدن زن و بختین خیره شدن چشم و در کردن آنکه گویند
از خورون بروقه و آن گیاهی است و بجه گویند مجرب به برق بالضم مکی که حضرت رسالت نهاده علی
علیه و آله و سلم شب معراج بران سوار شدند و آن کلاه تر از خرد و تر از استر بود و برق و برق و برق
دروشن که از ابر چیده بغاری آنرا خوش گویند و آنچه از برق و نوا می آید بر آگنده شود و از آن خف و کوفت
و آنچه پیرازی و خشد و از ابر شکاف تا ترا عقیقه خوانند بهر وق بالضم و خشتین و دروغی است
ضعیف که چون ابر پیدا شود و سبزه گردد و او اندیش بروقه بارق ابر بارق و نام پدر قبیل که
درین و جاتی است نزدیک که قد برقی و بسق و بصق برسته بافتح خروا کنند برق
بساق و بصاق بالضم چون بر آید و مادام که در و آن است برق گویند بصاق و بساق
نیز نوعی است از دفت ترا بسوق بالضم باین دو و از آمدن دفت باسق و از آن بالیده و میوه است و برق

سید محمد تقی میرزا

اسماء بنت ابی بکر

باب الباء مع اللام

باب الباء مع اللام

[illegible]

به پیل بود اعلیایم و تحقیق ابدال و بدلان کوش بر ابدال بالفتح و تشدید ابدال جمله فروخته و غله و طعام عامه آن
 ابدال گویند ابدال بالفتح دادن مور یا قن با قول بخشنده بر ابدال بالفتح سختی و سنگافتن و سوراخ شدن
 شراب غیر آن و صاف کردن شراب بالضم بر این کار و دندان قشتر بر آوردن قشتر و بر ابدال بالضم نیز همین
 معنی است بازل شتری که در سال بهم در آید و دندان که در آنوقت بر آید لیسیل بالفتح حرام و حلال و حلیل
 کردن قشتری و قشتر به پرویزین و گرفتن چیز اندک اندک چیز و ملاست کردن و آب مصفر و جواهر و دیگر
 منظر باسل و لیسیر لیسیل شست روی تفصیل بفتح تین بیان خود آهین لیسیل بالفتح ناچیز و
 ضائع شدن و همچنین لطلان و بطول بالضم و بفتح تین و لیه الطال جمع باطل ناچیز و فاض و شیطان لطلال
 بالفتح و تشدید ابدالیت بیکار و بنایت و لیه لعل بالفتح زمین بلند که یکبار در سال در باران بار و
 هر دو قتی در راعی که او را آب ندهند تا آب باران سیرایش کند و نام بت قوم الیاس عرو و نام
 باوشاسی از پادشاهان و صاحب و مالک پیر و شومر لعل بالکسر و لجه بالضم جمع و بالکسر حرات
 و پریشان شدن چنانکه توان دانست که چه باید کرد لعل بالکسر بازی کردن با زن و جماع کردن
 و جمع لعل و بالفتح زینی است نزدیک عثمان و بالضم کوهی است لعل بالفتح شرب لعل بالکسر جمع
 و رسس لعل نام خرابی است از عجم که در همه شهر می رسد و بنا برین آنرا در همه بقال گویند لعل
 بالفتح و تشدید نین شتر بان لعل شتر و سبزی دریش بر آوردن کودک و دندان قشتر بر آمدن
 شور و رویانیدن زمین گیاه را با قل نام مردیست ضرب اشل یا دانی و بی زبانی و نام پدر قبیله
 لعل بالفتح و تشدید قاف تره فروش حاصه غله فروش را گویند لعل بالفتح آرد و است بارون
 شستن لعل بالکسر و قبیله ایست از حمیر بلل بفتح تین تری و کسر بار و فتح لام تر یا جمع
 بلال بالکسر و چیز که بان ترکند گور او نام مؤذن رسول الله صلی الله علیه و آله و سلم
 بل بالفتح و تشدید لام به شدن از بیماری و ترک کردن و صله رحم نمودن و بالکسر بل بالفتح
 و سکون لام کلمه ایست که در ترقی چیزی یا در اغراض و اضراب از چیز استعال کنند بلبل بالضم مرد و
 نر و دستان و مردیک و چایک و سفر و یاد هر کار و لوله کوزه بلبل بالکسر سخت غمناک شدن
 و بالفتح شدت و اندوه و دوسوه و گرگ را هم گویند بلل بالفتح شاش کردن و شاش و فرزند و عدد
 بسیار و شگافه شدن لوال بالضم مرضی است که شاش بسیار آرد بلل بالفتح نفرین کردن و چرخ
 اندک و گذشتن بلل بیکار کردن و نشان بے عصا و ناقه بی مهار و بی پالان بلل بالضم باد لام و تشدید
 و پیشوای قوم که جامع نیکی باشد و نام عارفی است معروف بلل بالکسر ناچیز است به ملک ری و دهری است کسر

باب الباء مع الميم

بهم بالضم و سکون ذال مجله رای و خرم در کار قوت و بر داشتیم بم بفتحین لال و دل شکلی و
 آمدن از کسی و کسی که باقران خود و قمار و خل نیشود و میوه لیت و دانه انگور که بسیار کوبیک باشد
 بر یکم رسن سنج و سفید که زن بر باز و یا بر میان بند و هر چه که دوزنگ خلعت داشته باشد و اشک میسر
 آینه و لشکر بر ایچم بالفتح یا و کس خیم بند های انگشتان و نام گردی است از تسم اولاد و خطله بن
 مالک بر سام بالکسر در می است که نزد یک پهلوی چپ پیدا میشود و صاحبش بزیان گوید و آزار
 شود و زوات انگب نیز گویند معرب بر سام بالفتح یعنی بیماری سیند بزم بالفتح بزمان پیش گویند
 و به گشت سبابه و ابرهام و دوشیدن شتر و بودن جامه بسم بالفتح نرم خندیدن و خنده نرم بسم بالفتح و
 تشدید بین بسیار تسم کننده و نام شخصی است بسطام بالکسر نام مردیت و نام شهریت بود که شیخ عارف
 ابو یزید و بدین معنی بفتح نیز آمده و تسم بفتحین انگور شدن طعام و ستوه آمدن از چیزی شباهم بالفتح
 درختی است خوشبو که از شاخ آن سواک سازند و به برگ آن مور اخشاب کنند و بسم بالضم میان گشت
 خضر و نیر و غنم بفتحین میان بصر و وسطی و ترب بفتحین میان وسطی و سبابه و قمر بالکسر میان
 سبابه و ابرهام الطسم بالضم و بفتحین جبهه انحرار یا درخت آن بفتح بالفتح و تشدید قاف و در قاف
 تجفیف آمده خوب درختی است که برگ آن به برگ درخت بادام می ماند و ساقش سنج است
 بطبع آن رنگ کنند و بضم با و تشدید قاف مفتوح درخت تا توره یکم بالضم جمع اکیم یعنی گنگ
 و بفتحین گنگ شدن بلعوم و بلعوم بالضم مجرای طعام بلعوم بفتح با و عین و بسیار خوار و سخت فرو
 برنده و بلع گفته طعام و نام شخصی است مشهور از علمای زمان حضرت موسی عرم که آنرا بلعام میگویند
 و شهریت نبوای ردم و قبیل است و بر بن تقدیر خفص نبوالعم باشد بلعوم خطی است از چهار خط
 بهم بالفتح و تشدید باسط از تار های ساز و شهریت از کرمان و بالضم یعنی بوم آمده است بلعوم
 بالضم معی است شوم که آن را چند گویند بهم بالضم سواران و لشکر او کسانیکه هیچ چیز نداشته باشد
 و بفتحین ستور هاست و چون برده و زغال به نام میوات غیره و اقل بزم بالفتح آلت رود و
 که بفارسی آن را گویند و سرمد حل کرده شده

باب الباء مع النون

بان درختی است که قد نو بان را بدان تشبیه کنند و از دانه اش روغن گیرند که بسیار نافع و خوشبو است
 آن را دمن البان گویند و بی است بصر و نیشا بود بحران بالضم تقدیر عظیم در چهار سسه که بسیار را کسبه

باب السامی مع الواو

باب البای مع الحصار

باب البانی مع البانی

یا قطلانی با قتل و ترس قلب داشتندی است مشهور یا قی نبانگنده با دوی افکار گنده و آفریننده و در صحرائی و اول خیز وادی الرای یعنی اول فکر یا قی جاوید باشند و نامی است از انسا حق تکلیفی که پند

بالی کینه سختی باضم شترتوی بزرگ که اندک جانب خراسان آرند بدی بافتح و کسر و ال و تشدید باافزاید
 شده و نخستین و چایی که در اسلام کشیده باشند بدی بافتح باو ذال بعد مرد فاش برمی بافتح خاک و
 تراشیدن و لاف کردن شتر از بسیاری سفر باری پیداکنده از خاک برومی باضم نوعی از خراسانی بیکو
 بافتح گیاهی است که از شاخ و برگ آن بوی بافتد و از الباری نخ گویند بر فی بافتح نوعی از خراسان
 بزنیاک یعنی پیوه بیکو و خوب و غسوب بقصه برن اذان جاست ضیای بر فی مولف تاریخ فیور شاهی
 بعضی بافتح شتر کردن و بزرگ شدن و از حق گشتن و گردن کشی کردن و دروغ گفتن و خرابیدن
 و شستن و لاف کردن به چیزی و شتم و دشمنی و بافتح و تشدید یا کینه و زن فاجره باخی نهانده و تشدید

باب التام مع الالف

تیرا نیز شدن پیوا جای گرفتن شتر بافتح یک یک پس یکدیگر در اصل و تری بود ما خود از و تر است
 تقوی بافتح و تقی باضم بر سر گاری لکا فومر باضم دیگر بر شدن تلقیا بالکسر دیدار و جانب
 لکوبور تیکه کردن لواطور باضم یکدیگر موافقت کردن لوامر بافتح ملاک شدن لوفور دست درو شستن
 و رسیدن غلام و دختر بچیلوغ قوتیب باضم شک سره و این معرب است و تشدید و تشدید
 برای کاری تمها و تمها بافتح بیابان که مردم در آن حیران میگردان شوند

باب التام مع الباء

تاوب ادب اون تاوب ادب یافتن تاوب بیب کردن در در رفتن تا نیب سز نش
 کردن تا نیب سخته و آماده شدن تاوب باب با ب کردن تب بافتح و تشدید باو نیب ملاک شدن
 وزیرا نگار شدن شریب سز نش کردن شویب باز گردیدن و مزد دادن و خواندن بسوی نماز و
 باناس حج و بار الصلوة غیر من النوم گفتن تجاوب یکدیگر را کشیدن تجنیب و ور شدن تجویب بافتح
 گروهی از قبایله حیران قبیله است این نجم تجویبی قائل علی بن ایطالب عم تجنیب باضم و فتح گروهی از
 قبیله کنده از آن گروه است کنانه بن بشیر نجیب قائل عثمان عثمان تحاب به تشدید یا یکدیگر را دوست داشتن
 تحاریب باضم یکدیگر جنگ کردن تحریب ویران کردن تدرب عادت کردن و موائب شدن بر کاری
 تدرب موائب کردن کسی را بر کاری تدرب زراعت و گردن تدرب جفیدن تدرب و بنا که کرد
 چیز را ترب باضم خاک و بافتح خاک آلوده شدن و درویش شدن و زبان زده شدن و بالکسر هم
 سال کسی هم سال بودن با کسی تراب باضم تر تبه و ترب بافتح خاک تر اتب بافتح استخوانها
 سینه جمع ترب است ترب راست کردن و برجه بر خیز و گذاشتن بر خیز در مینه خود ترب حریب بزرگ شدن و تشدید

و گفتن قربانی در راه رجب و بنا کردن دکان و دیوار یا ستون نهادن زیر و رفتن پر بار تا نماندند تر حسیب
 مر حبا گفتن تر حسیب تر گردانیدن و رطب خوانیدن تر حسیب در غنیمت و خواستن از دهن کسی یا تر حسیب
 چشم داشتن تر حسیب نشان دادن چیزی و چیزی دیگر و نهادن چیزی بر دیگر چیزی که باینجه دیگر وصل کنند از تر حسیب
 گویند یعنی چون نلین در خاتم تر حسیب چیزی و چیزی شستن تر حسیب تر سایندن تر حسیب عبادت کردن
 و تر سیدن سبب سبب ساختن تر حسیب ناز کردن تر حسیب صفت محبوب کردن و غزل گفتن در بیان
 عشق خود تر حسیب سخت و محکم شدن تر حسیب بردار کردن و صلیب ساختن و سخت گردانیدن تر حسیب
 درست داشتن چیزی را و راست گوی گفتن کسی را و فرو آوردن سر تر حسیب فرو آمدن از بالا تر حسیب
 تر حسیب بر آنگشتن و بر ملائیدن کسی را کمال گوید در سر سخن که باشد از تر حسیب تر حسیب تر حسیب
 پیوندان کسی تر حسیب و شکفتن از دهن تر حسیب و شکفتن افتادن تر حسیب شکفتن کردن تر حسیب
 پریدن شاخهای خراب و سخن عجیب را عجبی کردن و پاک کردن سخن از خطا و سخن گفتن از جانب کسی
 و در کردن سخن و زشت نمودن کار بر کسی تر حسیب چیزی و پس چیزی کردن و در رنگ کردن و نشستن
 بعد از نماز برای خواندن او را و واپس نگریستن و سرودن و در جفت و جوی چیزی تر حسیب
 از پس و آمدن و جستن به بیاد و زنگهای کسی را و عاقبت خود به خبر یافتن تر حسیب از پس هر دیگر
 در آمدن تر حسیب از گشتگی ملاک کردن و سروری کردن تر حسیب عصبه بر سر لیستن و حمایت
 کردن و یاری دادن تر حسیب بفتحین ریج و ماندگی و ریج کشیدن و مانده شدن تر حسیب غائب
 شدن تر حسیب غائب گردانیدن تر حسیب از شهر بیرون کردن و دور کردن و بجانب مغرب رفتن
 تر حسیب چیزی کردن کسی را تر حسیب چهره شدن تر حسیب بفتح تا و کسلا و سکون عین پر قبیل است
 و چون کسی را نسبت بدان قبیله کنند تر حسیب گویند بفتح لام تر حسیب نزدیک گردانیدن و قربان
 کردن و نوعی است از دویدن است آن برداشتن و نهادن هر دو دست است یکبار در میان و دیدن
 تر حسیب نزدیک شدن و نزدیک جستن تر حسیب با هم دیگر نزدیک شدن و نام جوی است از بحرهای
 شور تر حسیب برگردانیدن تر حسیب بسیار گردیدن و لغزش در کار یا گردن بخوابش خود تر حسیب
 در ونگ ساختن کسی را و انگار کردن چیزی را تر حسیب چهار گوشه کردن و نار پستان شدن تر حسیب
 لقب دادن تر حسیب لقب یافتن تر حسیب زبانه کشیدن تر حسیب با هم دیگر پیوسته شدن
 و نواب نوبت کار کردن تر حسیب و توبه و بفتح بار گشتن از گناه و توفیق توبه دادن و در گشتن
 حق تعالی از قهر و عذاب تا سبب باز گردنده از گناه تر حسیب بفتح و تشدید و توبه کشنده توبه پذیرنده

لوکب بطرح لئالام خرکه تهذيب بریدن و پاک کردن و اصطلاح نمودن و دور کردن
یعنی از درخت خراب و تیز رفتن و تیز شدن گشتن

باب التامی مع الناس

تاریقه بسیار تا و تیر رسانیدن لووّه باضم و فتح هزه و وال استی و تالی تبت بضم تا و تشدید بای
منقوح و مشهور به گستر است ملکی جانب مشرق نزدیک کشیم که مشک ابدان نسبت مند تا لوت
صندوقی که نیز بود و نگارند و موده را در آن گذارند بمصره بنیادون بقیه باقی گذشتن بفتح
و تا کسر با عاقبت بدو آنچه در و گناه باشد تبعاعه بالفتح پیروی کردن بخت گفتن سخن بی دانش و
یقین به بعضی بخت و اتفاق بیکسیت سزایش کردن و غالب شدن بخت بیکسیت برقرار داشتن
تجربیت برقرار بودن بیکسیت و تا کردن تجاره بالکسر بازگانی کردن بازگانی تجربه از مودن تجربه
پاره پاره کردن سخته بالفتح و کسر تا و تشدید لام راست کردن سوگند سخته شیرین کردن در لوت
و کسی را صفت کردن سخته پیر کردن درون چیزی و حاشیه کردن و حاشیه نوشتن سخته سلام گفتن
و دیرگاه ماندن و بادشاه گردانیدن تحت بالفتح جهت زیر مقابل فوق تحت بخامی عجزه طرفی
که در آن رفت نگارند و بدین معنی عربی است و تحت که معنی سر است فارسی است سخته بضم اول فتح
انانی ناگواری و ناگوار شدن اطلاع سخته خطا کسی گرفتن و بخطا منسوب کردن سخته را کردن ناخام
کردن سخته پنهان گفتن بیکسیت تهاه کردن و گناه کردن کسی را تذکره یاد دادن و آنچه یاد
کرده شود حاجت و یادگار تذکره کلوز بریدن و تیز کردن آتش ترقه بکسر اول و فتح دوم کلیه
داشتن در اصل و تیر بوده چون عدد و عدد تیریه پرورش کردن ترویه سیراب کردن و در کار
اندیشه کردن و سخن کسی بر کسی خواندن تریه بالضم فاک و دوی است مشهور از خراسان تریه بفتح
ما و جیم بیان کردن بزبانی دیگر و زبانی که بیان از بان دیگر شود تریه بالضم رود و دایه و نروبان
و در غار و دانه جو بیامی خورد و جام آب خوردن مردم از خوش دوی است بشام و معتز که بالفتح از
بیانه قد و مال میراث خود آستین و بقیه شتر مرغ و مرغان دیگر بعد از بر آمدن بچرازان و بالضم نام شخصی
است و بفتح تا و کسر را چیز باز مانده و مال مرده و بختین باز گذارندگان جمع تارک تریه زنی که سخته
و مرغاری که با خیره مانده باشد و خود آستین و بقیه مرغ و مرغان دیگر تریات بالضم و تشدید را
باطل جهت تریه ترقه بالفتح و ضم حاف آغوان میان گردن و روش بعضی گفته اند چرخ کردن تریه
تریه زنگه داون و پاک کردن و ستودن تسلیه دل خوشی دادن و از دل کسی اندوه برون سخته

در

نام کردن تسبیح راست کردن و برابر کردن تسبیح بسین جمله و شین مجروح کردن عسل زنده را
 و نام خدا بر چیزی بیرون دوا کردن کسی را بر چیز تشبیهت پرانگه کردن تشبیهت پرانگه شدن تشبیهت
 دست بردن زدن جمعیه آراسن بشکوه آگاه کردن و تریب دادن لشکر را در جای خود تعلیمه گذراندن
 و فعل لازم را متعدی کردن تصریح برینه کردن تصریح صبر فرمودن و پیشش نمودن خوشان مرده را
 پاره پاره کردن و پرانگه کردن و در حدیث است و لا یغیبه فی التیارات مراد به آن جدا کردن چیزی است
 که حجت و در شریبان باشد مثل کار و دشمنی و نیزه و نیزه کردن و پوشیدن چیزی را تحت خط
 گنا کسی حجت تغذیه خویش دادن و پرورین و روان شدن خون رگ و بریدن و روان شدن
 بول شتر لغطیه و لغشیته پوشاندن لغشت ریزه ریزه شدن تفاوت بر سر حرکت دوا
 و در بی بیان و چیز و در شدن از یکدیگر و معنی غیب نیز آمده قال الله تعالی ما تشری فی خلق
 اگر حجت من تفاوت لغویه نیزه دادن لغزیده پیش کردن و در پیش شدن تلاوت با کلمه خدا
 قرآن و غیر آن و باضم باقی مانده از دوا و غیر آن تکلیف لبیک گفتن در جواب تکیه چیزی کسی
 آوردن تلاوت با نفع شاگردان جمع نمایند با کلمه تشبیه روان کردن کار و کار گذاری نمودن
 شسته بر دواتی مفتوح زبان بچیدن گفتن حرف تا و کار نمودن آن تشبیه جبهه سیاه و
 سفید که در گردن طفلان آورند صاحب طرح گوید طوبار و لعل و تبا و نیم جمع بجمعه بگم
 زبانی و برابر بالایی زمین افکنان و پنهانی است قوله تعالی بچیک بیدانک سحیته بجای صمد و
 کردن تنقیه پاک کردن تشبیه افروان کردن و بلند کردن آتش و بسیار کردن بریدن
 تا زیاده شود و آتشکار کردن سخن بوجه سخن پنهانی توبه از گناه بازگشتن توفیق تعیین وقت نمودن
 توفیق اندرز و وصیت کردن توبه والی گردانیدن و عمل دادن کسی و پشت چیزی
 کردن توبه پوشانیدن و آتش از آتش زنده بیرون آوردن و اراده چیزی را کردن و غیر آن
 ظاهر کردن توطیه گستران دینی سپردن توطیه باضم در حق است معروف که از برگ آن
 کرم ابریشم پرورند و آنرا بفارسیه تود گویند تشبیه آلودگی کردن تشبیه باضم تا نفع با و شمشیر
 سکون است گمان بر بیرون و گمان بد تشبیه بنیاد یک باد گفتن و گویند اندن محکمه بر سر حرکت
 لام نیست شدن و مردن تفاوت بیکدیگر افتادن و نام کتابی است تصنیف عزالی در و ملک
 که آنرا تفاوت العلماء گویند انور سے گوید کتاب تفاوت کلاه سبزی تها متد با کلمه تشبیه
 است و ملک عرب که مکمل معطره و آن واقع است

باب الفار مع التار

تاریت بر فلانیدن و انجمن و آتش افروختن تشلیک سه گوشه کردن و سه بخش کردن و سه کردن و باطله منجمین واقع شدن ستاره است به چهارم پنج که ثلث فلک است از ستاره دیگر این نظر سعادت تراش باضم سیرا شش پنگ در زدن آفتاب فتنین بر و ت و باطن گرفتار و موی زمار تراشیدن و پاک کردن بدن از چرک و غیره در روزهای حج مگویش آورده کردن تلبث و تملک و رنگ کردن تواریت و ارش گردانیدن افروختن آتش تواریت از هم دایره گرفتن تواریت باضم و خشت تواریت و دوی است بر دایره ای است باطنین بر تواریت

باب الفار مع التار

تاج افسریتان با کسر جمع تیرج خود را از استن بلیج روشن شدن خرتیج بیرون آوردن بر خرتیج تدریج پای پایه چیزی را بسوی چیزی بیرون تدریج مرتبه مرتبه بسوی چیزی بیرون تدریج گردیدن ترویج روانی دادن متاع و درم را ترویج معروف و از اترج نیز گویند ترویج مرد و زن دادن وزن را شوم هر جفت کردن و قرین کردن ترویج زن کردن و شیوه بر کردن ترویج کج کردن تفریح کشایش دادن و از پیشواری و هم بیرون آوردن و تفریح کشایش یافتن و از تنگی و دشواری بیرون شدن و تفریح و سخن گفتن و شادمانی و تفریح بر انگیزان و نامس دادن تفریح بر خاستن باد و غبار و مانند آن و اما سیدن

باب الفار مع الحار

تفریح شادمانی تفریح پست راست داشتن و سر فرو آوردن چنانکه زیر تر از پشت باشد تفریح بالفتح فقره فتنین اندوه و پستی و فتح اول و کسرتانی مردانک خیر تفریح تفریح را بر ابراهیم عم بقول نسایه و همور و نصین و از عم ابراهیم است و مولانا شرف الدین علی در ظفر نامه بنجای تفریح تفریح نموده و گفته تاریخ از تاریخ ما خود است و صبح بجای محله است تفریح افرونی دادن و انسدون کردن تفریح افزون شدن و میل کردن از جبهه بیک طرف و معنی از جبهه بیشتر گذشت تفریح اندک اندک شیر دادن مادر فرزندان با دل تا نگاه که به یکیدن تواریت باید تفریح تراویدن و قوی شدن و تفریح در رفتار با مادر تفریح راحت دادن و تفریح گردانیدن و بنجای نگاه باز آوردن و تفریح را شادمانی نگاه تفریح دوباره برگ آوردن و تفریح و دوی چیزی گرفتن آب و شادمانی سیر کردن یا کادی کردن و راحت یافتن و تفریح پنهان کردن یا کادی کردن

بالتاریت و الفار مع التار و الفار مع الحار

بیا که خدا را یاد کردن و نماز کردن و جهان انگیزش و تسبیح چنانچه در بارگاه کردن و
 آسان کردن شوم و کشودن سو و گذاشتن آن تسبیح سلاح پوشیدن تسبیح یک بیان کردن و
 کردن و شمرده شمر کردن گوشت تصبیح با دعا و غیر گفتن و آمدن بهنگام صبح تصبیح خاص و روشن گفتن و آشکار کردن
 تصبیح دست بر هم زدن و پهن گردانیدن تصبیح صنفه صنفه نگرین و در کاری نظر کردن
 تصبیح دست یکدیگر را گرفتن تصبیح با بضم و تشدید فاسیب تصرف شاد کردن و تصبیح زشت
 کردن تصبیح گشتن دادن خوار و ادیان را تصبیح نگاه سبک چیزی کردن و باصطلاح اهل معانی اشارت
 کردن در کلام قبضه یا باصطلاح بجوم و ریاضی و عربیه و مانند آن تملوک صفتن و گردانیدن آفتاب
 و آتش رنگ روی را و گرم گردانیدن و لنگ دادن جامه را و دوشان کردن و اشارت کردن نام کتاب
 است و در عمل فقه تصنیف مولانا سعد الدین نقاش زانی تمسرخ ستودن و تکلف کردن در ستایش
 خود و افتخار نمودن تصبیح نمک کردن و چیزی نگیان آوردن تصبیح بالکسنگ تصبیح بالکدیگر زنج
 کردن تصبیح پال کردن در رفت از شایع ریخته و سخن از حرف کریم مغربزدن کردن از استخوان تو ضمیم
 روشن و پیدا کردن و کتابی است موعود تو ضمیم حاصل در گردن کسی و آرایش دادن تو ضمیم حاصل در گردن
 خود کردن و پوشیدن *

باب التام مع النجاریه

تصبیح پشت خم دادن و سر زیر افکندن مرادون بدیع است که گذشت تصبیح آلوده کردن ملاحظه آلوده
 شدن تصبیح روغن و مانند آن بایستن تناسخ زائل شدن و باخر رسیدن قری بعد قری و دیگران
 رسیده بعد از زانی دیگر و مردن و ارثان مرده بعد از وارثان و دیگرش از قنوت میراث و دیگرش است مناسجه و
 تناسخ در عرف زائل شدن روح از قالبی و آمدن بقالبی دیگر تنوع بالفقه قبیل است بهمین نوع تنهید
 و سر زایش کردن تو بیخ و تاربخ و وقت چیزی پدید آمدن تو بیخ چه کن شدن تو بیخ چه کن کردن

باب التام مع الدال

تا بهر جا بود کردن تا بهر نیرو و دادن و نوا نگر دانیدن تبریک کردن تا بهر جا بود کردن
 تا بهر جا بود کردن بگردید بر بنده کردن زمین از نبات و جز آن و شمرده از بنام بیرون کشیدن از بنام
 و پوست کندن موی از پوست و دور کردن سوال کردن چرخ از کسی ندان یا دادن بکرامت تجرد و بر بنده شدن
 و گوش کردن در کاری تحلیله کتاب اجله کردن و پوست باز کردن تجلد تجلد کردن و خود را جلد نمودن و
 تجنید بشکر جمع کردن چرخ نو کردن و پستان شمره بریدن تجرد و نوشتن و رفتن و خشک شدن و غیره

بگویند که چون تمسک نیک شود و بی در پی شود و نیکو بیز کرد و بی چری آشکار کرد و نیک
 بر یکدیگر شک بر دهن تمسک را و بد کرد و دوست بر خن و دوست کردن ترید و تر و او گردانیدن
 تر و او آمد و شد کردن و گردیدن تر و بد کرد و دوست کردن تر و او تو شیه برگشتن تر و
 او زدن شدن تمسک و سیاه کردن و حشر کردن کسی تمسک را است گردانیدن و توفیق برستی یافتن
 تمسک را استوار کردن و حرف را بشد و ساختن و بر کسی نیت کردن تمسک و سخت شدن تمسک
 آشنیدن لا اله الا الله گفتن در نماز و شستن آن مقدار تمسک را فراموش کردن تا قصد بر آمدن بر جا
 بلند و بنیز آمدن در وادی و گذشتن تمسک بالا رفتن و دشوار آمدن چیزی تمسک تر و در گریستن
 و دار و بر جراحت لبستن تمسک را پوشیده سخن گفتن چنانچه نیک توان در یافت و بسیار کرده زدن و جویندن
 چیزی تا غلبه شود و تمسک را به یکدیگر و بنشین پیمان لبستن تمسک به بندگی گرفتن و خواهر کردن تمسک را و
 شمار کردن چیزی را و چیز را ساز و سامان خود کردن تمسک بقصد کاری کردن تمسک را و جویندن
 و بر شدن شتر تمسک و جویندن تمسک چهار داشتن و تازنه کردن تمسک را به یکدیگر عهد کردن و خاص شدن تمسک
 غرق حمت کردن حق تعالی بنده را و گناه و عیب جز آن پوشیدن و دیگر کردن طرف انصاف دیگران کردن و گناه
 گرفتن و خلوت گزیدن حمت حمایت امر و نهی و فقه و داناشدن لغو دیگران شدن تمسک حمت گم شده
 و پیش نمودن چیزی هنگام نبودن آن تمسک نیکو میدن و کسی را بضعف رای و دفع نسبت کردن
 تمسک باز داشتن از حاجت و باز ماندن از کار خود و ایستادن بکاری تمسک را ایستادن از کاری
 تمسک حاصل و جز آن و گردن کسی انداختن و کار و عهده کسی کردن و شمشیر حاصل کردن و چیز در کردن
 ستور توانایی آویندن به جهت علامت تمسک بر گردن خود کاری گرفتن و گردن بند و گردن خود کردن
 تمسک بند کردن و نقطه زدن کتاب را تمسک بند شدن و بچرخ تمسک شدن تمسک کم کردن
 موضع در و بر گوی گرم و غیر آن تمسک بر شستن تمسک با الفتح اقامت کردن بجائی و بالفهم حکم عقاب
 تمسک و بالفهم گشتن و عقاب شدن مال تمسک و ملک بختی که در عجز زاده باشد و اعرب بر زده
 مال که بکسر مال که تمسک طاروت و ستوری که پیش صاحبش ناده با نکاح داده باشد بهیچ تمسک
 بالفهم و بختی و تلامد با کسر تمسک به بزرگی نسبت کردن تمسک کشیدن تمسک کشیدن
 و در از کشیدن مرد تمسک به سوار و یکسان کردن و تابان و در خشان کردن بنا و برگ و در کردن
 از دخت تمسک کشیدن و کشیدن در زانوی بجائی که از نوع خود بیرون رود تمسک گسترانیدن هوا و تمسک کشیدن
 و گستران عذر و قبول کردن آن تمسک جای گرفتن و دست یافتن بر چیزی تمسک آراستن خانه باز نمودن

نشا و الفتح تا حدیقت ال کسور و اگر کردن یکدیگر را در اصل قنای بوده و به تشدید ال بر گشته و شکر نماز
 حمد بگردیدن و یوم القضا و که در قرآن واقع است بهر و در خوش خوانده اند و معذرت آشکارا کردن و پیرده و دید
 و خبری رشت نشو ایندن معیبه کسی فاش کردن تنفیذ بهر هم نهادن تا حق تو حد و یکتا شدین و لگامه شستن
 حق تعالی کسی دانید ختن کار او را بغیر تو حد یکی گردانیدن و حد غرو بل را یکی دانستن کو و و بسیار
 و دست داشتن تو سید بالمش کردن چیز را و ملازم و مجد شدن به چیزی و خوار کردن و بنیر انداختن چیزی را
 تو سید بالمش گردانیدن بهر کسی تو اعد و عده و اذن یکدیگر را تو حد و شستن کردن و ترسانیدن تو قدر
 افزون شدن آتش تو یکدیگر و تا یکدیگر استوار کردن و زین و بالان بر پشت ستور کردن تو که و تا که استوار
 شدن تو یکدیگر را یا ایندن و پرورش کردن و از گویند بچه گرفتن و چیز را اصل بد آوردن و غیر عربی
 و کلام عرب استعمال کردن تو اهل از یکدیگر را و بسیار شدن فرزند تو که بدید آمدن چیزی از چیزی
 و زادن تو را و نام یکبار فرود آمدن تمهید و تمهید و ترسانیدن تهی شب خفتن و شب بیدار داشتن
 تمهید نیز کردن شمشیر نسبت کردن آن بهن و تفسیر کردن در کاری و دشنام دادن و تمهید و
 شدن و تو به کردن و عمل نیک کردن *

باب التمار مع الزال

تشمیص نیز کردن کار و شمشیر و زان لغوی و نهاده دادن و در پناه آوردن لغوی و نهاده گرفتن لغوی و نهاده
 گفتن بکن شاکردی کردن تمهید و نگه داشتن کار و نهاده جمع و ظاهر فارسی است و عربی تصنیف و نهاده صاحب
 خاموش نیامورده اما تحقیق آنست که معربیند است بالفصح تکرار و نهاده خوش یافتن تمهید روان کردن و نهاده

باب التمار مع الزال

تا شکر نشان گذشتن و شکر تا شکر نشان اندن و چیزی و پس شکر رفتن تا شکر پس گذشتن تا شکر پس
 ماندن شکر و شکر بسیار علم و بسیار مال شدن شکر خرامیدن شکر بخار کردن چیزی تمهید سر گذار کردن
 و نشان نشان و بدید آمدن گیاه زمین و بی اندازه خرج کردن تمهید زرد شدن و فیض یافتن آب تمهید
 شستن و پستی گرفتن بر یکدیگر و کاری به شمشیر خرده و اذن به شمشیر خرده و اذن با داد و اذن با شکر
 و راهها که بزمین باشند از شکر تا شکر نشان شدن و تامل کردن و دنیا گردانیدن به شکر با داد کردن
 و با داد رفتن و شتاب کردن شکر بالفصح شکستن و هلاک کردن و با کطل و لقه و لقه یا ریشه طلا و نقره پیش
 از آنکه بگذارد چون که اختار و شیب و فضا گویند و بعضی گفته اند نیز زغالش بی شک و چون بکن فرزند
 صبر گویند شکر بالفصح هلاک و تبار که بعضی اولاد آمده فارسی است شکر بختین گویی است که بلا و شکر

ببلاده ترک متصل است و از آزار و تازیانه گزند شور و بر انگیزن جنگ و قتله و گریه و حجت کردن اعظم و احکام
 قرآن مجید بفتح و تجارت با کسب بازگانی و بازگانی کردن ماجر بازگان و شراب فروش و ماهر و کاری بکار نام
 باشد و چیم و با کسب و تحفیت چیم جمع و ماجر و ماجر یعنی شتر او که بخردار و خریدار آن رحمت کند نیز آمده و آن ضد
 کاست است و چیم بر چیم بر او و درون تاجر شکسته لیکن و یکم کردن حال کسی و بی نیاز ساختن فقیر را بکس کردن کسی
 کردن و درین گیاه بکار از خوردن و پختن شدن و برگ بر آوردن و درخت و خوب شدن حال بیمار و رسیدن
 بال خود و تاجر و لی کردن بر چیزی بخند و بر تریاندن تخمیر سرشته کردن تخمیر سرشته شدن و گرد برشتن
 آب تخمیر سرشته خط بر قفس و بنده آزاد کردن و فرزند را نامزد و نیت مسجد کردن و کلام را پاک کردن از زوایا
 و خوش تخمیر ماند و شدن و افسوس خوردن تخمیر خوار داشتن و در حشرت انداختن و از زوده کردن تخمیر
 با هم دیگر گفتگو کردن و جواب گفتن تخمیر و در پرده نشاندن زن و گرفت کردن و خوابانیدن عضو تخمیر پاک
 کردن تخمیر سرشته کردن و لگد داشتن کسی را تخمیر سرشتن و شراب نوشانیدن و شرم داشتن و پوشانیدن
 تخمیر اختیار کردن تدبیر بیان کار اندیشیدن و بنده را بعد مرگ خود آزاد گردانیدن و حدیث روایت
 کردن تدبیر پس کار اندیشیدن تدبیر پوشیدن و تالیعی جامه بالا و بر آیدن زرباده و جستن مرد و بخت
 آب تدبیر و گردانیدن خنجر یا و فلک کوچک میان فلک دیگر تدبیر ملاک کردن و ملاک افکندن
 کسی و چشم دور کردن چنانکه از کافران و تشکری بوی او را نشناسد تدبیر کیر باد و اودن و پند دادن تدبیر
 باد کردن و بیاد آمدن تر با فتح و تشدید را جدا شدن و بریده شدن و بریدن و باضم حمل و بسته که
 سوار بآن اندازه بنا گیر و ترور باضم و را افتادن از جامی خود و بیرون افتادن از خرابی از پوست
 تر و چهره و تر و حر کشاده شدن شکم بسختی و چپش شکم چنانکه خون میرفتد باشد تر میرنی نوختن تر و میر
 و روح ظاهر کردن تر و رسیل کردن و انحراف نبودن تخمیر جادوی کردن کسی را تسخیر کردن
 قسیر پوشیده شدن قسیر بضم تهای اول و فتح تهای دوم شهرت کشور از اینجا است سیل بن عبد
 قسیر و بارة او اول بارة بیت که بعد از طوفان نوح عرم گذاشته اند و قسیر بهر دو شین خطاست
 چنانکه صاحب قاموس گفته می تواند بود که شته فارسی باشد و قسیر عربی و در فارسی آنرا شوشتر
 گویند قسیر و قسیر رام کردن و بی تر و کار فرمودن قسیر چیرا بے باطل آوردن و نوختن و تالیف
 نمودن قسیر نرغ نهادن و آتش افروختن قسیر ریخ زدن و تنگ و قیق کردن شیراب گشتن
 قسیر پاره درست کردن کس را قسور پاره در دست خود کردن و بر و دیار بر آیدن
 قسیر بیرون کردن از شهر و جامه مخط بافتن و جل از پشت تنور بر گرفتن قسیر نقش کردن

بصورت درخت و از نیابت جان به مشهور نشاء چهره تراش کردن و دو کس با هم قشایر خود را شاعر و دانشمند
 قشیر فاسن بر میان زدن و پخت شدن در کاری و شتی و غیر آن روان کردن قشیر میباشند بر
 کار قشیر عیب کردن و برپاشیدن رعیب شنوایند نشاء و بر با هم دیگر لکاش کردن قشیر جمل کردن
 و بر پخته کردن عورت را و اشارت کردن و بحالت و شرسای کشیدن قشور خجل شدن قشیر آشکار کردن
 و شش از نیام بر کشیدن مردم و نمودن قصه بر رگ زشتن سپید ویدن از سپان گیر و سرنامه نوشتن
 و در شگاه مجلس نشاندن کسی را و پیش بند ستولستن و مقدم گردانیدن قصه در شگاه نشستن و پیشگاه
 بر پا کردن برای نشستن قصه بر خساک کردن از که قال الله تعالی و لا تصغر فکک قصه بر کوچک
 کردن و قصه ساختن کلمه یعنی حرف اول را ضم دادن و دوم را فتح و بعد از حرف دوم یا در آوردن
 چون جیل قصه بر جمل و کلمه قصه بر اینر قصه گویند و این نوع در کلام عرب است و در فارسی کاف و آخر
 آوردن چون ماک قصه بر ماک یا هم و اما در آخر آوردن چون کوچ و با حق قصه بر صورت کردن و آخرین
 و صورتی که در چوب گل و جز آن سازند و یا بر دیوار و غیر آن نگارند قصه بر حجم قصه بر دل خود صورت
 چیزی بستن و میل کردن و نزدیک شدن با قتادن قصه بر گردانیدن چیزی از حال بحال قصه بر دل تنگ
 و اندوختن شدن قصه بر گزند و آسیب یافتن و رنج بردن قصه بر دانه و کاه و مقادادان آپ را
 بعد از فریه شدن قصه بر بضا و مسج و طایه بر بظای معجم شست شدن و یکدیگر را یا رمی کردن
 قشیر پاک کردن قشیر پاک شدن و سرفتن شستن و خود را بازداشتن از گناه قشیر قال برگزین
 و در اصل قشیر قال برگزین است و آن را عرب باقال بدیدانند قشیر بر ایندن قصه بر
 بیان خواب کردن و خبر دادن از مراد آن و سخن از کسی یا از دل خود گفتن و یکبار بچیدن
 درم و دینار بعد از آنکه به تفاریق منجیده باشد قصه بر دشوار شدن کار و بعد از یعنی
 بسرگین آلوده شدن و ناپدید شدن نشان و پس عذر و حجت اقتادن قصه بر قصه کردن و بعد از
 یعنی بسرگین آلودن چیزی را و عذر آوردن و موبر عذر بر آمدن کو دک را و ناپدید کردن
 نشان سرا و طعام جبت فتنه و بنای خانه بختن و بسوی آن خواندن مردم را و زخم کردن
 گوش شتر از برای نشان قصه بر بزرگ داشتن و پاری دادن و زدن کمتر از حدش عی
 یا سخت زدن و گران بار کردن ستور را و بعضی گفته اند قصه بر سیاحت کردن حاکم آن مقدار
 که مصلحت وقت اقتضا کند قصه بر دشوار شدن قشور خوشبو شدن قشور خوشبو گردانیدن
 قصه بر زندگانی در آن کردن و عمر و راز خود استن و بعد از آنکه متوجه گردان و بعد از آنکه متوجه

سزایش کردن تقصیر از مال خود را ایندن تقصیر از مال خود گشتن لغایر غیر همه گیر شدن تقصیر مفرد
 کردن خود را نفس را مالک ساختن و بر کردن بیشک و قصد کردن طاعت بریدن تقصیر گزاشتن بگذشتن
 بیان دود و شیدن ناله تقصیر آب روان کردن تقصیر آب روان شدن لغایر یا هم دیگر نازیدن
 تقصیر جدا کردن منفی سخن و آشکار کردن چیز پوشیدن تقصیر روزه کسی کشودن افکار اندیشه
 کردن تقصیر تنگی کردن در رفقه عیال تقصیر اندازه کردن و تنگ کردن و مال کردن و هموار کردن
 چیزی تقصیر بر قرار دادن و با قرار و آوردن تقصیر قرار گرفتن تقصیر پوست باز کردن از چوب و
 درخت و میوه و مانند آن تقصیر کوفتن جامه و کوتاه کردن مودناز و سستی و کوتاهی کردن در کاری
 و گردن بند که آن را فلاحه گویند و تقصیر با لکس نیز بدین معنی آمده تقاصیر جمع تقصیر انداختن
 بگوشه و قطره چکانیدن و قطار کردن شتر را قطار پایی قطره چکاندن تکبیر بزرگ شتر و بزرگ
 صفت کردن و ضار را به بزرگی یا و کردن و مانند آن بگفتن تکبیر بزرگ نمودن و کردن کسی کردن
 تکبیر بسیار کردن تکبیر بسیار شدن لکاشه بال بسیار خور نمودن تکبیر و تکبیر به بارگاه اندیدن
 تکبیر به بارگاه آمدن چیزی تکبیر بسیار گشتن تکبیر شکسته شدن تکبیر سرفرو و آوردن
 دوست بر سینه گذاشتن برای کسی چنانکه رسم گیران است و کفارت دادن و کافر خواندن و پوشیدن
 و دور کردن گنا مان و صاحب مغرب گفته که تکبیر یعنی کافر خواندن روایت نشده و صاحب قاموس
 نیز بناورده اما و کتب بسیار استعمال کرده اند گویند دستار بر سر چیدن و انداختن و انداختن و فرام
 آوردن شمع و سخت بستن آن و دور آوردن چیزی و چیزی تگور دامن بر چیدن و افتادن و چکاندن
 و در چیده شدن قمر بافتح خزانة و اما و امر خداوند خزانة را بافتح و تشدید خزانة و شش
 تمامور کسی و خون و چیزی و دل و نفس تنور بافتح و تشدید نون چیزی که در زمان نیز نادر
 زمین و بانی که از آن آب برآید و محل جمع آمدن آب و دومی و کو همی است متصرف بریدن تقصیر
 را ایندن تقصیر کا بدین چیزی و بانگ کردن مرغ تکبیر ناشناسا گردانیدن و احوال نیک گردانیدن
 بسوی حال به تنویر روشن شدن و روشن کردن و شکوفه آوردن درخت و ظاهر شدن
 جمع و شسته شدن کار کسی تنور و میدان آتش و نوره مالیدن بر خود تو قیصر تمام کردن حق کسی را و
 بسیار کردن تو قیصر بسیار شدن تو قیصر بزرگ داشتن و طعم شمع و آرمودن تو قیصر حیرت نگذاشتن
 تو قیصر بیانی شدن و بافصله شدن تو قیصر بافتح میان قوم و طریقه است که در آن آب خورند تنویر
 آفتاب و از آن تنویر فرو بردن و آفتاب و از آن تنویر فرو بردن و آفتاب و از آن تنویر فرو بردن

و بیشتر نسان شکستن بر باد تب و در گزین هر دم را میسر بودی چپ رفتن و نسان کردن و تو سبقت دادن
و بسیار شیر دار شدن گویند و نسان شدن تیا سر با مبدیگر نسان کردن مرادون قسابل و میل کردن
بجست چنانچه اختیار کردن طرف چپ تیار یا کشتن و تسیای یا موج دریا و شیر کنیک و آن پنجه باشد و عرق تیار
سیف رگ موج +

باب التمار مع الزار

بهر زنجیر ابر آمدن و بجا تگاه پیر زن شدن و آشکار شدن تیر نر یا فتح آشکار کردن و بیان نمودن بالفتح
و اگر شتر سبب معروف بخور زرد و او شتر و در او اگر دانیدن بخور گذشتن و به مجاز سخن گفتن بکس کردن
نار و عفو کردن تجاوز و در گذشتن و در گذشتن گناه و تهنیت بخشیدن و مسافر و مرده و در و ایند
اسب بر کسی تهنیت داده شدن کاری را تهنیت بر پیر کردن و عویش را گناه شستن تهنیت و چیدن بجز یعنی گوشه
رفتن تهنیت را کردن تهنیت و تهنیت باشد تهنیت تهنیت بر مبدیگر یا لقب نهادن بخیر دانی و دادن بخیر دانی
نمودن تهنیت بر اضم حمل و طبیعت و خلق و درخت است که پوست آنرا بیکان پیچی و بالای آن و عن بند و تهنیت

باب التمار مع السین

تا سبب بنیاد نهادن و الفت که در فاقه میان او و حرف روی بگرفت باشد و تا سبب حرف
آوردن کلمه است که افاده معنی تازه کند غیر معنی کلمه اول و بدین معنی مقابل تا کید باشد و ایند
گفته اند انما سینین غیرین الیکد بحسب بنجم و حشس بنجای حمله است و جو کردن و خبر کردن خبر سید
تحمیس پنج کردن و پنج گوشه کردن مدریس درس گفتن کتاب تدیس پوشیدن عیب کالابر
خیر یا تدیس چرکین شدن تدیس چرکین کردن تدیس باضم سپر تر اس یا لکسر و تر و سن الفهم
جمع تر اس بالفتح و تشدید را سپر ساز تر سس باضم بار و خشی است یا باقلای مصری است و ابی است
از قبایله بنی اسد تدیس شش گوشه کردن و شش کردن و راقع شدن ستاره به بیج دوم از برجم ستاره
دیگر تدیس محب و حکم گردانیدن جنگ سفر مرد را و اموار کردن و ندانه واریا شدن خبری را
تحمیس بالفتح بلاک شدن و اسیر درآمدن و افتادن نیست شدن و بدی دوری تدیس در آخر
فرود آمدن تدیس و تیار یکی آخر شب رفتن تدیس بالفتح بافلاس نیست کردن و حکم کردن قاضی
بافلاس کسی و نام قصبه است از کرجستان که آباد کرده نوشته است و بالکسر نیز آید تدیس در رفتن
چیزی را اول نظر اجماعت و آثار تدیس پاک کردن تدیس دف زدن و خویش خوانی کردن و استقبال
ملوک کردن و بیازنی طرفت قدوم تدیس در آختن و پنهان داشتن بکر عیب اگر کسی تدیس جامه پوشیدن

تجسس منع شدن تجسس منع گردانیدن و در حدیث آمده فابوا بحجابه تجسس بل شدن تجسس منع
گردانیدن تجسس نام پنهانی است و استخوانهای مرد و دواته حائض که آنها را بر کسی که از جنس سر سید
باشد و به بندند تا شفا یا به تنگبیس سزگون کردن تجسس و هم زدن و دیدن روشن شدن صبح و آفتاب
روز و بلند شدن آب دریا بموج و تنگ فتن کمان تجسس را می داون از غم و آسایش اوان قوس
زنگ کردن چیزی را بگرس و آن گیاهی است که رنگش زرد بود و مانند اسپرک قوس است به طبعیت
عادت و اصل تجسس سخت موشاک گردانیدن تجسس بالفتح نیز آمده و لغت عربی را نموده اند که

باب التار مع التین

تالیش بکسر لام شهر است در گیلان و طاقه است در سمرقند گیلان تالیش شاد و کشاده روی شدن
تجشیش و تهریش و توریش بر غلاییدن و فیا و انداختن میان مردم و در جماعتن مکان
تسین بالفتح بقیعین بک شدن و به خوشن تشویش پریشان آشفته کردن تشویش پریشان
شدن تشویش آشیان ماضن مزج و یک شاخ و برگ شدن درخت و بار یک شدن آن و پنهان
داشتن نان در گوشه و خشک شدن نان قلعیش اسباب بعثت ماضن قلعیش کاویدن و
نیک جت و جو کردن تاجش زیاد کردن و رقیقت بی اراده خریدن تا دیگر به بان بهانجو
و در حدیث است که لاتنا جشوتنا و شش دست بازیدن و گرفتن چیزی را لغو جشش
خشک شدن زمین و تنی شدن شکم از طعام و مرید شدن خالی شدن باء

باب التار مع الصاد

تحرص در شغف و آزار داشتن تخلیص پاک کردن و ریاضت گرفتن سخص میدن سخص
داشتن ترخص دستور و داون ترخص آسانی کردن و خدمت یافتن ترخص استوار کردن و
تبع و از زیر گرفتن خبر را در و بند بستن زن ترخص به تشدید یا و یکدیگر چسبیدن مردم و صفت
باز که دیدن تقیاض به تشدید صا و از مبدیگر قصاص گرفتن تخلیص بیان کردن و آشکار کردن
و پاک گردانیدن تجحیص آزمودن و کم کردن و پاک کردن تخلیص تیره گردانیدن تجحیص را
تخصیص ظاهر کردن چیزی تخلیص کم کردن *

باب التار مع الصاد

تجحیص حصه کردن تجحیص حصه شدن تجحیص بضم ن گردانیدن کسی را با کسی به باغی یکدیگر

فهمین وقتن تحریض بر غلامیدن و گرم گردانیدن کسی ایر چیزی تحضیض بر انگشتن و بر غلامیدن
 تعرض بکنایه سخن گفتن و بین کردن چیزی و فروختن کالا کالا و خوراندن راه آوردن و رفتن
 کسی را بر کاری و خداوند عارضه شدن و چیز را پنهانی چیزی کردن و در نیم نوشتن کتاب یا چنانکه نیک توان
 خواند و نیم جوش کردن گوشت تعرض پیش آمدن کسی ناوچ شدن و چپ راست رفتن شود بر کوه
 دشواری راه تعرض یکدیگر را پیش آمدن تعرض عوض دادن و عوض کردن تعیض خشم و
 خواندن و بار یک معنی کردن سخن را و آسان در معامله تعیض کم کردن و باز داشتن اشک و در پیشه قرار
 گرفتن شیر تعویض باز گذشتن کار کسی وزن دادن کسی را بی کابین تعویض شکستن خانه و برکن
 خیمه تحیض در دزد گرفتن زن را و است جدا کردن از روغن تحیض خالص کردن تهریز
 سستی کردن در کاری و نیک خدمت کردن بیمار را تا مرض خود را بپایان نهد بی مرضی ترا تعیض به دیگر کردن

باب التمار مع الطاهر

تا بطریق اخیل گرفتن چیزی را و در از زیر دست راست برداشتن چپ انداختن بپشت یا بشانه شست
 کردن و باز داشتن از کاری بپشت باز ایستادن بپشت بر گرفت و بی راه رفتن و دیوانه کردن و یو
 مردم را قال الله تعالی یا عیسی بن مریم اقمک من المیسر بخطط جابه را بخطط یا فتن و خط را نیک
 نوشتن تسلط بر گماشتن کسی را بر کسی تسلط بر کسی دست یافتن تسلط بر فقر اگر زمین چیزی
 بستن و شعر گفتن بروی که چهار قافیه متماثل در هریتی آورده شود چنانکه سعدی گوید بیت
 در رفتن جان از بدن گویند به نوعی سخن بمن خود بچشم خوشتن دیدم که جانم میرود و تسلط بر همه
 افتادن تسلط و خط انداختن و کسی را بخلط منسوب کردن تعرض تعیض کردن و دراموش کردن
 و ضائع کردن و ترک کردن و گذشتن و دور کردن از کسی و دور کردن نابالاست از کسی بخط منی پاک
 کردن تمشیط شادی نمودن و بنشاط رفتن تمشیط به نشاط آوردن توشیط و در میان آوردن
 چیزی بدو نیم توشیط میان سخن کردن

باب التمار مع الطاهر

تخصیص با دو اذن تحفظ به شیار و بیدار بودن و یکبار گرفتن تعیض درستی کردن
 تعیض خشم کردن تملط سخن گفتن تملط بیازندن

باب التمار مع الطاهر

بسیار ضعیف یعنی بسیار زمین و ملک شدن و بیمار گذشتن قطع توانائی نمودن از خود و آنچه واجب بنا
 بجا آوردن قطع آسان کردن کاری را بر کسی و توانا کردن کسی را بر کاری بجمع در دمنده شدن
 قطع در دمنده کردن و مصیبت زده کردن قطع فرو دادن اذکوه و بر آیدن بر کوه و از چیزی قطع بیرون کردن
 قطع از چیزی قطع بیرون آمدن قطع برای مجتهد رسانیدن و بی بیم کردن قطع درستی کردن و سرزنش
 کردن قطع برگشتن از پهلوی به پهلوی قطع پاره پاره کردن و گذشتن سپ و دهنده از اسبان یکدیگر و از کردن
 شعر یا خدای ع و وضع قطع بخش بخش شدن و بخش بخش کردن مگر وضع کردن قطع و از کردن و خود را
 دادن قطع بر خود داری و دادن و بر خود داری یا قن و بی نیاز شدن از کسی تناسخ و دشمنی و خصومت
 کردن با هم تنوع نوع نوع کردن تو جمع در دمنده نمودن و مرثیه گفتن مرده را تو و لیج پدر و د کردن
 و اماوه کردن نزد برای گشتی و در جامه و ان گذشتن جامه تو زریع پراکنده کردن و بخش کردن چیزی را بر
 کسی تو زریع بخش گرفتن و پراکنده شدن تو وسیع فراخ کردن چیز را تو وسیع فراخ کردن و فراخ کردن
 و مجلس تو اضع فروتنی کردن تو قیص تشایکه در نامه کند و نشان کردن مکتوب را و ایلست ریش کردن
 ستور را و گمان بردن و نیز کردن شمشیر و مانند آن بر نشان تو قیص چشم داشتن تو جمع بی رورقی کردن

باب التاء مع الفین

تسلیم رسانیدن و دست بندان و را از کردن تسولع روا داشتن در دامن کردن عطا را تصرف فایض
 گردانیدن و ریختن آب و خالی کردن ظرف تصرف فایض شدن بجهت کاری فتح در خاک غلظت انده من لایع

باب التاء مع الفاء

تاسف اندوه خوردن تالیف سازگاری دادن و چیز را با هم و هزار تمام کردن تالف سازگاری
 یافتن کسی یا چیزی تجوین بیان می کردن تحقیق خشک کردن و بر پشت سپاند افتن ندزین گریستن
 آنچه خوی سپ را بدان پاک کنند تحفاف بالکسر گریستن آنچه گنیم نیز گویند تحالف میل کردن تحلف
 گردانیدن سخن از موضع خود و محرف ترانیدن علم را تحلیف سوگند دادن تحالف با هم دیگر سوگند
 خوردن تحقیق سبک کردن تحلیف و پس گذشتن و یک لیسان ماقه را تمام و پوشیدن
 تحالف با هم دیگر خلافت کردن تحلف و پس ماندن تحلف نیز بیانیدن تحوف ترسیدن
 گم کردن ترف بافتح تازگی از نعمت و آسایش ترولف پس خود سوار کردن کسی را تراف
 و پس یکدیگر نشستن تزییف زبون و نایسز کردن و رم را تسلط به پیش گرفتن تسلط
 تاخیر کردن تفسلف بزرگ گردانیدن و بزرگ داشتن تصحیف خطا کردن و نوشته تصحیف نیت گردانیدن خبر را

و شارب صرف خوردن و تصرف دادن کسی را تصرف و بیت در کاری کردن تصلف لاف زدن
 تصنیف جدا کردن بعضی از بعضی و گونه گونه کردن چیزی را تصحیف و دزدان کردن و افزون
 کردن و ناتوان کردن و منسوب نهادن کسی کردن تضایف با هم دیگر هم نسبت شدن و هم پناه شدن و
 تنگ شدن و دغا نه طوطی بر گزیده لشکر زدن و باز گردانیدن چشم را و حرب لطیفیت که پیوسته
 لطیف زبری نمودن تعریف تشاسا کردن و آگاه نمودن و گم شده جستن و خوشبو گردانیدن و آسم
 نگر و راه فرود گردانیدن و ایستادن بعرفات تصرف موزجستن تعارف یکدیگر را شناساندن تعسف
 بی راه رفتن تعطیف رد و برودش انگیزان و میرانی کردن تعطف پارسائی نمودن و باقی شیر را که
 در پستان مانده باشد و نشیدن و خوردن تعقیف سرزنش کردن و درستی نمودن تعشعش بقوت آگاه
 و جایزه درشت و چو کین بسر بردن آگاهت سطر و غلیظه شدن تکلیف با نماز و طاعت کار نمودن
 کسی را تکلف بخود گرفتن کاری بی فرودن و رنج بر خود نهادن و از خود چیزی نمودن که آن نباشد
 تلفیقین ملاک شدن تلفیق نیک در جیب ناطف نرمی نمودن و میرانی کردن تلفیق
 زود سخن بزرگان کسی دادن تلفیق زود و زود گرفتن خبر را تلفیق و ریم و اخوس خوردن
 و اندوه نمودن تصنیف و نیم کردن و مجرب کسی انگیزان تلفیق پایی نمودن و پایی جستن
 تطبیف پاک کردن توصیف نیک گفتن کردن تو خطیف و طایفه کردن تو قصف و التواء
 و دزدان کردن چشم دشمن تو قیف به تف ایستادن و حج و واقف گردانیدن کسی را سنجید و دست بخت کردن

باب السامع القاف

تاریق بیدار کردن تالوق و شنیدن تنوق بفتح تا که سمره بر شده از غضب تروق چشم نیکو کشادن
 و نیز نگریستن تحریق نیز نگریستن تحذیق بدال مجرعه عوی زیری کردن تحریق نیک سوختن و سوزانیدن
 تحقیق درست درست کردن تحقیق درست شدن تحقیق نیک شدن و بدنه بدنه رفتن مرع در هوا
 و شکل طفه داغ کردن ستور را تحلق طفه نخستین مردم تحریق نیک دیدن تحلق بدفع یافتن و
 نوبی گرفتن و خوشبوی شدن تحلیق باییدن بویی خوش فرغ عطران بندان و درست خلقت گردانیدن
 چیزی را تدقیق باریک کردن و نیکو گفتن و از نرم کردن تدقیق نیک نگریستن در کار نیکو
 کردن و نزدیک شدن آفتاب بفریب و فرود شدن چشم بنگار و دست نگریستن تالوق نیز کردن
 وزن و کنار چشم تر قیق نیک کردن و نیکو کردن و نیکو کردن و نیکو کردن و نیکو کردن و نیکو کردن

تا یکی را با لودن شراب و ماوریه در شرف خانه کشیدن چنانکه سقف پوشیده شود و تریاق با کسب و حیرت
 معرود که از تریاق فاروق و دریا که گویند تریاق اگر استن و دست کردن کتاب نقش کردن بسیار و
 بعضی نقش کردن مطلق نیز آمده ازین جهت هر چیز نقش را فروق گویند و نقاش را فروق بگویند و نقاشی
 بر یکدیگر کشی گرفتن تشریف و سوی شش و نقاشی و قدیر کردن گوشت تشقیق سخن را بگویند و درین
 و نیز در میان شگافتن تشقیق شگافته شدن تشویق با بر زود آوردن کسی را تشویق آرزو و نبی شود
 تشدید است گوی داشتند و صدقه گرفتن تصدیق صدقه کردن تصادق با یکدیگر است شدن
 در دوستی و سخن تصدیق و دست به هم زدن و جنبانیدن با درخت را و شراب از ظرفی بطرفی کردن و
 را از یک جا به جای دیگر کسی گردانیدن تصدیق تنگ کردن و تنگ گرفتن کسی تصدیق تنگ شدن تصدیق
 ابدی نگاشتن و دیگر یکدیگر تصدیق دست در میان دوزان نهادن و در کعبه چنانکه در
 این است معهود است و بر سر زدن شمشیر بوقت زدن و جدا شدن آن و هم بر سر نهادن سپ در
 و در وین تطابق اتفاق کردن تطبیق تو بر تو شدن تطرق راه کردن تطبیق را کردن زن
 تطوایط طوق در کردن کسی کردن و تکلف کردن به چیزی و توانا کردن و فرمان بردار گردانیدن
 تطابق طوق در کردن خود کردن تعلیق در آویختن چیزی را تعلیق به چیزی در آویختن تعلیق چنان کردن
 و در آویختن و در کار تعلیق که چیزی رسیدن تعلیق باز داشتن تعلوق باز ایستادن تعلیق
 و بستن تعلیق پرانده کردن تفرق پرانده شدن تشقیق فاسق خواندن تعلوق برتری نمود
 و تیر خوردن شتر به تلاحق به هم یا بر پیوستن تعلیق بهم آوردن و در زیاد و سخن تلاحق با فتح
 به هم یک ملاقات کردن در اصل تلاحق بوده و بوم التلاحق روز قیامت است تفریق سخت درین
 تفرق دور پید شدن تعلق یا پیوستن کردن تشقیق نظم و ترتیب دادن تعلیق آراستن کتاب کتابت
 توفیق با فتح آرزو مند شدن توفیق استوار کردن و ستم داشتن توفیق دست دادن و دد
 کردن کسی را با کسی توفیق با هم می شدن

باب التام مع الکاف

تحرک به بار که شمرده تبارک بنده شدن و پاگشتن و زیاده شدن بتبیک بریدن قال الله تعالی
 و یبیک ان ان الله تعالی متوکل با فتح نام وضعی است که از آنجا حضرت رسالت پناه صلی الله علیه و سلم
 جنگ کفار و زنده بود و حرکت یک جنبانیدن تحرک ضعیف در مدارک یافتن چیزی رفته را و رسیدن آن چیز را و آمدن

تبدیل خود را مایل در ترک بافتن گذشتن و نمودن ای آهنگی جمع ترک و بافتن گروهی است از اولاد افت
بن نوع مردم که در شرق زمین میباشند و شبیه یک در همه یک گردن انگشتان غیر آن کشور یک است از گردن
کسی را در شرک استین تعلیم آتشکد و شمشیر آهنگن آتشکد در شک افتادن کشور یک است آن
بر آمدن و دندان شتر بر آمدن شتر را و موی بر آمدن بعد از ستردن و غار پر سر و پوار نهادن و هر یک است
داون و مایلیدن چیزی تفکیک است گردن و چیز دیگر تفکیک گردن است آن است و در دندان
از مو چشم شتر بچه را تا شیر نخورد و تسک شمشیر دندان تسک خوشن را انگه داشتن تفکیک
خداوند چیزی گردانیدن کسی را انگه خداوند چیزی شدن تا ملک با اختیار خود بود و تا انگه نفس
خود شدن تفکیک عبادت گردن تو ترک بر یک طرف سرین نشستن و طرف سرین چپ را بر پای راست
گذشتن تهنک رسوا شدن و پرده کسی در دیده شدن تهنک انگه افتادن بر چیزی و خواستیدن
در رفتار تهنک تیج شدن افتادن و تیجی با کانه در وقت تهنک

باب التماس مع التماس

تأمیل باطل کردن و استوار شدن تا مثل گرفتن اصل و مال و باطل کردن تا حیل و اصل و اصل
و علاج کردن و در کردن تا مثل و همیشه کردن تا میل اسید داشتن تا میل و تا اول بیان کردن آنچه
با و باز کرد و و تیج خواب و گردانیدن کلام از ظاهر غلاف ظاهر تا میل زن خواستن و باطل شدن متبل
و تمیل از دنیا بریدن بر خدا تا میل بزرگ داشتن و تعلیم کردن تبدیل بدل کردن چیزی بخیر یا تبدیل
محض کردن این بان قال الله تعالی و من یبدل الکفر بالان یبدل با هم معا و منکره و تبدیل
در باطن و نگاه داشتن چیزی را بتیج شگافتن تبیل بافتن کینه و دشمنی و فکار کردن و موش کردن و مبار
کردن و حوالج و در دیگر کردن تا میل بکسر و تیج آن حوالج و اندا طعام تا میل حقیقی گران داشتن
تمشیل گران بار گردانیدن تا حوالج با هم دیگر بدل کردن تجمیل بنا وانی منسوب کردن تا حوالج
خود را نادان نمودن تجمیل آرایش و خوبی کردن و پیله کد اخته خوردن تجمیل آرایش تجمیل
سپیدی دست و پای ستور و حمله ساختن بر سر زن و در حمله آمدن و در آوردن زن را حیل جمع کردن
و خلاصه چیزی آوردن حیل طلال گردانیدن و بجائی فردا آوردن و کلاه کردن مطلقه شل را تا بازی خرج
اول طلال شود حیل از جای برداشتن چیزی را و بار برداشتن و بر خود تیج و شقیقت نهادن حیل کسی
در داشتن و فرمودن حیل گشتن و برگردانیدن تحول بر گشتن از جای بجائی حیل شمرنده کردن
تجمیل سرکه کردن و انگشتان در میان یکدیگر آوردن و انگشتان در محاسن بوقت و ضرر کردن و طلال

کردن دینان منبری شدن چیزی و باران بیک جای مخصوص باریدن و میان قوم شدن تحصیل کسی را فایده
 انداختن تحصیل و فایده آوردن تکمیل حاصل شدن اجزای چیزی از یکدیگر جدا شدن تکمیل تحصیل و باران
 تحصیل دادن و ملک گردانیدن چیزی را بر کسی تا داخل سهم در شدن بدل نماز کردن تداوم از یکدیگر
 گرفتن چیزی را نسبت به دلیل نرم گردانیدن و راست کردن خوشه های خرا و فرو گذاشتن بدل فروتنی
 نمودن بدل چیزی را دادن چیزی کردن تسلیم بهوار و آرمیده پیدا خواندن و سخن را نظم و ترتیب خواندن
 دادن چیزی فرو گذاشتن تسلیم پیاده رفتن و برآمدن روز و بچاه فرو گذاشتن تسلیم فرو گذاشتن
 تسلیم کچ کردن تسلیم با کسی رفتن تسلیم نمایی کردن و نامه را از خود انشاء کردن تسلیم
 بخوان آلوده کردن تسلیم در جامه چیدن تحصیل قبایله و تمسک نوشتن قاضی تسلیم بیرون آمدن
 از میان مردم تسلیم پیوسته شدن و روان شدن آب و رنگ تسهیل آسان کردن تسلیم آسان
 فرا گرفتن تسهیل آراستن کاری شکل صورت گرفتن چیزی و نیم ریس شدن انگور تسهیل
 صورت دادن تساهل به دیگر مانند شدن تسهیل منسوب کردن بگراهی تسهیل تسلیم کردن
 افتاب بغروب و طیفلی گردانیدن تسهیل طیفلی شدن طویل دراز کردن و همت دادن تسلیم
 کردن بکلی کردن اگر در وقت گیر شدن طول منت نهادن و افزونی کردن کسی تسهیل
 سایه انداختن تسهیل و تسهیل بر میگفتن و شتاب فرمودن و پیشی گرفتن تسهیل راست کردن و شایسته
 گواهی گردانیدن تسهیل با یکدیگر برابر شدن تسهیل خالی گذاشتن تسهیل بیکار ماندن تسهیل
 شدن بکاری و بهانه جستن و از نفاس برآمدن زن تسهیل مشغول کردن کسی را بچیزی و بهانه نهادن
 چیزی را و علت زائل کردن و بیای خوردن آب و بیای چیدن سیوه تسهیل عمل دادن تسهیل از چیزی کاری
 گرفتن تسهیل با کسی نهادن و باری خوردن و یافتن سیاهان تا از باران بهر و پناه آورند تسهیل تسهیل
 خود را داخل نمودن تسهیل بغفلت نسبت کردن تسهیل بالفتح خیر خواندن و صاحب صراح گوید انگلیدن
 خیر را از دامن و اصل آن براق است بعد آن تسهیل است که از آن بعد از آن تسهیل است و بعد از آن تسهیل
 است و از آنجا است تسهیل الراجی یعنی فسون گرافسون را و بعد از آن تسهیل باضم خود تسهیل فایده یک گرفتن
 خود را تسهیل پیدا کردن و فصل فصل کردن کتاب را و عضو عضو کردن حساب گویند تسهیل
 افزون کردن و برگزیدن کسی را بر کسی و حکم کردن بعضی تسهیل نیکوئی کردن و افزونی جستن برقرار
 خود و بجا آمدن آیتین پوشیدن زن و در خانه از برای کاری تسهیل خود بیکدیگر افزون آمدن تسهیل بیکدیگر
 تسهیل پذیرفتن تسهیل با هم دیگر و بر روشن شدن تساهل یکدیگر را تسهیل تسهیل تسهیل تسهیل

مشتحب الفیات
مهر
کم کردن و کم نمودن تقویل بر کسی سخن دعوی کردن تقاول با کسی گفت و شنود کردن تقویل
سر به در چشم کسی کشیدن تقویل سر به در چشم خود کردن تقویل خود را کامل نمودن تقویل خاص
و تعمید چیزی شدن تقویل تعمید نمودن کسی را تقویل تاج بر سر کسی نهادن و در کشیدن بول
شدن در جنگ و کوشش کردن در کار میل تمام گردانیدن تقایل تمام شدن تقایل خود را
کامل نمودن تقیل بالفتح و تشدید لام پیشه ریگ و نوده خاک تقال با کسر حاء تقویل بالفتح و
تأخیر و تأمل بگ سبزی است و در هند که با فوغل و کات و کاسر خوردند و هندی آنرا بان
گویند فوغل و مقوی دل است تقایل با کسر شال آوردن و بالفتح بیکر تقایل جمع تقایل
صورت چیزی نمودن تقیل شل زدن و بر شال چیزی شدن تقایل از بیماری بر شدن و مانند بیکر
شدن تقیل مکرو حیل نمودن تقویل مالدار گردانیدن تقویل مالدار شدن تقیل و رنگ کردن
تقویل فرصت دادن تقایل میل کردن تقیل بر رنگ فرو دادن تقیل فرز فرستادن تقیل
دادن تقایل از یک گیر دادن تقیل نقل پوشیدن تقیل نقل گزاردن تقیل غنیمت دانستن
تناول فرا گرفتن تقویل نزدیکی جستن به چیزی و دزدی کردن تقویل چون بدستن بخیر تقویل
و میل گردانیدن و کار را بر کسی گذارتن تقویل اتحاد بر کسی کردن تقویل در ورشیدن و انداختن
رفتن تقوائل انداختن و حواج که در طعام کشند تقایل و کشیدن برق در دهن از شادمانی و مانند
شدن آن تقویل لا اله الا الله گفتن و باز پس گفتن و بعد از شدن تقویل ترسانیدن و مانند

با نقتن و سبتن علفی که در باران نخستین روید تو هم گمان بردن تو هم لفتح تا دهمزه برنج جو را دام
تیری است از ده تهر قمار که عرب بدان باز گذرد و چه که با بچه دیگر از یک شکم در یک وقت زاده باشد و هر دو را
تو مان گویند تو هم با لضم شهریت بر نیت فرسخی از قصبه عمان و موضعی است به بحرین تو هم با لضم
مروارید و بعضی گفته اند هر که آنرا از نقره سازند مانند مروارید و دومی است با لظا که تو هم با لفتح بدو
شدن روغن و گوشت و فحشین شدت گرا و ایستادن با و و بضم و فتح تهستای تو هم با لفتح بلده و نیم بند
و نیم اعات و نیم قریش بر سه نام قبیله است تو هم شکسته شدن تو هم اشتر او فوس و نگه کردن و نشیان
شدن بر چیز گذشت تو هم قصد کردن و خاک طهارت کردن و در شرع عبارت است از دست زدن
بجاک و مسح کردن بجاک روی و سر و دست را به نیت عبادت بدل وضو و غسل +

باب التماس النون

تا مین عیب گفتن بر روی کسی و پس چیزی رفتن و مرثیه گفتن و ستایش کردن کسی را بعد از مردن و قصه
کردن رنگ تا خون از او گرفته و بریان کرده بخورند تا دین گوشه ساختن فعل را و گوش السیدان گوید که را
و دستوری دادن کسی را کاری و بسیار آگاه باینده و بانگ نماز گفتن تا نون آگاه کردن کسی را تا مین
آمین گفتن قبل از لفتح کاه بخور و چار و ادا و نون و با لکس کاه و با لفتح نیز آیده و سر در جو اندر و بر گوار و ک
و کاسه بزرگ که یک کس اسیراب کن آنگاه صحن با لفتح نزدیک بان آنگاه عین با لضم شدید سینه و طلا اندازه
سستن یا چهار تن آنگاه قصب اندازه و دوتن آنگاه قصب با لفتح اندازه یک مرد و با لفتح تین زیر گ شدن و
لفتح تا و کسب بزرگ و باریک نظر تیان با لفتح و تشدید یا کاه فروش و با لضم شلو و ار کو حاک که
ستر صورت منقطع کند تبیین پیروان و ان شدن تبطین جاسه را استر کردن و شمشیر زیر گرفتن و ننگ
بر گرفتن ستور را و خاصه و محرم کردن کسی را و همچنین است ابطان تبطین کسی را و زیر خود گرفتن تبیین
پیدا شدن و پیدا کردن تبیین آشکار شدن تبیین جدا شدن و بریدن از یکدیگر تبیین
بالکسر و لفتح نیز آمده بسیار واضح و آشکار کردن تبیین هشت گوشه کردن تبیین اندو گین کردن و
با و از نرم و خیزن خواندن تبیین اندو گین شدن تبیین آراستن و نیکو کردن و پیر شدن
و به نیکوئی نسبت کردن تبیین باره بر آوردن گردش تبیین در جاسه شدن تبیین بگمان
و قیاس سخن گفتن تبیین بخیانت منسوب کردن تبیین بیمار داشتن و کم کردن تبیین و در کرد
تبیین چرب کردن تبیین چرب شدن و بالیدن روغن خود را تا دین جمع کردن و تالیف نمودن
تدین دین دار شدن ترجیحان بضم اول و سوم و فتح هر دو و فتح اول ضم سوم بیان کننده زبان

آنرا که چو زبان دوان گویند تر قین رقم کردن و نزدیک هم نوشتن بر طای کتاب و نقطه و اعراب کردن
 و از پیش دادن کتاب را و مضایب کردن بخدا و سیاه کردن موصی از دفتر حساب تا گمان نشود و گنجی را
 سفید گذار اشتغالهای نوشتن حساب و صاحب نقاش الفنون گویند خط کشیدن بر حساب نوشته تا ظاهر
 شود که آن نوشته در حساب آمده بود بعد از آن گردانیده شد تیرمین آراستن تیرمین آراسته شدن
 تسخیمین گیم کردن باغشی که در پاکبند تسکین آرام دادن تسیمین فربه کردن و دروغ بخوردن و گنجی
 و تشک کردن تسنن متغیر شدن تسیمین پذیرانیدن و ضامن گردانیدن کسی را در دنیا و خود را و در
 و در آوردن شعر شور و یکس و در شعر خویش تضمین پذیرفتن فراخ گرفتن لفظ معنی را و چیزی را
 در ضمن گرفتن اطامه آرام گرفتن قطیمین بگل اندودن نقال یکدیگر را یا ری داون تقصیمین مختصر
 کردن چیزی از میان چیزی و آب و در تشک نور بخین تا در زبانی آن گیر و دوسو راخ کردن مر و اید و بر سر
 کسی بدیهای او را نقصن نقین چشم کردن چیزی را و لاف کردن بر چیزی معین نقابین یکدیگر را در زبان
 انگندن و بوم انتابین روز قیامت باشد نقیتین و رفته انگندن نققن گونه گونه شدن نکطان
 بانضم اعتقاد و کمون بست کردن نکون هست شدن و بودن مملوین گوناگون کردن کردن
 نمانون گوناگون شدن نقصین نمایانیدن و سخن فراوان کسیه دادن تلیمین نرم کردن تیرمین نرم کردن
 و در هر ساقصن تیرمین نرم شدن و عادت کردن بر پیشه مکملین پابر جای کردن کسی را نگین جاگرتز
 تشکون سیکس شدن تشوین نون ساکن که در آخر کلمه میخوانند و نون ساکن در آخر کلمه آوردن تیرمین
 باکس و تشدید نون مدرسه است بزرگ و آنچه در آسمان از تقاطع منطقه فلک جوزیه و مائل بصورت مار
 بزرگه ایک طرفش را را اس گویند و طرف دیگر را ذنب بهر سیده آنرا نیز تیرمین گویند و صاحب قاموس گویند
 تیرمین سفیدی است در آسمان که تندی آتش و شش برج است و دمش و برج هفتم و سیر سیکند چون
 کوکب سیاره و آنرا بقاری هشتز گویند و قول جوهری که موضعی است در آسمان غلط است تیرمین
 بانضم شهریت و در آسایان نزدیک غابین توازین برابر و هم سنگ شدن و و نیز توطن وطن گرفتن
 و دل بر چیزی نهادن توطنین آرام دادن توهمین سست کردن چیزی را توامان دو یکدیگر یکبار
 از یکدیگر زانید تینه توام تو قحان بالفتح آرد و مند شدن بهجین زشت و معیوب گردانیدن
 و بهجین کردن و بهجین است که مادر او گیزک باشد و پدر او تهوین آسان
 و سبک کردن بر کسی تهوون خوار و حقیر داشتن تیرمین خوشی را بهجین مسوب
 کردن و بابرکت شدن تیامن بطول راست میل کردن تیرمین باکس و نیز تیرمین تیرمین تیرمین

بشام و کوی است بظفان و نام و شوق است

باب التمار مع الواو

تکوی با کسر نون و پیر و چیزی و چیزی که از شیر برنده باشد و پس در و در و چیزی خور و غایب و تشدید و او
دری کسی فتن الواو بالفتح و تشدید و او و سنا و طاق و رسی که یک لایانند و بنا بر آورده شده خارج از کار

باب التمار مع الهمزة

تاما که پیشتر حق کردن تا و او آه کشیدن قبل از ابله و نادان شدن تباه نمودن تاجاه بهر سه حرکت
طرف رود و جانب و در تیره و تیره به نفس و تشدید را باطل و را که کوچک که از راه بزرگ بیرون آید
تریات جمع و معنی سختی و با و او بر نیز آمده ترفیع آسایش دادن و خوشوقت گردانیدن تسفیه نادان
سفیه خواندن نادان و سفیه کردن تسفیه جنبانیدن با و درخت را و تشناییدن و تنبی و نادانی
کرون و فریب دادن از آل تسنه سال گذرانیدن و تنگ سالی کشیدن و گرد بستن و تغیر یافتن نان
غراب و جزان تشبیه مانند کرون چیزی چیزی تشبیه مانند شدن تشبیه به همدگر مانند شدن تشبیه به شوق
کردن و جزان و چشم رسانیدن چیزی را گفته بالفتح سیاه گوش و بختین اندک و زبون شدن بالفتح
و کسر فانی و تافه چیز خفیه و اندک لطفه نیک داشتن و دانشمند شدن تفکک شکفت نمودن پیشان
شدن و لذت گرفتن از چیزی گفته سخن گفتن تلمه بختین تلف شدن حیران داله شدن تویبه
چیز را زانده و دلقه اندود کردن و تلمیس کردن و بسیار شدن آب و جان و جان بفرایند سوال
از آن بود و بختین ابر باران بسیار تلمه بختین تباه شدن بوی گردانیدن طاهر شیر و گوشت تشبیه
بیار کردن و واقف نمودن به چیز تلمه بیدار و بختیار شدن تشریه و در کردن و پاک کردن از چیز
زشت تشریه و دور شدن و بر آه و سیر باغ و سیره زار و صاحب قلموس گوید استعمال تشریه و غیره و غلط
است تشریه بلند کردن و خواندن چیزی تشریه بلند شدن توجیه گردانیدن رز و البوی چیزی و فرستادن تشریه
و قدر دادن و نیک بیان کردن توجیه روی چیزی آوردن بخت حاجت فتن تویبه شفته گردانیدن
جدا کردن و از فرزندی تبه بلکه بیابان ملک زدن و بکبر کردن و گمراه و حیران شدن تاه گمراه و حیران

باب التمار مع الیاء

تالی حاصل شدن و میانشان کار و نرمی کردن و از پیش رواندن کسی را بر ای احسان و تاحی بر او
گرفتن و طلبیدن چیزی و تالی رسیدن چیزی تا و بی آزرده شدن تاشی پیر روی کردن و بهر
نمودن تالی پیر و او پیر چهارم آزرده است که عرب بشتر که و می تازند تاسی باید که بخور نمودن و تالی

نمودن بجای بیگ سوختن دور شدن از چیزی تحمل روشن آشکار شدن جلوه کردن تحمیل
 کردن پیش خزاندهم را و غلبه جستن بر دشمنی قصد کردن چیزی شایسته و منزه او کردن صواب جستن و ناک
 کردن بجای تحمیل بیگ سوختن تحمل دیور پوشیدن و اگر بسته شدن و شیرین یافتن چیزی استقامتی
 برپا کردن و خود را نگه داشتن سختی خمیده شدن و چیدن دست را محطی در گذشتن تحمل غالی شدن
 و فایز شدن مدامی یکدیگر را خواندن و پیش آمدن دشمن و افتادن دیور بای خانه مدلی در آویختن خدمت
 و جز آن و سخت نزدیک شدن و فروخته شدن مدنی اندک نزدیک شد و ای در مان کردن ترافی
 یکدیگر را دیدن و نمودار شدن چیزی و بسوی خود دیدن در آینه تجربی اسید و آشتن تراخی تاخیر کردن و بر
 باز پیدن بدان ترمی را و بر دوش افکندن و هلاک شدن و از جا بلند افتادن و اضی از سید گزین و نمودن
 ترقی بیالار شدن را چیزی را گردن جامع تر قوه است ترمی به یکدیگر سنگین و پلنداختن و تاخیر کردن کار
 ترقی ز کوفه و او و صدمه دادن و پالی گرفتن ترقی الباقی شین ترمی سر به گرفتن کینه را تسلی خرس شدن
 تسلی براب شدن و و چیز تشفی شفا جستن دل خوش شدن از کسی از غصه کینه رستن تشکی شکوه
 کردن شنی آرزو کردن قصد پیش آمدن قصدی اخمی کردن و طعام بپاش خوردن تعدی از حد در گذار
 لغشی طعام شام خوردن لغها و به یکدیگر دشمنی کردن و فاسد شدن و زتر شدن میان گروه و تعالی بلند
 شدن تعامی خود را گو نمودن تعدی طعام صبح خوردن لغشی پوشیدن و جلع کردن و لغشی
 پوشیدن لغشی سر بیدن و بی نیاری کردن لغشی از تنگی و دشواری بیرون آمدن لغشی و لغشی
 دادن یکدیگر را لغشی خواهش نمودن لغشی توانا شدن لغشی بهم فانی شدن لغشی کینت یافتن
 لغانی با هم براب شدن لغشی زبانه خوردن لغشی کلافی یکدیگر را در یافتن لغشی پیش رفتن بملاقات
 تلافی به رسیدن و یکدیگر را دیدن تلافی نیست شدن تلافی بازی کردن تلافی بهایت چیزی
 رسیدن لغشی رفتن و کار گذاردن لغشی آرزو کردن تلافی با هم جدال کردن و شک نمودن و چیزی
 شجاعتی به یکدیگر از گفتن تلافی به یکدیگر را آواز دادن و با هم در آنگون نشستن تلافی به یکدیگر نسبت
 کردن بخت دور شدن تلافی بهایان چیزی رسیدن و باز داشتن از چیزی و بالار بستادن و لایتان
 آب در جانی و وضعی که آبهای صواب را بجا جمع شود جمع تنه است لغشی تمام بستادن و بجا گرفتن
 لغشی برپا کردن و خود را نگه داشتن از چیزی لغشی جستن و قصد کردن لغشی برپا کردن دوست داشتن
 و حکومت نمودن و با کسی قیام نمودن لغشی چای شدن لغشی با هم براب شدن لغشی سستی کردن و لغشی
 نمودن لغشی بجز کردن تلافی یکدیگر را به دیدن فرستادن و فرامان رفتن و دوست داشتن لغشی با کسی

باب التماس مع الالف

تشریح خاک شناک شراره تو نگشتن تشریا پروین دان منری هست از منازل قمر و نام زنی هست
بالفتح زنی که فرزند او مرده باشد کلاما بالفتح روز شنبه و سوق التماس نام بازاری هست در بغداد که
روز شنبه و را بنجا خرد فروخت می شده کلاما چهار دزد الشیخین مرا بهای سربالا در کوه که گشتن این
و شوار باشد جمع ثینه کلاما بالفتح شتایش و بالکسر صحن خانه و رستی که زانوی تشر را بدان نهزند کلاما
مقیم شدن بجائی و فروز آمدن بجائی کلاما بالضم و فتح الواو و المده خیاره *

باب التماس مع الباء

تاب بالفتح و سکون همزه خیاره کشیدن و بفتحین درختی هست شرب بالفتح پیه تنکی که بالای شکم
در روده باشد و سوزش کردن کسی را بر کار بد و جامه کشیدن اثر بیمار لعب بالفتح روان کردن آب
و بفتحین آب راه وادی لعب رویه و نام مردی و طرف نیره که در سوراخ شان کنند و جامی بیرون
آمدن آب باران که در موضع خشک کردن خرمای سازند و دار الشعلب بیماری هست که مورسازند
و صفت الشعلب غی هست انقباض بهی مقوی حجاج لعب بالفتح نیره زدن و گلو بریدن و بفتحین کلاما
درخ و شمیه که در سایه کوه باشد لعب بالفتح سوراخ و سوراخ کردن و بالضم و بفتحین سوراخ است
لقبه نام لعب شتر آه بسیار شیر و تخم ناقب ستاره بلند و روشن بر شاخه های دیگر یا نازل است
بالفتح حبیب کردن و نقصان کردن در خانه کردن و راندن و برگردانیدن و بالکسر شتر سیر که در شش
نیمه باشد و مرد پیر و لعب اول و کسر ثانی نیره رخنه دارد و بفتحین گرفتگی و چرک ثوب
جامه شهاب و اثواب جمع و باز آمدن و گرد آمدن مردم و جمع آمدن آب در محوض و پر شدن محض
و باز نزدیک به پر شدن کلاما بالفتح فرو فرو دادن و شمه و گس شمه و بالفتح و تشدید و او جامه
جامه فروش و جامه دار عیب بالفتح و کسیری شده و حرب و بیهوشی و بخت که در اول اندازد

باب التماس مع التاء

تبات بالفتح و ثبوت بالضم بر جامی بودن و قرار گرفتن و بالکسر دالی که پالان بدان استوار کنند و
بالضم دروی که آدمی را از حرکت باز دارد و ثبات بالفتح قرار دادن و نوشتن حجت و مرد معتدلات
دل و ثابت زبان و وقت خدمت ثابت ایستاده و بر تدار ثبته بالضم کرده و ثبوت بالفتح بسیار
مال و بسیاری مردم فقره بالضم مغاک بالای سینه ما بین دو استخوان خیمه کردن و ناجیه بین و طوق
نیم و هموار و مغاک کردن شتر که در اینجا نیره زنده بر سر قربانی و مغاک بالای سینه فرس گفت

باب الثامن مع الشارح

باب الثامن مع الخیر

باب التماس مع الدال

باب الثامن مع الزمان

شانه یا لبتی و بکون شتره خون و طلب خون کردن و کشنده غمزدن و نوزد یا سر کشنده شیر با لبتی باز داشتن چرخ
و زدن تپو ر با لبتی مالک و مالک کردن کسی را لغیر با لبتی و لبتی و ندان یا دندان پیشین و سر حد ملک کفار
و جای ترس از خنده های شتر یا ورخته زدن و ورخته بستن و دندان شکستن لغیر بفتقین یا در دم غمزدن بفتقین
بر درخت و انواع مال و بیم و زرد غمزدن و لبتی و کوسیم مال بسیار تمیز مسکه که ظاهر شود و در باسک بخت
جمع شدن و شیر می که مسکه آن بر نیامده باشد و شیر می که آن بر نیامده باشد لغیر با لبتی و غمزدن

شدن و بکسر می نیز آمده و بجای میقیم شدن و در رنگ کردن و تاخیر کردن مثال با کسر فریاد می شن
و کار گذار و کفها که بر سر آب و شیر پدید آید و جمع مثال است و بالضم زهر پخته شده

باب التاء مع التميم

بضم زود بر گردیدن از چیزی شرم لغتین شکستن دندان از پنج یا دندان پیش و نام کو بهی است لغام بالفتح
و غین که مجید گیاهی است که از انباری در سینه گویند شکم بالفتح لازم شدن بکاری و میتم شدن بجایی
و پیروی کردن از کسی را لغتین میانه راه شکم بالفتح رخنه کردن و لغتین رخنه شدن و کنار دای
وادی و موضعی است شکم بالفتح میم نیکو کردن چیز را و فراجم آوردن و بالضم و تشدید میم مفتوح پس
ازان و بالفتح انجا میام بالضم گیاهی است خرد و گویند از اعلى طرف التمام یعنی این چیزی است
که دست بدان سه رسد و این مثل است در چیزی که سهل الماخذ باشد و بضم و توفیق شکر

باب التاء مع النون

شحن بالکسر و فتح تخم و سبزی تخمین بالفتح حکم و بطریقان بالضم از دو و مرآه بای بیایان اهلان
لغتین انس و جن نمک بالضم هشت یک بالکسر شکلی هشت روز شتر و بالفتح هشت شدن و هشت یک گفتن
و بها کردن شاعر را لغتین بهائین هشت یک در آن قیمت نمایان هشتاد و شهر سیت بنا کرده نوع مردم
چه وقتیکه ارگشتی برآمد با او هشتاد کس بود و در التمانین مرض هشتاد سالگی که علاج آن دشوار است شاعر
گوید سه زبونی که خیزد و در التمانین تلا غیش شکل بود بر نیشک و گو بیان بالفتح بازگشتن و نام
سولای حضرت رسالت پناه صلی الله علیه و آله و سلم که از لغتین بر ناستن گرد و غیر آن و خوش
رون خون شکران بالفتح کوبی است خاقانی گوید ع جودی جگر خف و دشمنان

باب التاء مع الواو

شرو بالفتح بسیار گردانیدن و زیاده کردن مال و غیر آن

باب التاء مع الیاء

مدی بالفتح پستان مثلاً ثی بالضم کمره حرنی شنه بالفتح و تا کردن و دوم شدن و با کسر شکستن
چیزی و طاقه آشنا و مثانی جمع و بالفتح و کسر نون و تشدید یا گا و گو سیند و سال که با در سوم که با
و کسی که با در چهارم گذار شده باشد و شتری که با در ششم گذار شده باشد مثالی بالضم و در بسته

باب التاء مع الالف

جو جو بضم هر دو و جیم و سکون هجره سینه مرغ و سینه شتی جویو بالفتح و کسر الیاء و بیان شدن و بریدن

و مکروه و اشتن و سرور کشیدن و سمار و غ و پشته خاک و گوی که در آب جمع شود و چسبام باضم و تشدید با
 بر دل و نوعی است از تیر ما و شهری است بخیرستان و دومی است به نروان و در بعضی بی بهره نیز آمده و
 بالفتح بخشش و فایده جربا بر بالفتح آسمان و زن کرکین و زمین تحسیر سیده و در قهر صاحب نمک جز بر بالضم
 پاره و بالفتح نام سر و بخشش کردن و پاره پاره کردن پسند کردن بخیری و بختین قناعت کردن شتر از آب
 بعلت جزا بر بالفتح پا و دش چسبام بالضم درشت و سخت شدن دست از کار چسبام بالضم و المدا و غ
 چشم و بختین بر آمدن دل از ترس از آنند و در برهنه زن از تنی بیرون رفتن از شهری کشته می کنند
 سبک چوب سبک جفا بالفتح انداختن کسی یا زمین و رختن و یک کالسه و کف افکندن و یک فاشاک
 بر کنار انداختن آب و بستن در و کشادن و از بیخ بر کندن گیاه جفا بر بالضم و المدا و غ فاشاک که آتزا
 سیل آورد و چرخ باطل و کشتی غالی جفا بالفتح و بی بهره ستم کردن و از جای دور شدن و گران شدن
 بر کسی و بریدن از کسی چلار بالفتح و بالمذ و د و ن و از خانان بیرون کردن و چیری روشن و آشکارا
 و بالکسر سید یا سید است مخصوص و بالفتح و بی مدی مولودن پیش سر یا نصف سر چسبام و بالضم و فتح ال
 نام و دوماست از اسبها عربی یکی را جادوی الا ولی گویند و دیگری را جادوی الاخری چسبام بالفتح و
 تشدید سیم گویند بی شاخ و جمعی کثیر از مردم و جز آن جومی بختین اندوه و سوز دل و آب گنده و
 در آد مرض و در دومی است در سینه جزا را نام زنی گویند سیاه سپید میان و بر جی است از بروج آسمان
 و صورتی است از صورت خوبی بصورت مردی قائم و در کسی منطقه بسته و ششیری پیش انداخته و بدین
 معنی حافظ شیرازی گوید ع جزا سحرها و حائل برابر و حائل عبارت از آن شمشیر است و جزا
 مشهور حائل ندارد بلکه بصورت و مردی است عریان پی نهد گردانده از نیت اورا توان گیرند

باب الحسیم مع البام

جب بالفتح و تشدید با بریدن و خلبه کردن و حایه کردن و آستن کردن خرابار و بالضم چاه لب آب
 و عمیق جناب بالفتح قوط سخت و بالکسر بریدن قضیب و غالب شدن کسی بالضم قوط و چیز زبون قوط کف
 شیر شتر جرب بالفتح تنگ سالی و عیب کردن جاد و در رفع گوی جرب بالفتح کشیدن و در بودن کم شدن
 شیر شتر و خشک شدن شیرستان و آب دهن و باز کردن کره اسپ از شیر و بختین و به درخت خرابام
 جربا بالکسر کشیدن چیزی از یکدیگر و زرع کردن با سید و به درخت خرابام شتر ماده که شیر جاد و
 پاینده و کشته و شتر ماده کم شیر جرب بختین کردن کرکین شدن و زنگ کردن شمشیر جرب چالغیه

باب اسم مع التمار

چاره دست و دیگر عضو آدمی و جراحت کننده و جانور شکاری جوان جمع جبار و دتیه گردی از زیر پیر
 بجا رود و بنی زیاد جبار سوره صله بخشش جامه ایتاده و افسرده جبار سوره آفتاب کشتی و کینه و دقت و روان
 شوند و لغتی از جانب خدا جایتیه برانوش جایتیه عرض آب گرداگرد جایتیه بالکسر گردان
 نراج و آب حیات بالکسر است و کاهن ساحر و محروم و هر چه غیر خدای تعالی بسته شود و جبروت بختی تکلیف
 جبروت چه بهائی که بعضی بسته بندند و دست بر بن جبروت بختی جبروت بسته بندند را و در کاره
 نیست و سکون چنانکه مشهور شده غلط است یا آنکه صواب کون باست و فتح باجست مناسب ریه است
 جایتیه بالفتح و تشدید با دشت و صحرای جبهه بالضم و تشدید با جایتیه است معروف و سوراخ شان که سر
 نیزه در آن کنند و پیوند ساق در آن جبهه پیشانی و آن میان دو ایر و تاناصیه و جبهه دوم و سپان
 و منزلی است از منازل قمر و آن ستاره چند است که بر پیشانی اسد واقع شده جایتیه گردان کشتان جم
 جبار جایتیه بالفتح روی و عیب و قوت و یکسر جیم و با تشدید لام طغی و طبیعت و گرده و بسیار
 از هر چیز وافرندگان جبهه بالضم و تشدید یاتاقن مردم و غیر آن و بالکسر بلا جایتیه خوی و قبیل و کرانه و نام
 زنی است که مادر قبیل است جاد و تشدید دال راه بزرگ و شایع عام جیده بالکسر توانا شدن
 توانگر شدن و بالکسر تشدید دال نوی و نوشیدن و نام شهر سیست مشهور بر کنار دریا و قلاوه رسک
 بالضم خط پشت خر که مخالف رنگ او باشد و بالفتح مادر و مادر پدر جداله بالفتح زمین یگانا و غوه
 خرد و مورچه خرد و مورچه بر سر حرکت پاره از آتش جراته بالضم و لیری نمودن جبره بالفتح و تشدید یکبار
 کشیدن و خمره و سب و دنان جراته بالکسر جمع و بالکسر یک نوع کشیدن و آنچه شتر از گاو سب و ن آورد و تا
 نشو و کند و بالضم جری که بر سر او دام نهند و در میان ریسمان کشند و بدان آموگیرند و نوع بازی است
 جریزه جمع اول و ثالث و فریبگی و بازندگی و مقابل آن بلاهت است و وسط هر دو حکمت چنانچه در علم
 اخلاق مبین شده جریزه و حرمتیه گناه جراته و جراته جمع جراته بالفتح و تشدید را لشکر گران و نوعی
 است از کثرت مردم بر زمین میکشد و آن کثرت مردم در زمین امور بسیار میباشد و گویند که مسافران زمین را
 غراب است جراته بالفتح جمع جریزه تنها و شاخ درختی بر یک جریزه بالضم مقدار یک شاییدن از آب شراب
 و خزان و بالفتح یکبار آتش آمدن و خشتین یکبار و یا تشدید لیا بهار یک هموار که بر سر و زوید جراته
 بالکسر و زخم جریزه بالضم اصل جراته بالفتح تمام شدن و کشیدن و کاست جریزه بالضم و تشدید و شش
 و غیر آن جریزه بالکسر بر کفار آدمی در ساق مقدر و از سر بر کز جراته بالفتح و تشدید جایتیه بالضم بر جریزه

شدن جمالت با کسر نجر برای ساختن کاری و همی کسی مقرر دارند و آن در شرح جائز است و در شوق نیست
 با کسر دان کاست جعبه بالفتح کیش تیر جعوه بالفتح ستم و بدی کردن جعبه بالفتح کاسته چوبین مرد و کیم و چاه
 خرد و قبیل است ازین بخان با کسر جنات بفتحین جعبه بالضم پوست جرات کشک شده باشد و کیمی
 روزگار و پوست خام که بر لاک زین کشیده از زدن جمالت بزرگ شدن بزرگی و بضم هم شتر ماده بزرگ و
 بالفتح هم تشدید لاک و گین خوار جمالت با کسر تشدید لاک بزرگان پیشوایان و بالضم هم نظری که از بزرگ خرا
 سازند و در خرا کنند و بالفتح سرگین و بالضم و الکسر نیز آمده جلوه بالفتح نمودن عرض کردن خود را بر کسی
 جلالت تشدید یا امر و روشن شدن جعبه بالفتح جمع کردن و نام کتابی است در لغت تصنیف ابن و رید
 جعبه بالفتح سنگ نرینه درین که بر عضو بر آید و از آتش کشاکش گویند و از آتش و سنگ راه رفتن و حج سرتبه قبیل
 که با هم متفق باشند و اگر وی دیگر نیامیزند و لقبین و گمان اهل عرب دوم است که پیش از هزاره جعبه از بالا
 بجانبین آید جعبه اول در آب اثر کنند و بر دوت آن کم کنند و جعبه دوم در زمین اثر کنند و جعبه سیوم در شجا
 اثر کنند تا از حرکت آرد و گویند یا بن جبر یا شکم بن گرم شود از وی بخار بر آید و نوری گویند عجم جعبه
 بر آورد و فرو برد و نفس را جمالت بالضم همه جعبه بالضم همه و جیم کله سر و قوج چوبین و چاه در شورستان
 جماره بالفتح و تشدید هم شتر نیز و جعبه بالضم و بضمین و زوادی و یکشت از خرا و جز آن جسته
 بالضم و تشدید تمامی موسی سروانوسی آن و بالفتح پاسبی که آب دروگر آید و جمالت ابنو چایه بالفتح
 غریب شدن و جنب شدن و در میان بیگانگان فرو آمدن جعبه بفتحین هلو و کناره کردن چایه بالضم
 تنج که مرده را بران بردارند و با کسر مرده و عکس این نیز گفته اند جعبه با کسر و تشدید نون و یوانگی
 و جسیان و بالضم چربایه با کسر گناه کردن جوده بالضم نیک رفتن سپ و بالفتح نی جعبه بالضم
 طبله عطا جماره بنا آواز شدن جعبه بالفتح آشکار شدن جمالت نادان شدن جمالت بفتحین
 نادانان جمع جاهل چنده با کسر نقاد و غیره جعبه بالضم و فتح با قبیل است جعبه با کسر در بارو گشته

باب الحیم مع الشاء

جات بالفتح و سکون همزه بر پا رفتن ستور و ترسیانیدن که جاست بالفتح و تشدید تا
 ازین بر کردن جعبه بفتحین کوراجا جمع

باب الحیم مع الحیم

حجج بالفتح زمین و دشت سنگ ناک و صبان شدن انگشتی در انگشت جرجج بالضم و هم از نام دوی

و محراقی که در گیاه نباشد و شهریت از شرای بنی نیم و عینی است در بار پایان چیده تمام و شایخ و رخت
 خرا و درختی که شایخ و رخت از آن جدا کرده باشد چرا و بالفتح یخ و نام کوهی است جسد بفتحین جسم آدمی و جن و
 ملائکه و زعفران و کوساله بنی اسرائیل و خون خشک جعد بالفتح موسی فرعون و مرد و گرم اندام و گرم و
 جعد البدرین و جعد الاصابع یخبل باشد جلد بالفتح سخت شدن چست شدن ناز ناز زدن چنانکه بر پوست خورد
 چیست و چنانکه از هر چیز و اگر اه کردن بر کاری و گردان مار و جاع کردن با زنی و با کسر پوست حیوان
 و بفتحین پوست چتر که پرگاه کنند تا ناکه خود تصور کرده بدان نام گیرد و شیر و دوزین سخت و
 هموار و بزی که بکشد وقت زادن میر و ماده شتران و گوشتن آن که بچ و شیرند آشته باشد و شتر
 کلان که خرد و رانها نباشد جلیه بنی که بر زمین افتد و به بی جلا و با کسر البسی شمشیر و درخت خرا
 بزرگ حکم و شتر ماده بسیار شیر و بالفتح و تشدید نام پوست کشنده جلوه و بالفتح نام وی است از افرقیه و
 بالضم پوست جامع جلد جلد بالفتح و جلوه و بالضم سنگ سخت و مرد سخت جمود و بالضم افسرده شدن بالضم
 چشمی که جسد بالفتح بستن و فسرده شدن آب بفتحین یخ و افسرد و بالجمع جامد و بالضم و بفتحین و
 ففتحین زمین بلند چاه و زینی که در و باران بار و دوساله که بی باران باشد و فیزی که او را
 نشو و نما نباشد و ماده شتر که شیر ندارد و یخبل و نوعی است از جامه و بدیعنی بکسر نر آمده جامه
 غیر افسرده و کلمه که از دست قاق کلمه دیگر نتوان کرد و زرد سیم و مانند آن که از انالی صامت گویند
 ضدایال ناطق یعنی چار پایان جسد بالضم لشکر و دگاران و شهر و طالع از خلق سر خود و متناظر خود
 جمع و بالفتح شهریت بر کنار حیوان و بفتحین زمین درشت و سخت و سنگی است گل مانند و شهریت
 بهین جو و بالفتح نیکو و چیزهای نیک و بارانهای بسیار و بدیعنی جمع جامه است چون صاحب جعب
 و نیک باریدن باران و جو اندوی کردن و بدیعنی جمع جو است و بالضم دراز گردان و
 بدیعنی جمع جید است جو او جو اندو جسد بالفتح و بالضم توانائی و کوشش و بجهد و با کسر البکار کارزار
 کردن و بالفتح زمین درشت که در گیاه نباشد جعد با کسر کردن یا با گردن بند کردن و بفتحین و سار
 و باریکی گردن و غولی گردن و بالفتح و تشدید یا کسو و نیکو و سار

باب الحیم مع الذال

جند بالفتح کشیدن جند بالفتح و تشدید ذال بریدن و شکستن و بسرعت رفتن جند از هر سه حرکت پاره
 و ریزه از هر چیز و ضم فصح است جرد و بفتحین یا کس یا کس و شور و بضم ذال نوسه است از موش

باب الحیم مع الراء

چاره بسیار و گه گمان در میان خوار نموده و شریک در تجارت و شوهر زن و آنکه او را پناه دهند از ظلم کسی جبر
بافتن شکست بلبستن و نیکو کردن علی کسی را و بدی و نیکی کار از حق و اشتیاق و زور و بر کاری و دشمن کسی را و با دشمن
و نهاده و در شجاع و فقیر و جود با بضم دست شدن شکسته جابر شکسته بند و نام مرد است و نام جبار باضم بار
عرب گوید و هم جبار یعنی نبر و فی الحدیث المحدث جبار یعنی فردوسی که کان میکند اگر در زیر آن میر و متاجر
را دیت لازم نیاید و نام بنور شینه و قدیم و بالفتح و تشدید پاکیزه کننده و مردگر و نکست و همی است از اسماء که الیها
و معنی آن شکسته کاچه و میخی از اسماء جلالی است و شکسته را درست کننده و میخی از اسماء جمالی است و در
که دست باور سد و فاقه حیا و شتر و ماه و فربه جحر بالفتح و نور و قش چشم در کاسه خود و در آمدن سوسمار و در
و بلند شدن آفتاب نیاریدن باران بهار و از خیز باز ماندن و پس ایستادن و باضم سوراخ حیوانات و جحر بفتح جحر
شدن و روی چاه و تغییر یافتن گوشت و تنی بودن شکم و کبک یا سباز و عار و بیل جدر بالفتح گیاهی است که در
میشود و باضم دیوار جدران باضم جمع و فتنه نشان گردیدن که برگردن شتر و خراش آفتاب که در بدن پدید آید
و به معنی جمع جدره است و نام و می است بنام که شراب جدر به آن منسوب است و قبیله است از بنی ازد و طایفه است
گناه از زمین سزاوار شدن و بدین و و سنی آمده جدر و باضم جدر بالفتح سزاوار و چار و دیوار و جدره خطره از
سنگ آورده و جدر بالکسر و در جدر بفتح جمع جدر بالفتح آنچه بر کنند و بریدن و اصل هر چیز و بدین معنی جبر
نیز آمده و در اصطلاح حساب جدر عددی که در نفس خود ضرب کنند و حاصل ضرب آن مال جدر و گونی جدر و مور باضم و
جدر مار بالکسر اصل هر چیز و اول آن دپاره از شاخ که بعد از بریدن شاخ بردخت مانده باشد جدر است و جدر
بنفسه همه و تمام نیمی آید جبر بالفتح و تشدید را کشیدن و گناه کردن و زیر دادن و گناه را و حرکت زیر و دادن کوه و
خو جدر و سفاک و بهو باجمع جره است جبر بر رسن افسار شتر چنانکه عذار حیوانات دیگر را و نام شاعری است شهور
و نام پر قبیله است که از صحابه رسول صلی الله علیه و آله و سلم بود او را جبر یکی گویند منسوب لقبیله بجای جبر را تشدید
کننده و لشکر بسیار جبر کسر و دو نیم خود و بعضی گویند باقلا جبر جبر بالکسر شتره نیز جبر بالفتح بریدن
و شتر کشتن و است از و باز کردن و میوه باز کردن از درخت و باز کشتن آب دریا و کم شدن آن خلایق و در
حرف را در خواندن مذنداد و فتنه گوشتی که سباع خورند و گو سپند و زردی که معرب گذر جبر و باضم
شتر کشتن جبر بالفتح و تشدید را شتر کش جبر باضم شتر بزرگ و پل و به معنی یکسر نیز آمده جبر باضم جبر
جمع و مرد و دراز و همچنین جبر باضم و شتر دراز و جبر قبیله است از بنی قضا و نام مردی است جبر بالفتح
بر آوردن چار یا از بر آید اگر و فتنه چار یا یانی که در مقام خود می جزد و شب بخانه خود نیاید جبر بالفتح و جگر
نوع شکری و خیال ماند ختن آن جبر بفتح جیم و سکون عین فتم بای موحده کوتاه و نام فرست و نام قبیله است

باب الحکم مع الزائر

[illegible]

و مسافرو گشتن مرده و آنچه بدان محتاج باشند و بالفتح و آنچه برشته باشند و اندام زن

باب اکیسم مع اسیمین

جا و ریس معرب کا و ریس جاموس معرب کا و میش جنس بالکسر بدل و لیسیم و فاسق جلدیس قبله است
چریس بالفتح آهسته آواز کردن و آواز خوردن گیس انگبین چیزی را و سخن و گفتن و ترغیم کردن و باره از
شب و از نرم و بنیغی کبسر نیز آمده و بالکسر اصل چیزی و بختیمن رنگه بزرگ که برگردن چارپایانند و بقا
در آگین چرخش نام پیغامبری است که با انواع عقوبت و راجی گشتند و باز از الهی نده میشد و امت را دعوت
سکوحس بالفتح و تشبیه پسین تفحص کردن و بدست سودن و نفس گرفتن چاسوس جستجو کننده احوال
جاسیس جمع جاساس بالفتح و تشبیه پسین بسیار تحسین کننده و نام خرد جال و بنیغی حساسته تاس
و نقطه نیز آمده جلوس بالضم شستن و نشینندگان و برین تقدیر جمع جالس است جالیس هم نشین
جموس بالضم بسته شدن روغن و پیه و آب جنس بالکسر هر نوع از چیزی که در اقسام چیز باشد
بختیمن بستن آب و مانند آن جموس بالفتح در میان سدا و خامنا گشتن و پیریش و جستجو نمودن از چیزی
قال الله تعالی فجا سوا ضلال الذیاری

باب اکیسم مع انشین

جاش بالفتح و سکون نمره سینه انسان و طمیدن و جوش دل و سر از ترش و اضطراب و جیشش بالفتح
جیم و یم و کسر رازن بسیار پیروزن قبیح و خرگوش شیر و منده بچه را واقعی درشت پوست جامر جمع
جیشش بالفتح و بختیمن خراشیدن پوست و خرگوش و کره و کره سب و جفا و درشتی و غضب نام صحابی است
جیشش طرف و ناحیه و مژ و و بر با شده و خود را می و تنگ جیشش بالفتح نیم کوفته کردن نمک و جوب
و شانه کردن سر را جیشش نمک و جوب نیم کوفته جنس بالفتح و تشبیه پسین کوفتن و شکستن و زدن
بعضا و آرد کردن گندم و جز آن آسیا و پاک کردن چاه جیشش هم جیشش و گندم و درشت آس کرده که
از آن آتش یزد و گاهی گوشت و خرمایه در آن کنند جیشش بالفتح ستردن سوی و آواز و پاک و
و تشبیه در ستر گشتان و پاک و عشق و زردیدن کسی جیشش بالفتح سینه و اکثر شب از اول یا از
آتش و میانه شب و زره و مکر انسان و موضعی است و جوشیدن دیگ و شوریدن دل و
پراب شدن رو و و بعضی سینه انسان و بالفتح نیز آمده و قبله است جیشش بالفتح زاری
کبسی و مانده شدن بگریستن جیشش لشکر

باب اکیسم مع الصاد

جالبص شمع باولام و سکون آن شهری است مغرب که در آن شهری دیگر نیست و آنرا جالبصاینر
گویند جص بالفتح و الکسر و تشدید صا و عوب کج جصاص بالفتح و تشدید صا و کج که و لقب فقیهی است خفنی

باب الحکم مع الضاد

جرجض لغتین آب و مان ناشتا و فرو خوردن آب و مان جرجض بالفتح برگشتن از چسبیری

باب الحکم مع الطار

جراط بالفتح چشمشیر برگشتیدن از پیام

باب الحکم مع الظار

حجر خط بالهمز پیرون افتادن و بزرگ شدن مدقه چشم جاحظ آنکه مدقه چشم او پیرون برآمده باشد و نام عالمی است
مشهور جخط بالفتح و تشدید ظار را زدن و انداختن و مردن و غیره جخط بالفتح و تشدید و او مرد و سطر
و غیره و تشدید

باب الحکم مع العين

حد رع بینی و گوش و دست بریدن و بند کردن و زدن و دشمن و لغتین در غذا شدن کو و کو و بر کردن
نشد که کو و کو را جحد بالفتح ستوری علف باز داشتن و دستر او یک رس کشیدن و بالکسر تنه و زخم و بالکسر
خانه جذوع جمع و نام مردی است و لغتین آنچه بسال سیوم درآمده باشد از گاو و اسب بسال تخم درآمده باشد
از شتر و بسال دوم درآمده باشد از گوسفند و با صطلاح فقها بر ده که بیشتر سال بر ده گشته باشد و
سالی که در وی ستور زدن شیر می کنند و منور زدن و دیگر برینا ورده باشد و جوان نوتو تازده
جسر رع بالفتح اندک اندک خوردن آب و مانند آن و بالضم و فتح راجع جرمه جرمع
بالفتح بر پنا بریدن مسافت وادی و زمین را و مده یعنی سیاه و سفید که چشم را و سیاهی
و سپیدی بدان تشبیه کنند و یکسر نیز آمده و بالکسر خرم وادی میان آن منتهای آن و وادی است یکی
بجانب است طائف و دیگر بجانب چپ او و بالضم و ب سیان و ولاب و فتح نیز آمده و رنگی است نرود
و لغتین ناشکیبائی کردن جزوع بالفتح ناشکیبائی و زاری کننده حبس بالفتح غالب آن و حرص و سخت
آرزو مند شدن جماع بالفتح بی شرم شدن و کشاده شدن دندانهای پیشین و مانند بیرون کردن و رو
کناده بودن زن بهر جای جماع بالفتح همه و گروه مردم و نخل بسیار بار و نام مزد و فله و گروه و آوری و نام
را جمع کردن و بالضم شست و ست فرا هم آورده جماع بالکسر اکثر خیر و جماع کردن و دیگر بزرگ و جماع الام
خودین شراب باشد چه آنکه معنی شراب آمده پس جماع الاثم تناول کردن شراب باشد و فاقانی گویند بر بخت طاعت

کن از جمیع الاثم جمیع نواسم کرده شده و نواسم آمدگان و لشکر و قبیلہ گرد آمده و باضم و تشدید مردم در نتیجه
از قبائل بسیار جمع غلما که در گردن کنا بکاران کنند جمیع جامعه جامع گرد آورند و چارہ بکہ قابل سنجش بالان شود
و یا تہ فزی کہ اول بار ایستن شود و شتری کہ چار سال برود گذشتہ باشد جمیع باضم و تشدید و گرسنه شدن

باب الحکم مع الفار

جاف بالفتح و سکون ہمزہ افکندن و ترسانیدن اجھف بالفتح برون و لقسان کردن حجات بالضم
سبیل کہ زمین را بکار و دود و ہر چہ باشد بہر دور و آن شدن شکم از سیفہ جد و ف بالضم بریدن مرغ خد و نفختن
گور و ثراب کہ طرف او سر کشادہ باشد و گیاهی است و زمین کہ خوردن و می کشی بشکند خد بالفتح برین و
تساقن و رفتن جرف بالضم کا دین زمین و بیل خاک و کل کشیدن و باضم و تشدید یعنی کہ آب رو جمع
بقاری آگیزہ گویند و بختین دانم سرین متوجہ جراف بالضم و اکسر سیانہ و بفتح و تشدید را بر سر کہ ہمہ طعام خورد
اجزف بالفتح آسان گرفتن کار اجزاف بہ ہر سہ حرکت و ضم فصح است تخمین و قیاس کردن و برین
و شراب و چہر آن و چیز می کشند معرب کراف و بضم و تشدید را بر صیاد و جھف بالفتح افکندن و
پرزین زدن کسی را و بر کنند جھف بالفتح و تشدید جامعہ مردم یا ہد و بسیار و باضم نیز آمده و
بہمچنین جھف و باضم و لوا العظیم و پوست شکوفہ خرا و طرسہ از پوست کہ سر بندہ ارد و جہف تشدید و شک
گوشہ کہ نصف او پیر کہ و مانند و لو سازند و بیخ خرا کہ کافتہ شود و شیخ کلان سال و ہر چیز محو و
باکسر سیل چارہ پیمان جھف بفتح ہر دو جیم زمین بند کہ غلیظ و سیر نباشد و با سخت و ہامون فراخ
و زمین تشب و بسیار گو و آواز لشکر در رفتار جھف بالفتح و جھف و باضم تشک شدن جھف
گیاد تشک جھف بہ تشدید فاخر تشک جھف بالفتح ریزیدن کل و جزان و بریدن و بر کردن
و پاکسر جھف کشند و جسم تنی و حیوان پوست کندہ شدہ و شکم دریدہ و ہر چہ میان تنی باشد جھف
بفتحین میل کردن جھف بالفتح زمین پست و شکم و اندرون خیر و دور گذر آیدن و بختین فراخ
شدن و درون خالی شدن

باب الحکم مع القاف

جاف بالفتح یا شہریت بشری کہ در آن شہری و دیگریت و ہمچنین جاف بصر شہریت بمعرب جاف
باضم و کسر جاف کہ سیانہ برد و ک پیچیدہ و جلا بہ و غلو لای می اندازند و صاحب صراح گوید گیان گرد و ہر
باشہ جاف لایق ہنرمندی شمشیر تیسرہ سیانہ در بلاد اسلام و از برست بطریق الطایر کہ است و بعد از جاف لایق مطر
است و بعد از ان اسقف و بعد از ان قیس و بعد از ان شماس و رقی بفتح جیم و تارہ عورہ کہ پیچہ مانند ان معرب

کوزه دوی است برات و انجلیت به نشا بود جوالق کبیرم و لام فوم جم و فتح لام معرب جوالق فتح فوم و کسر لام
جمع جوق بالفتح کرده مردم جوسق بالفتح فوم معرب کوشک دوی است بری و نهر والی و خانه مقدس بالان
عباسی در غیب داد

باب الحسیم مع اللام

جمل بالفتح آفریدن و تحقیق کوه و پیشوای قوم و داکای ایشان و نام مردی است و کبیر ترین و تشدید لام
جماعه مردم قال الله تعالی اصل تنکب جلا کثیرا و به معنی لبسم و یفتین کبیر ترین و تحقیق لام نیز آمده جمل
بالکسر بالفتح و جبریل نام فرشته معروف جمل بالفتح موسی انبوه و درخت انبوه جمل بالفتح انداختن
جمل بالفتح محکم تاقین رس را و قوی و محکم شدن و بر زمین انداختن استخوان است و با و سائر اقسام کبیر
نیز آمده جمل لغتین جمع و یفتین خصوصت کردن و قادر بودن بر خصوصت جلال بالکسر لکسی خصوصت کردن
و بالفتح غور یا غور یا مسالما سخت شده و زمینهای سخت جمع جلاله است بالفتح جمل بالفتح تبار که از چرم با و در
که از چرم و مسود کردن شتر کند و محامل که در گردن اندازند جلال بالفتح و لکسر جوی غر جلال جمع جمل
بالکسر تنه و درخت و یفتین شادی و شادمانی کردن جمل لغتین چاک و شست و شست و سنگلاخ و همچنین
جول لبسم جیم و فتح و او جمل بالفتح بریدن و بهر ممشک به طر و سخن و درخت و علم و چیز بسیار و کرم بسیار
عطا و دانا و درست راسی و آواز کیو تر و یفتین ریش کوهان شتر که از پالان بهر جمل بسیار جمل
بالفتح کردن و گردانیدن و نام نهادن و آفریدن و بیان کردن و در شتای خرد خرا و لبسم یای مزد و
رشوت و لبسم اول و فتح ثانی مرد سیاه و بد شکل و بجهت و جانور است سیاه که همیشه در سر کن باشد و از کبیر
خوش تصادفی شود چنانکه میرد و یفتین کوهانی در فحی و تیزه جمال بالکسر دست مال و یک که با یک
را از سرش بردارند جمل بالکسر سر گن فیل و بالفتح ابروی آب و مورچه و پوست و دور کردن و گل از زمین
کشیدن و سر گن انداختن قبل و گوشت دور کردن از استخوان و انداختن و ریامی را بر کنار حرکت دادن
و راندن با و ابر را و شتر مرغ را و دیدن شتر مرغ و انداختن کسی با و و دیدن سوختن جلال بالضم هر چه آب سبیل
آورد و کف شیر و سر جوش و یک و صوف بسیار و بهر چه بسیار باشد جمل بالفتح و تشدید لام گن است و جبهه
و با و بان جلول جمع و لبسم کوشش ستور جلال بالکسر جمع و گل یا سبیل و هر گلی که باشد سبیل یا زرد و یا سبیل
معرب گل و بسیاری از هر چیز و بالکسر باریک و گلیها و باطما و جامها جلال بالفتح بزرگی و لبسم بزرگ و
تشدید لام نیز آمده و بالکسر حکما چار پان جمع جل و تشدید لام را می است از خند بسوی که جلیل است
کیا است که از تمام نمیزد و قوی است درین جلال نظرهای خرد که بر چرم و در گردن اسب

نشد جمیع جلیل القیم بر و جمیع وزیر جلیل نام منوعی است جلا جلیل القیم و جلیل سبک روح چیست و چا لاک
در کار جلیل بافتی پیکر خشن و با لضم نام زنی است و با لضم بختین لغتی ششم اول و فتح نامانی یا تحفیت و تشنه آن زن
گشتی و لغتی گفته اند که بنوعی است قوله تعالی یا ایها النبی ارجع فی سیم الخياط و لغتچین شتر و لبس آن سیم
نیز آمده و دیگر قبیله و درخت خرمای ماهی است که دوازده ای آن سیم است و لضم جیم و فتح جیم جملها و بیش از بیست
حساب اجد و تحفیت نیز آمده چنانکه مشهور است چا ل کشته شتر یا خاوندان و شتر بانان و اسبابان و قبیله نیز
جمال بافتی خوب شدن و خوبی صورت و سیرت و با لک شتران و با لضم خوب صورت و خوش سیرت و دیگر چینی
بشاید سیم نیز آمده و با لضم و تشدید سیم شتر بانان جمیل نیکو و پیکر خشن و لضم و فتح سیم مرغی است و نام
زنی است چهل بافتی پیکر زنده چندان با لضم و یکسر دال و فتح آن سنگ و با لضم و فتح جیم و فتح لک
و کسر دال سنگ لاخ چول بافتی گرد و برگردیدن و گرد و برگشتن و در کار زراعت با لضم و دال و
و ناواستن چول بافتی سخت ناوان چیل با لکسر گرد و ناواستیان و می است و ناواستیان

باب الحکم و التعمیر

[illegible]

باضم صدفی است مجموع باضم بسیار شدن آب در چاه و بالفتح چاه بسیار آب و سی که بر زمان رفتار دیگر آورد
و نیز یک آمدن وقت جماع بالفتح بودگی اسپ بعد از ماندگی و باضم و الکس آب منی که فحل ۱۱ از ترک جماع
محل شود و بهر سه حرکت پر شدن و لبالب شدن ظرف و پیانه بضم الفتحین بی نیره شدن مرد و خشک بی نیره
شدن گوشت و بی نیره شدن عمارت جهم بالفتح روی راتریش کردن بر کسی مرد ترش رو و عاجز و ناتوان و
شیرورنده و نام شمشیر است که اورا جهم بن صفوان گویند جماع بالفتح ابروی آب جهم چاه عمیق و نام دوزخ
جهم حرف مشهور و تران نیز شهور و دینا

باب الحکم مع النون

جائزترین بر سینه خشکان و بر جای ماندگان و بر حسن حرکت شدگان چنین باضم بدول شدن بدول
و نیز بنوعی بضمین و تشدید نون و تخفیف نیز آمده جیان بالفتح بدول و تشدید بابدول مصحح و گوشتان
و نیز هموار که در گیاه بسیار خوب روید چنین و طرف جبهه از دو جانب و ابرو و جبهه باین و ابرو باشد
چنانکه گشت چمنان و جمان هر دو باضم تن جبرون باضم عادت کردن بکاری و سوده نرم شدن
جسمه و زره آرد و کردن دانه جبرن باضم سنگ سیان خالی پر از آب که ازان و صومبارند و جانی که خرا
خشک کنند و جبرین نیز بنوعی آمده چنین بالفتح یک چشم و شمع و پنج و درخت زرد و نوعی است از انگور و
درختی است خوشبوی و موهنی است بطالفت و نیام شمشیر و باضمی که کبیر نیز آمده و جیان بضم نیم نقطه
میانه دل که آنرا سید یا گویند و کجی که هنوز زرد دیده باشند و دانه کشین و کشین را نیز گویند جمان باضم
مردارید و مهرهای سیمین که بر شکل مردارید سازند جنون باضم دیوانه شدن و پوشیدن و دراز شدن
و اینوه شدن و درخت و گیاه بسیار شدن و آواز گس و تارکی شب جمن بالفتح و تشدید نون پوشیدن
و دفن کردن مرده و شب گردیدن مردم و الکس و تشدید نون اول چیز و شکوفه گیاه و پیری و گویند که نوعی
از ملائکه است جمان بالفتح در آمدن و تاریک شدن شب دول و جامه و اول شب و اکثری از مردم باضم
باغها و جیان و سپر و معنی اول جمع جفته و معنی ثانی جمع جان و معنی ثالث جمع جفته باضم چنین بالفتح
در گور کرده شده و بجه که در شکم مادر باشد و هر چیز پنهان جمن بفتحین گور و مرده و کفن و بضمین جمن
و ضم اول و فتح ثانی سپر باجمع جفته باضم جولان بفتحین گرد گشتن و گردیدن در کارزار و بسکون
و او کوهی است در شام جولان بالفتح گرنه جوشن بالفتح زره و میانه شب و اول شب و میانه و
ذمی الجوش نام صحابیت پدرش را و در عرب اول کسی است که جوشن پوشیده بود یا آنکه او را
کسری جوشن داده بود یا آنکه سینه اش برآمدگی داشت چون بالفتح گیاه است که از غایت شب

لیسایسی زنده یعنی سیاه و سفید و سرخ هر سه آمده و سبب و تر سخت سیاه و بعضی روز نیز آمده و نام آنی
است مشهور بنیاد خیمون بالفتح آنی است میان خراسان و ماوراءالنهر نزدیک بلخ جیحان بالفتح نیز
در شاه چیروان بالفتح موضعی است بدشت و گویند دوزاره است بدشت چیران بالکسر
همایگان و نگهبانان جمع جاردویی است باصفهان +

باب الحکم مع الواو

چو بر سه حرکت سنگ توده و نعتین و تشدید و او نیز انوشستن جدو بالفتح از کسی فائده حاصلست
چرو بر سه حرکت هر چه خورد باشد از خریزه و خیار و غنفل و مانند آن بچسبک بچسب و بچسب و بچسب و بچسب
بالفتح تشدید و او میان مین و آسمان و دیوای آن زمین نشیب جلو بالفتح بر آنگاه شدن جلا وطن شدن

باب الحکم مع الهمزة

جاه قدر و منزلت جیم بالفتح بر پیشانی زدن و کسی را از چیزی باز داشتن و ابلیست بروی کس
آوردن دبی دلو و ظرف باب آمدن و بفتح بزرگ پیشانی شدن جیاه بالکسر پیشانی و او میان
و کرد و همایه مردم جلوه بفتح بزرگ پیشانی ساز سوی چو بالفتح بنا خوشی بر کوهی آمدن

باب الحکم مع الیاء

جانی گناه کار و چند سیه جانی جو رکنده و قرار ناگیرنده بجای خود جاری روان است
بکسرین و بضم جیم نیز آمده و تشدید یا بهر دو را انوشستن و یا استادن به سرگشتان پای و بالکسر
بزرگ انوشستن گان جیدری بضم آبله جیدی بالفتح بزغاله نرو بر جی است از بروج آسمان و ستاره است نیز
قطب شمالی که عرب آنرا جدی الفرقه گویند و فارسیان مستاره قطب و اهل ریاضه این ستاره را جهت
آسیار از بروج جدی بضم جیم و فتح دال و تشدید یا خوانند جیری بالکسر و تشدید را ویامی خطی را می
باشند و بنیادی حرف تابد و نقطه صیدان خر جلی بالفتح و تشدید یا روشن و آشکار است
بالفتح جیدن و بالفتح و کسر نون و تشدید یا جیده و بالکسر و تشدید نون و یا یک جنی از جنیان
منسوب است بحین یا بجه جوار می کشیدند و کنیزگان جمهوری بالفتح بلند آواز +

باب الحکم مع الالف

طاشرا دور باد و پاک باد و کعبه است و عاشقند باکی است خدارا حیار بالکسر و تشدید و تشدید
جیاری بالضم می است که آنرا بفارسی تعذری گویند چینه بالضم آبله جیدی بالفتح و تشدید یا جیده

وایچو پیاں حجب بافتح باره روشن و پوشیدن و کم کردن حصه وارث یا محرم کردن وارث از حصه و
 بختین پر با جمع حجاب حاجب بازوارنده و پرده دار و ابرو پوشنده غیره واجب جمع و واجب خمس
 اگر اشک حجاب حجب بافتح هر بانی کردن و بختین بر آمدن پشت و زور رفتن سینه و شکم و پشه ریگ زاین
 بلند و نشین بلند شدن آب و نشان چیزی که بر پوست ظاهر شود و گیاهی است حجب بافتح کلزاید و
 نام هر کس است و دشمن جنگ و بختین شکستن شدن و گرفتن مال کسی و شکوفه خرا حجب باکسر کرده و غیر
 و پاره از هر چیزی و سلاح و باران و نوبت آب آغز آب جمع و نیز از آب جمعی از کفار که متفق شده حجب
 حضرت رسالت پناه صلی الله علیه و آله و سلم آمده بودند و بافتح رسیدن چیزی که کسی دست شدن و شوار سنج
 بر کسی و نشود آورد و از بار اجل لشکر و باران او که با و متفق باشند و یوم الاحزاب و اقله قیوم نبی و عا
 و شود و غیره که حق تعالی ایشان را از آب و هلاک کرد حجب بافتح شتر و ولس باکسر تبرید و و زو کار با
 و برین تقدیر جمع حجب است باکسر بختین شتر شده اند از و شکار چیزی و بزرگی مرد از روی لب و نشود
 بر بدن یا از روی مال و دین و شرف و بد معنی بکون نیز آمده حجاب باکسر و شتر و و شکار و و
 شونده حجب شتر شده و انتقام کننده و پس شوند حجب بافتح سنگ نرینه انداختن و رفتن و زین
 و فروزید و نیز انداختن و رفتن و بختین سنگ حصبه بر آوردن و نیز و و آنچه بدان آتش افروزد و آنچه
 در آتش اندازد و بختین زه کمان و فتح حاکم و شیر می که کشت از و بریناید از روی حجاب با بخت
 که خاک و سنگ نرینه چار و دو ابر که برن و مگر بار و حجب باکسر و انعام و از کمان و بافتح ماریت
 و بلند کردن آتش و انداختن نیز بران و باکسر کنار کوه و بختین نیز و و بر چه در آتش اندازند و بخت
 شود حطب بافتح نیز جمع کردن و بر کسی نیز آوردن و باکسر و شک و لاغر و بختین نیز حجاب
 جمع کننده نیز و نام مردی و عا طب الیل کیسه طب و یا پس از نیز و گیاه و شب و ورم صید و آنگه خور
 طب و یا پس ورم گوید حطب باضم و بطا بهجه فر بردن و پر شدن شکم حطب با بختین نیز و بلند
 و پر شدن شکم و بکسر خطا کوه بزرگ شکم و بختین و تشدید یل و رشت جفا کار و خیل تند و بخت اول
 و کسر خطا و تشدید با سریع الغضب حطب بافتح و شوار شدن بول شتر از شتر رس تنگ و بخت نیز
 شتر سال و زیاده ازین نیز گفته اند و بختین روزگار حجاب جمع و بختین تنگ پالان شتر حجاب
 باکسر بیان بند زان و کوه است حطب بافتح و بختین شیر و شیدن و بختین شیر
 و و شیده حطب بافتح ماده شتر و شیدن حطب شیر تازه و و شیده و شراب خرم
 حلاب باکسر و شیدن و طری که در روی شیر و و شند حطب بافتح پیوند سروسر و سروسر و سروسر

تنگاه برآمده و آناس کرده و خرگوش در دبا و بچه گاو و نام مردی است خوب بر وزن کوب و اوی
 و در موضع است او یا آبی است در راه بعبره که درین خرمج ام المؤمنین عایشه بنویسوی بعبره سگان در اینجا
 فریاد کردند ام المؤمنین آواز سگان شنیده از آمدن ایشان شد از جنت یاد آمدن حدیثی که از پیغمبر صلی الله علیه
 آله و سلم شنیده بود آخر یا غموا می بختن مردم باز گشت و حاقع شد آنچه واقع شد خوب باضم گنه و ملائک بلاد
 بیماری و بافتح گناه کردن و بانگ برشته زدن ناما رود و مادر و پدر و خر و خواهر و در و سگنت و
 حاجت و اندوه و وحشت میرین و وضعی بفرم نیز آمده +

باب الحار مع التبار

حالت دکان شراب فروش و هر دکان که باشد و معنی شراب فروش نیز آمده و حالت کیفیت و آنچه
 آدمی بر آن بوده باشد و در اصطلاح حالت کیفیت غیر را خجسته بافتح و تشدید با دانه و نصفه سوس
 یعنی ششم حصه دانگ و پاره از چیزی جسته اقل قطعه دل که آنرا سوسید گویند و بالکسر تنهاسی و شتی که از و
 ریاحین و گیاه و تره روید و باضم و دستی و تخم انگور حبوة باضم و اکسر رختن کوک بکون در ستا گرد
 زانو حلقه کرده و شستن به سرین چسبیده بافتح راه و شکن آب و زره و موسی جاک نعمتین و بیاک جمع
 چماله بالکسر و ام و تشدید لام هنگام زریان چیزی در رختن جمله باضم و رخت انگور و رخ آن و تفتین بچه
 که در شکم ماده شرب باشد و انگور که هنوز رسیده باشد و جل و جله نتاج تاج را گویند جسته بافتح و تشدید
 رختن برگ از درخت و خراشیدن بنی خشک از جامه و تشدید باندن و اسپ تیز ز قمار و تیز مرغ و و
 مردنیک و ازاده و غنغ مده و خراش که بشاخ نه چسبیده باشد و نام شمشیری است باضم است ترک زده و دم
 زده و قبیله است حدقه بالکسر تنه و یگانه بودن و ازین جا گویند علی حدقه یعنی به تشبیه و خود سوزی تشدید
 دال تیزی و تشدید نمودن حدقه بالکسر و فتح دال و بهره بر وزن غنغ موش گیر و زغن حدقه بافتح و تشدید
 و ازگی و فوسی و امل و خیر حدقه بفتحین سیاهی ششم حدقه بافتح که درخت خرا و غیر آن و تشدید باشد و گرد او
 دیوار باشد و دبی است بنواحی بدین مشرفه و حدقه الرخمن باضم میله کذاب و چون نزدیک او تشدید باشد
 بحدقه الموت موسوم گشت حدقه بضم ح و فتح دال و سکون یای اول و کسر یای تخفیف یای دوم و تشدید
 نیز آمده موضعی است نزدیک مکه که حضرت رسالت نبیاه صلی الله علیه و آله و سلم در آن جا تشریف صلح کرده بود
 حدقه بافتح ماس شدن در خیر حره بافتح و تشدید ران شده شدن در زمین شک لایع و بالکسر
 تشکی و باضم زدن ازاده و کنیز که ازاده و ابر بسیار باران و تشدید بسیار شیر و یک بی گل و شب فاق که در آن
 شوم بکارت نامل تواند کرد و جای گردیدن گوشواره از بنا گوش حریره جامه ابریشمین آرومی که باشیر

وفتح نیز آمده و صاحب صراح گوید که حقیقه مقدار دو شست از طعام و خزان و چیزانک حقیقتیه با لکسر سینه
 یا فتن و گیاه از زمین کردن حقا و قه بالفتح و لکسر حقیقتیه آشکارا کردن شادی و بسیار سوال کردن
 از چیزی حقیقه لغتین نیز کان و دختران و پدر زنان و خادمان و یاران حقیقه بالضم سفاکی و گوی که
 زمین بکنند حاققه تخفیف فاکنا چسبیری و حاجت و سختی و عافیا الوادی و و کرائه اب حاققه اول
 هر چیز و حالت اصلی و خلقت اولی که بر آن آفریده شده حقیقه بالضم وقتیه قاف ظنی از چوب و خزان
 که در وی مر و اید و لعل و معاین و مانند آن کنند و بلا سختی و بدین معنی لغت نیز آمده و با لکسر شتر سینه سال
 که پادشاه گشته باشد و بالفتح چیزی ثابت و درست و درست و حقیقت چیز حاققه به تشدید قاف
 واقعه ثابتیه که البته واقع شود و قیامت و میان چیز حقیقه بالفتح میان بسن که حقیقه بالضم شتر
 سال حقا و قه بالفتح خوار و زبون شدن حکومت و داوری حکمت و لکسر و انش و استن حقیقت هم چیزی
 و صاحب قاسوس گوید حکمت عدل و علم و علم و نبوة و علم آن و قرآن و انجیل و شیخ فریس در بعضی
 رسائل گوید حکمت درست گفتاری و درست کرداری و فتنین و نه لگام سپ و قدر و منزلت و سوره
 محکم غیر نسخ و پیش رو و پیش سر و پنج گویند حکمت و لکسر تشدید کاف و خارش حکا که بالضم سوزش
 و نیزه هر چیز حاکمه بالضم غلکه که برای گرانی و قوط لگام بازند حکا قیه با لکسر سخن نقل کردن و
 مانند شدن حلیله زن کسی وزن فرو انداخته بجای حاکمه بالضم بر وین و جانم که استر و شسته
 باشد یا از راه و در و آینه از راه و در و آینه بگویند و با لکسر گریه که بجای آب فرو و آینه و نوع فرو و آینه
 و چند خانه دار و مجلس و جمع شده نگاه مردم و نام شهریت و دبی است و بالفتح محله است و فریبیل بزرگ
 ازنی سازند و بعضی است بشام و حله استی حبت و حقه آن چیز و بدین معنی با لکسر نیز آره حلیله بالضم
 تیره است معروف و بالفتح اسپانی که بخت و و ایندن از هر جامع کنند و صاحب کنگر گوید سپیدانی که در
 اسپ تازند و فتنین شیر و دوشندگان جمع غالب حلیله بالضم و لکسر لوری که از جواهر طلا و نقره
 و مانند آن سازند و با لکسر خلقت و صویت و صفت چیزی حلقه بالفتح حلقه زره و ظروفی که خالی
 کرده باشند از چیزی و داغ ستور و پیری حوض آب و دانه مردم و حلقه در و فتنین ستر نشان
 جمع خالق حلقه بالفتح سوگند حکمت فتنین سبستان و درخت سعدان و گیاه است و
 گنه بزرگ و کرمی است که در پوست گویند افتد حلیله بالکسر انگوزه و آن صغ اسجد آن است
 بالفتح و ضم سیم و ذال معجمه همیشه حموة با لکسر بر نیز کردن بیمار از چیزی که او را زیان دارد
 و چیزی که نگاه داشته شود بالفتح و تشدید با غیرت و ننگ حقایق و حراسته با لکسر نگاهبانی کردن

حایت مردی یا جمعی که حایت مردم خود کنند و در یک پایه و سنگها که گرداگرد چاه گذارند و چیزی که بنایت
گرم باشد و عین حایت چشمه است و در مجرب که آفتاب در وقت غروب پندارند که در آنجا فرو میرود و مخصوصه
بالضم ترشی حاسته بالفتح و لشدن و دیوان الی تمام که آنچه از اشعار عرب در شجاعت و لیان عرب گفته اند
در آن جمع نموده اند حاسته بالفتح که بود در مرغ طوق دار حمته بالضم حازم که مردم و به تشدید میم
گرامی سخت و سیاهی حمره بالفتح تره تیز که او تیزی زبان راگز و او شیر و زنده و نام هم حضرت
رسول صلی الله علیه و سلم پیداشد و ابو حمزه کنیت انس بن مالک که بواسطه تره تیز که چیدن
حضرت او را این کنیت دادند حازره بالفتح سختی و سخت شدن جمله بالفتح آهنگ کردن
به جنگ و باز گردیدن بر دشمن پس زدن و زدن و بالکسر و لغم بر شقت رفتن از جانی بجای حقیقتین
به دارندگان جمع حاصل حاسته بالکسر و وال شمشیر حاصل جمع و نام اسی و بالفتح آنچه بر داشته شود
از دیت و تاوان و بالفتح و تشدید میم زن بارکش حمله بالفتح ستور بارکش و بالضم بار که بر ستون
حالات زمان آستین و بردارندگان و ابر ما که بردارندگان آب اندقال الله تعالی بالجمادات
و قرا حاسته بالفتح نادان شدن و کاسد شدن بازار حسطه بالکسر گنیم حنجره
بالفتح طوقم حسته بالفتح و تشدید نون زوجه و بانگ شمر و مادر میم عوم و بالکسر دیوانگی و بالفتح نیز
آمده حسته بالفتح و تشدید نون و تشدید یا که بدان تیر اندازند منی به تشدید یا و حایا جمع حاسته و بالفتح
و تشدید نون زنی که بر فرزندان شوهر گذشته مهربانی کند و از مال شوهر مال بدیشان دهد و مکان که در وقت
تیر انداختن آواز کند حلقه و حلقه بالفتح لاصل و لا قوه الا بالله گفتن حوصله چند و آن مرغ حوزره
بالفتح حایته و میان مملکت مراد و بقیه است و طبیعت و اندام زن و وادی است و در حجاز حومه
بالفتح کارزار بزرگ و عظم هر چیزی حویه بالضم گناه و مردی که از و نه خیر آید و نه شر و عیال ضعیف
حال و اندوه و دور و نشی حوت بالفتح گردیدن حیوان و پیریدن مرغ گرد چیزی و بالضم نام ماهی است
نام برجی است حیا که بالکسر جابه بافتن حاکه جابه بافتن جمع حاک است و به تشدید یکا و دندان
حیله بالکسر بهانه حیعه بالفتح حی علی الصلوة و حی علی الفلاح گفتن حیره بالفتح گشته شدن
و بالکسر حله است بر نیشاپور و شهریت نزدیک کوفه و نسبت بان حیری و ناری گویند و دهی
بفارس و شهریت نزدیک عانه و حیرتان یعنی حیره و کوفه و عانه دهی است بر کنار فرات
حیته بالفتح و تشدید یاء و کزوم و راز حیا حسته بالکسر و الی که تنگ است بدان چنانکه میگویند و اصل
حومه بود و حیا حسته یعنی تنگ گرفتن و چیز نرفته حیطه بالفتح گردانیدن و بالکسر و الی که چیز نرفته و آن

	باب الحجار مع البناء	
--	----------------------	--

باب الحاء مع الياء

حاج جمع حاجت و بتندی جمع کند و جمع حاجی چون روم که جمع را دمی است بحج بالغ و بتندی جمع

حاج جمع حاجت و بتدبیر جمع کشته و جمع حاجی چون روم که جمع را می است حج بالفتح و تشدید جیم
آهنگ کردن به جز و به حجت غالب شدن بر کسی و قصد طواف کعبه کردن نیت عبادت و بجا آوردن آن بسیار
آوردن کردن پیش کسی و میل به جرات کردن و فرو بردن حلاج بالکسر حجت آوردن بر یکدیگر و بالفتح
کناره استخوان اسرو و بالفتح و بتدبیر جیم بسیار حجت آورنده و لقب ظالم مشهور که آنرا حجاج بن یوسف ثقفی
گویند و بالفتح جمع کنندگان جمع حجاج جمع کنندگان حج جمع بختن بر آگاه کننده باشند و بفتح جیم اول حجتها
حدج بالفتح بار و کجاوه بر شتر سخت بخت و به پیروی تیر نگریستن و نیز و جز آن به کسی انداختن و کسی را
تخت کردن و بالکسر بار و محض زنان و بختن غفلت و خربزه ما و ام که تازه باشد حرج بالکسر گناه
و گوش مایی و بهر سنگ از گوشت شکری و بختن تنگ و تنگ شدن و گناه و شتر آوده و راز باریک چارچوب
بام بسته که در و به روی نهند و خیره شدن چشم و حرام شدن چیزی و با سنگ بسیار درخت و بتدبیر
بکسر این آمده حلاج بالفتح پنبه از تخم جدا کردن و سیر کردن و رفتن زنان را گرد و پس کردن و جدا
کردن خروس با هم را حلاج پنبه که از تخم جدا کرده باشند و هم چنین حملون حلاج بالفتح و تشدید لام
پنبه از تخم جدا کشته و لقب حسین بن منصور رقیادی که اناحق می گفت حج بالفتح میل دادن و
پایین ریسمان را و ساکن شدن و پنهان کردن و سرعت نمودن و پیچیده گفتن سخن را و بالکسر
اصل چیز و دل و مبادله هر چیز حلاج بالفتح سلامت و مصلحت و یازند شدن

باب اسکار مع الدال

حشید بافتن میقیم شدن بجای و بختین چشمه که آتش منقطع نشود و جوهر و اصل چیزی و فتح اول و کسرتانی
خالص اصل هر چیز حد بالفتح و تشدید دال حاصل میان دو چیز و نهایت و کما چیزی و تیزی هر چیز و غرض
مردم و باز و ازنده و باز داشتن و اندازه کردن و اندازه کرده حق تعالی فرموده خود را و بوب کردن گناه گاه
با بار دیگر گناه کنند و مرام کردن و جدا کردن چیز را از چیزی حدید تیز و آهن جدا و با کسر خیرهای تیز و جامه
سیاه و کبود که در ماتم پوشند و جامه ماتم پوشیدن و جمع حدید تیز آمده و بالفتح و تشدید دال در بان و زندان
بان و آینه حر و بالفتح آینه گ کردن و باز داشتن و عصب کردن و بدبختی بالفتح را نیز آمده و با کسر
از کوهان شتر و بختین و درویش که در دست و پای شتر سهم میرسد و خشک میگردد و عصب آن بوسطه را قو
بند و گران شدن زره بر مرد و یا کله قاذو شود بر راه رفتن حر و بالضم و در شدن و تنهاترل کردن حرید
در و تنهاتر و مایه قدید حید بختین بدخواهی حدود بالضم یا جود استی سنا کردن لغت و تفصیل کسی
یا زایل شدن ازان و بالفتح بدخواه کسی حشید بالفتح فرا هم آوردن و یا گردان و جمع شدن بر سگاری
و تمام بر آردن گشت حصا و بالفتح در و در و در و بختین گناه شده بخت تا فتن رس و
استوار و محکم کردن صناعت زره با فتن و زره یا فتن و رسن با فتن و منخ و از آن ساختن و گیاه است و
و هم گیاهی که خشک باشد حصید و زویده شده حقد بالفتح بخت شتاب نمودن و شتاب کردن بخت
بدون در کار و بختین باران و در شکاران جمع حقد حقد بالکسر کینه و فتح کینه در دل گرفتن و بدبختی کسر
نیز آمده و منظر و صفت کینه گرفتن بودن و نیاریدن باران و برآمدن چیزی از آن حق و بالفتح مرد بسیار کینه
حقد شوند و تنهاتر حیدر شود حید بالفتح میل کردن و کوه شایخ گوزن و جزآن و برآمدگی کوه و
هر چه بلند شده باشد از کما چیزی حید بالکسر و فتح یا جمع و بختین طعام حیو و بالضم میل کردن بر گیاه
کوه و گرسنه ای شایخ گوزن جمع حید بالفتح

باب اسکار مع الدال

تجاه و پشت و نام درختی است و عاذا المتن موضع انداختن نذرین بر پشت ستور و خیف اسکا و لغی اندک مال
و اندک مال و فی الحدیث خیف اسکا و من اهل که دال مال حد بالفتح و تشدید دال برست فتن و از هم
بریدن حد و بختین کوتاهی و کمی و شتر و جزآن و نوعی است از تصرفات عروض آن انداختن و بد مجموع از
تفاهل و فساد گناه استن بجای تنافس حد بالفتح بریان کردن و پسند و جزآن و در خاک و بالای آن شکمهای گرم کردن
شاید بشود و همین کردن و دو ایندن اسپیک و دو تنگ و بعد از آن جل بران انداختن یا تا با حرق کند و بخت

گرمی آفتاب مسافر را بختین و بیست نزدیک مدینه مشرفه و نام آبی است بنی سارا خلیفه گویند و گاو پیا
کرده که بعد از بربیان کردن منو زاب از وی بچکیده باشد و اسب عرق کرده بعد از دوایندن آب گرم غسل
خوب و نوعی است از روغن حوضی با الفتح سخت زدن و گلهائی کردن چرخ را و با لکسر و در سه

باب الحامد مع الرار

جبر با لکسر سیاهی و ات و خوبی و نشان یا نشان لغت و زینت و زردی که به سفیدی دندان آید میختم باشد
و صورت و رنگ و آشنند و نیکو کار و بدین و معنی الفتح نیز آمده و اجبار و جبر جمع و الفتح آشنستن سخن و با
و جز آن و سیاهی و روات کردن شاد و گدازیدن و جبر با لکسر نیز با نیمه آمده و بختین نشان و زرد شدن دندان
و تاز و شدن جراثیم و الفتح اول و کسرتانی نازک و تاز و نوعی است از بزرگ جبر و بزرگ و جراثیم و جراثیم
با الفتح اندک دادن و استوار کردن و سخت بستن کلاه است و زردی و خوردن طعام و بسیاری
خوردن و گلهائی کردن بجهت بنار نو و پیوند در آوردن بدامن خیمه و خرگاه و خشدین طعام و جز آن
از زمین بلند بر آمده باشد و خیر اندک و بدین و معنی لکسر نیز آمده و با لکسر عطای اندک و آنچه به خیمه وصل
کنند چون از زمین بلند باشد حشر بختین آید سرخ بر آمدن در چشم و جویندن و نشان آید و بدین
بر پوست و غلیظ و سبب شدن چیزی و فراخ شدن چیزی و معنی و زردی نیز آمده و جبر به سر حرکت
بازداشتن کسی را از لغت و چیزی و کنار مردم و حرام و مشهور درین هر سه معنی کسرت و الفتح صفاد
پای رنگ کرد اگر چشم و شهر یا سه و چند موضع دیگر است و اطراف خانه و به معنی جمع جبر است و الفتح و با لکسر
حرام و باز داشت و نام مردی است که او را جگر کند گویند و با لکسر عقل و دیوار کعبه از جانب شمال اندرون
حطیم و منازل شود و بلاد ایشان در نواحی شام و مدایان و بختین سنگ و بختین نام مردی که او را جگر و بختین
گویند و یکم و زردی و یک و شهری است عظیم بر کوه اندلس جبر باز دارنده و زمین بلند که میان او است
باشد و کنار وادی که آب را لکهار و از روانی حذر و الفتح از بالا بر آورده و نشان کردن و نام کردن
پوست را و آسایش شدن پوست از زردن خوب و با فتن ریش و ستار در و او را زدن در چشم
را و گرد گرفتن چیز را و بزرگ و سبب شدن و بختین عالی که از آنجا فرو آیند و جاری شدن اشک از چشم
حد و ر با لکسر فرو آمدن و تشبیه و الفتح جای تشبیه است و با لکسر و بختین بر سر کردن
و آماده شدن و بیدار بودن و الفتح اول و کسرتانی و چشم آن مرد و بیدار خدا فیر سر و آفتاب
چیز جمع حد و ر با لکسر و حد و ر معنی شریعت و جمع کثیر نیز آمده و عرب گویند
اعطاء الله یا خذ فیر ما و او را دنیا تمام حشر و الفتح و تشبیه را اگر ما و اگر هم شدن زمین سنگ لایح

V

بالضم مراد داده و بنده که از او شده و برگزیده هر چیز و کوبه و مار بچه و آمو به و اسب و کوا و نیکو چیز و
 باز و مراد وجه خسار و حرام اهل بیان توده یک جزو به بالضم که او بالفتح با ذکر کم کشت زود و مسموم با ذکر کم
 که بر وزن زود و گرمی افتاد آتش حریر به جامه ابریشمین و مراد گرم شده از غصبت جز آن حریر بالفتح انداز
 کردن تخمین نمودن کشت میوه را و ترش شدن شیر و شراب حار تر شیر و نمید ترش حسر بالفتح انداز
 کردن و برهنه و آشکار کردن و پوست از شاخ جدا کردن و را ندن شتر چنانکه مانده شود و جازوب کردن
 خانه و افسوس خوردن و نفیجین یا افسوس خوردن حضور بالضم مانده شدن و فرو ماندن و خیره شدن
 چشم از دیدن و آشکار شدن حسیر افسوس و دروغ خوردن و مانده شده حاضر برهنه و آنکه خرد زود
 و سپردن یک نداشت باشد حشر بالفتح نشان باریک گوش باریک و پرتیر که باریک باشد و لطیف
 و باریک باریک شدن گوش شود باریک کردن نوک نیز دیر و جز آن و گرد کردن و بهر نفیجین مانده
 و پاک کردن سال قحط شود و اهل مردم را حاشی که از نامهای پیغامبر و م حصر بالفتح تنگ گرفتن
 بر کسی و باز داشتن از سفر و غیر آن و گرد گرفتن کسی را و بالا نیش شتر را و بالضم بسته شدن شکم و نفیجین
 نگدل شدن و بسته شدن و سخن گفتن و خواندن و عافیه شدن از چیزی و بخیل بودن و حشر نگدل و
 بخیل و یو بر یا هر چیزی که بسته شود و پهل و پا و شاه و زندان و مجلس و راه و آب و صف مردم
 و جز آن و در وی زمین و جوهر شمشیر یا د و طرف آن و کوبی است در عرب حضور بالفتح شتر داده که
 سوار رخ پیکانش تنگ باشد و مردی که با و جوهر و میسل بن نمک و تنگدل و بخیل حصار و انگس قلعه
 و محاصره کردن کسی را در جنگ و بالشی که در زیر پالان شتر بنند حضور بالضم حاضر شدن و حاضر
 و بالفتح نام شهر است و بن و کوبی است و قبیله است حصار بالفتح و انگس تقیم شدن و بالضم در
 است که شتر را پیدا میشود و انگس شتر آن نیکو و بالفتح و کسر حرف آخر نام ستاره است حاضر
 میقیم و قبیله عظیم حصار بالفتح و کسر جیم گفتار و بزرگ شکان جمع خجسته به کسر اول و فتح دوم و خط
 بالفتح جماع کردن بزن و کمان راز و بستن و تراشیدن شمشیر چیزی را و بزمین انداختن خطرات
 حرام کردن چیزی را و باز داشتن از چیزی و جمع کردن چیزی حصر بالفتح زمین کردن و لاغر کردن و تابه شدن
 بن و ندان و پاک کردن و مجامعت کردن با زن و امتدادن دندان شیر کودکی را
 و نفیجین غایبی که از زمین کنند بیرون آید و چاه نشاء و زردی که بر رخ دندان بر آید و بدین دو
 به سکون و سنان نیز آمد حشر کور کننده شده حاضر م ستور و گنده چاه و جز آن حشر بالفتح خرد
 شدن و کسی را حشر خوار و خرد حاکم بالفتح ستم کردن و بزدل گانی کردن و دروغ که با عمل

آنچه مطلق را خوار اند و کاسه خرد و چیز اندک و بدین دو معنی نفهمیده اند و نفهمین غلط که نگاه دارند تا وقت که راستی
 بفرستند و حاج کردن و سر خوردن و آب جمع شده حمار با لکسر خرد نام مردی از مادی که کافر شده بود و سر که کافر
 نشدی او را بگفتی و ذوق بکار اسود و عیسی که در زمان حضرت رسالت پناه مردم و عوی نبوت کرده بود و با لفتح و تشدید
 سیم خرنده حسمه با لضم چیزهای سبزه جمع احمد و نفهمین جمع حمار و نفهمین ناکو از شدن ستور از جو و جز این و دل
 پیر استن و پوست باز گردانیدن گویند تا و نفهم اول و فتح ثانی تر میبندی حسمه با لکسر و سکون سیم و فتح یا قیله
 است از قبایل با و لفتح و کسر سیم جمع حمار و دوال بند زین حور با لفتح باز گشتن و کم شدن و باز کردن ستار
 و چیران شدن و قهقهه یک چیزی و با لضم ملاک و نقصان و سپید و سیاه چشمان جمع حور و حوراء و در فارسی
 سفر و استعمال یافته و نفهمین سپید شدن چیزی بخت سفید و سیاه شدن چشم و گرد و دود بودن کاسه چشم یا
 تمام سیاه بودن چشم چنانکه چشم آموست و پوستی که بالاسه سکه کشید حیدر با لفتح شیر و زده و لقب ایل المومنین
 علی کرم الله وجهه حاکم سرشته و لا خرد و گرد آب و موضعی که در اینجا شده نام حسین علیه السلام واقع است
 حیر با لفتح سرشته شدن

باب احکار مع الزمار

حجر با لفتح دور کردن و باز داشتن و در میان دو چیز درآمدن و نشان دادن شتر و بستن رسن و رو و پاچی میان
 تا علاج رجم نیست او کرده شود و با لکسر و لضم اصل و خولش از نزدیک و کنار و جانب و نفهمین گلو بریدن و
 بیماری است که در روده میشود و حجاز با لکسر که و مدینه و طائف و شهرهای دیگر که میان زمین نجد و غور واقع
 شده و ریسائی که بپای دیگر شیرینند تا علاج چشم او کرده شود و سر ریسائی که جامه را بدن بالانند حوز
 با لکسر حجاز و توفید و با لفتح نگاه داشتن و بسیار شدن پر شیر گاری کسی و نفهمین چیز که بر گرد و بندند و آنرا
 خطر نیز گویند و گردگان تراشیده که طفلان بدان باز میکنند و حوز و حریز جای نیک استوار جز آنکه شترانی
 که از لغات نتوان فروخت حوز با لفتح و تشدید زابریدن و اندازه کردن و افزون شدن در شرف
 و کرم وقت و بهنگام و مرد و درشت کلام حراز با لکسر نهایت کردن در کاری و دور و سوزش دل از شرم و
 جز آن و بدین معنی لفتح و تشدید را نیز آمده هستند با لفتح غلامان چیز از پس نیت و نیزه زدن و درآمدن و
 شتاب کردن در کاری و جماعت کردن بازن و نفهمین نهایت و بهنگام در رسیدن چیزی را حوز با لفتح نیزه
 شدن و زبان گزیدن شراب گیاه و جز آن و نیز کردن چیز حوز با لفتح و ارم آوردن و جمع کردن چیزی نرم
 رانند و سخت رانند و نرم رانند و نرم فتن و نام چند موضعی است حسمه با لفتح سحوت رانند و آهسته رانند
 و با لفتح و تشدید یا می مسوره که رانند هر چیز و مکان به تخفیف یا سکون آن نیز آمده یا حیر

باب الحار مع السین

جلسه بالفتح باز داشتن و دلیر شدن و کوه عظیم و موضعی است ذوالکسر تشقایه و تنگ یا چوب که بر بگذر آید بنهند
 بجهت جمع شدن آب ماستور بخورند حدس بالفتح گمان برون و تخمین کردن و به گمان سخن گفتن و زود و زود
 چیزی و بی را بهر بر سر زفتن و کار و وسیله شتر زدن و پایمال کردن و شتاب رفتن و انداختن کسی را و زدن و
 و بختی نام قومی است که در عهد سلیمان حرم بوده اند حدس بالفتح نگاهبانی کردن و همچنین حراست گاه
 و وزیدن و بختن نگاه بان درگاه و فرمانده در از حدس بالفتح و تشدید را جمع حاسل پایان حدس بالفتح
 و تشدید سین گفتن و میل کردن و آتش بجوشی گردانیدن و سوختن سر گیاه را و گوشت بر آتش انداختن
 تا به پزد و آتش بر بالای کلاج گشتن و آتش بر کندن و فاریدن ستوریه شانه ستور نار و آتش اندک کردن و
 خاک ازان بر شانه ستور نار و گشتن سر آتش را و بالکسر شدن و آگاه شدن و دریافتن و تنگ ملی نمودن
 بر کس و حرکت کردن و آواز نرم کردن و بخشیدن و مهربان شدن و قیاس کردن و بخری و در روی
 که زمان را بعد از وضع محل حادث شود و سر که گیاه را به سوزد و آواز نرم و بدین معنی آمده است حدس
 حاسل بالفتح و تشدید سین تنگ دریا بنده حواس به تشدید سین قوتهای دریافت جمع حاسه و آن
 سبع است و بهر دوشم و ذوق و لمس و محاسن الارض را و گرگ و باد و بخ و ستور چرخه حدس
 بالفتح عهد و پیمان و بالکسر بزرگ از مردم و چهارم تیر قرار و نذرین که زیر پالان بر پشت شتر اندازند و حکیم
 سطر که زیر پوششهای فاخر و گلفته بدین معنی بختن نیز آمده و فتح اول و کسر ثانی دلیر و در لیس و بختن بودن
 موضع نذرین پالان او شتر خالف رنگ شتر خمس بختن سخت و محکم بودن در دین و دلیر بودن
 و در جنگ و فتح اول و کسر ثانی دلیر و جنگ و درشت در دین همچنین خمس اخنس بختن ثبات
 بودن و ایستادن در میان معرکه از روی شجاعت و بختن بر پیر کاران حوس بالفتح گردن شتر
 و رشب بطلب چیزی مراد و حسن بجم چنانچه گذشت حدس بالفتح در آینه و خیراتی که برون و
 و شیر در آینه زدن و بهر شد و شخوان ازان دور کنند *

باب الحار مع الشین

حاش پاک و دوری از عیب و بدی و عاشقانه یعنی پاکی است مراد می را حدس و حدس
 بختن گرویده است از سپاهان حدس بالفتح و شتم و شتم با و سکون یا نام شخصی است حدس
 بالفتح سوسمار شکار کردن و خراشیدن و بر غلاییدن و برانگیختن کس را بر خیز و بختن
 درشت شدن پوست و فتح اول و کسر ثانی کسی که شب نخواهد از گر شک و جز آن حریش بالفتح

باب الحام مع الصاد

باب الحاء مع الصاد

حضرت یحییٰ بن جابر واداره کمان و افتادن تیرویش تیرانداز و کمر شدن آب چاه و باطل کردن حق کسی را هر ضیق بیکار و فساد عقل و کلاه و طره جاس و شری است بمن و مر و بیار از عشق و اندک لداقت و شرف بر مرون و آنکه سلیح گیر و کار را بخند و مر و افتاده که قدرت بر خاستن نداشته باشد و آنکه از امید غیر نباشد و بفتح اول و کسر کاف و بیار فاسد رای عقل و یحیی بن عثمان جرجان بافتح و تشدید کج پیر و استان سوزنده به جهت شکار حضرت بافتح و تشدید ضاد و یحیی بن عثمان کس را بر طعام و برنگ چیز حضرت حقیق پس پسته زمین و امن کوه حضرت یحیی بن عثمان و بافتح و تشدید ثانی عصا که گیاست است و آن در قسم است عربی و هندی و بهترین آن عربی است که آن را حضرت یحیی بن عثمان بافتح و تشدید ضاد و یحیی بن عثمان

مختصر الفات ۱۲۲
و انداختن از دست و تحقیق رخت و قماش خانه که برآ باد کردن همیا کند و مشترکیه قماش سر و پا بکنند محض
بافتن پاک شدن زمین و ترش شدن چرخ و خوراندن شور گیاه ستور را و مزاج کردن و بافتن و تحقیق بافتن
و شور مزه باشد از گیاه و غله با بضم یچ شیرین مزه باشد از گیاه حموض جمع حماض با بضم و نشاء دیدیم تره است
ترش مزه که اگر بفارسی ترش گویند و ترشی در وزن ترج و تارخ و نیز گویند حموض با بضم شود گیاه خور و ستور
حموض با بفتح جای که برای آب و ز زمین بسیارند و حموض ساختن حمض با بفتح خون حیض آمدن زن با بفتح
زنی که حیض رسیده باشد و عاقله آنکه او را حیض آمده باشد +

باب الحاء مع الطاء

جوط بالفتح باطل شدن ثواب عمل و هم چنین جوط بالضم و بفتحین تازه شدن جراحت و شکم برآدن و درود کردن شکم ستور را از خوردن گیاه و نشان جراحت و زخم تازه یا نه بعد از به شدن جوط بالفتح تشبیه طافرو و آوردن کفش به تشبیه و فرو آوردن بنهرل و زره برگرفتن از مکان و کوفتن بار و زین و صیقل دادن و نقش کردن چرم حط بالفتح خشم کردن و بجای نمودن و شستافتن جنوط بالفتح خوشبو نیهای و آینه نشسته که از پیر مرده سازند و همچنین جنوط بالکسر جنوط بالفتح و تشدید نون گندم فروش و خوشبوئی فروش و جنوط بالفتح رنگ کردن اویم را حوط بالفتح گاه تشدید و گاه و نون حاط و دیوار پستان

باب السجادة مع الطمار

خط الفتح و تشدید با بهره و نجحت و بهره شدن خط با بهره و با نجحت خط با بهره
نگاه داشتن و یاد گرفتن خط نگهبان نامی است از آنجا که نامی است که از علم و خبری غائب نیست
حافظ یاد گیرنده و نگه دارنده حفظ و حفاظت بر خط با بهره و جمعیت و مواظبت کردن و دور
گرداندن از مداخله و راه دور +

باب الحمار مع الفمار

حققت بالفتح مرگ متوفی بالضم جمع هکونید مات فلان حقت الفعیض برک خود و مر و خد رحمت عرب نسبت
بر که بر که خود به میرد روح او از بینی بیرون می آید حجت بفتح تین سیدنا و سر با که از پوست و جرم با
و جوب و پی نام شسته باشد و احش حجت خراف بالفتح مذاقن و لعصارون خرگوش و غیر آن پاره از سر و
جز آن بریدن و در گردن حریفی از کمره و از موی چتر گرفتن و ساییدن جانزه و صلحه به کسی نزدیک کام
نازاد و سلام سبک و مختصر دادن و بفتح تین گو سیدنا آن سیاه خرد و مرغابیهای کوچک نام مرغیت حرفت
بلقح خاوشن کشیده ماهی و مرغان خرد و هر چیز خرد و نهیها و جز آن که سلاح را بدان آرایش دهند و پیران

و تا توانان و گویا هست خار و ار که آنرا بفارسی گفتگو کنید و باضم زمین درشت و بدین معنی است خرشته لضم
 حرف بالفتح کرانه و تیزی هر چیز و تیغ کوه و حرف تهی و غیر آن و خسته ماده میان باریک استوار و خسته ماده ناز
 و ناله بزرگ بشه و کب کردن و گریانیدن چشم را و سر کشیدن چشم را و بالضم خم تره تیر که آنرا صاحب الرشدان نیز
 گویند و بکس طایفه را صناعتهما و بشهرها جمع حرفه و قول حق و تکرار من بگوید الله علی حرفت یعنی گمان بستند که حق را
 جفاوت کنند بر یکو بر و آن وقت خوشحالی است نه وقت خجسته و تیغ فی الحقیقت و القرآن تنزل علی اشبهه آخریت
 قرآن نازل شده است بر هفت لغت یعنی بزبان هفت قبیل که عرب یا بر هفت قمارت حرفت سم پیشه و هم کار
 بکس حالت بد را تیز تره و گزنده زبان حصفت بالفتح پاک کردن خرا از خرا که بدون و لغتین چیز که بدست
 پاک کنند و در حصفت بالفتح بار آوردن نخل و نان خشک و لغتین خرمای زیرون و تبا و پستان فرسوده
 خشیف جامه کنه حصفت بالفتح استوار کردن و رساندن دور کردن و لغتین کر خشک و خشک شدن
 پوست حصیف استوار و محکم و کامل رسد و درخت خرد و استوار حصت بالفتح و تشدید ناگه و چرخن ران
 و خدمت کردن و صراحتی کردن و پاک و ساده کردن سروروی را از سوی و خشک شدن گیاه و زمین گرفتار
 بروت و پراستن ریش و خشک شدن موی سر از بی رونگی و شنیدن آواز اسپ و آواز گاو و آواز کرک
 بال مرغ و پریدن خفوف بالضم خشک بودن سرازیر بالیدن رونغن و خشک بودن گیاه زمین و رفتن
 شنوائی تمام و گرفتار موی سر و بروت تمام حصیف شنیدن آواز اسپ و وقت مهین کردن و آواز را که
 اندر دست آن برآید و هیچ آنکه از زبان او برآید و آواز مرغ و درخت خفاف با کسر جانش نشان و حو
 گرداگرد و خففت بالفتح توده رنگی که شده اختاف جمع حلفت با کسر سوگند و عهد و دوستی که باز خود
 سوگند و پتابا دفع نر نکند و بالفتح و اکسر و بفتح اول و کسر ثانی سوگند خوردن و لغتین گویا هست
 که آنرا طاف و بفتح نیز گویند حلیف هم عهد و هم سوگند و تیزی زبان خففت لغتین است بودن در زمین
 کردن سخن و کج بودن یا چنانکه سرهای پاسبوی یکدیگر میل کنند یا آنکه بر پشت پاره رفتن خفیف رست
 در دین و مائل سخن و ثابت بران و آنکه بر ملت ابراسیم عم باشد حو ف بالفتح آزار چهرین که زمان حال
 و کو دوکان پوشند و چرخ است مانند حو ج حصفت بالفتح جور و ستم کردن

باب الحار مع القاف

حلق به تشدید قاف میان چیزی حلق بالفتح تاز بانه و رسن و چوب خرا کردن و تیز کردن و لغتین بودنه
 حلق بالفتح گرد و فرو رفتن و نظر چیزی کردن و اگر در موده چشم را و ز سیدن چیزی چشم کسی و لغتین سیاه
 دیدن و احدث صدقه و معنی با و تجمان نیز صدق با غمائی بر درخت که دیوار داشته باشد صدق بالکسر صدق

و چنانچه غداقه و بالفتح استا و زیر شدن و کار و نیکو دیا قن کوک خواندن را و گزیدن نیز می و تشریف بان با
 و بریدن بداس مانندان چیزی را حادق زیرک و استاد و در کار حرق بالفتح سوختن و سایندن و در ان می
 از خشم و سوختن چیزی بخیزی و بالکسر شاخ خرا که درخت خرا را بدان کشی و پند و بختین آتش یا زبانه آتش
 و سوختن جابه از کو قن کا و در بفتح اول و کسر ثانی مرو که اعضا او بر قیده باشد و بر سخت بر ق حرق بالضم
 آب بسیار شور و اسب نیک و زده و به تشدید را و تحفیف آن سوخته و هم چنین حراره به تشدید یا تحفیف
 اما بفتح گفته اند که تشدید در حراره غلط است حریق سوختن و سوخته شده حرق بالکسر گروه مردم
 و در غاف و خزان و بالفتح بر سن بستن سخت و تشدن و کشیدن اعصاب را حق ثابته و سزاوار
 و درست و راست و واجب راستی و کاری که البته واقع شود و نامی است از انما خدا می تعالی
 و راست کردن سخن و درست کردن و جاده حقیق ثابته و سزاوار حلق بالفتح نامی گلو و تراشیدن
 موی و بر گزیدن و بالکسر مال بسیار و انگشتی پا و شاه و بالضم شکل و بختین پوست فرستن و سرخ
 تشدن قضیب است و خرا ز کشی کردن و جمع حلقه است و برین تقدیر یکسر اول و فتح ثانی نیز آمده که
 بالضم شراب و نادانی و بریدن معنی بختین نیز آمده و بفتح اول و کسر ثانی مرو سبک نش حقایق
 بالضم و بالفتح آیه که بر اندام آدمی بر آید مخلوق بالضم و حلاق بالکسر و بالضم باطن پاکشیم
 حقایق جمع حلق بختین ششم و ششم گرفتن حوق بالفتح و قن غانه و بالیدن اعضا و پاسب
 همه را کردن چیره و گرد گرفتن و گروه و بسیار و بالضم گرداگرد و سر قضیب حوق بالفتح گرد گرفتن
 و فرو آمدن و قمار گرفتن و واجب شدن چیزی بر کسی و لازم شدن کسی بکاری و آنچه گرد
 انسان را از کار های بد

باب الحار مع الکاف +

چک نیکو بافتن جابه را و ستوار و نیکو کردن هر چیزی و بریدن و گردن زدن چاک بالکسر راه در یک
 توده و شکن آب و شکن ذره و موی و جدم چنین چیکه چک بختین جمع حقا بالفتح شتاب رفتن و کام
 خرد نهادن و تراشیدن و بختین پیرا کردن شتر مرغ حرک بالفتح خبیدن و بفتح اول و کسر ثانی جوا
 چست و زیرک حر اک بالفتح خبش حارک بکسر استنهای مابین و دوش حر یک عین و کسی
 که ضعیف باشد تپی گاه او و وقت رفتار او ظاهر شود حر استوار کردن چیزی و تشدن و
 بر سن حکم بستن حاک بختین خا خبیلان بخیه از آهمن سازند چون غار غیلان و بر راه لشکر خصمانه زنده و کینه و
 خشک بیا رتن شیر پستان و بیا رتن بار و رفت خرا و جمع شدن مردم حاک بالکسر کشید کاف

شک بالفتح سودن خیری بخیری و طمیدن خیری در ول حاکم بفتحین سیاهی سخت حاکم خسته سیاه
حاکم بفتحین مورچه و سپیده و هر چه ریزه باشد از سر خیز حاکم بالفتح بکام کودک مایه آن خرمه و چنان
ورسن در دهن تنور کردن در بافتن استوار و پنجه کردن بخیز کسی را بجهت کلان سالی بفتحین کام و بر سر
نخ متقارن و جماعت که بطلب آب و گیاه بجائی روز تا آنجا و آب بچکاند و نشتهای کو یکا بلند کند و بکشد
آن نرم و سفید باشد وادی است بمن حوک بالفتح جامه بافتن و خرقه و ریحان کوهی است که آن را از برف
گویند حاکم جامه بافت حاکم بالفتح خرامیدن و آهسته رفتن و کار کردن و سخن در دل و شمشیر
وزن خم گاه و بریدن کار و خیری را و جامه بافتن

باب السحار مع اللام

حال کل سیاه و حالت وزبانی که در و میانش و میان پشت است و کرد و پنجه گوشت استوار و خفا
گرم و تشنه یا لام فرو دانه چهل بالفتح رسن معده و امان و پوستگی و یک توده و راز کشیده و پی در
کردن و رک باز و کرانه سختی و حادثه و وصال بفتحین به تنگ و غضب و دخت خدا و انگور و سبک و
باز آمده چهل انگور یک است و گردن و چیل الدنر یکی است و در دست چهل بالفتح و انگور بند کردن
و بر جسته رفتن در راه و رفتن کلان و کمال و یک یک بفتحین یک یک و شکر و چهل بالفتح میل کردن بستم و
کردن کشیدن و با کسب گاه آزاد و بفتحین لستی و بفتحین نظر کردن بگوشت چشم حذل بالضم پیرامین باز
و بالفتح صغیر که ازین و دخت بیرون آمد و بفتحین افتاد و فرو و نوعی از صوب که از آن نان می پزند و چهل
بالفتح وانه سپید خنجر چیل بالکسر ضمیر می است و بخت یا نیز آرد و چهل بالفتح سخت زدن میوه کشا
که سبز باشد و انگور سیاه و قتیله از بیضه بر آید و چهل بالفتح زدن و حقه و زبون کردن
چیز را حاصل بفتح خیری و نقد خیر حاصل بالضم ثابت و باقی ماندن خیر حاصل بالفتح و
بفتحین خمره خرا که سخت باشد و آنچه مانده باشد در زمین از کدوم و چو جزان و بفتحین حاصل بالضم حاصل
بالکسر که حاصل جمع حطل بالفتح و سکون ظاهر معجم باز داشتن از تصرف و حرکت و بفتح اول و کسر ثانی
مروخت گیرنده با اهل خود حاصل بالفتح پاک داشتن و گردان کردن و جمع شدن شیو آب حطل
بالفتح زمین پاک داشتن که در آن زراعت نیکو شود و زراعتی که برگ آن بسیار و انبوه باشد حاصل
الفتح و تشنه یا لام روغن کج و کشا و گره و فرو دادن و طلال شدن و واجب شدن بیرون
آمدن زن از عادت و با کسر از اجرام و حدم بیرون آمدن و آنکه از اجرام و حدم بیرون آمده باشد
و بخت و کفاره و گوشت دادن و بختنا کردن و در آن و بالضم جمع اصل اسپ که پیش سست و زبون بود

استوار کردن و حکم کردن و واجب کردن کار بر کسی حاکم بکسرت قاضی و زرع سیاه و زرع سرخ با
 و متعارف که آنرا غراب البین گویند و جو اند و معروف بپسر عبداللہ بن سعد الطائی و مشہور بفتح باشد
 چشم بالفتح و اذن درم و رام کردن چشم بالفتح کرانه و بیرون آمدن بر خیز و جاست کردن و بکندن و باروتن
 و بر آمدن پنهان حجاب بالکسر خبری بر دامن شتر بنین تا نکره و بالفتح و تشدید جیم خون کشنده حصار بالفتح و تشدید
 گرمی سخت و سوختن آتش حصار بالفتح بریدن شتاب اندک شتاب بنین و ذوالفتح اول و کسرتی برنده و سیم خیلین
 حصار بالفتح و کسرتی است کمال الشاعره اذا حالت خدام قصد نمودند فان القول باقالت خدام حرام
 بالضم احرام گرفتن و خرام شدن و بالکسر غیر حرام و بختین گرداگرد خانه کعبه و اندرون سردار حرم یعنی مکه و مدینه
 و بختین احرام بستگان و حرمت و اشتگان و شهر حرم چهار راه که جنگ در آن حرام بوده و آن حرم و جب و
 نزد بقعه و زوایح است حرام بالفتح تا شایسته و نوار و او هر که که احرام بسته باشد حجریم گرداگرد خانه و چاه
 و جزآن و آنچه نسبت بخانه و چاه داشته باشد از حقوق و چیزی که حرام باشد و دست بدان نتوان کرد و
 چاه که محرم پوشیده باشد و چاه که محرم دور کرده باشد و دیگر نیوشه و محله ایست به بغداد و دوسی است
 به یمن و چهره که آنرا حمایت نمایند و جنگ کنند بر آن حرم بالفتح استواری و استوار کردن جنگ بر تنور و
 پوشیاری و آگاهی در کار و فراهم آوردن کار خویش از زمین و اوسی و بختین در سینه ماندن چیزی و در آمدن گی گیاه
 آب و ضم اول و فتح دوم و ششایم و علف و جزآن جمع خرما حرام بالکسر تنگ شود و دست بن طفل که یوار
 حصرم بالفتح بریدن و باز ایستادن خون و جزآن و داغ کردن و بختین مومنی است حصار بالضم شش
 نیز و چیزی و دوم ششایم حصرم بالضم پی و پی و یعنی شوم نیز آمده چشم بالفتح چشم آوردن کسی که
 خجل کردن چشم نمودن و بختین چاکر آن و خد شکاران که بر اسب او غضب نمایند و جنگ کنند
 با دیگران حصرم بالفتح شکستن و نیز دادن حصرم بکسر اول و ثالث فرمای نا بخت و غوره انگور و
 مد بخیل و ترش روی و تنه خوی حصرم بالفتح شکستن و سخت پیر شدن اسب حصرم شکسته و اسب
 شکسته و زبون عالی از پیری و سنگ کعبه یا مابین رکن و زمزم و مقام یا از مقام تا و کعبه و دیوار
 بیرون خانه کعبه جانب مغرب که در آنجا نوار و آن کعبه است و گویند که در زمان ابراهیم حرم و داخل کعبه
 بود و در جا بایت آنرا خارج کرده و یوار دیگر از آن دیوار و آن دیوار نیز باقی است و مرد و بخت
 احتیاط بیرون آن طواف کنند و محاذی دیوار اندر و فی نماز گذارند عبداللہ بن زبیر چون نام الکعبه
 عایشه شنیده بود که حضرت رسالت پناه صلعم می فرمود که این دیوار داخل خانه کعبه بود و یوار
 قرب زمان جا بایت داخل کردن آن باعث خنده و فساد است و در هنگام صلوات که بخت آن

دیوار را داخل کعبه کرد چون حجاج بر عبداللہ استیلا یافت و خانه کعبه بواسطه جنگ و انداختن توپ سنگ از هم ریخته بود باز بطریق جاہلیت کہ در وقت حضرت سلیمان نسق مانده بود بنامہ و الحال بہا بنای جلعج باقی است حطامہ بالضم خود شکسته شدہ و ریزہ ہر چیزی و اندک مال دنیوی حکیم بالضم زمان و زمان داود و داوود است و حکم کردن میان مردم و محکم و استوار کار شدن و بافتن بازداشتن و بکشدہ کام در دہن اسب انداختن و بقتلین بیانی و حکم کنندہ و مینر نام شخصہ است و قبیلہ است ازین و بکسر اول و فتح ثانی حکمتا حکیم دانہ در است کار و استوار و عالم و خداوند مکت حکم بالکسر است و بردباری و در غضب شدن و استیلا نمودن در عقوبت کسی و بالضم و بفتین خوب دیدن و آنچه در خواب دیدہ شود و بفتین تباہ شدن پوست و گرم افتادن در آن حکیم شتر قریہ و مرد و در غضب حطامہ بالضم و تشدید لام بہ و بزغالہ کہ از شکم گو سبند و نیز ہر دین آید و گو سبند ریزہ جسم بافتن خویش شوہر و خویش زن و پدر شوہر و پدر زن و تشدید میم گرم کردن و گرم شدن و کدافتن دینہ و قصد کردن و شتاب کردن و تب گرفتن و دینہ کدافتہ و شہر گرم و کزیر و چارہ بدین معنی بالضم نیز آمدہ جمیم آب گرم و باران کہ در موسم گرما بارد و عرق و خویش و گرمای تابستان حمام بالفتح کبوتر و قمری و ہر مرغی کہ طوق دارد و بالکسر مرگ و بضم تب و شتر تب گرفته و بافتن و تشدید میم گرما بہ حکم بفتین گرم شدن و بالضم خاکستر و انکشت و سرچہ سوخته باشد خستم بالفتح کوزہ سبز و ابرای سیاہ جو حنم بفتح ما و میم گل سبک کہ از آن گلاب کنند و جبہ واحد خیر و م سیاہ سینہ ستور کہ محل استنک بود و بفتین خرم و نام اسب حضرت جبریل عم حرم بالفتح کرد اگر چیزی و گر و چیزی گشتن مرغ و نیزان و کلمہ ابوہ از شتر

باب اسرار مع الثون

حبن بالفتح غضبناک شدن و درخت خرز سرہ و بالکسر میمون و دہل و بیماری کہ بدان بدن آماس کند و بفتین علت انتفا حق بالفتح سخت شدن گرما و مانند و قرن و برابر و بکسر نیز آمدہ و بفتین کنار بای کوبہ حنم بالفتح خم کردن و بازداشتن و بازگردانیدن و تشدید چیرے بکوگان و بفتین بج و خیمہ کی و کندہ بدین معنی بکسر جیم نیز آمدہ و چون بالفتح دور و دراز و مرد کامل و کوی است بکہ کہ گورستان و خانہ دار و حدثان بالکسر ابتدای چیرے و بالضم جوانان و بفتین حادثہ حران بالکسر نو میدی حران بالفتح توسنی و توسن شدن و کم دنیا و نکردن و بیع و دینہ را ندانی کردن و حرم بالضم توسنی کردن و بالفتح توسن و کسرش و پنجری کہ بالای کوبہ باشد حران بالفتح و تشدید را

شهر است در شام مولد زروشت و منسوب بدانرا ایرانی گویند نه حرانی حران بالفتح زمین و درشت و سخت
و شهرهای عرب و قبایله است از عساکران و اندوکیمن کردن کسی را و بالضم اندوکیمن کردن و اندوه و بد معنی
بفتحین نیز آمده و بالفتح و کسر از عساکرین و بد معنی است خرب و عام الخرب سالی که در آن صحرای و اوطالب فوت
شدند حسن بالضم خوبی و نیکوئی محاسن جمع و فحشین خوب و نیکو حسین بالضم خوب تصفیر حسن و بالفتح
و کسین خوب و صاحب حسن حسن نام و کوهی است و دو قبایله است از بنی طی و نام سلطان رسول الله
صلی الله علیه و آله و آله و اهل آن و بالضم خوب و بد معنی تشدید پسین نیز آمده است و بالفتح و کسر پسین بسیار
و صاحب درک بر تقدیر اهل از حسن است و بر ثانی از حسن و نام مدح حضرت رسالت پیاده صلعم که آن احسان
بن ثابت انصاری گویند حسان بالکسر نداشتن و بالضم غلبه غلبه قهرامی ناوک و شمار و بعضی گفته اند که
حسان جمع حساب است حصن بالکسر غای پناه و هر موضع استوار که ماند کردن آن توان رسید و صالح و پاک
و بالضم عفت و پارسائی زن و بالفتح در پرده شدن و پر پرگار شدن زن که بکسر نیز آمده حصین بالفتح محکم استوار
و بالضم فتح معاد نام هر که است حسان بالفتح زن پارسا و زن شوهر دار و بالکسر سپن یا اسپ نیکو که نسل آن
نگاه داشته شود حصن بالکسر زیر بغل و کنار چیزی و فائده گفتار احسان جمع و بالفتح و کسر گرگزارفتن و در پر را
و زیر بال گرفتن باکیان چو زه و بیضه را و بفتحین عاج و کوهی است در نجد و قبایله است از بنی قریظ حسان
بالکسر بزرگ بودن یک پستان از پستان دیگر حصن بالفتح بمشت گرفتن چیزی را و اندک چیز دادن و
بفتحین وقت رفتن هر دو پابرگشتن چنانکه گرد بر غیر و بسبب آن حسان بالفتح و تشدید فاجحای متر متر
و احدش خانه و فادمان و ظرف پرو پانه مال مال حصن بالفتح بازداشتن و شیر و رشک بختن تا نیست
شود و مسکه آن برآید و نگاه داشتن بول و مانند آن و خون کسی نگاه داشتن و از کشتن خلاص نمودن حاقن
آنکه بول آمده را نگاه دارد و حمار قبیان بالکسر عا و فتح قات و بای می شد و مرغ سبز حلالان بالضم
و تشدید لام بره و بر غاله که از شکم مادر برآورده باشد و بره و بر غاله خرد جلوان بالضم چیزی که بر شوت
دهاند و اجرت و لال و اجرت فاک گوئی و عسرن شدن چیزی حلو و بفتحین گرمی است
که در چراگاه شتر که در آن شوره گیاه رویه میباشد حنین بالفتح و کسر نون آرزو و مندی و بسیار گرمی
شادی و ناله شتر و ده که از بچه جدا شود و بالضم و فتح نون نام نقش گرمی است از اهل حیره و نام علامه است
که کتب یونانی را بعبری ترجمه کرده و نام موضعی است میان که و طائف که در آنجا کفار و مجوس رسول
صلی الله علیه و آله و آله و اهل اسلام نبریت رفت آخر فتح و فیروزی یافت حسان بالفتح خجسته و
و مهرانی کردن در روزی و برکت و وفای و معیت و شتر و از و بالفتح و تشدید نون بخشایند و باز

کننده چیز و نامی است از نامهای حق تعالی در راه پیدا و آشکارا حسن با کسر و تشدید نون قبلیه است
از حیثان و باضم بر قبلیه است حیثان بافتح هنگام آمدن و نزدیک شدن وقت و ملاک شدن و
با کسر هنگام و مدت نشستن ماه و چهل سال و هفت سال و صبح و شام و روز قیامت حیوان بافتح گرد
چیزی گردیدن مرغ و غیر آن حیوان با کسر و لوار با جمع ماکط حیثان با کسر جمع حوت یعنی ماهی
حیران بافتح کشته حیوان بفتحین زنده بودن و زندگان *

باب الحار مع الواو

جواب بافتح کون رفتن کودکی و رفتن مرد و بدوست و شکم و نزدیکی و بیدار آمدن و بختیدن و بر زمین
آیدن نیز خست و بار و باران بر بدن رسیدن و حمایت کردن و بازداشتن حقو بافتح سخت و دیدن
حقو بافتح خاک پاشیدن و اندک چیزی دادن حقو بافتح اقامت کردن و گمان بردن و راندن باو
را و نگاه داشتن راز حقو بافتح راندن شتر به نغمه و آواز و تابع و پس آمدن شب و روز حد و بافتح برابر
کردن و و چیز با هم برابر چیز بودن و بستن و زمان گزیدن به تیزی سر که و جز آن دوست بریدن کار و
حقو بافتح آسایشیدن و شرب آب را و نوشیدن شور با و جز آن اندک حقو بافتح آنگدن و چیز
که بالش و جز آن بدان آنگده کشته و شتران فرو و سخن زیاده حقو بافتح پهلوی آزار و بستن گاه
آزار و رسیدن چیزی به پهلوی و موضع درشت بلند شده از سیل حلو باضم چیز شیرین و بافتح شیرین
شدن و با کسر سوزده است کو یک حقو بافتح بد زدن و برادر زدن و عم زدن و خویش زدن و بد زدن
و خویش مرد حقو با کسر و بافتح کجی و نهایی زدن و جانب چیزی و بافتح خم کردن و کج کردن
و بفتحین و تشدید و او مهربانی کردن و آزار و مند شدن *

باب الحار مع الیاء

حاصی نگاه دارنده بقایات و گرم و شتر که دو بوی از پشت او حاصل شده باشد حالی بر بنه باو قاضی
حای و گرد کننده و گرد گیرنده حالی بر یورار کسته حاکمی حکایت کننده حری بافتح و تشدید یا سزاوارتی
بافتح و تشدید یا مهربان و دانا و سوال کننده و باحاج حلی بافتح زیور کردن و زیور و باضم و فتح لام جمع آن و باضم
و تشدید یا زیور باجمع حلیه با کسر حواری بافتح و تشدید یا گا و ز و سپید پوست و یکره منده حلی بافتح و تشدید
یا زنده و قبلیه و اندام زن و دود و زندگی و جمع کردن و گرد و فرو کردن و اسم فعل است یعنی پیادگی
عکس و قله و یعنی پیادگی حری با کسر و تشدید یا منسوب بشهر حری و بفتح همیشه نیز آمده *

باب الحار مع الالف

خسبا بالفتح پنهان کردن پنهان کرده و باران و گیاه و بالکسر و مدخفه خیمه خنما بالفتح بازداشتن از کاری و بازداشتن
 و برودن چیزی حجاب بالفتح نکل کردن و زدن خضر بالفتح فروتنی کردن خضر بالضم پلیدی خسبا بالفتح پاش
 سنگ را و رفتن سنگ خسو بالفتحه خیره شدن چشم خضر بالفتح سبزه و گیاه سبز و لشکر که در آسین عراق
 باشد و آسمان خضر از الدمن سبزه که از میان سرگین و خاکر در بر آمده باشد و فی الحدیث آیا که خضر
 الدمن یعنی مکه و اید خود را از زن با حمال که بدینا و دیدل بوده باشد که هر چه از سرگین و خاکر در بر ویدانرا
 اشری بنامند خطا بالفتح گناه کردن و بالکسر گناه و تحقیق ناراست و ناصواب بدین معنی بدخفه نیز آمده است
 خضا بالمد پنهان شدن خلا بالکسر غالی و تنه شدن و ضووس داشتن و گرد آمدن در خلوت بالکسر
 خلا بالفتح و المد آبدست خانه و بای غالی خلط طار بالضم و فتح لام ابتداء ان جمع غلط خضی بالضم آنکه
 علامت مرد وزن سرود داشته باشد خضا بالفتح و القصر سخن خوش و پیوده خفصا بالضم کرمی است که
 که از راسته خوش نشانی شود بکار از خرد و گویند خج بالکسر و فتح و او غالی شدن خجلا بالضم و فتح یا کبر کردن پنهان شدن

باب اسما مع الباء

خائب نویمید خب بالفتح و الکسر و تشدید با مر و فرینده و گردن و فریقین و گردن پیری نمودن و پشته ریگ
 خب بفتحین موج زدن و دیا و گاه برین پا و گاه بران یای استادن اسپ یا برداشتن یای است موت
 راست و برداشتن یا بچپ دست چپ خیب بالضم و فتح یا یکی از صحابه حضرت رسول صلعم خدب بالفتح بریدن
 و زدن شمشیر و دروغ گفتن و گردیدن و تحقیق نادانی و درازی و بکسر خافق ذال و تشدید با شتر مرغ
 خراب ویران و ویران شدن خربوب بالضم خروب بالفتح و تشدید را و خرتی است بیایانی خار دار که
 سیاه اش مانند سیب میشود خشت بالفتح و خشتن چیزی پیری و پاک کردن چیزی از چیزی و تراشیدن تیر بار اول
 و شتر گفتن بهر نوع که آید و زودن و زدن و زننگ گرفتن آن و تحقیق خوب شمشیر زوده و
 زننگ گرفته و تیر تراشیده بار اول و چیز زبون و پاک کرده خصب بالکسر بسیاری گیاه و فراخی عیش و شادمانی
 و بالضم کنار چیزی و بالفتح شکوفه و خرا و خشت خرامی بسیار بار و به همین معنی است خضاب بالکسر خصب
 بالفتح زننگ کردن خضاب بالکسر چیز که بدان مورارنگ کنند و کف خضبت ست رنگین و ستاره است
 که چون بصف النهار سرد وقت استیجاب دعا است خطب بالفتح کار و حال و بالکسر مردن خواهنده
 و زنی که خواست گاری کرده شود او را و کلمه که مخاطب روقت نکاح گوید و به معنی بضم نیز آمده و بالضم و فتح
 جمع خطبه خطاب بالکسر کسی سخن روبرو گفتن و فصل الخطاب حکم گواه یا سوگند کردن یا دلائل بسیار
 و حکم و قضاء یا گفتن یا بعد و خطبه خطاب مردن خواهنده و به معنی است خطب خطب بالکسر سخن روبرو

و تربت برگ انگور و بالفتح خراشیدن بناخن و بریدن و پاره کردن پیر و بدون پیر کسی که زین و زین بر او اند
و بالضم و بفتحین لیف خرا و مغز درخت خرا و کلا و گل سیاه چسبیده در سن تافته و بالضم و تشدید لام مفتوح
ابر که در و باران نباشد

باب النجار مع التار

خاصه چیزی که مخصوص چیزی باشد خالصه خاصه و یا نیمه از چیزی خاصه طبیعت و خوی و اثر خاصه
پایان چیزی خاصه قی گاه خایه خم که در و سکه و در و شتاب جز آن کنند خالقه مرد بسیار غلات
بی خبر و ستون خمیه و فرگاه خافضه فرو آورده و زنی که خنده زن آن کند خاویه افتاده و خالی خافیه
پنهان شده و شلیخ خرا که نیز یک تنه درخت باشد خبره بالکسر ازایش و لنگی و بالضم بهره اگر گوشت و جز آن
و دانستن چیز خفوره بالضم غلیظ شدن آب و است شدن شیر و میقم شدن بکالی و تفتین پیری خجالة
شمرده شدن و بسیار گیاه شدن زمین لیکن در مغرب گفته که خجالت از خطای عامه است صواب بخلت
بالفتح و جمل ففتین خدره بالضم شب تاریک و ابر سیاه و عقاب و قبیله است از انصار از آن قبیله است ابو جی
خبر رضی الله عنه خدره بالفتح و بالضم و تفتین نیز آمده و بالضم آنکه مردم او را قریبند و بالضم و فتح وال
آنکه مردم را و بید خدره که در و سکه و در و شتاب جز آن کنند خالقه مرد بسیار غلات
بالکسر جاری کردن و تفتین و والی که بر دست و پا شمرند خرا و بالفتح و تشدید اول اب آواز
کننده خرا طه طری است از پوست و جز آن خرقه بالضم پیرین که از اقلبه احتمایر گویند و آنچه خیده شود
میوه خراقات بالضم افسانه و حکایتها می عجیب که از آن خنده آید خرقه بالضم نام مرد پیری ده
که چیزی می عجیب از پیران می گفت و عرب بر سخن که باور ندارند گویند و بالضم و تشدید خرقه بالکسر طایفه
از پاره و خفه باشند خرقه زن شرم گین و در خرقه و در سفته خرقه و تفتین مهره و قفسه
استخوان است و خرات الماک جواهر تاج و رسم چنان بود که هر سال پادشاهان جوهری قیمتی بر تاج
می نشاندند تا عدد سالهای پادشاهی آنان معلوم شود و خراعه بالضم پاره که از چیزی بریده شود
و قبیله است از قوم نبی از رکه از قوم خود جدا شده به مکه اقامت نموده اند خرقه بالفتح لنگی دیگر
پا و بالکسر پاره از گوشت و بالضم و فتح زام و باز ایستاده از کار خرا و بالکسر خرنه واری و
کنجینه و فتح خالطه است جز این جمع خیاسته بالفتح ناکس و زبون شدن خسار و بالفتح ملاکی
و گرازی و زیان خشیته بالفتح رسیدن خسوفه بالضم و رشت شدن خشقه بالضم شسته بموار خصیصه
بالضم و بالفتح خاص کردن چیزی مخصوصه بالفتح در و تفتین و احتیاج و سوراخ و سوراخ برین

و مانند آن فرجای دیک پایه و بالضم آنچه بعد از جیدین در وقت انگو رگور مانده خصلمه بالفتح خوی نیک و بعضی
 خوی بد نیز آمده و بالضم موی در هم پیچیده و مجتمع شده خضرة بالضم سبزی و خضرة در اسب شتر رنگ تیره را
 گویند یعنی مایل به تیرگی و در آدمی رنگ گندمگون خضه خضه بفتح هاء و جالط زدن خطبه بالضم کلام خطیب که
 در ستایش خدا و لغت پیغام بر صلعم و مو عطت خلق باشد و بالکسر زدن خواتم خطابه بالفتح خطیبی کردن خطبه
 بالکسر یعنی که بر آهنا و عبارت کرده و خط کشید صریح کرده باشند و بالضم کار و حال و قصه و فصلت و حاجت
 مقصود و خطه نام نری بد شکل که در عرب مشهور است و باز به است عرب را خطوه بالفتح کیما گام نهادن و
 بالضم گام خطوات لغزشین جمع خطیبه گناه خضاجه بالفتح قبیله است از بنی عامر که اکثران راه زنند
 خافانی گوید هم از خضاجه بسره دعوت بینا خضاره بالضم و الکسر بعد و فا کردن و عهد و پیمان و همچنین خفه
 خقیقه بالضم نیانی و بالفتح و تشدید یا نهان شده خفت بالفتح آهسته گفتن حقوق ساکن شدن
 خضات بالضم خمار مردن خلا به بالفتح فریقین بزبان خلافت بالکسر بجای کسی بودن در کاری و
 بجای کسی خلیفه کردن کسی را و بی کسی آمدن خلیفه قائم مقام کسی و از پس کسی آئیده خلقة بالکسر
 پی یکدیگر آمدن و شستن پی یکدیگر آمده و بالفتح علفی که بعد از علف خورده شده روید و علفی که چنانکه
 روید و میوه و بره و بالضم عیب و نادانی خلقة بالکسر آفرینش خلایقه آفریدگان و طبیعت خلعت
 بالکسر جامه و دوشه که کسی را پوشانند و بالضم مال گزیده و آنچه بوی زن را خصلع کرده شود و خلایقه
 بالفتح از فرمان پدر و مادر بیرون شدن و فرزندان گشته شدن و بی سامان و پریشان شدن و فسق و
 فحور کردن خلعه بالفتح و تشدید نام خود حاجت و در ویشی و در خنده و می ترش و شتر بچه و بالضم علف
 شیرین و دوست دوستی و بالکسر پوشش نیام شیش و پوشش کمان و آنچه در میان دهنان مانده خلعه
 بالضم گوشواره قال الله تعالی و له ان خلده و ان یعنی گوشواره در گوش کودکان خلاصه بالضم زیاده
 هر چیز و هم چنین خلاص بالکسر خلسته بالضم ربودگی و گناه خشک و تر و موی سیاه و سپید هم خلسته
 و بالفتح کیما زدن و خلطه بالضم اینباری و بالکسر آینه شش و معاشرت کردن کسی خلوة تنی شدن و تنها بودن
 و بجای خالی خلایقه بالفتح و تشدید یا ستور را کرده وزن طلاق داده و ناته که بر بچه و دیگر زخم خورد
 و شیر زده و ناته زنبوک در موی غسل کنند و گشتی بزرگ خمره بالضم سجاده کوچک از بزرگ ترا یافته و
 گلگون و یا به خمیر و غیر آن و ظرفی که در آن خمیر و غیر آن کنند خمسه پنج مرد چنانکه خمس پنج زن و بعضی
 پنج انگشت نیز گویند خافانی گوید نه خمسه من سبع الوان خبیثه بالفتح بی بهره و نا امید شدن
 خیره بالفتح زن نیک و نیکو کار و بالکسر و فتح یا برگزیده کی خیا طه الکسر شیه و دوشن خقیقه بالکسر

خیانت و غلبه و ناری خیمه بالفتح خانه که از کربانین از پلاس سازند

باب النجار مع التمار

خشت بالضم پدید شدن و باری لفتن و ناخوش شدن و خشت ای بید چیک آهن که در وقت که با خشت آهن
که در برون آید و از انباری بریم آهن گویند و بختین پدید می بختیم و بختین پدید می بختیم و بختین پدید می بختیم
بخشت بالفتح و کشتن از بخت خیانت پدید می آید و زمان بخت خشت بالفتح سست شدن و دناست و دونا

باب النجار مع البسم

خدا ج بالفتح زادن پیش از وقت ولادت و نافع نام تمام و فی الحدیث کل صلوات الله علیه و آله و سلم
فی حدیث خدیج که پیش از وقت ولادت زاده باشد هر چند که تمام خلقت باشد و خدیج بضم هم فتح
وال بجه که ناقص خلقت باشد هر چند که مدت حمل تمام شده باشد خروج بالضم بر آمدن و بیرون رفتن
خروج بالفتح بیرون شدن و بر آمدن و غلبه یعنی درآمد و ابرسیاه که در آسمان پیدا شود و سود که گذرگاه
باشد و نام جاری است به نام و بالضم باروان که از آن چنین نیز گویند و بختین سیاه و سفید شدن و رنگ
سیاه و سفید و هم و باج و باج بالفتح باج و بالضم و بلی دریشی که در بدن پیدا شود و خیمه که بازی است
عرب را خارج بیرون بیرون رونده خارجی آنکه به نفس خود دهنه شود و بی اصلت و در دهی با
که ایشان را بنوا انجاریه گویند و خارج جماعت که بر ایستاده اند و بنی بن ابی طالب هم خروج کردند
خروج بالفتح اول و ثالث با و جنوب و نام قبیله است از انصار و در مدینه و دو قبیله بزرگ بودند و اند
یکی را دین دیگری را فزج میگفتند و این اوس و خزرج و در مدینه که هر دو قبیله را بدینسانست میدهند و داد
هر دو قبیله نام داشت خدیج بالفتح از زیدن پای شتر پیش از بر خاستن جهت تعجیل و کج شدن پا
و از زیدن چیزی خلعت بالضم جتن چشم و دیگر اعضا و بالفتح ابر را کنده و ماده شتری که بچه او را از شیر
گرفته باشد خدیج بالفتح کشیدن و بر بودن و بیرون کردن و به چشم و ابر و اشارت کردن و مشغول
کردن و بچه را از شیر باز گرفتن و از چپ و راست نیزه زدن و بالضم گروهی از عرب و کشتیهای خرو و
بختین در استخوان از ماندگی کار و رفتار بریدن چشم و جزان خدیج بالفتح شاهی از دریا و جوی و
کریه جوی در سن و کاسه بزرگ خدیج بختین و سکون لون غریب فلک خدیج درخت گز

باب النجار مع الدال

خدا ج بالفتح و شدید و ال زساره و راه و شکاف زمین و رازی و شکاف زمین را خدیج و بالضم فتح و ال شکاف

که در زمین کنند بد را زنی جمع خنده باضم و تشنه بد دل خدا و بافتح و انحراف بر خسار خراشد زمان شکر کردن در آن
 هفت خنده بافتح خا و پوست از درخت باز کردن و سخت خوردن و خاییدن خیر خیری تناسلی و سر
 و چیدن تخم کردن و بختن باخیز از درخت باز کنند حصا و بافتح و زنت نرمی خا و خنده بافتح شتاب
 رفتن خنده و بافتح تا که به چرخ آنگند پیش از آن که صورت او پیدا آید خنده باضم همیشه بود و بهشت
 و بدوش کور که در روز به بند و نوعی از چکا و ک و بدین معنی فتح نیز آمده و دست بر بن و گو شواره و بختن دل
 و نفس مخلوق باضم همیشه بودن خالید باودان و لازم و غیر منک از پسر ازین جهت خدا تعالی را
 خالید نتوان گفت محمود باضم مردن و فرود شدن آتش و بافتح و تشنه بدیم با یک آتش در آن نگاهدارند خود
 بافتح زن نازک و جوان و صاحب حسن خند باک گریه ناز و مرید

باب انحراف مع الزرار

خسار بافتح تشنه آن بزرگ داده شتر که بسیار شیر دهد و بدین معنی بکسیر نه آمده و باضم و استن از بدون
 و بختن گاهی و تنگی که بدان اعلام کنند و درخت کنار استن و زمین خیار بافتح زمین نرم سوراخ ناک خیار
 آگاه و گستا و زوکیا و چشم و کف و میان شتر خا بود گیاهی است و چشمه است و مضمی است خسار بافتح و بختن
 خسار بافتح و تشنه تا فریبنده خدر باکسیر برده و بهشت شیر و بختن خوابیدگی دستی اندام و گاهی چشم
 بهشت خیری که بدان رسد و باران و تاریکی شب و کلامی خا و در دست و کامل و شیر و بهشت خیری با می
 هوا است میان و بختن و آواز کردن آب و باد و عقاب و آواز خسته و بختن است خر و خر و بهشت باضم
 افتادن و آواز کردن خسته شتر بافتح و تشنه در افتادن یا از بالا یا بن افتادن و شکافتن و مردن و
 باضم و بان آسیا و است گرد و خورش خسار بافتح نظر کردن بگوشه چشم و بختن تنگی چشم و مردی آن و
 گریه است از مردم خسار بافتح نقصان کردن و بافتح و بختن و باکسیر و اضم زیان کردن خسار بافتح
 ملاک و گاهی در میان خسار بافتح میان مردم و میان کف پا و مین سوار و بر تیر و راه میان بالا و
 پایین و یک و بختن سوار و سوار یافتن و سر شدن روز و بفتح اول و کسرتانی سر و خسار بافتح شیر
 بسیار آینه و تره نور سید و خفیر و رخت خرا که عوره او سیر بر تر و خفیر باکسیر نام پیما بر است
 و بفتح خا و کسرتان سیر و کشت و تره و نام پیما بر مذکور و بختن تازگی و سیری خطر بافتح
 و مردن شتر و قتی است باشد و بختن نیزه و استن از کردن و باکسیر گیس که بدان خطاب کنند
 باومه باشد و شیر آب و شتران بسیار و بختن بهلاک نزدیک شدن و آنچه بدان گرد و بندند و قدر و شتر
 خطور باضم که شتر اندیشه بدل و بلند قدر شدن خا و خطور آنچه در دل گذرد و مرد و خراشده و دل را

بگویند خطی بر باد قد و نزلت بلند خضر با شمع بر رفته و لکامیان شدن و زینهار و امان دادن
و تحقیق شرم و شکر کردن شدن خفیه بر رفته و زینهار و امان و نذر خمر بافتح خیر کردن و نایه کردن و خیر
و ندادن اشتن گوایی و شرم شستن و شرب آب انگوری یا مطلق شراب است کنده و اول مختار خفیه است و
مانی مختار شافیه است و صاحب قاموس گوید هیچ است که مطلق باشد چه زبانی که آیت تجویم خردمندانه نازل
شد شراب انگوری در مدینه بود بلکه شراب خراب بود و بعضی از این میوه را میوه چتر را مانند درخت یا سقف یا کوه و آدم
و ریگ تووه و مانند آن و انبوهی و مردم پنهان شدن فحار بالفهم بقیه متنی که در سرماند و معنی انبوهی نیز
آمده و بالکسر معر زمان و ذوالخما عوف بن ربیع صاحب دینره که در خسار زن خود با اعدا جنگ کرد و بسیار
را نیزه زد و چون کسی را از آن نیزه زدگان می پرسیدند که نیزه ترا که زدی گفت ذوالخما را زد پس این
لقب مشهور گشت خمیر بافتح باید آرد و چیز پوشیده و بالکسر و تشدید میم کسوره آنکه دائم خور و خور
بافتح کار و بزرگ که آنرا نوشته گویند خما جمع و نامة بسیار شیر و معنی اول کسر نیز آمده خمر سیر بالکسر خمر
و نام بانی است خما نیز جمع و نیز خما نیز پیشی است که در گردن و گلو بر آید خضر بالکسر و کساده و فتح آن
انگشت که یک خما جمع خور بافتح بر روده ستور زدن و زمین پست و شاخی از دیر و باجای نیتن آب در بحر
و بعضی بنویسند خود را بالفهم شکستن سر او را و ضعف و شکست آوردن مردم خوار بالفهم بنگ گاو و
لو سپند و آب و آذانه و بافتح و تشدید او است و ارض خواره زمین سست و نرم و نامة خواره شتراده
بسیار شیر خمر بافتح نیکو و نیکوئی و نیکوتر مال یا مال بسیار و بالکسر گرم و بزرگ کاری و اصل و نه و نصبت
خمارس و بافتح و تشدید بای کسوره مرد بسیار نیکو کار خیار بالکسر برگزیدن و برگزیدن گان و نیکان
باد رنگ خیار شمر درختی است معروف که آنرا خیار شیر گویند

باب الخمار مع الزار

ز بالفهم نان و بالفتح نان پختن و نان دادن و سخت را دادن و دست زدن شتر بزمین و تحقیق ریگ
نی است خمار بالفهم و تشدید بانان پرو نام گیاهی است خمر بالفهم و فتن موزه و نقش و مشک و
آن و بالفهم درزهای مشک موزه و جز آن و تحقیق خمر بافتح و فتن موزه و نقش و مشک و
و فصل تا ازین باب گذشت خمار بالفهم و تشدید و مشک و موزه و وز و جز آن خمر بالفهم و
دید زاجانه است معروف و غار بار دیوار بر چین کردن تا بر دیوار متوان رفت و نیزه و نیز بر
فخن و همچنین است اختر از خور و بالفتح دشمنی کردن و بالفهم گرویی است از مردم و ملک و رستان

باب الخمار مع السین

خوس بالفتح خم وبالفهم طعام مهمانی ولادت و جمع آخر یعنی لال و لقبین لال شدن و لالی خراسان بالفهم
 و تشدید را خم گر یعنی آنکه خم و بنویسازد و تخفیف را آسیانی که بسنو گردد و بدین معنی فارسی است خوس
 بالفصح و تشدیدین تیره است که آن را بفارسی کوک و کامو گویند و کم کردن خوسین شیان و بالفهم
 نام مردی خسیس بالفصح و زواید و ناکس و چیزی زبون خاس بالفصح و بودن خلیس آینه خوس
 بالفهم پنج یک و بالفصح یک و بالفصح پنج عدد و پنج زن چنانکه خسیس پنج مرد و پنج یک گرفتن و پنج شدن پنج
 گردانیدن و پنج شدن و بالکسر یک نوبت آب بر شتران بهر پنج روز و شتری که بهر پنج روز یک نوبت آب
 آرد نیز خوس گویند و نوعی است از جامهای سرد و نام شخصی است خاس پنج کننده و پنج و بر تقدیر اول
 خاس پنجمه و خاس الاربعه توان گفت و بر تقدیر ثانی خاس پنجمه توان گفت و خاس الاربعه
 نتوان گفت خسیس روز پنجمه و پنج یک و جامه که درازی او پنج کز باشد و شتری که پنج نوبت آب
 و آن مقدمه و قلب و پیمه و مسره و ساقه است و بدین ترتیب است در ترکیه بر اول و قول و بر فقار
 و بر فقار و چند اول خوس لقبین و پس رفتن یعنی و بالفهم و تشدید نون منقوع کوکب سیاه بعضی
 گویند پنج کوکب سیاره خیر آفتاب و ماه که آن را خمسة شیخه گویند خوس بالفهم پس ماندن و پس
 چیزی شدن خوس بالفصح و تشدید نون دیوسر کشنده و و پس روزه فندک لیس الفصح فاو ال
 و کسر را شراب و گندم کنه خوس بالفصح بیوفانی کردن و حیانت نمودن و کار رسد شدن خوس
 بالکسر و رخت انبوه و بیشه شیر و بالفصح بوس گرفتن مردار و کاسد شدن چیزی و عذر کردن کسی

باب الحار مع السین

خوش بالفصح خراشیدن و پوست باز کردن و اندام خراش بالفصح خراشیدن و کسب کردن برای عیال و
 طلب رزق خشناش کوکب روم و موم با سلاح و زره خشناش بالکسر جوی که در بین شتر کنند و شتران زمین
 حوال و کنار چیزی و مردی که کشت روان باشد و بدین معنی الفصح و ضم نیز آمده خفشن لقبین خفشن و جوی خفشن
 از روی خلقت یا از بیماری و در تاریکی چیزی دیدن و در روشنائی ندیدن و خرد بودن پیش کوکبان شسته
 خفاش و بالفهم و تشدید فاشیه و در قاصوس خفاش را بطوطا بیان کرده و در بطوطا گفته که و بطوطا خفاش
 باشد خفشن بالفصح خراشیدن و بطیانچه زدن و بریدن عضوی و زدن کسی را خموش لبسهم خراشیدن بالفصح
 پشه خوش بالفصح تپگاه و سرین مردم و نیز زدن و کاح کردن و گرفتن و بالفهم دمی است با سندان
 حیث لبس با است که نارهای سطر دارد و ننگهای با فند و آن هم گمان است

باب الحار مع الصاد

بفتح آنستین و خواور و عن بهم کردن خلیص طعمی که از روغن و فرما سازند و سی است بکرمان
 تر حص البفتح تخمین کردن پیره بر درخت و گشت در زمین و گمان بردن مورد و غنق و باکسیرین حصه
 از تخمین و باطنم نشان و چوب نیره و تفل پیرسته از برگ و سلع و چوبی که در شکاب بر پنا بندند و طلق از زرد
 نقره و حلقه که شواره و چیر اندک و بدین دو معنی یکسیر نیز آمده و باکسیر شتر قوی ذیره باریک معرب خرس و تخمین
 که سینه شدن خراص با بفتح و تشدید را در وزن گو و تخمین کنند و حص البضم و تشدید صا و خانگی و توارده
 و کان شراب و شراب نیک و باکسیر ناقص و بفتح خاص کردن و تخمین خصوص البضم خالص ساده و بنایسته
 بچیزی و بر چیز سفید و جوی آبی است شرقی بلند و بر کنار آن تصبیه است که از نایزه خالص گویند خالص تخمین
 درختی است مانند انگور و خوشبو است و بد زنت و یکرا و نیمه بلند شود و دانه است مانند عقیق و حرکت کردن
 استخوان در میان گوشت و باکسیر دست خلاص بفتح رانی و رشتن و باکسیر زبیره هر چیزی و
 نشان چیزی و نقره و طعمی بی عیش و سره و مسکه و باطنم و تشدید لام و پنجهای خانه خلوص البضم ساده
 و پاک شدن و رسیدن کسی و در چیز مایه باشد حص البفتح باریک کردن گرگی کسی را
 تخم حص البضم فرو نشستن آتاس تخم حص لاغریان دشمن خوض بفتح فرد و زبیر چشم بفاک و باطنم
 برگ خرا و جز آن که انسان بود یا وز بیل با فند خواص بفتح و تشدید و زبیل بافت و فرو شده
 برگ خرا و تخفیف داد و تشدید صا و جمع خاصه حص بفتح پیرایه اندک و سیاهی که بدان نویسند و
 و بد معنی یکسیر نیز آمده و غل اسیر و امی که گریه و آهنا بدان تشدید

باب استخراج مع الضایر

حصص البفتحین طعام رنگ رنگ و مهرهای سپید که طفلان را پوشانند حصیص جایی لنگا شده از
 کثرت باران حصص بفتح تن آسانی و عیش و نرم رفتن و قلند کردن و دختر را فرو داشتن آواز انداز
 کردن و آسان کردن کار و انداختن کسی را از مرتبه خود و کلر را کسر اوان و بیانی تقسیم شدن خاص
 فرو و آواره و کسر دهنده و نامی است از نامهای خدا تعالی و معنی آن خوا گرفته جباران خوض
 بفتح تاب و در شدن و اسب را تاب در آوردن و به سخن در آمدن و جنبانیدن شمشیر در جانی که در شمشیر
 و شراب آنستین و لکاری یا سخی در شدن

باب استخراج مع الطار

بفتح بفتح دست و پا زدن ستور و به چوب رختن برگ درخت و انعام کردن بر کسی به معنی و
 و علقی و وانع نهادن بر سرین ستور کوس رفتن شیطان و دست رساندن کسی و تخمین برگی که از زدن

خطا ط با کسر و ان سرین شود و با نفهم دیوانگی خرط بالفتح چوب تراشیدن و دست المین بر شاخ تبارک
و بریز و در اندن دارد و می سهل شکم را و دراز کردن آهین را چون هم و و جزان و بختین ملتی که بدان شیراز
ستان بیه و است شده آید خرط بالفتح و کشید را تراشیده چوب و غیر آن خط بالفتح و کشید را تراشیده
دو شستن و خط کشیدن بجهت فال و جزان و شکافتن گرد را در راه و راز و موهنی است و در پامه و جای بستن
شقی با در بچین که در آن جاسزه خوب می آید و می فروشد و نیزه خطی منسوب است بدان و با نفهم که می است
در که در راه و فراخ و با کسر یعنی که باران در و نباریده باشد خطا ط بالفتح آنختن و با کسر نادان هر چیز
به با چیز دیگر آمیخته شود و مکانی و تیری که چوب آن در اصل کج بوده باشد و یکی از اختلاط اریقه و بومی خوش
له با فوشه و بهما و دیگر آمیخته باشد خطا ط کاه و پست بهم آمیخته به جهت علف سفور و بنید از خرا و زبیب با
انگور و رطب بهم آمیخته و آخر کار و انبار و شریک در حقوق ملک و شوهر و این هم و جماعتی که کار ایشان
بلی باشد و آمیزش کنند و با کسبی و گل آمیخته با کاه خطا ط با کسر شوریدن عقل و آمیزش نرماده و
اختلاط شتران و مردم و مواشی با یکدیگر خطا ط قومی از اراک که میوه کوچک دارد و آن میوه را نیز گویند
و شیر ترش و هر چیز ترش تر از شیر ترش و شیر ترش و شیر ترش و شیر ترش و شیر ترش و شیر ترش و شیر ترش
شود و خطا ط بریان بی پوست چنانکه سیب بریان با پوست و شیری که پوشش متغیر شده باشد خطا ط با نفهم
شلیخ نازک و در و جیم یا لاک خوش سپرد و می است به خطا ط بالفتح رشته و در رشته کشیدن رشته
سیند و در کردن که آنرا انخاع و حرام نغز گویند و با کسر و فخته و خیط باطل یعنی سلب و ذرات هوا که از
روزن خانه ظاهر شوند و لقب مردان بن احکم بواسطه آنکه دراز و بسیار حرکت بود و خطا ط اسود و سیاهی
شب خطا ط بغض و دشمنی صبح خطا ط با کسر سوزن و بالفتح و کشید یا در رس

باب انخار مع العین

جمع بالفتح پنهان کردن و بجای می قسم شدن و در آمدن خضع بالفتح رقتن را بهر سوره قومی و تساقطن و
در ختن خدع بالفتح و کسر و لقیق و لبورخ در شدن سو سمار و خشک شدن آب و مان و کاسه شدن
بازار و باز ایستادن از عطا و رنگ رنگ شدن و ناقص شدن خاوع و منیده خداع بالکسر فرب دادن
میر را و بالفتح و کشید و ال سخت فرینده و سکون و ناقص و ناسره خدع بالفتح بریدن و ریزه کردن
دوخت خسرع بالفتح شکافتن و بختین سستی در چیزی و شکستن و جدا شدن شاخهای درخت حن یا
نزع با هم دیوانگی شتر خروسع بالکسر و فتح و او بیدانجیر و هر چه دو تا شود اگر گناه سبب سستی ساق آن

خشوع بفتح خ شامت کردن از رفیقان بخش کردن نیز اخشوع باضم فروتنی کردن و فرو
 نهادن یا نیدن چشم و نزدیک شدن ستاره لغروب خاشع فروتنی کننده بای ویران و دیگرگون شده
 که در اینجا خانه نماز مخصوص باضم فروتنی کردن و میل کردن ستاره لغروب و بعضی گفته اند که مخصوص
 تواضع و مسکنت است و خشوع بفتح نکرده آواز و برنداشتن چشم سپ و آن فروغ و خون قلب است
 خلع بفتح پیرون کردن جامه و موزه و فعل و طاعت دادن وزن را کردن شوهر بر مالی که بستاند و
 مغول کردن از محل و غار بر آوردن خرشه و بزرگ شدن کیه کوک از جهت بلوغ و باضم طلاق زن
 مال کابین و جبران خالع رطب نیک بختی وزن را گشته از شوی و شوی را گشته از زن مالی که در
 و شتر که بر نتواند سبقت دلو سنی کردن او چون بر دوسوار شوند خلع صیاد و قمار باز که داد او نیاورد و محول
 و گرگ و مردم پریشان روی و بی فزایان جماع باضم خمیدن در در قمار جمع با کسر و دیگر گشتن و خشوع
 باضم نرم کردن و فروتنی کردن خالع بد گمان و بد کار *

باب اسخار مع الفار

حرف الفتح شتاب فتن و کام نزدیک نهادن و انداختن آسمان برت را و بریدن جامه و نیزه کانی
 و با کسر فتح دال یا را پس این حرف بالفتح انداختن سنگینه و خسته خرا و جزآن بد و انگشت یا بلفظ خدر و
 باضم جرم پاره گرد که کودکان و زنان ریسمان کنند و به دوست بکشند تا آواز کنند و در چالاک و در حاکم و کاهن
 و شتری که از آن جدا شده باشد و برق در شنده و در بار که از ابر جدا شود و گلی که طفلان خمیر کرده مانند شکر سازند
 و بدان بار کنند و هر چه که بپا کنند شود از پیروی حرف بالفتح سیوه چیدن و بختیدن تپاه شدن عقل از کلان سال
 و بفتح خا و کسر امر و تپاه عقل و کلان سال خروف بالفتح برده و کراهت پیش و هفت ماه خروف نگاهبان
 خرا خراف بالفتح و کسر وقت سیوه چیدن خریف بالفتح و آن سه ماه است میان تابستان و زمستان
 که در آن میوه چیده میشود و باران این فصل باین خریف گویند خرافت نخدا که خراف از وی باز کرده باشد
 خروف بالفتح پست و باره رفتن و بختیدن سفال و سب و هر چه از خاک سازند و به سب و محسوف
 باضم نرمین فرو شدن و گرفته شدن ماه چنانکه کسوف گرفته شدن آفتاب و بعضی گفته اند که کسوف
 گرفتن تمام آفتاب و محسوف گرفتن بعضی و بعضی اول زمین محبته نیز آمده محسوف بالفتح فرو بردن
 برین کسی را و به مفاک رفتن چشم چشم کردن و دریدن و دریده شدن و کم شدن و کمی و لانغ
 شدن و بیرون آمدن از بیماری و کثرتن ماه در سنگ لاج که آب از آن نفع نشود و آن آجیه
 خیف گویند محسوف بالفتح خمیدن و در یافتن و سنگ سر گرفتن و آو از آمدن از برت

کبر روی راه روزه خصیف یا فتح فعل و دوشن فعل را پاره زدن و چیرنی را بچیرنی پیوند دادن چسپاندن
 فعل خبر نخت و سرتخت آن را خفند گویند خصیف خاکستر فعل و دخته و شیر تازه با است آبخته و خیزد و رنگ
 خصیف با فتح و تشدید صداد فعل و زور و غوغا و لقب و دشمنی است از علمای مذہب حنفی خصیف
 با فتح طعام خوردن و نیز دادن و تقیین چیزهای خور و یا کلان خطف با فتح ربودن و خیره کردن برق
 بنیائی را و زور دیده شنیدن و یو گفته ملک را خطف را بنده و برقی را که چشم خیره کند و گرگ و فلفله
 مرغی است که چون سایه خود را در آب بیندیشد که سایه خود از آب برآید و آنرا ملاعب ظلمه نیز گویند خطف
 باضم و تشدید ظاهر آن کج که هر دو سر خود را در آب بیندیشد و بدان میگردد و مرغی است که کوچک باشد
 آنرا بقا است پرستد و گویند و عوام اباسیل خوانند و نام اسپ است و با فتح دیو و نام اسپ است و دیگر تغییر اول
 خطیف شتر تیز رو و آردی که در آن شیر کنند و بپزند و بقاشق خورند خف با لکسر و تشدید کج
 و گروه اندک و باضم موزه و کت پاشی شتر و شتر مرغ و کت پاشی آدمی که بزین میرسد و زمین و شتر و شتر مرغ
 خفوف باضم سبک شدن و بزودی رفتن و اندک شدن خفاف باضم سبک و نام مرد و بالکسر و تشدید
 و سبک آن سبک باران و تشدید و تشدید موزه و زور و لقب و دشمنی است از علمای مذہب حنفی خصیف
 سبک و نام بحر است از بحر باس عروض خلعت با فتح پس و قرنی بعد قرنی و سخن تباد و خطا و کوتاه
 ترین استخوان پهلوی و دم تبر یا سر آن و تبر بزرگ و سراسره و پس آئیده و فندند بد نسل و مرد و خیر و جمعی که
 از قبیلہ رفته باشند و جمعی که حاضر باشند و آب بر کشیدن و قی کردن و بالکسر سرستان ستور و مردم و خیر مختلف
 و مرد و جوج و گیاهی که بتابستان رود و بفتحین پس آئیده و فرزند نیک و فتح اول و کسرتانی شتر و آدمی
 استن خلایف بالکسر خلعت و ساز گاری کردن و درخت بید خلوف باضم بو گرفتن و مان و موزه و بوی
 گردانیدن طعام و تپا شدن کس و آب بر کشیدن و جانہ کنند بیرون و نو پوشیدن و پس ماندگان و فغان
 و قبیله که از ایشان هیچ کس نماند خلیف راه بیان و کوک و خالف آب کشنده و پس مانده و مرد
 بخیر خلایف پس آیندگان و بادشاهان خفاف بالکسر سستی سر بند دست شتر و سر چپیدن شتر
 از مهار خصیف کمان بید خوف با فتح نهیدن و کشتن کس را و دانستن و اویم سرخ
 خواف با فتح ناحیه است پهنای پور و بانگ مردم خیف با فتح ترسیدن و جاس بلند تر انداز
 آب و سر و تر از کوک و هر بلندی ریخته که در کنار کوک باشد و پوست پستان و موضع است در
 جبل اسود پس کوک ابو قیس و مسیحی نیست و مسیحی است در سنا که در موضع خیف واقع شده و تحقیق
 کبود شدن یک چشم سپاه شدن چشم دیگر و فرار شدن پوست پستان و سرخ شدن علامت

مات النخار مع القاف

مات النخار مع القاف

باب النجاة من الكاف

خرک یا قصبه بجاج کن خارقی قصبه را خبریه ایست به بحر فارس خشک با قصبه
استخوانی من عبدالله بن شیا موری محدث خاشاک به کون شین می است به کراان^۱

باب استخراج اللام

حال برادر باور و علم لشکر و لفظه سیاه که بر اندام باشد نشان شتر نر سیاه و ابروی باران و برق و کبر و
جامه نازک و لویی جامه است از بر و دو جوان در و در و ضعیف دل و تن و مرد و عالی از علاقه محبت و میر از محبت
و است شتر فر و لنگی ستور و لکام سپ و جامه که مرده را به آن پوشند و صاحب و ملازم و گیاهی است **خصل**
بافتخ دست و پا بریدن و رفتن بین و نماز که مستغفل و بر کعبه سبط و باز داشتن و دور کردن و قرض دادن و عادت
خوشن و آنچه زیاده و بلند بر آنچه در برد داشتن بار شرط کرده باشند و تناسی و فساد و اجساد و فاج و بدین و دوشنی
بفحشین نیز زنده و فحشین و یوانه و دیوانگی و تباها شدن و قوا هم ستور و مرغی است و توشه دادن و شکار خیال
بافتخ تباهی و گمراهی و هلاک و رنج و مانگی و زهر کشنده و زرد و اهل نار و نام اسی است **خصل** بافتخ و شتر
و نهان شدن لگ بر سر شکار و با کس کف و سوراخ خرگوش و باضم و تشدید تایی مفتوح شهریت بسیار و نهان
خصل بافتخ شرم و حیاء داشتن و تشادی نمودن و در پوشش و خاموش ماندن و رفتن شتر در گل و گران شدن
بار بران و دراز و انبوه شدن گیاه و پوشیده شدن کاه بر کبی و تحمل کردن و سستی نمودن از طلب و زنی کاهلی
و فساد بسیار و پاره شدن و امن بر این و بافتخ و کسر و دم جامه که نه و فراخ و دراز و گیاه بلند و مر و شرمین
دین پر گیاه **خصل** پری و انگلی ساق و باز و **خصل** بافتخ و زوگذاشتن و خوار کردن و پاری نمودن
و باز ماندن آمواده از راه و دستادن او بر پیر و خور و **خصل** بافتخ و نه است معروف نیز مرده که از اینند
راقی گویند **خصل** باضم و خور و زای مجده و سکون عین جمله و کسر با ناحق و باطل و بحدف یا نیز آمده
خصل بافتخ و خور و زای با سخنان عجیب **خصل** بافتخ و آنچه بودی گردیدند و تیر اندازی و جز آن مشافها
درخت که در هم رفته و فرو بسته باشند و بریدن پیری و زیاده شدن بر **خصل** باکسر و **خصل** بافتخ
خوی و اینک و گاهی در خوی و بدین استعمال کنند **خصل** باضم و کوفندگان و سنگان که گوشه های ایشان است
انداخته باشند و سختی گرا و فحشین و یکی و تناب و تباها و فحشین سخن از بسیاری و دراز می و در خطر اب در اسپ
و نیزه و خرایدن و گردن پیچیدن و این **خصل** نام کافری است که بر سر غلام خود دست بپرده کعبه ده و
تا حضرت و راه کشد آخر حضرت امر گشتن او فرمود و بافتخ اول و شکاری است و شتابکار و جو اندوز و عطا و شکر
که به دقت بخورد و جامه که درشت و سبط باشد و دام حیاد و طرف خیره و جامه که از دانه های نرین می کشند
خصل باکسر و باضم و دست و بافتخ و در شش شدن و شکافتن زبان شتر نیمه تا شیر نه مکه و لاغر شدن و
سرکه در راه در میان ریگ و مر و ضعیف و خجسته **خصل** و جامه که در گی است و گردن و پشت و لاغر و
فر و رنج اندک بر و خیر ترش و شتر نیمه و خیر و خوبی و فضل و شرف و شکاف جامه **خصل** باضم و فحشین و شتاب

در خنده و تباهی کار حلیل و در پیش و بد حال و دوست صداوق خیال با کسر کسی دوستی کردن و نیم
 چیدن و میان چیزست و چوبی که در میان خانه نمند و چوب دندان دوستان فضاقتها و عادتها و در خفا و بد
 سه مخفی جمع غله است و بافتح نموده خواب که بنور کرده باشد و چون از کی کلان شود و بگویند و بافتح و تشدید لایم
 سکه در پیش خیال پای برنج و آنرا غفلت نم برد و غایب گویند و شهری است باور با بجان نزدیک سلطانیه
 خمول باضم گنام بودن خیال گنام و بی قدر که او را کسی نشناسد و باید گفت و خجل بافتح ریشه جاسد
 با کسر الضم دوست صاف و فاعل خیال باضم دوست فاعل و در می است که در فاعل انسان و در
 حیوان بهر سواران می گفت و خلیل طعام نرم و ابراب و جاسد ریشه دار و پزده ناک خول بختین چشم و
 عدم و آنچه حق تعالی و بد از نعمت و دولت فاعل واحد و فاعل یعنی نگارنده و چیزی و معنی خراسته
 نیز از خلیل بافتح سواران و در میان خیال بافتح پندار و تحفه و صورتی که در خواب دیده شود و یاد بیدار
 تخیل کرده شود و بماند یاد که در گشت زار بر چوبی بندند تا و خوش و طپور او را انسان خیال کرده بر بند و در
 است بنی تغلب را و گاهی است و نیز گاه و هیان

باب اخبار مع المیم

ضمیم بافتح فکر کردن و تمام خواندن قرآن شریف و باخر ساینیدن چیزی و بختین خبر مکرده شده تمام با کسر
 گلی و رموزی که بران مهر کنند و تمام حتم کننده و فتح و کسر تا انگشتی و جز آن که بدان مهر کنند و بختین ختام و ختام
 خواتیم جمع و تمام بختین کسر و فتح تا پیاپی با صلح ضم بختین پیاپی و بطبری آن ضم بختین چاکران
 و غلامان خادم و احد ضم بافتح بریده شدن و در آن باز چنگال دست شدن و بختین زفا نیز بخت اول
 و کسر و ضم شمس بریده و جو اند و ضم بافتح در باز کردن موزه را و مگافتن بره بینی و بریدن و کم کردن و بختین
 و سوراخ کردن و بینی کوه و نرم و در شرفتن فاز فلول و سم از فاعل و باضم و تشدید را بفتح و شرفتن و باز
 و این معرست و خط و هم بختین بینی یا بینی و شراب و دست کنند خرا طیم هتران کوم ضم بافتح شک کردن و در
 سوراخ بینی شتر طلق کردن و برنج در کشیدن و بختین درخت که از پوست آن رسن باضم ضم بختین
 خیم یعنی بنی بختین بد بوشدن گوشت و بزرگ و فراخ شدن بینی و بد بوشدن بینی بواسطه علقه که در آن
 پیرا شود و خشم باضم افتادن بختین کس و در بزرگ بینی و بد و کوه بزرگ بینی و لقب مردی است و شمشیر
 و بافتح و تشدید شین مرد بسیار بزرگ بینی خصم بافتح بدل و خصومت کردن و بدل و خصومت کننده
 باضم گوشه جال و باده دان و جز آن و بانب و طوف چیزی خصیم دشمن و هم خصومت خصام
 با کسر بدل کردن با کسی و بدل کنندگان جمع خصیم خصم بافتح پیمه و بان خوردن و باضم و فتح ضا و تشدید

مرد بسیار عطا و شتر کلان سال خطم بالفتح مهار کردن شتر را و بر بنی زدن شتر را تا خطام در آن کند و
 اطرا و نه چرم و وقتن و زره بر کمان کردن و تکرار کردن بر سر سخن بر کسی تا فراموشش کند و منقار مرغ و سر پینه
 و پیش برین متور که از افباری یوز گویند و کار بزرگ و موضعی است خطام بالکسر مهار خطم بالکسر و دست خطام
 و خانه آمو و به رود و بر ختم بالفتح و تکرار بهیم گنده شدن گوشت و رونقن و پاک کردن چاه و خانه و و شیدان
 شتر را و با نظم قفس باکیان و چاهی است در که و تکرار خیم موضعی است بخند میان مک و و تکرار و بهما الله عز
 و شرفا خاص به تشبیه سیم گوشت گنده خیشوم بالفتح و خیم بالکسر خود طبیعت و بالفتح و سیدین و بدو
 کردن و بر گشتن مک و یکد به صاحب آن و پابر و شستن و خانه که از شاخ و رخت یا چوب و گاه سازند بر گریا و حوا
 و بدین معنی بکسر فتح یا نیز آمده جمع خیمه است قیام بالکسر خیمه و بالفتح و تشدید خیمه و دوز

باب النحر مع النون

خاقان با شاه ترکان خان کاروان سر او دکان و صاحب دکان را نیز گویند خافقین بکسر فتح
 قاف مشرق و مغرب خفن بالفتح و زوشتن و پیچیدن کنار جاده و جز آن دو وقتن آن تا کوته شود و مانا کن
 طعام روزی و دو روز کردن حرف دوم در عروص قحش بالفتح فتنه کردن و بفتقین و اما دو پر زدن و برادر زدن
 و هر که از طرف زن باشد و فتنه مادر زن و بالضم و فتح تا شریعت معروف حمان بالکسر فتنه و چاهی بریدن
 قضیب چاهی بریدن اندام زن خنن بالضم و اما و شدن خدان بالکسر و خدین بالفتح و دست
 و مشق و خذلان بالکسر و گدازتن و یاری و مدد کردن خراطین بالفتح کههای سرخ و راز که درین
 نمناک میباشد خرقان بالفتح و سکون را و فتح را خلاست و می است به بسام از انجاست شیخ ابو الحسن خرقان
 و بالفتح و تشدید را و می است به بهمان خرقان بالفتح مال کهنه نهادن و پنهان داشتن راز و گنده شدن
 گوشت و به معنی بفتقین نیز آمده خسران بالضم زبان خشن بالفتح و کسر شین و رشت و مرضی است
 خشن بالضم و فتح شین قبیله است از آن است ابو ثعلبه خشنی حصین بالفتح و کسر صا و نیز خرقان
 بفتقین طبعین دل و جتن باد و جسدین سراب و علم و مانند آن حسمن بالفتح به کمان و حدس و چیز
 سخن گفتن بفتقین گنگی خمان بالفتح و تشدید نیزه ضعیف و مردم دون خمن بالفتح و تشدید
 نون به بدین تملخ و گرفتن مال خون بالفتح تا راستی و بی وفائی کردن و ضعف و سستی و نظم
 خوان بالضم و کسر به در و طعام نهادن و نیزه و معرب نون خون بالضم جمع و اخوان بالفتح نیز خوان
 خوان آمده و بالفتح و تشدید و او بسیار ثبات کننده و بالضم و فتح و تشدید و او سهریج الاول خمر را

نیزه و تشدید

بالفتح و ضم و او خشی است ریش و اید که از ریشه آن حصیر و جز آن می بافتند و از چوب آن دستیه چاک است جز آن
کشد به پیشانی بیت گویند

باب السحار مع الواو +

خرو بالفتح سرگین انداختن و بالکسر سرگین خرو بالفتح قهر و سیامت خطو بالفتح گام نهادن و خطو
بالفتح تخطی شدن و غلوت کردن و الخسوس داختن و بالکسر خالی و بالضم و تشدید و خالی شدن

باب السحار مع الیاء

خشی بالفتح پنهان خشی بالفتح سرگین انداختن گاو و بالکسر سرگین گاو و خرمی بالکسر در بید و شهرت
افتاد و ورسوا و غوار شدن خشی بالفتح تربیدن خطمی بالکسر و بالفتح گایا می است معروف خطی
بالفتح خا و کسر طاعت شد یا گام زنده خطمی نیزه منسوب به وضع خطی بالفتح پنهان کردن آتشکار
کردن و برآوردن باران موش را از سوراخ و ضعیف و زخیدن برق و غنویت را بمعنی آورده و
بالفتح و کسر فاخته و تشدید یا پنهان خطی بالفتح و تشدید یا خالی و بی هم خماسی بالضم کلید خنج
خواتی بالفتح و تشدید یا بر مای پنهان یا بال مرجع نزدیک بعل و آن ده بر باشد و شاختای
نیزه یک بند درخت و پنهان کردن تن آدمی پنهان باشد و پنهان شد با جمع خافیه است و هر چیز منسوب
بشهر خواف +

باب الدال مع الالف +

و اما در یاد به تشدید میم سوراخ موش و با بالفتح مع کوچک مورچه و بالضم و تشدید بالکسر و بی
بالضم تاریکی و را بالفتح بازداشتن و دفع کردن و عار بالضم خواستن حاجت از خدا تعالی و عجا بالفتح چشم
سیاه و زان و فلی بالکسر درخت خندهره و مار بالکسر خوند و مار بهر سه حرکت و مشهور فتح است پیری
که بان در مان کرده شود و بی همه بینه بیماری است و بی و و مار بالفتح زیرکی و وجود نگر

باب الدال مع الباء

و اب بالفتح و سکون همزه و جین ریج کشیدن و گوشتش و کار و عادت کار و سخت راندن سستور
در اندن چیز را از پیش خود و اب بالفتح و تشدید یا بزم رفتن و سلاطیت کردن شراب بیماری و جسم کندی
در جاعه و بالضم خرس و اب اصغر و اب الکبریات انش صحرای دینات انش کبری و چون مطلق و بالطلاق
کشد نبات انش کبری باشد و میبزم رفتن و اب بالفتح غار عمیق و چیز فربه و جب بالفتح بازداشتن
و جماعت کردن در اب بالفتح در سوراخ کوچه و عادت کردن در رفتن گاه نمک در کوه

و اما در یاد به تشدید میم سوراخ موش و با بالفتح مع کوچک مورچه و بالضم و تشدید بالکسر و بی بالضم تاریکی و را بالفتح بازداشتن و دفع کردن و عار بالضم خواستن حاجت از خدا تعالی و عجا بالفتح چشم سیاه و زان و فلی بالکسر درخت خندهره و مار بالکسر خوند و مار بهر سه حرکت و مشهور فتح است پیری که بان در مان کرده شود و بی همه بینه بیماری است و بی و و مار بالفتح زیرکی و وجود نگر

و عجب بافتح فرج کردن و مجامعت کردن و باز داشتن و عجب بافتح و تشدید عین ملیح و بارگشوده
و لب باضم و زنت چار و دو لب بافتح و اضم چیزی که با آن آب کشند معرب و دل آب است جمع
و وایب و وایب به تشدید با جبیندن

باب الدال مع التار

و ایهه کار بزرگ و محلی و بلا و ایه به تشدید با جبیندن و غاب استقال او در حیوانی است که بران سوار شوند و
دانه الارض از علامات قیامت است یا اول علامات و آن حیوانی است که کوه مضار را شکافته در کمره بیرون آید
و حال آنکه مردم در انوقت بمنامی رفته باشند و گویند به با طاهر شود سه بار و با او خاتم سلیمان و عصا موسی
باشد و موسی را عصا زنده و خاتم مهر کند بر روی کافرس نقش میشود و در آن که این کافرس و آرتی خط کرده
نرمیت و گردش زبانه و ایهه خواهش و آواز اسپان در جنگ و بقیه شیری که دست پان باشد و شیری که
را بخورد می کشند و آرتی سر او خرمین ماه و ایهه باران پیوسته و گویند و کبوتر که املی باشد و ایهه
حجت باطل یعنی لغزنده و ایهه نقیشتی که برای کودکان بر لوح کشند تا تسلی شود و بدان باندی کشند
ازین جا گفته اند الد نیاد ایهه و ایهه چه را پاک کردن و دیده آواز و سر آوازی که چون آواز
رسیدن سمع شود باشد بدین سخت و ایهه باضم و تشدید بار آه طریقت و حال و بافتح و تشدید بار
روغن و توده ریگ و زمین مهار و کبر و ایهه باکسر خلاف قبله و بافتح و ایهه چیزی و نرمیت و جنگ
و نقیض دولت و پاره از زمین کاشته شده که آن را بپندگی کاری گویند و بقیقین ریش شدن ستو و حله
باکسر و ایهه نرین باد و جمل باضم و فتح جیم شامی است از آن و ایهه باکسر سر دار لشکر و نام صحابی
است که بغایت صاحب حسن بود و جبریل عم اکثر بصورت آدمی آمد و بدین منصف بفتح نیز آمده و ایهه باضم
از زن و راسته باکسر بنی لقتن و ایهه باکسر و استن و رتبه باضم عادت و خوی و دلیری و جنگ و ایهه
هر کاری و رتبه به تشدید یا حیوانی که حیاد در پس او پنهان شود تا شکار را تیرزند و حلقه که بر چوبی میایزند
تا نیزه بازان او را به نیزه برانند و رتبه بقیقین پایه و پایگاه درجات جمع و باضم و فتح را نزد بان
و رتبه باضم و تشدید را طاهر مشهور در کتبه باکسر حلقه زه کمان که بر گوشه کمان بندند و دوانی که بر
کمان و تنگ اسپ بندند و بقیقین تیر چیزی و در کات النار سازل و درخ و رتبه بقیقین سپهر و ایهه
باضم و تشدید را در دایر بزرگ و باکسر در و که با و میزند و خون و بیاری شیر و دانی آن و روایی
یا زار و ریزندگی باران و ایهه باضم و تشدید را جامه است و اکثر جامه صوف را گویند دست باضم
و سکون بین مهر و شست و دست اوراق و دست جامه و صدر خانه و سیعته عطیه کلان و طبعیت و

و کاسه و ماده خوب و توانی و شست بسین مجله صحرای شهری است میان اربل و تبریز دوی است باصفهان
و دوشنت ازین موضعی است بر سافت سی فرسخ از شیراز و عاقبت باضم فرج و طرافت میوه است بافتح خوانان
بسوی طعام و جنگ کسی را و با کسر دعوی نسبی کردن و فقه بافتح یکبار و باضم باران که بیکبار آید و فقه باضم
و تشدید فاعلی چیزی یا رو آن و وقتا که صحبت و طرافت آن واقعه به تشدید فاعلی که بسوی دشمن حرکت
کنند و فقه با کسر و تشدید قاف باریکی و باریک شدن و حساست ضابطه و باضم خاک نرم که با آتش و باران
و توابع کوفه و نمک با توابع ابل آینه و دقیقه خیر باریک گویند و با صطلح نجوم یک جزو از شصت جزو و وجه
و قافیه باضم آنچه از برج و جزآن گویند و کته بافتح و تشدید کاف دکان و زمین ریگی هموار و کوفت و جزو
کردن و لاله بافتح راه نمودن و با کسر و فتح دلایلی کردن معبه بافتح قطره اشک معبه با کسر و کوفت
نشسته و شک و سود مردم و نشان سرد موضع نزدیک سر و مات بافتح ناکسی و زبونی و دوات بافتح
در ویسای کنند و آنرا جره نیز گویند و دوحه بافتح درخت بزرگ و موج جمع و دوحه بافتح گردش نامه بینکی و
ظفر و اقبال بسوی کسی و نیز دولت چیزی که دست بدست گردد و باضم نوبت و غنیمت و غلبه و در جنگ
و بعضی گفته اند دولت باضم در مال و امر آخرت و بافتح در جنگ و در کار دنیا و بعضی لعکس گفته اند و هشتم
بافتح حیرت و سر اسکی و همه باضم سیاهی و تیه با کسر و فتح یا خون بهادان و خون بهادیه با کسر همیشه
و بارانی که بیایه بار و دیکته با کسر خروس

باب الدال مع التاء

و احوث بافتح و سکون بهره خوردن و ث بافتح و تشدید ثا باران ضعیف و عمت بافتح اول بار و با کفیه آب لهما
با کسر شیره دنده و مرد و دیر و ممت بافتح نری و هموار و بافتح و کسر سیم یا نرم و رنگ و دیو و ث بافتح و تشدید یا تواد و
ببغیرت و بی میست

باب الدال مع الجیم

و اوج به تشدید جیم شب یار یک کار بیان و سوداگران و دود گاران و با اوجان حاج قال صلعم و هو الدراج
و لیسو یا با کج و جیم بختن تاریکی سخت و بختن معبه باضم و جیم نرم رفتن و با جاج بافتح و الکسان اکیان و
خروس را نیز گویند و جاجیه کی در و جاج باضم و در بیان رفتن و گذشتن و مردن و گروی و نسل گذشتن و
بکسال گذشتن برشته راده و نژاد آن در جاج بافتح و جیم پیر و چیز و کاغذ و طومار و نوشته و شکن نامه باضم
صندوق و طبله که سیرایه و جواهر در آن بینند و بختن را بهاد یا بهیاسی نردبان و راج باضم و تشدید راعی
است معروف و نام موضعی است و سنج یاره معرب و سینه و جیم بختن فرج و نیک سیاه شدن

و احوث بافتح و سکون بهره خوردن و ث بافتح و تشدید ثا باران ضعیف و عمت بافتح اول بار و با کفیه آب لهما
با کسر شیره دنده و مرد و دیر و ممت بافتح نری و هموار و بافتح و کسر سیم یا نرم و رنگ و دیو و ث بافتح و تشدید یا تواد و
ببغیرت و بی میست

خلافت صبا و از غیبت صبا را قبول گویند و این پس در وقت برگردن جسته از بدت و آخر
 و بقیه خبری و اصل و میر رشته که در وقت تابیدن آن دست بطرف بالا برده شود و قبل آنکه در تابیدن آن
 دست بطرف سینه آورده شود و بار بالفتح ملاک بالضم نام روز چهارشنبه و بالکسر باره یعنی یک دوازدهمین
 که بندی کیاری گویند و گذشتن وقت و فتر بالفتح مال بسیار و فقیتهن چرک جاسته و جزآن و قنور بالضم
 نامیده شدن نشان روز و فراموش شدن و از یاد رفتن خبری و بالفتح مردکم نام خواب ناک و اثر ملاک
 شونده و غافل و شمار بالکسر جاسته که بر بالای جاسته دیگر پوشند و آن جاسته زیرین را شعار گویند و چهار
 حرکت و بیای و فقیتهن جسم آن شدن دست شدن و حریر بالفتح را ندن و دور کردن و بازداشتن گاو
 و گویند و جزآن و همچنین و حریر بالضم و فتر بالفتح خواهد و دلیل شدن و همچنین و فخر بالضم و در بالضم
 مردار بزرگ و بالفتح شیر گاو و غنیمت و نیکوئی و کار نیکو و ازین جا گویند رتبه دره یعنی خدای راست
 قبول و نیکوئی او و باریدن باران و بسیار شدن شیر و باران و جزآن و سریر اسب تیز و در و در و بالفتح
 تا به بسیار شیر و سر بالفتح نمره زدن و بازداشتن و دور کردن و جماع کردن و محکم کردن گشتی را
 و بار بالکسر سرخ و رسی که گشتی را بان محکم کنند و سر فقیتهن جمع و ستور بالضم فسخه جامع کل حساب
 که فسخه ای دیگر از آن بردارند معرب و ستور بالفتح و حریر بالضم گرمی است که چوب را منخور و و نام
 پدر ملاک خزا می که یوسف عرم را از چاه بر آورده بود و بدال امعیه خطا است و فقیتهن و دور کردن
 چوب در آتش و تباها شدن خبری و تباها و فتر بالفتح بوی بوی فقیتهن افتادن کرم در طعام و گذشتن
 و خواری و سختی و فتر بالفتح و الگسر کتاب جامع اوراق حساب و بار بالفتح ملاک و وار بالضم گردش
 سر از علت و نام تبی است و باین معنی فسخه نیز آمده و بالفتح و تشدید و او بسیار دور کننده و دور
 بالفتح گردش و وائر گر و گر و ندگان و فقیتهن و گردش های زبانه و خط نامی که در جمع دارد است
 و هر روز کار و همیشه و فرود آمدن و عادت و مهت و فی الحقیقه لا تسبقوا الله بهر حال الله بهر
 یعنی و ششام و هر یک و هر یک که خدای تعالی همان و هر است و چون بعضی از اعراب و هر یک را
 گمان بود که هر حادثه که نازل میشود منزل آن حادثه زمانه است پس و هر را و ششام و او ندی حضرت
 رسالت پناه صلوات بر او و هر که منزل این حادثه را و ششام میدید که آن منزل بحقیقت خداست که
 آنرا و هر یک داشته آید و میر بالفتح کلیه ساری تر سالیان و دیرانی صاحب دیر و منسوب بیان
 و بار بالفتح و تشدید یا که ندیده و اطلاق آن بر یک کس کنند و صاحب دیر یا نیز گویند و بجز
 بالفتح شب تاریک و یا هر حبس و بیمار معروف در اصل و نار بوده به تشدید فون براس

هر یک که خدای تعالی همان و هر است و چون بعضی از اعراب و هر یک را

آنکه جمع او دنا میر است و منور با کسر و فتح نون و او شهری است مشهور

باب الدال مع الزا

در ز بافتح کنارهای جامه که هم دو زند و نیم دنیا و لذات آن و غیر بافتح دفع کردن و جماع کردن و پنهان کردن و با کسر مابین دروازه و اندرون سر امیر و نیز بافتح دال جمع +

باب الدال مع الهمزة

دلس با کسر تن و شتاب و شیر و خرما و غسل و بافتح هر چیزی سیاه و با کسر جاعه بسیار از مردم و بوس باضم و تشدید با کسر معرب دیوس غیر تشدید و حسن بافتح بدی انگندن در میان گروهی و دستها در پوست گو سپند کردن در وقت پوست کردن و پر کردن چیزی را و لغزیدن و پنهان کردن سخن و پوشیدن بدی و حسن بفتحین آماش شدن سسم تنور و باضم و فتح غا جانوری است در بانی بصوت مشک که غرق شدگان را از غرق شدن بر ماند و محبت بسیار بادی دارد و از او یقین هم گویند در روس باضم ناپدید شدن نشان و ناپدید کردن و خالص شدن زن و رس بافتح خالص شدن و کشته شدن چاه و کشته کردن جامه و خواندن کتاب و جماعت کردن زن و کوفتن گندم در خرمن و کرکین شدن شتر و قطران مالیدن بر آن در راه پنهان و با کسر دم شتر و جاعه کشته و رس بافتح و تشدید بین قطران مالیدن شتر را و پوشیدن چیزی و نهان کردن چیزی زیر چیزی و سپس بافتح پوشیده داشتن مکرر چله و گدازه بغلی که آنرا بار و نتوان علاج کرد و خمس بافتح پر کردن ظرف و سخت پائمال کردن چرخ و نشان نیزه زدن بجای در راه بسیار نشان و با کسر شبه و لس بفتحین تاریکی و علف بسیار بزرگ و خمس بافتح سخت تاریک شدن شب و پنهان کردن در خاک و پوشیده داشتن چیزی و موس باضم تاریک شدن شب و لس بفتحین چرک و پر کنکاش شدن و وس بافتح خرمن کوفتن و پائمال کردن چیزی را و روشن کردن آینه و جز آن به مصقل و سپس بافتح جاس نرم کند رنگ باشد و نه خاک و گیاه است که رنگ سبزی غالب بر او باشد و یماس با کسر حمام و زیر زمین و مخفی و زندان حجاج بن یوسف +

باب الدال مع الشین

دلس بافتح خوردن و بفتحین شمع زبون خانه و همش بافتح حیران کردن و بفتحین شمشیر شدن

باب الدال مع الصاد

و همش با کسر ضمه دیوار و هر چه بالا تر از پنج و نیا باشد و نیا در او همش با کسر گویند و بافتح شافق بفتحین تنگی آب و در

	باب الدال مع الفاء	
وجع بالکسر جابر لغزان و یقین لغزین پای و شتر آفتاب و حوض باضم بل شدن حجت	باب الدال مع الطاء	
و اعط بالفتح و سکون هزه فخر کردن و گلو و پر کردن مشک و لفظ بالفتح زدن و سوختن +	باب الدال مع العين	
<p>و ریح بالکسر زده و پیراهن زن و بالضم و فتح را شب نشان زدیم و هضم و هم از راه که اول سینه و باقی شب سفید باشد و اربع بر کسر را صاحب زده و آنکه زده بود و دمع بالفتح و فتح کردن و بر آوردن شتر نشو را از شکم برمان و دمع بالفتح و تشدید عین سوختن و دفع کردن و راندن و دمع بالکسر جنبانیدن پیمانه تا به شیره و گنجد و پر کردن ظرف و بانگ کردن بر لودی و ج گفتن کسی را که افتاده باشد یعنی بر خیز و بدان و با هستی و دیدن مردم و همچنین دعه و دمع بالفتح چینه و کسی داون و دور کردن و باز داشتن و دفع بالکسر فرصت کردن در رنگ و اهمال کردن در آدمی حق کسی و دور کردن چیزی از کسی و هم چنین داه و دمع بفتحین بر خاک افتادن از خواری و درویشی و راضی شدن با ندی معیشت و ناگواری شدن شتر بچه را از شیر و دمع بالفتح نریامی افتادن و شتران و سپاه و کاع بالضم نوع یاری است که در شتران و سپاه می افتد و دمع بالفتح بیرون آمدن زبان از دهان و بیرون کردن آن و دمع بالفتح و بفتحین شتر شک و شتر شک ریختن و بفتحین نشان و اثر آب چشم بر رخسار و دمع بفتحین خواری و کسوف و دنا گس و بی خبری +</p>		
	باب الدال مع الفین	
و دمع بالفتح و دماخت بالکسر بر آتش پوست و پاک کردن آن و رنگ بزدادن با دمع و دمع بالکسر بر آتش و آنچه بوی پوست را بپزاید و بالفتح و تشدید یا آنکه پوست را بپزاید و دمع بالکسر فرو بردن و دمع بالفتح شتر شکستن چنانکه بفرساید +	باب الدال مع القاف	
<p>و و بالفتح و تشدید یا پهلوان از هر چیز باروی آن و سازی است معروف و بالضم اطمح است و لیفت است رختن و رفتار بران و پیش آمدن لشکر و در حرب و همچنین دلف بالفتح و الف تیر که نزدیک نشان افتد و از بایگه افتاده باشد و در شود و گام نزدیک نهنده بسبب بارگران که برداشته باشند و دلف بفتحین یاری لازم و و و بالفتح تر کردن و در دباب و سودن و تر کردن مشک را</p>		

و دمع بالفتح و دماخت بالکسر بر آتش پوست و پاک کردن آن و رنگ بزدادن با دمع و دمع بالکسر بر آتش و آنچه بوی پوست را بپزاید و بالفتح و تشدید یا آنکه پوست را بپزاید و دمع بالکسر فرو بردن و دمع بالفتح شتر شکستن چنانکه بفرساید +

باب الدال مع الكاف

والحق کسیر لون ناوان و لومی و فز و دستور لاغر و زبون و لفتح لون رکسیر آن و دانا ق شش یکدیگر
 و آن مقدار شست جو سیاه است معرب و آنک در این ق جمع و از دیا و یا بواطه اشباع است بر تقدیر یک جمع و حق
 باشد و بر تقدیر یک جمع و انا ق باشد بدل از الف است و د و ا لقی لقب ابو جعفر خلیفه ثانی از خلفاء آل
 عباس پس آنکه یک انا ق در خرج افزوده بود و حق باشد و در کردن و زایندن و انداختن و رجم آب
 منی را و قبول نکردن آنرا و حق و در ورق بالفتح و فتن سیرا که از پوست سازند جمع در ق و حق
 بالفتح سیرن و کوفته کردن راه و بر این فتن و زایندن و فتن بالفتح فتن آب و انا ق ریزنده آب
 و مار و انا ق یعنی آب ریخته شده اسم فاعل است یعنی مفعول و ق بالفتح و تشدید قان کوفتن و در کردن
 و بالکسر باریک و اندک دقیق آرد باریک و چیز اندک و قاق بالضم باریک و اندک و بالفتح و تشدید
 قان کوفته چیزی و قصار که بامیه را میگوید و در و فر و شش و لقب شیخ ابو علی که از مشاییر او ایست
 زیرا که از و فر و شش بود و لقی بفتحین جانور است که از پوست او پوستین سازند معرب و در و ق
 بالضم در آمدن بر کسی بی و ستوری و در آمدن صیاد در کازه و شکستن دندانها و مقی بفتحین معرب
 و معنی باد و بر و تشق بکسر اول و فتح میم و کسر آن شهریت مشهور است تحت ملک شام بنا کرده و شافو
 بن غرود و ناده و مشق تشاده تیز رفتار و ورق بفتح دال و را پیما نه شراب و حوض پر آب و انا ق
 بفتحین شکنجه کردن و شکستن و بریدن و انا ق بالکسر بر و لا مال و هم چنین و انا ق *

باب الدال مع الکاف

در ک بالفتح در یافتن و فتن سیرن پاره که برگرفته و لو بندند و طبقه و فرخ و طبقات و فرخ را
 و رکات گویند چنانکه شازل بهشت را در جات و آنچه در بے چیزه پدید آید از عوارض لقال علیه
 جمان التورک و سکون را درین دو معنی نیز آمده اما فتح را انا ق است و را ک بالفتح و تشدید انا ک
 در یابنده و ک بالفتح و تشدید کاف کوفتن و خود کردن و هموار کردن و زمین کوفته و هموار کرد
 و بالضم کوه و را بهناد و سپان پهن است و ماده شیران بیکو ان و کاف بالفتح است مایه دن
 و ماش و اوان و ادب کردن کس را و لو ک بالضم کشتن آفتاب از بالا سرفرو و تشدید آن کتاب
 و بالفتح آنچه بر تن مانند چون خطمی و در عن و چیزهای خوشبو و لیما فاک که با بر داشته بر و طحا که از
 سکه و خرماسازند و کاف بالفتح اس کردن و شکستن و سپردن زمین و نزدیکی کردن زمین و فتن سیرن

پشیر از دوی است بواسطه و یک بالکسر خروس و گاهی بر مایکان نیز اطلاق کنند و لوک بالضم جمع

باب الدال مع اللام

وال بالفتح و سکون همزه استه رفعت و نرم و ویدن و بالضم و کسر همزه جانوری است چون راس و گرگ و روباه و قبیله است از کثرت از آن قبیله است ابو الاسود و علی و بالکسر و فتح همزه قبیله است و دیگر بعضی گفته اند اصح آنست که ابو الاسود ازین قبیله است و بل بالفتح که در آوردن و اصلاح کردن زمین بسکین و مانند آن و پیای زدن کس را بعد از بالکسر سختی و لول بالضم نیز و دادن زمین را و پسر است هر چه در جوفه خود و بالفتح بلاد زنی که فرزندش مرده باشد و بال بالضم سکن و مانند آن و جل بالفتح قطران نالدین از اعمام شتر را و دروغ گفتن و بال بالفتح و تشدید جیم طلا و جوهر شمشیر و بسیار دروغ گویند و گروه بزرگ و لقب کذاب مشهور که در آخر زمان پیدا خواهد شد و خول در آمدن و بالفتح نام موضعی است و خل بالفتح در آمدن چیزه نقیض خیر و بختین تباہ شدن عقل و تن و در و عذر نمودن و عیب کردن در حسب کس و در ختان انبوه و گروهی که خود را بطلایفه نسبت کنند و از ایشان نباشد و خل درون و اندام درون رایت خند خارج و خیل آنکه در کار کس و خل و شسته باشد و شخصی که در طایفه در آید و از ایشان نباشد و گفته که در کلام عرب آورده شود از آن نباشد و بال بالکسر شتر آب خورده را میان دو شتر نشسته در آوردن و را بخور و عینل بکسر دال و بای موحده و سکون عین مسمیه شتر ناده پیر و نام شاعر خزاعی که مذہب تشیع داشت و فعل بختین تباہ شدن و تباہی و در ختان انبوه و فل بالکسر و رخت خرزیره و قل بختین نخل بسیار و پشیر شتی و خرمای زبون و فل بالفتح و تشدید لام باز کردن و لیل راه و راهنما و ال به تشدید لام راه نمایند و دلالت کنند بر چیزی و دلال بالفتح ناز و به تشدید لام اول بسیار راه نمایند و شخصی که میان بایع و مشتری سودا رست کند و دل بالضم بر دو دال خاریت بزرگ و نوعی است از جانوران و نام شتر سفید بسیار مائل که حاکم سکنند و سفیرت پیغامبر صلعم فیه شاده و امیر المومنین علی بن ابیطالب بر آن سوار میشد و فل بالفتح نیز و دادن زمین را و اصلاح کردن چیزی و بالضم و تشدید ییم مفتوح نوعی از ریشها که بر تن آدمی بر آید و مال بالفتح سرگین و نه مای بو گرفته +

باب الدال مع المیم

و جهم بالفتح و سکون حای مملو و دور کردن و سخت سپوختن و رم بختین پوشیدن گوشت شاتلک در سب و در سبم دور ملام بالکسر عرب در رم وزن آن شش و آگ است و در آگ و قراط است و قراط

و جهم بالفتح و سکون حای مملو و دور کردن و سخت سپوختن و رم بختین پوشیدن گوشت شاتلک در سب و در سبم دور ملام بالکسر عرب در رم وزن آن شش و آگ است و در آگ و قراط است و قراط

و طسوج است و طسوج و وجو میانه است و ده درم شری بهفت شقال باشد و درم شری را در نیم نعلی نیز گویند
 زیرا که راس نعل نام ضربی است از حجم که از اسکنه و وقدر آن درم درینا بقدر میان کف دست می باشد
 و درم بفتح را نام پدر قبیل است از نیم و درختی است و حکم بالفتح است و استوار بستن گوش و جراحت و شمشیر
 و آن که ترک کردن باران زمین را و ناپدید کردن نشانه و بختن در وقتین چربی و چرب شدن و بفتح دال
 کسیرین چرب و سام بالکسر انچه جراحت را بدان استوار کنند و انچه در گوش کنند و شمشیر و کوزه را بآن
 بختند و عاصم بالکسر تن نیمه و خانه و عامه واحد و دم بالفتح خون و تشدید سیم طلا کردن و دم بفتح
 همیشه کردن و درختی که از و میوه مقل پیدا شود و آن میوه را مقل می گویند و نیز درخت کنا
 و و ام بالفتح نیشک و بالضم گردش سر که از او و از نیز گویند و ام همیشه و آرمیده و هم بالفتح عدد
 بسیار از هر چیز و فرو گرفتن انبوهی و هم بفتح دال و لام طائفه معروف و سختی و بلا و دشمنان و کوفه
 و دراج نرو جمع شده نگاه مورچه و کینه نزدیک حوضها و خواجگاه شتران و فیروزین و هم نام صحابی
 است و آن غیر فیروز دلیلی است که اسود و غنسی را که در زمان حضرت و عوی نبوت کرده بود گفت

باب الدال مع النون

و بران بختین شری است از منازل قمر و آن پنج ستاره است و یک ستاره که روشن است از ان
 میان آن زمین النور گویند و جن بالفتح پوشیدن ابر آسمان را و باران بسیار و جان بالضم تارک
 بے باران و جن نیز دیگر آن که بجای الفت و انس گرفته باشد و جان بالضم مقیم بودن بجای و جن
 بختین نیز بخت و کلان شکم شدن و بفتح دال و کسر عافیه بخت و کلان شکم و کز بخت و جن بالفتح
 و دو بر آمدن و بالضم کادرس یا دانه است از کاورس کو بکتر بختین و دو و کینه و بکی خلق و جوهر شمشیر و
 نیز عقل و دین و حسب و خان بالضم دو و دو و بختین بازی و و آن مردی فائده و شمشیر کند و
 شمشیر نیز درن بختین چراک و نام کوهی است و فن بالفتح در خاک پنهان کردن و بالکسر موضعی است
 و نمین در خاک نهان کرده شده و کج زیر زمین و چاه و حوض و چشمه که خاک اپناشته باشد و وار وین
 بیماری که معلوم نباشد و کن بختین بسیاری ماکل شدن رنگ و کان بالضم و تشدید کان و کان
 که بهوی نشیند و آنرا جانوت نیز گویند و کاکین جمع لغین بالضم مایی است در دریای شور و بخت
 مشک چناب که آدمی را بر تهم دوست میدارد که غریق را بر داشته بکند و سازد و من بالکسر بکین
 و بختین چمن بالکسر و شمار خانه و سواد مردم و جای های نزدیک بخانه و برین تقدیر جمع دهنه است بالکسر
 دال بالفتح فاکتر و سر کین و ماین بفتح دال و کسر سیم و دم دمی است به مصر و امان دمی است

در عراق که سبب در آنجا بسیار میشود و آن بالفتح و تشدید نون سیم و صاحب قانوس گوید زن خم دراز که
 بر زمین نتواند ایستاد تا زمین را فرو کند و آن بالکسر و نون دوم بالضم زیر خلافت فوق و پیشین پس و چتر و
 اندک و نزدیک و نزدیک و غیره و همین است بدینور و و نیک بایمی گیر او را و آن بفتح نین گرد و گردین و کهن
 بالفتح و درمی کردن و بدن راز و غن باییدن و اندک که ترک کردن باران زمین را و زدن کسی را بضمنا و بالضم
 ر و غن و قبیل است ازین و اندک باران که روی زمین ترکند و آن بالکسر یوست سرخ و دور و می و غن
 زین و دور و غننا و بارانهای نرم که روی زمین را ترکند و بدین دو معنی جمع و این است و دهر و یل و بضم و
 و ال و تشدید رای مفتوح باطل و دروغ یا اسم فعل است یعنی بطل و عرب گوید و بدین سعدا القین
 یعنی باطل شد و آنگاه مردم در محله سال افتاده بودند و او را کار نمی فرمودند یا آنکه دعوی کرده بودند که
 سعد نام دارم بعد از آن ظاهر شد که دروغ گفته بود پس گفته که و بدین سعدا القین یعنی دروغ و باطل شد
 گفته شدن بنگر خود را و محققان بالکسر بضم کشاد و در و رئیس ولایت و قوی تصرف و کار با و این لفظ در اصل
 فارسی و بهمان است معرب کرده اند و این بالفتح چیزی که حاضر نباشد و مرگ و دومی که در و همین وقت باشد
 و اگر در وقت معین نباشد آنرا فرض گویند و یون جمع دوام خواستن و ام و آنون هم بالکسر پادشاه
 و پادشاه دادن و نرم شدن و کردن و نهادن و نرم کردن و رام گردانیدن و کسی را بر و بر چیزی داشتن
 و غالب مشتعل شدن و مالک و پادشاه شدن و خوار گردانیدن و گناه کردن و خواری و پرستگاری و بسیار
 و سیرت و عادت و عبادت و کار و شان و شمار و حکم و باران و نام یا باران نرم دیات بالفتح و تشدید یا
 پادشاه و دهنده و تهر کننده و قضا کننده و حکم کننده و حساب کننده و دیوان بالکسر و بفتح نیز آمده جمع سنگلاه
 دفتر او کتاب محاسبه که در و حساب مردم نویسد و کتاب شعر و او دین جمع دیدن بفتح هر دو ال عادت
 بدان بالکسر که صاحب دوده و بالفتح عادت

باب الدال مع الواو

و جوبالفتح و فتنین و تشدید و او تاریک شدن و جوبالفتح گستردن و بزرگ شدن و بزرگ شدن و پادشاه
 برداشتن اسپ در رفتن و سو بالفتح کم شدن و پنهان شدن و لو بالفتح کوزه که بان آب از جا کشند
 و نام برجی است و تختی و بلا و قشانه که بر اعضای شهر باشد و بالضم و تشدید و او بر کشیدن و لو و نرم راندن
 با کسی نرمی و مدارا کردن و حاضر کردن حجت و توسل شدن بچیزی و مراغه ال کردن پیش حاکم و لو بضم
 دال و نون و تشدید و او نزدیک شدن و و بالفتح و تشدید و او بیابان

باب الدال مع الیا

و تشدید و او تاریک شدن و جوبالفتح گستردن و بزرگ شدن و پادشاه برداشتن اسپ در رفتن و سو بالفتح کم شدن و پنهان شدن و لو بالفتح کوزه که بان آب از جا کشند و نام برجی است و تختی و بلا و قشانه که بر اعضای شهر باشد و بالضم و تشدید و او بر کشیدن و لو و نرم راندن با کسی نرمی و مدارا کردن و حاضر کردن حجت و توسل شدن بچیزی و مراغه ال کردن پیش حاکم و لو بضم دال و نون و تشدید و او نزدیک شدن و و بالفتح و تشدید و او بیابان

باب الذال مع الالف

باب الزوال مع الباء

فواب بالفتح بسكون همزه مذمت کردن و بالفتح و بالالف عیب و عیب بالکسر و بسكون همزه اگر که و بیانی آمده
 فواب بالکسر جمع و دار الذیاب گرنگی که دور نتوان کرد و بنو الذیاب قبیله است و اطفا الذیاب خنجر کوچکی
 است فرو بر صورت ناخنهای گرگ فوب بالفتح و قتیله بالکسر و دور کردن و باز داشتن و ترو
 بودن و یکجا شدن و خشاک شدن چشم در آخر گرگ و خشک شدن لب از تشنگی و لاغر شدن فواب
 بالضم کس و کس عیال و کوچکی است نزد یک و نه و نقطه سیاه درون حدقه است فواب بالعين مرد که چشم
 و فواب اسيف و هم تشییر و فوب بالفتح لشکرده کفشگران و تیز شدن چیزی و خیزند و بالکسر مرده و
 متنان که در گردن آدمی یا حیوان باشد و بیماری که در جگر رسد و بالضم چیزهای تیز و بختی متان
 معده و شکم رقت چنانکه گاهی رود و کاسبی باز ایستد و پیوده گفتن و دوا پذیردن و بفتح اول کس
 تانی تیز زبان و خطاب به کسر و ال و لام فاته تیز و فوب بالفتح گناه و فوب بفتح و بختی دم زنا
 جمع و دنباله چشم و ذنب الفرس کوچکی است شبیه بدم فرس و ذنب الشعلب و ذنب الخیل و گنایستی
 و ذواب الناس بر و ان مردم و عوام ایشان فواب بالکسر و ناله هر ضرر زنی که درم تران نبند و فواب یس

کسی را نونده و قلوب بالفتح سب دراز دم و بهره و دلو یو آب یا سطلی دلو در زیر سیاه تیره گوشت پشت
و قبر ذوب بالفتح غسل و گذاشتن در سخت شدن گرمی آفتاب و همیشه خوردن غسل و ناله و دان شدن
بعد از دانش و ثابت و واجب شدن حق بر کسی و و آب گیسو یا دمو چپا پیش سر و بلند ترین و بهترین
چیز جامع و باریه است بالضم ذهاب بالفتح و قلوب بالضم گذاشتن در فتن و قلوب بالضم فتنین و فتن
گذاشتن و جیره شدن چشم و رستن موش از دیدن زرد در کان و زرد و پیمانه است اهل این مایه زرده
تخته مزعم

باب الذال مع التاء

[illegible]

باب الذال مع الحاء

درج بالغی گلوبریدن و سنگافتن و کشودن و با لکس چار پای کدوچ کرده شود و قوله تعالی و فیما بعد یخرجهم
 و نیز معنی یکسر اول و فتح ثانی نیز از ده فیج گلوبریده و آنچه بر سه گلوبریدن آمده باشد و لقب سهیل علم
 و از آن گلوبرنده و سعد و راجع منزل است از منازل قروآن و دستاره ایست که میان آنها دوری بقدر

یک دراع است و طرقت یکی از اینها کوکبی است فرد که آنرا گویا میخواهد که درج کند در اوج بالفتح شیر آب آسمینه
و بالضم و تشدید را گرمی است پرنده سرخ باغلهای سیاه بنایت زمین را که ویدین معنی است درج بالضم
و تشدید را در اوج جمع درج بالفتح خدایح و طعام کردن قریح بالفتح پشتها و نامهای است
از شتران که شتران خوب را بد و نسبت کنند و نام پدر قبیله است

باب الذال مع الراء

وار بالفتح و سکون همزه و لیری کردن و رسیدن و کمر است داشتن چیزی را و عادت کردن چیزی را
بالفتح نوشتن و نقطه کردن و در خواندن و آهسته خواندن و داشتن چیزی و حیثه و اینر استوار داشتن
و آخر بالضم چیزی که نگاه داشتن و نگاه داشته شده بر دقتی و خاتمه نگاه داشته شد برای روزی جمع
و غیره و بالفتح و تشدید را و انداختن بزرگ و ملک و باندن بر چیزی افشاندن و سرچا و
بیشتر جمع ذره است و نام مرد است و ابو ذر کنیت صحابی است در و بالضم بر آفتاب و رسیدن گاه
و بالفتح و ارفی که بر چیزی افشاند و هر بالفتح ترسانیدن و بالضم ترس و بختین و هشت و بالضم و فتح
عین چیزی که ازان ترسیده شود و قریح تحقیق بوی تیز خوش و ما خوش و بوی تیز آمدن و بوی بغل
و گیاه به بود شک و از و شک تیز بوی و رفته ذره و تر از بوی و گیاه که آواز و شاد باد آورد
و یاد کردن بر این و بالضم یاد کردن و تحقیق گیرند اگر جمع و در یعنی خلعت ماده و کور جمع و یولاد
و شمشیر به دار و ز کور النقل تره که در از وسط شود و گیر نیک یا گیرنده و اگر یاد کننده و هر بالفتح
بر این سخن جنگ و بانگ کردن مشتبه با کسر و لیر و زیرک و بسیار یا رس کننده و همچنین و میر و در فتح
اول و کثرانی و مار یا کسر زینار و محمد و آنچه شتر اوار است نگاه داشت آن برود

باب الذال مع الهمزة

درج بالفتح که کردن جامه و طلبه کردن فی و در از شدن و ست و حیت شدن و تحقیق طبع و بچه کا و و
و شتر ماده که حیاء پس آن پنهان شود و تا صید را تیر زد در اوج بالفتح زنی که بک لرید و با کسر باز و از آنج
با گشتان و در حیوانات از پاچه بالاتر را در اوج گویند و گشتری که با و چیزی را پیایند و در اوج شتر
و بن نیز و قبیله است و نام قریح است از منازل قمر و آن ستاره است چند که بر ذراع برج اسد و
شده اند و مرد و اسع الذراع و الذراع خورش خلق در و ج بالفتح و شتر بک سیر و اوج کام و همچنین
زیر و ج بالفتح حاجت مند شدن و ج بالفتح فاش بر آگنده شدن چیز و اوج فاش و شال

باب الذال مع الفاء

و آت بالفتح و سکون همزه زود و مردن ذروف بالفهم اشکال چشم رفتن ذروف بالفهم روان شدن
 اشکال در روان شدن آب و صفت بالفهم زهر که را خوراندن و زهر و طعام کردن و زهر و عاف بالفهم
 زهر قاتل و موت ذروف بالفهم زهر که زود آید ذوفت بالفهمین ذوفت بالفهم و تشدید ذوفات
 بالکسر خسته زخمی و مجروح گشتن و در کاری شتاب کردن ذوفات بالفهم زود و سبک و بالکسر و الفتح زایل
 و آب نیک ذوفوف و ذوفیف زود و سبک ذوفت بالفهمین خروید و راستی تیغ بینی ذوارت الباسم و

باب الدال مع القاف

ذوق بالفهم پی است و شقی و بالفهم سرگین مرغ و سرگین انداختن مرغ و ذوق بالفهم فریاد کردن ذوق
 بفتحین نیز زبان شدن و بی آرام شدن و بدین دو معنی بفتح نیز آمده و نیز کردن کار و بالفهم ناتوان کردن
 روزه کسی را و بی خیال انداختن مرغ و طرف زبان و شان و کنار و نیزی بر چیزی و بدین دو معنی بالفهم اول
 و فم دوم و بفتحین نیز آمده و فلیق بالفهم و کسر لام نیز زبان و شان نیز ذوق بالفهم کنار زبان و شان
 ذوق ذواق دندان بالفهم پیشیدن و از بودن مره چیزی

باب الدال مع اللام

ذال بالفهم و سکون همزه نرم رفتن و شتاب رفتن ذبول بالفهم ذوبل بالفهم نرم شدن و لاغر شدن
 سب و ذل بالفهم گوش ماهی و پوست کشت و استخوان ماهی که از آن دست برنخند و شانه سازند و حل
 بالفهم ظم و جود و حل بالفهم کینه دشمنی ذل بالفهم و تشدید لام خواری و ذوال شدن و بالکسر نرمی
 و رام شدن ذلیل خوار از که و از لار جمع ذلول بالفهم رام ذلل بفتحین جمع ذوال و ذلل بکسر
 کاف نام پیغام برست و بعضی گفته اند که شخصی بود که تکفل کار و خدمت پیغامبری شده بود ذول بالفهم
 فراموش کردن و ذوال شدن و بفتحین ذلول بالفهم و رختی است و نام قبیله است ذال ذلال ذلال
 ذیل بالفهم دامن بر زمین کشیدن و دامن و آخر هر چیز از جامه و ازار و هر چه بر زمین کشیده شود
 و ذیل الریح آنچه زمین را بر وید از باد و ذایل بفتحین یا ذوال ذال اسب دراز دم

باب الدال مع الهم

ذهم بفتح ذال و سکون همزه عیب کردن و خوار شمردن و بد گفتن و راندن ذهم بالفهم و تشدید هم
 نکو میدان و بد گفتن و بالکسر بسیار لاغر و میم نکو میه و آب نام خوش و دانه که بر روی پیدا میشود و
 آب بینی ذبول و چیزی چون بقیه مور که از سام بیرون آید ذهاص بالکسر حمت و حق و چاهها که
 اندک آب و بدین معنی جمع ذمه است بالفهم ذهم و ذاهم بالفهم عیب

باب الذال مع النون

فوقیان بالضم واکسر قبیلہ است ازان قبیلہ است نابغہ ونبائی شاعر مشهور و در باب ج نعمان بن منذر
ووقن بالفتح بزنج زون و برحاق زون و بالکسر بر سال خود و یقین زندان و اوقن زیر زنج و بر گاو
و کران بالضم زان مع ذکر یقین و حسن بالکسر زیری و تیزی خاطر و باید داشتن و قوت درک بالضم و قوت

باب الذال مع الیاء

فکی زیرک و سمی بالکسر و تشدید میم اهل کتاب که زینهار سے باشند منسوب بذم یعنی عمد و بین

باب الراء مع الالف

ر و یا بالضم و سکون هزه خواب دیدن و آنچه در خواب بینند ر یا بالکسر زیادت شدن و نشو و نما کردن
زیادتی گرفتن و دوام و بیج ر نادر بالکسر فریاد گفتن مرده را و محاسن او را شمعون و شمع و جزان رجا
بالفتح امیدوار شدن و کنا پیزی و بهیله آمده رجعی بالضم بازگشتن رجعی بالفتح آسیار حضار بالضم و فتح
جاء عرق تب رخا ر بالفتح و فانی عیش و بالضم با دوزم رومی بالفتح ملاک شدن ر دوار بالکسر چادری که بر دوش
گیرند ر دور بالکسر ر ز یا یا معینتا ر ز ر بالضم بصیت ر شام بالکسر رسن و نثری است از سارزل قمر
و بالفتح و یقین آموخته ر شعی بالضم و الکسر جمع رسوت ر ضعی بالفتح خوشنودنی و ضامن و محبت لقب
علی بن موسی رضوی بالفتح کوسبی است بهدیه عثمان زن خویشین آرا و عنائینی مراعات کن بار صفا
اینصی فقد کرده بخت پیغامبر صلعم خطاب میکرد و ندید و اندک تغیر داده را عنائمی خوانند یعنی ثمان
مق تعالی صحابه را نمی کرد که دیگر باریان کلمه خطاب بکنند بلکه نظر ناگویند رعایا بالفتح محکومان و گمراهان
شدگان رعایا بالکسر شبانان رعایا گیاه ر شام بالضم آواز کردن و آواز شتر و شتر مرغ و گفتار ر قار
بالکسر اتفاق نمودن و پیوند نمودن رفوه بالضم نیکو کردن و دیدگی جامه را و پیوستن به چیزی ر قور بالضم
ایستادن اشک و خون و بختین ایستادن اشک و آنچه بر جواحت نهند تا خون ایستند و فشار بالضم با سیم
و چیزی که شتر است از گلو بر آید و آنرا ششقه نیز گویند مضمار بالفتح ریگ گرم که چون بای بر آن نهند
بسوزد و روار بالضم دیدار و خوبی منظور و بالفتح سیرانی و بالکسر سیراب شدگان در سنی که متاع بر شتر بدان
بندندار و بهر جمع ر سام بالفتح زمین فراخ و بالفتح و بالضم قبیلہ است ر سام و منسوب بدان و بالکسر
کوچهای بازار که آب باران ازان روان شود ر یا بالکسر کادر بر دیدگی مردم گران

باب الراء مع الباء

راب بالفتح و سکون هزه پیوند کردن طرف و د و یقین چیزی ر ب بالفتح و تشدید یا خداوند

[illegible]

سوار و آنچه بر تنه نعل بر آید از شاخ و آغزا را کوب نیز گویند و در اکثر لغت عرب را کب سوار اشتر را
گویند و فارس سوار سب را گویند رکب بالفتح شتر سواران و اسب سواران از معدوده افزون
و هر دو افزون و لغتین را نونا و لغتین را مار و موی را مار رکاب با کسر شتران سوار می و چیزی که برین
بندند تا پای دران ننهد و بالضم و تشدید کاف سواران بر و ب بالفتح راست شدن شیر و شتر و بده
عقل و بالضم می است بلای میب بالضم ترسیدن و بالفتح شتر را ده لاغر و بیکان بار یک لغتین
استین را سب پار سا و عابد ترسایان ریب بالفتح گردش زمانه و حاجت و شاک و شاک الیون
حوادث روزگار +

باب الزرار مع التمار

رافقه و رحمة مرانی کردن کرایه علم را یا ت جمع رویت بالضم و سکون هزه دیدن و دانستن را بجه
بوی و چیز اندک در اوج جمع رحمت گفت دست و آسایش بود بالضم و سکون هزه قطعه که بدان
درست کرده شود و حرف شکسته را در و به بن عجاج شاعر لیت شهور و بود و نیز آمده رافقه لزرنده
و دیدن صور بار اول را دقه و بر پی آمده و دیدن صور بار دوم را و تیه بسیار روایت گشته و
شعر و غیران و شک آب و شتر و شتر و جز آن که بر آن آب گشته را بیه زمین بلند و افزوده و در آن
رافقه گرو می از لشکر که سردار خود را گذاشته باشد و جمعی از شیعه که زید بن علی عم را گذاشته بود
ناشید شد رسته استوار را بطه شکری یا بجا که از پیش دشمن گرفته و گویا ایشان را به چهره
پشته اند و آنچه بآن چیز را به چیزی بندند و بوجه زمین پشته بلند را بکه طقه از حسن که در گرن
ستور بندند و آن رسن را ربق با کسر گویند ر بده با کسر خرقة مخالف و موبه نیر و سر بنیش و
بر چیز بلند و پشم رنگین که از گوش و گردن شتر و جز آن بیا و پشته و بدین معنی لغتین نیز آمده و لغتین
پشم بار که بآن قطران مانده بر شتر و کوئی که زرگر سرایه را بآن طلا دهد و یکسر نیز آمده و نام
جائی نزدیک مدینه که مرقد ابو ذر غفاری است و سر تازیانه و سختی را بیه دختر زن و بزرگانه
پرورده براسه شیر و دایه پرورنده بر عقیقه خود آهمن کسنگی که بر دایرند و بدان روز از نیا
و پدر قبيله امیت و نام مردی است را بیه بر وزن ثانیه یک از چهار دندان که سیانه نماید
انیات است رباعیات جمع ر بعه بالفتح مرد وزن سیانه قد و چهار شانه و طبله عطار و لغتین سختی
رویدن شتر و نام قبيله است از بنی اسد ر بته لغتین ر شته که بر انگشت بندند به جهت یاد کردن
چهره و آغزا را نیز گویند ر بته بالضم بایه و منزلت و لغتین زمین بلند بر آمده و سختی ر بته بالضم

و تشدید نماید و از آن پس رت بالفصح و تشدید نماید و هر دو ک رتوت جمع را تشدید بالفصح کند و سوده شدن و بدین شکل شدن رتبه بالکسر رت گفته فانه وزن نادان و مردم فرومایه ضعیف رجفته بالفصح لرزه زمین و جزآن رجفته بالفصح بازگشتن بدینا بعد از مرگ و جواب نامه و جزآن و باز آمدن و بازگشتن مرد و بسوی زن منطقه و بدین معنی بکسر نیز آمده اما فتح است رجولت و رجولیت بالفهم مرد بودن و مردی و سوار می و کلان یا رجولت بالفصح زن بردارنده و ترو عرقه رجفته بالفصح راست سی و زمین فراج رحلت بالکسر کوچ کردن و بالفهم متعقد و آنچه بسوی آن رفته شود از هر بار حالت ستور بارکش شتر سوار حاله بالکسر زین چرمین که بجهت تافتن برستور بندد و در دوسه چوب بناتدر رجفته بالفهم دستوری و آسانی و از رانی رجفته لغتین مرغی است مانند گرس و آنرا نوق هم گویند فاخته بالفصح نرم شدن و بالفهم تنگ نرم سفید روقه بالکسر تشدید و ال متر شدن و بر شیر شدن پستان پیش از زاییدن و بالفصح فاسد و زبون شدن روقه بالفصح ناکس و فرو رفتن ز راتة بالفصح تهسته و آرمیده شدن و گران بار شدن بزریه بالفصح و تشدید یا مصیبت ز رفته بالفصح و الکسبیه جاده و جزآن رساله بالکسر بنیام بردن رساله مکتوب ر شخته آب که از بجائی تراوش کند و بجائی یکدیگر شاقه بالفصح نیکوت شدن شاقه بالفصح آب و خون که بجائی یکدیگر و ترشح کنند شوقه بالفهم و الکسبیه که کسی و چند تا کاسه از می نامق کند حیاته بالفصح استوار و محکم شدن ضایعه بالفصح و الکسبیه خوردن طوبیة بالفهم تر شدن و تری و دعوت به بالفهم حویشتن آراشدن و نادان و احمق شدن و نرم و مست شدن عایه بالکسر گاه اشت چیز کردن ساعده بالکسر لرزه عرشته بالفصح لرزه ر عایه بالفهم شبانان و نگهبانان عریبه بالفصح خواش نمودن ر ققه بالکسر و الفهم و الفصح خراش فاقه بالفصح پیرایه کردن ر ققه بالکسر بلندی قد و بلند قد شدن ر قاقه بالکسر پنجه از پس زبوس زین نهند و پارچه که بر جواست بندند و مالی که فریش به جهت حاجیان بیرون آرند رفات بالفهم نیزه ریزه ر قاقه بالفصح چیزه که زبان بسویین بندند مافیه نماید و بالفصح و الفهم بندی و بلند آواز شدن و بالکسر نام مردی است ر قاقست و ر قاقست بالفصح آسمان و فراج عیش شدن ر ققه بالفهم پاره جامه و پاره کاغذ که بر آن چیزه نویسند ر ققیه بالفهم امون و سحر و بالفهم و فتح قاف و تشدید یا نام دختر رسالت پناه صلعم و بالکسر و تشدید قاف کسوره و یاسه عطی بندی ر قبه بالکسر شمد اشت و نگهبانی و بالفهم مغاکه که بر اے صید کردن پلنگ بکشد و بفتح کردن و بنده ر قاقه بالفصح چشم داشتن و انتظار بردن و جرات نمودن ر ققه بالکسر و تشدید قاف تنگ شدن چیزه و مهربان شدن و بالفصح هر زنی که نزدیک باب و درگاه و وقت در آید بر آن گدازد و شهرت بر کنار زارت ر قبه بالفهم زانو ر کیده بالفصح و تشدید یاسه

و نقطه پاه را گاکه بافتن است و معیت شدن و آنکه بر اهل خانه خود غیرت ندارد و ایشانرا از ورشی نباشد
فی الحقیقه آنکه صلح لعن الرکاکه و به تشدید کاف نیز گفته اند رگاکه بافتن آرسیدن و نام پهلونیت که حضرت
رسول صلعم شتی گرفته بود و گردیده بود آخر او را حضرت بزرین انداخت و او مسلمان شد و گوته بافتن خوش
بزرگ و کوزه کشتی خرد و بدیعنی هر سه حرکت آمده رایته با لکسیر اندازی کردن ریمیه بافتن یکبار نیز انداز
ریمیه باضم و تشدید سیم رسن کنه و با لکسیر و الفت استخوان بوسیده و بوسیدن استخوان بافتن و
تشید مقعد و تارک سیر و قخته بافتن مرغزار و مقدار نیمه مشک از آب و یته بافتن و تشدید یاس
و نقطه فک و داخل کردن روتبه باضم و بای موده عقل و پاره از شب و پاره از گوشت و حاجت یقی شیر
یا ناید که در شیر کنند تا ماست شود و آب منی نرمانی که در رسم داده قرار گیرد و نام شاعری است و آنچه بدن
زندگانی توان کرد و رایته با لکسیر نقل کردن سخن و آب بر کشیدن ریمیه بافتن ترسیدن ریمیه بافتن با و بند
و موضعی از جمله که از آن آب باران روان شود ریاسته با لکسیر متری ریاسته با لکسیر توس را رام کردن
در پنج کشیدن ریمیه با لکسیر و آنچه بشک افکند

باب الرابع مع الثمار

ریش بافتن باز داشتن از حاجت و عمل خیر بایش چیز اینکه باز دارند از کار خیر و فی الحقیقه او را کان
یوم الجمعة بعثت ابلیس جوده الی الناس فاحذوا علیکم بالثواب ریش بافتن و تشدید تا مکنه ریش
با لکسیر ریش مجروح ریش با لکسیر گوشواره و تلج ریش بافتن و فحشین ششم و صوف رنگین که از
بدون آویند ریش بافتن و فحشین مجروح شیر دار و بیش یا شیر ریش بافتن و فحشین جملع و سخن ریش
و سخن باز نماند جملع ریش با لکسیر چراگاه شتر از شوره گیاه و نام و ختی است و مرد کنه و جامه و ناتوان
بشت و بافتن اصلاح کردن و بدست چیز بے سود و فحشین جملی چند که بر هم بندند و در دیار بران سوار
شوند و خوردن شتر شوره گیاه را در بخور شدن از آن و یقیه شیر و پستان ریش بافتن و تشدید
و احد و سرگین انداختن ریش بافتن و رنگ کردن و بد و قبلیه از قیس و اندازه چیز بے و بافتن و تشدید
یای کسوره و رنگ کنه و کابل

باب الرابع مع الحیسم

ریش بافتن بستن در و فحشین در بزرگ بسته که در و در کوچک باشد و فحشین ریش با لکسیر و نام کعبه

روح بالفتح و تشدید جیم ضعیفین و باز داشتن رجا ج بالفتح شتران مگو سفند ان لانغ و مرد ضعیف رجا ج
بالفتح اضطراب کردن و پیاپی و نشیدن برق راجج بکسر نون جزیره ای و فرامالی پس رواج بالفتح
روانی رجا ج بفتحین کرد و شور و غوغا و ابر بے باران راجج روان از اینجا بالفتح مصرع از این

باب الرابع مع الحار

روح تشا و تشدن و شراب و کفهای دست و بدی معنی جمع ماضی است روح بالفتح سو کردن و بالکسر سو و
بفتحین سو و شتران و همان که پرسه فروفتن بیارند و پیو و شتر بجهای نرو و بالضم و فتح با شتر بجه و بزغاله
و مرغی است رواج بالکسر فروفتن پیرو و سو و فائده کسی داو و بالفتح سو و نام چند کس است و قلعه است
باندیس و جوهری گوید رواج جانور است چون گربه که کافور را از وی گیرند و کافور را می بدان سوسه است
و این غلط است چه کافور صمغ درختی است و بالضم و تشدید یا کشته نرو و بزغاله و شتر بجه رواج بکسر سو و
کشته و رجوح و رجحان بالضم چربیدن ترازو و جزآن رواج بالفتح زن بزرگ سرین راجج چربنده
وزن بزرگ سرین رجا ج بفتح را و حار مملو فراخی سم و بفتحین کاسه فراخ حراج بالفتح فراخ روح
بالفتح شفته دامن خیمه پس خیمه و آوردن و گرد اگر دانه را در گل گرفتن و بفتحین زمانه دراز روح
بالفتح زن گران سرین و کاسه بزرگ و لشکر گران سیر روح بفتحین جمع و روح معنی فیتهای غلیظ نمیز
آده و وینه قول علی ان من و را گیم امورا متما ملکه رد و حار روح بالفتح فرو افتادن شتر آده از
لانغی و زدن نیزه کسی را شخ بالفتح خوس کردن و تراویدن آب و بخشیدن روح عرق و گداز
است صخ بالفتح شستن و زبره کردن سنگ و خسته فرما و مانند آن و بالضم ریزه سنگ و خسته و رواج
بالضم کرانه کوه و بیتی آن و میان سرار کھج بالضم میل کردن و آرام کردن بچیزی روح بالفتح نیزه
زدن و کد زدن حیوان و بالضم نیزه و زجاج و رواج بالکسر روح بالضم و تشدید میم نیزه گرد نام مردوست
رواح نیزه دار و نیزه زن و سماک راجج ستاره الهیست که نزدیک او ستاره دیگر است که آن نیزه
او گویند و سماک دیگر که ستاره نزدیک ندارد و آنرا اعزل گویند یعنی بے سلاح و نور راجج گاو
که هر دو شخ داشته باشد روح بالفتح گوش سرارستی و جزآن روح بالفتح آسیایش و سیم و حوت
و بالضم بان و قرآن و وحی و عبرت و عیسی علیهما السلام و نبوت و حکم خدا و ملکی است که روی او چون
انسان است و تن او چون تن ملائک است و بفتحین فسرخ نمادند پیش پا را از یکدگر در گاه تن
چنانکه پاشنه هانزدیک باشد با هم روح بالفتح شبانگاه شدن و شبانگاه کردن و شبانگاه کردن
شبانگاه یا از زوال آفتاب تا شب روح بود و باران با سه شبانگاه روح بالکسر بود و بر سه

و نفیث و غلبه و حرمت و نصرت و دولت و چیرایک و درازی که در و باوند و زو ر ی ا ح بالفتح شراب ثباتگاه
و بالکسر نام پدر قبیله است و جمع ریح

باب الراء مع النحاما

ر سح بالفتح تنگ شدن غیر و مقیم شدن یکائی و تحکف کردن از چیری ریح باضم کیاهی است تازه و نرمی
بزرگ که گردن را بر می دارد و ببالای بروکی از صبرهای شطرنج و منزه است از منازل نیشاپور و بالفتح
و تشدید قایم ال کون و تفتتن شداد با آب رخا خ بالفتح زیر دم و عیش فراخ رسوخ باضم
استوار و پابرجا بودن و در فن آب چشمه و در فن تری باران و زمین را سح استوار و پابرجا و بالفتح
سنگ ریزنا و اندک بخشیدن و سنگ بر کسی زدن ریح بالکسر در فغان ابنوه و مجتمع سح بالفتح سست
نشین و دور بودن و دوران از یکدیگر چندانکه بهم نینانند و بالکسر موضعی است بخراسان نامیه است نیشاپور

باب الراء مع الدال

ر د بالفتح بر بهر گز نهادن رشت و فحمتین متلع چیده و همچنین رشید و مروم ناتوان رو بالفتح و تشدید
باز گردانیدن و بازگشتن و باز آوردن و چیری زبون و فساد رشتا و بالفتح بسیاران بودن و بهر بودن
و حسب الرشاد تیره تیزک را رشاد راه راست یا بنده رشید راه راست یا بنده دراه راست نمایند و نامی است
از نامهای خدای تعالی رشت باضم و فحمتین بر اه شدن و صدار بالفتح و فحمتین چشمه دشتن و لیا و باران اندک
از خدا و جمیع نظر کنندگان و نیز گزندگان مردم بر سر راه و برین تقدیر جمع را صدارت رعد بالفتح آواز
بر و آواز کردن ابر و گویند آواز فرشته است که ابری زانند و آراسته و نیکو شدن زن و ترسانیدن تنه
نمودن و نیز نام مرویت که عاشق زنی بوده و باب نام سلمان گوید در حد چون رعد از آسمان آید بسودا
و باب باد چون و امق ندای غنچه خدا شود و فحمتین خوش و فراخ رعد بالفتح طاق کردن و یارائی
و بالکسر شش و کانه بزرگ و بالفتح نیز آمده و واقع و بهای سفت رعد بالفتح خواب کردن رعد
باضم در خواب شدن و خواب شب رعد و باضم خواب کردن و خوابندگان و معنی اخیر جمع را قدر اقول و خم بزرگ دراز
بقیر اندوده و ماهی است کو چاک رکو و باضم ایستادن آب و باد و کشتی و آفتاب و نصف النهار
و راست ایستادن تراز و دو ایستادن روز و آرام گرفتن مروم و بالفتح کاسه بر و شتر ماه که همیشه
شیر دهد و شیرش منقطع نشود را که آرام گیرنده و ثابت بجای خود را و بالفتح خاکستر رعد و فحمتین
در و چشم دور کردن آن و فتح اول و کسر سیم آب متغیر شده زنده بالفتح درختی است خوشبو و درخت

اسس و محمود را نیز گویند رو و بالفتح آب و علف جستن و رقتن و آمدن را اندک و در برابر آب و
 علف فرستند و دسته و تناس

باب الرار مع الرار

رار و ریر بالفتح و الکسر مع ثنائک استخوان تپاده شده و گداخته را لغوی

باب الرار مع الزار

راز سردار معاران مفر در ازه ر حبه بالکسر و الفهم پیدای و عبادت بت و عذاب شرک و تحقیق نوعی
 از شعر کوتاه وزن آن شش بار مستفعلن فاعیل گوید ر جزو دخل شعریت بلکه آن نصف بیت یا ثلث
 بیت است و به بحر جزو شعر گفتن و بیارلیست از بیارلیا بیشتر تر بالفتح و تشدید ز در زمین چیزی چیست و
 استوار کردن در زمین ز در نهادن دوم فرودن غ در زمین بجهت نصفه نهادن و بالفهم سرچ که آرا از ریز
 گویند ز ریز گماشت که آن رنگ کنند و این غیر ز ریر است که ز بالفتح نیزه و جزآن در زمین فرودن
 و بالکسر آواز نرم و مرد و دانا سرکار بالفتح مال پنهان کرده در زمین و آنچه در کان بهم رسد و هر بالفتح
 آب دابر و چشم و جز آن اشارت کردن و بالفهم بافتن نیز آه را مود در مایه اصل و نمودن چیزی
 رو و بالفتح آرمودن و بر حرفت خود بودن اصلاح نمودن آن هر بالفتح جنبیدن

باب الرار مع السین

ر اس بالفتح سرد و سرد و سرد و بالاسه چیزی و بر سز زدن و در اس المال سرایه تجارت رئیس بهتر
 ر اس بالفتح و تشدید سز زده و دوده که فروشن و عامه رو اس گویند پس بالفتح بخت زدن و شک کردن
 ر جس بالکسر پیدای و عفونت و فتم و گناه و کار بد و بالفتح آواز بلند کردن و آواز بر دهاگشتن و سر آواز بلند
 روس بالفتح انداختن سنگ و دیوار و جز آن کسی و کوفتن و خرد کردن زمین به چیزی سخت و رقتن بجائی
 رئیس چیزی ثابت و استوار و مرد زیرک و دانا و ابتداء و دوستی و تب و چیزی که درست نباشد
 رس بالفتح و تشدید سین ابتداء چیزی و ابتداء تب و محبت و پناه بستن بر آورده و چیزی
 که درست نباشد و نام چاه بقیه قبیلکه شود که پیا سبر خود را بکذیب نمودند و در آن چاه بش پنهان
 کردند و صاحب الرس عبارت از ایشان و اصلاح کردن و فساد کردن بیان چیست و پناه کنند
 و در گور کردن و پنهان کردن چسبندی و با خود سخن گفتن و اندیشه کردن و در استن حال و کار کسی
 رعس بالفتح لرزیدن و افشاندن و راه آهسته رفتن از ماندگی و ضعف رعس بالفتح
 اییدن و نکوئی کردن و فساد و فنی و برکت و نعمت رعس بالفتح پیاسه زدن و زدن

بافتح برگردانیدن و دوازده گون کردن و با کسر پیدی و مردم بسیار مریض بافتح خاک گور و دفن کردن
مرده و پیرشدن چیزی و سنگ انداختن و دوا مس با دوا که راه دوی را ناپدید کنند و کس
بافتح خراشیدن و برداشتن سیل گیاه را و باضم طاقه که شهرهای ایشان بر ملک حطاب ترک بچسبند
و مریض بافتح سخت پایی مال کردن مریض بافتح خراشیدن و ضبط کردن غالب و بستن سندان

باب الرابع مع الششین

ریش لفتحتین باضمی که در ناخن جو انان پیدا شود و ریش بافتح و تشد پاشین چکیدن آب اشک خون خزان
و باران اندک ریشاش بافتح و تشد بافتح آب و خون که کانی چکید ریش لفتحتین از زمین ریش بافتح
کوفتن و خوردن و میل کردن خاک بردارند و باضم نیز آمده ریش بافتح نقش کردن مریض بافتح چیدن
گوشت پیر اندک و سنگ و جز آن انداختن و دست بسودن و گرفتن بسرا انگشتان و طاقه ریمان و جز آن فیتن
پرنه و کسری که در یک چشم پیدا شود و آب چشم می رفته باشد و ریش بافتح خوردن بسیار و خوردن اندک
و ریش رگهای ظاهر گف و رگهای درون باز و ریش رگ سبب درون باز و ریش رگ سبب درون باز
ریش بافتح پرنه اندن بر تیر و نیکو کردن حال کسی و نفع رساندن و پوشانیدن و خوردن کسی را و با کسر
پرنه و جانه فخر و فراخی و معاش ریش با کسر جمع ریش انگه میان ریش و دهنه و ریش و تشد
میانجی باشد و فی الحقیقه لعن الله الکراشی و الکراشی و الکراشی

باب الرابع مع الضاد

ریش بافتح چشم دشتین پینی یا پیدی ریش باضم از زانی و از زان شدن و بافتح نازک و نرم ریش
از زان و جانه نازک ریش بافتح و تشد و صا و ستوار کردن و برهم چسپانیدن و پذیرا و برادر کردن و لیکن
بیتن را بنقار صا صا بافتح از زان و آن دو قسم است سفید که از قلعی گویند و سیاه که از اسیر گویند و صا
بافتح که کردن و سفید کردن و ربودن و حرکت دادن ریش بافتح پایی کوفتن و در ششیدن شراب و جوشیدن
شراب ریش بافتح درست کردن شکسته را و تسلی دادن بهیبت زده را و نیکو کردن حال کسی را و اصلاح
کردن میان دو کس و پنجال انداختن مرغ و زانیدن ستور زنده و کسب کردن و لفتحتین چرک سفید که در گنج
چشم گرد آید و آنچه روان شود از آن لفتحتین گویند و ریش با کسر ریش و نیاید و سفید زین و دیوار و سنگ
که آن چینه دیوار بر آوردند و بافتح سوده شدن سم ستور و آب بر آوردن آن و سخت فشردن
و سخت گرفتن بقا و تشد و تشد ریش باضم سنگهای برهم دیگر چیده

باب الرابع مع الضاد

بفتح سیاه چتری و اساس بنامه بنشین کرانهای چتری و تحقیق رسن پالان فرود و یا غیره اول آنچه
شکم باشد و دیوار گرد شهر کرانه و خوبگاه گوشتند و قوتیکه بسنده و رسنده باشد و مال و خانه و غیره و اصل خانه
از زمین و خواهر و مادر و هر چه با و رجوع کنند و بدان محل فروش شوند و بدین معنی باضم و بنشین نیز آمده و رجوع
باضم باز آمدن نیز از کشتی و زانو و آمدن گا و گوشتند و اسب چنانکه بر دوک برسد و شتر و جوامع بر سر مرغ
و بافتح درخت بزرگ و فراخ و زرخیز کلان و زره فراخ و حص بافتح ششست دست و جامه و جزآن و هر قکر
تب زده و حص بافتح و تشدید ضاد و کوفتن و خرد و ریزه کردن و خردا که بگویند و بر نهند و حص و دانهای خردا
کوفته و ضا حین باضم ریزه باس چیزه حص بافتح سنگ ریزه که زیر پاس کوفته شود و مرد و ستور بسیار
گوشه و قطرهای خود باران و حص بافتح و بنشین گنداشتن چیزه و بهر جا گنداشتن ستور و آب اندک از قوام
بافتح به چاشنی ستور و روفض الارض باقی مانده برع و علف زمین که باز نماند از زمین و گیاه و یا گنده
و دراز یکدگر حص بافتح بنیانیدن و برکت دادن پاسی و بر انحصار سب را و پای زدن بر سب تا فتنه
و بال بنیانیدن مرغ و پریدن و حص بافتح با پوست بختن گوشتند را در مغالکی بر سنگ ریزه و رنگ قفسه
و باریک و تیر کردن دم کار و جزآن و سونفن یا از گرمی زمین و گرمی چیدان گویند و سونفن جگر و دودن آن جای
شمان او از آن میض پیکان و کار و تیر و هر چه تیر باشد و حص بافتح نرم و رام کردن و مرغزار را
و هم چنین ریاض روضه و احد و افض لشکری که سردار خود را بگذارد و رافضه گرمی از آن و فوق
از شمع که بنزدین علی سبت کردند بعد از آن گفتند که از شخین تیر کن تا با تو همراهی کنم زده با نمود و
گفت چگونه تیر کنم از ایشان که وزیر و معاون جدم بودند پس ایشان او را رافض کردند و گنداشتن
تا آنکه غم حجاج ایشان را شنید که رافض سوار کار و رام شده است و سون

باب الرار مع الطار

رابط بافتح بر بستن رابط باکسر نگاشتن سرحد دشمن و پیوسته بودن در اینجا و آنچه با دستور مشک
و جزآن نبود و پنج سرا سب یا بیشتر که بسته باشند براسه می و انتظار نماز بدون بعد از نماز دیگر
ستور که او را بنده و لقب مرد و عجزه خرمای تر نهاده و آب و خرمای خشک که در اینجا
گشند و آب بران ریزند و راهب و زاهد و حکیم که اعراض از دنیا کرده باشد و بدین معنی است را با
و رابط الجاشش و زیبطه الجاشش مرد دیر که نگریزد و رقوط باضم ثابت و لازم دشمن نشستن
را رقوط بافتح پناه بردن و جشی یکایه بند و باضم نمر مغرب رود و رابط بافتح کرده
مردان کم از ده یا از سه تاده و قوم و قبایله که و بنشین نیز آمده و پوست پاره چون نیز

که از باین تر شکاف ناموران راه توان رفتن و زمان ماکف و کوهکان بر میان نبندند و پوستی که روی دوال کشند رباط بالک شجاع خانه رباط بافتیچ چادرهای یک سخت گذران بر انگشت انداخته

باب الرار مع الطار

رعط بافتیچ با نشاندن بیکان از تیر +

باب الرار مع العین

رابع با نفهم چار یک چیزه و بختین نیر آمده و آلتی ست بنجان را از قبیل اسطلاب که بدان از بقلع آفتاب گیرند و مساحت و علمای دیگر معلوم کنند و آنرا ربعی در ربع مجیب بعضی میگویند و بعضی دیگر میگویند و بالک شیب و دوز و در میان چنانکه از روز نوبت تا روز نوبت دیگر چهار روز باشد و نوبت چهارم در روز خورون شش و نام مردی است و بافتیچ سر و مجله و چهار تو بافتن زره و در آن و بهر چهار روز یک نوبت آب بافتن شتر و بار بر شتر نهادن بر بعد و آن چوبی است که بار را بر روی اندازند و دو کس بر دوازده و بر سر نهادن و باز ایستادن خود را باز کشیدن از کاری و چهارم قوم شدن و چهار یک غنیمت شدن و سنگ برداشتن بجهت و در شش نوبت و آنرا میش زور و آن سنگ را بر بیه گویند و با نفهم و فتح با شتر بجهت که در بهار زاده اول تیلج است و ربع فصل و بدان بهاری و جوی خرو و نام مردی و حصه ز آب که بر زمین بریند و چهارم حصه خربس را با پنج با نفهم چار و بافتیچ دندان را با عیبه یعنی دندان شیر افکندن را ربع چهارم و چهار کشته و ربع و ربع و ربع با نفهم چارین ستور و خورون و آنشامیدن و در فراخی و از زانی ربع بختین چرخ و طبع سخت بجهت چار و شش ربع بافتیچ باز گردانیدن و جواب دادن و دست و پا برداشتن ستور و در وقت گام زدن و در وقت ناکه بیهاسه آن و دیگر که خریدن مانند آن و آن دیگر را راجعه و حصه گویند و باران بلند با آن و شش نوبت و گناه چهار و سبکین ستور و بینی که از آن سبیل میگردد شش باشد و ربع کلاسه که گردانیده شود و سبوسه صابونش و هر چه رو کرده شود و سبکین ستور و ششوار چار و او شش ناکه و ششتری که از سفر مانده باشد و باز گردیده به سفر دیگر و در راجع زنی که بعد از مردن شود و پیش خویشان خود و در دستش یک دم دارد و بدل چنان اندازد که آستین نماید و چنان نباشد روع بافتیچ باز ایستادن از چیزه و امید آن چنان و شش از بوسه خوشی و از خورون و زعفران روع بختین عیبه است که در ملک چشم پیدا شود و رصع بافتیچ چیمید و بختی رصاع بافتیچ و بالک شیب کیدن بجهت رصع همیشه و طفل سینه خوار رصع آنگه شیر شتر و نه بکده سینه و شش تا آواز و ششیدن سینه نشود و در راجع بافتیچ چار و شش و در دال اندام رصاع بالک شیب و دم ناید و فاکس رصع بافتیچ برداشتن و در وقت پیش از آن که راجع

خود پیش حاکم برودن و بر دشتن غلته در ده و پنجمین گاه آوردن و مبالغه کردن دستور در قنار بقیه راه را
 و نزدیک گردانیدن چیزی را به چیزی رفیع سرایت و بلند آواز قیام بالفتح و الکسر گفته شدن خوشه
 و آنها را رفع بردارنده و میرق بلند و ناکه که قلعه بستان در کشد و بیرون نیاید و رفیع آسمان و دنیا از
 جمع و مردمان و آن رفیع بالکسر بارهای و نوشته های موجب که بجای فرستاده و نام خطی است که کویح
 پشت خم کردن و نماز کردن و محتاج شدن و بر واقفان رسع بالفتح در معاون بختین جنبیدن
 از غضب و بدست اشارت کردن و اشک و آن شدن و ستافتن روع بالفتح ترییدن و ترسانیدن
 و شکست آوردن و بالضم عقل و دل ریع بالفتح بالیدن و افزون شدن و بازگشتن و نیکو گردیدن
 آن از تن و طعام از و یک و در خطی که از گشت حاصل شود و فزونی و امن زره و آستین زره و
 هر چیز و اول هر چیز و بالکسر و الفتح زمین بلند و راه مطلق یا راه کشاده که در میان کوه باشد
 رالع محض آیند و اسپ نیک *

باب الرابع مع العین

رفع بختین فراخی عیش و تقیم شدن بجای و بالفتح و کسر باید کار و نامقید رسع بالضم و بختین
 بردست و پاسه شتر و بختین سنی و دست و پای شتر رفیع بالفتح فراخی عیش و ارزانی و نایب و زمین
 و زمین بسیار خاک و چرک ناخن و هر چرک که در پیوند کاهها به بدن جمع شود و پنج ران و جمع شده نگاه
 رفاه و طعام و چرخ که نرم باشد و شک تنگ پوست و بالضم بغل گاه و با محل اندام مخصوص است و
 بالفتح پنهان رفتن و دباه و جزآن بسوی چیزی و بختین میدوید و کوی را آوردن و بختین

باب الرابع مع الف

راف در افه سخت بشودن و هر آن شدن و روف بسیار هر آن رخصت بالفتح سخت جنبیدن زمین
 جزآن رجات بالفتح و تشدید میم و ریاسه موج ندن و در قیامت و حشر و نوعی است از رفتار رجه
 تب لزمه رخصت بالفتح مسکه تنگ و نوعی است از زنگ و خیر کردن و روف بالکسر و بختین هم و آمدن پس
 نشیننده و هر چه پس چیزی و تابع چیزه بود و کوی است نزدیک نسو واقع و حرف علتی ساکن که به ف
 پیش از حرف رومی واقع شود و روز و شب و سرب و جامه نشین یا و شاه و و چالیت رسم چنان بود و
 جانشین پادشاه شدی و از طرف راست او نشستی و با او یکجا خوردی و آشامیدی و در هر کار و دم او بود
 و از آن غنیمت چار یک گرفت و روفین آنکس سوار نشیند و کوی است نزدیک نسو واقع غیر که کب اول
 شاره که طالع شود از مشرق چون مقابل او غروب کند و ستاره که نظر داشته باشد ستاره طالع و کلمه مستقر

که بعد از قافیه آرند رصف بالفتح زقار یا بنید یا در رفق مانند رفق آن رصف بالفتح یکیدن و بختیتین
بقیة که آب که در عوض مانده باشد و شتر از او بدین بکشد رصف بالفتح لائق و سزاوار شدن و سنگ بر همه گیران
در بای خانه و بی پر تیز زدن و یا بر پا گذاشتن و بختیتین سنگها که همه گیر میدهد باشند و ربا و اصد رصفه جلیق حکم و
استوار رصف بالفتح و انغ کردن بنگ انسان و بنگ گرم بریان کردن و چیر بختین و سنگهای فسیده که شیر بران خوشنما
رصفه و اصد رصف بالفتح خون بر آمدن از بینی و در گذشتن و پیش شدن اسب و آمدن بد رفته و روان شدن
خون رعان بالضم غرق بینی در رفتن آن را رصف اسب پیش شونده و طرف بینی و بینی که رصف بالفتح و اصد
خیر و گل تا بدست بالند و خوراندن آرد و تخم و جز آن شتر را رصف نان گروه رفت بالفتح و شترین
بسیار خوردن و بوسه دادن زن را بکنار پای لب و نیکویی کردن کجی و در غشیدن رنگ چیزی و یکیدن
گشردن مرغ بالها و گرو فرار رفتن و گله گا و ورمه گو سفند و شتران بزرگ و طاقی که بر در عمارت کرده باشند
و بفارسی آنرا بر دارة خانه گویند رصفه و رصفیدن و جاسه نرم رفق طاق در عمارت و جامه اسب سبز
که ازان بساطها و فرش سازند و دانه اسب خرگاه و کرانه های زره که آویزان باشند و یاد قی بساط
و فرش و هر چیز که زیاده آید بچیده و شکسته شود و رفق و اصد و نام ماهی است و درختی است که درین میشود
و بالس و خیمه و درخت نازک و نام بقام اسب را میل هم رفق بالفتح شتر مرغی و مرغی دیگر است که آنرا
خاطف خلک نیز گویند و تحقیق آن گذشت رفق بالفتح و بختیتین بید شک حوائی رفق بالفتح تنگ و تیز کردن
دم شمشیر و همچنین است ارباب و بختیتین باریک و لطیف شدن روف بالفتح ساکن بودن رفق بالضم
زمین یا کشت و علف و ارزانی فراخی و زور دنی و پوشیدنی و هر جا که آب و سبزه نزدیک باشد بالفتح
و آمان در آن زمین و چریدن ستور در آن زمین +

باب الرابع مع القاف

ربق بالکسر رسی که طعما دارد و در آن چار پایان بندند و هر حلقه آنرا ربقه گویند رباق و ارباق جمع و
بالفتح و ربقه کشیدن رلق بالفتح بستن و بسته و بختیتین بسته شدن سوراخ زن و بکاف زانکل ناشدن
زباق بالکسر و جابه کنار یا بهم بسته جمع شراب خالص و صافی یا ستر و خوشبو تر و همچنین عاق و نوعی است
خوشبوی رزق بالفتح روزی دادن و بالکسر روزی و مرسوم و باران و آنچه بدان نفع گرفته شود
عراق و رزاق و رز و ارق بالضم مغرب و ستار ساق جمع رشوق بالفتح تیر و جبهه
عراق و بالکسر تیر اندازی و نوسه از تیر انداختن و آواز تیر و بدین نحو بفتح تیر آمده و بختیتین بکان نیکو که
و نرم و زود گذر و رشوق نیکو قد و زیبا اندام رفق بالکسر نرمی کردن و نرمی و لطف و آنچه بداند

استقامت گیرند و بافتح نفع رسانند کسی و زودن آرنج کسی را بستان بازوی شتر که سباده بسوزنی نماید
 بگیرد و در راه آهسته رود و بفتحین بر ناختگی آرنج و بر گردیدگی مرفق از پهلوی آت و چراگاه که آسان باز
 حاجت و مطلب حاصل شود و بیماری سرپستان ماده شتر بواسطه بدوشیدن رفاق بالکسر شنی که بدان
 شتر بندند و یاران هم سفر رفیق همراه و در سفر واحد و جمع آمده و مردان را در رق بالکسر و تشدید قاف بند
 و چیزه تنگ فرین نرم و گیاهی است خاردار و بافتح پوست آهو و کبسنیز آمده و ناسه خوانا و روشن
 کمال الله تعالی فی رقی منشور و تنگ پشت بزرگ یا جانور دیگر است آبی و بالضم و الفتح آب تنگ دریا
 و دومی رقیق بنده و تنگ و نرم و واحد و جمع آمده رفاق بالفتح زمین هموار که روی آن نرم باشد
 و در گردنم بالضم نان تنگ رقق بفتحین سستی و ناتوانی و کمی چیزه و زمین هموار نرم رقق
 بالفتح سبک گریستن و بفتحین بقیه جان و گلکه گویند مغرب رسد و بالفتح و کسر سیم آنچه بدان سدرق
 کنند و بفتحین فقر که بقدر سدرق داشته باشند و بالضم و تشدید میم مفتوح ضعیف و ناتوان
 رقق بالفتح و بفتح اول و کسرون و بفتحین آب تیره و عیش مکرر و بالفتح و بفتحین تیره شدن آب
 و جزآن رقوق آب کار و آب تنغ و خوبی چیزه روق بالفتح تلخ و پاره از شب و اول عمر و جزآن
 و اول هر چیز و دوستی فاصل و پرده و جاسه میاد و کاشانه و چیزه صاف از آب و جزآن
 و عزم و آهنگ و بر کار می و بدل از چیزه و عجله چیزه و خوش آمدن و به شکفت آوردن کسی
 را و افزون آمدن و صاف شدن شراب و مانند آن و بفتحین دندان پیشین بالاین دراز شدن
 از فردین رواق با کسر و بضم خانه که بیک ستون ساخته باشند و سقف خانه و پرده که کشیده
 باشد از سقف خانه و اول شب و ابر راقی بالفتح آنچه بدان شراب و جزآن صاف کنند و آن
 را باغاری یا لونه شراب گویند و طرخی که در آن شراب صاف کنند رقق بفتحین بر شستن گرد
 چیزه و فرو پوشیدن و در گرفتن و رسیدن و نزدیک شدن چیزه و خود را بر حرام و فساد
 داشتن و متم و ظلم کردن و سفاقت و طغیان و نمودن و برداشتن و شتافتن و دروغ گفتن رقق
 بالکسر آب دهن و بافتح روان شدن آب بر روی زمین و در غشیدن سراب و بالفتح و تشدید
 یاسه کسوره اول هر چیز و بهتر چیز و اول جوانی و مردکیه ناشتا باشد و یعنی اول تنجیده
 یا نیز آمده رقوق بالضم بان دادن رائق نیکو و شکفت آورنده و فالص هر چیز و به بر سر
 بخورد و بنوشند و آنکه چیزه در دست او نباشد و ناشتا بودند

باب الرابع مع الکاف

اول و
 مقابله

رکب بافتح در این سخن روغن و فزان و نیکو کردن اشکبه و انداختن گیسو در او رگ و لاسه و رکب
 بافتخ نزدیک نهادن شتر گام را رخ بافتخ و تشدید کاف و دست را با گون بهم در نعل کردن و
 کشا به برگردن کسی لازم کردن و انداختن چیزی به چیزی و دست بخیر و مالیدن تا حجم او معلوم شود و باندن چوب
 کردن و تنگ شدن چیزی و با کسر و فتح باران نرم ریزه رکب سست و ضعیف و آنکه بر ابل خانه خود
 غیرت ندارد و لا مویک باضم قافست کردن بجای رکب بفتحین یا دیا ناکه براسه نتایج نگا دارد و
 و احش رکب و مرد و ضعیف و ناتوان را رکب بکسر سیم تخمی است خوشبوی سیاه که به ششک بسیارند آنگاه
 ششک زمین گویند و بفتح سیم نیز آمده و مودی که یکجا مقیم باشد از آن جدا نشود

باب الرابع مع اللام

رال بافتح و سکون همزه پیر شتر نزع رتبال با کسر و سکون همزه شیر و زبده ربل بافتح نوعی از رخت
 که بعد از گذشتن وقت برگ و بار بیرون آورد و بختین گیاهی است بغایت سبز که پانزهر کردگی دارد است
 رتل بفتحین و بی نظم و ترتیب چیزی و سفیدی و دندان و بسیاری آب آن و سخن نیکو و همه را بر یکبار
 هر چیزی و بدین دو معنی بکسر نیز آمده و کشادگی میان دندانها رطل با کسر پای و عهد و زمان و کرده
 بلخ افیوه و گذشته گمان و پیل الطائر آینهی است که بدان دلغ کند و بافتح بند بر پانها و بفتحین یا دیا ناکه
 و گذشتن ستور را با بچه بچاگاه و گذشتن بچا با و در تاب را و خود شیر بکده و بفتح را و قسم هم مرد که بچا بونع
 رسیده و جوان شده باشد و بکسر سیم موی فروخته علف جدر رطل پیاده رطل با کسر مردان و
 پیاد و بر تقدیر اول جمع رطل است و بر تقدیر ثانی جمع رطلان رطل بافتح رخت و اسباب و مسکن و نزل
 و پالان شتر و پالان نهادن بر شتر و کوچ کردن حیل کوچ و ستور قوی در رفتار رطل بافتح
 ستور قابل سحاری و بار و پیمین راحله رطل نام دارد یوسف علیه السلام رطل با کسر و بافتح و کسر
 نماز با و رطل با کسر و انقسم جمع رطل و ار قون و بر ذال و در قیل ناکس
 و غیر دایه و زبون و بداند هر چیز رطل بافتح رفتار نرم فروخته و شتر همیشه رو و با کسر نرم
 و استیج بفتحین گله از شتر و گوشت و جز آن رطل بافتح پیغامبری و فرستاده و پیغامبر و پیغامبر
 جمع و مفرواده رطل نام بر و آنکه در شیر انداختن و جز آن شریک و موافق یا کس باشد و هم پیغام
 رطل بافتح نیم من و آن دوازده اوقیه است و اوقیه چهل درم است و بکسر نیز آمده و مرد و دست
 و نرم و جوان نیمه نزدیک بلوغ و آنکه استخوانش قوت گرفته باشد رطل بافتح سخت کردن نیزه
 و بینی کوه و جامه مرد و موضعی است و پاره از گوش برید آگوسته و نوا که که آویدان باشد و با کسر

درخت خرمای تر و قبیله است از بنی سلیم و باضمم گویند آن و ناقما که گوشش بریده آتشا آویزان
باشد جمع رجال را رقل باضمم گویا می است یا سرتق است که آنرا بسفناخ رومی نیز گویند و بالفتح غزو
بزیغال و جز آن شیر را در بی آنکه را کرده باشند رغال بالفتح گروه و ابورغال بکسر را مردی بود از ثمود
پدر قبیلہ شقیف که از عذاب ثمود و بعد اسطه پناه گرفتن مجرم این بود چون از اینجا برآمد بهمان عذاب
و اصل جنم شد و حضرت رسول در راه طائف قهر و عجز و بیجا نمود و بعضی گویند ابورغال مردی بود که
در بنای لشکر حبه شد بر اسب خراب کرون کعبه و ناسیده در راه مرد و بعضی گویند مردی بود و عشار
خالم رقل بالفتح خراسیدن و دامن کشان رفتن و با کسر نادان و گول و غره مند و تجسته رقل بالفتح
غلامی بلند و احد رقله رقل بالفتح بیک پای مگد زدن و پاشنه زدن اسب را تا بد و در رقل بالفتح یک
دبم ملی است پیدا کرده و اینال پنهان بر کبریل آنرا بر یک نقطه چند نمود و رنگ و طعام کردن با دو
غیر آن و حصیر بافتن و آراستن و زینت دادن تحت و بساط را بجوهر و مانند آن و بخون آلودن و نیک
یا قن و همچنین ترسیل و بختین باران اناک و اندک باران شدن سال و دویدن و پویه رفتن و زیاده
و اخرونی و غیره و خطمانی که بر پاهای کاه و پستی مخالف رنگ انصاف دیگر باشد و نام بحر می است
از عروض و آن چهار بار نکل علالتن باشد و وال باضمم اب و بان رمل بالفتح ست و ضبان شدن
گوشت و آسیدن و دم کردن آن نظیر بیاری

باب الرابع مع الایسم

رغم یا کسر سکون همزه آموی سفید غالص آرام بعد همزه اول و آرام بعد همزه ثانی جمع و بالفتح پر شتر
و پوست شتر یکا گفته بگا که برای تسلی شتر ماده سازند و دوست داشتن و الفت نمودن به شدن و فراهم
آوردن جراحت و محبت کردن تا قهر بر سج و بران پوست گفته و پیوند دادن و بسر شیم استوار کردن رغم باهم
لشکر و مینی و جز آن رغم بالفتح لشکر مینی و خون آلوده کردن و طلا کردن بوسه خوش بر مینی
و آلودن بدان و سفیدی طر و مینی و لب بالا مین سب و بختین گویا می است رجم بالفتح سنگ و ن
و سنگسار کردن و فزین و عیب و تهمت نمودن و کمان بردن و بگمان سخن گفتن و راندن و ترک کردن دشنام
دادن و چیزیکه بدان سنگسار کرده و رانده شود و رجم جمع و سنگ بسیار بر گور نهادن تا خراب شود و بختین گو
د جا و هنوز بختین ستار با که بدان رانده شود و شیا طین و سنگها که بر تیر گذارند و رجم رانده و سنگسار شده رجم
بالفتح و اضمم بشودن و مهربانی نمودن و بالفتح و کسر ما و سکون آن با می کو دک در شکم که آنرا ز بدان گویند

باب الرابع مع الایسم
رغم یا کسر سکون همزه آموی سفید غالص آرام بعد همزه اول و آرام بعد همزه ثانی جمع و بالفتح پر شتر
و پوست شتر یکا گفته بگا که برای تسلی شتر ماده سازند و دوست داشتن و الفت نمودن به شدن و فراهم
آوردن جراحت و محبت کردن تا قهر بر سج و بران پوست گفته و پیوند دادن و بسر شیم استوار کردن رغم باهم
لشکر و مینی و جز آن رغم بالفتح لشکر مینی و خون آلوده کردن و طلا کردن بوسه خوش بر مینی
و آلودن بدان و سفیدی طر و مینی و لب بالا مین سب و بختین گویا می است رجم بالفتح سنگ و ن
و سنگسار کردن و فزین و عیب و تهمت نمودن و کمان بردن و بگمان سخن گفتن و راندن و ترک کردن دشنام
دادن و چیزیکه بدان سنگسار کرده و رانده شود و رجم جمع و سنگ بسیار بر گور نهادن تا خراب شود و بختین گو
د جا و هنوز بختین ستار با که بدان رانده شود و شیا طین و سنگها که بر تیر گذارند و رجم رانده و سنگسار شده رجم
بالفتح و اضمم بشودن و مهربانی نمودن و بالفتح و کسر ما و سکون آن با می کو دک در شکم که آنرا ز بدان گویند

یا پرده که در آن طفل باشد و از شیشه گویند اول درست تر است و قرابت و مویشی باصل قرابت و اسباب
آن و ظاهر آنست که رحم آن خوشی باشد که از جانب رحم بهر سیده باشد و او بوالا رحم خوشان که در رحم
شتریک باشد. رحیم نرم دل و بشا نیده و بنشیده و اسمی است از اسمای حق تعالی رحم بفتح ثمیم غلط شده
و مهر بانی و دوستی و نرمی و موضعی است میان شمام و بنجر و شمع کوهی است بلکه و مرغی است مردار خوار که
آنرا بفارس گرس گویند و احدی رحمه و خاصم بالفهم سنگ سیفندیم و نام موضعی است رحیم نرم و او از سخن
نرم و سلیس و رحم بالفتح لیکن در و بر آوردن رفته بر آورده شده و سید یا حوج و یا حوج و آنچه از دیوار
سندم بینه و مردی که در و خیز نباشد و تیز داند و بدین و معنی است و دام بالفهم و رحم جامه کنه و رحم بالفهم
پرفتن طرف آب و رحم بالفهم کاسه پر و لیز و روان شونده از سرخیز و رحم بالفهم کدو کردن و شتر برین
مانده از لایحی برینین را نرم بالفهم اول و فتح و دو مرتبه ثابت و قائم بر زمین و شیر زنده و نرم بالفهم برین
ماندن شتر و بالکسر و بقیله از شتر بریم بانگ شتر بریم بالفهم نشان و آیین و وزین نهان کردن
چیزی و بران کردن باران خانه را و نشان پاکد بشتن شتر داده و وزین از قوت رفتار و بقیه رفقار سبک
رشم بالفهم هر کردن انبار را و بقیه علف که نخستین بر آید و بوسه بردن بطعام و زیر باران رفتن
و ششم بالفهم بلا سختی و تنالی یعنی مری که بر چوب کرده باشد بخت انبار خله و ظروف و جز آن بشتن
محل نیز آمده و نشان و آیین طشم بالفهم در گل افکندن فیض را و طشم بالفهم مردا حق وزن فراخ
اندام و خاصم بالفهم خاک خشم بهر حرکت و خاک آلوده شدن و مکرده داشتن و دشتن و دشتن و دشتن
خوار شدن و رحم بالفهم نوشتن و مهر کردن و نقطه کردن و دشتن و دشتن و دشتن و دشتن و دشتن و دشتن
نوعی است از جامه بر دینی و بقیه خط و نوشته و سختی زمانه و قسیم و لوسه که نامها و قصه اصحاب
بر آنجا نوشته بود یا کوه یا داوی باده یا سگ اصحاب کفایت و رحم بالفهم بر هر یک نشان چیز را و بقیه
ابر بر نه نوشته رکام بالفهم یک توده بر نه نوشته رحم بالفهم و تشدید بیم خوردن و نیکو کردن و
اصلاح نمودن چیز را و بدین معنی است و بقیه و بقیه و بقیه و بقیه و بقیه و بقیه و بقیه و بقیه و بقیه
استخوان و آنچه اب بر دارد و فاشاک زیره که بر روی زمین باشد و عرب گوید باجد بالفهم و الشرم یعنی شرم
یا نجاک و آب یا دریا و صحرایا بال بسیار رحم بفتح ثمیم آواز کردن و بقیه زمان بقیه و ترغم آواز کردن
و رحم بالفهم جستن و حرکت نهان و خفیف دادن حرف را چنانکه شنیده شود و شمام آنکه شنیده شود
و نرمه گوش و بدیع یعنی بالفهم نیز آمده و بالفهم نام پسر عیسی بن اسحق و طائفه مشهور که از اولاد
و رحم بن عیسی بن اسحق اند و روی سبک چون رنج و رنجی را هم بالفهم گویند و لایحه و بالفهم نرمی که

شکار با کلبه با کلبه بارانهای نرم و ضعیف که دائم بار و همچنین ریم با کلبه و فتح با هر دو جمع ریم با کلبه
 ریم با کلبه آب و سپید و با فتح و در شدن و افزونی و زیادتی و استخوانی که بعد از قسمت گوشت شتر
 مانده باشد و گور و پاید و زبان و یکساعت دراز و آخر روز تا یک شتر ششیم آمدن شکار غنم وقت

باب الرابع مع النون

رتم با فتح و فحقین نام مردی از اهل هند که بعد ششصد سال ظاهر شد و دعوی صحبت
 حضرت پیغامبر نمود و احادیث و اینچه قول حدیث او را مسلم و مقبول نمائند و شیخ علامه الدوله سبکی
 و جمعی دیگر او را قبول کرده اند و گویند شانه حضرت پیغامبر عم داشت و او را ابوالمزنا بابر رتن هندی گویند
 رتشان با فتح باران پیایی رخن با فتح باران شاد و ستور از چاد و باز داشتن ستور از چاد و با فتح عطف
 دادن رجون با ضم قناعت کردن بجای راجن خود که والف گرفته رچجان با ضم میل کردن و جبرین
 تراز و مانند آن یک طوف و افزون آمدن چقان لغتین سخت عتیدان جعان با ضم جواب سخن
 باز دادن و آبها میل که در آبگیر با اساده باشد و معنی جمع جمع است رول با ضم تریز که از طراز
 گویند و بن استین اروان جمع و با فتح بریم تاقن و بریم تشاندن و آواز که فتن سلاح بر یکدیگر و فحقین
 ریسمان و جن و آب تنگ که از ریم با چهره بیرون آید رزن با فتح جاب و بلند که آب میان آن تواند آید
 و بدست گرفتن چیزی تا گران و سبکی آن معلوم شود با کلبه کفار زمین بسته و آریده و گردن و چیز گران
 یا سبک رسن با فتح برسن بستن و فحقین ریسمانی که آن چیز را بندند رسن با فتح سین گیاهی است
 مانند سیر که آنرا سیر شایه گویند و صاحب قاموس گوید گیاهی است خوشبو و مفرح و معوی قلب که اکثر
 امراض را نفع دهد و آنرا عبری نفس گویند و فحقین و رسن فارسی است راقن بکسر شین سیمه
 ناخونده بهمانی آئینده که آنرا طفیل گویند و مقیم بجای و آنچه بشاگرد استاد کار دهد و بفارسی آنرا
 شاگردانه گویند رشن با فتح ناخونده و راندن سنگ و سر و ظرف انداختن و روشن با فتح
 روزن و همچنین روزنه با ضم و آن معرب روزن است رصن با فتح تمام کردن و دشنام دادن و
 غالب آمدن شناخت چیزه احمین استوار و مهربان کسی و دردناک و صاحب الم و خضوان
 با کلبه و انضم خشنود شدن و سندیان رعن با فتح سست کردن و بهوش سافتن و در سر
 دادن آفتاب کس را و فحقین سستی و نادانی و غم و آزاری و همچنین رعوت رعن با فتح گوش
 دادن و قبول کردن سخن کس و خوردن و نوشیدن و میل و طمع کردن به چیزه رول با فتح
 رقان با کلبه خا و زعفران رکول با ضم میل کردن به چیزه و ساکن و آریده شدن رکن

باب الرابع مع الواو

باب الرابع مع العام

باب الرابع مع اليازر

سپهسالار نشسته و پیر ربانی بافتیج و نشسته و باور بی باکس و نشسته و با خد اشناس رباعی بافتیج
چهار حرفی و شعریت چهار مصرعی و بافتیج است گاو چهار ساله که یاد سالان خجمن نهاده باشد و گوسفند سه ساله که
یاد چهارم نهاده باشد و شتر شش ساله که یاد خجمن نهاده باشد سنی بافتیج برده که سینه می خورن و یا شتر دانی شعر

در آن گفتن راجی امیدوار شده راسی ثابت استوار رشتی نشوت دهند راضی خوشنود شوند
رضی بالفتح و تشدید یا پسندیده که از آن دیگری خوشنود شود راسی بالفتح چیدن و برآیندن و نگاهبانی
کردن و بالکسر گناه که ستور آنرا چهره راسی نگهبان و حاکم دوالی و شبان راسی افسون کننده روحی انداختن
فریاده کردن و تیراندن و تهمت نمودن راسی تیراندازنده و تهمت نماینده روحانی بالضم و تشدید
بروح و از متعلقه روح باشد و بالفتح آنچه منسوب بر روح یعنی نسیم باشد و جانی که یگونی این جزیر روحانی است از
تفسیل جان و از متعلقه نسیم است در لطافت و پاکیزگی و نسیم و فتح راسی و خواننده اندر او می روایت
کننده و سیراب شونده روحی بالفتح و تشدید یا حرمت قایمه که مدار قایم بر آن باشد و بر بزرگ قطره و
و سیراب شده روحی بالفتح و الکسر و تشدید یا سیراب شدن +

باب الزام مع الالف

ز با تا بالضم و فی هززه منفری است از سنار زلی قمر و صاحب قاسوس صراح گوید ز با میان بالضم و گوئی است
روشن که منفری قرست و از ز با تا القرب گویند یعنی و در شاخ عقرب و مشهور و متعلق اول است اما در لغت
یافته نشده است زبی بالضم و فتح باز من شستهای بلند که آب سیل بان ز با جمع زبیه بالضم است و شل است
کلیش ایش زبانی یعنی شکل و دشوار شد کار نوری گوید مع چه کنی نقش شکیل بلغ اسیل از باده زبجری بالکسر
و فتح با سکون حین و فتح راسی محکمین مردود خلق و مردی که رود آب زوی او بر موبو باشد راسی بالفتح
و تشدید یا زنی که اندام او بر موبو باشد و عادت سخت و نام زنی است که با دشتاه جزیره بود و نام اتفاق
پندار و دشمن بخشد موی زمار نه تشدید فاقانی گوید مع از کفایت راز سه با دیده ام زرقار بالفتح
نام زنی است که چشم از قبیله جدیس که سوار را از سه روزه راه میدهد و نام آن بیامه است از جهت
زرقار بیامه گویند فاقانی گوید مع چشم زرقار کشیده کل عیب زرقار بالفتح افزون شدن زباید
زلفی بالضم مرتبه و منزلت و نزدیک زرقار بالکسر و هززه و بی هززه جلع غیر حلال کردن و بالفتح
کوتاه و تنگ و بزم آمده و باز دانه بول و جانی فی الحقیقت متنی آن فیصل الرجل و مؤثر ناره و بالفتح
و تشدید نون بسیار زما گفتند روحی بر وزن طوبی گیماسی است کثیر النفع که در کوچهستان مشهد مقدس
بسیار می باشد زرقار بالفتح چاه زرقار و قدح و ظرف نقره و مقام و در کمان و چله و شهر بغداد
و خانه امیر المومنین عثمان در مدینه که بالسه آن اذان میگفتند و موضعی است در مدینه نزدیک مسجد
نام بازاری است در مدینه زروایا کنهها جمع زاونیه زرقار بالفتح زن سپید روست و در خنده و زرقار
و باده گاو و موشی و لقب سید النساء فاطمه الزهرا رضی الله عنها

باب الزار مع البار

زرب بافتن دراز شدن و بسیار شدن مود بسیار موی شدن روی شتر و نزدیک بغروب شدن آفتاب
زرب باضم و تشدید بافتن دریش یا پیش ریش و بینی را نیز گویند باب بالفتح موشان بزرگ که چتر
تشنه زبانه واحد و بالفتح و تشدید بافروخته شده موی زرب برب موی زرب انجیر خشک کوه زرب بالفتح کاشه
صبا و بیاگاه گویند و بکسر نیز آمده زرب بالفتح گیاهی است خوشبو و موافقان یا خوشبونی دیگر است
زرب بالفتح بریدن و بکسر کردن طرف و جزآن و دور کردن زرب بالفتح بختن موی باسه زرد چو زه
مرغ و موی کویک و زرب زرب بالفتح در آوردن چیزی در سوراخ و بختن زرب تنگ و نزدیک

باب الزار مع التار

زرا و تیه گنج و فراهم آورده زرا جرة رانندگان و بازو رانندگان معرا و جزا جرات که در قرآن مجید
واقع است و تشنگانند برة بالضم آهن پاره و کتف مردود و ستاره روشن جودش بهج اسد که
منزل قمر است و موی انبوه که بر دوش شیرینده و جزآن باشد زرب بالضم سکه و غلامه هر چیز زرب
بالضم نام زن بارون رشید زرب بکسر اول و ثالث جن و آدمی سرکش و سخت و شرطی یعنی چادش و
نام مالک و زرب است زرب بالضم زرب بالضم بکینه زرب بالفتح انغان سخت و آواز صورت زرب خرقه
بالفتح و در کردن و در اندن زرب خرقه بالضم بکینه زرب بالفتح انغان سخت و آواز صورت زرب خرقه
و بران نغز و داری گفته و افارسی آنجا به گویند زرب بالضم هر ده جیم فارسی و بار مود و حرمت بالفتح
سج و انبوه زرب خرقه بالفتح آراستن دروغ و هر چه باشد زرب بالضم کردن و نیز و دیگر در زرافه بالضم
و بالفتح حیوانی است که نموی مصر باشد افارسی آنرا شتر گاو و پلنگ گویند چه گردش بگردن شتر می ماند
و شمش می گاو و در گاش پلنگ و گرو و مرم و به تشدید را نیز آمده رفت بالفتح بگردن و شمش گاو
و بالکسر قمر که بختی و در وقت مانند تاب در نیاید و بیرون زرد و آنرا قار نیز گویند یا چیزه است مانند
قمر که از زمین پدید میشود و بالضم بخیل و بخیل فارسی است زرقه بالضم و تشدید قاف دانه که طارانه
گل و بر آورده در دهن بچاندازد و دارونی که پیشه باور آمیخته در دهن طفل کند و مرغی است که بکشد
زرت بالفتح بگردن مشک و جزآن زرقه بالفتح بخشی ازال که در راه خدا صرف کنند کینه کینه
بالفتح پاک زرقه بالضم درجه و منزلت و نزدیک و پاره از اول شب و بختن مرض بر آب
و کاسه و خشم سبز رنگ و دشت هموار و زمین در شب سنگ لایق زرقه بالکسر و تشدید لایم
نغز و سنگ املس لغزان و بالضم خرقه و بالفتح حرف و ضاعت و بضم نیز آمده و اسباب زمین زرقه و بالضم

و گناه و آنچه از طعام کسی برداشته شود و این لغت عراقی عرب است لرزه بنیانیدن و لرزانیدن
 زبانه روزگار روانی است که در حیوانات پیدا میشود و افکار شدن زمرقه بالضم گروه زبانه بالکسر لغت
 و بالفتح و تشدید میم زن زانگنه و فی که آنرا نوازند و قلاوه سنگ فرشته بالفتح سخن لغت مجوس و وقت طعام
 نوردن و آواز کردن رعد و آواز رعد و بالکسر گروه آسیان زنانه بالکسر قبیله است در مغرب زمین و مردان نجار
 نیست زبانی بنجر در مال شهروز زمرقه بی دین و ملحد شدن و از راه شرع سپر بچیدن بنا و قه بالفتح ملاحد و بی دین
 جمع زندیق زمرقه بالفتح و در شدن و یکبار زیارت کردن و دروغی و رولقه بالفتح نام شهریت از بنیان
 و گرد و زمرقه بالفتح خوبی و آرایش و بازی و دنیا و بالضم سپیدی و حسن و نام قبیله است از قزلباش و شکوفه
 زرد شده و شکوفه سفید را فور گویند و بد معنی لغت اول نیز آمده و بالضم و فتح با ساراه و شکوفه زرد
 بسکون و نیز آمده و موضوعی است بدین زیارت بالفتح بر میر کار شدن و عبادت کردن زمرقه بالفتح وخت
 زتیون و موضوعی است بنام زحمت بالفتح و روغن و رفت زتیون و روغن زتیون و در طعام کردن زیارت
 در یافتن مقام متبرک یا شخص متبرک را زیارت و افزوسن و افزون شدن زمرقه بالکسر آرایش و آنچه با و چیز
 آرایش کف مثل لباس خوب و زیور و مانند آن و یوم الزمیه روز عید است

باب الزار مع ابیسم

زراج معرب زراک و صاحب فاموس گوید زراکی است زراج بکسر اول و ثالث زمرقه از جواهر و ماس
 و آرایش و آبراندگ که سرخی داشته باشد زراج بالضم و تشدید میم سرانج و آهن بی نیزه زراج بکسر
 و تشدید میم که کام فراخ و دونه جمع ازج و یکبارهای بیرو بالفتح نیزه زدن و تیر انداختن و دیدن
 خنجر مرغ زراج بر سر حرکت و مشهور از آن حرکت ضم است شیشه و بالضم و بالفتح و تشدید میم شیشه که و
 لقب دانشمندی است نحوی و زبانی فروخته شیشه زراج بفتح تین باریکی ابرو و دوزی آن و کام فراخ
 نمادون نسج بالفتح لغزیدن و جاسه لغزان و بدین معنی لغت لام نیز آمده زرج بالفتح هر کردن و بخت
 خشم گرفتن و بالضم و تشدید میم مفتوح مرغی است که بفارسی آزاده و برادران گویند زیرا که چون گرفتن شکار
 عاجز شود و از پر او زخم و اعانت طلبد و صاحب صحاح گوید بفارسی آزاده برادران گویند و آن خطاب است
 مزاج و زنج و زنج بالفتح و الکسر زنگیان معرب زنگ و زنجی و واحد زنج جمع و بخت
 تشنه شدن یا پیچیده شدن رود یا از غایت تشنگی خاک که نتوان آب خورد و زنج بالفتح جفت خنجر و
 شومر وزن و قرین و پوششی که بر بدو و ج افکند زنج بالفتح بر فلانیدن و فساد انداختن بسیار و مس
 و بالکسر بسته که بنایان طرح عمارت آن کنند و علی است که اصل مدار حساب نجوم است و استخراج تقویم استنباط احکام از آن

نخ بالفتح وتشديد عا و ز ك ر ن س ح باضم وتشديد ي م مفتوح موكوتا بالاول تشتر وجو وفرو دايه ريح بالفتح وتشديد ن ف ت ن

زنج بافتن و تشدید نمود و در انداختن و سخت را زدن حدی کشنده شتر را و بر جستن و شتم گرفتن و در خشنودن و بغضی است
 زنج زربنج با لکسری است بصعید مصر و سنگ معروف و آن سه قسم است سفید و سرخ و زرد و معروف زربنج با لکسری
 زنج بافتن بامی لغزان و تیر پرتابی انداختن و نیزه زدن و تحقیق نمودن شدن سرخ بافتن بند شدن و تکبیر کردن
 زنج بفتح تحقیق تنغیر شدن و مژه گرد انداختن روغن و طعام و بافتن و کس کردن روغن گنده و جز آن زنج
 بافتن و دور شدن و جور و ظلم کردن +

[illegible]

و افزون کردن زیاد و با کسر افزون و نام مردی و زیادت افزون شدن

باب الزا مع الذا

زهر و مغرب زمره که آنرا زبرجد گویند و بعضی گفته اند زبرجد غیر زهر است

باب الزا مع الراء

زبرجد بافتح بانگ کردن و بانگ بر زدن و باز داشتن و راندن و بر آوردن گرداگرد و باجنگ و سنگ انداختن و نوشتن و قتل و بیک و توانا و حکم و سخت و غلبتین حرف اول اسم است و همی است و سوسا آن حرف که در تلفظ کوا می آید است و با کسر کتاب زبرجد و باضم جمع و غلبتین و باضم و فتح بانگها و میخها و آهن پارها و پارهای بر سر زبرجد و بافتح نوشته و کتابی که بر او و دم نازل شده و باضم نوشته ها و کتابها بر سر بافتح و کسر یا نوشته شده و بعضی و بلاد نام کوهی است که قق تعالی یا موسی عم در آن جاسخن گفت و نام مردی است و باضم و افتح یا نام صیبتا و جبر بافتح باز داشتن و راندن شتر و جزآن و مبرخ فال گرفتن و انداختن ناقه آنچه در شکم او باشد زهر چه آواز و نفسی که نباشد باشد و نفس بند و سخت بر آوردن و کشاده شدن شکم و پیش شکم چنانچه خون می کشد زهر باضم زمره و در وی است که شتر را می شود زهر باضم و فتح حایجل زهر بافتح پر شدن در ازاب و پر کردن غیره را و باییدن و ابنوه شدن گیاه زهر بافتح و تشدید خادریه مالا مال که آیه طاشر میگرد و همچنین زهر زبرجد و تشدید را گوی گریان از راجع و نام مردی است که آنرا زمرین و جیش گویند و بافتح کوسه گریان بخت و راندن و گزیدن و آس کردن و بر کندن موی و تنگ شدن چشم و نام مردی است زبرجد گیسو است زهر که بدان رنگ کنند و مرد پاک و سبک بار و برافروخته شدن و سرخ شدن چشم زهر زبرجد و زهر مرد و زهر می است که آنرا بنفاسی شار گویند زهر و باضم نوعی از سوسا و بعضی گفته اند کنار است زهر بافتح کم موی شدن و زمین کم علت زهر بافتح غصص کردن و کثرت و افزون شدن زهر بافتح نفس بخور کشیدن و بعد از آن بر آوردن و باز داشتن و آب خوراندن و کشیدن آواز و افزون شدن آتش و با کسر بار و مشک درخت و اسباب مسافر و گرد و باضم اول و فتح تا شیر و در و دریا و قوی بسیار آب و خشک بسیار و آنکه بار بردار و شتر جیم و لشکر و بدین معنی است زهر و زهر و بعضی گروه نیز آمده زهر بافتح دم بخور کشیدن و بعد از آن بلند کردن و بعضی و بلاد و بانگ اصل خود و شیتن افزون زهر بافتح پر کردن زهر بافتح ناسه نواختن و پر کردن مشک فاش و آشکارا کردن سخن و بر فلانیدن کسی را بر کسی و غلبتین کم موی و کم مروت شدن و بافتح و کسر بنم اندک موی کم مروت و زهر و باضم و فتح بیم که در بهاسه پراننده و متفرق از مردم و جز آن جمع زمره و کسر تین و تشدید سخت

شدند و زمار با کسر بانگ شتر مرغ و بالفتح و تشدید سیم فی نواز پنهین زمار ز میسر کوتاه و کوهک صاحب مال
 از ششتر بفتحین دهی است بخوار زم مولد صاحب کشتان زهر بر سختی سر و کشتی قرنیز آمده ز تر بالفتح
 پیکردن و زمار پوشانیدن کسی زار زمار بالضم و تشدید تون ریسائی که نصاری و مجوس و سائر کفار بر میان
 بندند ز زمار جمع زمار و سنگ نیر و و گسهای کوچک و نام زمین است ز مهرور بالضم قسم کسی است معروف
 که بغایت گزیده می شود ز زمار جمع ز سحر بالضم شگرت و تخمیر بالکسر آفرانی که از زون ایهام سیاه
 و وسطی بدر آید ز زمار بالکسر مغرب زنگار و شهری است زور بالفتح زیارت کردن و بیان سینه
 یا بالای سینه یا جانی که استخوانهای سینه مهر گرد رسیده اند و شلخ غزاکه برگ و پرنیا و روده باشد و
 عقل و بدیعنی بضم نیز آمده زیارت کننده و زیارت کنندگان جمع و مفرد آمده و بالضم دروغ و دشوک و
 هر چه از اینها برستند و چیز باطل و معیبه باشد نصاری و یهود و در پیش و دستر قوم و بدیعنی بفتح نیز آمده
 و مجلس سرود و دولت و توانائی و بدیعنی مشترک است میان فارسی و عربی و هنری است که در دجله می ریزد
 و راسه و عقل و خوبی و لذت طعام و زنی و پاکیزگی و صفائی طاهره و نام بیسرها که بلبه زور بنا کرده
 اوست و سیل کنندگان و کج شدگان جمع از ور و بفتحین سیل کردن و کج شدن و بکمانب نگر است و زمار
 و دوسر سینه اسپ کی بیرون و یکی درون آید ز مهرور بالضم روشن شدن چوای و کتوب و آتش بالا رفتن
 آن ز مهر روشن و بلند زار ز زیارت کننده زوار و زور بالضم و تشدید و افشوی جمع

باب الزار مع العین

ز ریح بالفتح رو بایندن و کاشتن و کشتن ریح بفتحین تپاه شدن جراحت و شکافته شدن است پا و شکاف
 کف دست و پا ز ریح بفتحین مردم فرومایه و دهرشت خوردن و بی خود شدن ریح شتابنده و مرد بسیار
 و دلیر و نیکواری ز ریح بالفتح مهار شتر و عنان سپ جنبانیدن تالبار و ذریع بالفتح شهرت یافتن
 بحر جسته و مهر است خرو و سفید که مانند خسته خراشگان دارد و از ویرا بر می آید و اثر القارسی شهر و اخوانند

باب الزار مع العین

ز ریح کلایع کوچک که اندک سفیدی دارد و ز ریح بالضم بر آیدن آفتاب و بلند شدن آفتاب و مهر
 معنی عین جمله نیز آمده ز ریح بالفتح سیل کردن و ناکل گردانیدن و کشیدن نافه به مهر ریح
 بالفتح سیل کردن و کشته شدن بنیائی و گردیدن آفتاب و سیل کردن از حق و شک خوردن و تیرگی

باب الزار مع القاف

تر حفت بالفتح لشکر رنده لبوی شمن و رتن کو دوک بزافو و شکم رتن حیوان زحفت تیرس کز نوک
 بهدف بزین اقد بعد از ان بردف رسد و میوانی که شکم را در و میوانات در رتن چهار قسمند
 که پاره و و طار که بیال پرو و حفت که شکم را در و و سنج کشتا کند و این چهار قسم است
 ناقانی گوید مع چهار صفت حیوان با خواب و خورای نه اند و حافت با کشتادن و فاف شدن و در
 حرفی بیان و معرف پس نزدیک میشود یک حرف از ان و معرف با و دیگر آن شعر از حافت بالفتح فاف شدن
 زحرف بالضم ز و هر چه آراسته و آبار باشد و گمان خوبی چیزی و خوبی کلام با رفوع و مبالغه زحافت
 کشته و زحافت الدیاء آرایش آن و زحافت المار راه روی آب و زحافت الارض گیاههای رنگارنگ
 و نیز زحافت پرند که چون گس بر آب باشند زحفت بالفتح خور و کمر کردن زحفت بالضم شتاب رتن ناقه
 آهسته رتن مرد و فقیهین تازه شدن جراحت بعد از زحفت بالفتح کشتن کسی را چنانکه همانجا ببرد زحافت
 بالضم زهرنی اکمال کشنده و مرگ ناگهانی و بهین معنی است زحافت بد مزه زحفت بالکسر و تشدید فاف روی
 نیزه شتر مرغ و مرغی که باشد و بالفتح با و زیدن و شتاب رتن و عروس بنجاشوی فرستادن و
 بر معنی است زحافت بالکسر زحفت بالفتح و زحافت بالضم شتاب و شتاب رتن و در نشیدن برق کشتن
 مرغ بالها زحفت بالفتح نزدیکی و منزلت و پاره آتش و سمات اول شب زحفت بالضم و رفع لام جمع و با
 مرغار و فقیهین پاره شب جمع و مفرد آمده و فقیهین نزدیکی و درجه هر ضاهای بر ماضی و جمع و مفرد آمده
 زحافت بالفتح و اگر دن مرغ بالها و سست رتن زحفت بالفتح بک شدن و بک سافتن چیز را زحافت
 بالضم خوار شدن و نزدیک شدن و در دفع گفتن و هلاک شدن زحافت بالکسر زحافت بالضم و نارف
 و بالفتح فراسیدن و دم کشیدن کبوتر بزین و گرد و ماده گفتن و با یک کردن و بار و اشیدن و دم جبهت عیش

باب الزمار مع القاف

زحافت بالفتح سدی رتن کردن و اینتن چیزی چیزی و بند کردن کسی را زحافت بالفتح مزارق زدن یعنی بزح
 کوتاه و پس انداختن شتر یا لان را و سرگین انداختن مرغ و گردیدن شتر چنانکه سفیدی او ظاهر شود و چکانیدن
 و اریجانی و نایب شدن و بالضم کبود شدن و نایبایان و کتوله تعالی و کتوله زحافت و در یک تو و ما و
 شانهای نیزه و پیکان و آبهای صفا از رقی جمع و فقیهین کبود شدن و کبودی ششم و صاف شدن
 آب و جهان و بالضم و تشدید را مرغی است شکاری و صاحب صواح و ملاح گوید زحافت بالضم و صاف شدن
 جره است و صاحب و ستور گوید باشد خرد زحافت جمع ناقانی گوید مع چون زحافت که گوشت
 تراخترا بکشد و زحافت بالفتح بانگ و فریاد کردن و فقیهین ترسیدن و بیوش شدن و حالت نشاء

ز عاق بالضم آب شوره که تیران خور و ورق بالفتح و تشدید قاف وانه خوراندن چوره را بدین
 و نیال را از فتن مرغ و باضم شراب و بالکسر شک ز قاق بالضم که چه و بالفتح آنکه طعام در دهان داشته باشد
 و آب خور و بالکسر شک با جمع زرق ز لوق بالفتح سر زاشیدن و تحقیق جاسه هواری گناه که قدم دران بگذرد
 و نغزیدن و بچه افکندن ناقه و موسی ستران و بالفتح و کسر لام بر زود خشم و آنکه پیش از داخل انزال کند
 زلیق به حبه افکند و موسی سترده و بالضم و تشدید لام متبع نوعی از تشقا و است بی ریشه که از اشتقاق
 گویند زرقش بالفتح کردن پیش و کشودن فعل زماق بالضم زیر کام بهر عصب که در پوست باشد و کسر
 حلقه و بجای گونید زرق بالفتح تحقیق جای زناق معرب زخ است و سپر بیکان و تحقیق عقلمای تمام غیر ناظر
 زریق محکم استوار زریق بالفتح اول و ثالث کلی است خوشبو معروف معرب زربنه است و زمار و زرعن
 یا سمن انوری گوید رخ ز گاه عنبر سار از یا سمن زریق بالکسر شوره که قائل و و صانع است
 و از آن مرد و نبور و ظلمت و زردان و اهرمن تعبیر کند و آنکه ایمان بحق تعالی و آخرت نداشته باشد و آنکه
 ایمان ظاهر کند و در باطن کافر باشد و بعضی گفته اند معرب زن دین است یعنی آنکه دین زمان دارد و دیگر
 معنی اول است و معرب زندی است یعنی آنکه اعتقاد و زندقه کتاب زروشت دارد که قائل برزدان
 و اهرمن بوده زورق بالفتح کشتی خور و زریق بالضم آگنده شدن استخوان از مغزو پر شدن
 مغزو بر آمدن جان و پیش شدن سبب از سپان دیگر و پیش شدن کسی و نیست شدن و هلاک شدن
 و گذشتن تیر از نشانه و بالفتح نیست شده در زنده و چاه بسیار عمیق زریق نیست ننوده و رونده
 و چاه باری بسیار غریب و بسیار لاغره آب بسیار روان و مردگر نخته چیز خشک زریق بالفتح پیش شدن کسی
 و تحقیق زمین است هاسون و بالفتح زرا و کسر هاسنگ و بلد و چاک زریق بالکسر جوده یعنی سیاب زریق بالکسر
 گریان و محله ایست به نیشابور و نام مردی است +

باب الزا مع الکاف

زحک بالفتح مانده شدن و بجائی مقیم گشتن و از چیزی دور شدن زحک بالفتح تحقیق به خوشدن زحک بالفتح
 و تشدید کاف نزدیک هم گام نهادن از ناتوانی و لاغری و بالضم کچه فاضله زحک زرقار و گام تنگ سخن خرد یک
 ماده زروک بالفتح زرقار کلاغ و ضاییدن و دشمنان در رفتن و فرامیدن و بالضم دهری است یمن زحک بالضم
 سخت جستن با و چنانکه زمین را بر و بد و کوفتن میان دو سنگ +

باب الزا مع اللام

زبل بالکسر گرین و بالفتح قوت و اصلاح دادن زمین را بر گرین رسیل بالفتح و کسر زرا و تشدید یا رسیل

فیه بیل بجه سگین نیز آمد ز ابل بالفتح باو کسر آن مرد کوتاه زحل بالفتح انداختن و فرستادن کبوتر
و مبر و بازداشتن و نیز فرو زدن و باضم کرد و به مردم و بختین بازی و بانگ کردن و کشاوی در آوردن
و از او از سحاب زحل بالفتح زائل شدن و مانده شدن و باضم قطع و آنکه از کار دور باشد و نام سار و است
مشهور و خلاصه و زحل نام نجی است زحل بختین نشاء و بالفتح و کسر عین سخت گیرنده و شادمان زحل بالفتح
کیبار و ختین و انداختن و شیر دادن و مادر طفل را زحل بالفتح و تشدید لام و زحل بختین و زلیل
نفرین زبان در سخن و پای و رگی و زحل یعنی نقصان و بی در ترا و و باس لغزش نیز آمده و همچنین زحل
بالضم زحل زایل با کسر ز زایلیدن و بنیانیدن و بالفتح کر زه و غلبش زلال جمع زلول بالضم کم شدن و هم
و روزن زرد و دگشتن و غمت دادن و عطا کردن چیزی زلال بالضم آب خوش زلال بالفتح و دیدن
چنانکه میل بیک جانب گشته باشد و کسر زولیت همچنین زیل بکسر میل معروف و شراب چشته است و درشت
زلیل با کسر عرب زلیل بالفتح زلیل میل بزرگ عرب زلیل زول بالفتح شکفت و مرد سبک ظرف
که شکفت ناماید و مرد و لیر و چرخ شکاری زوال بالفتح برگشتن از بانی بجای و دور شدن از جانی و نیست
شدن و به تشدید و او آنکه در رفتن بسیار حرکت کند و صاحب تانوس گوید بدین معنی بکات است و بلام
مخاط است زیل بالفتح دور کردن و پاره پاره کردن و جدا کردن و بختین و زیل اهلان از یکدیگر

باب الزا ربیع السیم

رحم و زحام با کسر انوسی کردن و تنگ کردن رحم بالفتح دور کردن و بختین کند و شدن گوشت زهرم
بالفتح بسیار که بختیم زهرم بالفتح از میان شاش کسی را بر غیر اندیدن و بریده شدن و بالفتح و کسر سر امر و خوار
اندر جماعت و مرد تنگ و زهرم زهرم بهر سه حرکت و مشهور از ان خمست گفتن حق و باحق و دروغ گفتن و
سخت گفتن که در آن ترو باشد و بران اتمان و باشد بالفتح خاصه و بختین طبع داشتن زهرم خاصه پیشو او زهرم
آنکه از جانب ایشان سخن کند زهرم بالفتح و روانگی در سخن و بالفتح آنکه سخن در ماند زهرم بالفتح و تشدید قاف
طعامی که در وی زهر و مسکه باشد و درختی است معروف که در محرمی شود و شیر کشنده دارد و درختی است در دوزخ
که نورش اهل نار خواهد بود زهرم بالفتح خوردن اقمه و نوشیدن چیزی زکام بالضم بیرون آمدن فضلات سه
و و باضم از راه بینی و زهر بر آمدن فضلات از راه دهن زهرم بالفتح برگردان لغت و کم کردن عطا و بریدن
بینی و خطا کردن و بختین تبر قمار که در با لیت بدان بازی میگردند و تیری که بزند آشته باشد و سیم یا پاپ
سم و کوپی است نزدیک بشهر زور و گویا بی است که تخم و شکوفه ندارد زهرام با کسر چهار و رسی
که در چوب بینی شتر کشند و زهرام فعل و والی که در سدر نعلین اندازد زهرم بالفتح و تشدید بیسمت است و اگر

کودن و بر کردن مشک و بر شدن و بر داشتن شتر سر را و مهار کردن شتر را و دال کردن طبعین را و
بالضم موصی است ز مرقم بالفتح چاهی است نزدیک کعبه قباب زمزم یعنی آب بسیار و بالکسر شهر است
خودستان و بالکسر سر و دز اگر ده آدمیان و شتران بزرگ سال ز شمیم بالضم و فتح نون نام پسر ساریه
صحابی که حضرت عمر را بهنا و نذر شده بود و در خطبه او را آواز کرد و او در نماز نشیند و بشنید آن
آواز از کوشش آگاه شد و بالفتح و کسر نون کسی که منسوب بقبیله می باشد و آنان پاشد و خوانده شده
بنام دیگر و ولیم مشهور بنیاست و یمنی ز شمیم بالفتح پیر و لوس بدو بختین چرب شدن و یکم گز
و بفتح اول و کسر ثانی بسیار پیوسته *

باب الزار مع النون

و الزان قبیل است از عرب که ساکن نزدین شده بودند از آن قبیل است عبید الزان که زین بالفتح
باز داشتن و نور و فتن و خوار و خست و کد انداختن شتر و بالکسر حاجت و بختین ناحیه و جامه که مانند زده خانه
به برند چون جمله ز لئون بالفتح شتر کد زین و جنگ سخت که مردم را باز دارد و در کد از جنگ کردن
از اینان بالضم و دوشاخ کزوم و میزان و دو ستاره است بر دوشاخ برج عقرب و آن منزل قمر است
ز زرقان بالکسر اول و راه و مردانک ریش و لقب مصعب بن یزید صفی حین بالفتح و سکون جیم و زرقان
ز زرقان بفتحین شرب معرب زرگون و رنگی است سرخ و درخت انگور زرقین بالضم و کسر طه و زرق
معرب زرقین بالفتح زرقان معروف و زعفرانیه و بی است بهمدان زرقن بالفتح بای کوفن و بالکسر سنان
که بالاسی سطح خانه زندان از حرارت و ترس شبنم امین باشند و شاخ خواند بزرگ جدا کرده و با هم
ضم کنند زرقان بالکسر و تشدید قاف جگما و کو چاهی بازار و محله یعنی اول جمع زرق است بالکسر اول
و تشدید قاف و معنی ثانی جمع زرقان است بالضم زرقن بفتحین و استن و در یافتن و فتن غالب چیر
کردن زرقن بفتحین روزگار و وقت و هم چنین زمان و معنی آفت نیز آمده و بفتح اول و کسر هم مرد
بر جانده و تپا شده و آفت و کوفت رسیده زرقن بالفتح و تشدید نون خشک شدن پسته کمان نیک
یا بد بختی بودن و بالکسر ماش زرقن بالضم است و هر چه آزار بسیارند و بختی است و مرد کوتاه
و فتح نیز آمده و موصی است که در انجا بنیان جمع کنند آرایش دهند زین بالفتح آراستن زین
درخت معروف و نام مرویت و سجودیت در و شق و شهرت بچین است و مهر و کوهستانی است بنام *

باب الزار مع الواو

ز زرقان بالضم و تشدید قاف و کوه ناز و ملک و قه گاه و باطل و دروغ و عجزه و فواید رنگ

و تکبیر کردن و سبک و خوار شمردن و رنگ گرفتن خود را و نازیدن و ضعیف شدن با و درخت را
و بلند شدن و رفتن خوار و پستان شیر دار شدن پیش از وقت ازیدن

باب الزام مع الیاء

نورانی باغ فتح و تشدید یا پیشگاه و گستر و نیاز ز بی باکسر و احد قال الله تعالی و ز رانی بهشت
ز کس پاک ز می باغ فتح و تشدید یا فراموش کردن باک چهره و لباس

باب السین مع الالف

سبا با فتح شراب خریدن برای فروختن و همچنین شهر مقدس و لقب مردی که عادت قبایل میں از نسل
بودند و بعد نیز آمد نام پر عبد الله که باید که علامه شیعه اند منسوب اند با و و باکسر و دهنه
شراب و با فتح و تشدید یا شراب فروش سبی و سبا باکسر سیر گرفتن و شراب از بالی بجان بردن
و دل بردن معشوق از عاشق سبا یا سیر گرفته شد با سجا یا با فتح و دهنه جامع بهجت سح
با فتح و جای مملکت خیر که بر نام چندی و تشو بهجیم است و باکسر و دهنه گویا می است خار و ایه
زینور و سل از خور و سخنا و دهنه هر دو با فتح و سکون و حرکت آن بهجت و ز می و تانگی
بسر و تانگی رنگ سخا جو فرو می و شهریت مصر سدی باضم و فتح گذرشته و محل شده
و تانجه غلاف بود و مفرد و جمع آمده و سده و الفتنی باکسر و رفت کنار است و در اسمان هم
که منتهای اعمال مردم و نهایت رسیدن علم غنی است سراسر یا فوجهای لشکر که بجای فرستاده جم
سریه سر می باضم رفتن سراسر با فتح و رختی است که از روی گمان سازند و تشدید را
بسیار در شب سیر کنند و نشاوی و فتح غلاف خراسان سر می تشدید را و سر من را می
بضم سین و را س مشد و و فتح هر دو و فتح اول و دهنه ثانی شهریت مدون بنا کرده
مقصود و اول بنا کردن و را س من را س گفته می چنان تمام شد و دهنه جود و افتاد و اعم
سر من را می گفته و تقیه نیا باضم گویا می است که رطوبت چنان آن معلوم است و در کتاب
آن رطوبت را س تقیه نیا گویند و باقر سی آنرا محمود و خوانند سقا باکسر شکلی که در آب
پاشیده و با فتح و تشدید قاف آب دهنه و نام مرغی است که در زیر گویا نگاه میدار و سقا باضم هر دو
از آب قال الله تعالی تا که آند و سقا با سکنی باضم ساکن شدن بجای سکاری باضم و انفعستان
سلو می با فتح مرغی است که آن را سانی بر وزن جباری نیز گویند و بنام سی آن را پود و نه خوانند
سلو می نام مرغی است معروف و حسین و یکی از دو کوه قبیل و قبیل است از نسی دارم سلامی باضم

استخوانهای انگشت دست و پا مفرد و جمع آمده سماء آسمان و سخت خانه و سایبان و ابر و باران و
 پشت آب و گیاه و نام پس است سنا بافتح روشنی و گیاهی است معروف بهترین آن کی است که آنرا سنا
 می گویند و بدین معنی بدین آمده و نوعی است از جامه حریر وادی است بهرند و دختر اسماء بن جهم است که حضرت پیامبر
 صلی الله علیه و سلم آنرا نکاح کرد و پیشتر از آنکه حضرت با او نزدیکی کند مرد و بالمدیندی و ازین بر او خودست سده
 سینه و سنائی شاعر عرب بود و عرب خوش کلام که بعد از حکیم سنائی مشهور بود و سحر بافتح اند و ملین کردن و
 بدر کردن و باضم اندوه و بدی و آتش و برص و بر آفتی که باشد سبوا می بر وزن جلی بهر که در آن و بدی و
 آتش سوسنی باکسر وضم غیر و برابری و میان چیزه سوا بافتح برابری و برابری و غیر و میان و قله
 کوه و میان روز و سودا و سیاه و غلطی است از اخلاط اربعه و کلبه بد و نام شهر سیت و موضعی است نزدیک
 مدینه و حبه السوداء دانه است سودا باضم نقطه سیاه که در دل است سها باضم نام ستاره
 ایست بارک و در نبات انقش کبری و صاحب قاسوس گوید و نبات انقش صغری است و صواب
 اول است سیما بالمد و انقش نشان علامت و باکسر و تشدید یا مضبوط خاصه سینا به شیخ ابوعلی و بالمد و تشدید
 است و طور سینا بافتح و اکسر و غیره که می است کشام و آنرا طوینین نیز گویند پیچیدگی علی است که بدان
 چیزه موهوم در نظر آید

باب السین مع الباء

سبب بافتح و سکون هجره فقه کردن چنانکه میرد و سیراب شدن و فراخ کردن مشک و مشک باطری
 چرمین که در آن مشک ننهد سبب بافتح و تشدید یا تشام وادن و بریدن و نیزه کردن و باکسر سبب
 ورس و جامه گران تنک و بر پارچه تنک و بسیار تشام دهند سبب بفتحین رس بر حیه بان باکسری
 چوبه بود و پزند و فویشی و سبب در شعر یک حرف ساکن و یک حرف متحرک اسباب جمع به سبب موی پیشانی
 و بال دوم و موی چپیده سبب بفتح بر و سین بیابان و زمین هموار و در حجب بافتح کشیدن و بسیار
 خوردن و بسیار آشامیدن سحاب بافتح ابر سحاب و سحاب بفتحین جمع سحاب باکسر کردن بند که
 قریض و مانند آن در و کند و جوهر و زو و بنا شد سخت بفتحین جمع سحاب بافتح و بال دوم عرب سحاب
 بال جمله و آن گیاهی معروف که آنرا نمون هم گویند سرب بافتح شتران و سائر چیزه گران و راه و راه و راه
 سینه و هجره و باکسر گردن و زمان و لکه آهوان و در خان و زبان و راه و دل و نفس و بفتحین آنی که مشک
 روان شود و روان شدن و چکیدن آب از مشک و مسکن یا نودان و شنی و مخاک زیر زمین و کار
 و گیاهی است سرب بافتح اینه و نیم روز که از زمین شوره چون آب نیاید و آنرا نمایش آب گویند

و نام شجره دانه زن بسوس نام که تشاوم در عرب ضرب القتل است و از نعمت گوشتی طلاق اشکام میسرایب
 سر و آب باضم بر یک جهت رفتن و بیرون بر آمدن ساراب بر یک جهت رونده و در زیرین رونده سر و آب
 با کسر فاشتر بر زمین معرب ساراب سر و آب شهریت معروف بهند سغب بالفتح کرسنه شدن و نشنه
 شدن و کرسکی سغب بالفتح شتر بکره و متون خیمه و هر خیمه دراز و بختین نزدیک شدن و منزل
 نزدیک سلب بالفتح بختین آب و ریخته شده و نوعی از جامها و سر و دراز و آب همیشه ریختن آب
 نیک و مرد سبک نوع حاول پس که حضرت پیغمبر صلعم مالک آن شد و بختین نوعی است از درخت خوشبو
 و لاله شقائق النعمان سلب بالفتح ربودن و رفتار سلب و شتاب و بختین ربودن و پوشیدن
 جامه نام و ربوده شده و متحول خواهد لباس و سلاح و و آب خواهد غیران فعل بمعنی مفعول است و گویا
 است و درختی است دراز و پوست درختی است بهین که از وی رسن تابند و پوست حیوان و بختین
 و کسر لام دراز و حیت و سبک سلب ربوده شده و مرد و پوش رفتن سلاب با کسر جامه نام
 سلب بالفتح زنه و ناخته که بجهت نام تمام آنگند سلب بالفتح حرا و آب فراخ گام و بالضم زمین
 حرا سلب بالفتح بخشش و احسان و موسی دم اسپ و روان شدن آب و شتاب رفتن
 چای پا و با کسر رفتن کاه آب و جوی است به خوارزم و بلصره

باب السین مع التاء

سات بالفتح و سکون هجره فقه کردن چنانکه میر و ساوۃ پیشوایان و مهتران جمع ساء به معنی سید
 سادات جمع کعب سجته بالفتح سجان الله گفتن سببت بالفتح آسایش و روزگار و روز شنبه و نوعی
 از رفتن شتر و موسی کشاده را کردن و شتر و موسی سر و کردن و عبادت کردن یهودان و ریشینه
 و احمد متنی پس را بر و نریشید که قطب وقت بود و او راستی از ان گفتندی که شش به ذریعادت حق تعالی
 مشغول بودی و روز شنبه کسب کرده قوت طلال به جهت بعثت حاصل کردی و با کسر حرا
 گاه و بافت کرده براسه کفش و تعلیم و بالضم گویا هی است مانند خطمی و بفتح نیز آمده سببت بالضم
 خواب و راحت قال الله تعالی و جعلنا نوحا نبیا و مرسله است بلغمی که خواب بهوشی آرد و روزگار
 سیرت بالفتح بین خشک بگیاه و غیره اندک و مرد و درویش سبۃ بالفتح باد و خنک
 سیرت بفتحین جمع و شریعت معرب و نام چند صوابی است سباحت بالفتح و کسر شنا و ری کردن
 سبۃ بالضم نه یا که ند و سبۃ بآن گیرند و نماز نافله و ذکر حق تعالی و بالفتح لباس چرمی
 پس حضرت پیغمبر صلعم و اسپ بعضی طیار و سبۃ الله بالضم طلال و بر رگی حق تعالی سبۃ است

نخستین مواضع سجود و سجات و بعد از انوار جلال حق تعالی سجد و سجده بالفتح که منظمه فیض گفته اند که دادی
 است و معرفات ساجدات کثیبا یا نجوم یا روح مؤمنین قال الله تعالی و السجات سجاء سجدة
 بالفتح و لغتین در جای سجده شوره زمین سجدت بالفتح پیشی گرفتن سباطه بالضم آنچه از خانه رونقیده بیرون
 خانه اندازند سبطیکه بالفتح بارچه نقره و زر گرداخته سبطه بالفتح هفت مرد و ماده شتر و نام مردی
 و بختین جمع اربع سبطیه بالضم و فتح یا نام زنی است صحابه سابقه تحت تمام وزیر همدانج
 سبطه لغتین بر دوت سبال جمع ستره بالضم پوشش و آنچه بدان از چیز خود را پوشیده شود
 تشاره یا کسر پوشش و نام کوهی است با کسر و تشدید تا شش زن سته شش مرد اصل
 آن سدس است با کسر سین را بتبادل کردند و دال را در زاماد عام کردند و بالفتح کلام شت و کسر
 با کسر لغت زمان است چنانکه فاقون و این در اصل سبائی بوده بکثرت استعمال تنی شده و بعضی گفته
 سبایش است جات من حکیم النوری گوید ع گوید سستی زنی عقیقه است + سبجیه بالفتح تشدید
 یا نه و عادت سبجیه بوزن کریمه ششت و عادت و مقدار خری سجدت با کسر فروتنی و سر نیزین
 نهادگی و فتح نیز گفته اند و سوره السجده بالفتح نام سوره ایست سجاده بالفتح و تشدید جیم جای نماز و
 نشان سجده در پیشانی و بعضی گفته اند نشان سجده در زمین سخت بضم و لغتین و نام و کسب
 که موجب تنگ و عاری شود و چون کناسی در باغدارگی و رشوة و بالفتح گوشت از استخوان جدا کردن
 ساجه کشادگی و فضای خانه و سرواناجیه سخته بالفتح نبات بشرة مردم سحره بالضم و سحر و تفسیر
 جمع ساحر سخت بالضم آنچه از شکم چار یا بیرون آید و بالفتح شدید و این لغت بدین معنی چنانکه
 در فارسی استعمال است در کلام عرب نیز آمده سحره بالضم آنکه بروی استخوان منوس کنند و بالضم و فتح
 خاک آنکه بر کسی استخوان کند و نیز سحره بالضم کسی که بیکار گرفته شود و بالفتح بیکار گرفتن سحله بالفتح بره
 و بر قاله نوزاده سحره بالضم و تشدید یا فسوس و تسحر سحیمه کینه سحاقه بالفتح تنگ بودن و تنگی
 و کم خردی نمودن سحقه بالفتح تنگی و لاغری از گرسنگی و بالضم و الفتح تنگی عقل سحونه بالضم گرمی
 سدره بالکسر درخت کنار و سدره المنتی درخت کنار است در آسان بضم و تحقیق معنی آن گفته
 سدره بالکسر درخت کعبه و بنجانه کردن سدره لغتین خادمان کعبه و بنجانه جمع سادون سدره بهم
 و تشدید دال درگاه و در سداو طاق سر بسته بر در خانه که در اینجا نشینند تا چوب فروخته و بهاری
 که بدان فخر بینی بند شود و نفس تواند زد و اینجا هر غلطی که در جاری خدا و میان رگها و مفصل
 واقع شود آنرا سده گویند و سدی لقب دانشمند است که معجزان در سده مسجد کوفه می فرست

سهرقه بالضم و تشدید را موصی که ازان نام ببرند سهرقه بالفتح و تشدید یا فوج لشکر از پنج
 کس ناسه صد و چهار صد کس و بالضم و تشدید را دیاکنیر کی که برای او خانه بسازند و از و تشیع
 گیرند منسوب است بسره بالکسر یعنی جامع و هم ملین از غیرات نسبت است سهرقه راز و آنچه
 پنهان کرده شود و سهرقه بالضم شتاب کردن و بعضی گفته اند سهرقه شتاب کردن بکار سه
 و را اول وقت و آن محمود است و بحال شتاب کردن پیش از وقت و آن مذموم است کما قيل *الحجالة*
من الشيطان و انما في شئ من الرحمن سهرقه بکسر را زردی کردن ساعات بالضم سهرقه ها
 سهرقه بکسر رفتن و در شب و در گذشتن از چیزی به چیزی و در رفتن بچیز سهرقه ستون و
 ابر شب و چیزی در همه جای رونده و نام مردی است که او را فاروق بکسر بر نهادند و فرستاد و بفرست
 چون او کرد و شمن خافل بود نزد یک نند که لشکر اسلام شکست یابد فاروق بکسر بر نهادند
 این معنی را در یافته بساریه او از کرد او بکلمه الهی آن آواز شنید و آگاه شد و شکست بر لشکر کافران
 افتاد سطوة بالفتح سخت گرفتن و حمله بردن سعایقه بالکسر غمازی کردن و پاره از قیمت گذشتن
 مکانی را به جهت آزادی و زکوة و صدقات شدن سعایقه بالضم زکوة شتاران سعایقه نکشت
 شدن سعایقه شیه درنده و نام مردی و بنو ساعده قومی است از انصار که سقیفه بنی ساعده بود
 منسوب است سعایقه بکسر غول سعایقه اندک زمان و زمان حال و قیامت یا وقتی که در وقت
 قائم شود و باک شوندگان و ساعت با مطلق ارباب نجوم و ونیم گهری باشد سعه بالفتح و بکسر
 فراخی و گنجایش و توانگری و دست رس و طاقت و توانایی سهرقه بالضم توشه دان و زرا و مسافر
 و سفره چرمین و بعضی نویسندگان سفارة بالضم خاک روبه و بالکسر میانجی نمودن و صلح کردن و
 پیغام بردن بجا که واهی یا چرمی که در بینی شتر کنند بجا که واهی اسپ سقیفه بالفتح مال دادن
 کسی بکسی تا در شهر مال را برساند و بالضم آن مال را گویند که سلامت برسانند عرب سقیفه سقیفه بالضم
 بسیار نوشیدن شراب و آب و جزآن و سیراب شدن ازان و بالکسر فیه و بالفتح و کسر فاعلام و برکت
 سفاقة بالفتح ناکسی و فروزی و بستی و باین معنی بالضم و بکسر نیز آمده سفاقة بالکسر مردم فرومایه
 و بفتح سین و کسر فایز آمده جمع است نه مفرد و عوام مفرد استعمال کنند و بفتح سین و کسر فاعلام است
 سفاقة بالفتح بخردی و بی نمودن سقیفه کشتی و نام مولای حضرت رسول صلعم شد سفاقة بالفتح کشتی بانی و
 تشدید نام و در بزرگ و نام دختر حاتم طائی است سفاقة بالفتح نفی از اقتدار سفاقة و بنا که لشکر
 سفاقة بالکسر آب دادن و در آن که در آب خورند سقیفه سفاقة تشدید و تشیع کشتی و تشیع سپهر و تشیع

و سقیفه بنی ساعده صفحه بوده که انصار در آنجا برای مسی و مسلمانی جمع می شدند و بعد از قتل حضرت رسول
صلعم در آنجا جمع شده خوانند که بعد بن عباد و بیعت نمایند چون مهاجر را خبر شد انصار را بخت
و میل لازم ساختند آخر انصار و مهاجر به حضرت ابی بکر بیعت نمودند و آنچه عوام میگویند که سقیفه بنی ساعده
یعنی دروغ گفتند و در کتب لغت یافته اند و ظاهر اخبارش آنست که چون عرب برای پیروی پیوسته
جمع می شدند و انصار ابی و میل بسید بن عباد و در سقیفه آمده خوانند که بیعت نمایند یا این مناسبت بقولان
از سقیفه دروغ از او کرده اند اگر بیعت به حضرت ابی بکر رضی الله عنه باطل بود چنانچه بعضی پند میان
گمان برده اند سکنت بالفتح و سکوت بالضم ناموش شدن و فرو نشستن نصب سکنت بالضم و فتح
کاف است باز پسین در تاقن از ده اسپ و از آنجا شور و فکل نیز گویند و کسین و تشدید کاف کسین
در بسیار فموش سکنت بالفتح رضی است که حس و حرکت در آن باطل شود که مرض چنان نماید که
مرده است و بالضم آنچه بدان ناموش گفتند و باز دارند طفل را سکا رت بالفتح زن مست سکا رت
بالفتح بی موشی و حتی مرگ و حتی اندوه سکنت بالفتح موشی از گردن که سر بدان متصل است و سکون
در راستی و استقامت و تحقیق جمع ساکن سکنت بالفتح آرام و آهستگی و بیغمی بالکسر و تشدید
نیز آمده و پذیر که بدان آرام گیرند و نام خبری است که تابوت نبی اسرائیل بود و سرش چو
سر گربه و دو پا از زیر پیرچه و یا قوت و بالضم فتح کاف و قهر امام حسین عجم و نام صحابی است
دانشمند و دود و ماده خرد و بالفتح و تشدید کاف نام علی بن حسین بی سکنه سکنت بالکسر و تشدید کاف
که در محله و باز از ورسته و درخت خرا و راه هموار و آهنگی که بدان میزنند و آهنگ گاو در محله
سکنت بالفتح کشیدن روده و جز آن برست و بینی بریدن و با گشت پاک کردن کاسه و بریدن
چیزی و زدن کسی را و انداختن ناله و بالضم جو یا نوعی از آن یا چیزش مزه سکنت بالفتح و تشدید
لام بر کشیدن تشمیر و کار و از نیام و زردی و نگ است و طرفی که طعام و جامه و پیوه در وی
نهند سلا الله بالضم آنچه بیرون کشیده شود از چیز و لطفه سلسله بالکسر و تشدید آهنگ و جز آن
سلسله البرق آنچه بر پهنای ابر پیدا آید و بالفتح پیوند دادن چیزی به چیزی و قطعه دراز از کوه یا
شتر و کسین نیز آمده سلاطه بالفتح دراز دستی و دراز بانی و قهر سلاطه زن و دراز زبان سلاطه بالضم
برگشتن سلاطه بالکسر تیر دراز بار یک سلسله بالکسر زشت و کالا و آنچه بدان سودا و معا میزنند
گویی که بر تن ظاهر شود و گویی که برگردان و سرهم رسد و بدین دو معنی فتح نیز آمده سالفه کناره که در
دور و پیشینگان سالفه بالضم نشانهای سالفه بالفتح در سندی و تسلی سلیقه شست و شستن و شستن

و تنگ بر پایوی ستور سیخته بافتح و اردوی ست که اورا بهندی کیلا کیلا گویند سلاسه بافتح نرم
 و آسان و هموار شدن سمته باکسر فتح میم نشان موانع سمت بافتح راه و روش نیکو و جودس گمان
 رفتن و راه راست یافتن و آسنگ چیزی کردن و مصورت و نیست مردم نیک سماخته بافتح و امر دما
 سماخته بجم شستی و ترشی و رشت شدن سماخته قوت شنوائی سمعته بافتح شنواندن عمل خود را بکسی
 چنانکه ریا نمودن عمل خود بکسی سمعته بافتح رنگ گندم گون شدن و بافتح و ختم سم و رشت خار دار
 که در میان میباشد ساهره و بی ست میان الحرمین و قومی ست از یهود که در بعضی احکام پیرو ذوالفطن
 باشند از ان قبیلست سامی ساهره بافتح و بهر مملول شدن و بسته آمدن ساهره به تشدید میگویند
 ضد عامه و بانور زهر دار ساهره بافتح سال و باکسر مقدّمه خواب یعنی لغاس میباشم و تشدید لون راه
 و روش و عادت و نوعی از خراسه مدینه و باکسر و فائده چیزی سبکته یا لغم خوشه سبایل جمع و نام
 بر جی است ساهره بافتح پیمانه بزرگ و نام و رفتی است و تشافق و نام زنی است که درست و تمام پیوده
 مردم پیدا و سوره بافتح شرف و منزلت و پایه از قرآن و بافتح تیزی غضب و تیزی شراب و تیزی تپ
 و سطوت سلطان سواتیه بافتح و کسر بین نامی یکسان و برابر شدن گان جمع سوا سوره بافتح عورت زن
 و مرد و خویشی رشت و کار بد و رسوائی سواتیه بافتح و تشدید یا بدیده و برابر و مانند زین خیری سواتیه
 در وگاه و جزآن کند و بر شتر و نه نه و فیران سوار شوند و بافتح فتح و او تشدید یا نام زنی است ساهره
 زمین یا روی زمین و چشمه زان و بیابان و زمین شام و کوی تقدس و دوزخ و زمین روز قیامت که حق
 پیدا خواهد کرد سواتیه بافتح نرمی و آسانی سهو و بافتح شتر آده و سنگ بزرگ طاقی که در ان خیری
 گذارند و خزینه و خانه خرد و حیره تنگ سیادت باکسر پیشروانی سیاست باکسر پارس و شستن ملک و حکمران
 بر عیت سیره باکسر عادت و طریقه و نیست و نوعی از سیر و خوردنی که از جانی برای عیال آرزو بسیار
 بافتح و تشدید یا کاروان و بسیار سیکند سیمیه بافتح و تشدید یا بعد از ان همه و مضبوطه بدی و گناه چغیره
 ساهمه چارپایان که میرون چرخ ساهمه را کرده و بنده آنا و نهاده و شتر آده که ده بچه ماوه بزیاد و او را
 در قابلیت را میگرد و سوارانی شدند و شتر و شتر و زنده الامانان باجه آن و چون سه مرد زن و مرد و ان
 او را می خورد و بچه و هم او را گوش شگفته آزاد میگرد و آنا بجه گویند و حق تعالی در کتاب مجید از ان
 نمی نموده چنانچه فرموده است + ما جعل الدین حیره و لاسا بیه شاسحات زمان روزه دار و سیکند گان

سیاحت باکسر سیر کردن و رفتن و زمین و جانی که بدان عادت گرفته باشند

ساج سنگی است که بدان شمشیر صیقل کنند و دندان را جلاد دهند و طلیسان سبز و سیاه و فنجی است معروف مغرب ساک سافج مغرب ساده و شناع و برگی است چندی که بر روی آب بود و بیخ ندارد و ساج بفتح تین مغرب شبه ساج پیراهن بی استین ساج بالفتح شیر بسیار آب که آب رقیق شده باشد ساج بفتح هرو سین بین همواره درشت و نه نرم و مابین طلوع آفتاب و طلوع صبح در روزی که کم و نه سرد و در فی الحدیث آنجمله پیاده با ساج ساج بالفتح خواستیدین و پوست باز کردن و بیماری که از خراش رود بهم رسد ساج بالفتح گمان بردن به چیز ساج بالفتح و تشدید دال کذاب سراج بالفتح زین و بافتن زن مورا و نیکور شدن سراج با کسر حراغ و آفتاب و بالفتح و تشدید رازین فروش زین ساز سراج بالضم و فتح را نام آشنایی است که شمشیر سر سبک بدان منسوب است سراج بالفتح فرو بردن لقمه و بالضم و تشدید لاف گیاهی است که شتر می خورد سراج بالضم و فتح سین و کسر میم شتر و قبیح ساج با کسر جیم سراج بالضم و فتح سراج بالضم و فتح سراج بالضم و تشدید نون اثر و دور چراغ و دیوار سراج بالفتح و سراج بالضم و تشدید رقت و نیز هر دو نام و موصوفی است

باب السین مع الحاء

ساج بالفتح شکار کردن و تصرف کردن در معاش و پرورشیدن با مورشعاش و فایح بودن و آمد و رفت کردن و نیک رفتن ساج سب نیک و دنده و مردن شاکنده سراج بالفتح شاکنده و اسب نیک و دنده و نامی است و بالضم و الفتح و تشدید با بسیار پاک و نامی است از نامهای حق تعالی سراج بالضم بیان را در دراز و باریک شدن مرد و اعتدال و افرازه و مقدار و قضیتین رفتار نرم و هموار سراج بالضم هموار و بالفتح و کسر آخر نام زنی است که در زمان حضرت رسول الله صلعم دعوی نبوت کرد و آخر اینکه کذاب که درین دعوی نبوت میکرد و او را نبوت و در عوض مهر لکین نماز خفتن و صبح از تسابلعان خود برداشت سراج بالفتح و تشدید عاریتین آب و روان شدن آب از بالا بپایه و تازمانه و جهان زدن و بسیار فریاد شدن سراج بالفتح افکندن بر روی آب و گستردن چیزی بر روی زمین و بوی کردن سراج بالفتح تنویر چنده و چیدن و ماندن و اگر گذاشتن و درختان بزرگ و بلند و هر درختی که خار ندارد و سراج بالفتح طلاق و زمانی زن سراج بالضم بام فانه و به لاسه هر خرد کردن و انداختن کسی را بر زمین و به پهلوی خواباندن سراج بالفتح و کسر طراکشته شده و مرد بر قفا افتاده که از آنجا که میبارد زود نتواند برخواست و نام کامی است از قبیله بنی دثب که در غیر سر استخوان در بدن داشت و توشه آن بمیخی سراج بالضم و تشدید لاف گیاهی است سراج بالضم و تشدید لاف گیاهی است سراج بالضم و تشدید لاف گیاهی است و پائین کوه و یقین آب خون و جز آن و روان شدن اشک روان کردن آن و سنگهای بزرگ سراج با کسر نون

و بالفتح و تشدید غام و بیار عطا و تصحیح و قاف در بر سخن و غم زیز و لقب عبد الله بن محمد اول خلیفه از خلفای
 نبی عباس بن رکن و مقرر قوم عرب سیخ و تحکیم و شست و تیری از تیرهای قمار که نصیب ندارد و و جوال سلباح
 بالکسر ساز و آلت حرب یا آنچه تیز و برنده باشد مانند شمشیر و جز آن و بالفهم سرگین ستور و آدمی و بالفتح
 موضعی است نزدیک خنجر سیخ بالفتح غلط کردن و تیری را سلاج کسی گردانیدن و سرگین آدمی و ستور
 و بالفهم نام آبی است و بکسرین و فتح لام آلت حرب و تحقیق نام آبی است و بالفهم فتح لام یک یک سیخ بالفهم
 نام جمید از من سماح بالفتح جوامد سیخ بالفتح جوامد و شدن و جوامد و شدن
 سیخ و سیخ صیدی که از سوی راست بسوی چپ تیر اندازد و این صید را مبارک و آند و یاب که غن
 این است شوم گویند و نیز سیخ چیزی که ظاهر شود کسی را سیخ بالفهم و برکت و وضعی است نزدیک مدینه و بالفهم
 ظاهر شدن چیزی و برکت از راهی و آسانی آمدن شعری سنج بالفهم سزی راست بسوی چپ در آمدن صید
 سیخ بالفتح روان شدن آب و برکت سایه و آب روان ظاهر و نوعی از بر و و گیم غلط سیخ بالفتح تشدید
 یا بسیار سیر کند و سلاج روزه دارد و لازم سجد بر آب عبادت

باب السین مع الحاء

سیخ بالفتح خواب سخت و قراع سیخ نبت و صوف و جز آن جمیده و بجا کرده برای رستن و پراختاده
 از میخ و نبت که جمیده باشد بر سه انگه دارد و بر آن بالند سیخ بالفتح و تشدید از میخ بر زمین بر آن تا ختمند سیخ
 بالفتح بین نرم و سنگ زنده و وضعی است بماء و ارالند سیخ بالفتح پوست باز کردن و کشیدن عامه و و آن
 و گذشتن و آفریدن ماه و گذراندن ماه و در آخر ماه شدن و آخر ماه و پوست بز و مار که از بز و مار جدا کنند و بختیر
 ریسائی که در دوک باشد سیخ بالفتح و تشدید لام پوست کشته سیخ نوعی از مار در کمی که پوست خست را
 جدا کنند سیخ بالفتح میدان نیزه بسورخ گوش و میدان و ظاهر شدن کشت سماخ بالکسر سورخ گوش
 را و ف ضایع سیخ بالکسر سیخ و اصل هر نیزه و جای رستن دندان مروغن گنده و تیزی و شدت تب و دوی است
 بخردسان و تحقیق تغیر یافتن و مزه گردانیدن روغن و طعام منوخ بالفهم پای بر جای شدن و عظم
 سورخ بالفتح قوم چار و زمین فرو رفتن و تبه نشستن و فرو رفتن و زمین و بالفهم دوی است سیخ بالفتح
 ثوابت و راسخ شدن +

باب السین مع الدال

ماد بالفتح و سکون هرزه و تحقیق نند کردن و پریش کردن و خوردن آب سبد بالفتح سوزناشیدن و کاسه
 رگ و سختی و بلا و تحقیق موی اندک و اندک هر جز و عرب گوید ماله سبد و لا بک نیست او را اندک

و نه پیشم باضم و فتح باز بار و جانم که حوض را بدان به بند ز آب تیره نشود و موضعی است نزدیک مکه
و طاعت و مرغی از مکر که باز نک آب پرهای او در سم و اینجه شود و بافتح و کسر بالقیه گیه و باضم سر
بر زمین نهادن و فروتنی کردن سجده یا ضم و کشیدن چرخ منقوش سجده کنندگان چرخ ساجد و در اسم ساجد و بافتح
در اسمی که بر آنها صد اعظام بوده که آنرا سجده میکردند و بعضی گفته اند که اسمی و عبارت از سید و نصاری است
و بکسر الف نیز آره سجد یا فتح و سکون غایب کرم و باضم آب زرد و غلیظ که با بچه از رحم برآید سید یا فتح و
کشیدن و آل عیب چون انگلی و کرمی و خیر آن و حائل و بالغ لیسان و و غیره که مردم ساخته باشند و باز دست
و ستوار و در دست کردن رخنه و راسته و استوار شدن چیزی و باضم ابر و که بیان و غیره و حائل و بالغی
که بر آرد حق باشد سدا و بافتح و رستی و راستی کردار و گفتار و باضم بهاری است که در آن منفذ بینی بسته میشود
و نفس نتوان رود و آنرا سده نیز گویند و با کسر چیزی که بدان نرفته و سرشته به بندند و آنقدر چرخ بگردانند
بدان شود و شیر که در پستان نافه خشک شود سدا ید راست و در سنت و حکم و استوار سدا و بافتح و رستی
و درستی و تقویت چشمهای باز که خوب نه بنید یا چشمهای سفید که بدان نتوان دید و باضم و فتح دال جمع سده
سهر و بافتح و زرشک و اوم و وضن و زره و بافتح و سوراخ کردن و مسلسل گفتن و بی و در پی و نیکو زادن
سخن و پایی نگاشتن روزه سهر و و دوی است همدان سهر و همیشه دوا تم و قش و از موضعی است
از اعمال غایب سهر و بافتح و نیکبختی و نیکبخت کردن و نیکبخت و نام مردی و باضم نخی است نه شش و که
که آنرا مشک زمین گویند و لبیک سده یک یعنی آهاده و در حدیث که شادانی بعد شادانی و یاری میدهم یا دارانی
بعد از یاری و ادنی سهر و باضم نیکبخت شستن نیکبختان بیخ سهر و نیکبخت ساری باز و سده
مردم و بال مرغ سوا جمع و غیر سوا عده قناری آب سوری چوبی و در یاد مجاری مغز سوری استخوان سهر و
باضم بتانی چند خرم و دگش و سگانی پر و خنده سهر و اسم قد سها و با کسر جیتن یا باوه سهر و باضم
و کشیدن یا فایض کباب که آنرا باب زن گویند سهر و باضم سهر و داشتن از نگیر و بال و کوشیدن
شور و رفتن و بازی کردن سما و بافتح سرگین خاکستر آینه که زمین را بدان بنیایند سهر و باضم
معروف و این در اصل فارسی است سهر و بافتح شریست بکاک باجه و با کسر نام ملکی است و نام مردم
آن ملک سندی واحد و جوئی است بزرگ بند و ناحیه ایست بانلس و شهر است بغرب سندی
بقاری حرامزاده و قافیه معیوب و تقویت نگیر گاه و اینچ پیش بوی گذارند و دامن که و بلند می
چیزی سهر و باضم پشت دادن به چیز سها و با کسر تر ناده قوی بیکر و اختلاف حرف رفته
یعنی حرف ماقبل حرف روی بگویند و آن در شهر و بفارسی آنرا سندر گویند سهر و باضم مشیوئی

و نیز بای سیاه جمع اسود و سوز و با نفهم و کمون همزه و فتح وال اهل پیشوائی سواد و بالفتح سیاهی رنگ
 و شخصی که از دو چرخ سیاهی بنظر آید و مال بسیار و مواشی و عد و بسیار از هر چیز و اکثر مردم و دانه دل که از آن
 سودا گویند و دو سها و شهر و با کسر نهانی گفتن و نهان داشتن و با نفهم باری ست که گوشتان راسته شود
 سها و با نفهم بیداری سها و با نفهم بیدار شدن و نهان گفتن که خواب سید با کسر رگ و شیر در نهان و بالفتح
 و تشدید یا س کسره پیشوا و بزکالان سال و بدغنی با کسر و فتح یا نیز آمده ساند یعنی سیاه پیشوا یا آنگاه و آن سید یا

باب السین مع الذال

همیشه با فتح نان سفید و بدل همسکه نیز آمده +

باب السین مع الراء

سوز با نفهم و کمون همزه پس خورده و پس مانده سائر بانی و جمع و سیر کننده سهر با کسر و شمنی کردن و
 و شنام دادن و بالفتح میل سحر احت و جز آن فرو بردن تا غور آن معلوم شود و آن مردون شکل و صورت
 و مال و رنگ و اصل چرخ و بدین چهار معنی بکسر نیز آمده بسیار با کسر می که آن حق حاجت معلوم کنند
 و آن را بسیار نیز گویند سگور نام با و شاهی است عرب نشا پور و شهریت بقاری و نام شخصی است کسر
 بالفتح پوشیدن و با کسر پرده و پوشش استار و سوز جمع و خوف و حیا و بختیجین سپر ستیر پوشیده شده
 و پر نیز کار سائر پوشیده ستار با کسر پرده و نام کوبی است و نام بانی است و بالفتح و تشدید یا س
 پوشنده و نامی است از نامهای حق تعالی سگور نام یکی از سوره فرعون که بحضرت موسی عم ایمان آورد
 سحر بالفتح گرم کردن نوز و پر کردن جوی از آب و ریختن آب در گلی کسی توانیدن شتر ماده و
 بختیجین سحر می که به سفیدی چشم آینه باشد سحر و دست برگزیده سحر یا نفهم نالیدن شتر ماده که
 از پیچه جدا شود و بالفتح آنچه تورا بدان گرم کنند سحر بانی که آب میل او را پر کرده باشد و آبی است
 سیاه سحر جوی که بزرگ کردن سگ بنده و صاحب حراج گوید سحر نام بانی است و جوی که بزرگ کردن
 سگ بنده تا بوقت انگور از دیوار زرت تواند آمد سحر با کسر افسون و جادوی کردن و دانستن و بختیجین
 و چهار کردن و هر چیز که دریافت آن لطیف و باریک باشد و با نفهم دل و بالفتح و نفهم و بختیجین
 شمش و بلاست شمش که باقوم و شمش پیوسته است و بختیجین زمان پیش از صبح و سفیدی که بالای
 سیاهی ظاهر شود و طراف هر چیز اسما جمع سحر یا بالفتح طعام سحری سحر یا بالفتح و بختیجین و شستین
 افسوس کردن سحر یا کسر و رخت کنده سدره واحد و بختیجین حیران شدن و خبری چشم از گراو سحر
 بالفتح و کسر وال سدا سیده و آنکه چشم او خیرگی کند و دریا سدا و سدا سیده و آنکه باک ندارد و از خیرگی

و بی غم سحر بر بالفتح تمام جوی است بنایه حیره خاتم تقری است سحر سه ویر و نه می است همین که بر دینی از اینجا آرد
و موضعی است بصرو بالضم و فتح وال ختی است میان بصره و کوفه و آبی است بجای زمام موضعی است سحر بالکسر و فتح
را راز و آنچه پوشیده شود و اندام زن و جماع و ابر و زنا و نکاح و اول ماه یا وسط یا آخر آن و اصل نیک و بد
نیک و قهر و میان چیزه و بهترین و برگزیده نسب و میان وادی و بهترین جاست و در آن و خط کف دست و بصر
و بی است بری و شادی و نام و سره و موضع نماند و بالفتح و نیک و نیک گفته و شادی گفته و سحر به لغتین کادکی
و بصر اول و فتح و دوم جمع سره و موضع است نزدیک که در اینجا و ختی است که زیر آن هفتاد و پنجاه راناف بریده اند
و یکسری نیز گفته اند و لغتین تخمها جمع سریر و اطراف ساقهای گیاه سحر و بالضم شادی و اطراف گلهای سحر
تخت و قرارگاه سراز کردن و ملک و پادشاهی و نعمت و وسعت پیش سحر را بالفتح و الکسر آخرین شب از ماه
دو پوست سحر و غ و گل و خاک که بر روی پدید آمده باشد و خط کف دست و پیشانی اسرار جمع اسرار جمع کج سحر
پنجاه جمع سریره سحر و بالضم نیک و دانا که در هر کار و فعل نماید سطر بالفتح خط کشیدن و نوشتن و رشته و
صف از هر چیز چون رشته و رفت و سطر کتاب و جز آن سطر و سطر و اسطر جمع اسطر جمع و بصری لغت
طایفه آمده و پنجاه و کار و بریدن و نیز اسطر سحر است بیوده که نظام نداشته باشد جمع اسطره سطر قطاب
ساطر کار و دو خنجر که بدان چیزه بریده شود سحر بالفتح افزودن آتش و گرم شدن خاک و الکسر نرغ
چیز را و بالضم گرمی و حرارت آتش و گرمی و چیدن سحر بالضم و دیوانگی و دیدن شتر و لغتین غذا و نرغ
و بفتح اول و کسر عین و دیوانه سحر و تنور و آتش و سر آمد طیبیان ترسیان سحر آتش افزودن دیوانه
آتش سوزان و بالضم و فتح تمام تبی است و نام صحابی است سحر بالفتح گیاه است که آنرا بقاری
اولین گویند و در کتب طب بصاده نویسد تا شمع شسته نشود سفر بالفتح و در کردن و نیست کردن و نیز
سحر بالکسر نوشته و کتاب اسفار جمع و بالفتح نوشتن و دروس کشادن زن و خانه رفتن و لغتین
قطع کردن مسافت و پیدای روز بعد از غروب آفتاب سفیر رسول و نامه آور سحر بالکسر
بیان نمودن و صلح کردن و تفاوت کردن و آهنی یا چرے که در سحر شتر کنند بهای و بجهت
سافر به سفر رنده و زن روستا کشاده و اسپ که گشت سحر بالفتح سوختن آفتاب روی
را و چرخ تکاری و لغتین و خرخ و کو بی است بلکه سحر بالضم مستی و نیست شدن و باغ
بستن آب و بالکسر ننداب و لغتین مست شدن و بنیدن و شراب و هر چه مست کنند با
و سرکه و طعام و بری شکم و غضب و بالضم و تشدید کاف مفتوح معرب شکر سکار بالفتح تشدید
کاف بغند و روش سحر بالکسر تشدید کاف کاسور همیشه مست سحر لغتین انسانه و انسا

خواندن و حدیث شب و سایه ماه و دهر سمیر بافتح افکار گویان و فروغ آید و سایر افسانه گوی
 سمار بافتح شترنگ آب آینه و نام جانی است سمسار باکسر آنکه میان باغ و شتری سودا است
 کند و آرزو دلال نیز گویند و آنکه پیغام بر دو واسطه باشد بیان دوستان سمندر حیوانی است که پوست
 او را آتش نسوزد و آن را سمیدر نیز گویند بیای و دو نقطه سنجار باکسر شهریت مشهور سه روزه راه
 از رسول که سوله سلطان نجرات و دوی است به مصر سمار باکسر سین و لون و تشدید سیم ماه و مردی که شب
 نخواهد و دزد و نام کفشگری است که قصر غورق براسه نعمان بن امراء القیس نزدیک کوفه بنا کرد
 چون تمام شد او را از بالاسه قصر بزرگداشت و هلاک کرد تا مثل آن براسه دیگری نسازد و باعلام
 عربی بود که چون براسه او خانه تمام کرد و بسیار متکلم ساخت ظاهر کرد که درین میان سنگی است که
 اگر بقیه خانه تمام ویران میشد و صاحبش از بیم آن او را هلاک کرد و سفور بافتح و ضم نون شد و فشتان
 از دوال حرم یافته و هر سلاطه که باشد و باکسر و فتح نون مفتوح گریه و پیشوا و استخوان فقره گردن
 و پنج دم سور بافتح باره شهر هر روزه از بنا و حیاض و این فارسی است که حضرت رسول صلعم بدان
 حکم نموده و سورهای قرآن جمع سوره و بافتح و فتح و او نیز جمع سوره است سوار باکسر و اضم و فتح
 اسوده جمع اساوره جمع ابغ و بافتح و تشدید او شیر زنده و نام چند کس است سهر بفتحین سید
 و بیدار بودن سلیفیر باکسر سین اول و فتح سین ثانی ریجانی است که آرزو نام نیز گویند میر بافتح و اول
 چرم سیور جمع و رقت و راندن *

باب الیین مع الین

پنج یشتین آب رنگ گردانیده سیمیس همیشه مکرر و متغیر سیماس باکسر شهری است میان
 سندان و اهر سوس باضم و یشتین شش یک و باکسر هر شش روز یک نوبت آب دادن شش را
 و بافتح شش یک سال شدن و ششم شدن و یشتین و نذران شش ساگی شتر سوس شش یک شش
 ساله و بزرگ شش ساله و از شش گزی سوس بافتح نام پدر قبیله است که بیست و یک نمره داشت
 و نام مردی و باضم طیلان و سبزدنلی و فتح نیز آره و نام مردی طائی سا و شش شش
 کشته مهر خس یشتین اکثریت عظیم نجران سوس بافتح و کسر او سیر لیس عین و میزد کسی که
 او را فرزند نشود و ناتوان و مرد زیرک که آنچه در دست او باشد نگاه دارد و ضائع نکند ساس
 بافتح گوشوار و یشتین که هر اسه سپید و ر و کنند و کنیزان پوشند و یشتین نرمی و همواری و باضم

و کسر لام نرم و هموار و راس سلیم بر و ان و هموار سلاکس بالغنم بیوشی سلاکس لغتین شهریت به اور
 بجان شدرس بالغنم نوعی از دیاسه تنک و نازک سندر و کس صغنی است زرد و مانند کمر با که گاه
 بدان رنگ کنند و این فایده است سوس بالغنم طبیعت و اصل و گرمی که در شتم و صوف می افتد و آن
 را و پوچه گویند و درختی است که در ریش برنج آن اندکی شیرینی است و در شاخ آن تلخی و شهریت با بواز
 بنا کرده سوس بن سام بن نوح که در اینجا قبر و انبال پنا میرست و باره سوس و شوش و اول آمده است
 که بعد از طوفان نباشد و شهریت دیگر مغرب و روم و بالفتح گرم در طعام افتادن و لغتین افتادن گرم
 در صوف و لیشم و چنان سیدو اسس با کسر شهریت بر و م سواکس بالغنم بیاری است که در کردن
 اسب می شود و بالفتح گرمی است و موضعی است ساکس سیاست کننده

باب السین مع الطار

سبط بالفتح مولی که بعد نباشد و فرشته بود و به کسر با و فتح آن نیز آمده و سبط انجم در خوش قی و را
 قد و سبط الیدین جو اند و با کسر فرزند فرزند و طایفه از فرزندان یعقوب عم و اساط از بنی اسرائیل
 چون قبائل از عرب و لغتین فروخته شدن سردی و گیاهی است سبط و ابده و بالفتح و کسر با و از ساط
 سقت میان دو دیوار که زیر آن راه بود و شهر می است با و در الهم و موضعی است بدان سبط بالفتح
 تب و بالغنم در می است پیش از راه اذار و سین معجزه آمده سبطا کسر سین و جیم یا سین و صوفی که
 بر بود و ج زمان آوید و باره گمان و بنیاد قی فون بعد از سین نام موضعی است و قسم ریگانی است سبط
 بالفتح ز و دگلو بریدن و در غضب آوردن طعام کسی را گذاشتن بجا یا در سخط بالغنم لغتین شهریت
 و ناخن و شدن سبط لغتین فرو بردن لقمه و جزان و آسان و نرم راه رفتن سبط اط کسر تن و لغتین
 پا و ده سوط بالغنم وار و به بینی ریختن و بالفتح وار و س که به بینی ریخته سبط در می شراب بلوی خوش
 از شراب و جزان و تیزی چمنین ساط بالفتح سقط لغت سین و فاجوال و باره وان اسقاط جمع سقیط و از
 و خوش نفس سقوط بالغنم افتادن و افتادن بجه تمام از شکم ساقط به زمین افتاده و ناکس سقسط با کسر
 بجه تمام از شکم افتاده و شرابی که از چماق جدا و توده ریگ و لغتین و پس و آمدن و سست شدن
 اسب از دیدن و بوقت سخن گفتن دیگر که خاموش بودن و غمور و خراب که بر زمین افتد و بدین معنی لغت
 و غم تیره آمده و گماره از ابر که بر زمین نزدیک نمایی و من خیمه و دل مرغ و لغتین آنچه افتاده است
 از خیر و متاع زبون سوط در حساب نوشتن و لغتین و کار زشت و فضیلت و آنچه در خیر

سقاط با کسر خط و حساب و گفتن و نوشتن و ناکس و فرومایه و ناکسان و فرومایگان جمع سقطه بالغم نیم
از چیزی نیست و بالفتح و تشدید قاف سقط فروش و شمشیر کزانه و برنده که پیش از سقوط بزرگین اختیار
بیمعنی بقیه قاف نیز آمده سقط برف و باله و غنمی که بزرگین افتد و مردان قن عقل سقطا بوزن معنی
سجلا است و بیان آن گذشت سقط بالفتح سخت و زبان دراز و دراز زبان و موضعی است بشام سلیط
شدید و زبان دراز و مرد و دراز زبان و صبیح نیز زبان و دروغن زیت و کجند سمد با کسر شسته که مر و اید
و شب و بزر آن داشته باشد و سنگ عام است و قلاوه دراز تر از گلاب و زیت که سوار بر نعل سپید و بزر
و در دوال زمین و جمله که استر نهشته باشد و مرد و بزرگ و سنگ و چالاک و بالفتح دور کردن موی بره
و بزرغاله باب گرم براسه بریان کردن و آئین چیرے و نیز کردن کار و در فتن علاوت شیر و مزه بگردانیدن
و خاموش بودن مرد و مرد و سنگ در ده خشت پنجه و بره و بزرغاله و بالغم جامه است از صوف سیمط سبک
عال در ده خشت پنجه و بره و بزرغاله با پوست بریان کرده و نعل یک سخت و از زاری پند ساط شیر حلاوت
رفته و مزه بگردانیده سمود بالغم شتهای مر و اید و مزه بگردانیدن شیر و علاوت رفتن آن
سماط با کسر سته وصف و دستار خوان که بروی طعام کنند و مابین کنارهای وادی و طریق و ترتیب
چیزی و ساحلین و در شسته از دفت و مردم سمود بالفتح و ساط بالغم و الکسر گوشه بی ریش یا آنکه موافق
داشته باشد و نیز سمود و اونی است معروف سبناط بالغم دهی است بمسعود بالفتح بره و نصیب
شدت و تازی و تبارزانه زدن و آئین چیرے بچیرے سمود بالغم دهی است بمسعود

باب السین مع العین

سبح بالغم هفت یک و با کسر سنج روز آب خوردن شتر و هفتم روز آب آوردن و بالفتح هفت زن
و هفتم زن و هفت تو تا فتن رسن و هفت یک گرفت و دشنام دادن و عیب گفتن و گزیدن و دزدی
کردن و آنگندن و دزدیدن درنده چارپاره و بالفتح و ضم بالفتح و سکون آن حیوان درنده زیرا که
اکثر اوقات بعد از هفت ماه زاید و بغاری آزاد و گویند سباع با کسر صحیح و وادی السباع و ذوات السباع
بزود موضعی است سباع هفتم و هفت کننده سباع بالفتح و کسر با هفت یک و پیر قبیله است از قبيلة
همدان و بالغم و فتح یا نام مردی است سباع بالفتح نام کردن کبوتر و قمری و آواز که درون شتر
و سخن با قافیه گفتن و سخن با قافیه ساجع سخن با قافیه گوینده و راست رونده و میان در کلام
و جز آن سباع بالفتح کوفتن چیرے بچیرے سباع بالفتح شاع و ذرت رز و فتهین و با کسر و فتح

ساق بالفتح والالف منه یلوار و بهمه ساکن و بفتح تر قیدن دست و شکافتن گرداگر و ناخن بر انگیزه
شدن لب خرا و بفتحین برگ خرا و موسی و م سحفت بالفتح و الکسر پرده فرو بستن و سخت و تار یک شدن
مپرده و بفتحین بار یکی میان و لاغری شکم سحافت بالکسر پرده یا آنگه سحفت دو پرده که بر در آفرینند و
در میان آنها خورید یا شد و هر پارچه آترا سحافت گویند سحفت بالفتح دو کردن مواز پوست و تر کشیدن پیر
پشت و سوختن چوب و بردن با و ابر را سحافت بالفتح فرو شتر ماوه که پیوسته است و بر دشته باشد سحافت
یا لغم بیماری سحفت بالفتح تنگ میشن شدن و بالغم و الفتح تنگ عقل و کم ظرف شدن و همچنین سحافت
سحیف مریبک و تنگ حروف و جامه اندک ریمان تنگ بافته سدف و بفتحین تاریکی و روشنائی
شب و آردن آن و صبح و بر آمدن و روشنائی صبح و آسختن با تاریکی سلفیت پیه کو بان شتر سرف
بالفتح خوردن سرفه برگ و رفت را و سرفه بالغم گرمی است سفید که از ریزه های چوب خانه بسازد و در
نور آید و پیوسته و بفتحین غافل کردن و خطا کردن و لغو کردن و خراج مال و جابه و غیره عقل و خردگی
و عوص و بفتحین آب از اطراف عرض و بفتحین خیزه سفید مانند ابریشم سفید و بالفتح و کسر انا دان و خطا
کننده سرفه عوف بالغم نازک و سبک گوشت و اسب دراز سحفت بالفتح شناع و بفتحین شاخ خرا یا برگ آن
و ترکیدن و شکافتن گرداگر و ناخن و جهاز عروس و بیماری است چون کر که در لبهای شتر پیدا شود و موسی
قرقه او را بریزند سحفت بالفتح و تشدید فاموید یا از بزرگ خرا یا بافتن و بفتحین نموده خوردن دارو و
برزین رفتن مرغ سحفت تنگ پالان شتر و گلیا می است سحفت بالفتح داروکی است که آر و کرده و بخت
یکدست نمورند و بفتح سحافت بالفتح بزبون و روی از هر چیز و کار حقیر و خاک نرم و تنگ و آردی که
وقت برنمن چون بنار بالا رود سحفت بالفتح اسما نه خانه سحفت بفتحین و سحفت جمع و آسمان پیش
دراز و بخت و پر کشیدن خانه و بالغم و الفتح موی است و بفتحین دراز و کوز شدن شتر مرغ و جز آن
سکاف بالکسر و تشدید کاف و سکاف بالکسر سوزده و زرو کفش گر سلف بالفتح هموار کردن زمین
باله و برگردانیدن زمین براسه از اعیان انبان بزرگ و چرمی کثوب و باخت نموده باشند و بالکسر
مشوی خواهد زن و بفتحین هر گدشتن و پیش شدن و پیشگیان و پدران گذشتنه و بیع سلم که در آن
همه پیش از گرفتن بیع دهند و بالغم و فتح لام بیع یک سالف و سلف بالفتح پیش رفته و ستور آب
پیش رنده سلاف بالغم آنچه از آنگه یک پیش از رفتار و در شراب و هر چه فشارده شود و بالغم
و تشدید لام پیشگیان سلف بالغم رسن بر سینه شتر پیش و بالکسر برگ و رفت مرغ و آن درختی است که
چوب او چون بر یکد گیرم ساینده کش از آن برآید سلاف بالکسر پیش سینه شتر و رسن که بر سینه شتر

بنند سوا الف گزشت تا مع سالفه سوت بالفتح بوی کردن و میر کردن و ملک شدن و بالضم
 زمین نرم و سوت بالفتح سین و فاسر انجام فرود باشد و این حرفی است که بر فعل مستقبل می آید سواش
 بالفتح یار و ملک شدن و بیماری ستور و مرگ مردم و بالضم نیز آمده سهفت بالفتح اضطراب کردن گشته
 و در خون غلطیدن و در وقت نزاع و فتنه شدن سیراف بالکسر شهریت بفارس سده
 بالفتح شمشیر زن و موسی و ماسپ و ماهی است و بکسر نیز آمده و بالکسر کنار دریا و کنار وادی
 و لغت خرا که در بن شاخه های تحمل چسبیده باشد مانند ریشه سالف مرد با شمشیر سیاف بالفتح و تشدید
 یا مرد شمشیر زن

باب السین مع القاف

ساق ساق پا و تنه و رخت سق بالفتح پیش شدن و در گذشتن است از اسپان و دیگر و فتنه است
 بدان گردیدند در اسب و و ایندن و تیر انداختن و جز آن ساق بالکسر سرنگی گیرشی کردن و در
 و بالفتح تشدید یا بسیار پیشی کننده ستوق بالفتح و انهم و تشدید تا دم تا سده و قلب معرب سه تو
 و بعضی ستوقه زیادتی تا نیز گفته اند سحق بالفتح جاسه کنه و سودن و آهسته رفتن و محو کردن و افشاندن
 زمین را و بالضم و فتنه دوری و دور شدن و دراز شدن تحمل سحق و در سحق بالفتح تحمل دراز
 سدرق بفتن و ذوال معجم شب و دوازدهم ماه همین که نشان آتش افروزند و بشن کنند معرب سده و چه
 قسمیه آن بسده و در فرنگ جهانگیری و سروری مسلوب است سروق بالضم سراییده و آنچه بالای صحنه
 کنند سواقات جمع سرق بالفتح گاهی است که بسیار نافع مرض استقامت و از اسفله روی
 گویند و شهریت با صرخ سرق بفتن پارچهای میر و وزدی کردن و بدین معنی بکون را و کون
 نیز آمده سارق وزدی کننده و سفق بالفتح در باز کردن سیفق یا سیفت بافته و مرد و تنوخ دیده
 سلق بالکسر گرگ نر و قنדר و بالفتح بزبان آزدون و چرب کردن بر ذعن مشک و ایمان را و
 جوشاندن و نیم بخت کردن سبری و پیله را یا ب گرم و بر قفا افکندن کسی را و گو سفند با پوست بر پا
 کردن و گوشه جوال در هم دیگر افکندن و سخن سخت و نشان ریش پشت متور که نیکو شده باشد
 و فتنه و رخت هموار سلق بالفتح و بی سخت بین که زره در آن خوب می شود سلاق بالضم و سرق
 و مان وین دندان و جوشش اعضا و عظمی که چشم طاری شود و ملک را غلیظه کند و ترکان بریزد
 و دانه که در پنج زبان ظاهر میشود سلیق تلخ و برگ که از درخت بریزد سقوق بالضم بند و زاریه
 و بالفتح و آن ترش زره معروف که آنرا ساق گویند ساق بالضم دروغ محض و میر خفاص و بالضم و تشدید

سیم سیمو است ترش مزه معروف و آن را نیم گویند سیم چوبی که برگردن گاودر ااعت بندند
و بدان شبیه کنند و آن چوب را نوع گویند سیمحاق باکسر پوست نمک بالاسه استخوان سر
سنبوق یا لضم کشی خرد مغرب سنبک سنبق بختین ناگوار شدن سوبق بالفع راندن و در پستان
برون بسوی عروس از ستور و جز آن و بر ساق زدن و بالضم بازار و ساقها جمع ساق باشد و
سوبق الحرب بزرگی جنگ و بختین نیکو شدن ساق و دراز شدن آن و بالضم و فتح و او مردوم
فرمایید در جای جمع سوبق است سوبق آرد گندم و جو بریان کرده که آنرا است گویند و شراب سوبوق
بالفع و ذال معجمه سوار یعنی دست بر نخ و دستبانه سوباق بالضم و فتح به و او دراز ساقی و شکوفه
خوب ساقی از پس نمانده و چنانکه فام از پیش کشند ساق باکسر اندن بان کنند

باب السین مع الکاف

سبک بالفع که رختن زنده و نقره سبک پارچه ای زرد و سیم که رخته جمع سبیکه سبک بالفع و تشدید
یا گند زنده زرد و سیم سبک بالفع و بختین لازم شدن بجزئی و بالفع و کسر و ال حلیین به چیزی و حال
دست بکاری و نیزه زدن و لازم به چیزی سبک بالفع رختن خون و بسیار گفتن سخن سبک
بالفع و تشدید فاخته جز و بلیغ و قادر بر سخن سبک بالفع و تشدید کاف معلقه آهن و پنج و زده تنگ
معلقه و چاه تنگ و بالضم نیز آمده و پنج و زده کردن در یابن و از بن بر کردن گوش و رفتن شکم و
بالضم سوراخ زرد و نمک بوت و جز آن و نوعی است از خوشبوی و راه بسته سبک بختین خردی گوشت
چنانکه بلند و ظاهر نباشد و کرس و نماند و کسر سیم کو چای جمع سبک سبک باکسر سمار یا و
معلقه های آهن و بالضم هوای میان زمین و آسمان و جای پرازی و بالفع و تشدید کاف
آتش سبک بالضم در قبیل ازین سبک باکسر رشته و بالفع کشیدن چیزی به چیزی و بالضم
و فتح لام سبک سبک بالضم و فتح لام نام مردی است سلوک بالضم راه رفتن و در آمدن
بهائی در ستیاب جمع سبک سبک راه و سبک بالفع بلند گردانیدن چیزی و بالابر و در سبک
و بلند می چیزی غلاف عقیق بختین یا پی سبک بالضم بلند شدن سبک باکسر چیزی که بدان
بلند کرده شود چیزی سبک بختین جمع و نام دو ستاره است که یکی را سبک اغزل و دیگری را سبک
را می گویند و آن هر دو نیزه و و پاسه برج است سبک بالضم سیم و باکسر سیم ستور
شباب جمع زمین سخت کم نفع و نوعی از ویدن و اول باران سبک بالفع یا بلند چیزی می
سبک کردن سبک باکسر سبک و بالضم زقا ضعیف عرفی گوید به آسمان در فاقه غرضش

توضیح کند به چرخ سواک سهاک بالفتح سایدن و بدون با و ناک را و یقین لوی مای و گوشت و رنگ
آمین سهاک بالفتح رقتی ستور

باب السین مع اللام

سؤال بالفهم و سکون همه خواسته شده سؤال بالفهم و فتح همه خواسته سبل یقین باران و فتح
و آشوب و سرخی که در چشم پیدا میشود و نام اسپیکو در عرب سبیل راه و سبیل المجد جاد و سر و قفا
بدان امر که از غیرت و این السبیل سافر سبیل بالکسر و فتح با و سکون طای عملة زن فریه و شتر
و سوسمار فریه سبیل بالفتح و لوزی رنگ آب رختن آب از دلو و کسرتین و تشدید لام قبله با هم و نویسنده
و نام کتاب پیغمبر و نام فرشته است سبیل بالکسر و لو با جمع سبیل و نور کردن با هم و آب خوراندن و
راندن و جز آن سبیل بالکسر و تشدید جیم کسوره معرب سهاک گل و سبیل که در قرآن واقع است سگره
چند بوده از گل که با تشدید و زخ چیده شده بود و اسمای گرویی که بر سر کعبه آمده بودند بران مکتوب بوده
بجسجیل بکسرین و فتح هر دو جیم آمینه و این کلمه در اصل رومی است و در کلام عرب استعمال یافته سحل
بالفتح رسن ناقص و بسودن و رم و نقاش کردن و زدن چنانکه پوست بر خیزد و کشادن با و در زمین را از خار
و خاکشاک و جامه پند از پنبه و سیم نقد سپید و یقین نیز آمده سحل بالفهم و الفتح موضعی است بهین
که جامه خوب در آن میشوید و سحل کرانه و ریاض سحل بالفتح و سحال بالکسر بر با و غیره لای نوزاده
جمع سحال بالفتح و نیز سحال نام موضعی است سحل بالفتح و روشن جامه و پرده و سبیل و بالکسر شسته
از در و جامه که بسینه فروخته باشد سحل جمع و بالفهم و بالکسر پرده و یقین سبل کردن سبیل به حله
پرده که پیش بود و کشیده سبال بالکسر بر این یا هر چه پوشیده شود سبال شلوار و زیر جامه
سطل بالفتح طاس رسته دارد و دراز سعال بالفهم سرخه و سرخه کردن سطل بالفتح و کسری سطل
مرد و خود بخوار و مضطرب و بی آرام و صغیر کعبه سطل الفتح سین و فاجیم میوه به که آنرا آبی نیز
گویند سطل بالکسر و الفهم و سفل بالفهم و سفل بالفتح و رومی و پستی نقیض علو سافل
فرو و پستی نقیض عالی سفل بالفتح و تشدید لام کشیدن چرخ و بر آوردن نر و کشیدن
و تشیر و جز آن و بالکسر و الفهم قرصه است که در شش بهم بر و همچنین سلال بالفهم سلیل شیشه
نیام بیرون کرده و فرزند و شتر بچه نوزاده و وادی ندرت پر درخت سفلو بالفهم نام
ماورعبد اللہ بن ابی منافق و ماور قبیلہ است از موازن که قبیلہ را بدان می خوانند سلسل
سلسال بالفتح آب شیرین خوشگوار و سرد و صفت سلسیل چیز نرم و خوشگوار

و شرب آب و شنبه ایت در پشت سلاسل زنجیر او بر قهای پیوسته و ابرهای بکلیه گیر میزند شده و ریگ یکدیگر
چسبیده و سخت شده و ذات اسلاسل موضعی است که سال هشتم از هجرت حضرت رسول صلعم شکری استوار
عمر دهاص در اینجا بیک فرستاد و بود سمندل مرغی است معروف که آن را آتش نسوز و سمول بهم
گفته شدن جابه بمسجل بالفتح چشم کسی بیرون کردن و صلیح کردن میان دو کس و پاک کردن حوض
از گل و لای و بختین جابه گفته و آبهای اندک و گل و لای که در ته حوض و طوط مانده باشد جمع
سلاسل ساعی گفته و در صلاح کار و اصلاح امر معیشت سعال بالفتح گرمی که در آب باشد
و به تشدید میم نام پدر قبیل است سنبیل بالفهم گیاهی است خوشبو که آنرا سنبیل الطیب خوانند و سنبیل
رومی نار دین باشد و بالفتح نام دوشهریت در روم سنابل خرشبا جمع سنبله و ابو السنا بل کنیت
معاوی است سوال بالفهم خواستن و بجای و او بهره نیز آمده رسول بختین سستی زیر نان سهل
بالفتح زمین نرم و سرخیزم و آسان و نام خفیه است سهیل بالفهم ستاره ایت مشهوره و قلعه ایت
باندلس و نام خفیه است سیل بالفتح آب بسیار که روان باشد و روان شدن آب و خون و جز آن
ساکل پسند و خواهنده و روان شوند سیال بالفتح موضعی است بجای و درختی است خار دار
و گیاهی است که نار پیچیده دارد و چون آنرا بکشند شیر سفید از آن برآید سیاله واحد و تشدید بسیار و سیال

باب السین مع المیم

سسام پس لوح عم و مرک و نرد و خور و کهای زرد و کان ساسه و احد و خیزران و کوهی است و به تشدید میم
زیم و منده و زیم در طعام کننده و ساسم ابرص یا نرست زهر دار که که کش و پیر مرده گویند ساسم بالفتح و
سکون بهره لبته و آمدن و لول شدن سسجم بالفتح روان کردن اشک و بختین آب روان و اشک و برگ پید
سیجوم بالفهم روان شدن اشک و همچنین سجام بالکسر و بالفتح چشم اشک ریزنده سسجم بختین سیاهی بختین
سحه و سجام بالفهم و درختی است و آهین و بختین مطر قهای آشکاران سسجم بختین سیاهی سدهم بختین
پیشانی با اندوه و خشم با اندوه و حزن پیرس و نری که شهورش غالب شده باشد و همچنین صدوم و بالفهم
و کسرال و روست شقیقه و بختین گنده شده از آب سدهم و بالفهم و ذال معجزه شهر قوم لوطه که قاضی آن
بنی و دانی و ناق معروف بود و سسم بالفتح را ندن سگ و بالفهم و بان روده که مخرج نقل است و
بختین در و مقعد ساسم و درختی است که ازان لکان سازند و بعضی گفته اند آهوس است سظام
بالکسر تیری تیغ و آنچه بدان سرشیشه به بندند سظام بالفتح بیماری و بالکسر بیماریان جمع سقیم و بالفهم
و الفتح و اوی است سسقم بالفهم و بختین بیماری سلم بالفتح و لو که یک طرف حلقه دارد و چنانکه

و لو سقایان و نام مروی است و گزیدن مهر و باغیت چرم پوست درست سلم کردن و فایز شدن
 از ساختن دلو و حکم کردن آن و بالکسر آشتی کردن و آشتی کننده و بافتح نیز آمده و سلام کردن و اسلام
 آوردن و بفتح پیش دادن و با و کردن نهادن و خجی است فار و از و بالفهم و تشدید لام مفتوح زود با
 و سب و وسیله بسوی چیزی سلام بافتح کردن نهادن و سلام گفتن و خجیت و بی گزیدگی و پاکی از
 بیبیا و ناسی است از نامهای خدای تعالی و درختی است و بدینینجه بکسر نیز آمده و دار السلام است
 و درینکه السلام بغداد و هنر السلام و جله و بالفهم موضعی است و بالکسر آبی است و کلها جمع سله و بالفهم
 و تشدید لام نام مروی است سالم رهنده از آفت و عیب و نام مروی است و پوست میان نمی چشم
 سلیم سبزه و درخت و مار گزیده و بالفهم سین و فتح لام نام قبیل است سلیم بافتح و دانه تیر و راز
 بیکان و سلیم و بدینجه و شین معجم نیز آمده سلام بالفهم و کسر لام قلعه است بنجیر سلیم و کسر سین و تا غول
 و شتی و قوط سال و شتری که میچ و دندانش نهادن باشد سسم بالفهم و تشدید سیم هر داون و سرور
 طعام کردن و قصد کردن و صلح کردن میان دو کس و سر قرار و ده استوار کردن و اصلاح کردن چیزی
 و سوراخ زهر و بدین و معنی بکسر و مخم نیز آمده و چیزی سفید مانند مهره سفید که زهر یا بیرون آید
 نام دورگی است و درینجا سب و سم اینجا سوراخ سوزن و سم الفار و گ موش که از اهرام منهل خار
 گویند و سم اهرام خزه بهر معنوم بالفهم با و گرم کننده و بالفهم زهر یا سوراخها جمع سسم بکسر هر دو
 سین کجده و نام رنگی است و بفتح هر دو سین رو به و بالفهم و الکسر مورچه است سرخ سسم واحد
 سسم اسم بالفهم بالاک و سبک سنام بافتح کو بان و شام الارض میان زمین و درختها و زمین
 سسم بالفهم و کسر نون گیاه بلند که شکوفه می آید و پراکنده باشد و شتر بزرگ کو بان و بفتحین بزرگ کو بان
 شدن شتر سسم بالفهم گر آن فروتن و وقت نبودن در فروتن و خریدن سسم بالفهم تیر و تیر چوب
 که در سقف خانه کنند و تیر که بدان قرعه زنند و قال گیرند سسم بالفهم جمع و بهر و نصیب سسمان
 بالفهم جمع و نام قبیل است و اگر و خانه و مقدار شش که در ساعات و معاملات مردم و شک و دمانه
 که بر آن شکار شیر سازند سسم بالفهم تیر یکی و تیر و حی و بالکسر و اوی است و زمین و بافتح گرمی و
 سسم و شدت حرارت تابستان و تار با مانند تار عنکبوت که در گردن سبب ان هوا غامض شود و سسم
 بالفهم و کسر با و از بهر و حصه و شریک سسم بالفهم ترش و تی و بافتح عقاب پرنده

باب السین مع النون

سبجان بالفهم پاکی کردن و پاکی خواندن خدا را سجن بالکسر زندان و باز و است و بافتح باز و شستن

۴۴۲
 باب الفتح
 و در زندان کردن سحجان بالفتح و تشدید چیم زندان بان سحجین بالفتح زندان کرده شده و بالکسر و
 تشدید چیم دائم و خردید و موضعی است که در وی نامهای فجور و کفار بود و اوای است و همچنین و زنی است و بقیه
 بهتم زمین سحجن بالفتح مع کثیر سحجان بالفتح نام مردیت که بر سر چرمی گذشت آن را تخمین می گویند و گمان
 قیاس در آن چیزی می گفت و نام نصیبی است که بقصاحت و بلاغت ضرب الشل است و آنرا سحجان و آنرا
 گویند و واکل قبیله است و بالضم زیمی بوده است و عرب که شتر با و را بر ابدان کشتی پیدا اند سحجن بالضم
 گرم سحجین آب گرم سخون بالفتح شور بای گرم کرده سدرین سدن بالفتحین پیوسته خون و صوف
 و پرده ساون غاوم کعبه و بخانه سحجین مسرقین بالکسر عوب سرگین سلطان بالفتحین خرباک
 و نام برجی است و در وی است سوداوی و چون آن درم بزرگ شود و بواسطه عروق سرخ و بنفشه
 شود و بپای ماے خرباک و ملتی است که در سر بند و ستمای چار باشد و و نیز و و بزرگ لقبه
 سر یان بالفتحین رخن چیم و در جمیع اجزا و چیم سر جان بالکسر گرگ و شتر درنده و نام گلی است
 سر و ان بالفتح و بی است بیستان سحجن بالفتح و سکون عین مملکه چربی و پیوسته گوشت و بالضم خرباک و
 شک که از نیمه اش بزند و در نیمه اش بنیده سازند و گاھی بآن آب خورند چون دلو و گاھی آب
 و پیوسته در آن کنند سحجن بالفتح پوست باز کردن از درخت و جز آن و خاک زو فتن آب و ازین و
 بالفتحین تشیه چوب تراشی یا بر چمدان چیزی تراشیده و پوست درشت ماهی و نهنگ بقیضه
 و شمشیر و کار و کنند و بقیضه کشتیا و همچنین سفین مرد و جمع سفینه سفان بالفتح و تشدید فاخا و
 کشتی و موضعی است سفون بالفتح با و فاخر و ب سوافن با و ماے فاخر و ب جمع سافه سفین بالفتح
 موضعی است بشرق سکون بالضم آریدن و بالفتح قبیله است ازین سکان بالضم تشدید
 کاف و بنا و کشتی و ساکنان و باشندگان بجائی و بالفتح و تشدید کاف کار و گر و همچنین سکا کین
 سکین بالضم و فتح کاف قبیله است از عرب و خربالاک و جبت و بالکسر و تشدید کاف
 کسور کار و سکون بالفتح امانت و بالفتحین آتش و هر چه بوی آرام گیرند چون زن و فرزند و
 جز آن و نام دوسه است و رحمت و برکت سلطان بالضم و والی و جبت و قدرت و بضم لام
 نیز آمده سحوان بالضم تسلی شدن و دار و سکی است که بگین و دهند تا فرج یابد به آبی که با و
 نیونان تا شاد شود و یا خاک کور مرده که در آب کرده بخورد و عاشق و دهند تا عاشق او را نل شود
 و دوا بای سلیم و پیوسته نیست و در قدس سمن بالفتح روغن و روغن کردن و بلعام و بالکسر و فتح سیم
 فری شدن سمن و سامن فری سمان بالکسر و زبان و بالفتح و تشدید سیم روغن فروش سامین

و هیست مردان سامان و هیست بر روی و جمله ایست باصفان و نام هر ویست که مذکور است
 بدان منسوب اند حسن بالکسر و تشدید نون و دندان و سال و مقدار عمر و گاو و وحشی و کوهی است
 بمدرسه و موضعی است بر روی و شهریت برکنار و جمله و زمانه قلم و داند سر و شاخ چار پا و بسیار خور و دق
 و بالفتح نشان و نیزه کردن و سواک کردن و سخت راندن شتر و بیان کردن چیز است بگل راستال یافتن
 و نیزه زدن کسی را و گزیدن و شکستن دندان کسی و نیل چراندن و چو فرستادن و صورت چیزی کردن
 و مضاد او و آب بر روی رختن و خاک بر زمین ریختن و بلند کردن و نیزه کردن و جلاد دادن و تیغ و قرآن
 و گنده و پد بوشدن چیزی سنبون بالفتح و اروی که بر دندان بالانسان بالکسر نشان و سر نیزه
 و سر عصار و تیزی بر چیزی حسن بفتح تین شتران تیز و ور و شش و طریق و فیتین و کسین و ضم
 آن بالفتح نون اول نیز آمده و بالضم و فتح نون جمع سنت است یعنی سیر و عادت و تاشین بالفتح
 آنچه از شک و آهین در وقت سائیدن بفتند و بالکسر سالها جمع شده سوسن بالفتح گل است معروف
 و آن دو قسم است سیف که آنرا از او گویند و کبود که آن را ابر یا گویند سینین و رفتی است و اهرینه
 و طوسین و کوسین کوهی است بشام سیحان بالفتح نه نیست بزرگ در شام و نه نیست دیگر بعبره
 که آن را سامین نیز گویند سیحون بالفتح نه نیست بیا و را به النهر و نه نیست بهند سیروان به کسین
 و فتح را قصبه ایست و قریه ایست به مصر و موضعی است بفارس و موضعی است نزدیک کوه

باب السین مع الواو

ساو بالفتح و سکون هزه و نیت و دور شدن غم و شش چیزی سخی و فیتین و تشدید و آور شدن و
 و اتم شدن و ناله کشیدن ناته سخی بالفتح گل کشیدن بیل سخی بالفتح به آتش با و اگر آن آتش
 افزوده شود و بالفتح دست دراد کردن به چرخ و گام فرخ نهادن شتر و سر و بالفتح و فتح معروف
 سروه و امد و بالکسر شهریت قریب و میاط و دی است بلج سطلو بالفتح دست در رحم ناله کردن
 راعی تا آب فحل را بیرون کشد و در نهادن اسب گام را و بسیار شدن آب و سخت گرفتن و جمله بران
 و قدر کردن و سطلو کبار جمله بران سبو بالکسر ساعتی از شب سطلو بالفتح و فیتین و تشدید و او
 خور شدن و زایل شدن اندوه و فراموش کردن سبو بالکسر بلند و فیتین و تشدید و او
 بلند شدن سبو بالفتح فراموش کردن و غافل شدن دل سبو و خیر رفتن و آرمیدن

باب السین مع الهمزة

سبه بفتح تین رفتن و نقل از بر روی و حرف شدن سته بالفتح و فیتین مقدر سفا و سغه بفتح تین

بکی و نادانی سنجیه نادان بک عقل سموده بالضم فتن شور خیا که نازده شود سنجیه فتن سال

باب السین مع الیاء

سبی بالفتح اسیر کردن و اسیر کرده شده ساسری بکسر می موعده نوعی از جامه های گرانی و بارک
بهترین خراسا ساسری نام مردی است که به حکمت گوساله از طلا ساخت و جمعی کثیر را بعبادت آن خواند و مردم
که دو تنی برود و کار و تاجر می گرفتار شد و مردم او را از شهر بیرون کردند و صاحب مونس گوید که بری بود از آن
یا آنکه از اکابر بنی اسرائیل است منسوب بموضع ساسره که یکی از موضع بنی اسرائیل است سیاسی بالضم مردی است که نام
و رست و کله بهفت حرفی ساسی بکسر می همدور پا آریده و ظرف پر سحر می بالفتح و الکسر منسوب بهستان
معرب سگری و این کلمه بی یای نیست استعمال شده سحی بالفتح بیل گل را از زمین کشیدن سحی جواز و
ساوی ششم را و ن سادس ساسری بالضم و تشدید دال و یا لقب مردی است که بر سرده سبی کوفه
مجرزان می فروخت ساسری بالفتح و ثب رقتن و بالفتح و تشدید یا بهتر و مرد بزرگوار و جوی خرد و سراسری عطی
نام بزرگی است معرف ساسری در رنده به همه اجزای چیزی سراسری بالضم سیدن و فتح را شمشیر خوب
منسوب به سراج آشکر ساسری بالفتح و کشیدن و قصد کردن و کار و کسب کردن و دیدن و شتاب کردن
و رفتن و خوان و بلج گرفتن ساسری والی بر قومی و کاری و بلج شان و آن که کاری بر کسی انگزند
و سخن بین و عیب جوی در بین هر دو و نصاری سسقی بالفتح آب داون و فرا هم آمدن زرد آب
در شکر و عیب کردن و یا کسر آبی که داده شود به کسی و زراعت آب داده و پوستی که در آن آب زرد باشد
ساقی شراب و آب و بنده ساسری بلند سسی بالفتح و تشدید یا بهنام و مانند سنی بالفتح و تشدید
یا بلند و دروشن سیاسی مائل و فراوش گنسنده

باب السین مع الالف

شتا بالکسر بستان شستی بالفتح و تشدید یا برانگیزد با جمع شتیت شترا بالکسر و الفخ خریدن و سه و فتن
شتری بفتح تین گوشتن زمین و مال زبون و مال نیک و بیشتر شتر فار بالفتح گوش و از و آنچه گوش
او دراز و بزرگ باشد و فلان بفتحه یک کاف چنانکه گفته اند کل شکا بفتح بیض و کل شتر فار بفتح یعنی هر چه گوش
او اندرون باشد تخم نمیدهد و هر چه گوش او بر آمده باشد می زاید و بضم شین و فتح را بزرگان جمع
شریف شتر فار بالفتح گوشتن گوش شکا بفتح شکر کار بالضم و فتح را ابتازان جمع شریک شطی بالفتح
خوشه و برگ گشت و نهال گشت و نهال درخت شطی بکسر ط و هزه در آخر کنار دریا و چاهی شعری
یا کسر و ستار و روشن که بعد از جزا بر آید سیک را شعرا عجب و خوانند و دیگر را شتر س

عمده و مشهور شعرا و محبوسان است و ابو کبیر که در باور حضرت رسول صلعم او را در جایت پستی
و باقرش دیگر در پستش اصنام مخالفت نمودی ازین جهت حضرت رسول صلعم را قریش بعد از
امیر اسلام ابن ابی کبیر گفتندی یعنی مخالفت است در پستش اصنام شعرا به بالفتح نوعی از شقاوت
و زمین پر وخت و پوشتن و گس کبود و سرخ که بر شتر و خر و سگ افتد و چرخ و دشت و حتی و بکا
عظیم و سخت و باضم و فتح عین جمع شاعر شقاوت و باکسر و وا و تنز رستی و بالفتح و بی بنه کنار و طرف
برخی و کعبه را بنیم شکرین و فتح فا و زواست کنندگان گناه مردم و شفعه کنندگان و بر مع شقاوت و باکسر
بخت شدن و بدخت شده به بنه و بغیر بنه آمده شکوی بالفتح گناه کردن شقاوت بالفتح و تشدید باضم
دست خشک شده شقایق باکسر نون و بنه در آخر دشمن دارندة قال الله تعالی ان شایک شهوات
شعوری بالضم شعور شود بالفتح زن بد شکل و زشت رو و زن خوب رو و اسب نیک و دو و فرار
دین و بی و کوکب دین شیدا بالفتح زن شیل چشم شیدا بالفتح آب و شتر که پیدایش بر سیاهی آب
باشد و آن را زنگ گویند شیل بالفتح نیز شیا جمع یا است و شیل بالضم و کسر نیز شیل که تصغیر شیل و شوی
بالضم نیا که مشهور است خط است +

باب الثین مع الباء

شعوب بالضم و سکون بنه یک دفعه باران و طرف هر چیز شایب بالفتح و بنه و جمع شایب
مرد جوان شایب بالفتح جوانی نو جوانان و اول هر چیز و باکسر شایب و دوست بر دشمن است و شایب
نشاط و چیزی که بدان افروخته شود و آتش و باضم و تشدید یا جوانان و همچنین شایب بالضم و تشدید یا بر جمع
شایب شایب بالفتح و تشدید یا بر افروختن آتش و جنگ و بندی هر چیز و جوان شدن و ناک سینه که در آتش
پیشگری گویند و بهتریش نمی است که آنرا شایب یا فی خوانند شعوب بالضم بر افروختن آتش گرم شدن کار و
و بالضم آنچه بوی آتش افروزد و نیکی کنده و بدی کنده و آنچه که بر دست بردارد و شایب
باکسر هر چند شیشه و چوبی چند ایستاده که بران جامه نهند شایب بالفتح اند و کمین شدن و ملک شدن ملک
کردن و اند و کمین کردن و شغل کردن و بفتح جیم نیز آمده و اقوار کردن سر شیشه شایب و حاجت اندوده
خانه و شک خشک که در و سنگ نیر مار حرکت دهند و شتر از ایدان بخوانند و نام بر قبیله است و شک که نیر از
بیزند و نیمه و گرش و بوسازند و بختین اندوه و رنجی که بسبب مرض یا قتال رسد و بختین سرجوب که راع
و لورا بدان آورند سرجوب بالضم ملاکت شدن و متونهای فانی جمع شایب شایب بالضم لاغر شدن
و گرسنگی و گرسنگی و سفر و زمین را کندن به بیل شایب بالفتح خون و شک که تشدید

پستان شتر فرو آمدن و بالضم آنچه بیک کشتن پستان فرو دآید از شیر وقت و نوشیدن و بختین
 قلعه ایست ششخاب بالکسر شیر و بختی که نوشیده شود شدت بالفتح و ذال معجمه را ندن و بختین
 نماهای پراگنده درخت که آذر بر نرسد خدیه واحد و متاع خانه از قماش و غیر آن پوست
 شیانها بریدن و پوست دور کردن شادوب و در شونده از جای خود مشرب بالکسر آب حصه از آب و
 و بالفتح آشنایگان جمع شارب و بهر سه حرکت آشنامیدن و خوردن آب و مانند آن و بعضی گفته اند بالفتح
 مصدر است و بالضم و الکسر هم مصدر است یعنی آشنامدنی و خوردنی و بختین جوهای مسرور
 گرد و درختان که درختان از آن آب خورند و بنزد و تازه بماند و لیا خوردن آب شارب بر وقت آب
 خورنده شارب آشنامدنی و خوردنی از مایعات شرب بالضم و زای معجمه باریک شدن آب
 شارب درست و خشک و لاغر تشعب بالکسر سختی و قوی تشبوب بالضم سخت شدن عیش تشامصب
 سخت تشعب بالفتح تنگ کردن و در زو فرام آوردن در زو تنگ و جدا کردن از هم و هم بستن
 و اصلاح کردن و فضا کردن و تنگ داشتن و بر آگنده شدن و نام کردن و می است پیرین
 و شعبی دانستند مشهور از آن گروه است و قبیله بزرگ و گفته اند اول شعب است بعد از آن قبیله
 بعد از آن قبیله بعد از آن عماره بالکسر بعد از آن لطن بعد از آن فخذ و بالکسر دره کوه و راهی که
 در کوه باشد و جای روان شدن آب در زمین و نشان شتر شهاب بالکسر جمع و بختین و در بون
 شامهای پار یا از همدیکه و دور بودن و دوش از یکدیگر و بضم شین و فتح عین کردن آب
 و بال و سر آب و هر چه از آن بلند باشد و گروها جمع شعبه است و شعب اربع دودست و بال
 باشد شعب بالضم توشه دان و نام پیغمبری است و مشک کمنه شعب بالفتح و بختین بر یکدیگر
 فتنه و فساد و تباهی و بختین نام زنی است شعب بالفتح و الکسر زمین است و بال
 فرو آمدن میان دو کوه و بالکسر تنگ کوه و سوراخ و زمین و کوه که مرغان در آن آشیان
 کنند شنب بختین تیزی و خوبی و ندان شوارب رنگهای چند و خلق و مجازی آب در گردن
 و موهای بروت تشوب بالفتح سختن و شور با و عرب گوید ماعنه شوب و لا روب نیست
 نزد او شور با و نه شیر است فنده تشوب بالفتح سپیدی بسیار و چیزی که غالب آمدن و
 که می که بالاسه او برن باشد و بالضم موضعی است و بختین سپیدی بسیار و غالب آن
 و بختین که آب روشن و سه شب از آفریاه شهاب بالفتح شیر که دو حصه اش آب باشد
 و بالکسر شهاب از آتش بلند شده و مرگد زنده و کار شلیب بالفتح موسی سفید و سفیدی موسی

و بالکسر و ال تازیانه و کوبی است و آواز لهای شتر بوقت آب خوردن

باب الثمین مع التمام

شبیخته بالضم مقدار سیری یکبار از طعام شبانه بالضم آنچه بعد از سیر شدن بماند و نام از منم شبکه
 البقیه دایم صیاد شتر به بالضم پوشیده و شبته شده شبته بکسر تن و تشدید تا تیره معروف که آن را
 شتر و گوند شتر بالفتح و تشدید تا و شتمات بالفتح پراکنده شدن شتیت پراکنده و دندان کشاده
 شتی جمع شتجانه بالفتح و تشدید و پودی نمودن در کارزار و در جای خوف شتجه بالفتح و الکسر
 و البقیه دایم ان شتجه بالفتح و تشدید بجم راحت و شتگی سر شتجه هر سه حرکت و فتح نون نام برد
 ست و رکما و پنجهای درخت در هم شده و شتجه رحم قرابت و خوشی نزدیک و بغایت پیسته و لی الک
 الرحم شتجه من الله یعنی رحم ما خود ست از رحمن او قرابتی است بخدا شتجه بالکسر و شتی و راندن و
 طاکفه از کسبان که بای بسته باشند برای جهاد و گاه و دانه که شمار و زبر برای چار پاسبند شود و مرد
 برای ضبط کار و سیاست مردم در شهر یا در شاه نصب کند شتجه بالفتح اندک پیه و چربی و شتک الک
 زینه گوش و شتک الارض سمار و شتک شتجه بالفتح و تشدید شتک بالفتح لانغ و باریک شدن شتک
 بالکسر و تشدید و ال شتی و بالفتح یکبار جمله برون شتر به بالضم مقدار یک خوردنی و آشامیدنی از آب
 و جز آن و سخی رود و موضعی است و بفتح نیز آمده و بالفتح یکبار آشامیدن و وقت خریاک از دانه روی
 و بالضم و فتح را مرد بسیار شناسند البقیه بسیار آشامیدن و موض خرد گرد اگر و نخل که او را بسیار
 دارد و تشنگی و شدت حرارت و به تشدید بازین بسیار گیاه که در آن درخت بنشیند و موضعی است
 و طرز و طریق شتر که بالکسر انبار شدن و البقیه دایم صیاد شتر شتره بالفتح هر دو شین شتک شتین
 و پاره کردن چوب و جز آن و کرانه شتر شتر جمع شتره بالکسر و تشدید را حص و تشاط جوانی و تشدید
 شتره بالفتح بد شدن و پاره آتش که بجهد و همچنین شتره شتره بالضم کنگره و شتره المال گزیده
 ترین مال شتره بالکسر راه و بفتح گفته اند راه ظاهر و مستقیم و آنچه شرع کرده حق تعالی بر اس
 بندگان و دایم منع سنگ خوار و رود ساز و زه کمان و بفتح نیز آمده شتره راه ظاهر و راست
 و شرع و دین حق تعالی که بر اس بندگان کرده و انجور شتره بالفتح جانی شستن و آفتاب تابان
 شرق و آفتاب و فتی که روشن شود و از مشرق بر آید و بالضم اندوه و البقیه شتک شتک که بدان
 نشان کنند بر گوش شتک شتک را شتره بالفتح و تشدید یا موضع مشرق رو قوله تعالی من شجرة مبارکه
 زیتونیه لا شرقیه و لا غریبه یعنی نه شرقی و نه مغرب و یعنی نه همیشه و آفتاب شتر همیشه در است

در این چنین در وقت تازه تر و بیوه اش نخته تر و پاکیزه میشود و بعضی گفته اند یعنی در ملک شام است
که نه شرقی و نه مغربی است بلکه در میان واقع شده اما معنی اول اصح است شمرشته بالفتح بدخلق و بدعوتند
شمرشته بالکسر جمعی اندک از مردم و پاره از بیوه بد و جز آن شمرحه بالفتح پاره گوشت بدر از ابریده شمر
سببی که از برگ خربا بافتند و در آن خربزه و جز آن بر دارند و پی پاشند که بدان بر تیری چنانند و خانه
کبر که از فی می سازند و کمان که از چوب شمرخ راست کنند و آن چوبی است که چون شکافند و پاره شود و چوب
نم شود و نشکند شمرطیه تعلیق چیزی پیچری و چمان و شمرط و رس از پوست خربا بافته شمرطیه بالضم پادش
و پاده که توان شمرطیه بالفتح و تشدید یا پاره از سر فی و دندان کوه و جز آن شمرط بالضم درخت و دانه
آن شمرطه بالضم شمر و او و ذال معرب شعبه شمرطه یک دانه جو و دانه کار و شمشیر و جز آن
و قوایی حج و عبادت و آنچه در نشانی باشد شمرطه بالضم پزید کاسه و ظرف و گرویس و طالع از پیر
و جدرانی شمرطه آب آفتاب شمرطه آب او غلط کردن چیزی به چیزی و اندک ماندن از ماه و معنی پزید
آفتاب چنانکه مشهور است در کلام عرب نیاید شمرطه خواش کردن شمرطه بالضم مسالگی خانه و زمین
شمرطه بالفتح و خفیف الشفة که سوال و ثبت الشفة شمرطه شفا بالکسر جمع شفاقه بالفتح و سکون همراه
ریش که در بار آید و از آن بفرود عالج باشد شمرطه بالضم یک چشم که در هر دو روید و بالفتح کار و
و شکر و کشتن آن و تیزی شمرطه و شمرطه بالفتح مریانی شمرطه بالضم سرخی بسیار سیخ شمرطه و شمرطه
بالفتح بهنجی شمرطه بالضم و تشدید یافت یا پیش شکافته خلافت جبه و سفر و دور و دوری و ناهیه شمرطه
و بدین معنی بکسر نیز آمده و بالکسر پاره از لوح و عصا و جامه و غیر آن شمرطه یک طرف سر و برق که در اثر
منتشر شود و مرغی است و باران بزرگ قطره و در و نیم سر و نام جبه نعمان بن منذر و کشادگی بیان و گو
از یک که در وی علف باشد شمرطه جمع شمرطه بالفتح سر و دوشین بانگ کردن شمرطه و شمرطه
بهریم و شمرطه خوب را ندان و بالکسر آنچه شمرطه شمس از کام بوقت مستی بیرون آرد و خطبه شمرطه
خطبه منسوب به علی بن ابی طالب زیرا که چون حضرت امیر المومنین پاره از آن خواند مردی برخاست
و سوال مسئله کرد حضرت بجواب آن مشغول شد و دیگر بر سر آن خطبه رفت ابن عباس رزم گفت کار
این خطبه را با تمام میرسانیدی حضرت فرمود و نهیات ناک شمرطه هدرت ثم قرت این شمرطه بود
که از آن کرد و باز بجای خود قرار گرفت یعنی از سر مال سخنی چند بر زبان آورد و در آن اختیاری ننمود
شمرطه بالضم سرخی و سفیدی چشم شمرطه خوی و خرد و تپش گاه و در دشت و راه و ناهیه و سببی
شمرطه شمرطه بالضم بدخودین شمرطه بالکسر گله و شکوه و شکیمه و نه گام و گشته دیگر

و طبیعت و سرشت شمامت بافتح شاد شدن پر بکروبی که بکسی سد شمامت شادی کننده بکرده که
شیمه بافتح و تشدیدیم یکبار بوی کردن بوی اندک شمامت نشان سیاه در بدن و زمین و شتراده سیاه و بوی
پهن و بافتح و تشدیدیم قوت بوی کردن شمامت بافتح و سکون بهره و مد بهره شوی شمامت بافتح بوی خوش
که بوی کرده شود شمامت بافتح زشت شدن و زشتی شفعه بافتح زشتی ششاره دشمنی شمامت بکسر و زشت
باوت و طبیعت شمامت بافتح بزرگ شدن و روان شدن و کم و حجت و توانا شدن و شادمان شدن
شهمه بافتح نوره زدن شمامت خرد و درست و گواهی راست و شید شدن شهمه بافتح اشکار کردن
و شمشیر کشیدن از بنام شمامت بافتح ورم و باد که در پهلو و اضلاع پیدا شود و آزار و آفات
نیز گویند شمامت بافتح قوت و صلاح و تیزی آن و شدت هیبت کارزار و جرات و دشمن
و سرخی که بر بدن ظاهر شود و شوکه العقب نیش کش ورم و شوکه اما کجایی است که جلاسه بدان
جامه را هموار کند شمامت بافتح ورم کش ورم که بر داشته باشد و دستاره که بر دم بوی عقب رفته باشد و آن نعل
فرست و نام زنی است نادان شیمه بافتح طبیعت و بهره نیز آمده شمامت آمیزش آلودگی شمامت جمع شمامت بافتح
از بنام سالکی تا شاد سالکی یا تا آخر عمر شمامت بافتح ریگی است سفید بلندی سبزی و بوی شمامت جمع شمامت بافتح
سوی سفید و سفیدی موی و پیری و با کسر نشان و رنگ غیر از رنگ اصل چیری شمیمه با کسر اتباع
و انصار و گروه علمیه و سر خود و غالب شده در عرف این اسم بر جمعی که دوست دارند علی بن ابی طالب
و فرزندان او را و متابعت ایشان کنند در واحد کثیر استعمال یافته

باب الشین مع التاء

شیمت با کسر تره است و بافتح چنگ در زدن و در آوختن از چیری و بافتح و کسر با چنگ زدن و چین
عقب و گرمی است که با پیا بسیار دارد و نام مردی است شیمت بافتح و تشدید یا گاهی است خوشبو و مزه
که بدان بافت کنند و کس انگین و شکستگی سر کرده که مانند کنگره نماید شیمت بافتح تعلین کننده و تحقیق سطر
پشت دست شگفتن آن شیمت بر وزن مخفف سطر دست و پا و شتر و زنده و مرد و اوان شیمت لغت
نر و لیده و گرد آلوده و پوشیدن و پر اندکی کار و عرب گوید که شیمت یعنی حق تعالی جمع کند کار پریشان را بیکدیگر

باب الشین مع الجیم

شجاج بافتح و سکون بهره پس انگندن کار پریشان شجاج مخم کتب که از اجتهاد مخفف گویند معرب شادمان
شاهترین گاهی معرب شاه تره شجاج بافتح و تشدیدیم شگستن و شگفتن کشتی و جزای آب و دریا
و قطع کردن راه بیابان و آنیمت شرج باب شجاج مرد سر شگسته و میخ شگسته شجاج بافتح

باب الشين مع الدال

باب الشين مع الذال

باب الشين مع الراء

شیر بالکسر و جب که آنرا بدست نیز گویند و بالفتح و جب کردن و بنجیدن و عطا کردن و کشتن و کشتن گشتن دادن
و شمشیر دادن و نکاح کردن و عمر و یکسر نیز آمده و دوال جرم و بقیقین عطا و نیکی و چیزی که ترسیان دهند از قسم و باز
شیر بالفتح و تشدید با مفتوح و تبخیر بالفتح و کسر بای و شمشیر بر وزن محدث هر سه نام فرزندان پادشاهان
عم که حضرت بدان نامها منسوبند و منین و محسن را می خوانند و شمشیر بالفتح بریدن و نام مرد است و بقیقین بریده
و در شمشیر یک چشم از بالا و پایین یا از گافتن پاک زیرین یا فوشتن پاک زیرین و نام قلعه است به از این
میان بروی و آنچه و نوعی است از تصرف عروض در بحر نزع که بدان تصرف منافعی را فاعلین سازند شمشیر
بالفتح باز گردانیدن و دور کردن و به نیزه زدن و خانه راستون دادن و غلات آقا و ن میان گرد و بی جای
و جز آن بر شوی یعنی بر چوب سه پایه انگندن و کشادن و دهن و لگام زدن چارپایان برای بازداشتن و دهن
باز کردن او و شکاف دهن و کار سه که در آن غلات و زراعت واقع شود و بالفتح که آنها و بقیقین و دخت یعنی
آنچه ساق دارد و از رشتنی و آنچه ساق ندارد و آنرا بجم گویند. شمشیر مردم و شمشیر بیکانه و نیزه قدح بیکانه و در
در میان قدح خود و زمین به درخت شمشیر بالکسر و جی که پایه تخت بدان محکم کنند و چوب بالای چاه
و آنچه شمشیر و چوبی که در دهان بزغال کند تا شیه خور و موضعی است شمشیر بالفتح کشادن و دهان و کتار و دریا
میان عمان و مدین و یکسر نیز آمده شمشیر پاک گردن خرازمینی و بانگ کردن از خلق یا از بی و آواز
اسب و همچنین شمشیر و یکسر و تشدید بسیار آواز کشنده از بی شمشیر بالفتح و سکون ذال مجده نیزه زدن که
معادن چیده شود و مردم را بر دایریزده شمشیر و واحد شمشیر بالفتح و الضم و تشدید را بدی و بد و بالضم
جب و چیزی که کرل بیت آید از آن و بالفتح ابلیس و بت و فقر و عیب کردن و ستردن جاس و گوشت و
نیز نهادن یا تشنگ شود و شمشیر برید و کنار و دریا درختی است که در دریا رود و یکسر و تشدید
را بسیار بد شمشیر نفس و محبت و افعال و جمع بدن جمع شمشیر و موضع است شمشیر بالفتح پاره
آتش شمشیر و واحد شمشیر بالفتح بد بنال چشم نگر لیکن از غضب یا از کبر و چپ و راست نیزه زدن و
چشم رسانیدن کسی را و گردانیدن آسیا بسوی دست راست و تافتن بر سیاهان از چپ بر راست و
باز گویند تافتن بر سیاهان یعنی سر بالا تا بیدن چنانکه از بالا تا نافته بسوی شکم آید شمشیر بالفتح دور آورد
و قطع چیزی و د و فتن چشم باز نو گرفته و شلغ زدن گاو و نیزه زدن و بقیقین آهوبره که بشلغ زدن
رسد یا آنگه گاه از گلز شمشیر باشد شمشیر بالفتح نیمه و پاره از چیزی و جهت و طرف و قصد کردن
و دوستان پیش پایش از چهارستان شمشیر و گاو گو سفند و شمشیر و د و نیمه کردن چیزی را
شمشیر دور و نزدیک شمشیر و میاک و آنگه مانده کند و برنج آورد و اهل خود را به بخونی

و ثبت شعر بالکسر مخزن موزون تقفی و دانستن و بالفتح چیره شدن بشعر بر کسی و موی غیر موی و غیره
 شتر شیره و آمد اشعار و شعور جمع شاعر شعری و می باشد و دانسته شعرا بالکسر جامه که زیر جامه
 دیگر پوشند و آن جامه بالا را دثار گویند و نشان اهل حرب که یکدیگر را بدان شناسند بالفتح در خدمت
 شعرا عباد و قربانی های نج و غیره که بر آنها نشان باشد جمع شیره یا شعرا شیعیه بالفتح جمع شعور
 بالفهم در یافتن و دانستن شعر بالفتح و شعور بالفهم پای برداشتن سگ بوقت نشاندن و ناله ای در آن
 شهر از مردم و نیزن کردن کسی را از جای شعرا بالکسر به بادله نکل کردن و کس یا دختر یا خواهر یکدیگر
 و آن نکل در ایام جاهلیت بود و در اسلام حرام گشت شغیر بالفتح و الفهم و شغیر بالفتح طرف و ناحیه سر غیر
 و محل بر آمدن موی سر و شغیر الرسم و شاف الرعم کرانه آن شعور بالفهم حاجت و کار مهم شکر بالفتح
 اندام زن و الفهم سپاس داشتن و ناکفتن نعم را بسبب نعت و تقیید پر شیر شدن پستان و ازین دخت
 رویدن تلخ شکیر شامی که ازین دخت روید و موی زار و شاکر سپاس دارنده شکور بالفهم سپاس
 داشتن و سپاس دارندگان جمع شاکر و بالفتح ناکفته و جزا دهنده در مقابل آن و نام است از نامهای
 خدا تعالی و بسیار شکر گذارنده و ستور ماندک علف پست گشته و اندک پذیرنده تهم بالفهم خراشیدن و
 رفتن شمشیر نیز و شمشیر بالفتح گشتان و گوشواره یا وز و شمشیر نام پادشاهی است از پادشاهان
 یمن شمشیر بالفتح عار و عیب و کار شنیع شعور بالفتح انگین میدان و عرض کردن ستور بفر و خن
 شوار بالفتح رخت خانه و اندام زن و مقعد مرد و هیات و لباس شمشیر بالفتح آشکارا کردن و شمشیر
 بر کشیدن از نیام و بلال و قمر و قتی که نزدیک به کمال رسد و انا و ماه یعنی دوازدهم صده سال شعور بالفهم
 جمع شمشیر مشهور شهر زور نام شهر است بنا کرده زورین ضحاک از اینجا است محسن الدین محمد شهر
 زوری صاحب تاریخ الکمل بسیار بالکسر روز شنبه

باب الشین مع الزام

ساز بالفتح و سکون همزه بی آرام شدن و درشت و سخت شدن و بلند شدن شمشیر بالفتح و سکون غایب
 مضطرب کردن و رنج و مشقت کشیدن و بد را می کردن میان گروهی شمر ز بالفتح دست کردن و شوار
 چندی نمودن و بریدن شکر بالفتح خراشیدن یا گشت و آزر و ن بر بان و نیزه زدن و جاع کردن
 شمر بالفتح نفرت نمودن از چیز مکرده شمر از بالکسر است که آب ازان بر آورده باشند شوار ز جمع
 نام شهر است معروف بنا کرده شیرازین مهور شیر بالکسر چوب سیاه که ازان کاسه سازند و بعضی گفته اند

آب بوس است و نایب است با زیر بجان شنیغیر و شونیغیر سیاه وانه و شونیغیر کورستانی است به بغداد

باب الشین مع اسپین

ششاس بالفتح و سکون همزه درشت و لغتین درشت شدن ششس بالفتح و سکون مایه جمله و شنی
ششس بالفتح و سکون مایه جمله اضطراب و اختلاف کردن ششس بالفتح بدخود درشت و هم چنین ششس
و بالکسر شوره کز و لغتین بدخود شدن ششس بالفتح حاق یعنی یک وز و دروز آفرماه و بالفتح و هم کز
و سکون آن و دوشوار و ششس بالضم جمع و بالفتح و کسر کاف بخیل ششس آفتاب و نوعی از کرون بند و تپی
بوده است در قدیم و شمه است و پدر قبیله است که آن قبیله را بعد از شمس خوانند و آفتاب نیک شدن روز
و دشمنی بدید کردن و ششاس بالکسر نیز یا بنیعی آمده شمس بالفتح شراب و اسپ کشر و مرد بدخود
بالضم سر کشی کردن و سوار کردن اسپ و همچنین ششاس بالفتح ششاس بالفتح و تشدید میم بهتر ترسیان
که میان سرتراشد و در عبادت نمی نشیند ششس لغتین گوشه چشم نگر لیتن از نگیر یا از ششم

باب الشین مع التین

ششاس شری است با و راه النر شوش بالضم موضعی است و قلعه است نزدیک بوس

باب الشین مع الصاد

ششس لغتین ششوت و هم در آمدن و زمان ششس بالفتح و لغتین و مایه جمله استوری که از شیر
از اسپند و هلا شیر ندید و آنکه نر بر و کشیده باشند و آنکه باری دارند و مفرد جمع هر دو آمده ششس بالفتح
کابلد مردم و جز آن و نوک چیزی که از دود دیده شود و تنادر شدن ششس جیم و تنادر ششس بالضم بلند
بر آمدن و ششم باز ماندن و از شری و شری رفتن و کنده شدن و آسیدن زخم و بلند شدن تیر از نشانه و
و بر آمدن ساره و بلند شدن کله از دمان و بی نام شدن ششس مرد چشم کشاده داشته و تیر که از آب
گشاده بگذرد و بلند بر آمده از هر چیز ششس بالکسر و تشدید صاد آیین سبج که بدان مایه را شکار کنند
بنازی قلات مایه پوست گویند و فتح نیز آمده و دزد استاد و مایه و دزدی که هر چه به بندد بدزد
و کز شیر شدن ناله و گویند و دوشوار شدن و ششس بالکسر حصه و نصیب پاره از زمین و از هر چیز
ششس شریک و اسپ نیک رفتار و اندکی از بسا و ششس بالفتح شستن و نیک پاکیزه کردن
و سوار کردن و بدست مالیدن و در دندان و شکم و چیزی را بدست ایستاده کردن و دست کردن

و بازون بچه در شکم مادر شدید و بالکسر خراش که هنوز استخوانش سخت نشده باشد و فرمای زبون
دور و دندان و فک و نوک از مای و ابو الشیخ شاعری است از خزاعه

باب الثین مع الطار

شباط بالضم نام ماه رومی است و همین نیز آمده چنانچه گذشت شطوط بالفتح و سکون مای مهله و شحوظ
بالضم و در شدن شطوط بالفتح لازم گردانیدن و لازم شدن چیزی و سریع و مانند آن و شتر زون و شتر پیا
و نیم و دون و بالضم و فتح را سر شکان و پیا و گان شمنه شتر واحد شطر و شرطی و تقنین نشان و ستور کوپک
مال زبون و مرد و زنگوار شتر اجمع و اشراط الباقه نشانهای قیامت شطوط بالفتح و تشدید ط
و در شدن و کرانه رود و جوی و کرانه کوپان شتر شطوط بالضم و در شدن و مع شط و بالفتح و تشدید
کوپان شطوط بالفتح و بالکسر دوری و راستی قیامت شطوط لفتحین از اندازه و گذشتن در پی و جود کردن
شطوط بالفتح و لفتحین چیزی و چیزی و تقنین سپیدی موی بسیار و در نیمه و توایل و کسر و فتح اول سکون
میم نیز آمد شطوط آینه و صبح و فرزند آن که بعضی ایشان پسر باشد و بعضی دختر و گرگ سیاه و سفید و گیه
که باره اش بنر و باره اش خشک باشد شطوط مردم سفر و برانگنده و جانه کند و باره شده شطوط
بالفتح تک و کشت و شوط یک تک و سبده شوط یعنی هفت کشت شطوط بالفتح هلاک شدن و تمام قسمت
کرده شدن شتر قار تا آنکه نصیب از وی نماند و تقنین خون نخور و باطل شدن خون و سوختن روفن
و جوشانیدن روفن و سوختن و یک و چپیدن آنچه در دست بر و یک

باب الثین مع الطار

شواظ بالضم و بالکسر زمانه آتش

باب الثین مع العین

شبع بالفتح سیری و سیر شدن از طعام و بالکسر آن قدر طعام که سیر کند و بالکسر فتح با سیری و مقدار سیری
از طعام شبع جامه بسیار و نشان و مرد بسیار عقل و رس بسیار موی شیدع بالکسر و کسر ال و فتح آن زبان
و کثرت و سخی و بلا شتبع لفتحین و تابی و نقطه نالیدن و زاری کردن از مرض و گرسنگی شبع بهر سکت
و مشهور ضم شین است و لیر و پول و بالکسر و الضم یا بار یا زار یا زور یا ندی است از مار و بالکسر و لیر آن
شبع لفتحین سبک برداشتن ستور و پای را در رفتن و تقنین ریشهای و دخت و گاه مای تقنین
که در جالیت می سافند و بالفتح و کسر صیم ستوری که دنت و پارا سنگ بردار و دوزخ نیز لیر شرف
بالضم بکاری در آمدن شریع بالفتح راه راست نهادن و در خانه بر راه کشادن و باب آیین

شتر و پوست کردن و درست شدن نیزه و بسیار بلند کردن چیزی را در راست کردنش تعالی پیدا کرده
برای نندگان و بدان امر نموده و بالکسر زوگمان و زود ساز و شکر فعل و نام موصی است شراع بالکسر طبع
بریکان بسته باشند و بادبان کشتی و گردن شتر و ربهایی گمان و تارهای ساز جمع شترقه و بالضم نام مردی است که
نیزه و سرنیزه با خوب می ساخت و ریح شراعی بدان غسوب شراع راه بزرگ و پیدا کننده راه و دین عالم
و عامل ربانی که تعلیم دین بر مردم کند شراع بالکسر دوال فعل و بالفتح دوال کردن فعل یا شراع
بالضم و شنائی آفتاب و بالفتح بر آگیدن و بر آگیده شدن خون بزنان و رای پریشان و مهت پر آگیده و
مرد پریشان راه و دانهایی خوشه و شیر آب بسیار آینه شمشیر بالفتح مرد پریشان و دراز و نیکو
اندام شمع بالفتح جفت و روز شمع و جفت کردن خواهرش کردن چیزی را و بچه شدن و در کم نایه
ویشی که بچه در پس خود دارد و شمع خواهرش کرد و زو همنده گناه مردم و خداوند شمع و بچه
شمع شفاعت کننده و نایه و بز با بچه که در شکم او بچه دیگر باشد و بهرام شنائی و و زبیری است
که جفت خست بچه ماده را آلتن گرداند شمع بالفتح عیب کردن کسی را و بدان خود و آن آسان یافت
شمع بالفتحین و در سوز شدن و خشمناک شدن و بسیار دانه شدن کشت و بسیار نالیدن و بالفتح
و کسر کاف غیل لیم و مرد و در ناک شمع بالفتح بازی کردن و بختین موم و سکون موم چنانکه شود
است مولد است یعنی بعد از اختلاط عرب بغیر عرب بهم رسیده و اصل لغت فتح میم است
شمع به تشدید میم موم بریز شمع موم بالضم بازی کردن و بالفتح رن بازی کننده و نوازنده
شمع بالضم زشت شمردن شمع موم بالضم زشتی و قباح شمع زشت شمع بالضم و زشت
بان یا قرآن و بختین پر آگیده شدن موم سر و درشتی آن چنانکه مانده کار کرده و بالفتح
آتشکار شدن و فاش شدن و هم چنین شروع و مقدار و اندازه چیزی و پس از چیزی و بچه شیر درنده
شیاع بالکسر نیزه هیم که بدان آتش افروزند و بالفتح نیز آمده و ننه شبان و خواندنی
رته پس مانده را و آواز کردن آن شاع لعل فاش و آتشکار و عده آینه بجهای دیگر و قسمت
نکرده شده و آنرا شاع نیز گویند

باب الشین مع الفاء

شرسوف بالضم استخوان پهلوی که سوی شکم باشد شرا سیت جمع و استخوان نرم که در پهلو باشد و شتر سیت
و بلا و اول سختی شرف بالفتح غالب شدن بر کسی به بزرگی و بختین بقدر و باس بلند و بزرگی

و علو حسب یا بزرگی که از جهت پدران باشد و کویان شتر و تازیانه و شتر شدن بر چرخ از خیر و شر
و باضم و فتح را کنگر با و با لهای پندیده جمع شتر فست شتر لای مرد بزرگ قدر و شتر فار و اشراق جسیع
شتران شتر ماده کلان سال و تیر کنده شتر و فست شتر باروب و نام کو بیست شتر یان با کسر و ک
کشت که در آن و این و شتر باشد و نون هر دو آید و شست و باضم و فتح شدن از لای فست شتر
شتر شتر شطفت بالفتح رفتن و دور شدن شطفت بالفتح دور کردن و بر آوردن خضبه گو سفند
بارچه از عصا و با کسر نان خشک و چوب خرد مانند پنجه و بالفتح و کسر طابعد و سخت کار از آنکه در تقصین
در آمدن تیر میان پوست و گوشت و تنگی و سختی و تنگی عیشی شطاف با کسر ووری و بالفتح تنگی و سختی
و تنگ عیشی شطیف درخت خشک از بی آب شطفت بالفتح تقصین بسیار و شفته گردیدن و دوستی
کسی را و تمام کردن دوستی و لرا و قطران بالین شتر را و سر که بان شتر و پوست درختی است و
بماری است که شتر ماده را پیش و و میو میریزد شطاف بالفتح و یوانگی و با کسر میو سر که سرخ باشد
شطفت بالفتح رسیدن چیزه و و پرده دل و تقصین در آوردن چیزه و شطاف بالفتح نمایان
و پرده دل و میو یا سر دل یا حجاب اندرون دل و بالفتح و اضم و در دل و بیماری است که از شتر
سپاه از طرف راست پیدا میشود شطفت بالفتح و اکسیر تشدید فاجانه تنگ فرونی و سود و نقصان
و بالفتح تیر کردن غم تن را و تنگ و باریک بودن فاجانه و تیر شدن و ناقص شدن شطفت بالضم لا شتر
شطفت گزیدن سر که را و تنگ بودن فاجانه چنانکه بالفتح نظر شود و بارانی که با سر وی باشد و با سر و
شطفت گزینی آفتاب و چیز اندک و بهینه می است شطفت شطاف بالفتح و تشدید فاجانه تنگ که از پس آن
چیز و گزیدن و شطفت بالفتح شطاف مطلق یا شطاف شطفت نام چهار موضع است شطفت
بالضم و شطفت است و شطفت بالفتح و اضم و شطاف که بالایی گوش آویزند و آنچه در زیر گوش
آویزند آنرا فک گویند شطفت جمع و نظر کردن بخیزی که روی اعتراض و تقصین و تقصین و تقصین و تقصین
و اکسیر و فک شطفت بالفتح زود و تیر و خزان و آراسته کردن و فقر و طرا کردن شتر بطران می که
باین زمین زراعت را هموار سازند شطاف با کسر واری خند که یکا کرده در چشم و بر آن کنند

باب الشین مع الثافات

شین و شین بسیار آرزو مند شدن به جامع شتران با کسر و اضم و فتح و دهن و عرض و کناره وادی و تقصین
فراخ شدن کج دهن شرق بالفتح آفتاب و تابان و روشن شدن و بر آمدن آفتاب و طای ابرن
آفتاب و روشنی که از سوراخ در بنانه در افتد و کسر نیز آمده و گوش گو سپند شگافتن و تقصین

شکاف شدن گوش ستور بدر از او گوش شکاف شده ستور دانده و غصه ناک شدن و در گلو ماندن چیزی
و گوش که چیزی نداشته باشد و نزدیک شدن آفتاب بغروب و ضعیف شدن روشنی آن و خروار شدن چشم
سجود شمع و قی بالضم بر آمدن آفتاب و شکافتن گوش گویند و جز آن شتراق آفتاب و نام بیست
که در ایام جاهلیت بوده و لقب شخصی است شتراق بالکسر و لون گوشت سرخی که در کنار چشم ظاهر شود و مشغول
بالفتح و بیان شدن و بقیعتن سرخی افق بعد از غروب آفتاب و تپاه و زبون از هر چیزی بقیعتن مهران
شوق بالفتح و تشدید تان شکاف و هیچ شکافتن بریدن دندان و دشوار آمدن کار به کسی و چشم باز ماندن ده
و دید شدن از اقوام و در سرخ انداختن کسی را و پراگنده کردن و بالکسر نموده چیزی و بقیعتن نیز آمده و که در چیزی
و برادر و دوست تمام کهنه است که در زمان کسری بوده و نوعی است از جن و موضعی است بخیبر و سختی
و شدت و هر دو بفتح نیز آمده و یار از حجب و بقیعتن شقیق برادر و بچه گاو که قوی شود و هر چه که در دنیا
شود و هر نیمه را شقیق گویند شتقاق بالکسر یک طرف گرفتن و غایت و دشمنی کردن و بالضم شکاف
بند دست ستور شتاق به تشدید تان کار دشوار و در سرخ کشنده شتقاق جمع شقیقه و معنی آن
گوشت و نوع لاله است که آنرا شتقاق النعمان گویند به جهت آنکه نعمان بن منذر بصحرای سیلگشت
که در آن لاله بسیار بود و چون بغایت خوب در نظرش آمد فرمود که حمایت آن کند و محافظت نمایند
شتقاق بالکسر مرعی است که نشانه های سرخ و بنفشه و پدید دارد و ازین جهت او را انیل گویند
شتاق بالفتح ایستاده کردن شتر را بکشیدن مهار بوقتی که بران سوار باشند و بسحق شکاف بر بسن
و بدست گرفتن بسن و بسن سراسب و شتر بدرفت یا بیخ و جز آن به بقیعتن مال میان دو نصاب از
زکوة که آن معاف است و مال کم از دیت شتاق بالکسر و راز و رسته که در خیاب را بدان نیند
بالفتح گرفتن زکوة چیزی از میان دو نصاب و بنده انیل به لاشتاق بهیضه جائزیت شتاق
شوق بالفتح ارز و منید گردانیدن و میل کردن نفس بچیز و شتیاق آرزو مند شدن و بالضم شتاق
و شتاقان جمع اشوق شقیق آخرین آواز خروار و فریاد آن شوق بالضم بلند شدن شتاق
کوه بلند و بنای بلند و مانند آن و بغض که در حرکت نیل به بلندی داشته باشد و در شتاق کسی
که غضبش سخت نباشد شتاق بالضم گردیدن گریه در سینه و نام کوهی است شتیق بالکسر کوه
و کراته چیزی و موسی دوم اسپ و کوه و راز و نوعی است و موضعی است و بالفتح و تشدید یاسه

کسور و شتاق

باب الاثنین مع الکاف

شک بافتح و بافتن بیکدیگر و چیز را در یکدیگر و در آن شک را در آن شکته شده بر راه رود و شیر چنگال خود در یکدیگر انگذده شبان باکسر و امها مع شکله شمرک باکسر انبار شدن و اعتقاد انبار بخدای بی انبار لغو باشد و شریک باکسی و بختین دام معید و میانها در راه آشکار و بزرگ که بر کس معنی نباشد و موافق است بجز شمر یک انبار آشکار و شمر که جمیع شمرک باکسر و ال تعلیم که بر عرض آن باشد و دود و ال دیگر که بر طول آن میاشند هر کدام را شمرک باکسر گویند شمرک نام زمانی که انبار یکدیگر باشند جمیع شمر که شک بافتح و تشدید کان گمان خلاف یقین و گمان کردن و نگیدن شمر و سپیدن به چیزی و در ویت کشنده موش مشکوک بافتح تا به بسیار موی که لاغری و فرجی او پیدا نباشد و بسیار شک گفته و بالفکر گمانها مع شک شبان به تشدید کان گمان برنده شوک بافتح غار و قوت و تیزی نمودن و غیدن گمانها گمان غار و پستان غار بافتن و پیدا آمدن پستان و فتره و دندان شتر بر آمدن شتر را و بر آمدن پر ها به مرغ و تحت و درشت شدن بروت جوان و بر آمدن موی سب بعد از تراشیدن شبانک و رفت غار دار و شبانک السلاح و شبانک السلاح تیز سلاح و قوی سلاح *

باب الشیخین مع اللام *

شبل باکسر چه شمر که شکار تو اندر و اشال شلال و شمرک بافتح پرورده شدن و جوان شدن و درخت پرچه های شیرورنده جمیع شبل شاول شکسفال معجم نام شخصی است و شادانه و بی است در مغرب زمین از اجناس است ابو الحسن شاذلی رفر که طالع شاذلیه بدان منسوب اند بفتح و بختین سپیدی و دم سپیدی ماصیه و پس کردن سپ و بختین شعله و بختین جمیع شعله شغل بافتح و بختین و بختین کار و بار و شغل ضرر و غفلت و شغل جمیع و بافتح و بفتح شغل و باز و شغل کردن کار کسی با شغل بافتح و بختین شانی زردک و شتی و بهترین آن شغل مصری است شاقول چوبی که بزرگان بصره دارند و در آن آهن خمیده میکنند و در کتب هیئت و اهل هند سهنگی را گویند که بر بسمان از کونیایا و زیند نامهمواری زمین بدان معلوم کنند شغل بافتح جماعت کردن و بختین و دینار و درم شغل بافتح مانند و کبیر نیز آمده و آنچه لائق و شایسته و موافق کسی باشد و صورت چیزی اشکال و شغل جمیع و بافتح چار پا برین بستن و حرف را اعراب دادن چنانکه اشکال از آن بر طرف شود و بافتح و الکسر ناز و در کسر زمان و بختین پدر قبیله الیت و تپی گاه سپید بود و گوسپند و سرخ و سفید بود و چشم و جز آن اشکال باکسر بای بند اسب و جز آن و رسن که بر بالان شتر بنده نمایان پس نه و دو اسب که به یار او سپید

برای برنگ دیگر یا برعکس آن شاکل سپیدی بنا گوش شل بافتن و تشدید لام را اندن و دوقتن
و خشک کردن جابه و خشک شدن دست یا رفتن آن از کار شلال با کسر اندگان شکل بفتن
و نام سیاه بر جابه که شستن زود و در اندن چیره و تبا و خشک شدن دست شلیل پیرا من که در زیر زرد و
وزنه کوتاه و پلاس که بر پشت شتر پوشند زیر پالان و بجای آب در وادی شاکل بضم سر و شستن یک
گوشه و باران و خون که بی در پی چکه شمول باضم فرا رفتن چیری را و همه رسیدن و بسوی دست
برگشتن باد و وزیدن آن بر کسی و بافتن شراب یا شراب سر و شانه شاکل فرا گیرنده شاکل باضم سر
و جمع شده و فرا رفتن و گذشتن شراب در با و شمال تا سر و شود و بفتن فرا رفتن و آلبین شدن ناته
از گشتن و گایه و رسیدن خیر یا شراب کسی و اندک از سر و شمال با کسر دست چپ و خود طبع و کسبه که
در و پستان گویند که گفته اند نخل نورس و بافتن بادی که مابین مشرق و بنات نعش و زده شمای کل
ماه و ستای چپ شول بافتن برداشتن ناته دم را و برداشتن شتر شدن دم و چیر سبک و یقینه آب
در شک و آب اندک و او شوال ماه عید فطر و دبی است بر و شوال کل روشها و طرز جامع شاکله
شکل بفتن پیش مشمر بود و شاکل شتر ماه که دم بردار و دست بختی

باب الثانی مع الیم

شام ملکی است معروف بنا کرده شام بن لوح که عرب آن را سام بکین ماله گویند و بزبان سیرانی
ایشین مجله است شوم باضم و بکون همزه بر فالی یقین من شیم بفتن سر و سر شدن یکبار
چیز و شام بافتن کیا است و با کسر جوی است که در دمان بزغال کند یا شتر خور و و قبیله است و ضوی است
اشام شیم بضم شین و را کوتاه و بخیل و در فنی است فار و را و کیا است که دانه اش مانند عرس است
بیشین سطر و شیره دار است و شیره آن سهیل کشده است شیم بافتن و شام داون مع شیم
در شیت و و شیر در نده ترش و شیم بافتن پی بفتن پی غور دن و بافتن و کسبه غور و املو
کم آب شیم فیه شام بافتن و تشدید جاپیه فروش شیم بافتن فاسد و تبا و شدن طعام مزین
شیم بافتن در فنی است میان و یا و شانی از آن و شاکل فتن چیزی و بریدن مابین و در وطن فنی و
کیا به بند که سر آن غورده شود و بر بیانش جات نباشد و بفتن شاکل بی شیم باضم یادش
عطا کردن و عطا بافتن جزا و اون شیم معرب شیم بفتن و تشدید لام بیت المقدس شیم
بافتن و شیم بومین و نیکو بینی شدن و باضم چیز به بند جمع اشیم شیم بومین و بوی
و چیز بند شیم بفتن دور و و نر و یکی و باندی کوه و باندی و راستی بینی و خرب آن

شما هم بافتح تشدیدیم خیزه ایست خرد که خطوط سرخ وزرد و سبز دارد و بقاری آنرا تشدید
گویند شوم باضم خیزهای سیاه شیمیم بافتح جلد و نیز نیم و اسب نیز رفتار و توانا و پیشوای نافرمان
شاه سمرقند و شاه سمرقند شیمیم بافتح شمشیر و نیز نام کردن و بر کشیدن شمشیر و نگرین
باید باران و برق و جزآن و بالکسر می است و بفتحین نیز یعنی که آنرا نگنده باشد و بر صلا
و ختمی مانده باشد و بالکسر و فتح یا طبقهما و خاکه که از زمین بکنند جبع شیمه +

باب الثمین مع النون

شمان بافتح و سکون همزه کار و مال و مجرای آب اشک از سر بسوی چشم سکون جمع و یکی از زمین
در کوه که در آن نخل و جزآن نشانده شود و پاک نداشتن و آگاه نشدن از چیزی و قصد کردن چیزی
شمان باضم و تشدید باجوانان جمع شتاب شستن بافتح بافتن شستان بافتح و تشدید یا اسم فعل
است یعنی بعد یعنی دور شد شستن بافتح درشت انختان و بفتحین درشت و سست شدن دست
شجون بافتح بازداشتن حاجت کسی را از کار و اندوگین کردن و راه و اودی باره در عکا و اودی
و شجون باضم جمع و بفتحین اند و بگین شدن و اندوه عم و حاجت و شتاب در هم شده شتاب و دیگر شعبه
و شتاب هر چند شجون جمع ولی المثل و الحیث و شجون یعنی خداوند شاخها و راهها است اگر
گویند شجون شد در پست و در دادیم + قصه چمن ازرق از راق شجوان باضم و الکسر
دلیران واران کشنده جمع شجاع که مذکور شد شجون بافتح پر کردن در اندن و بستن و دور کردن
شجون باضم قوت گرفتن آهوبره و جزآن ولی نیاز شدن از مادر شدن بفتحین درختی است
که شکوفه آن بیا سیمین مانده شریان بالکسر رگی که در و روح میباشد شریان جمع شریان
بفتح هر سه حرف اول تشبیه شرط یعنی علامت و دوستاره ایست در اعلی و آن ثمری است
از منازل قمر شریان بافتح شگان در سنگ سخت و بفتحین شهری است به طبرستان شریان بافتح
و بفتحین استخوان کعب و شتانگ که بدان بازی کنند و آنرا بخیل گویند و بفتحین نشا ط کردن و
سخت مانده شدن از جفا و شدت و درشتی زمین و دوری و کرانه و ناحیه و بفتحین نیز آمده
شسطین بافتح برسیان برستن و مخالفت کردن از قصد و در آمدن و برینی و بفتحین رسن دواز
بار رسن مطلق شطآن جمع شاطین غبیت بدکار شطون باضم دور شدن و بالفتح چاه عمیق یا پای
که بالایش فراخ باشد و تنش تنگ شستن بفتحین و عین مملو از بزرگ گیاه ریز و بعد از خشک شدن شستن
بفتح زیر که و آنرا همچنین بکسر فاقیب و حافظ میراث و انتظار کشیدن و باضم و فتح فاسخت نیز مگر در شطون

بالضم کبوشه چتر گشتن و بالفتح کبوشه چشم نیز گزیده و همچنین شافن شقق بالفتح کم کردن عطا و خیرات
و همچنین کبسر قات شستن بفتحین و بی است با شرا و دو بغاری شمن بیت پرست را گویند و شمنه شمنیت
باز گشتن بالفتح و تشدید فون یا شیدین آب و پراکنده کردن و پختن لشکر بجای از هر طرف و
مشک خرد و کمنه و دریده شدن بالکسر جمع شمنین قطرات و آب و سیری که بر آن آب ریزند
فمنان بالفتح و شمنی و بالضم آب سرد آب پاکشیده شده و یکیده از مشک و از دخت و بالکسر
و ادیت بشام شنان بالفتح و مدینه دشمن داشتن شنون بالفتح فیه و لا غشو کران بالفتح و
شکران بالفتح گیاره بیت کشنده و بغیر سیران بسین ممله و نم کاف نیز گفته اند شاپلین بفتح شکای
معرون و عمو و تر از و شیمان بالفتح روزی که در و سارا و ابر باشد و نام و و قبیله است
بر که ام را شبان گویند شیطان بالفتح دیو و هر تهر و وسه کش را از جن و انس و یار یا شیطان گویند
و مار و دانسته که بر آن شتر بر از کشند و روشا اشیاطین گیاره بیت و شیطان الطاق لقب محمد بن
لغمان امامی که در قلعه طاق طبرستان ساکن بوده و اهل سنت او را بدین لقب می خوانند و او امام
او را مومن الطاق گویند شین بالفتح عیب و زشتی و عیب کردن ضد زین و بالکسر هم حرفی است از حروف

باب الشین مع الواو

شوا و بالفتح نهایت و پایان و نه هر ضر و زبیل و پیشی گرفتن و در گذشتن و کشیدن خاک از پناه و خاک کشیده
شدن از پناه و مهارت و شیخو بالفتح حاجت و اندوه و گهین کردن و شاک کردن شیخو بالفتح وین
باز کردن و باز شدن و گام زدن اسپ شمر و بالفتح را زدن و شعر خواندن با واز و ترم کردن و و بخت
خواندن و تعلیم گرفتن باره آن آداب و آهنگ چیزی کردن و مانند کردن چیزی چیزی شمر و بالفتح
مشک یا بوسه آن یا رنگ آن شمر و بالفتح و اشیدن چشم و بلند شدن ابرو و پر شدن شک شمر و
بالفتح جانب و ناحیه شمر و بالفتح و سکون قات بدخت شدن مشکو بالفتح شکاف کردن شمر و بالکسر
عضو و تن از هر چیزی اشتلا جمع و بالفتح سیر کردن و بلند کردن چیزی را شمر و بالفتح بلند شدن کاری

باب الشین مع الهمزة

شیهه بالکسر مانند و همچنین شبیه شاه و مشابه بر وزن محاسن جمع و بفتحین مانند و مانند بودن و برنج
و کوز شبیه و بالفتح بفتحین کوز و برنجین شده بالفتح ننگافتن و مجروح کردن سر و دوش کردن و بالضم
و بفتحین دشت شتره بفتحین غالب شدن حرص و کسر را حین شفه بالفتح مشغول کردن الحاح
کردن در سوال شفا بالکسر بهای جمع شفه که در اصل شفته بوده و منسوب بدان شفه است

نه تشفی چنانکه مشهور است می تواند بود که تشفی از تفرات نسبت باشد چنانکه مشهور است از تشفی
گویند و حرف تشفی با و فاقیم است تشوه بالفتح زشت شدن روی و بختین درازی کردن و
و کوتاهی آن تشیه بالفتح خیم کردن کسی را

باب السین مع الیاء

تشادی کسر دال رانده و آنکه یعنی از آداب آموخته باشد و با و از خواننده سطرطی بهم پیاده شود و آنرا تشادی

باب الصاد مع الالف

صدا بالکسر کوکی و بالفتح باوی که از جانب شرق در دو بالفتح و در بهره بازی کردن با کو و کان صبیحه
بالفتح و بختین بر آمدن دندان کودک و دندان نشتر شتر بچه و از دینی بدینی شدن صابی از دینی بدینی
تشویده صابیون جمع و ایشان از اهل کتابند صحرا بر زمین همواره نرم و نه درشت و زمین فراخ که گدازه
دار داشته باشد صحاری بالفتح را و کسر آن جمع صحرائه بالکسر و بهره و غیر بهره مان خوشی که از باهی و دهر می سازند
و آنرا ما پیاده گویند و آنرا چنان سازند که باهی فریه پار و باره کرده سه روز بغیر نمک نگاه دارند و بعد از آن
به نمک و درختی کنند و در انقلاب نگاه دارند و بجزئی حرکت دهند تا نمک و باهی آمیخته شود و بعد از آن
استخوان او را گوشت جدا کرده و پیچورند صدا را بالفتح و زنگ آهن دس و زنگ گرفتن و بالضم قبله است
بین صدا بر وزن حمار بزرگه سرخ و جز آن که بسیار زیاده و لشکری که بر وزن گ آهن نشسته
و چاهی است یا چشمه است که آب آن بسیار شیرین است و بهتر از آن آب در عرب یافته نشده صدا را
بختین مرد لطیف جسم صمدی بختین بوم نروا و از کوه و گنبد و جز آن و مرد لطیف تن و تن
مروه و بیان سر و دماغ و تشنگی صرعی بالفتح انداختن جمع صریح صدا را بالضم و فتح عین و م سر
که دراز کشیده شود و شفت صغری بالفتح خرده آن جمع صغیر و بالضم خرده تر تائیت اصغر صغیر بالضم
پاک و بیش شدن و سنگ سخت بزرگ و نام گوی است صغیر غلطی است از اخلاط اربعه که از آنکه خوانند
وزن زر و رنگ و طبع که غالی از تخم باشد و نام گیاه است که برگ آن بزرگ کاهو مانند و نام گیاهی است
و واد است میان دو حرم و نام دختر بزرگ حضرت شعیب عم که در خانه حضرت موسی بود و طفقور
و صفور یا نام دختر کوچک حضرت شعیب و صاحب قاضی گفته که این دختر خانه موسی بوده و
مشهور است اما از احادیث ظاهر میشود که دختر بزرگ در خانه او بود و صفایا برگزیده او غلام
که پیش از قسمت سه دار برای خود اختیار کند صمد را بالکسر بریان صمد را بالفتح و او را
مشهور و بلا و سختی و زمین و رنگ که در آن گیاه نباشد و درخت خار دار که سرهای شانی

صلیبها باضم عورت مردم که مکشوف باشد و سختی و بلا و صعبا به بالفتح و تشدید میزن گرونی
زانکه و سنگ سخت صعبا به بالفتح تعبیه است درین بسیار آب و بسیار درخت و نسبت بدان صعبانی
بنون گویند بخلاف قیاس صعبا به بالفتح شراب افشوده از انکور سفید و نام مو منعی است و رخی
صیدار به بالفتح زمین درخت و شهر است بکنار بحر شام و نام چاهی است خوش آب که آنرا صدار
نیز گویند و نام زنی که دو ارمه شاعر عاشق او بوده و نوع سنگی است که از آن یک سازه

باب الصاد مع الباء

صعب بالفتح و تشدید با تخمین و ریخته شدن آب و آب ریزان و عاشق و باضم آنچه ریخته شود از طعم
و جزان صعب لغتین عاشق شدن و زمین نشیب و یک شعله رفته از بالا بایست یعنی شعله
جوی آب صعب و صفر و برن و خون و عرق و درخت است و ساد و سنا و آب برگ که صعب
برگ خدا و عصا به نفم و گریست سرخ و آب ریخته شده و شعله خوب و طرب شمشیر و موضعی است و بدان
معنی بضم صاد و فتح یا نیز گفته اند صاحب یا صاحب بالکسر و صعب بالفتح جمع اصحاب جمع و نیز
صعب فیکه است صعب لغتین بانگ و فریاد صعب به تشدید یا بانگ و فریاد کننده صعب
بالفتح لغتین شیر ترش و صعبیت سرخ و شیری که در مشک لگا دارند جمع کردن شیر در مشک
تا ترش شود و لگا به اشتن بول و بستن شکم کودک از روان شدن تا فربه شود و باضم شیرهای
ترش جیس صعب و بالکسر فانه ای اندک از اعراب ضعیف و ناتوان صعب بالفتح و شوار و تند
و کسرش و شیر درنده صعب بالفتح خرد سراز مردم و غیر آن صعب بالفتح و راز از هر چیزی
و پیچ شتر ماده و ستون فانه یا ستون دراز میان فانه و ریشی که نزدیک و شصل نهانه گسی باشد و رکنی را
به تمام شت دست بلند کردن بنا و جز آن جمع کردن کوآ و از کردن مرغ و زدن هر چیزی خشک
صعب لغتین نزدیکی شدن و دور شدن صعبا به بالفتح شهر است سردی و بطون شمال
و بالکسر بسیار خوار و خفیه و هر مرغ و شتر بسیار خوا صعب بالضم سخت و قوت و صعب استخوان
پشت و زمین درشت سنگلاخ و موضعی است و بالفتح بر دار کردن و سخت آمدن تب و دانه شدن
و لگا شدن آن و از استخوان چربی بر آوردن و دو چوب بصورت صلیب کردن بر دلو و
بریان کردن گوشت و لغتین سخت و چربی استخوان باضم و تشدید لام مفتوح سخت
و سنگ دندان صلیب سخت و بر دار کرده شده و چربی استخوان و چوبیست که ترسیان دارند
بدین شکل چوبها رسته آنرا چلیبیا گویند صلب لغتین و صلبان باضم جمع و دانسته است که بر

صدقه بالضم و بالفتح و تحقیق همة که زنان بدان افسون کنند مردان را حصره بالفتح بانگ کردن از
و باشد حصره بالکسر و تشدید را شدت سزا و آزار و فریاد و بالفتح بانگ فریاد و جانم مردم و
شیخه و اندوه و گریه بالضم میان حصره و آنگاه که روزن نکرد و حج نکند و حصره بالفتح عرصه سر و بنای تبه
عنان کردن بگفت عذاب حصره غریب و قطع کردن کاری و پاره از توده ریگ و پاره از شب حصره
بالکسر که تشدید است یا سیل یا بچاه و پاره از ابر و نام مرد است حصره بالفتح ستاره است
روشن و آن اشکال تر است پس منزل زهره که وقت طلوع آن سر می رود و می گردد و افزون
و گردانیدن چیزی حصره بالکسر نوعی از افتادن و بالضم و فتح را نیک بزمین اندازنده حصره
بالفتح پیوستن شدن صاعقه مرگ و عذاب مهلک و بانگ عذاب و تازیانه که در دست ملک است
و بدان سیر اند حکم الهی ابرار و آتشی که از آسمان می افتد صعوته بالضم دشواری صعوته
بالفتح مرغی است که پیک سرخ سینه بقدر کجاشک صعوته بالفتح هر دو صا و صبا فیدن و جدا کردن
به پدر قبیله است از میزان صفاته بالفتح سازی است معروف معرب چنان صفات
اسپان که بر سر با دم چهارم ایستاده شود صفات به تشدید فاصت زدگان و مردان
در قرآن و تشنگانند که در دهان آبی صفت زده ایستاده اند براس حکم صفره بالضم زردی
و سیاهی و وضعی است بیانه و بالفتح که سنگی و گرسنه صفره بهر سه حرکت برگزیده و آنچه صفت
باشد از تیرگی و غمش صفره بالکسر بیان کردن حال و نشان چیزی و نشان علامت چیزی صفات
جمع و بالضم و تشدید فایوان خانه که بالا پوشیده باشد و اهل الصفه جمعی از غریبان اهل اسلام
که خانه داشتند در وضعی از مسجد که بالایش پوشیده بودند می گذرانند صفره بالفتح یک جانب
در ق و روی چیزی و صفره الوبه بشرف روی صفره شمشیر پنهان روی سنگ بهن و روی چیزی
که بهن باشد صفاته بالفتح صفت باقرن جامه صفره بالفتح یکبار دست زدن و برین صفاته بالضم
مردم ملک صفلاب جمع صفلابی باشد صاف و زده اندرون کاشه سرد آسمان سوم صفره بالضم سید
بیان سرازیر یا نور و چار یا صاف و نیک و اعمال نیک وزن اصلاح و نام گوهری و روشنی که از آینه
صاف خوانند و در اینجا است قبر شیخ محی الدین ابن العربی صاف و تشدید یا محله است بنیاد
و دبی است بنیاد و پیش و بعد صفاته بالفتح سخت شدن صفاته بالفتح و تشدید لام و تخفیف آن
و یک و نقطه نلی که بدست گیرند و بدان دار و ساینه و نیک بهن که بر سر آن دار و ساینه صفاته بالضم
سر کل که در آن سوزید صلعوه دعا و رحمت و آمرزش خواندن و نماز صلوات مع و غیر صلوات نماز صلوات

میروان و اصل آن بعیر ایند صلوات الله علیه بالفتح و تحقیق یا بزبون کر امیت نیکد بودنی نیکو کار
 بودن صفت بالفتح کشاوه پیشانی و پشیر آشکار و هموار و شیر زود دود و برنده و کار و بزرگ و با هم
 نیز آمده و سر و برادر و کار با و حاجتها و نام مردیست و بالکسر دزد و بالفتح و لغم به شیر زدن و شکن
 آنچه در عالم باشد و تا من سب صله پیوستن و عطا دادن و پسند و غمی شی صحت بالفتح و صحت
 صحت بالفتح خاموش بودن صحت بالفتح زره گران و شمشیر بران و نام سبی است صحت
 خاموش و شیر بسته دزد و سیم چنانکه ناطق چهار بار از اموال و مقدار است صحت بالکسر و تشدید هم
 و یله و مار صحت بالفتح کار و پیشه کردن و صنعت الفرس تیار کردن صحت بالکسر و تشدید و بالفتح
 و تشدید نون چونی که در سر آب کنند آب نگاهدار و صفت نیکوئی و هنر و آه بالفتح و تشدید
 حضور و بیک و نقش و نمونه چیزی معوقه بالفتح اندکی از شتم و پیر قبیل است از بی مفرجوت بالفتح
 آواز و آواز کردن صحت بالفتح عبادت خانه ترسایان که نترسان باریک و بلند سازند و عقاب
 و کلاه و راز و بلند و باریک کردن سر یا حیاته بالکسر نگاه داشتن صحت و تشدید بالفتح گردیدن از
 بایستی صحت صحت به کسر و صناد و سکوان یا ی اول و فتح یا می تانی غار بنگال
 خروس و قلعه و کوشک و بدن را نیز مجازا گویند و آنچه بدان پناه برده شود و تلخ کاد و آب و آب
 جولا آن که بدان تار و بود جان را هموار و درست سازند و از تشنه که آگاهی نیز گویند و
 شبان که تیار چار پان خوب کنند صحت بالفتح خوشبوی فروتن صحت و تشدید خوشبوی خوشبوی
 جمع صحت لانی است صحت بالکسر زگر می صحت بالکسر نوعی رختن و رقاب و کله که صرف
 باشد و جاد بید و و در اصل صحت بوده ما خود از صومع و خلقت و طریقت و اصل صحت
 آوازه و فکر صحت بالفتح بانگ و عذاب

باب الصاد مع الجیم

صح بالفتح و تشدید جیم آواز زدن آهن بر یکدیگر صحت و جیم ایک استخاره بانگ کشته و خراش و تشدید
 صحت بالفتح که انقن زدن و تحقیق کردن لغتین در هم و تشدید و تشدید و تشدید و تشدید و تشدید و تشدید
 صحت لغتین تشدید و تشدید و تشدید و تشدید و تشدید و تشدید و تشدید و تشدید و تشدید و تشدید
 و سازیت معروف و تشدید و تشدید و تشدید و تشدید و تشدید و تشدید و تشدید و تشدید و تشدید و تشدید
 بالکسر و تشدید که در رقاب جمع شود

باب الصاد مع الحاء

و نیز صانع یعنی خردس آمده و صریح یعنی آواز نیز آمده صلح بختین کردن چنانچه پنج توانمند
و کرگین شدن صلح بفتح سختی و بلا که ملاک کنند باشد صلح بفتح گوش و سوراخ گوش و اندک
از آب و سین نیز آمده و بالفهم نام آب است صلح بفتح خیری سوراخ گوش بسایند و سخت تا قطن
آفتاب بر روی کسی و زدن شیم کسی را تمام دست و بالکسر خیریت خشک که در سرستان بر یافته میشود
بعد از ولادت چون آن شکفته شود شیرین و آن کرد

باب الصبا و مع الدال

صبا و روی و مس یا نوعی از آن در گی است میان دو چشم است که از آن بیماری عارض و میشود و حرف
معروف صخره بفتح سقش آفتاب خیز را و آواز کردن مرغ خرد و بالک گوش کور و بختین سخت کردن
آتش صحر و بالفهم شنیدن و گوش دادن به چیزی و بفتح سخت از شک و خیزان صحر بفتح و تشدید دال
باز و آفتن و برگردانیدن صحر و بالفهم روی گردانیدن و بفتح بسیار گردانیده و آنچه بسیار بالند و
چشم کشنده صحر و بفتح نزدیک و مقابل و برابر چیزی صحرید ز آب جراحت و آب گرم که جوشانده شود
و غلیظ گردد صحر و بالکسر بوده که زن را بداند بپوشند و بالفهم تشدید دال مار و جانوری است یا سام
ابرص و راه بسوی آب صحر بفتح ساده و خالص و صوب سرو و جای باندازه کوه و نمایی که سر نیزه را
بدان و نیزه محکم کنند و لشکر عظیم و بفتح رانیز آمده بختین برد و سر یا قطن و زخم شدن موضع زین و بالفهم
و فتح را نصیبت بزرگ سر که خشک را صید کند و پیدای پشت است بعد از به شدن جراحت صحر و بالفهم و
تشدید را بر تنک بی باران صحر و بالفهم بالا بر آمدن و بفتح بلند می ضد سبوط و عقیده و شعار و گشت
بد و زخم و ناله که بجهت ناقص خلقت بزرگ صحر و خال یا روی زمین صعدا جمع در راه کوه و شهر
است به مهر و نژده ر در راه بلبل و موضع است نزدیک وادی القری که در آنجا سبب پندایر است هم
صحر بالفهم نام موضع است و بختین خراب سخت و بفتح و کسر عین بلند شونده و همچنین صاحب صحر
بالفهم موضع است به هر قدر که باغهای و گلش دارد و آنرا از جمله چهار بخت شمرده اند و موضع است به بخارا
صحر بفتح بند کردن و محکم بستن و بختین بخشش و پند و شهری است نهام از آنجا است صلح الدین صحر
صحر و بالکسر دال و بند و فل که آیس را بدان به بندند صحر بفتح و بالکسر سخت و هموار از تنگ خیزان و سی
که خوی نکند و دست زدن است بزرگ در و دیدن و بر آمدن بالاس کوه و آواز کردن زبان قوت
بهم زدن صحر و بالفهم آواز کردن چنانکه بی جتن آتش و بفتح سخت و هموار و آسیمی که نوری گاه
و تنها و یکی که در یخ بوش آید و ناله که شیر و مروی که از ترس بالاسی کوه رود صحر بفتح آسیمی

و بسن شیشه زردن و بای بلند و رشت و تاثیر سنگی آفتاب در روی و جنتین متروان که آفتاب بکشد
در همان و جانات و بی نیاز و بلند و دانه و صفت یعنی میانه بر و مردی که کشته و گرسنه نشود و در شنگ گرسنی
که پیشه ندارند و نه چیزی دارند که بدان پیشه کنند صفا و بالکسر بند شیشه و جلاد و زنده و فرق و مندی
که زیر دستار پیچند و یکدیگر را تا زبانه زردن و شیشه زردن و صندید بالکسر متروان و باران بزرگ
قطره دیگر انبار و جوان مرد و شریف و بخند و یازده و یاد و سر بای سخت غالب بر کسی صفت او بد
نخچه و بلا و متران و گرسنی از لشکر صفت بالفتح سقون گرمی آفتاب صمد و بالفتح سیم و نانو و
صمد بالفتح شکار و شکار کردن و بالکسر و جنتین بیماریست که شتر را می شود و جنتین سر بلند
از کبر صمد و بالفتح شکار کننده و به تشدید یا شتر راست رونده -

باب الصاد مع الرار

صبر بالفتح شکلیانی کردن و بند کردن کسی را و چیزی ندان تا ببرد و جنتین کردن تا به بند خورد و بالضم
والکسر کرانه و نایه چیزی و ابر سپید و بالضم قبیل از غسان و بالضم و جنتین زمین سنگ ریزه و جنتین
شتر و بالفتح و کسر اعصاب و خفیت غ و سکون با جاز نیست مگر در ضرورت شعر و کوهی است مشرف
بر شتر لغز صمد کفیل که اثر انبار سی پذیرفتار گویند و سر و قوم و کوه و ابر سپید بر شمش که کنار
صمد بالکسر استی و صبر کردن با هم و بار و خفیت ترش و بالضم و تشدید با و تخفیف آن تر مندی
صمد و بالفتح بر و باری که تعیل بعقوبت کند و شکلیانی است از نامهای اندامی صمد بالفتح و جنتین
گرمی آفتاب بدایع و بالضم نام نیست که در برابر احسان با و عقوبت کردن صمد بالفتح تنگ بزرگ خور
جمع صمد یک و نام برادر مناکه زنی بود شاعر صمد بالفتح سینه و اول و بالای سر و دایره و روبرو
کسی باشد و طرف باریک نیز و بالانشین و شگاه خانه و طالع از هر چیز و جنتین و جنتین از آنج که گشت
انجام و روز چهارم از روزهای قریانی و نام جمعی که از جم بر گردند صمد بالکسر پیران خرد و نام
که بر پیشه شتر نهند جنتین نشان و پیش بد ستور و بالضم موضع است نزدیک مدینه صمد و باز گردند
و در راه باز گشت از آب صمد بالکسر تشدید را سزا و سختی سر و با و سخت آواز و خسته سر و جنتین صمد و بالضم
بعدن صمد بالکسر و بالفتح جنتین سر بپایان و بانگ کردن و بستن سر بپایان ناطق و گوش راست
داشتن اسب و خر صمد بالکسر و قلم و بلع و بانگ کردن ایشان صمد بالکسر بند پیران
شتر داده و نام که همیشه و موضع است بدینه و جانات و بالفتح و او نیست بجای
صمد و سخت و جانوری است و شتران عظیم صمد و جنتین صمد بالکسر و کعبه و کعبه و کعبه

یا در یک لب و بیارست در تیر که گردن او را کج کند و خردی سر خوردن قلعه صغری و باضم صغری رفیق
 که در سیم جیبی و باشد صغری همان سر که گذشت صغری بالفتح خردان و باضم خردی و تم و فحش خردان
 و بالکسر فحش خردی طاف کبر صغری خرد صغری بالکسر خردان و باضم خرد و بالفتح خردی و تم صغری
 خرد و زاری و تم صغری بالضم روی و چیزهای خالی و چیزهای زود و جمع صغری و بالکسر سنی و دانه خرد
 که اهل حساب بت خط مرتبه عددی می نویسند و بر سه حرکت نیز گفته اند و فحش خالی شدن دانه پس از موم
 و باری سیم که برنگ روی زر و کند و پس انداختن ماه محرم تا ماه صفر و مار در شکم که با ستخوانهای پهلوی
 می سپرد می گزیند که سست است و راز که در شکم پیدا شود و گرسنگی و عقل و اعتقاد و صغری بالکسر مرغ و
 بالکسر گردن مرغ و مانند آن صغری هر مرغی که شکار نکند و بکن صغری بالفتح گاه شک و باضم آواز
 مرغ و کرم شک و آب زر و که در شکم جمع شود و بعضی به تشدید فاکتند اند و بالفتح و تشدید فار و می گوشت
 صغری نام یا دقاسی است که در داخل صغری بوده و صغریه باضم و بالکسر طائفه از خوارج منسوب به بلع
 بن صغری صغری بالفتح چرخ و سر مرغی که شکار کند از باز و شاپن و شیر ترش و دوشاب و شکستن
 ریزم و سنگ و جز آن بصا تو را یعنی بکنند و تیر بزرگ و کرم تاقتن آفتاب و فحش آبی که در عرض بسازند
 و در آن سنگ و رو به باشد و بالفتح و کسر قاف خرا که از وی و دوشاب سازند و باضم و تشدید
 قاف و یوت صغری بالضم و تشدید قاف سخن چین و بسیار لغت کننده و کاف و دوشاب فروتن
 صغری بالفتح نخل کردن و منع نمودن و فحش صغری و روان شدن آب از بالا پایین و گندگی و بوی
 شک تاز و بوی گوشت و بالکسر بای جمع شدن آب و باضم آب ظرف و پیری آن صغری بالکسر و
 تخفیف نون و تشدید آن معرب چنار و تخفیف نون افصح است و سر و ک صغری بالضم شاخ حیوان
 که می نوازند و بیکر با جمع صغری و آنچه اسرافیل روز محشر بد جهت میرانیدن دنده کردن خلق و نام
 شهری است چنار در یاسه شام که موله اقلیدس صاحب اصول مندرجه است و بالفتح نخل خرد و
 فرام آمده و قلعه است نزدیک به مار دین و میان جوس و پنج نخل و کج کردن و سیل دادن
 چیز را به جیبی و گردانیدن و بریدن و جدا کردن قال الله تعالی فصرتهن الیک و فحش کج
 صغری بالکسر و باضم رنه گاو و صغری بالکسر جمع و بوی خوش و اندکی از شک صغری بالکسر و فحش
 زن و خویش شوی را نیز گویند و شوی دختر کسی و شوسه خواهر کسی و صغری اهل خانه زن و بک
 خانه مرد و بالفتح چیز گرم و گدافتن و تاقتن آفتاب و مانع کسی و چرب کردن سر به سیم و مغز و جز آن صغری
 بالفتح گشتن و سیل دادن و هم چنین صغری و بالکسر پایان و باز گشت لوطی است که از مایه می سازند

و آن صحنه است که گذشت و تشکات درو با کسر و فتح یا خطیرهای گوسپند و گاو جمع صیتره با کسر

باب الصاد مع الصاد

صیحص با کسر خرا که دانه آتش سخت شود و دانه غفلت بی مغزو

باب الصاد مع الطار

صراط با کسر راه و سراط و زراط بسین و زانیز آمده و بی است که بر سر دوزخ باشد و صفت آن در حدیث مسطور است که از موی باریک تر و از شمشیر تیزتر و بالغم شمشیر دراز بسین نیز آمده

باب الصاد مع الحین

صداغ زرین پست و چوگان و جانی که بهار و بکشد و در آن بازی کنند و جای رسیدن سینه شتر مرغ بر زمین و تشک که او را بر زمین افکند و چپانه ایست و آن چهار دست هری و دوشست دست آدم مستوی افلقه چون دست را کشیده دارد صصیح بالفتح اشارت کردن بانگشت و دلالت کردن کسی را بانگشت بسوی کسی و انگشت بر کنار کوزه نهادن و از طرف دیگر آب در آن کوزه ریختن صصیح بغضتین گردش و سختی و محکمیت تارک شتر مرغ صصیح بالفتح تشکافتن چیزی را چنانکه دوپاره شود یا آنکه بشکافد و جدا شود و آنگاه کردن بسوی کسی چست کرم او و رسانیدن کار بوقوع خود و بریدن میانین و پیا کردن چیزی را و سخن حق آشکارا گفتن و جدائی در چیزی و تشکات در چیزی سخت و در و سبک گزشت و بفتح و ال نیز آمده و گیاه و با کسر جماعتی از مردم و پاره از چیزی و لغضتین جوان قوی از آمو و بر کوهی و شتر و مانند آن و لبکون و ال نیز آمده و میانه در درازی و کوتاهی و جواسنه و پیری و چیزیهای دیگر و رنگ آهن صصاع بالغم در و سدر صصاع بالغم میل کردن و برگشتن از چیزی و دور کرده کردن گوسپند از صصاع صصم و پاره خود را بماند کند و گله شتر و رسته گوسپند صصیح بالفتح افکندن بر زمین و بکسر نیز آمده و شتر را و و سطرع کرد ایندن و در خانه را و و طاق کرد ایندن و دیار است معروف و گونه و فوج از هر چیزی و مانند و محکم رسن و بهر و معنی بکسر نیز آمده صصاع با کسر با هم کشی گرفتن و هم چنین مصارقه صصیح الکه اقران خود را اندازد و افکند و افتاده و تازیانه و کمان نثار شده و چوب بر درخت خشک شده صصصیح متفرق و پراکنده صصصیح بالفتح طپانچه زدن و دشت زدن بر تفاله کسی صصصیح بالفتح سیلی زدن یا بر کس زدن و بانگ کردن غم و سرگشته و بر زمین انداختن و رفتن و از راه میل کردن یا از راه غیر

و گرم گردیدن و بفتح قاف نیز آید و ششم افتادن بر زمین و بهوش شدن کردن و باضم کراهه و گوشه زدن
و بفتح قاف و در یختن چاه و افتادن کنار پای آن و بهوش شدن شدن و بفتح شین بیان سرایت مزه و خوراک
و اندوه که نفس را گیرد و تاسه و ملالت آورد از شدت گرمی صفتی که غلبه می تیراه بر زمین افتد
ماند برن و نوعیت از زینور صفتی که با کسر خرقه که بالای بجز انگشت با معجزه کین نشود و روی
نبد و آنچه ناقه را بدان می نهند و دواع پس گردن شتر و آنچه که بجای دهنه بجای کند صفتی که بفتح
موسی پیش سر رفتن و موسی رنگی پیش سر و باضم و تشدید لام مفتوح زمین که در آن گیاه نرود و گاه
بزرگ پهن و همچنین صناع باضم و تشدید لام هر دو جمع صناع باضم و بفتح زدن بعضا و گذشتن
بر گرد و سه و به سخن ایشان را در مانده کردن و صبح افکودب حکان که شتالک پای
ایشان خرد باشد و با کسر گوشه می خرد و خرد و گوشان و بفتح شین خاک کردن و بی پاک بر سر خرمی سوار شدن
صناع باضم نیکوئی کردن با کسی و بدی کردن و احسان و پیا بایش حق تعالی و با کسر شین و آنچه ساخته
شود از سفره و غیر آن و دوزی و بریانی و جامه و دستمال و جامی گرد آمدن آب باران بر بعضی است و باضم
گرمی است یا طاری است صفتی که باضم و تشدید لام و تشدید لام و تشدید لام و تشدید لام و تشدید لام
کرده و احسان و کار و پیدا کرده حق تعالی در این صناع بیدین با کسر و بفتح شین و بفتح الیدین و صناع الیدین
بافتح چرب دست بکار و پیشه خود صناع پیشه و صناع باضم و تشدید لام و تشدید لام و تشدید لام و تشدید لام
جدار کردن و بفتح میوه و ترساییدن و پیمانه است که از اصول گویند و باضم نیز آمده صناع با کسر
بام بزرگ که بدان شراب خورند و پیمانه است معرون گدان را صبح کنند و بعضی گفته اند صناع بهانه است

باب الصاویح

صناع باضم رنگ کردن و دست آب فرو بردن و با کسر رنگ و صناع صناع و صناع صناع و صناع صناع
باضم بر شدن پستان از شیر و خوش رنگ شدن آن و باضم که در کوزه که صناع با کسر نان خرد و باضم بیدین
رنگ کرده شود و باضم و تشدید لام و تشدید لام و تشدید لام و تشدید لام و تشدید لام و تشدید لام
و باضم میان شمش و گوش و بچه بچیده و اوخته بر جا صناع با کسر شانه که باضم و تشدید لام و تشدید لام
افکندن گاو و گوشت صناع باضم و تشدید لام و تشدید لام و تشدید لام و تشدید لام و تشدید لام
او را صناع عنی خود آمد و آن شمش و تشدید لام و تشدید لام و تشدید لام و تشدید لام و تشدید لام
که اخته و دوزین شستن آب گوارا شدن آب و آفرین و آماوه کردن چوب را بر نود و دست و بر و بر و بر و بر و بر
زینچر در کالبه و باضم و تشدید لام و تشدید لام و تشدید لام و تشدید لام و تشدید لام و تشدید لام

سزاسان و بالکسر فتح با جمع صیفه معنی آن گذشت و بالفتح و تشدید یای مسکوره در فتح گوی که در فتح ایام

باب الصاد مع الفاء

صحف بالضم فتح ما و ضم آن صحافت کتابها و جمع صحفه صحاف بالکسر جامای جمع شدن آب و بالفتح و تشدید ما کتاب فروش صدق بالفتح روی گردانیدن کسی را و بازگشتن و میل کردن و بفتحین آنچه در و مر و آید باشد و آن مشهور است و هر چه بلند از دیوار و مانند آن و بای استخوان باز و از دوش و دمی است نزدیک قیران و رانهای نزدیک و مهاب و در نهادن سپ و بیرون میل کردن ستم و کرانه و نهایت کوه و بای تمام شدن آن بفتحین و ضم اول و فتح ثانی و ضم ثانی نیز آمده و بالضم و فتح و ال فرعی است یا درنده است و بالفتح و کسر ال قبيله است کوچک از قبيله کنده صدق بالضم بازگشتن و میل کردن و بالفتح زنی که بسوی کسی رود و باز گرداند صرف بالکسر یعنی که شراک فعل بدن زنا کنند و فاعل هر چیز و بالفتح تو و بیل و مائه و گردش زمانه و شب روز و نام علمی است مشهور و گردانیدن و زیادتی کردن در سخن و دواگون کردن چیزی را و سره کردن در سم و دیار و زیادتی بعضی از آن بعضی صرف بالفتح و تشدید را سه و کنده سیم فر و همچنین صیرفی ده اندک علم صرف را نیز گویند صرف است و از چرخ و لود بانگ در و بانگ دندان شتر و سیم فاعل و شیر تازه و دوشنده صرف بالضم و سها روزگار و نیامختن شهاب بان و از رومند تر شدن ماده سگ و ماده شتر و همچنین صرف بالکسر و بالفتح شتر ماده که دندان بر یکدیگر نهد صفت بالفتح مرغی است کوچک و نوعی است از شتر را ابلهین که از حمل و انگور سازند صفت بالفتح و تشدید فارسه و قطار بقطار ایستادن و گوشت در سنج کشیدن و صدف ساقین زمین را و راست کردن شتر قواغم خود را و دوشیدن شیر شتر ماده و در دو قدح و سه قدح و باز کردن و کشاده داشتن مرغ بالهای خود را و دمی بهره صفت بالضم جمع صفت و بالفتح نانه که پند قدح شیر در یک دوشیدن صفت گوشت بسنج و کشیده و پیر آتش گذاشته جهت بریان کردن گوشت که در آفتاب اندازند تا خشک شود صفت بفتحین آنچه بر زره پوشند و بالضم جمع صفت صفا بالفتح و خفت بید صفت بفتح مرد و صا در زمین هموار صاف به تشدید فاعل کشنده و تخفیف فاعل صافی است صاف بفتحین لاف زدن و از اندازنده بیرون رفتن و بی بهره شدن زن از شوهر و سخن کردن بکلانمی که مخاطب را ناپسند آید و خود راستایش کردن به چیرس که نباشد و کم برکت شدن طعام و بالفتح و کسر لام طعام به مزه و طرخی که آب کم گیر و ظرف گران و بسیار و کم بار

ولاف زننده و فروستانیده صلیف کرانه کردن و پنهانی کردن و چوب که بر جانب بالان شتر باشد که
برو محمل را نهند و هر دو چوب را صلیفان گویند صلیف بالفتح و اگر گونه و نوع اصناف و صنوف جمیع و کس
ضغفه و بالضم شتر همان که از ساق آینه پاوست رفته باشد جمیع صلیف و بالفتح موضعی است که خود و صفتی بدان
منسوب است و آن زبون ترین عود است و بهترین آن قماری است و میانه قاقلی و در تنها که دو نوع باشد
تشک تر صوف بالضم ششم گویند و پوست گردن و موهای آویخته برگردن و رسن که در گردن چارپایان باشد
و بالفتح یک سوختن و بیک سو رفتن تیر از نشانه و روگردانیدن صلیف بالفتح زبان گرا و حمل بالستان
و به تخفیف یا و سکون آن نیز آمده و بیکسو افتادن تیر بلند از بدن صلیف بالفتح مرد و جله گر و لعل کننده و کار

باب الصاد مع القاف

صدق بالفتح و الکسر راستی خلاف کذب و ثناء و نام نیک بعضی گفته اند بالفتح است گفتن و بالکسر راستی
و بالفتح نیزه راست و سخت و مرد راست و کامل از هر چیز و بالضم راست گویان و فحشین جمیع صدق صادق بالضم
و الکسر است بیان و کاین صاموق راست گویند صدوق بالفتح بسیار است گو صدیق بالفتح دوست و
دوستان مفرد جمع آمده و مذکر و مؤنث استعمال یافته و بالکسر و تشدید دال بسیار است گو و لقب خلیفه
پادشاه است رض صلیف بالفتح لایم و دبی است بسیار صلیف بالفتح بیوش شدن و مردن و انداختن
آسمان صاعقه را و بیوش کردن صاعقه کسی را و نام شخصی است لیکن الف و لام لازم جزو آن نشده
و فحشین سختی آواز و بالفتح و کسرین سخت آواز و کسی که متوقع صاعقه باشد و بالضم و فتح عین موضعی است
صلیف بالکسر چوب کیلر و در و بالفتح دست بر همه دیگر زدن تا آواز برآید و دست بردست کسی دن
در پیع و بیعت و باز گردانیدن و برگردن و در فراز کردن و باز کردن و تار عود و رباب جنبانیدن و
گردانیدن چشم پوشیدن و هر دو بال جنبانیدن و نوح چنانکه آواز برآید و رفتن و حرکت یا درخت را
و پیاله برگردن و شمشیر زدن کسی را و کرانه چرخ و بالضم و فحشین نیز آمده و جانب کوه یا روی کوه
طوف کردن و رخساره آب ز رو که از چشم نو که بروی آب ریخته باشد برآید و فحشین نیز آمده
و فحشین آبی که از مشک نو بوی گرفته و زود شده باشد صلیف جائه سخت که تنگ نیافته باشد
روی سخت که چنانداشته باشد صلیف کوه بلند که بران نتوان رفت و مان از نرم شود
بزرگ و سخت که هموار و بلند باشد صفاق بالکسر پوست تنگ زیر پوست سطح که بروی روی
و پوستی که برگردد و دها و خا باشد و بالفتح و تشدید فاعر بسیار است و تشدید فاعر و تشدید فاعر

فونی نزه شدن آب حمل با کسر و تشدید لام مار خرو و زرد که افسون پندیر و دبل و سخی و شمشیر نیز و بالفتح
 صامت کردن شراب حمل با فتح زون بصا و درشت و سخت شدن چیزی و هم چنین حمل و سیراب
 نشین و سخت و درشت ماندن آن از خشکی و باز ماندن از طعام صایل و صمیل خشک صندل
 شتر و خربزه و سخت سر و چوبی است خوشبوی و آن دو قسم است سفید و سرخ معرب خندل و یوم حمل
 نام روزی است که در آن روز جنگ عظیم واقع شده بود میان عرب حمل با فتح زیادتی کردن جسته
 و حمله کردن و بالضم نام موضعی است صائل حمله کنند و صمیل آواز سپ صمال بالضم آواز
 اسپ و بالفتح و تشدید با پ آواز کنند حمل با فتح گلو گرنگی و درشتی آواز و بقیه تین نیز
 آواز با گرنگی صائل شتری که دست و پا زند صیقل بالفتح زوایند آینه و جزان و نیز کنند
 شمشیر صائل و صیقله جمع و صاحب کثر اللغات گوید صیقل یعنی آتش و دود و صیقل کردن نیز آمده
 و تحقیق آنست که صیقل صیقله صفت است یعنی زوایند زوایند زنگ لیکن آلت زدودن را نیز
 زوایند زنگ توان گفت چنانکه کار در قاطع گویند و از جهت صیقل کنند را صیقل نیز گویند
 و صیقله نیز می باید که جمع صیقلی باشد و صیقل صیال با کسر یکدیگر تکرار کردن

باب السادس مع الهم

صام بالفتح و سکون نزه دلالت کردن کسی را بر کسی و بقیه تین بسیار خوردن آب صام تشنه صم
 بالفتح و درشت و سخت و شمع تا نیز آمده و مردی که به پیری نزدیک رسیده باشد و نیز تمام صم بالضم جمع
 صدم بالفتح گویند زردن چیز است سخت به چیزی سخت و رسیدن بخیزی و باز داشتن صدم با کسر
 پیما است که در بر ستور میشود و عوام بضم صا و گویند و این سماع تشنه اگر چه قیام من است صرم
 بالفتح معرب چرم و بریدن و سخن را قطع کردن و بریدن و درخت فرا و جزان ازین و بالضم پیری
 و کوتاهی و با کسر جماعت مردم و غا نهایی مجتمع و یکجا و سوزن فعل دار صرام بالضم سختی و با دشمنی
 و باقی مانده شیر که بار دیگر و تشیده شود و مرد قوی بر بریدن و بالفتح و الکسر ریزهای درخت
 بریده و نهنگام رسیدگی بریدن بار خنل و بالفتح و تشدید را چرم که صمارم شمشیر برنده و نه دیر
 که در کار مانده باشد صمد با کسر دال و صا و شیر زنده و چارپا که کاوش صلب شده و بهر چیز صمد سخت
 و صم گاو و صرم بالفتح شمشیر برنده و مرد قوی در بریدن و صم جمع و شب پاره از شب چوبی که در زمین زغال کنند
 تا شمشیر خور و زمین سیاه که در آن چیز خورید و موضعی و نام مردی است و دریده بریده شده و پاره از توده یک

باب الصَّامِ وَمَعَ الشُّونِ

صحن بافتح بازداشتن و منع کردن یکی و دهریه از کسی و درست کردن تهاجر بکسین و گفتن خود و بعد از آن
انداختن او صایون معروف و این لغت را کثرت گفت مشترک واقع شده و نام دیگر تشبیه شده ضمیمه
بالکسر کوکان جمع صبی و بالفهم نیز آمده صحن بالفتح نیکو کردن صلح کردن میان قوم و زدن طبر
بزرگ و دادن چیزی و بر طبق و میان خانه و آلت روئین مانند طبق که بر طبق دیگر زنند و بنوازند و
آنها را بچ گویند و بر طبق را صحنان گویند صفایان شهر می است با و را را الهن نزد یک حصار شادان
معرب چنانیان و نسبت بدان صفائی و صافائی گویند و از انجاست امام حسن ابن محمد صاحب کتاب
مشاریق صفین بالفهم سفره و نظری از جریم که در وی آب گندید و وضو سازند و ابنا شهبان ششتران
که زانو و سبابه خود و ران نهند و بالفتح پوست خایه مردم و جز آن و بفتح فایز آمده و در وی و تشبیه شتر
و تحقیق از گیاه آنچه دروغ خورده باشد و خانه که زنبور و ماته آن ترتیب دهد بر سر خود صفین بالکسر
و تشبیه نامی کسور و موضعی است نزدیک موضع رقع بر کنار آب فزات که در اینجا جنگ عظیم میان امیرالمؤمنین
علیه السلام و معاویه را واقع شد و چون این واقعه و ذره صفه واقع شده مردم سفره و صفیه و
تا مبارک میدادند و از آن اقتران میکنند صفین بالفهم هر سه پادشاهای چهارم ایستاد و اسب

و برابر داشتن مرد مرد و قدم و زدن آن بر زمین همان رگ ساق و پایی که بر سه پا و کنار سه
چهارم است صفوان بالفتح سنگ هموار و نام مردی است که منافقان تحت اسم المؤمنین عاقلند بدان
نسبت کرده بودند خاقانی گوید به این سوید که دل من که خیر اصف است صافی از دست صفوان غریبان
یا بجم صحن بالکسر و تشدید نون بول کوزن و اول ایام عجز و زنبیل سرخوید که در آن ناله نایان
صفوان بالضم بوی بقل صفوان بالکسر برادران ماوری و پیری و درختانی که از یک بیخ برآمده باشند
و بالضم نیز آمده جمع صنوان بالکسر و ضم صنوان و صنوان بالکسر صاء و نون آخر و پاه و دو جوی
که نزدیک یکدیگر باشند و آب هر دو از یک چشمه باشند و درخت خراکه از یک بیخ برآمده باشند
شبهه صنوان است صنوان بالفتح صاء و لام معرب چون صنوان بالفتح لگا باشند و بر طرف سمتان
اسب است سویدگی سم از بی نعلی صنوان به سه حرکت جاده و آن درختی که در آن رخت لگا دارند و چنین
صبان به سه حرکت و صنوان بعضی غلاف لمان نیز آمده و بالفتح و تشدید و او لئوعی است از شک صنوان
و احد صیحان بالفتح نام گوسفندی که در دین بود و پهلوی آن درخت خراکه و که خراکی نفیس است
و آن را خراکی صیحانی گویند و بختین باگ کردن همین بالکسر ملکی است در شرق زمین از بلاد ترک
مغرب چین و موهنی است بجزیره باسکندریه

باب الصاد مع الواو

صیدو بالفتح و تشدید و او نادانی و بی خبری جوافی و سیل کردن بود و کی و زدن با و صبا
صحو بالفتح شیار می و بهر شیار شدن ازستی و دور شدن ابر و گذشتن که و کی و گذشتن خبر
باطل صحو بالفتح نرمی است کوپک مانند کنشک صحو بالفتح سیل کردن و مائل شدن یک طرف جنگ
و مائل شدن آفتاب بغروب صحو بالفتح صفا و عدم تیرگی و صاف و بیغش صحو بالکسر و الضم
برادر ماوری و پیری و ابن عم و شاخ درخت که با شاخ دیگر از یک تنه برآمده باشد و بالفتح آب اندک
که میان دو کوه باشد یا سنگی که میان دو کوه باشد

باب الصاد مع الهمزة

صه بالفتح و سکون یا اسم فعل است بعضی امر یعنی خاموشی

باب الصاد مع الیاء

صبی بالفتح و تشدید یا کودکی که از شیر باز نشده باشد و در یک چشم و استخوان پایش نیز که گوش
خیزری شمشیر و زبان و سردار قوم و طرف استخوان یک صبابی سیل کننده از دینی بدینی صابحی به شیار و روبروی

میجان علت ابنه و علتی است دیگر ضجج بالفتح هم وادی انواع جمع ویل کردن تیراز بدت و
و فراموش شدن ضجج بالفتح و میجان میل کردن و هدرول نمودن

باب الضاد مع الخاء

ضجج آواز نفس سب در وقت بیدار شدن و شنیدن سب آواز نفس خود را و نوعی از رفتار سب
و گردانیدن آتش و آفتاب گویند چیزی را اندک نه بغایت و با کسر خاکستر و بعضی بفتح نیز خوانده اند
ضجج بالضم با کسر ر و باه و بر وضعی است ضجج بالفتح تا بان و نیک و ابی اندک که با کسین و نینه سب
بیاید و چیز بسیار ضجج با کسر تشدید و آفتاب در روشنی آن زمین صحرای گیاه نداشته باشد و آفتاب
بر آن تابد صرح بالفتح دور کردن و جره کردن گواهی کسی و دور کردن آن از خود و ربائی داود
و گور کردن برای میت و بختین مرد فاسد و میت دور و گور کردن چار یا صراح با کسر گور کردن
و بالضم بیست المعبر که قبل از آنکه سب در آسمان چهارم ضجج دور و گور یا سخالی که در میان گورنار
سب رسیده و گور آن است که در یک طرف کور سازند و صرح بالفتح ستود گورن و اسب دست و
پازنده و گمان سخت که تیر را سخت جهان ضجج بالفتح شیر آب آبیستن و غسل و نقل که بخت و سینه
و شیر شک آب آبیخته و با کسر مراد ضجج که معنی آن مذکور شد ضجج بالفتح شیر شک آب آبیخته
و تشدید یا نام مرده است

باب الضاد مع الخاء

ضجج بالفتح تشدید خاشاک و یکیدن آب و در شاشیدن ضجج آلودن تن بچوب خوش چای یا میچکیده باشد

باب الضاد مع الدال

ضجج حرف یحیی که مخصوص لغت عرب است و در لغات دیگر اصلاً نیافته شد ضجج و بالفتح و کون هزقه ضجج
کردن و اندام زن ضجج و بالضم و بختین زکام ضجج و بالضم و هزقه زکام شدن
ضجج بالفتح آبیستن تر و خشک با هم و غوره غزما و بختین ضجج بالفتح و تشدید دال
بر کردن مشک و جز آن و غالب شدن در ضجج بر کسی و با ذکر او آیدن چیزی را از کسی با کسر
مانند و مخالف جمع و منفرد آمده ضجج مانند و مخالف ضجج بالفتح گلو فشردن و خطه کردن ضجج
بالفتح زدن کسی را بکف دست ضجج بالفتح عصبه سر زدن کسی را و مرهم بر جراحات بستن و
دو دست اگر فستن زن و بر اسب کردن با کسی در چیزی و بفتح سیم نیز آمده و خشک و تر و فریب
و لاغر و گوشت آن خوب و برون و با کسر دست و بختین خشک شدن و کینه گرفتن و بقیه حق کسی اندوی

ضماد باکسیر بنزیر بر جراحت و چیزی که بر جراحت بنزند و درختی است که آنرا عجم نیز خوانند ضماد
بالفتح قدر کردن +

باب الضاد مع الراء

ضمیر بالفتح گروه غازیان و چهار مغز و اندر دشتی و درخت چهار مغز و دشتی و کسیر یا نیز آمده و بدست که
بالا سه چه جدا کنند و در پناه آن مردان بقاعه نزویک شوند و جنگ کنند و جزو بود یا پستتاره کردن کتات
و برهم نشاندن سنگ و جزان و باکسیر نعل و کسیر تن و تشدید را سبب جنده و شیر و زنده ضیار بالفتح
و تشدید یا و دشتی است ششیده بدخت بلوط و بالفتح نام سگی است خضور بالفتح شیر و زنده جسم بالفتح
جایی تنگ و کسیر هم نیز آمده و بقتیقین دل تنگی و بی آرامی از غم و پلیدن دل و یا تنگ کردن شتر ماده
و ر وقت و پوشیدن و کسیر جیم دل تنگ و بختیور بالفتح دل تنگ و شتر ماده یا تنگ کنند وقت و بین
خضر بالفتح و لغم و تشدید را گزند و بعضی گفته اند بالفتح گزند رسانیدن بالضم گزند و سختی و بد حالی و لاغری
و نقصان و نام آبی است و بالضم و الکسیر زن خواستن بزین بشین خضر بالفتحین گزند و تنگی و تنگ
و کرانه غار خضر پیر آنکه نیایی او رفتند باشد و بیمار و لاغر و آنکه باد ضرر رسیده باشد و کرانه و اوئی
نقش و بقیه تن و صبر و رشک و غیرت و مرد و نیکیا و ستور ساکن و لقب و دشمنی است که جدا کتاب
ضرری است و آن شخص را نیز ضرری گویند خضر را به کسیر یکدیگر را ضرر رسانیدن و نام چند صایبه
و مسجد ضرار مسجدی است که منافقان ساخته بودند و حق تعالی بهدم آن امر کرد و بنا کرد و قرآن و اتع است
خضر بالفتح و دیدن و بر صفتن و موسی بافتن و برن تاقتن و تنگ ستور بافتن و انداختن علامه و درخت
ستور درختی که بدان شتر را بنزد و ریگ توده جمع شده و بنای سنگ که بی کج و کل ساخته باشد و جمع
کردن و پیچیدن موسی خضر کرانه و ریگ و کوهی است بشام خضر بالفتح مرد و هموار شکم لطیف بدان نازک اندام
و آبی که آب و آتش با یک باشد و بالضم و بقتیقین لغری و پیچیدن شکم یا پشت ضما هر یک نام
ضمیر راز و نهان و درون حل و شکر است بجان و بالضم و فتح میم کوهی است بشام و موضعی است بشام
ضماد باکسیر رفته که امید گشتن آن نباشد و دام و وعده که امید ادا آن توان داشت نمکان و زمان آن
معلوم نباشد خضور بالفتح گرسنگی سخت و بالضم ابر سیاه و گزند رسانیدن خضر بالفتح سنگ پشت بالا سه کوه
ضمیر بالفتح گزند

باب الضاد مع الزا

ضماد بالفتح و سکون هزه کم کردن حق کسی و جدا کردن ضمیر بالفتح سخن بافتن و خاموش بودن

و چسپیدن پیکری ضاخر خاموش و آهسته و شتری که تشنه از دهان بیرون نیاورد و قنور با شش
خامیدن خرا و جور کردن در حکم ضمیر مراد ضا که گذشت

باب الضاد مع سین

ضمیمه بفتحین و شوار خورشیدن و بلند شدن و کسب بار و شوار خورشیدن و بلند شدن یا کسب شدن از افرا
و طروس جمع و بسیار ایستادن در نماز و رنند و چراگاه شتر و سنگ که بان چاه را بگیرند و پشت در
و باران اندک طروس جمع و بافتن سخت گزیدن و بدندان نرمی و تنگی چوب از بودن و سخت شدن
رونگار بر کسی و خاموش بودن تا شب و بفتحین کندی و کند شدن دندان از ترشی و بافتن و کسب بار و خور
و عفتناک از گر سنگی طروس بافتن گزنده و ماده شتر که در نوزادان بگذرد و بافتن سنگهای گرداگرد
سرباه ضریس پاه سنگ بر آورده و مهره استخوانهای پشت و سخت گزیده ضمیمه سرباه ضمیمه سرباه و بافتن
و در زیره خمس بافتن چاودین خفیه و پنهان خصوص بافتن خوردن طعام خمس گزیدن پیش و بان

باب الضاد مع الطاء

ضماط بفتحین ضبا نیدن و دودوش و تن ضبط بافتن نگا بداشتن بخرم و پوش و بفتحین بهر و دست
کار کردن و از اینجا گویند اضبط کسی را که بهر و دست کار برابر کند ضابط نگا بدارنده بخرم و آگاهی ضبط
بافتن و کسب راتینز دادن و بفتحین سبکی ریش و تنگی ابر و ضراط بافتن نیز دادن و نیز و بافتن و تشدید راتینز
و بدن جعوط بافتن گلو بریدن ضغوط بافتن تشرون و تنگ کردن و بدیوار و جز آن سخت یالیدن بافتن
تنگی و آگاه و تنگی ضاعط نگا سپان و شش و دایم بر چیزی و کشا و گی و تنگ افتد شدن بعل شتر و سوسمار
از بسیاری گوشت و قنارند ضعیط چاه کنده و پهلوی چاه خوش آب که آن را هم بزبان بدینزه گردانند
دست رای و ضعیف عضل ضاعوط کا بوس که از اجداد نیز خوانند

باب الضاد مع سین

ضصیح بافتن باز و یامیان باز و یالیل و راه را و و بخش کردن و بخشی از آن کسی بار و ادون جور کردن
و دست دراز کردن بر آزدن و بر آدعا کردن و دست بفتحین دراز کردن و دراز کردن ستور باز و
در رفتار و میل کردن باشتی و صحت کردن چیزی و سخت رفتن شتر و حرکت دادن باز و بافتن ضمیمه
و بهر حرکت نیز آمده و بافتن ضم با سال محط و موضعی است و قنار و لبسگون بانیز آمده ضمیمه ع بافتن

و قصبان بختین دراز کردن ستور باز و دارا در رقتا ضباع بالکسر ستاره بسیار پائین نبات انفس
و گفتار با صبح بر بچا و خفتن و پهلوی بزمین نهادن و چیزی است که بدان جا مهار ایشوند و نام گیاهی
است و بالکسر و فتح جیم موضعی است ضحجوع بالضم پهلوی بزمین نهادن و قبیله ایست از بنی عامر و بالفتح
شکل که از گران آن بردارنده میل کند و درست نتواند رفت و زمین فراخی است و قبیله بنی بکر را
و دلو فراخ وزن مخالف شود و ضعیف رای و ابر آهسته روز از بسیاری آب و شتر ماده که یکسان چوب
ضجیع هم خواج ضجایع وادی است و نادان و ستاره مائل بغروب خضرع بالفتح پستان شتر ماده و گاو
و گویند و مانند آن یا آنکه خضرع مخصوص قبر و غم است و پستان شتر ماده را خلف گویند و بالکسر مانند و تهوری بنی بختین
مست نباتاتوان کرده سب که قوت و دیدن مذشته باشد و چرخ و فرو سال و خوار و فرو و شین و بالفتح کسر را خوا
و زیروان ضعیف ضیار غ زار و ضعیف خرد از هر خرد و سال خضرع بالضم نزدیک شدن حیوانی رنده پخیری و
و فرو و قین نقای نزدیک شدن بغروب خضرع گیاهی است که از غایت بود فرگی و سیمت او چار پا
نزدیک آن نشواید و آنرا اشترق نیز گویند یا خضرع تشک آنرا و اشترق تازنه آن را گویند یا
یا گیاهی است که بالای آب گنده می روید یا گیاهی است گنده که دریا اندر بیرون اندازد یا
چیزی است در دوزخ گرم تر از آتش و تلخ تر از صبر و گنده تر از جیفه و آن طعام ابل و فوج
غوا و بود و ضعیف ضاع و ضعیف بفتح هر دو ضا و شست و ضعیف از هر چیزی و هر ضعیف
راست و ست در کار ضعیف بکسر ضا و دال و فتح هر دو آن و بضم ضا و و فتح دال و بکسر ضا
و فتح دال و زع که آنرا غوک و چغز نیز گویند و بکسر ضا و دال استخوانی است که میان سم فرس
میباشد ضلع بالفتح میل کردن و جور کردن و زدن در پهلوی کسی و میل و دوستی و بالکسر
استخوان پهلوی و بفتح لام نیز آمده ضلع و ضلع جمع و بختین که شدن و غفلت و کج شدن و خنجر و آن لبیکون لام نیز
آمده و توانائی و برداشتن بار گران و گران و ام و بالکسر فتح لام کو بی خود با گانه و موضعی است
بطالفت و چوبی که در آن کجی باشد چون استخوان پهلوی ضلع میل کننده و جور کننده ضلع کج
و بخت باز و آنکه استخوانهای پهلوی او سخت و محکم باشد و اسب تمام خلقت سطر برین بسیار
عصب بزرگ میان و فراخ و بان و بزرگ و ندان و گمان که در چوب آن کجی باشد ضلع و بخت
جدا شدن و بی آرام کردن و ترسانیدن و راندن و لاغر کردن سفر چار پارا و طبعه و او نر و چرخ
و ضایعیدن با دستاخ را و ضعیفیدن شک و جز آن و دیدن و منتشر شدن بوی آن و همچنین دیدن
بوی بدر اینز گویند و بالضم و الکسر فتح و او مرغی است از مرغان شب یا مرغی است که از گران نیز

یا بوم نریا مرغی است سیاه مانند غراب که خوش گوشت باشد و بعضی گفته اند نوعی است از مرغ که شمشیر
 بآتش کند و از اجزای کب خوارت ضلوع بالضم با یک مرغ ضوع ضلوع جمع ضایع و شمشیر مرغی است
 ضیع بالفتح و اگر ضلع و هلاک شدن و بالکسر و فتح یا جمع ضیعه و معنی آن گذشت ضیل جمع بالفتح
 هلاک شدن و عیال و آنکه اعتقادند داشته باشد و نوعی است از مرغی خوش و بالکسر جمع ضایع و شمشیر

باب الضاد مع الفاء

ضعف بالفتح و انهم سستی و ناتوانی خلاف قوت یا آنکه بالفتح سستی است و نقصان عقل و بالضم سستی
 و سستی بدن و بالکسر مانند دو برابر چیزی و زیاده بر چیزی و تقویت یا سست و تا کرده شده و سستی
 و ناتوان و نامینا ضعیف و تقویت کثرت عیال و کثرت و سست یا طعام و خوردن طعام با مردم و سستی و سستی
 حال و حاجت و شتاب و انبوهی کردن مردم بر آب و نزدیک بر شدن پیمانه ضعیف و بالضم سستی
 فاد و شیدن ناقص به کف دست ضعیف بالفتح شتر ماده بسیار شیر که نتوان و دو شمشیر یا شمشیر
 و بالضم جانوری است گزیده ضعیف بالفتح مهمان و مهمانان مفرد و جمع آخر و مهمانان
 کسی را و نزدیک شدن آفتاب بغروب و یک سوزن تیر از نشانه و فرو دادن غم بر کسی و بالکسر

باب الضاد مع القاف

ضیق بالکسر و الفتح تنگ و تنگی و تنگ شدن و بالکسر تنگ و بعضی گفته اند که بالفتح تنگ و تنگی و تنگ
 و سینه و بالکسر تنگ و رفاه و جاسه و جسد آن و بالفتح و تشدید یا کسور خلیل و تنگ به

باب الضاد مع الهمزة

ضحک بالکسر و الفتح و به کسر تین و الفتح اول و کسر دوم خندیدن و بالفتح شگون و برن و سکه و سکه و
 شکفت و دندان سفید و میان راه و تقویت حال نفس شدن زن و شکفت آمدن میره و ترسیدن و
 در نشیدن برق از بار و آواز کردن بوزینه ضحاک خنده و ایراب برق و شکفت سینه که در کوه
 نمایان باشد ضحوک بالفتح بسیار خنده و راه آشکار و فرخ ضحاک بالفتح و تشدید یا بسیار خنده
 و رده روشن و آشکار چاه و شاهی از عرب خوانم زاده شداد که روی زمین را بگرفت و به شکفت
 عرب ده آک است یعنی ده عیب و چون او صاحب ده عیب بود بدین لقب ملقب شد و عرب
 ده آک را تغیر داده ضحاک کردند و صاحب قاپوس گوید مادرش جنبه بود و طبق به من شد ضحاک
 فقیر بد حال و محتاج و نامینا و زمین و اگر گرس نرو نادان فراگ جمع ضحاک بالضم شیر و زنده و در شمشیر

ضمیمه ایک دندانہ کہ وقت خنیدین ظاهر گردد یا چهار دندان کہ میان انیاب اضراس است ضحک بالضم
و تشدید کاف فشرودن و تنگ کردن ضحک بالفتح تنگ ونگی درم ضحک بالفتح زن آگندہ نوشت
بالضم ز کام بالکسر استوار خلقت و درخت بزرگ و گردان فصل ضحک بالفتح تنگ ضعیف است و ضعیف تن

باب الضاد مع اللام

ضمیمیل بر وزن خلیل نزار ضلال یہ تخفیف لام درخت کنار دستی و بہ تشدید لام گمراہ ضحل
بالفتح آب اندک ضلال بالفتح گمراہی و ضائع ماندن ملک شدن لم شدن و مغلوب شدن لکولہ تعالیٰ ان
آیا تا لکی ضلال بینین یعنی پدر ما مغلوب است در محبت پوشش برادر او قال اللہ تعالیٰ علیہما
انہما و انما من الضالین یعنی از مغلوبان و تعصب دین بودم ضحل بفتح تنگ گمراہی و آب جاری ریزش
کہ آفتاب بر آن تابا بدیا جاری میان درختان ضلول بالفتح بسیار گمراہ ضلیل گمراہ و قلبہ القیس و
بالکسر و تشدید لام بسیار گمراہ ضحل بالضم و تشدید لام پاک فصل بن ضحل بکسر بر و ضم آن فرو رز
و گمراہی و آنکہ برادرانشانند و آنکہ دروغی نباشد ضحل بالفتح آب اندک و بازگشتن بسوی کسی
بوجہ قابلہ و مغالیه ضلول بالضم کم شیرین شتر بادہ و بز و اندک و شک شدن شراب و بسوی
کسی بازگشتن و باطل کردن و ناقص کردن حق کس و بالفتح چاہ اندک آب و ناقص و بز کم شیر

باب الضاد مع المیم

ضمیمه بفتح تنگ کی در دیان و گردن و وزن و جزآن ضحم بالفتح سطر از سر خیزد بفتح غایزہ آمدہ و مطہر
وراء فراخ ضحیام بالفتح بزرگ جنبہ و بزرگ بر خیز خرامم بالکسر نیمم ریزہ کہ بان آتش آفرزند و لغای
آزاد فروزیدہ خوانند ضحم سوخته ضرم بالضم و الکسر درختی است خوشبود کہ ترہ اش چون بلوط و مشکوفہ و چون
مشکوفہ و فوا بعضی گفته اند کہ ہموانی آنرا اسطوخودوس گویند و بالفتح سخت خندان حرارت چیری و سخت شدن
گرنگی و فرو رفتن آتش و سخت غصبتاک شدن و بالفتح و کسر اگر سند و بکہ عقاب اسپ تیز رفتار و بفتح تنگ چیرہ
نیم سوخته فرمہ و اخضر غامم بالکسر ضحمم بالفتح شیر دندہ ضحمم بالفتح گزبان یا گزبان شیر کہ بدریدن
نزد ضحمم بالفتح و تشدید یم فرام آوردن چیرے و حرکت پیش در گمہ مبنی و بالکسر لامی سخت و بعضی
آنرا اصباء و محله ضمیمہ نموده اند ضمامم بالکسر و الضم چیرے کہ بدان فرما را اسم فرام کنند چون شستہ و
جزآن ضمیمم بالفتح چیرے کہ بر چیرے دیگر مشتمل باشد ضمیمم بالفتح نقصان کردن حق کسی و شمر کردن
و بالکسر کنار و ناحیہ کوه و موضعی است ضمیمم بالفتح گزبانہ و شیر زندہ

	باب الفضا مع النون	
<p>احسان بالفتح میث و بالکسر مشک بزرگ اند پوست میث ضامن میث ترجع ضامن بالفتح و بفتحین ضمین بالکسر مابین تنی گاه و نعل که آنرا الفارسی کش گویند و اول جنب البوست بعد از آن ضمین است و بعد از آن فمین است و آنچه کنند آن مانده کند گروسی را و بالفتح آب شگافه و روان شده که در زیر پانها و کبسه بایز آمده و بفتحین نقصان ضمعان بالفتح قصار تر و ضبعانه ماده و بفتحین دراز کردن ستور باز و را در رفتار بفتحین بفتحین کوی است ضحمن بفتحین شهر است ضغن بالکسر کینه و نعل شتر و کما و شوق و میل بفتحین کینه گرفتن و میل کردن و آرمیدن ضاعن اسی که تا نزدیکی نیکو نزد ضغن بالفتح دست افشیدن اشتر و سر کردن انداختن و بار کردن بر شتر و آمدن و شستن بگردی و باز کردن بر سرین کسی جمع کردن ماده برای پوشیدن و قضا کردن حاجت کسی بکلی کردن زن ضمیران بالفتح داوی است به بخند و درختی است باریک و باضم نام سگی است ضمان بالفتح پذیرفتن و کفیل شدن و بر جا ماندگی ضامن و ضمین بر رفتار و کفیل ضمن بالکسر کن و نور و کتاب و بذآن و بفتحین بر جا ماندگی و بر جا ماندن و بالفتح و کسریم عاشق و بر جا مانده و مبتلا شده برض ضمن بالکسر تشدید نون بخیلی کردن ضمین بخیل ضمه مران و ضمیران بالفتح و ضمیم نوعی است از ریحان دشتی و ریحان فارسی ضمین بالفتح لگامان معتمد و اولاد و عیال مرد و شیریکان او و آنکه پدر را از رحمت در باب زن رساند و با زن بدیگری باشد و آنکه بر سر راه تنگام آب خورون رحمت دهد و آنچه می کند و بت ضمیون بالفتح و سکون یا و فتح و او که بر ضمین بالکسر کوی ست عظیم بضمع مبین +</p>	<p>باب الفضا مع الواو + ضحو بالفتح هنگام چاشت + + باب الطاء مع الالف</p>	
<p>طاهر طار بر وزن سلسال زمین است که هر که در آن باشد نه نماید و پوشیده ماند طبیا طبیا لقبی است بن ابراهیم بن الحسن بن علی رضوان الله علیه نیز که قاف را طامی گفت یا آنکه قبای با و داده بود پس گفت طبیا یعنی قبا طاهر طار بالفتح درخت که طار بالفتح و طر و بفتحین آمدن از جایی و در آن از چار طسار بالفتح و بفتحین ناله و ار شدن طعام و دل زدن از روغن و چربی طغوی بالفتح از حد در گذشتن طغور بفتحین نهد و مردن آتش و چراغ طلمار بالکسر طران و هر چه آنرا ببالند و شرب</p>		

و در ششام و سبکی که آنرا میگویند خوانند و رستی که بدان بای بره بنهند و باغضم خون درست سازد که با آن خون باغضم
و نفهم و تشدید لایم نیز آمده و با الفتح و بی هرزه شخص قطران اندوده و مرد سخت بیمار و بچه آمو و گاو و
گو سبند و بر سقور که هم او شکافته باشد و ششوخ بسن مست و یا قطران بالیدن و با لکسر لذت و باغضم کردنها
یا بچ کردنها مع طایه باغضم طنبور با لکسر باقی جان و نزل و بساط و سیل و مویا چیز و زمین روشن و سفید
و ترغار و بقیه آب در عوض و تحقیق پسیدن سپهر شتر به پهلوسه آن طبعی باغضم و لکسر است
در شام که آن را وادی مقدس وادی امین گویند طبعی باغضم خوش و خوبی و نام و بقیه است در شست
و خوشتر و پاکتر نمایند طبیب میزهای پاک جمع طیبه طبعی بر وزن سپهر بهر قبلیه است از این طایفه
منسوب بدان بر ملاط قیاس و قیاس طبعی باشد یا می تانی خدمت نمود و دیای اول که ساکن بود
بالف بدل کردند *

باب الطار مع البار

طاب پاک و لذیذ و بلوی خورش طیب به پیشک یعنی آنکه علاج بدن و جان کند و ما بر و متاد و در
طیب بهر سه حرکت پیشگی و علاج جسم و جان و زسه و سحر و با لکسر شهوت و اراده کار و عادت
و عباد و سه کردن و با الفتح و انا و ما بر بکار و چارهای نر حادق و در کار جماع و پوشیدن و زهرهای
شک بر حال طاب یا الفتح چوبی است بهین که بدان گوی بازند و بفارسی آنرا تخمه گوی بازی
گویند و مرغی است که گوش و دراز دارد و طحاب با لکسر موضعی است طحاب لغضم طام و فتح آن
و کس طام و لام سبکی که بر آب ایستاده جمع شود و آنرا بفارسی چانه غوک و جل و زرع گویند طرب
نفتخین خفت و نشاط و نشاطی و حزن و حرکت و شوق و با الفتح و کسر انا و ما بر پیغمبر صلعم طرب
باغضم هر دو طام و فتح طام و ویم نیز آمد و پستان کلان اقاده طلب نفتخین جستن و جستن جود و
شدن و باغضم و تشدید لایم مفتوح جویندگان و تحقیق طلاب باغضم و تشدید لایم هر دو جمع طاب
طاب جویند طلب نفتخین طاب نیمه و جز آن و میخ طاب جمع و دوالی که چله کمان وصل کنند
و بچ و رخت و بی تن و نفتخین گوی نیزه و درازی پشت و درازی مرد و پایا سستی و استرا و آن
میسوب است طوب باغضم شست خفته لغت اهل مصر طیب با لکسر بوی خوش و با الفتح لذیذ و پاک
چیزی و با الفتح و تشدید لکسر پاک و طلال و لذیذ طاب و خفیت طاب با لکسر رخت خراش است و بهر باغضم و تشدید
بایا پاک و خوب *

باب الطار مع التار

طارقه در درقن ستور بحر اگاه و لای دکان طارقه بر وزن نه زلزله سر و پیش انگشتان من اسراف کرد
 و مال طارقه خروخر طارقه توانائی طارقه با دشتاده روم و جبار و شکوه صاعقه و از صد و گشتگی و صحنه غراب
 طاروت نام مردی است از بنی اسرائیل که شقا بوده و حق تعالی او را سردار بنی اسرائیل کرده بر سر
 جالوت کافر و ستار تا آنکه داود عم که از جمله لشکر او بوده او را کشت و انتقام بنی اسرائیل گرفت چنانکه
 در قرآن مذکور است طاروت بنعمین محبه لات و غری و کامین شیطان هر که سردار و مقتدای گمراهان
 باشد و بت و هر چه غیر خدا را پرستند ما خود است از طیفان در اصل طغیوت بود و فتح عین بعد از آن قلب بنود طغیوت
 کردند و بقاعده صری یا یالفت مبدل شد طار حونه آسیا بعضی آسیا خانه را نیز گویند طارقه تحت خرد و خوشنشان
 و نزد یکان طارمه خانه از جوب معرب تارم طارقه پاره از چیزی و گردوی از مردم و دو کس یک کس باقی
 آن یکی تانزار طارمه سطح و جایکه خزانگان دارند و خشک کنند و سنگ بزرگ در زمین ریگی طارمه عدل
 و فضل و قدرت و توکلری و فراخی طارمه به تشدیدیم سختی و بلاد قیامت طارمه حادثه هلاکت کفنده
 و هر هلاک شده طارمه بالفهم سر جوش و یک و بالکسر حرفت آتش نیری طارمه بالفتح زیر کی طارمه
 همان طارمه که مذکور شد طارمه بالفتح سرد و طار آواز آب و آواز موم زدن سیل طارمه بالکسر و لای
 که در زبانی مشک پس گیرد و در زبید و چمنین طارمه بالفهم و جامه و ابر و زمین دراز و پوست چیری و هم چنین طارمه بالکسر
 طارقه بالفتح لای و آب غلیظ و چربی بالای مغزات و فراخی عیش و سنبری که بر سر آب میبایستند و آنرا جامه غوک
 خوانند طارقت نازکی طارمه بالفهم و تشدید را موی پشانی و طار جامه و کرانه جامه و وادی و کرانه هر چیزی که تشدید
 و طران و خط بر پشت خروگاه و شتی طارقه بالفهم نو و شکفت و نام طارقه است و بالفتح یکبار ششم بر وزن ویشتر بر ششم وزن
 که آب از آن روان شود و نقطه سرخی که در چشم پیدا شود از خشم و نام ستاره است و نام میند شاعر است و نام
 صحابی است که نبی او در جنگ افتاده بود و چون از لقمه ساخت مینی او گنده شد حضرت او را نصرت داد که
 از طلا ساز و طارقه تندرخت کج شده و بی برگ و شاخ مانده و آنرا عریان نیز گویند و شکاری میکارند
 شتر طارقه روش و ندره و نخل بسیار بلند و نهالی دراز که از شتر و جز آن یافته باشند و بر گزیه گان
 ایشان قوم و بالکسر و تشدید را مستی و ناتوانی طارقه بالفهم غلی که بر کمان باشد طارقه بالفهم جمع و صفت و
 خود تار یکی و طبع و سنگها که بعضی بر بعضی پسند طارقه بالفتح و سین هله طشت و آن در اصل طارقه
 و تشدید سین بوده طارمه بالفهم خورش و وجه کب و بالکسر روش و خرو و آن و بالفتح یکبار ششم
 طارقه بالفتح یکبار نیزه زدن و طعن و عیب کردن طارقه بالفتح بر جستن طارقه بالفهم دانه
 گرد آفتاب و گرد ماه و اکثر استعمال آن در و آنره که گرد آفتاب پیدا آید کنند و دانه گرد ماه

باله گویند و گاهی که بالایی دیگر ظاهر شود و گاهی است از قبیل تقسیم شدن طعنه با قسم برگزین
مقتل واری است بهیث که بر پشت او و خط باشد طلاقه بافتح نشاده روی و کشاده زبان شدن
طلاقه بافتح دیدار و دیدن در روی و باضم و فتح لام بسیار واقعه بر چیزی وزن بسیار مشتق نایانده و
نمان شونده طلیعه گویی که پیش فرستند تا از دشمن واقف شود و از خطا که گویا طلاقه بر سر حرکت شود
و جهت و قبول و پذیرائی دل و سر طلیعه و طلاقه بر دو باضم کردن طلیعه بفتحین و نیکان جمع طلاق
و فتح طلاق و کسر لام مطلوب و طلقه اطلاق نام کتابی است طلاقه بافتح یکبار طلاق دادن طلقه بافتح و فتحی است و
نام مردی است طماعه و طاعیه بافتح و تحریف باطن و نهن طلاقه باضم و کسر نون اول و سکون یا از طماعه
بفتح بر دو طاعیه است آواز طبع و مانند آن طلقه بافتح و سکون نون و فتح جیم تبار بریان کردن گوشت
و طنجیه ازین باخود است طنجیه بافتح شهری است بکنایه بر سر طلقه بر سر حرکت طاق و کسر طاق فاعل
آن بساط و بابه طناق جمع و مفرد است مانند حصیر که از برگ خرا بافتند طوقیه رشتی که بای چارپا بدن اندازند
و رشتی که بای چارپا یک طرف آن بندند و سرش کنند تا بچرد و بمعنی رشته مروارید نیز آمده طوقیه بافتح و
تشدیر انیمیه و نیت و چاه طهاره پاک شدن طلیعه باکسر از ک انگل و شربت و طوقیه باکسر و تشدید
یا نور و پیچیدگی نامه و غیره و نیت و موضعی که قصد آن داشته باشند طلیعه باکسر پاک و طلال شدن و طوق
طبعی و بافتح و کسر مدینه شریف حضرت رسول عم طیره بافتح فقه و سبکی مدینه است و باکسر و فتح یا خال یا

باب الطار مع التار

طارت بافتح و تشدید تازی است که دکان را و همچنین است که چوبی مدور می اندازند و از دم می ربایند و آن
چوبی است که نیکو طوطی است بجا مشهور یا می بنور است نام بادشاهی است از پادشاهان فرس که هفت حد سال
بادشاهی که طوقش باضم گیاهی است که از این می خورند طوطی و می است به نیشا پور طوطی بافتح نگاه
کردن و هر نباتی که تازه باشد طوطی باضم جابل طمش بافتح بگارت بردن و دست چینی رسانیدن
و طاق شدن زن و چو کین شدن و فاسد شدن چیزی طامش زن طاق

باب الطار مع التار

طوطی بافتح نهادن بودن و حکم شدن آن و وزن بر چیزی میان خالی چون سرو مانند آن طوطی باضم
و تشدید پیدین کرانه و ناحیه در ربع و انگ که مقدار و وجه است معرب شود طوطی باضم طوطی باضم طوطی

باب الطار مع التار

طوطی بافتح و تشدید ماکو قن چیزی را و پاشنه بای مایه درن طوطی باضم طوطی باضم طوطی باضم طوطی

باب الظلم مع الخمار

باب الطاهر مع الدال

باب الطاهر مع الذال

طہر تو عمومی اشتہار معرب تیز و تیز و از ان گویند کہ از غایت سختی گویا مواجی و اطراف او را بہ تہر تراشیدہ اند

طبخند بافتخ و بی است بصیر

باب الطبخ مع الراز

طبخ بافتخ بر جستن پنهان شدن و با کسر یک رکن خانه طباشیر و رولی است سفید نفع دل که در میان فی سیاه
 خالی که او ایندی با نس گونیدی باشد با آنکه آن دارد خاکستر پنج آن فی است طبخ بافتخ که بی از قبیل از
 و بسته شدن شیر طبخ بافتخ بیرون انداختن چشم و چشمه خاکشاک را از خود طحور بافتخ چشم و چشمه بیرون اندازند
 خاکشاک را و شتابنده و کمان تیر و در اندازنده طحور بافتخ و میدان گیاه و سیت کود که و نیز کون کار و طحور
 بافتخ و تشدید رتیز کون و بر بیان و شکافتن و بگل اندودن حوض را و سخت را زدن شتر و گرد آوردن
 بوقت راندن از دو جانب و افتادن دست بر شمشیر و بر غلایندین و بر بودن و طباشیر زدن و افتادن و نیم
 همه و جمیع طحور بافتخ و تشدید را یکسره بر طحور بر و غلایندین و بر بودن و طباشیر زدن و افتادن و نیم
 بافتخ در از باریک و نوعی از گاه بران میات و بر کوهی تا توان طحور بافتخ نگاه کردن و جبر کردن قاضی کسی
 بر طحور بافتخ دفع کردن و بافتخ دفع نمین مرغی است طحور بافتخ و طحور بافتخ بلند بر جستن و جبری شیر طحور
 بافتخ و زری خاک کردن و پوشیدن و جستن بیالایا یا باین و آماس کردن خرم و پر کردن طحور یعنی ته خانه
 از طعام و جز آن و با کسر جاند کهنه و گیم کهنه غیر صوف و بختیدن آسیدن است و کسرتین و تشدید را اسب
 نازی و آماده جستن و دیدن و گرداندام و دراز پا و بافتخ و تشدید میم اصل طحور بافتخ جستن و رفتن و سر کردن
 و زین طحور گیاهی است و یک و طحورین طحور آنکه او را و پیکر او را اندازند و نشاند طحور بافتخ جستن و بافتخ را
 و کسرتین جای بلند و بلا دشتی طحور بافتخ و طحور با کسر سازیت معروف معرب و نهر یعنی و نب بر جستن
 شباهت آن بدم بر طحور با کسر پانه و این در اصل فارسی است معرب بنجر بافتخ طحور بافتخ یکبار احوال جمع و
 آنچه بر طرف چیزی یا مقابل چیزی باشد و فاصله میان دو چیز و اندازه و گردیدن گرد چیزی و بافتخ که و تشدید
 خانه و کوهی است نزدیک ایله که آن را طحور سینین گویند و کوهی است بشام و بعضی آنرا طحور سینا گویند و کوهی
 است بقدر از طرف راست مسجد قصی و کوهی دیگر از طرف قبله که در اینجا قبر مارون است عم طحور را
 بافتخ و با کسر فراخی و درازی خانه طحور مار بافتخ نامه و محیفه طحور ابر جمع طحور بافتخ پاک از حیف و جز آن
 طحور پاک طحور بافتخ پاک شدن و چینه که بدان پاک کرده شود و پاک کنند و چیزی طحور
 بافتخ مرغیت خرد و نام با نیز با سلطامی طحور تر پرنده و کردار و بافتخ و آنچه بدان فال نیک یا بد کرد
 و خط طحور جمع طحور و طحور جمع طحور بافتخ مرغیت و مرغ سفید و جمع آرد طحور بافتخ و تشدید
 با بسیار پرنده و نیز فهم برادر کار و لقب جعفر بن ابی طالب بر اسم آنکه و بهشت با آنکه طحور آن میکند و

نیز طیار بجای قنار آمده اما بمعنی فارسی است +

باب الطار مع الزار

طیار با کسر جانب کوه و شتر و گویان و بالفتح جاع کردن و پیری هر چیز طیار و بالفتح و بجای مهای کلبه بزرگ جاع است طیار با کسر و نوع طیار از با کسر علم جاسه معرب تریز و موضعی است که در آن جادهای خوب می باشند و جاسه که بر پا و نشاندن یافته و محله است بر دو باصفهان و شهری است با و الزار و بالفتح نیز آمده طیار بالفتح نیست چیزی و نور و قضا و بفتحین خوش خلق شدن بعد از بد خوئی و لباس فاخره پوشیدن طیار بالفتح ضنون و سفریه و ضفوس کردن طیار بالفتح پوشیدن و ضفوس و سفریه کنند

باب الطار مع اسین

طیار و اسین معرب و مرد و خوب صاحب جمال لغت شام و فقره درین بزرگتر قسم گیاه و در شسته باشد و نام شخصی است طیار طری که در آب و شراب و غیره طیار با کسر طیار و بالفتح طیار و نوع طیار طیار بالفتح سیاه و از پیر و با کسر گرگ و بفتحین شهری است بخراسان طیار و ریای بسیار آب طیار بالفتح جاع کردن بزین طیار با کسر اصل و نهایت در چیزی طیار با کسر کاف و صحیفه و کاف و کاف که نشسته او محو کرده باز نشسته باشد طیار و بفتحین نام شهری است که از میان در شسته اند و آخر در حکم اهل اسلام است و سکون را نیامده الا در شر طیار طیار بالضم و ضم با و لام شهری است بشام و شری بنو عرب یا آگاه شهر شام را طیار طیار بریادی همزه گویند و بعضی گفته اند که این کلمه رومی است و معنی آن بزبان رومی شهر طیار موس بالضم کج طیار بالفتح و تشدید سین طیار و طیار با کسر جمع طیار بالضم طیار بالفتح و تشدید سین ساکنه طیار طیار بالفتح و بعین جمله جاع کردن بزین طیار طیار با کسر و بعین جمله شیر گوار طیار طیار بالفتح جاع کردن و بفتحین چرک بدن و جاسه و بالفتح و کسر فاجر کین و پیا طیار طیار بالضم مردن طیار طیار بالفتح محو کردن و طیار طیار سیاه و آوردن چیزی چنانکه هست و در شستن نیانی وانی و افتن کسی را در زندان و با کسر کنند و رنگی که بسیار می زند از نهایت سرخی و همان طیار که مذکور شد و چرک جاسه و پوست را ن بیشتر که موی او رفته باشد و گرگه که موی او ریخته باشد طیار طیار با کسر و طیار و طیار بالضم در و غلو طیار طیار بالضم ناپدید شدن و کهنه شدن و محو کردن طیار طیار بالفتح ناپدید کردن و نشان چیزی بردن و طیار در و گردن و دور شدن و پلاک کردن

طایس نیا طایس با کسر مد و زبون طوس با کسر مد و زبون طوس
 وزیر پای بالیدن و بالضم و اوام و شهری است با کسر مد و زبون طوس
 بالفتح موصی است و شبی از شبهای محاق طایس بالضم و قطع و اوام مخفی است که در مدینه بود و اول او را
 طایس میگفتند چون علامت مخفی در کتب ظاهر شد او را طایس گفتند وادی گفت که ای اهل مدینه
 منظر خرمین و جبال با شیدا و امکن در میان شما هستم چون بهم برانید از غوغای این بلید و امان با شیدا
 زیرا که ما درین دریا آمده ایم انصار نامی کردی و چون مرا نزد حضرت رسول عجم وفات کرد و روزی که مرا
 از شیر بازگردانید نامه اول فوت شد و روزی که به بلوم رسیدم خلیفه ثانی کشته شد و روزی که خدا شادم خلیفه
 ثالث کشته شد و روزی که وفات من فرزند شاد خلیفه چهارم کشته گردید پس کیت شل من ازین جهت در عربیت
 خراب التی گشته پانچ میگونی شادم من طایس رفزی ازین حکایت فاقانی در شعر خود آورده است و در غیبت من آید
 بدام صوم آری چون زادین خشت در مرون پمید و کیت او ابو عبد النعمیم است چنانکه صاحب قاموس
 گفته است و صاحب معراج گوید نام او ابو عبد النعمیم است و این اصح است چنانکه تعری که از طایس نقل کرده بران
 دلالت دارد و مع ابنه عبد النعمیم نام طایس است که سیم

باب الطایر مع الطیور

طایس بالفتح مردم و هم چنین طیش طیش بالفتح تاریک شدن چشم طیش بالفتح کمری سبک و تخمین کمری
 و کشتن طیش بالفتح و تشدید شین طیش طیش بالفتح باران ریزه و باریدن طیش طیش بالفتح و انغم
 یاری است مانند زکام طیش طیش بالفتح نکاح و پیدی طوش سبکی عقل طیش طیش بالفتح برهم زدن کار
 و در هم شدن مرد و کار و برهم زدن آن بدست خود طیش طیش بالفتح سبکی سبک شدن و رفتن عقل طیش طیش
 و گشتن تیر از نشانه طیش طیش بالفتح و تشدید یا سبک و آنکه قصاید یک چیزند آشته باشد و سرگردان طیش طیش

باب الطایر مع الطیور

طایر مروت خدمت و ولی و دراز و شتر نر که برای گشتی است شده باشد طوطی بفتح طین و ادانی و تکی
 موی سرگان و کسر نادان طوطی مار و نمیه و دراز باشد و شیر و خرد و تشدید انحصار و ولی و شتر نر
 بی قرار برای گشتی طوطی با کسر نادان و دراز طوطی با انغم سخی و برانگیزه شدن نزد و وقت گشتی

باب الطایر مع الحیوان

طایر بالفتح درشت مردم که بران آفریده شده و نمونه و نوع از پرندگی در قالبی و مهر گردن هم زده مهر نادان

برآمد و کل دماند آن وساعت شیر دور افتن بسوا و کل و بر کردن مشک و نو و قادر شدن تیرا
 مردن و بالکسر جگر لون شدن آب و بری پیمانده بر جوی آب و نام جوی است و رنگ و میرک
 و بعضی بفتح بانیز آمده و عیب خستی و فتن زنگ شمشیر آن و رنگ اگر فتن آن میرکین شدن و کامل
 شدن و بالفتح و کسر با و درون است طالع با کسر سرشت مردم که زان شود و بالفتح و تشدید با کوزه گرد و شمشیر
 طالع بکسر سرشت و مهر زنده و فتن با انگشتری و هر چه بدان مگر کنند و فتن که بدان چارایان صدقا
 را نشان کنند و کسر بانیز آمده طالع نکاح کردن و فتن در شهر با طالع باضم آن آفتاب و جز آن
 دو است و افکار شدن و آمدن پیش کسی و غائب شدن بر آمدن و ندان کودکی و برین شکوفه خرمای
 و رسیدن بر زمین و بر آمدن بر کوزه و جز آن طالع بالفتح اندازه و مقدار و شکوفه تخمین از رخت
 خواب آید و بالکسر راز و اطلاع و وقوف بر چیزی و دیدار و نایب و کرانه و جانی که آفتاب از جای آید
 و برین دو معنی فتن نیز آمده و زمین پست و زمین که پشتهای خاک دارد و مار طالع با کسر بر چیزی طالع باضم
 جمع و بالفتح و تشدید لام اگر اراده کارهای بزرگ کند و مرکب امور عظیم گردد و کارهای آرموده باشد طالع
 کسر لام بر آید و جمع کاذب و تیری که در آن نشانه افتاده و نو و باصل طالع تخمین طالع بر و در هر که بنگام ولادت
 یا وقت سوال چیزی از افق نموده باشد و اول را طالع ولادت و ثانی را طالع مسکن گویند طالع پیش آن
 لشکر که بر آن خبر گرفتن زمین بیشتر و آن شود جمع طالع طمع بالفتح و فتن است و امید داشتن و مرض و فتن
 رسوم سیاه و علوفه لشکر و بالفتح و کسر سم و ضم آن مرد و مرض و طالع طمع بالفتح و تشدید بسم بسیار مرض
 طالع بالفتح فغان بردن و فراغ شدن علف در چراگاه و مقدار و زمان برنده و طالع فغان اسب نرم
 عنان طالع فغان بر دار

باب الطار مع الف

طالع بالفتح هم و هم که دل آفر و گیر و دست طحاف بالفتح ابر بلند و بجا و عمل نیز آمده و بالکسر
 و الفتح ابر تنگ که آسمان و راس آن توان دید طرف بالفتح چشم و مشیانه منفرد و جمع آمده و مگر استخوان
 و دو ستاره ایست که آنرا عین الاسد خوانند و آن نمری است از منازل قمر و باز گردانیدن چشم بر زمین
 و طالع نیز دل و جو افرد و کریم و نهایت هر چیز و نه طرف قومی است و برین و بالکسر کریم الطرفین از انسان
 و غیر آن و بر تقدیر اصل جمع اطراف بر تقدیر ثانی جمع طرف آمده و اسب گرامی و عجیب آن طرف مادر و
 پدر یا عجیب که مثل آن در نتایج محاسب نبود و مال نو و بالضم نیز آمده و گیاهی که هنوز در غلاف باشد
 آنکه میان او و جد بزرگ او پدر آن بسیار گذشته باشند و فتن که کرانه و گروسی از خیر و سود و کریم اطراف

جمع و اطراف الرطل پدر و برادران و اعمام و خویشیان اطراف بدن است و باید در اطراف زمین قرار
 و علما و اطراف الفداری نوعی است از انگور و بفتح و کسر هر دو که یک زن و یک است و رفیق قرار
 نبرد و ثابت نباشد و شتر که از چراگاهی بچراگاهی رود و بسکون بایز آمده و آنکه میان او و پدر
 بسیار گذشته باشد و نام موضعی است سی و شش میل از مدینه شتر طریف و طاروت مال نود و مردی
 که میان او و جد بزرگ پدران بسیار گذشته باشد و بیوه و حبس کن که غریب و مادر بود
 طراف با کسر خمیه از او میماند و آنچه از اطراف کشت گرفته شود و شرف و بزرگی و بالفتح و تشدید نام
 مردی است طریف اندک و نام تمام طریف بالفتح و تشدید فارسی چمانه تا طواف چمانه و آنچه
 و چمانه ماند بعد از دست کشیدن بر سر آن و موضعی است نزدیک کوفه و زمین بلند از زمین عرب
 و کرانه دریا و باب و پہلو طواف بالفتح و کسر سیاهی شب پری چمانه تا البها و آن آنچه در میان
 بماند بعد از دست کشیدن بر سر آن و بالضم سر طواف و آنچه زیادت آید از چمانه و بالفتح و تشدید
 طوافی که تا البها رسیده باشد و آبی که سبک و بلند بود و طواف کرانه و ذوق طواف
 بالفتح و فتحین در و باطل و فتحین و شش و شش و آسان از چغری و زیاده و فاضل از چغری
 طریف بالفتح و الفهم و فتحین و فتحین گردن و آنچه از گردن بندی و برآمده داشته باشد
 و کرانه ای دیوار که کشت فرو گرفته باشند و پوشش در سر آبی که از بنا پیش آمده باشد و از بالا
 و رگشته باشد و فتحین پستها و دوالها و سر کوه و تهمت و هتان و بالفتح و کسر نون که
 و شتم طواف بالفتح گردنیز گشتن و شتم گردن گویند و شکی چید که باو در آن دهند و با بکیر
 استوار نبرد چنانکه بصورت سطح استوار و هموار شود و بر آن سوار شوند و از آب بگذرند
 و غائط و رفتن بیرون برای قضای حاجت طواف بالفتح گردنیز گشتن و بالفتح و تشدید او
 محاذ که نیمی و مهربانی ندست کند و نام مردی است و بسیار طواف کننده طواف
 چشمان و خمیه که دامن او برداشته شود تا بیرون نظر کرده شود طواف بالفتح و فتحین
 گیاره بیست و زبون و با کسر پاره از هر چیز طواف بالفتح بر بلند طواف عس و گاوای
 که متصل بطرف خرم باشد و خانه مکان و طواف کننده و خیال که در خواب نباید و نام شهر
 چند از قبیله تفت و رودی زیر که در وقت طوفان بر آب میگردیدند با جبرئیل عم این
 شهر را بدست گرفته گردانید خدا طواف نموده بود با آنکه این شهر با شام بود و حق تعالی
 پیر عاصی ابراهیم از آنجا کنده و بر آورده بر زمین حجاز آورده طریف بالفتح و غضب و دیوانگی و

خیال که در خواب نباید و آمدن خیال خواب

باب الطاهر مع القاف

طابق نبائی که همیشه و کج سازند چون خواب و نوعی از جاها و طایلسان یا طایلسان بنبر و شهری است
 به جستانی و قلعه است بطایلسان که در اینجا ساکن بود محمد بن النعمان امامی که او را اهل سنه و شیطان الطاق
 و ابایه نسیم الطاق گویند و یکتا از فضل و جرات و بیرون آمدن که و پناه و میان هر دو و
 از کشتی طابق بفتح با و کسر آن شست بزرگ چخته و غصوی یا نیمه از بر و طرفی که در آن بان جز آن نیز
 معرب تا به طابق با کسر ششم که آن مرغان را شکا کنند و بار و رختی است و هر چیز که چسبد و ساقی
 از روز و کرده و موم و مغل و بالغ چسبد است به پهلوی و تحقیق نه و بفتح چری و پرده سر چری و آنچه مساوی
 و برابر چری باشد و روی زمین و آنچه بر و طعام خورد و قری از زبان یا میت سال و مردم و طایلسان
 که روی از آن هر دو و استخوان تنگ که میان دو میوند استخوان باشد و باران عام و اکثری از شب
 و روز و پشت و اندام زن و پس یکدیگر زاده از بره و کود و حال که قول تعالی لتركبن طبقا عن طبق
 یعنی سوار خیمه شد و زینت است بجای از حال دیگر و مبتدا طبق شگ اشته و نبات طبق خیمه و ابلای
 زاده طبق با کسر موافق کردن و و چیز را با هم و طبقا قی که بعضی بر بعضی باشند قال الله تعالی
 خلق سبع سموات طباقا و ما نفهم تشدید و درختی است که در کوستان که مظهره میشود و نافع مسموم و امراض
 دیگر طایلق یا بعد از طایلسان و بعد از طایلسان به شب آینده و ستاره صبح بعضی طایلق را
 گفته اند و زنی و شتر و ده که بعد شتهای نر و شتر هر سیده باشد و نام پس از شتر بن عبد الشمس که نبات طایلق
 که در عرب سخن ضرب اشته شده اند بدان منسوب اند طایلق با هم شب آمدن و کشتی کردن نر و ماده
 طایلق جانه گفته و اشرف و اقوان قوم و گروهی از آن قال الله تعالی کن طایلق قد و آهی و قاف خفاقه
 طایلق با فتح زدن یا زدن به طایلق و کشتن و سنگ زدن کاهن بر کاهن و جدال کردن بشیر و چربان
 بدان تا از هم جدا شود و کشتی گرفتن نر و ماده و شب آمدن و سخن کاهن بنیه و بشیر و وقت خال زدن
 و آب نمی نر و سستی عقل و رای و آبی که در آن ستوران در آیند و بول کنند و زنی که در جماع قوی
 باشد و آواز و نغمه ساز و مود و جز آن و کسر فیت و فریبی و پیو و بالفهم و لغتین را بهما جمع طریق و لغتین
 نور و و شگ و سستی زانوی شتر و کجی ساق آن و بودن بعضی پرهای مرغ یا لاسه پرهای
 دیگر و بول کردن ستور در آب استاده و دامله صیار و نشانههای پاسته شتر و یکدیگر و
 و معنی جمع طایلق است لغتین و آبگیر است بیابان و نام آبی است و بالفهم و فتح را خطما و لغتین

بر کمان باشند جمع طرقة بالفم طارق بالکسر آهنی که پهن کرده شود بعد از آن گرد ساخته شود و در آن
آن از آن سازند و دوالی که بدان نعل و وزند و چرم نعل و پاره از نعل که بر موزه زنند و برین
از پوست به مقدار سپر و آنرا بر سپر چسبند و بالفم و تشدید را کاهنان طسوق بالفتح میانه است و
خارجی که بر زمین مقرر کنند و کسر طاق که اهل بغداد بدان تکلم میکنند خطاست طفق بالفتح و طقوق بالفم
نزدیک شدن و شروع کردن و بموضع ماندن و بدینجا تقسیم شدن طوق بالفتح آواز سنگ بالکسر
و نوح که بر کمانه جوی کشند طلق بالفتح آهنگ و سنگ شکاری و ناله بر مار کرده و روز و شب متعل در دره
که در حسین زمان را چیده است شود و سنگی است سفید براق که آرا ابرک گویند و بر
ملک و چون بر چرخ میماند آتش آرا نسوزد و اگر حل گردد و مانند آب شود و اگر سیاه باشد چنانچه گفتند
من علی الطلق استغنی عن الخلق و بالکسر نیز آمده و بعضی گفته اند که انصیح فتح لام است اگر چه شبهه
سکون لام است و بالکسر طلال در مانده و برآمده از چرخ در دود و پالان شتر و شرم که گیاهی است
شیره و از قابل یا گیاهی است که در رنگها بکار دارند و نصیب تک ستور و بالفم و انصیح آنگاه بنده
نداشته باشد و نصبتین شتر و ناله بی پای بند و نصبتین تک سپ و بنده از پوست خام و بر دود دست بکار
باب بردن شتر و نصیب و حصه طلق الوجه هر سه حرکت و فتح لام و کسر لام و طلق الوجه کشاده روی
و خندان و طلق الیدین بالفتح و نصبتین کشاده دست و جوانمرد و طلق اللسان بالفتح و اکس طلق اللسان
کشاده زبان و نصیح لسان طلق بالفتح و نصبتین و بالفم و فتح لام و بالفم و کسر لام زبان نیز طلاق
را باشند زن از قید نکاح طالق زن را باشد از قید و ناله و بر مار کرده و بخرطاق بالفم تشدید و لام فتوح
جمع طلیق را باشد از بند و بر مار کرده طوق بالفتح و فتح و طاق و توانائی و گردن بند و نصیر و طلقه و
هر چه مدور بوده باشد و گرد خیزی در آمده باشد طوارق زمان کاهنده و حوادث زمانه که شب فرو آید

باب الطامع اللام

طبل نقاره که می نوازند و آنرا یک طرف پوست می گیرند و گاهی دو طرف نیز می گیرند اخطال و طبل
جمع و آفریدگان و مردم و خراج و جامه بینی و مصری که در آن صورت طبل می باشد طبلان بالفتح
و تشدید یا نقاره زن طحال بالکسر سپر زدن نام سنگی است و بموضع است و بالفم بسیار می است
که در سپر زدن می رسد محمل بالفتح رسیدن چیزی سپر زدن و بفتح حائز آمده و نصبتین نیز گشتند
آماس کردن سپر زدن و تپانیدن و بوی گرفتن آب و تیره رنگ و خاکستری رنگ شدن بالفم

و کسر هاء فیهناک و چو سما و طریال با کسر شاره و علامتی که بنا کنند و پهنای عالی و سپارده از
 کوه و سنگ بلند و بزرگ که از کوه پیش آمده و برآمده باشد و دیوار و دواز و بلند و چینه بالا بین
 دیوار و طریال الشام صومعه ای ملک شام طسلس بالفتح و خشدن و خشدن سراب و صحرای آب
 روان بر روی زمین طسلس قدح کردن و در نسب کسی طاعل تیر راست طسلس بالفتح نازک و تازه
 از هر چیزی و با کسر خروار هر چیز یا نوزاده از مردم و حیوان جمع و مفرد آمده و در آمدن تاریکی شب میل کردن
 آفتاب بغروب و بر آمدن آفتاب پسرخ یا کل شدن آن بوقت غروب و بختین آخر روز بعد از نماز و مگر در
 پاشت و تاریکی و رسیدن خاک و گرد خانه را طسلس بالفتح و کسر فاء تیره و در که در عرض باشد و کسی
 است بیکه و بالضم و فتح فاشا عرونی که ناخوانده به صفا می میرفت و او را طسلس الاعراس و طسلس العرائس گفته می
 طسلس غسوب است بدان طسلس بالضم و الفتح گل خشک طسلس بالفتح و تشدید لام باران ریزه و ضعیف و تری
 تپن و طسلس بالکسر طسلس بالکسر فتح لام جمع و چیزی خوب و شکفت آرنده از شب آب شکر و غیر آن
 شیر دهنده و مرد و کالان ساکن و جبهه و کینه تیره آمده و کم شدن شیر ناته و بضم نیز آمده و کم کردن حق کسی است
 ماندن شتر و تر شدن زمین از شبنم و تر کردن شبنم زمین را و باطل و بدر کردن خون و بالضم شتر و خون طسلس
 بفتحین شخص هر چیزی و نشان فاند و ساری ویران شده که بجای مانده باشد اطلال و طول جمع طسلس کینه و
 صیری که از برگ خرا و جز آن یانته باشد طسلس بالفتح خلق عالم و آفریدگان و سخت راندن ستور و بافتن
 حیر و رشتن و ران کردن و بزرگ کردن جامه و پهن کردن آن پطلمه دان با کسر حیر است
 که بدان نان پهن کنند و آلوده شدن تیر نخ و آلوده شدن هر چیز نخ و یا بر دهن یا بقیر و با کسر
 مرد و بیکه که از بد کردن پاک ندارد و آب تیره و جامه سبز رنگ و گلیم سیاه و هر چیز سیاه و گردن بند
 نادران و نیمه دوز و بدکار و جامه کهنه و گرد رنگ تیره رنگ که رنگش بسیار بیاض باشد طسلس بالفتح
 و کسر سیم جمل بز خانه و نر و ماده و صغیری و لایم یک عرض و یکایک پهن و گردن بند و بالضم و فتح
 سیم برشته از جامه طسلس و طسلس بالفتح هر دو همی است بمصر طول بالضم و رازی و دراز است
 و بالفتح نیست نهاده و فتنه فنی کردن بر کس و غالب آمدن و فصل نیست و فراخی و توانگری
 و قدرت و بختین و رازی در لب بالا نیز شتر و با کسر فتح و او رستی که بدان پاسه چار باشد
 و رستن و راز که ستور را بدان بندند و سر و دهن که بچرد و بالضم و فتح و او چیز ناسه و راز و بالضم
 و تشدید و او مرغی آبی است دراز طسلس دراز طسلس بالکسر جمع و نام صحرای است از جو
 شعر طسلس طسلس بالفتح درنگ و عمر و بالضم و راز و بالضم و تشدید و او بسیار دراز طسلس

فانده و فزونی و توانائی و تونگری و فراخی طحل بالفتح و بفتحین بدو شدن آب با نفم و کسر با
آب بدو و بفتحین طاهل طهل بالفتح جسم زشت خلقت وزن نازک و پیرس که چون بدوست
رساند جسم داشته باشد طلیل بالفتح سراب و باد و باد سخت و غبار و شب تاریک بسیار از غیر

باب الطار مع ایسم

طلم بالفتح و فارجه کبر کردن طحوم بالفتح جد و در اطراف زمین مراد و طحوم طرم بالک و بالفتح
سکه او عسل و بالفتح کانون آتش و درختی است و بفتحین زوان شدن شعله از نشان طحیم بالکسر
فتح الیاء بر سر و عسل طحیم بالفتح قبیلۀ از عادی و ناپدید شدن راه و خزان و ناپدید کردن و بفتحین
تا گوار شدن و گره و غبار و تاریکی طحوم بالفتح ناپدید شدن طحاحم گندم و هر غیر خوردنی طحیم طحیم
بالفتح خوردن و خشدن و ششامی طعام و آنچه بدان اشتها شود و ویژه طعام و شراب از علایق و دبار
و بالفتح خوردنی و بالفتح و کسر عین خورنده و خشنده و آنکه در غرض مال خوش داشته باشد و خشن
طاحم طعام بالفتح مردم فرومایه و مرنجان زبون طحیم بفتحین دریا و آب بسیار طحیم بالفتح فوای که بر آتش
تان بگسترند و بفتحین برک و ندان که از ناکردن مسواک بکمرسد طحیم بالفتح و تشدید یکم بسیار شدن آن
و بر کردن طرف و بنگ گرفتن چاه و بسیار شدن چیز و بریدن مو و گره زدن و تافتن مو و بر درخت بودن
مرغ و بدین معانی آمده طوم و بنگ شدن و بر روی زمین رفتن و بالکسر آب و گیاهی که بر آب بود و آب
او را بر روی انداخته و دریا و صحرای بسیار و زیرک و شگفت و آنچه از شگفت آید و شتر مرغ و اسب
نیک تیز و طحیم سبک شدن و نرم دیدن و اسب نیک تیز و طحیم بالفتح میان دریا
طحیم بکسر هر دو ظاهر و غیر فصیح که زانش در است نباشد طحیم بالفتح مجبول بودن و مخلوق شدن چیزی
و نیک بودن کار کسی

باب الطار مع النون

طحین بر سه حرکت جمع کثیر و بفتحین نیز آمده و بالفتح طنبور یا عود و بالفتح و بفتحین زیرک شدن و زیرک
و بالفتح مردم و آتش پالو شدن تا تیره و بالفتح و کسر بازیرک و بالفتح و فتح با بازیرک ایست خفته که بنیاد
و بدان که گسار و درند را آشکار کنند و بالکسر و فتح بازیرک یا جمع طنبه یا کسر طابن زیرک طابون
جائیکه آتش لگا دارند تا تیره و طابن و طحیم طحیم معرب تا به طحین بالفتح بریان کردن طحین بالفتح
آرد کردن و گره شدن مار و بالکسر آرد و بالفتح و فتح کاه و جانوری است خرد طحون بالفتح مقدار صید
از نفم و آشکار عظیم و جنگ و شتر بسیار طحان بالفتح و تشدید جان ایشان طحون بالفتح جامه ز طحان

بالفتح رئیس شریف طراخنه جمع و این لغت در اصل خراسانی است طراخون بالفتح گیاه است معروف
 کبرخ ایشهاے او عاقر قرع است طلعن بالفتح نیزه زدن و قلع و عیب کردن کسی و در بیان رفتن نیزه
 سیر کردن و همان کشیدن است را تا نیزه و طلعین نیزه زده شده و طلعن کرده و هم چنین طلعون طراخون
 نیزه زننده و طلعن کننده طاعون و با و مرکب طوعین جمع طلعن بالفتح مرکب و نیزه طلعیان بالضم
 از حد و در گذشتن و همچنین طعون بالضم طالقان بالفتح نام شهری است میان بخ و مرو و شهر است میان
 قزوین و ابر و از اینجا است صاحب اسماعیل بن عبّاد طلعن بالفتح ساکن و آرمیده و همچنین طلعین طلعون
 بالضم جمع طلعین با کسر و تشدیدیم شهر است بر و م طلعین بانگ مگس و آواز دشت و طاس و آواز
 کوس و مانند آن طلعن بالفتح و تشدید نون رطب سرخ بسیار شیرین و مردن و آواز کردن مگس و
 و کوس و جز آن بالضم بدن انسان و غیر آن و سر بار میان دو تنگ بار و دشته پیوسته بهر طنه واحد
 طواحن دندانهای بزرگ پس که طعام بدان ساییده شود و آنرا بقاری می آید و دندان گویند طوقان
 بالفتح گوچری گشتن و بالضم باران سخت و آب که از زمین بر آید و همه را غرق کند و مردن و کشتن و بیل
 غرق کننده و هر چیز که بسیار و غالب باشد و همه را فرو گیرد طهران با کسر و بیست با صفهان و بیست
 طین با کسر گل طیان بالفتح و تشدید یا لگلا در گرسنه طیران بفتحین بریدن طیلسان بالفتح
 و بهر چه حرکت لام و مشهور فتح است بامه است که بردوش می اندازند معرب تا لسان و طیلین خرف
 الف و نون نیز آمده طیلانسه جمع و طیلسان یکی است بزرگ در نواحی میلم

باب الطار مع الواو

طیعو بالفتح خواندن طحو بالفتح بگستردن و بدار کشیدن و رفتن و دور شدن و هلاک شدن و بپاشیدن
 چپ فتن و بر روی انداختن کسی را طرو آمدن از جای و در ططو بالفتح و بالضم و تشدید و او بر
 سر آب بر آمدن چیزی و برگ بالاس درخت ظاهر شدن و سخت دیدن آن و بسبب رفتن آن بر روی
 زمین و درون و داخل شدن در کاری طلو بالفتح آموبره که نوزاده باشد و بالفتح و تشدید و او در شط
 و در آب طمو بالفتح دراز شدن گیاه و بر آمدن رود و بر شدن آب و یا طمو بالفتح و بالضم و تشدید
 و او گوشت پختن و بریان کردن و رفتن و کار کردن

باب الطار مع الیا

طیسی با کسر الضم پستان بهائم و بماع طری به تشدید تازه طاری خود آیند از جانی و ظاهر شوند

بر کسی ناگاه طریانی غیر مکرر بسته شود که از کجا آمده طامعی از خود گذرنده طفیلی آنکه ناخوانده به مهمانی رُو
منسوب به طفیل و بیان آن گذشت طمی همان طمو که گذشت طامی آب بسیار که از کنار در گذرد و دوریاتی
طامی طباخ طمی به تشدید یا بچیدن و نور و نیت موضعی که مقدار آن در انداختن و پیچیده و گرسنه

باب الظار مع الالف

ظهار بالکسر آمیزان جمع طمی طار فاء بالضم و فتح رازیرکان جمع طریف طر یا بالفتح جالوی
ست چون گر بگوید گنده دار و ظهار بالفتح شب تاریک و تاریکی خطمی بالکسر و تیره در آخر
تشنگی و درت سنان و آب خوردن شتر ظهار بفتح تین شسته شدن ظهار بالکسر تشنگان جمع طمان

باب الظار مع الباء

طاب بالفتح و سکون همزه با تک و فریاد و کد خدا شدن و ستم کردن و آواز بر نر پیغام ست شدن
و کسی که خواهر زن کسی در خانه داشته باشد و آنرا اسلف آن کسی می گویند و بدین معنی بالفتح نیز آمده
بطی طاب بفتح پ و د و ظاد و ز و عیب و آنکه که در ملک شخم میشود و طرب بالفتح و کسر را کوه فراخ
یا کوه خرد و زمین پشتی که بلند برآمده باشد طراب جمع و بختیدن و تشدید یا کوتاه سطر بر گوشت طرب
بالکسر تیغ درخت طنبوب بالضم نهایت استخوان ساق و استخوان ساق و سبب که در سوراخ نیزه که در اینجا
سنان را پیوند کنند ده باشند *

باب الظار مع التاء

طیبه بالفتح آموی ماده و فح زن و فح غیر آن و انبان و انبان خود و حم وادی طیبه بالضم و فتح با سبب که تیر
و دم شمشیر و سنان طرافه بالفتح زیر کشیدن طعنه بوزن سفینه مودج و زنی که در مودج باشد طیا
و اطعان و طعن و طعن جمع طفره بالفتح ناعنه طلمته بالضم تاریکی ظلمات بالضم و فتح لام و سکون آن
جمع و ظلمات ثلثه ظلمت شکم و رحم و نیمه و بعضی گفته اند ظلمت شکم و رحم و پشت ظلمه بالضم و تشدید لام
سایه بانی و انچه سایه کند و هر چه بدان از حرارت و برودت پناه ببرد چون صدف و جز آن و ابر که سایه
افکند ظهاره بالکسر ابره در روی بامه خلاف بطایه و بالفتح قوی پشت شدن طمیره نیم روز گرم
ظاهره چشم بیرون آمده و چشمه که آب او نیم روز خورند و آب و رآوردن شتر در وقت نیم روز
و شتر ماده قوی پشت طهره بالکسر یاری کرد و بختیدن و بخت و تناع خانه و مردم خانه *

باب الظار مع الراء

طار بالفتح و سکون همزه دایه گرفتن بر آب طفل و مهربان شدن طرم بالکسر و سکون همزه دایه مهربان

باب الطاهر مع الحسين

باب الطاهر مع الفاسد

طرف بالفتح از یکی به نزدیک شدن و آن ندیده و آن جنب گذارند طراف نزدیک و فوش طبع طراف
بالضم و تشدید را و تشدید آن نزدیک طاعت بالفتح و تشدید فاعلستن و فرام آوردن با ای شتر
و گران کینه و زندگانی نادرش طاعت بالکسر هم شگافه چون سم پ دگاد و گوسفند و مانند آن
و حاجت و شایسته در فشار و جز آن و بالفتح باطل و خون بدر و فتح لام نیز آمده و برسم زدن و بالضم و تشدید
نیز ای شتر و تشدید میشت و فتح اول و کسر دوم جای بلند از آب و گل طلیف بر حال و غوار و کج

درخت و ناهموار و کار سخت و دشوار و سختی و بیخ کردن و پذیرایگان

باب الطار مع اللام

طل بالکسر و تشدید لام سایه و نیال و نمونین و جبران و پاره از شب اول جوانی و شربت گرا و پیکه آفتاب را پسو شد و پناه و تار یکی شب یا آنکه طل سایه اول روز باشد و فی سایه آخر و ظلال و ظلال جمع و معنی بیشتر نیز آمده طلیل سایه دائم و جا سایه دار و آخر سایه انداز و غیره و امواج و دریا ظلال بالفتح سایه و جاسی سایه و اطلال بالضم و فتح لام سایه بانها و ابر که سایه کنند و فحتمین آب نیر و رختان که آفتاب بر آن نشاء

الطاول بالضم سایه کردن

باب الطار مع المیم

طلیم بالضم و الفتح شتم کردن و سخت زیاده شدن آب چنانکه از کنار دریا گذرد و کم کردن حق کسی که از اشتن چیز دیگر محک و کندن زمین غیر موضع کندن و کشتن شتر بغیر بیماری و خوردن شیر از مشک پیش از آنکه باشد شود و کشتن کردن غیر مایه و بالفتح آب و صفا و سفیدی دندان و رین و اول هر چیز و فحتمین تاریک شدن شب و شخص و کوه و بالکسر و فتح لام وادی است طلام بالفتح تاریکی اول شب طلام شتر مرغ و شتم کره دگر شده و شیرینی که ماست نشاء و باشد و خوده شود و خالی که از چاه فته باشد طلام شتم گار

باب الطار مع النون

ظربان بالکسر و الفتح و لفتح طار و کسر را با نوری است مانند گربه بنایت بدو و چون در جاسه بگردد بوی آن نرود و تا کشته شدن طعن بالفتح و فحتمین بسر کردن و رفتن بجای طاعن سافر طعائن بود و جها و زمانی که در مروج نشین طعون بالفتح شتری که بر آن بار بردارند و بروج بر آن کنند طعان بالکسر لاسنی که بار مبرود بدان بند طعمان بالفتح و مدغره نشسته طنون بالفتح مرد بدگمان و مرد ضعیف کم حیل و چاه که معلوم نشود که آب در آن هست یا نه چاه کم آب و دومی که معلوم نشود که چاهش را کرده یا نکرده ططن بالفتح و تشدید نون تهمت نهادن و گمان بردن و یقین داشتن و گمان و یقین ططنین تهمت نموده شده ططن به تشدید نون مرد بدگمان و تهمت نموده طهران بالضم طرفه کوه ترین برای مرغ طیان بالفتح و تشدید یا یا سین و شتی و انکسین و گیسیت که برگ آن چرمها را باعث کنند

باب الطار مع الیسار

طبی بالفتح ابو طهر بالکسر شتر آماده برای حاجت و کاری پس پشت انداخته و فراموش کرده

باب العین مع الالف

عجب با کسر بار و گرانی از هر چیز و تنگ بار و مانند فتح نیز آمده و بافتح روشن افتاب آمده گرد
 سار و سافتن و آفتن بوی خوش و سافتنی و آما دگی لشکر کردن و پاک داشتن عجا و بافتح و الما و الما
 است پیشین معروف که آنرا عرب پوشند و نادان گران ناگوار عبتی باضم خوشنودی و رضا و عجا
 بافتح تنگ و بی زبان عدوی بافتح آنچه سرایت کند از کرد جز آن و تباهی و فساد کردن و باضم ستم
 کردن عدوی باکسر نایب و بیگانگان و مسافران و هر چه بی که میان دو چوب باشد و سنگ تنگ که بدان
 چیز را پوشند و باضم و الکسر دشمنان عدا بافتح دراز و پنهانی هر چیزی و دوری و شغلی که تراز
 چیزی باز دارد و سنگ تنگ که بدان چیز را پوشند و باکسر و صید را در پی یکدیگر کردن و از آفتن
 عذر می باضم معذور و آفتن و عذر خواستن عذر را بافتح زن و دوشیزه عذری بافتح و فتح را
 و کسر آن جمع و در سوران نکرده و برن سنبله باجوزا و مدینه مشرفه و موضعی است نزدیک دمشق
 و دومی است بشام عمار بافتح صحابی بی درخت و گیاه که هیچ چیز در آن نتوان پناه برد و عری باکسر
 نایب و آنکه اهتمام بکاری نداشته باشد عمار بافتح عرب خالص عرایا بافتح و زنتا و خرا که
 بخاریت به شخصه محتاج داده شود تا میوه از براسه خود صرف نماید عرقا باضم و فتح را نشاندگان
 جمع عارف عمار بافتح صبر کردن و در آن استقامت و زریدن و شکایت کردن عری باضم و
 تشدید زامونش اعز و معنی عزیز نیز آمده و نام تنبی است و آن درختی بود که قبله غطفان او را
 بستند و نزدیک آن خانه ساخته بودند حضرت پیغمبر محمد بن ولید را فرستاد که آن خانه را
 شکست و آن درخت را سوخت عسلی الفتحین امید و نزدیک است که چنین شود و عشا باکسر اول
 مارکی و از مغرب تا نماز نختن یا از زوال آفتاب تا طلوع فجر و عشا بن نماز مغرب نختن و بافتح
 طعام وقت نختن و بی همزه شب کوری و روز کوری را نیز گویند عوام بافتح ناکه که پیش
 خود را به بنید تیار یکی عشا را و عشا را و روز و نهم محرم یا نهم عشا را باضم و فتح پیشین
 ناکه ده ماهه آفتن عصا بافتح عجبی که بدست گیرند و نام سپی است و جماعتی از اهل اسلام وقت
 العصا مخالفت با اهل اسلام و معجزان و استخوان ساق عطا و اودن و بخشیدن و دوش
 و بخش عطا یا بخششها جمع علیه عفا را بافتح ملاک شدن و ناپیدا شدن نشان و ناک و
 سفید می بر عاقه چشم و باکسر بیشتر مرغ که بسیار شده باشد و دومی و رانه عفتی باضم
 آن سرا و جزای که در دایم چیزی عفا را باضم و فتح قاف خردندان عفا بافتح
 زنی که لب بالاین او تنگ گشته باشد و باضم و فتح لام و نایان عفا را بافتح بلند

و نام مردیت و نوعیت بنام علیا بر بالفتح آسمان و سر کوه و بای بلند و هر فرس که باشد از غیر
و کار و کردار عالی علیا بالضم بلند تر است علیا بالضم چیزای بلند و شهرت بنامه وادی
القرنی و نوعیت بد را عطفان است الفتحین رقتن نیای چشم و دل عمار گرایی و سینه و ابر بلند
و ابر بطبر و عایط و ابر تک و ابر بار نده و ابر سیاه و ابر سینه و ابری که باران اور سینه باشد عجمیا
بر شبیه یکی و غیر پوشیده عتقا نزن و راز کردن و سیم رخ و حتی و بلا عتقا بالفتح رخ و شفت
عجوا بالضم با ناک سگ و روباه و آهو و بالفتح و تشدید و ادسکه که فریاد بسیار کند و بی غم و نیز آمده و
و منری است از نازل قمر و آن پنج یا چهار کوب است و شتر پیر علیا مرزن خوب چشم و ماده گاو و شتر
و سبزه و شکلی که نزدیک باره شدن باشد عجمیا در دبه و رمان و مانده شدن از کار و دراز شدن گیاه

باب العین مع الباء

عجب بالفتح و تشدید بایی و پری خوردن و بدان پری خوردن آب بالضم استین عجب بالضم
برگ درخت فرما و عظم سل و پری و بسیاری و بلند می آب اول بر چیز و بالفتح و کسر بای آخر بر وزن تظا
اسم است بعضی امین بدان پری آب بخور عجب بالفتح بر دو عین بامه صوف و شتر و جامه فراخ و کسوت
نرم و مرد و راز و بز گوشتی و نام نمی است و نام مردیت عجب بالضم مرد و راز عجب بالفتحین حب کالنج و
عجب الشعلب و عجبین آبهای منده نق یعنی همچنان عجب بالفتح شتر کردن و علامت کردن و بالکسر بسیار
عتاب کننده و بفتحین میان انگشت سبابه و وسطی یا میان وسطی و بصر و سختی و کار ناپسندیده و فساد
و چوبه که بر روی ساز و بعضی گذارند و از اجناس با جانب سر و بکشند و درشتی و بطبری زمین و استا
جمع عتبه عتاب بالکسر علامت کردن و شتر کردن و ناز کردن و بالفتح و تشدید تا نام مردیت عجب
بالفتح بر قبایه زمین عجب بالفتح پنج دم و ت و یک و پایان و آنجا که عجب جمع و قبایه است و بالضم حنین
بینی و کبر و مردمی که شگفت آید او را شگفت بر خاست کردن بزنان شگفت آید زنان در شگفت و بر خاست
یا او و فتح و کسر نیز آمده و شگفت و غریب آمدن چیزه اعجاب جمع و بدین معنی بفتحین نیز آمده
چنانکه مشهور است عجب کار شگفت و چیز غریب و بدین معنی عجب جمع عجب بالضم شگفت
و بر تشدید چشم بسیار شگفت عذاب بالفتح ریگ تنگ یا طرف تنگ از ریگ غده و یک
بالفتح ریگ بسیار عذاب بالفتح خوردنی و نوشیدنی خوش و گوارا و خوردن چیزه از غایت تشنگی
و باز در شستن و دور کردن و گذارستن و درختی است و بفتحین غشاک و آنچه از رحم پس از زادن
فرزند بر آید و درختی است و رشته که بدان تر از و بر و از و طرف هر چیز و طرف تعیب شتر

بوست آوینان پس بالان شتر و اندیش عذبه و بالفتح و کسر زال معجز آبی که بسری بر سرش جمع شود و آنرا
 اندک عوکل گویند عاقوب و عذاب بالفتح شورالتیاده که از غایت تشنگی آب علف نخورد و آنکه عیال
 و و آسمان پرده و ماکل نباشد عذیب بالضم نام آبی است عذاب بالفتح شکفته کردن و بالفتح و تشنگی زال
 نام آبی است عرب بالفتح نشاط و بفتح را نیز آمده و تازه شدن گیس و جراحت و بالکسر گیاه خشک و
 بفتح تن تباو شدن معده و آب بسیار صافی و کسر را نیز آمده و نامیده است بمدینه و باقی ماندن نشان
 جراحت بعد از به شدن بالضم و بفتح تن تباو شدن نامزدی یا مردی که در شهر باشند و اعراب آنرا که در بادیه ساکن
 باشند و عرب عاریه و عیال فاضل و صیغ محروب بالفتح زنی که شوهر را دوست میدارد و وفند
 روی باشد و زنی که شوهر را دوست دارد و عرب بفتح تن جمع عریب بالضم فتح را الصنیه
 عرب و بالفتح و کسر را نام مردی و نام آبی است عراب بالکسر اسپان و شتران تازی طلاف
 بزغون و بخی عرقوب بالضم بے سطر بالای باشند انسان فی سهر و پای ستور که بنرله زرافه
 در هر دو دست او و بخی و بجمیده گے و او می و ساق مرغ تنگ خوار که آن مرغ را قفا گویند راه تنگ
 در کوه و بخی کوه و کار بزرگ و دشوار و دانستن و شناختن حجت و دلیل و مهله و بهانه و نام
 آبی است و نام مردی است از عیال که پدر مرغ و فلف و عده در عرب مشهور است ازین
 جهت و عده های نام است را سوا عید عرقوب گویند و فلف و عده او را برادر مشهور است
 و در کتب مسطور عرقب بفتح تن مردی زن عرب زن بی شوهر عراب بالضم جمع مرد و عازب
 آب و گیاه و مرد و دست و کوبه است عجب بالفتح کرایه دادن محل جهت گشتی و بر جستن
 زیر پاد و آب بنی نر و نسل و اولاد و عصب استخوان و دم یا بامی رشتن سوی و دم و ظاهر
 قدیم و پر دراز و شاخ فرما بار یک و راست که برگ از دور کرده باشند یا آنکه برگ نیاورده
 باشند و آنکه برگ بزرگ برآمده باشند از اسفوت گویند و شکاف کوه و نام مردی عصاب بالکسر
 موضعی است نزدیک مکه منظمه عشب بالضم گیاه تر و بفتح تن خشک شدن و عیال عشب عیالی که
 در آن خرو نباشد عاشب شهر گیاه ناک و شتر گیاه خوار عصب بالفتح عصا به بر سر بستن
 و چیدن و داغ کردن و استوار بستن و فراهم کردن شاخهای درخت بعد از آن چنری زدن
 تا برگهای آن بریزد و سخت بستن فایده بزرگ و کوفت تاب کشیدن بفتند و نوعی
 از جامه پرو و سنجاب سرن که در قوس سال پیدا میشود و سرن شدن کناره آسمان و سنجاب
 را نهان شتر ماده تا شیر بسیار دهد و مرکب شدن دندان از خیار و مانند آن و گردن شتر

در سیدن و گرفتن و قبض کردن چیز را و خشک شدن آب در زمین و لازم شدن بخرم و ساسکن
 کردن لام مفاعلن در بحر و افر و نقل کردن آن بسوی مفاعلن و بسیار به شدن گوشت و لغتین
 پیا جمع عصبه و برگزیده های قوم و درخت بلال و بدیع معنی الفتح و هم نیز آمده عصبه شش بار و دوما
 پیچیده و بریان کرده عصبه بالفتح بریدن و دشنام دادن و شکسته شدن گردانیدن بر او و شمشیر
 زدن و نیزه زدن و گرفتن و برگشتن و ضعیف کردن کسی را و شمشیر و مر و نیز زبان
 و جوان سبک سر و بجه گاو که شاخ او دیر به باشد و لغتین شکسته شدن گوشت
 و بریده گوش شدن ناقه غصوب و مغصوبه باضم نیز زبان شدن عطب باضم و لغتین مینه
 و بالفتح زبانه و نازکی و تخمین عطب و لغتین هلاک شدن و هلاک عطب بالفتح جنبانیدن مرغ
 دم خود را بقتاب و لازم شدن به چیز و صبر کردن بر آن و هم چنین غطوب و بر بال خود آویختن
 نمودن و ایستادن و خشک شدن پوست و سطر شدن دست در کار و لغتین فریه شدن عصبه
 بالفتح رفتار و روش ستودیدان رفتار لغتین و سر زنده و فرزند زاده و زده بر کمان یافتن
 از پیله و پیله بر چیز عجمین و پس چیز آمدن و نام کسی شدن و بر پاشنه زدن و باضم
 و لغتین پایان کار و عاقبت و لغتین پیله که از آن پله کمان و دو و باسه سازند و بالفتح
 و کسرتان فرزند و فرزند زاده و پاشنه عاقبت هر چه پس چیز آید و آنکه نیابت پیشوا
 و سردار قوم کند بعد از او و کسی که نام کسی باشد و غیر و نامی از نامای حضرت رسول
 عم زیرا که آخر همه دنیا بوده عصاب با کسر شکسته کردن و باضم مرغ شکسته سیاه معروف و
 شک برآمده در میان پاه که دورا بدر و شک بزرگ برآمده از طرف کوه مانند نزد بان
 و جوی آب که از اینجا آب بخوض رود و سنگی که بر آن آب و میده ایت و آب خوراند و پشت
 و بر چیز باند که بسیار بلند نباشد و رایت حضرت رسول عم و چیز است که در قوائم چار بایان
 و شاره میده بصورت که از عقاب آسمان گویند و ریسان کو یک که در سوراخ معلقه گوشوار کنند
 عقرب کز دم و دو ال نعل و دو الی که بدان پاروم چار پا و زمین استوار کنند و بر حرات
 در آسمان و نام اسپ است عصار بجمع عقرب و سخن جنینها و خجیاد شدت و جوی را عکب بالفتح
 گرد و غبار سبک و شاد و خشن و رفتار و لغتین سبکی لب و ذوق و نزدیکی انگشتان پا و بالسه
 و فتح کاف و تشدید یا کوتاه جسم و سرکش و تهر و از جن و انس آنکه مادر او شوهر دیگر داشته باشد و نام
 زندان بان نعمان بن منذر که کب جمع کثیر عکاب بالفهم مد و بالفتح گرد و عکوب بالفهم مد

نوعت
 باون و جوشیدن دیگر و جمع عاکب نیز آمده و بافتح گرد و غبار علب بافتح نشان نشان کردن
 و از کبودن قبضه شمشیر به پی کردن شتر و سخت شدن گوشت و باکسر مروی که اسید پیروزان
 ان داشت و جانی که اگر همیشه باران و ران بنابر دو پیزی نه برود و بافتح نیز آمده و جانی
 ن درخت کنار علوب جمع و پختن نوعی از بیماری شتر که در اعصاب گردن می شود و سختی و درستی
 پر بوی گوشت بعد از اشتداد آن و رخسار دم شمشیر و بافتح و کسر لام پیوسته سخت و درخت
 سوسمار و بزرگویی و جز آن که پیر باشد عجب باکسر و فتح نون انگور و شراب عصاب
 فغوریز که پیوسته و کوهی است در راه که بستگی فرج و وادی است و نام اسپ است و کوه خرد
 سیاه و کوه دراز که و باضم و تشدید نون میوه است مانند کنار که از اسب جیلان گویند
 بافتح و تشدید نون انگور و فوس و نام مروی است عتاب بافتح هزار داستان عناد جمع
 عیب و عاب آلوده هر دو فک عیب ناک شدن و عیب کردن و مشک ماست و ارشدن عاب
 عیب کننده و عیب ناک و شیر ماست شده عیب بافتح ناتوان از طلب حاجت و مردگرا
 ناگوار و گمراه عیب

و درختی خرد که آفرام از بنجوش گویند عقیده بالضم نام مردیست و بختین خوب پائین و رکه برای بیکند
 و بعضی گفته اند خوب بالا و رختی و امر ناپسندیده و گریه عجمه بختین وقت نماز نفس و مقدار غیبت
 شفق از شب و باقی شیر که بعد از دوشیدن ستور در پستان فرود آید عجمه بالفتح آزاد شدن عجمه
 بالکسر لغزیدگی و سر در افتادگی عجمه زره بالفتح زن پیر ماهر و ناتوان و ضعیف عجمه رست بغیر تا عجمه
 بالفتح و تشدید پیچیدگی عجمه بالضم عجمی بودن و بختین درخت فرما که از تخم رسته باشد و سنگ است
 عجمه بالکسر شتاب و شک و دو لای بجمالی و عجمی و بالکسر فتح جسم جمع و نوعی است از گیاه و نوع
 است و بختین التی که آنرا گامی کشد و دو لای و چرخ بزرگ خوب استوار و محکم که بران باز دارند
 و خوب پنهانی سرپناه که بدان دیوار آورند و گل دلای و دومی است بهمن شتاب عجمه بالضم
 و بالکسر مرجه شتاب حاضر آورده شود و شیرینی که نشان در پیراگاه شتاب و تشدید عجمه بالفتح
 خرماتی است نیکو و در بنیه و حضرت رسول صلعم فرموده که هر که هفت خرماسه عجمه صبح بخورد
 گزنده آسب در پیرامین شود و عدالت بالفتح شایسته گواهی شدن و عادل بودن و داد شدن و
 برابری عدل و بالفتح دشمنی و بالضم جایی دور عجمه بالضم و تشدید دال ساز و ساخت و
 آلودگی و بالکسر شمار عجمه بالفتح کنار جوی و بالضم جایی دور و بالکسر جایی بلند عجمه
 بالفتح گواراشدن آب و خوش و شیرین بودن آب عجمه بالضم در و گاو از غلیظه فرون و صومعه
 بیشانی اسب عجمه بختین جمع و قبیله است از پیر و ستارگان گاه کشان و دوشیرینی عجمه
 بالفتح و کسر زوال سرگین دوم و ستور عجمه بالضم ناری زبان شدن عجمه بختین و تشدید یافت
 تازی عجمه بدختری و جنگ جوی عجمه بالفتح موده و نام چند اسب است و نام مردیست
 و بالفتح و تشدید راکت جنگ خردتر از بخلیق و دومی نزدیک تطبیق عجمه بالفتح کشادگی
 میان خانه عجمه قیامت عجمه بالفتح و تشدید یاد رخت خرماسه که بر او خورده باشند و
 آنچه از خرماسه و وقت فروختن درخت خرماسه نگاه دارند و نفر و دشمن براسه نور و عجمه
 عجمه بالضم رسته دلو و کوزه و جزان و انکه پیرامین که در آن تکه کنند عجمه بالضم
 پنهان شدن و بالضم راه آورد و از طعام و جزآن عجمه بالضم همت و میل و فن گشتی گرفتن و
 در میان انداخته شده که هر کس او را متعرض شود و پیش کشد و بالفتح اشکارا کردن و عرض نمودن
 عجمه معروض داشته و عرض کرده شده عجمه طبیعت و نخواست و کوهان شتر باقیه که آن
 عجمه فتناسازدن و بهتر شدن عجمه بالفتح اخلاص جلیل و رگدار بودن عجمه و عجمه

کشتن و بزرگو سفند که برای مولود قربان کنند عقیده زن مستوره کریمه و شتر گرامی و سید قوم پنهان
 هر چه و مرورید عقیده بالغند و نامشکل است از اشکال مل بدین صورت \equiv عکته بالغند و تشدید
 کاف ظرف روغن و خزان در یک توده گرم که اقاب بر تو باندیده باشد و رنگی که شتر ماده است
 هنگام استنسی ظاهر شود و خشی گرا و بالغ نام موهنی است عکته بکسر عین را کیوتر ماده و پدر قبیل و نام صحابی است
 علامت بالغ نشان و به تشدید لام بسیار و اما عکته بالغ نام و نیزش و قوت رو گذار و چری اندک و با کسر
 جانه کوک و زاد و پیر استین و بانه نفیس و خشی است که بدان و باغت کنند و بختیر پاه از خون بسته علامت بالغ
 سندان و سنگی که بر آن قوت گذارند تا شکست شود علامت بالغ بالغ و نیزش و خصومت و دوستی لازم بدل و
 بکسر نیر آمده و قوتی که بدان روز بگذراند و بالغ و بالغ و کسر نیر و موم و آ و نیز و بعضی گفته اند که علامت بالغ بالغ
 آ و نیزش و دوستی و جز آن و با کسر علامت ناز بانه و مانند آن علامت بر زن شامیه آنکه جنگ در زند پیر که
 ازان مست باز دارد و عکته ستور که هر که کسی فرزند تا خوراک و بار بران بیارد و خوراک ستور عکته بالغ
 سلف و خورش چار یا علامت اشکارا کردن عکته بالغ نام مردیت دانستن یا عی و شهریت مغرب
 علامت بالغ باندی و با کسر بالای سر و گردن و میان و تنگ بار و هر چیز که بر سر خیری زیاده کنند و از اوقات
 سر باری گویند علامت بالغ بانه و یقین شیر و با هر چیز علامت با کسر تشدید لام بیماری و وجه و سبب خیری و
 بالغ ننی که بر زن دیگر آورده شود علامت جمع و بنو العلات فرزندان از نوزادان معتده عکته بالغ و تشدید یا
 و با کسر تشدید یا لام و یا غره بهشت و جز آن و خیری علت خیر بودن عکته بالغ نام خیر بر آن اعتماد و کرد
 شود عکته کسر و محل و بالغ ننی و بختی که کار گمان که بدست خود کار کنند عکته بالغ نام زیارت یکی از ارکان
 حج و زفات زن هم در خانه زن و عروس آنرا گویند که زن را بجان خوشی آورند و بالغ نام هر چه بر سر زن و پخته
 چون کلاه و دستار و جز آن عمارت با کسر آیدانی و آبا کردن نام قبیل است و بالغ نام هر چه بر سر گنجان چون
 دستار و کلاه و تاج و جز آن و بالغ نام مردیت عکته با کسر خود و منفرد و دستار و هر چه بر سر خیر عکته
 بالغ نام دوستی عکته با کسر و بالغ قصد کردن تمام داشتن به خیری عمت بختین گناه و زنا و و کارها
 و شوار قنادن و قناد و پلاک عکته بالغ اندام شرم مردم و سر چه از دیدن و نمودن آن شرم آید و خنده
 صفت لشکر و حصار که ازان هم و هر اس باشد عکته بالغ نام بختن عکته بذال مجیه یا غره استن عکته
 بالغ نام شمع و شرو و شسته سوگند و تیمارداری و سستی و ضعف و ریخت و قتل عکته با کسر زندگانی و
 عکته بالغ نام جری عکته بالغ تشدید یا جری و بانه دان که در آن بانه و رقت کنند و بای سر و محل
 عکته بالغ دروشی عکته با کسر نام خال کردن عکته با کسر بسیار پر سیدان *

قدیم و نظیر کسی عدد و تقویتی شمار شمرده شده و کسر اول فتح دوم پیدا شدن اثر نه در سالی عدد بیست و شمرده و نظیر
عدد او با کسر بخش شمار و ناله زه کمان و پیدا شدن اثر و در روز یک مار بعد از سالی و اثری و شمره از
دیوانگی و هنگام مرگ عدد و بالفم بلند شدن گیاه و بر آمدن دندان عدد و بالفم سخت و حکم درست
التماده و خراشیده و نوفا کرده و با س پیوند کردن عدد و بالفم گیاه است و هر گیاهی که در شک باشد
و بالفم و تشدید نام پس است و نام مردیت محدث عدد و بالفم سیر کردن و سخت یافتن پس جماع
کردن عسجد و بالفم زرد و جواهر چون در دیا قوت و شتر بزرگ و عسجد نام پس است و نام ضعیف
و شتر بجهای بزرگ و شتران که ز سران با کنند و شتران سوار بی ملوک و شتران که بر آن نعمان بن
منند به بیار اتندی عسجد و بالفم فراهم آوردن عسجد و بالفم چیدین جماع کردن و کسی را بر آورد
بر کاری و داشتن عسجد و بالفم بودن عاصد شتر که وقت بودن کردن چید عسجد و کسر فتح ایثار
با لون یعنی آنکه علت مشاخ دارد و عسجد و بالفم یاری دادن و بر باز و زدن و بریدن درخت به عسجد
و آن را کنی است و نالیدن از در و باز و بالفم و الفم و کسر و بالفم و فم ضاد و کسران و بختین
باشد و ناصیه و ناصیه و بختین و در و لیست که در باز و شتر میشود و درخت بریده شده و
بالفم و کسر ضا و کسی که نزدیک بکتاب رجوع باشد و آنکه از در و باز و ناله عسجد و درخت خرا که دست
بدان رسد و چهاره آنچه دست بوی نرسد حاضر رنده بسوی چار پا و شتری که بغیر و باز و بی نایه
و خرا باند عسجد و بالفم زن و مرد کوتاه یا لا و سطر باز و و با کسر دست بر نخن عسجد و بالفم نام ستاره
و نام پدر که دبی از بنی تیم که آن کرده را بان می خوانند و نام مرد لیست که در وقت حضرت رسول
صلی الله علیه و آله و سلم می فروخت عسجد و بالفم برابر کردن هر دو با و بر جستن از جالبی و دیدن بلبی تر
یا مرغی است مانند کبوتر عسجد و بالفم لیستن و کرده دادن و غلیظه و انگشت بیچ شدن ماله و ساسا
کردن و کرده سکه چیری در آوردن و ضمان و عهد و شتر قوی لیست و با کسر کردن بند و رشته
مروارید و بختین که گرفتن ریسمان و زبان و قبیل لیست به نین و بالفم و کسر قاف که گفته
از ریسمان و زبان و جزان و در یک توده بسته و بر نم نشسته و بی معنی بفتح قاف نیز آمده و شتر
صلی الله علیه و آله و سلم در کار و برداشتن بار و بالفم فتح قاف که به جمع عسجد عاقه قاف که دم خود را گرفته
و آن علامت استی است و گرد اگر دچاه و عهد کننده و کرده زنده عسجد و بالفم ریسمان خمر و قادر کردن
بر کاری و مضطر ساختن به چری و بختین و به شدن شتر و سوسمار و بالفم و کسر کاف و زمان شک که بخوان
بر بالای بعضی باشد عسجد و بالفم کویت نزدیک رسید که اهل آن بر اهل فصاحت باقی مانده

باب الحسین مع الذال

عجوز و بالفتح پناه بیرون و بالضم نو ازندگان از اسب و شتر و گوسفند و اموال و جمع مانند و قحطین پناه و بجای
و کر است و مردم سفله و دون و بالضم و تشدید و او مفتوح گیاه و درین فارسیه یا بجای و شوار که شور است
نرسد و گوشت که بر استخوان چسبیده باشد و مرغ پناه برنده بجای و خوا و بالفتح گیرید داشتن عیال و بالسر
پناه بیرون و پناه و بیجا و مرغی که بکوه و جزآن پناه برود مانند نو ازندگان از اسب و شتر و جزآن و پناه برنده

باب الحسین مع الراء

عجیر بالفتح بیان کردن خواب و خبر دادن از حقیقت و مال آن و بانداشته خواندن بی آواز و بالضم
بسیار از هر چیز و کرده و گری می چشم و قبیله است وزن فرزند مرده و ابر یا که کتاب روند و عقاب
و بالسر آنچه بر مرغی کنار فرات تابیا بان عرب گیرند از بایج و قبیله است و لغم و الفتح کرانه جو در و
خانه و بر سه حرکت شتر قومی بارکش که پیوسته در سفر باشد عجیر خوشبو نیست معروف که از
ضندل و گل و گلایب و شک سازند و بعضی گفته اند خوشبو نیست باز حضرتان آمیخته و بعضی تنها عرفان
را گفته اند و این فطاست عجوز و بالضم گذاشتن از آب و بالفتح نوسال از بزرگو سپند و مردم خسته
تا کرده عا بر رگدزی و الفتح بانام پسر زاده سام بن نوح بحقیق بالفتح موضع نیست ضیان
و عوب هر چه از مردم و جامه و فرش و جزآن که در غایت حسن و لطافت بود و بدان موضع نسبت کنند
و بعضی گفته اند و نیست که در آن جامه و فرش خوب میشود و بالفتح بوستان افزون و زرگس و
یاسین و مردم گنده گوشت و بزرگ و نازک و دراز هر چیز عثر بالسر اصل و گیاه است از ادویه یا
و قیاس کو چاک و بت و بر پار پا که کشته شود بر آه خدا و بزرگ بر آه بتان می کنند و قبیله است
و رسته بیل و حیران و چوبی که در بیل به پنا پیوند میکنند که چاه کنند بر آن پاس خود را نگا دارد
و نمک کند و بدیان و بالفتح لرزیدن و ضیدن نیزه و جزآن و بر خاستن ابر و قحطین فروج
بر آمد و و قحطین شدت و قوت عتار بالفتح و تشدید تا دلیر و اسب توانا و جامی و رشت که بان
انسان باشد عتار بالفتح پسر افتاد و عا ثور ملکه و ختی و بدی و چاهی که از جهت شیر درنده و جزآن است
تا صید کنند و عتور بالضم مطلع و دیده و رشتن عشر بالفتح دیده و رشتن و دروغ گفتن شربت
بین و بالضم عقاب و دروغ و قحطین نیز آمده و بالفتح و تشدید تا جانی است که در آن شیران پیدا شد
عشیر خاک و خیار و نشان مخفی عجم بالفتح دم برداشتن اسب در و دیدن و کتاب و فقر و پنا
از شک کردن بر کسی و گردن تا قن و بالضم و بالسر غلیظ و درشت و قحطین من سطر و فند به شدن

و برآمدگی هر چیزی بضم جمیم و کسر آن سطر و فربه بضم حیر نام و در برای محو نیز آمده و عدد بر بالضم هجانه
و معذور و استثنای و بالفتح فصار شادمان و لگام کردن بر ستور و فتنه کردن بسیار عجیب گناه شدن طعام
کردن و زدن بر پشت کسی چنانکه نشان در آن شود و سرگین بسیار شدن و فتنه عذار با کسر سار و خط سار
از سر و جانش نشان فصار بر سر و ستور طعامی که برای بنا کردن و فتنه کردن و بر چرخه نو بهم رسانده
بیزندھا و نشان جراحت درگ و خون استخاضه و فالطه ادمی عاقر و بر بدی و درفش که بسیار زنند
ناراه رود و عطر بالفتح و تشدید را اگر و کرکین شدن و بالضم قروچی که در گردن شتر بجا میشود
بیماریست که سوی شتر بریزاند و جوان و کوهیت بدن عمار را با کسر الفتح بانگ کردن شتر مرغ
و نام مردیت و بالفتح گلی است خوشبو که آنرا گاو چشم و چهار خوانند و نام کاهیت که با کحل نام گاو
خاک کرده و با سبک گر چند آن معرزه و ند که هر دو مرد و این مثل شد میان دو حریف که برابر
شوند و قصاص و وادیت عذر و بختمین کوچکی گویان شتر عرعر و رقت از قسم سه و این
در اصل فارسی است و نام موضعیت عذر و بالفتح ملاست کردن و منع کردن و نکاح کردن و زور بر کتبی
داشتن و واقف گردانیدن بر ابواب دین و فزاین و احکام و قیمت گیاه و دوده عرور بالفتح بدخود
و یوت عریر بالضم نام پیاساریست عاقر بفتح را روی که بدعای عیسی عمر زنده شد عسیر بالضم و
بختمین و بختمین و شوارس و دشوار شدن کار و با کسر قبیلہ است از چین و بالفتح نیز آمده و عسیر
دشوار و ناطقه که رام نشده باشد عسکر لشکر و بسیار از هر چیز و این فارسی است و تاریکی شب
و محله ایست به نیشاپور و به معروفیت بخودستان و نام سامره است و از انجاست امام علی نقی
عسکری و امام حسن عسکری و عسکران عرعه و بنا عسیر بالفتح و ویک گرفتن و دهم شدن و بالضم
و ویک و با کسر میان و و نوبت آب شتر و آن هشتاد و یک باشد زیرا که چون روز اول و دوم
آب دهند باین هشت روز باشد و باره از ویک که ده باره شده باشند و بالضم و فتح شین و ویک
تغ کشنده سه را بنایه نمود و خوان که نقل بنر سپهر و مظلله ایست که عشره عیش آن عشرت و بختمین
و ورن چنانکه عشره و دهم و عسکر بالضم ده و با کسر شتر ماده پای آلبتن ده ماه جمع عشره
بالضم و فتح شین و بالفتح تشدید شین ده یک گیرنده و ده کننده و عسیر ده یک و ویک و ویک
و شوهر زن و معاشر و دهم محبت و دهم حصه تقیر از زمین و آواز گفتار عاشر دهم روز محرم بانه روز
و آن را عاشره و عاشره را نیز خوانند عصر بر سه حرکت و بختمین روزگار در روز و شب و آخر روز
ناسرخ شدن آفتاب و بختمین نیز آمده و باران و ادا و قوم و خویشان و بند کردن بازداشتن

و بخشدن و بافتح ناز و دگر و نشرون انگور و پزآن و پناه یا فتن و رستن و بختن مجاه و پناه و
 کرو و غبار حصیر شیشه انگور و پزآن و سر به افشرد و باشند حصیر بافتح گرد و سخت و بافتح
 و تشدید صادر و عن کش حصیر باضم گما نیست معزوف که جاسه را بان رنگ کنند و
 گوشت را هم از داند و تخم آنرا قلم گویند و عطر باضم کجنگ و پنج نزد پاره از مفرس و جوب
 بود که سر جوب را دیگر در آن پیوند کنند و جوبهای پالان که سر خانی شتر بدان حکم کنند و جاسه
 بر آمدن موی ناصیه و استخوان بر آمدن پیشانی اسپ و مرغ کشی و بادشاه و پیشوایان و جمع
 عصفور و دقتیست که صورت کجنگان دارد و در فارس بسیارست و آنرا عربین را سس
 مثل نیز خوانند و لسان العصاره بار و دقتیست که آنرا بقاری می گویند و آن بار را تخم اهر و زبان
 کجنگ گویند و بپند می اندر جو خوانند و عصاره المندر شتران نجیب که لغمان بن المندر و کشت
 عصاره به باضم و ولاب و دگر و عصاره میر مع حصیر بافتح فاش کردن تخنی و دگر و نیست از سن عطر
 بان عطر بافتح خوشبوی شدن و با لکس خوشبوی عطر بافتح و تشدید طافه شبنمی فروش عطر
 و دست و ازنده بوی خوش عطر بختن اگر نزد شستن از پز سس و پز کردن مشک عطر
 بافتح خاک آلود کردن و در خاک غلط انداختن و باضم شب هفتم و ششم و نهم از ماه و مرد و لیر حلا
 و درشت سخت و با لکس نوک یا نوک نر و درخت شریه و بختن روی خاک و بکون فانیز آمده و دگر
 آبی که کشت را دهنند و دگر نامی مانند لعاب عکبرت که در تالستان ظاهر شود و آن را عصاره شیطا
 یعنی آب بنی شیطان گویند و بهترین زمان تا مدت یکماه عطر گوشت در آفتاب خشک کرده و پست
 شیرینی آب بنی و آن با تخم زرنی که به سایه چتری نهد و عطر بافتح و دقتی که از روی آتش گیر
 و کشتن و اوان و پیر استن درخت فواید و موافقت بسیار که و طائف و نان بی ناخوردش و پست
 بی شیرینی و بافتح و تشدید فاکشتی و پسته نخل عطر بافتح کوشک و بنای بلند با تپای ویران شود
 و باضم نیز آمده و ابر سفید و ابریکه آفتاب و حوالی آنرا بپوشد و فرجه میان دو چیز و نعلی و نابین
 پایانه خوان و نام جایست نزدیک بکوفه و بنیاد و اصل چتری و خسته و مجروح کردن و پشت
 ریش کردن ستور را و ریش شدن و پز کردن ستور را و باز داشتن از رفتن و باضم کابین
 و زرنی که بوی شبیه واجب شود و ناز آینه و عقیق شدن زن و حمله قوم و بفتح نیز آمده و این عطر
 و بجای خوردن آب از حوض و عظم آتش و جمع شدن گاه آن و سیاه خانه و بنیاد آن و بفتح
 نیز آمده و طمعه و بهترین گیاه و بهترین اشیاء و عصاره و عصاره غایه خروس که در سلمی گیاه

بعضی خروسان می دهند و میفند که زنان بگریه ایدان آت نمایند و اول تخم یا میان و عطیه و تحفه که
یکبار اتفاق افتد از جایگاه اسید نباشد و این لفظ را در حال ندرت استعمال کنند عفار جمع و فشتین
از زیدن پاها از دشت و بالضم و فتح قاف زمین و بالان که پشت تنور را ریش کند و از اسب
سوار نگاهدارد و عقوبت بالفتح سگ گزیده و گرگ گزیده و جز آن عفار بالضم می و نوعی از جامه
سرخ و رنگین و بالفتح آب و زمین و درخت خرد درخت و اسباب خانه و زنان و بالفتح و تشدید
حاجت گناه پانچ گناه که بر سر دار و بکار برند و بالضم نیز آمده و گیماسی که چار پار را ریش کند و
بدین معنی دبی تشدید قاف نیز آمده و معانی جمع ها قورگیک توده بلند که در آنجا پیروز و دین
نازائیده و مردی که او را فرزند نشود عقیم نازاد و مرغی که پرهای او را آفت رسیده باشد و اندا
سبب پر پر و ن نیاید حکم بالفتح میل کردن بجائی و باز گشتن بجنگ و باز گردانیدن شتر خانه
خود را بابل و وطن خود و بالکسر اصل هر پیروینج زبان و فشتین در و س زیت و شراب و
در وی آب که درنگ حوض مانده باشد و در وی ناک شدن روغن و گلهامی شتران از پنجاه
ها صد و بعضی گفته اند از پنجاه تا شصت یا هشتاد و زیاده از پانصد و بسکون کاف نیز آمده جمع مکره
بفشتین و رنگ شمشیر و بالفتح و کسر کاف شراب و آب و در و در و من درد و جز آن عفار بالضم فشتین
عفار بالفتح و تشدید کاف برگزیده و بیک و پیر قبیله است عجم بالفتح و بالضم و فشتین و رنگ گانی
زینستن اعمار جمع و بالضم مسجد و مسجد نیز سیان و یهودان و بالفتح دین و بالضم و فشتین و رنگ گانی
و گوشت بخت و دندان و بالضم نیز آمده و بالضم و نام مروی و آنرا بوا و نوکند در حال رفع و جرات فرق
سیان عمر و عمر و در حال نصب نویسد چه بواسطه زیادتی الف که علامت تنوین است و در غیر صرف نماید
فرق حاصل است و فشتین نمیدانی که زن اصل سر خود را بدان پوشد و گوشت که از آنجا آب بسکون که
می آید و بالضم و فتح میسم نام حضرت فاروق و غیر آن جمع عمره و معنی آن گذشت و بالضم تشدید میسم
ضمیمت نزدیک و اسطه حاصر آباد کننده و آباد و برین تقدیر عامر یعنی معمور باشد چون موافق بعضی مذکور
و نام مرویت و بی عامر قبیله است عمار بالفتح و تشدید میسم بسیار عمارت کننده و نام مرویت و مر و بسیار
در و زده و قوی و ایمان و ثابت در کار و علیم و بردبار و در حق و مروی که اهل خانه و دیاران خود را جمع کنند
بر آداب سول صلعم و قائم باشد بر امر و نهی تا دم مروی بالضم عمارت کنندگان عمارت باشد گان خانه عجم
مرو و عامه سفت و کلمه باقیه و بالضم و فتح میسم ضمیمت نزدیک که نام مرویت و تصغیر عمر و عمر و غصص و بالضم و فتح
و فتح آن اصل حبش است و بلاد حاجت و آنرا عجم بالفتح قاف و فتح آن خم و در اصل آنان بر وید و تازه با

و بیان درخت خراش و یالنج سفید که از آن بومر یا بافتد و اصل مرد و اولاد و بختان مختصر بالفتح و بضم
 فتح تا گسنگ که در آن کس گویند و نام مردیت مختصر قبلیکه از نیم و باغیر بالفتح و از آن و مختصر بنوا الغبه
 چنانچه عمارت مختصر بنوا عمارت و نامیت که در دریا پیشورید باشد و در عفران و اسپرک و سپر که از پوست آن
 ماهی سازند و خوشبویت معروف و گویند آن سرگین جانور بحریت و بعضی گفته اند منع شیمه است در دریا و
 صبح است که موی است خوشبو که در کوهستان پهنند و چین از زنبور عسل که انواع گیاه
 خوشبوی خود بهم می رسد و سل آنرا بدین بابر و دوست و شومی و در و اکثر جانور بحری آنرا فرو برد و در
 که منم کند اگر بپزند از و از بخت بعضی گمان برده اند که سرگین آن جانور است و از بعضی گفته اند استعمال آنرا
 که گس عسل در میان منبر یافته اند و این نشانی ظاهر است که موم باشد و در وقت آتش گذاشتن چون
 موم میگردد از و اندک عسل و بالفتح و تقبیل یک چشم شدن و رفتن بینائی یک چشم و بالفتح و کس و او بدین
 عوار بر سر حرکت عیب و شکاف و در بدلی جامه و بالضم و تشدید و او بر ستود و فاشاک که در شیم اقتد و
 کس که بینائی راه ندارد و ناتوان و بددل عوار بر جمع عوار بالضم و فتح و او نام جانی و فصلت نکونان
 عوار بر گره های پراکنده از پنج عصر بالفتح و بالک و بعضی زنا کردن و بالکس و ظاهر زنا کنند و بعضی
 بالکس قافله و شتران که غله بران بار کنند و هر کوی که غله آورد و بالفتح خراش و خوشی و بیشتر در گور خراش
 کنند نام کبک است بدین و استخوان که میان آن برآمدگی داشته باشد و هر چه که بلند باشد و بر سر هر
 و چوبی که بر شین بروج وضع کنند تا دست در آنجا رتند و ملک چشم و گوشه چشم و هر چه داخل چشم باشد
 و بلندی گوش و بلندی پشت پا و بلندی میان پیکان و نیزه سر کفت و کوه و وادیت و کوه است
 که در قدیم آباد بود و حال خراب است و لقب کافریت که کفران نهار الهی کرده بود و متهر قوم و پادشاه
 و بل و میان پشت خط سفید میان برگ و غایت چون کبوتر و رفتن اسب و جز آن و سپر کردن و بیک گوشه
 شدن لاقه بطلب غل و بر سورفتن اسب بر کردن عیار بالفتح و بنجیدن و جاشتی زده و نیم گرفت و بالفتح
 و تشدید یا م و بسیار آمد و در وقت کنند و مرد بسیار حرکت و تر بسیار جولان و بسیار حرکت و نام اسپ است

باب العین مع الزار

بجز بالفتح و ناتوانی و بر سر حرکت و بالفتح و کس و نیم و ضم آن سر و ولس هر غیر بخور بالضم و ضعیف و
 پیر شدن زن و بالفتح زن پیر و عامه عجزه بزیاد و کس ناگویند عجزه و عجز جمع و در یک قوده ایام
 ایام سرای سخت و آن پنج روز است نزد یک عرب و بعضی گفته اند عجزه است نزد قاور و زنا
 بر جماع عجز بالکس و تشدید زار و جبهه می ضد دل و بالفتح علیه کردن و باران سخت و کس نیز گفته اند

عترت کیاب و آرزو مند و قادر و غالب کسی عترت و زهر باضم تنگ پستان شدن ناته مسمومین عترت
بالکسر و بالفتح ناته تنگ پستان عترت بالفتح زمین سخت عطر گرفته گان و آن میوه ایست معروف
و بازی کردن مرد و بان و خوا بایندن شتر عطر نیز دیک پانهادن و آسته رفتن مورچه
و مانند آن حکایتی که کردن بر عصا و نیزه در زمین زدن و راه یافتن بحری و بالکسر بخود
بخیل و مشوم حاکم بفتح تین بی آرامی و سبکی و بی تابانی که مرض و حریش و اسیر را بهم میرسد و
بالفتح و کسر لام در و مند بی آرام که خواب نگیرد عطر بالفتح بزاده و آستوی ماده و جزآن نام سی
و نام تمیز نیست و پشت و قبیل از موازن و عقاب ماده و ماسی است بزرگ و غلبت آبی و در گس ماده
و جباری ماده که آنرا بعدری خوانند و نام زشت از قبیل و طم که آنرا در میان هوج کرده یا سیری
برده بودند و عدل کردن و زدن فبند و آن نیزه است فرد عوز بالفتح دانه انکور و باهم
نام مردیست و بفتحین حاجت درویش شدن یافت شدن +

باب العین مع السین

مجد و سن بالضم و الفتح نام مردیست عجوس بالضم ترش روشن و ترش روی و بالفتح
ترش رو و گربه و شیر درنده عجاس بالفتح و تشدید با و عالس ترش رو و شیر درنده علس بالفتح ترش رو
شدن و گلبا نیست که آنرا سیس نیز گویند و گوشت و آبی است به نجه و محله ایست کوفه و پدر جمله از
فیس عیلان و بفتحین شانش و سر کین خشک شده و بر دم شتر چسبیده و خشک شدن و بفتحین ترکی
روست و داند اما و نام مردیست عجس بالفتح باز داشتن کسی را از حاجت و گرفتن به نجه جزیر اوین
و دون ناته از راه و بالفتح و بهر حرکت جیم قبضه لکان و پاره از میان شب یا آخر شب عجوس
فتح اگر گران و باران پای پی ریزان عدس بالفتح رفتن در زمین و سخت پامال کردن و عدس
و دن و چرایندن شتر و استر و بانگ راندن شتر و بفتحین دانه ایست معروف که آنرا در فرس
ساک گویند و بهندی سور خود کنند و شتره ایست که بر بدن در آید و آن کشنده است و بالضم و فتح وال
مردی عروس بالفتح زن و مرد و لو که خدا جمع اول عرائس و جمع ثانی عرس و قبیل ایست
مین و نام مردی است و از اینجا است مثل عرب لا عطر بعد عرس عرس بالضم و بفتحین عرس
و سی و نکاح کردن و بالکسر زن باشوی و ماده شتر با ناعراس جمع و ابن عرس جانوریت که آنرا را
نید و بالفتح بستن کردن شتر بر بلاوی او و عدل کردن از چیزی و ستون میان میوه و دیوار کوچک

پیرون قلعه و نعم نیز آمده و دیوار میان و دیوار خانه زیستان تا خانه گرم باشد و همچنین دست و تن
و طرازم بودن و نعمت شاد بودن و بافتح و کسر اشیر در ناره و در پوش و ملاطمت چیر می خواست با کسر
رسن که گردن و بازوی شتر بدان بنیدند عسل بافتح و کشید بدین شب که در پی با سبانی و در آمدن خبر
تنها چیرین شتر و شیر را و ان او پیش مردم و اندک خور ایندن گردی با و بافتح قح بزیک و غضیب
عسای با کسر جمع و جود عسای به کشید بدین شب که در ناره و در شتر عسای جمع چون نام
و قدم و طایح جمع عسای بافتح نام که پیش مردم شیر نند و در غنچه صید و کب و مرد اندک خیر عسای بافتح
عطسه و اوان و مردن و در میدان مع عسای صبح و امیر که پیش و آید و عرب بدان فال گیرند و عطسه
زنده عسای بافتح عطسه عسای خیری که بدان عطسه آزند و جانوری که آنرا اقبال بد گیرند
عسای بافتح بازداشتن و سخت راندن شتر و جزان و زدن پیای بر سرین و کشیدن بسوی زمین
و بالیدن سخت و بالیدن جرم عسای با کسر فساد عسای بافتح بازگوند کردن و برگردانیدن
سخن و مهار شتر بر دست شتر بکتن و شیر بر چین بر خوردنی عسای با کسر رسن که بدان مهار شتر بر دست
او بنند عسای شیری که بر شور با و دیگر خوردنی ریزند و نوعی از طعام که از شیر و آرد سازند و
شلخ رز که بازگوند و در زمین بسوی مکان دیگر نشانند عسای بافتح آتشامیدن و پیشیدن عسای
از مورچه و آنچه خورد و آتشامید و شود و همچنین گنه بزرگ و بافتح مردی و نوعی از گندم که در دوگاه
در یک خلافت باشد عسای عسای بافتح چیری از طعام عسای بافتح جنگ سخت و شب و در
سخت مار یک و کار بی سرو پای که راسی بان نتوان برد و همچنین عسای معنی لوراک و نده فیله
عسای بافتح خوشی را و کار می نادان ساختن و در رس گفتن و پنهان کردن و تجا بل کردن
در چیری عسای بافتح فتح سیم نام مرد عسای بافتح و کسر نام بافتست و تمام که در اسلام ول
و راستجا طاعون عظیم پیدا شده بود عسای بافتح شتر ماده سخت محکم و عقاب و پدر قبیله از زمین
از ان قبیله است اسد عسای که در زمان حضرت رسول صلعم دعوی نبوت کرده و در شب و در وقت
حضرت کشته شد عسای بافتح و عسای با کسر دیر ماندن دختر لیلاز بلوغ و در خانه بی شوی چنانکه
از جد و شیرازی بیرون رود عسای دختر که در خانه دیر ماند و مردی که بی زن مدتی دیر ماند و
فربه تمام اعضا عسای بافتح مردی معروف عسای بافتح شب که در چیری کشتن و گردیدن لک
در پی چیری خوردنی و نگاهبانی کردن و بافتح نوعی از گوسفند و بختین در آمدن و طرف دهن
باز کردن وقت خنده و جزان عسای بافتح آب کشی کشتی کردن با کسر شتران سفید که سفیدی و در چیری

عشرش بالفتح عرض حق تعالی و کیفیت آن و بیان حدائق و شرح جانز نیست و گویند یا قوتش
سرخ که از نور حق تعالی درخشان است و تحت و سقف خانه و غروب و طلوع و درستی کار و جانب قوی
چیزی و پیچیده و خانه که بر آن سایه سازند و رئیس و سردار قوم و دبیر ایشان و چار و کسب خرد و مابین منزلت
که آثارش سماک گویند و سرین شیر درنده و جواهر و چوبی که بدان کنارهای چاه گیرند بعد از آنکه سنگ
گرفته باشند و بماندی و برآمدگی پشت قدم و سایه بان که از نی سازند و چوبی که آب دهند و بر آن کشند
و آب خوراند و آشیانه مرغ و بز آوردن بنا و سجایای مقیم شدن و سنگ گرفتن چاه و درج کردن زردن
و لازم شدن و عقل کردن از چیزی و با لضم گوشت یکطرف کردن و عرشان گوشت هر دو طرف
عشرش بهودن زن و در خانه و خانه که از بزرگ درخت و گیاه سازند بر سایه و نام شهر است بهر
آنکه نوزاد است عشرش بالفتح و تشدید شین مرد کم گوشت و چیزی اندک و کم کردن خیر و زیاده و
طلب کردن و فراهم آوردن و کسب کردن و زردن و ورقه دوختن پیراهن را و لازم شدن مرغ
با شیان خود و با لضم آشیانه مرغ که از ریزهای چوب بر شاخ درخت سازد و در کاشانه که در دیوار
سازد و از موحدی خانه که در زمین سازد و نام شاعریت و حق کسی عشرش بفتح شین تشدید شین
و بالفتح و کسر طاشنه و بفتح طایز آمده و بکسر طایز آن جای که آب عطا بشد با کسر تشنگان و با لضم
تشنگی که هر چند آب خورده شود تشنگی نبرد و عشرش بالفتح جمع کردن و عشرش بالفتح فراهم آوردن
مال و محمد دادن چوب و میوه درخت اراک و اطراف شاخهای آن که روزه است و به معنی بفتح قاف نیز آمده
عشرش بفتح شین بر هم شستن موی و پیچیده و انبوه شدن گیاه و موی پیچیده و مهربان شدن
بر کسی حکم کردن یا با حق عینکوت و فراهم آوردن چیزی و گرد گرفتن سگان یا گاو و ستوار کردن بندگی عکاشش بالفتح
کان عینکوت یا عینکوت زیرا خانه عینکوت و نام کویت و بالفتح نام مرد عکاشش بالفتح
و زردن بی قصد و چیز موافق و بفتحین ضعف بصورت فن اشک اکثر اوقات بواسطه علی عشرش
بفتح شین خم دادن چیز را و از پنج بر کندن و ثابت داشتن و تیز ماندن و از پیش خود راندن عکاشش
بالفتح زندگانی و زندگانی کردن و با کسر نام مردی عیاشش بالفتح و تشدید یا خوب
زندگانی کند و نام مرد است

باب الحیثین مع الطب و
عزل بافتح همواره بارعدو برق بودن هوادبی آرام شدن شتر و لطیفیت بنا شدن و تغییر یافتن بوی

و گویا از تری و خفیدن برق عراض با لکسر ابر با برق در حد و برق و جوشنده و نیزه
از ان و شمشیر عصص بضم فتح بهر و عین استخوان فتح و م که آنرا و مغزه خوانند و سر و این
خبر عصص بالضم و تشدید ها و اصل پنج چیزی و بالفتح سخت و محکم شدن عفتص بالفتح باز و در
گفته اند درخت بلوط است که یکسال بلوط کند و یکسال باز و و سرخ است پوست پاره است و بضم کردن شکر کند
و دست را بچیدن و بفتحین بچیدگی و بی و بینی و بالفتح و کسر فاجیزی که بنزه زخت باشد عفتص بالضم
بلو است پاره که سرخ بآن بنزد و نظری که در ان چرم و خرقه و آنچه از راه یافته شود لگا بهار نند
عفتص بالفتح تا بختن و بچیدن موی و کلاه که کرون آن و بختن بخیل و بدخوشیدن و بالفتح کسفا
بد خلق و خیال و در یک بسته سخت که در و راه نباشد عفتص بالکسر سوهای بچیده و گر زده و درشته
که اطراف گیسو ابدان استوار کنند عفتص باز که داندن و بختن بد خوشیدن و حرون شدن
چار با عفتص بالفتح نوعیت از طعام و بالفتح و کسر سیم درص بخوردن چیز ترش عفتص بفتحین
و شوار شدن و سخت شدن چیزی و بچاندن کار بر خضم عفتص شعری که استخرج معنی از ان و شوا
باشد و سخن غریب و شوار و بلای سخت و کار و شوار و زمین سخت و جای بلند و نفس و قوت و
حرکت عفتص بالکسر و زخت بسیار در هم بچیده و اصل نام لکسر خرت اسحاق عم که رویان از اولاد او

باب العين مع الصاد

باب الحین مع الصداق
عرض بالفتح رخت و متاع و فتح را نیز آمده و هر چه غیر از زر و سیم باشد عروض جمع و ردی کوه
و گرد اگر از افق خواند و مخ بسیار کوه و کنار کوه و کوه سیست لغاری و فغانی و پنهان وادی و شکر
کج کرده رختن سپ در دیدن لشکر و کسب نیز آمده و دیوانگی و مردن آدمی بغیر بیماری و ساعتی
از شب ابر و پیدا شدن و پیدا کردن و در عروض حق کسی چیزی دادن و رسیدن آفتی است
و عرض کردن خبر را بر کسی برای فرد و حق و پیش داشتن نامه و نوشته و عرض داشتن سخن و خبر آن
و عرضه دادن لشکر را و پیش آمدن ناخوشی و تب و بدمیه و کمر رختن پوش آوردن و نشان کردن
بر سرین ستور و با کسر جبه و نقص و هر موضعی از بدن عرق کند و بوی عرق بدن خوش و ناخوش
و ناموس و آنچه نگذاشته شود از عیب عار از خود و از پدران و خویشان و آنچه بدان فخر کرده
از حسب و شرف و نام وادی است به بیامه و لشکر و وادی که در و درخت و آب بسیار باشد و درخت
اراک و درخت کثر و جانب وادی و شهر و ابر بزرگ و مخ بسیار و مردی که مردم را باطل پیش آید و بلام
شهریت بشام و ردی کوه و جانب و ناچسب و کرانه و میان دریا و جوی و اکثر سخن و اکثر مردم

و رقتار است که در سپان پسند کنند و در شتران نه پسندند و تحقیق بیماری گزندی که عارض آدمی شود
و مال دنیا و نعمت و مالی که بهشت باشد نه تقدیر آنرا خواسته گویند و طبع و آنچه دوام داشته باشد و هر چه قائم
بغیر باشد عارض بین و بزغالگی که بهجت کشن در بانگ و حرکت آمده باشد عارض و حال بالضم عارض
شدن جمع و عارض بالفتح ناقه که ریاضت نیافته و رام نشده باشد و معنی و خواهی سخن و جزو اخیر مخرج اول
از شعر و علی است که میران شعر موزون و ناموزون است و راه کوه و نام کوه و درینده و نواحی و حوالی آن
شتر که خارخورد و از بی علفی و گرانه چری و حاجت و جانی که در هنگام سیر کسی را پیش آید و بسیار بهر خرد و ابرو
خوردنی و بز و گویند که او را خار پیش آید پس بخورد آنرا و نام اسی است عارض عرض و عارضه
لشکر و سالار لشکر آنچه لاحق چیزی شده و کثرت و خسار یعنی جایی بر آمدن لشکر از روی و ابر پرانند
در افق و دانهان بعد از شش یا و شتراده بیمار و صغیر کردن و چوب بالای در که بدان ورمی گردد و عطا
عارض بالکسر و در شدن از کسی و بر گشتن و مکافات کردن کسی با آنچه دیگری کند با او و مقابله
کردن کتاب را با کتاب دیگر و به کرانه و نواحی شدن پیش آمدن کسی در راه و پیش آوردن ناقه را
به محل بهجت کشتی و بدین معانی است معارضه و داغ با خط بر پنهانی سیرین ستور و بالضم بین و عارض
عارض بالفتح و تشدید ضا و گزیدن و زیرک و داهی شدن و بالضم نوعی از علف ستور چون دانه
خرامی کوخته و کنجاره و جزآن و بالکسر بسیار و زیرک و درخت خار و سخت و زنده و توانا بر سفر
عضوض بالفتح چیز که گزیده شود و خورده شود و سخت گزیده و چاه و درنگ بسیار آب
عضاض بالفتح چیز که گزیده شود و خورده شود و گزیدگی و بلای سخت و زبان و درخت سطر و بالکسر
گزیدن آب کسی را تحفیض لازم شدن کسی را عوارض و دانهان بعد از شش یا و بیمار و بالضم گوشت
در و یا رطی که گور عاقم و رانجام است عوض بالفتح بدل شدن و بدل دادن و بالضم و الفتح و بهر حرکت
بمنه هرگز و این مخصوص متقبل منفی است چنانکه قط خاصه ماضی منفی است و بالکسر و الفتح و او بدل چیز

باب العین مع الطاء

عوض بالفتح گشتن چار یا غیر علت و بیماری و عتاب شدن کسی و گزیدن زمین موضعی که شتر گزیده باشد
و اقر کردن و در جنگ افکندن خود را بی سبب باعث و برانگیختن خاک و روان کردن عرق تا آنکه
روان شود و خون آلوده کردن پستان و شگافتن چاره و جزآن و شگافتن شدن و رسیدن سختی و دریا
سختی کسی بغیر سبب عبط گوشت و خون تازه و چار پایی گشته بغیر سبب و بهانه و شگافتن شده عطف بالضم

در تحقیق فار و اوجوا فی عصر قوطی بفتح عین و را و ضم فاجا نورست سیفد و نرم که انگشتان خنثی را
بدان تشبیه و بند یا جانورست مانند سام ابرص عطا بالفتح و تشدید طاشگافن جامه بطول ابعوض و
غالب شدن بسوی زمین انداختن کسی را عطا ط بالفتح و لیزیم و شیر درنده علاط بالکسر کرانه کردن
و طوق بپوشیدن کردن شتر و ابع بر پشای کردن شتر عطا بالفتح و ابع کردن برگردن شتر و به بدی
کسی ایاد کردن و به نیز کردن بالضم کردن بند و حامل لغتین قه بی دلخ و بی مهار عوط بالفتح بارگفتن
قه سال نخست عیط لغتین درازی کردن

باب العین مع الظاهر

عطا بالفتح و تشدید طایزین چسبیدن عطا ط بالفتح شدت جنگ و مشت کشیدن مشت کشیدن سخت شتام
و اذن عطا ط بالفتح بازداشتن غزل کردن قهر کردن زو کردن فخر آوردن و عطا ط بالضم باز است و صبر
ناجیه کشیدن نخه و طائف که در جاهلیت غره ماه و لقمه اینجا خرید و فروخت شدنی تابیت و زبانی اند
جمال از هر طرف پانجا آمده اشعار خواندنی و ساخرت با با و اجداد و به یکدیگر نمودندی و در اسلام بط
شده دادیم عکاضی منسوبت بدان

باب العین مع الفار

عقر لث بالکسر عثرون بالضم مرد و لیکار گذار غیث فاجر تمار سخت و شتر سخت و شتر و عثف
بالفتح گذارن سگ و خزان و بالکسر بازه از شب عثف بالفتح خود را بازداشتن از طعام و گرسنه بخورد و صبر
کوان برنج بهار و قیام لیکار و نمودن و برداشت کردن از کسی گرفت نکردن بالضم و بالکسر غری ستور و سخت
لاغر شدن و تنگ شدن سپریان نسان عجاو بالکسر لاغر ان بیکانهای تنگ و غفل و روزگار و باضم
نوعی از خرا عذو بالفتح عثای اندک و خوردن و اندک از علف و بالکسر بازه از شب و گرسنه و بی از
مردم و پاره از چیزی و از ده تا پنجاه مرد و بالضم جمع حروف یعنی آنچه توان چشید و بختن خاک که در چشم
عداوت بالضم چیز اندک و به جمع این معانی بذال مجع نیز آمده عداوت بالضم بهر قاتل عرف کاسر
صبر و تسکین بالضم بوی خوش و ناخوش و اکثر استعمال آن در بوی خوش می باشد و او را کردن بکنانه
و خرا و اذن و تاج سر خردس بریدن و اعراض کردن از چیزی و گلیا نیست قفره در میان گفت و ست
پیدا شدن بالضم شناختن و نیکوئی و احسان آنچه بخشد و بند کند و موج دریا و اعتراض و سوال
و بضم رانیز آمده و به طبیعت و نام خصوصت و ریگ توده و جای بلند و بضم رانیز آمده و نوعیست
از درخت خرا و درخت خرا نیست به بحرین و درخت ترنج و صبر کنندگان جمع عروف و اسپان باران

بال دار جمع اعرف و گفتار باو شتران که بر گردن موی بسیار داشته باشند جمع عرفار و بعضی
آئیده سنه اکثر سلاطین عرفا عرفان بالفتح و تشدید را بسیار شناسند که این طیب عروق بالفتح
صبور و بسیار شناسند و عارف شناسند و تشکیلا عرفان بالفتح شناسند و بالکسر تشدید را بسیار
شناسند و رئیس سردار قوم طیب عروق بالفتح روی بر تافتن از چیزی دل سر و سنگ عروق
بالفتح یا دوست کردن در خوردن و آشامیدن و بالضم که بر تر بنده عزیز و عزیز آواز جن که شب
در بیا با آنها شنیده میشود عرفان بالفتح و تشدید را برای که آواز هر از آن آید و نام قبیل است
و رنگی است بنی سعد را و گوشت بر دوازده میل از بدنه عارف سر و گوی و نوازنده ساز و طبعیت
عصفت بالفتح بی راه رفتن و از راه راست میل کردن و پیدا کردن سلطان و نبیت گرفتن کسی را
و چیدن ستور گیاه را و کافی شدن کار کسی را و برای کسی کاری کردن شرف شدن شتر بر مرکب و سینه
خنده و نفس بزم چنانچه گوی اومی جنبیده باشد و مرکب و قوج بزرگ عصفوف بالفتح بی را و تشکیلا
عاصفت ناقه نزدیک آمده بر مرکب و م سخت جنباند عصفوف مزدور و بنده که او را بر مرکب یاری
داوه شود و عساف بالضم از دیدن گوی شتر از نفس اشتاب وقت مردن عصفوف بالفتح هر گشت
و نارسیده و رودن گشت و سخت و زدن باد و کسب کردن و اشتاب رفتن و هلاک کردن و بیرون
باد و کار را کسی را و گردیدن شتر گرد و حوض آب و نیز عصفوف گشتی که دانه او خورده شود و گاه او
مانده باشد یا برگی که دانه از آن خورده شود و عاصفت باد سخت و تیر میل کننده از بهت و بهر بهانه
باشد از چیزی و روزی که در آن باد سخت و زود شتر دانه و شتر مرغ تیز و عصفوف بالضم سخت و زدن
و بالفتح با سخت جنبه عطف بالفتح میل کردن و خم دادن چوب را و دوتا کردن باش را و سخن را با حق
باز گردانیدن و میل دادن و مهربانی کردن و باز گشتن بر چیزی و حمله کردن و بالکسر جانب طرف هر چیزی را
راه و قبضه مکان و زیر فعل و بالضم جمع عطف و بختین و رازی یکباری چشم عطف نری زبان بر دوار
و لایم که که نه داشته باشد و بالضم و فتح طایم مرد است عطفوف بالفتح که بان و ناقه که بر بجه خود
مهربان باشد و دام صیاد که در آن چوب خیمه باشد و تیر یک بر تیرای دیگر به چینه تا بوجه اسطه
آن تیر را بر آید چنانکه بازی عرب است و آواز عطف مهربانی کننده و برگرداننده و سب
ششم از جمله ده اسب که بدان گردند و آندوی که گردن خود را نکند و وقت گشتن و بجا
خود عطف بالکسر آواز او شمشیر و نام یکی است و بالفتح و تشدید را طایر یک به تیرای دیگر و قند
عرب به چینه تا تیر که مقصود است بر آید یا تیر که نه زبان دارد و نه نفع یا تیر که چینه دارد و خطه

تیر را بگرداند و عفت بالفتح و شدیدا و عفه بالکسر پارسائی و باز ایستادن از حرام عفاف
 بالفتح پارسائی و بالکسر دار و عیفه بالفتح پارسا عفت بالفتح تخم دادن چیزی را و روبا عفاف
 بالضم جاری که قوام ستور را که کند علف بالفتح باز داشتن و بالکسر کان موی جعد علف بالضم هم
 چیزی را تخم بپودن و روی چیزی آوردن و گرد چیزی نشستن و در سجده سجده نشستن و رعایت کردن
 و اصلاح نمودن پس نشستن علف بجای میقیم شوند و گرد چیزی گردیده و در سجده سجده نشسته
 علف بالفتح بسیار آشیامیدن و کاه و دانه دادن چار بار و بالکسر بسیار غوار و درختی است درین
 که برگ انگور مانند و آنرا خشک کرده در گوشت بپزند و بضم بضمین جمع علف یعنی آنچه چار یا خور و درخت
 خورش ستور و زبان بالضم و تشدید لام مضموم سیوه درخت طلح که آنرا شتر خور و شبیه است با قلعه
 تیره تازه علف بالکسر نام مردی از قضاعه که بالانهای غلافیه بدان منسوب است و بالفتح و نشدیم
 نام علف فروش نام دانشمندی است معنی علف بهره حرکت و مشهور از آن ضم است و درشتی
 خلاف رفیق و درشتی نمودن علف بالفتح سخن درشت و ز قمار درشت و آنکه سواری اسپان
 به نرمی و ملایمت کند عوف بالفتح حال و کار و قضیب و همان و نجات و بهره و فرعیست مخروس
 و شیر و زنده و گوشت و گرد در عایت و خبر داری عیال کردن گنایا هست خوشبو و نام مرد است
 و نام بی است و گرد و گردین مرغ گرد آب و جنبه و جز آن عواف بالضم آنچه شیر و زنده در شب بسیار
 و بخور و هر چیزی که یافته شود عیفه بالفتح نکرده و ناخوش داشتن طعام و شراب حین آن
 و نامهای مرغ بگفتن بیان کردن و بیان باهای افنادن او و عرب بدان فال نیک بگیرند
 عیاف بالکسر ناخوش داشتن طعام و جز آن و عیافه ناخوش داشت و بالفتح یا سیمه است و
 عالف آنکه فال گیر و مرغ و جز آن عیوف بالفتح شتر است که آب را بوی کند و خورد و نام بی است

باب العین مع القاف

عین بفتحین بوی خوش و چسپیدن بوی خوش بیدان و جامه و بجای میقیم شدن و به چیزی حریف
 شدن و نام مرد است بالفتح و کسر نام مردی که اندک خوشبو باشد و مدلی بدید بوی آن باشد عقق
 بالکسر مرم و جمال و نجابت و شرف و آزادی و آزاد مردی و آزاد شدن با آنکه بالکسر آزادی و فتح آزادی
 و در گذشتن آب از دیگر اسپان و بالکسر بضمین و شقیست که از آن کمان سازند و بالضم جمع علق و علق
 و بالفتح کمنه و دیر نیشدن و گردیدن و اصلاح آوردن مال و اصلاح آمدن مال پیش گرفتن سپه نیکان
 بعد از کشیدن رخ و جفا عواق بالفتح از او شدن و بالکسر مرغان بشکار و اسپان نجیب عالق

دوش یا جای رود از دوش آزاد شده و شراب کهنه و مشک فراخ وزن جوان نورسیده و زنی
 که هنوز شوهر نکرده باشد وزن سپانه سال کمان کهنه و بچه منع که بهنگام پریدن آن شده باشد و بیشتر
 شده باشد و بچه منع سنگ خوار و بچه کبوتر که هنوز نتوان باشد و حکم نشده و دیرین کهنه از چیزهای
 چون شراب و خرمای عاتق جمع عقیق آزاد شده و دیرینه از هر چیز و گر اکی و آزاده و گزیده و اسب بنگو
 و هر چیز و جیل و شراب و آب و خرمای و شیر و لقب حضرت ابی بکر صدیق رضی الله عنه و بیکور و بود
 یا آنکه حضرت رسالت پناه در شان او فرموده است انت یأمن من النار یعنی تو از آتش و دوزخ آزادی
 یا آنکه مادرش بدین لقب می خوانده و بیت عقیق کعبه شریفه زیرا که اول خانه ایست که بنا شده یا این
 بوده از عرق طوفان یا از دیران کردن بدشته و از ظلم جباریه یا آنکه کسی مالک او نبوده عذق بالفتح
 فراهم آوردن و نصبتین دست در عرض کردن برای جستن چیزی و گمان برون بخیری و رساندن فکر
 بخیری که بدان یقین نهشته باشد عذق بالفتح و سکون ذال متحده درخت خرمایا بار و بریدن شاخهای
 خرمای و بخلاف رنگ گوشت پشمی بروی بستن بجهت علامت و براندن و طاهر شدن بار گناه او و بریدن
 کسی استهم کردن به چیزی نسبت دادن و بالکسر خسته خرمای و خسته انگور و حصاری است به بدین و بیشتر
 که شاخهای دیگر نهشته باشد و یکسری اول و فتح ذال و یقینین موضعی است بسیار آب و بسیار درخت کنار
 و بالفتح و کسر ذال مردودا و کار و خوش بوی که بوی او تیز باشد عرق بالفتح گوشت از استخوان باز کردن
 و استخوانی که گوشت از وی باز کرده باشند و راهی که مردم نشناسند و بالکسر ریشه درخت و برگ بدن و
 نهال نشان دادن و کشت کردن در زمین غیر تا آن زمین را تصرف و مالک شود و اصل هر چیز و بریدن
 که چیزی در آن نرود و کوه تخت که بالای آن توان رفت مگر بشواری و کوه خرد و جود و یقینیت
 و شیر خورنی و تلج بسیار و زمین شوره که در آن درخت کثرت و دید و جای بلند و ذات عرق ضعیفیت
 که اهل عراق از اینجا حرام بنهند و یقینین خوی اندام آدمی و سائر حیوان و گاهی به مجاز تشبیه از سام
 غیر حیوان را نیز عرق گویند چون ترشح کوزه و مانند آن ورشته بنا و صف اسپان و مرفان
 و هر چه صف زده باشد و بنیل از برگ خرمایافته و بالفتح و کسر اشیر که مره او فاسد شده باشد و بیشتر
 جمع عراق یعنی کنار دریا عراق بالضم استخوان که گوشت او خورده باشند و همچنین عرق
 بالفتح عراق بالکسر جمع و بالضم نیز آمده و بعضی گفته اند عرق استخوان با گوشت و عراق
 استخوان به گوشت با عرق و عراق استخوان به گوشت و با گوشت و لطفه و بار آن بسیار
 و بالکسر جانب پر مرغ و نام آبی است و کنار آب و کنار دریا و مشک آب و ملک معروف و از آنجا که

تمام حاصل از روی طول از قاصد سیه تا حلو ان از روی عرض زیرا که بر کنار دجله و فرات واقع شده
 عراقین کوفه و بصره باشد عروق بالضم رفتن و ز زمین و جمع عرق و عروق الصفیر و دجوه و عروق
 روناس و عروق البقیع گویا هیست که زمان برای فرجی خورند عروق بالفتح شگاف رفتن بین و شتار کردن
 و زرد ویدن و غیر را باز داشتن و بهالغه نمودن و بسیاری کردن و زردن و فوجتین پیوستن به چیزی و پیوستن
 به خویان و بالفتح و گسار یا بدخو عشق بالفتح پیچیده شدن و بدخلق و تنگ خو گشتن و فوجتین هر قس
 و پیچیدن الحاح کردن در طلب چیزی و فوجتین نانا که بر قرض داران خود شدت نمایند عشق بهسر
 و بالفتح زیاده از حد دوست داشتن یا چشم پوشیدن از عیوب محبوب یا بیما نیست سوداوی
 که بر دماغ کسی غالب شود از دیدن صورت کسی و فوجتین بسیار دوست داشتن و پیوستن به چیزی
 عاشق بسیار دوست داشتن و از عیش و عشاق جمع عشق بالکسر و تشدید شدن بکسر بسیار دوست دارنده
 عشق بالفتح غایت شدن و بسیار گشتی کردن خود نیز دادن و بسیار تبار یا نه زدن و از آنکه خفتن
 و کار استوار کردن و شتر بسیار آب رفتن و فراموش کردن و از کار می باز داشتن و منع کردن
 و زدن با چیزی را و فوجتین گس عشق مکرر است سرخ و مخطوط معروف که از جانب یمن آرند و
 وادی و هر قای آب که بیل آنرا بشکافند و شیب سازد و موضعیت بهدینه و یما به و نجد و طائف
 و تمامه و موی مولود از انسان و حیوان که باز کنند عقوق بالضم نافرمانی پدر و مادر کردن و
 ایشان را از زدن و بالفتح باردار و گاو غیر باردار را نیز گویند براسه تقاول عاق سرکش
 با مادر و پدر بحق بالضم و فتح قاف جمع عقوق بالفتح و تشدید قاف رفتن و از مولود قربان کردن
 و موی طفل شدن و تیر کمانب آسمان انداختن و بالکسر خیره عقیق عقاق بالضم آب تلخ
 و بالفتح و الکسر بار شکم و باری که بر پشت بر دارند و بالفتح عقوق و سرکشی و بالکسر شوران کردن
 و آنچه ازین انگور و خربار آید عقاق جمع عقیق و شمشیرهای و دشمنان عقوق بالفتح و فوج
 عین مرغیست سیاه و سفید که آوازش بلفظ عقوق می نماند و آنرا عک و ذراع و شتی گویند و عقوق
 بالکسر خیر نفیس و گر انما به و انبان و بدین دو معنی لفظ نیز آمده و شراب یا شراب گفته و
 جامه نیکو و سپر و شمشیر و بالفتح در آوختن محبت و جزآن و بار گرفتن زن و در آوختن آهوی
 و در دام و خوردن شتر سر هاسه درخت خار دارد و در کام چسبیدن زلو ستور را بوقت
 آب خوردن و آوینش و آن قدر از علف که روزگزار باشد و ستور را و گرده بسیار لفتجین خون یا خون
 بسیار رخ یا خون غلیظ و خون بسته و علقه پاره ازان و گرم سیاه آبی که خون از جلد بدن می مکد

و آنرا از لوگو نیند و هر چیزی که بی چیزی در آن و نزد و گل که بدست پیچید و محبت و خصوصیت لازم که در فتح
 و هر گاه که چار پا آنرا فرود بر د علق با الفتح راه و دولا با کیش و دلو و سنی بود و هر آن و سنی که
 بد و لایب در آن نخته بود و محبت و مواعلق بالفهم در آن نختن و دوست داشتن آن نخته بدان چیزی
 آورید و بالفتح غول و خنقی و بلا و مرگ و هر چه شتر از آنچه بود و در خنقیست که ناتهامی به ما به البستن آنرا
 خورد و هر چه مردم در آن و نذوق که او را بر بچه غیر خود و هر آن سازند تا شیر بد و در و بومی کند و
 بشناسد و شیر بد و او را و کند و زنی که غیر شوهر خود را دوست ندارد و نذوق که آنرا الفتح کند
 و بچه نخواهد زنی که غیر فرزند خود را شیر بد و شیر اندک علق در آن و بزرگان طلیق بالفتح جو دگاه
 اسب و الفهم و تشدید لام مفتوح گیاره نیست که بد رخت می آورند و منافع آن گیاره بسیار است
 علق بالفتح و الفهم و لغتین یک چاه و مانده آن و کناره بیابان که دور باشند از دیدن و بالفهم رفت
 و علق شدن چیزی که بالفتح به علق نظر کردن و چیزی و فرمای نرسیده که در رخن پر و رند و خشک
 شود و واد است بطائف و موضعی و شهری و قلعه است و بالفهم و فتح میم نعلت در راه که نذوق
 ذات علق لغتین نیز آمد و بعضی گفته اند که لغتین غلط است و لغتین حق کسی و چیزی علق ثروت
 و چاه و رنگ و راه دور دراز علق و علق به دو و با کسر سیر لا و ذین ازیم بن سام بن نوح
 علق علق و علقه گروبی از او و علق که در بلا و شش شش و علق بالفهم و لغتین و بالفهم و فتح
 نون کردن و گروه مردم و سرداران قوم و میل کنندگان و پانین شکنند و باره ازمان و در و رنگ
 گذشته و قیوم و آنچه نزد اوام شهور است که علق نام ماد علق است خلاست و صواب علق بن علق
 است و علق پدر است و لغتین نوع رفتار است خیر او و رازی کردن علق بالفهم و لغتین و در گرو
 یکدگر کردن و بالفتح بزغال ماده علق بالفهم جمع و خنقی و بلا و کار سخت و دشوار و اسب خوش
 گرون و نام جانور است که آن را سیاه گوش گویند و ستاره میانه نبات انش و زک و دو ساله
 و نام اسبی سب و وضعیست و واد است علق کردن و دست در گرون کسی گفته علق
 بالفتح و راز و نام شتر است که شتر آن نجیب از نسل او نید و گاو می که رنگش بسیار زرد و پرتوی
 کوبی و کلای سیاه و لاجور و دیار گیت مشابه لاجور و رنگیست که بسیار باطل و شتر سیاه
 و علق و لغتین و ستاره است پهلوی فردین علق بالفتح غول و ماده سب و در گرون
 و طویل العلق یعنی دراز دم علق بالفتح باز داشتن و برگردانیدن و در بند کردن و
 مردیکه در و غیر نباشد و بالفهم نیز آمده و مردیکه مردم را از خیس باز دارد و بالفهم نام پدر علق و بالفهم

و انضم فتح اول و کسر او باز دارنده و مانع و فحقین گرسنگی و گرد و هیت از بنی عبد القیس عوالتق
 مانع و حوادث روزگار حائق باز دارنده و مانع عیوق بالفتح و تشدید استاره است منج نیک
 روشن رکنار است کاه کشان که پیش یار آمد و پیش آن شود عیوق بالفتح باز داشتن بره آزار و بالکسر کینه چنان

باب الغین مع الکاف

عجاک بالفتح فحقین چیزی به چیزی عجتک بالفتح باز گردیدن در جنگ و حمله کردن اسپ بر گزیدن
 و چیدن بوی خوش و جنان و خشک شدن بول و سر کن بران شتر و جزان و ترش شدن بنه و غیر
 و میل کردن بجائی و کینه شدن کمان روزگار و کوه است عجتوک بالضم تنه رفتن بجائی و اقدام بر سو گند
 دروغ نمودن و به بدی یا نیکی پیش آمدن کسی را و بر شوهر خود نافرمانی کردن زن و کینه شدن کمان
 عاتک کرم و رنگ خالص و مرد بوج و باز گردنده از حال سجالی و بنید عیبت
 روز بنایت گرم کرد و بی از قیامه از و عجتک بالفتح فحقین و بالضم و فتح ثار شمای دخت
 خرم عاتک بالفتح زدن صوف به سطره عرک بالفتح مالدن و گوشت مال دادن و خرد شدن
 چیزی چنانکه آن چیز محو و سذرش شود و خوردن چار پا گیاه راه و حلق شدن
 زن و فحقین حاجت روائی و کامیابی شتر از خوردن درخت خار دار و کارزار کردن
 و آواز گشتی بانان و ماسی گیران و احد عرکی و بالفتح و کسر را آواز سخت و مرد سخت در کارزار
 و اندازنده مردان در جنگ عراک بالکسر انبوی کردن و نامردیست تابعی و بالفتح و تشدید
 نیک مانده و گوشت مال دهنده و کارزار کننده عرک بالضم خالص شدن و بالفتح ناویسا
 مو که لاغر و فریبی او پیدا بنشد عسک بالفتح لازم شدن و چیدن عفتک بالفتح
 و فحقین سخت گول و نادان شدن و بالفتح و کسر فاسخت نادان عتک بالفتح و تشدید
 باز داشتن از حاجت و ایهمال و بیاطلاع کردن حق کسی را و دو بار و سه بار گفتن سخن را
 و تبارز یا نه زدن و مکر کردن بری با کسی و رنبد کردن و بخت غالب شدن و قهر کردن
 به کسی و باز گردانیدن چیزی و بیان سخن و نام مردیست که او را عاک بن عدنان بنای
 شمله بن عبد الله بن از و صاحب صحاح عاک بن عدنان برادر معد نبون پندشته و آن
 خطاست عاک بالفتح چاویدن صمغ و مانند آن و غایتدن اسپ لگام را و کسر نیز گفته اند
 و هر چه اینچ و پنبه باشد و فحقین و فقیست در حجاز و آنرا عاک بالضم و الکسر نیز گویند و نیز
 عاک آنچه غایتده شود و لرج باشد و بالفتح و کسر لام طعام متین و سخت و همچنین عاک عجتک

بالفتح بسته شدن و سطر و غلط شدن شیر و بسته و سخت شدن ریگ و نافرمانی کردن زن رفتن و سیر کردن
 در زمین و برکشتن و حمله کردن و برکت دادن و در ریگ خون سخت شدن و سیر کردن شتر و ریگ بدین
 معانی آمده و غنک و بسیار از هر چیز و در خانه و نام موضعیت بالضم تو و بای ریگ سخت شده جمع غنک
 و بالکسر اصل چیز و لغتین نیز آمده و سوم حقه آخر شب یا اول شب یا باره شب یا نیمه شب هر سه حرکت دارد
 و بالضم و فتح خون و دست به چرخ عاکن ریگ توده بسته و سخت شده عوگ بالفتح مهران شدن
 و بازگشتن و رو آوردن و چرخ و بازگشتن بن بسوی خانه و خوردن او آنچه در آن خانه باشد و اول
 عوگ و بگو یغنی اول چیز و لغتین جنبش و حرکت +

باب العین مع الهمام

عجل بالفتح سطر و کسر با نیز آمده و عجل الذراعین سطر باز و توافق رسن برک و دخت ترا شدن و
 پیکان در تیر کردن و برک افتادن از درخت و برآمدن آن از درخت باز و استخراش باز گردانیدن برید
 و بردن چیزی و لغتین هر یکی که پیچیده و ناگشاده باشد چون برگ و دخت کثرت برگ یا ریگ برگ افتاده
 درخت و برگ برآمده و درشته و تافته و تفرودخت ارطی که سطر گردد و قابل باغست چرم شود و عجل بالفتح
 از گلهای گوی که چون مساق آن سطر و استوار شود از آن عصا سازند و عجل گفته اند که عصا موسی علم از
 بود و کسر شکلهای سفید سطر جمع عجل را چون بطحان و بطح عجل بالفتح سخت کشیدن و سیر کردن
 برداشتن و توافق بدی و بدی شایسته و لغتین و نشاید لام بسیار در و درشت و شکار و سخت
 و نیزه سطر عجل نزدوری که با جرت گرفته باشد و خادم عجل بالضم و عجل بالکسر خرشته خرا
 عجل بالکسر گوساله و نام قبیل است و بالضم چیزی که بشاب آرند او را و لغتین هر عجل و شتاب و عجل
 و بالفتح و کسر هم و هم آن شایسته عجل بالفتح نیک شایسته و ناقصه کیم کرده و به نشاید کیم گوساله
 عجل جمع عجل بالفتح داد و داد و بده و وصل و شایسته گواهی و داد و دادن و برابر کردن
 چیزی بر چیزی و مانند و نظیر و قبیله و فرقیه و برابری و راستی و یاوش دادن و میدون و نام مرد است
 بسیار گفته و بر جم و تنگ و بالکسر مانند و یک طرف بار که آنرا بفارسی تنگ گویند و لغتین گفته اند که عجل بالفتح
 مانند چیزی که نه از جنس او باشد و بالکسر مانند چیزی که از جنس او باشد عجل هم تنگ هم سنگ و بر
 در قدر و مرتبه عدول برکشتن از راه و سیر کردن و جلع ترک کردن و از کشتی باز ماندن عجل عجل
 و شرک که غیر حق است یا بر شرک است عجل بالفتح تکرار کردن و لغتین تکرار کردن و لغتین
 لغتین در با سخت گرم عجل ملاست گفته و درگ خون آخا و نام بی است موضعیت و نام بی است

در جماعت غزال بالفتح و تشدید ذال تحت ملامت گردان بضم و تشدید ذال ملاست کنندگان جمع
 حاذل غزال بالفتح بیکار کردن کسی او جدا کردن و در شدن از کینه کردن و بختن فرزند از آن بضم
 بی سلاحان جمع اغزل و تفتیش سلاح بضم شدن غسل الفتح طعام بکین شستن و بختن و تفتیش خوب کردن
 بر کسی و کلاه کردن زن سخت بختیدن نیزه و سخت دیدن و سر جنبانیدن است گرگ جنبانیدن با آسایش
 چنانکه میوه زنده و حرکت کند و شتافتن راه نادیده بیا بیا و ناکه تیز تیز و وضعیت با لک فیه است از جن و
 نبوغ فیه است و تفتیش شدن طعام و شیرین خوش آئیده ساختن و تفتیش کسی السوء و خلق و سب آب و
 و تفتیش آب روان شود و انگیزد آن لعاب کس است و بعضی گفته اند که آن بخار است که میوه میوه و در
 میوه میوه آب میشود و غلیظ میگردد و مانند شکر و شکوفا و درختان می افتد و آنرا کس غسل می چید
 و در خانه خود نگاه می دارد و گاهی بی چیدن کس نیز از خار و جز آن مردم می چیند و آنرا تفتیش شیر
 نشت گویند حاصل غسل گیرنده و نیزه سخت جنبنده و همچنین حاصل غسل مرد سخت زنده و زود
 گرداننده دست را و زدن و جارب و عطارد و پر مرغ که غایب را بدان از جانی جدا کنند و تفتیش شتر و فیل
 غسل بختیدن جمع و غسل یعنی مردمان نیکو کار نیز آمده جمع حاصل و تفتیش خیر که در وده و می استخوان
 و مغز و گرگ و میوه و تفتیش که بخورون آن شتر است که روان شود و می دندان حاصل
 با لکس و تفتیش شده و تفتیش بضم جمع و غسل یعنی کساق و ملازم به چیزی حاصل بضم
 باز و شستن بویه و تفتیش کردن و تنگ شدن کار بر کس و سخت و دشوار شدن کار و با لکس بسیار شستن
 و بضم و تفتیش اول و تفتیش دوم تفتیش و بلا با و احد و فصله بضم و تفتیش بضم و تفتیش بسیار و در و تفتیش
 نیز گفته اند و در تفتیش است و کلاک و شستن و بهای که گوشت سطر با و باشد و احد و فصله و غذا و احد و فصله
 شستن و بالفتح و کسر ضا و مروی که پیامی یا گوشت سطر داشته باشد و فصله بضم و تفتیش کار و دشوار
 و بهاری سخت عطل بضم و تفتیش مروی زند و مال بی ادب کمان یوزه و پوشش و تفتیش است و تفتیش و تفتیش
 و تفتیش باشد و تفتیش و در سن گذشته باشد و مروی که سلاح ندارد و وزن بی پیرایه اعطال جمع و تفتیش
 بزرگ تفتیش و بی پیرایه شدن زن شخص و گردن و قاست و خوشه خرا عطل غالی از پیرایه
 عطل بالفتح و تفتیش بعضی از بندگان بر بعضی و تفتیش آنانکه علت شلخ دارند عطل کس
 تفتیش از تفتیش و تفتیش شعور و سوار شدن سنگ و تفتیش بر بعضی و پیوسته تفتیش ایشان
 بر ماده شغل و تفتیش مردان میان پیرایه گویند تفتیش و تفتیش گران و سبکی آن و تفتیش
 بسیار و تفتیش و تفتیش بر تفتیش و تفتیش که میان تفتیش و تفتیش باشد و تفتیش گویند

و نواحی آن عقل بالفتح خرد و حدش و تیز میان یکی و دیگری و غیر و شتر و گفته اند قوتیست نفس را
 که بد آن تیز را بشناسد و اغراض مصالح بداند آغاز آن وقت نشسته کردن طفل است تا وقت بلوغ
 قوت میگردد و دیت و جامه سرخ که مروج را بدان پوشانند یا نوبیست از جامه مخطوط و قلع و دلی
 پناه بستن باز و وساق شتر هم بستن دارد و شکم را و دریا فتن و دیت دادن گشته را و گذشتن قصاص را
 و از جهت کسی میت و تاوان باز فتن داد کردن و به بالا فتن آوردن و نیم روز ایستادن سبزه بجای پناه بردن
 و ساق کردن یا از مغایرین فتن کوفته شدن را و پوچگی و برافکنی پای شتر و فتنین عقاب عقول
 بالضم ببالا کوه فتن آمده پناه بردن بجای و جهت عقل بالفتح دارد و کافض که شکم بنده و عاقل
 خردمند و آبوی بالا کوه رنده و نام کوهیست عقاب بالکسر یعنی که بدان باز و وساق شتر هم بستن
 و صدقه و زکوة یکساله و مرد شریف که چون اسیر شد چند صد شتر فدیه او میدادند و نام مردیست و نام
 و تشدید قاف لنگی ستور عاقل و عظم آب دریا و موح آن و محمد ادی و جوی فرینی که راه و روان آن
 یافت و گیاهیست و کار پوشیده و شبکه عواقل جمع در عاقل شتر است بنهران و مغرب و بیت چهل
 و عاقل و نام کوفه است در توریت عقول بالفتح و کسرتاف نام سپهرانی طالب که دانای بود به نسبت
 قریش و قانع ایام ایشان و نام صحابی دیگر است و بالضم فتح قاف و بیت به خجستان و نام مردیست و
 قبیلہ عقول بالفتح و فتح هر دو قاف و اوی بزرگ و قران در یک توده بر شتر نشسته و وصله و سوار
 شتر و قدح عقل بالضم خیت برسم نهادن و چیدن باز داشتن و دیند کردن و نه و در یافتن و بدی
 روغن و حرکت در چراغان جمع شدن و راندن شتر و بستن سر بنده دست شتر باز و می آن به راحی و
 چینی گشتن در کاری و پوشیده شدن کار و انداختن و کوشش کردن در کاری مردی یا کوه بالضم
 لیسیم احوال جمع و بالضم بر قبیلہ است عکال بالکسر یعنی که بدان است و باز و شتر بنده و نام مردیست
 عل بالفتح و تشدید لام مرد لاغر و پیر و ریزه اندام و کلان آل و خیف از هر چیز و آنکه بسیار زیارت
 زمان کند و نر فریده و گفته فرید و خیف بدن و بیمار شدن و بهالغه کردن در زدن و دوم بار خوردن
 آب حلال فتنین و بار خوردن آب و دوم بار خوردن و مثل فتنین بار اول خوردن آب و بار دوم
 خوردن و بالکسر فتح لام بیمارها و بهیبا جمع عقلت علیل بیمار و معلول یعنی بیمار چنانکه تشدید است
 و بزرگ باشد مذکور است در کلام عرب نیامده عمل فتنین نام مردی و کار کردن و کار و چه بسته
 در خشن و اعراب او ن عامل اسم را و بالفتح و کسریم کار گذاردن و عمل و در عموال بالفتح بسیار کار
 عندال بالفتح شتر بزرگ مرد و از عتال و جمع مذکور است و بالضم صحن و در بار و گذار یا بزرگ

در باز موقت گویند عموماً آواز بگریه عموماً بالفتح جویر کردن و میل نمودن ارق و کم و زیاده شدن
تراز و میل کردن آن و دشوار شدن کار و غالب شدن بر کسی و شتم و خستن کسی را و افزون شدن
بالا رفتن و زیاده کردن و بر آوردن سهام و نفق میراث در حساب نقصان و مال میراث و بسیار
شدن و قوت و نفقه دادن عیال را و آواز پرده خستن بگریه و آنگه عیال کسی بشنیدند و کسی جوید و قوت
و نفقه عیال و خجین آواز بگریه و بالکسر و فتح و او اعتماد و تکیه بر کسی و باز و استعانت عموماً بالضم
قبیله است و نام و مشخصیت و بالفتح و تشدید و او نام مردیت عامل باو شاه پیرزگ و زنی که شوی ندارد
عیال بالکسر و لا و وزن و آنگه تفضل و تشدید حال ایشان و مونت ایشان باید نمود و نفقه باید داد و عموماً
بالفتح ناقص و عموماً بالفتح خرامان فرستادن و مرد و جز آن و درویش شدن و سپردن و گردیدن
و بالفتح و تشدید یا مرد و خرامان و اسب خوش خرام و خجین عرض کردن سخن خود بر کسی که نمی خواهد
و میل شنیدن ندارد و عامل در ویش عموماً بالضم در ویشی و بالفتح و بالضم سپردن و گردیدن

باب العین مع الهم

عام سال و به تشدید هم به رافرا رسیده و مردم عام ضد خاص عموماً بالفتح در ماندگی گران باضم
آب بسیار عموماً بالفتح و رنگ و تاخیر کردن و باز و استن از کاری و باز داشته شدن که زشتن پاره آب
و ویشیدن شیر و شیر وقت نماز خفتن موی کردن و وقت نماز خفتن رفتن یا آوردن و فرستادن چیزی
در آن وقت و بالضم نام مردیت و نام همی است و بالضم و لغتین زیتون و شتی عموماً بالفتح ناقصه و در
نماز خفتن شیر دهد عموماً و رنگ کننده عموماً بالفتح کج بشن استخوان شکسته و کج بسته شدن آن و بسته
و وقتن توشه دان را و استخوان شکسته یا استخوان دست شکسته که درست نه بسته باشد عموماً بالضم
و نیم که آنرا عجیب و عصب نیز خوانند و بالضم نیز آه مده و شتر آن خرد سال عجم جمع و دنان
فردین بچوب خزان بهمت و استن سختی و سستی آن گزیدن و پا ویدن بجهت خوردن یا از برای آن
وزیارت کردن کسی را و ضیاییدن شمشیر بر آرمودن نقطه نهادن بر حرف و بالضم کند زبانان
از حیوان انسان جمیع و بالضم و لغتین مردم غیر عرب و لغتین چه و دانه خرا و انگور و دانه هر چه عجم
بالضم و دانه هر چه غیر و بالفتح و تشدید و نیم شیره و پرستور عجم بالضم و لغتین و لغتین و در ویشی و کم کردن
و منع کردن بالضم اول و کسر و در ویش و محتاج عجم در ویش نیست شده و داندان و دیوانه عجم بالفتح و لغت
از طب که در کینه میباشد عجم بالفتح خوردن و گزیدن اسب و جز آن سختی و فرومایگی کردن و شام کردن
زن شوهر را و از خود و دفع کردن بالفتح و کسر و ختم گزنده و لغتین و او بیست بین و بیست

عظام بالفتح و تشدید ذال کبک که مردم را می گزند و باضم تشدید ذال و زحمت خار و اربابانی عزم
 بالفتح استخوان نمایند و در وقت نمایند ستود و بالفتح و کسر راء و وفاء و سید که پیش و وفاء نه گرفته باشند
 و باران سخت و کلا کوشش و زنجیرین گوشت و سیاهی به پیگیری آینه عظام باضم نمایند که در وقت استخوان
 و شوی و نازک و ک و بسیاری لشکر و اما و گی و استواری آن و استخوان و درخت که گوشت و پوست آن
 جدا کرده باشند عزم بالفتح و باضم غریت و آهنگ کردن و دل نهادن بر چیز و پراوده راه رفتن و قسم دادن
 کسی او او لولوا لغزم یعنی خداوندان عزم و او لولوا لغزم از پیما مهران آنانند که دل نهادند و ایستادند و امر
 خدا تعالی را آنچه عهد کرده بودند و گفتند اند که آن چهار تن بوده اند حضرت نوح و ابراهیم و موسی و محمد ص و
 بعضی گفته اند ایا لولوا لغزم آنکه جد و ثبات داشتند در کار با و صبر بر بلا و داد و گفته اند که آن نه تن بودند حضرت
 و ابراهیم و اسحاق و یعقوب و یوسف و ایوب و موسی و داود و عیسی ع مرآت ع افسونها آیات قرآن که بر
 شفا و تیاران خوانند و فراتس خدا که واجب کرده بر بندگان عزم و عزم دشمن سخت عزم و عزم و بالفتح ناز
 کلان سال و زن عزم بالفتح طمع و شستن و در آمدن در میان جنگ نصف کار زاری پاک و کسب کردن
 جد نمودن و بختین خشک شدن بند دست و قهرم گنج شدن آن عزم بختین نان خشک عزم بالفتح و زن
 و کسب کردن باز داشتن جنگ زدن نگاه داشتن و باضم قله است و کوه نیست باضم و بختین از خدا و
 خضاب و جز آن و باقی مانده و بختیه هر خبر و با کسر فتح صاد کردن بند باضم عصمت با کسر و بختیه عزم
 عصمت عزم هر چه بزرگ بول که بر آن شتر خشک شود و بختیه هر چیز و اثر خدا و خضاب جز آن که باقی مانده
 باشد عصما هم با کسر و ذال مشک که بدان مشک را بر داند و رسن و لو و سطل و
 عروه و کوزه و شربه و ظرف باریک هم و نام حاجب نعمان بن منذر عظم باز و زنده و لگام زنده
 و مو ضعیفست ببلاد نایل عظم بالفتح بسیار خوار عظم بالفتح سراج و میل گندم پاک کن و بختیه کمان
 و باضم و مغزه شتر عظم بالفتح بسیار خوار مراد عظم مرقوم عظم بالضم صوف جدا کرده و از
 هم و اگر ده و بختین پاک شریکان و احدش عظیم و عظم عظم بالفتح استخوان یا استخوان که بر د
 گوشت باشد و بزرگ شدن و باضم بزرگی و بختیه بزرگی یعنی بختیه بزرگ و با کسر و شتر
 بزرگی خلاف صغر عظم بزرگ عظم با کسر استخوانها و بزرگان جمع عظم و عظم و باضم و بختیه
 بشام و باضم و تشدید ذال و تخفیف آن بزرگ عظم بالفتح و باضم نازانندگی و بالفتح و باضم
 نوعی از رنگ و لگاز و باضم کیم سرخ و هر جامه که سرخ باشد و بختیه جمع عظیم عظم بالضم و
 نازینه و جنگ سخت و در وقت و مرد و بد خودیاری و سوار و ناز و جوان استوار عظم نازانیده

جداوان بالفتح و تشدید باجزیره ایست که باود و شعبه از جمله محیط است و به بحر فارس میریزند
 و برای آن جزیره آبادانی نیست چنان بالفتح سبطری و درشتی تن و بختین مردم فریه یلیخ و بختین
 و تشدید یارون کرکس و شتر بزرگ و سبط علقن بالفتح بزندان یرون و بشبات و بختی و از یرون
 فرزندار را و بختین مردم سخت علقن بالکسر نوعی از برگ درخت خراکه شتر چرو و اصلاح کننده و
 کننده شتران و بختین بیت کوچک و دو دو خوشبو شدن جامه و بالفتح و کسرا طعام فاسد و بی مزه بوا
 آینه خن و دو بدان عثمان بالضم غبار و دو و موضعیت و دو و درون آتش و بدین مفیست عشقون
 بالضم هم باین خمیر و بخت بختن بالفتح خمیر کردن شترتن هر چیز دوست زدن شتر بزین و زدن بزین
 همگیه کردن بوقت بر خاستن از ضعف و بیری و بختین فریه شدن آماس بیان فرج و و بر ناکه و
 بالفتح و کسر جیم فریه و شتر فریه و محله گوشت عاجن ناکه که در شکم او بچه قرار گیرد و عجان بالکسر کردن و
 متعدد فریه زدن و میان خصیه و ذکر و بالفتح و تشدید جیم گول نهادن عجان بالفتح آقاقت کردن
 و در جایی همیشه بودن و جنات عجان باغهای بهشت که مردم همیشه در آن خواهند بود و کندن شک
 و بریدن درخت به تبر و جزآن و لازم و تقسیم بودن شتر بر خوردن درخت خار و زو و بختین خریر است
 و زمین عاون شتر بر یکجایی باشند از حلف عجان بالفتح کرانه جوی و ساحل دریا و مدت بهشت
 سال و موضعیت عجان بالفتح نام یکی از اجداد حضرت رسول عمکم انصاحت مشهور بوده
 عجان بالضم اکثر کلمه کلام کردن کسی و باز گردانیدن و بر حلق و از حد در گذشتن و ترک کردن
 و بختین و بدین و باز گردانیدن و دشمنی سخت و قرض از حد در گذشتن عرفان بالکسر شتر
 عرجین بالکسر اول هر چیز و بهتر قوم و بنی بنی نزدیک ابر و یا بنی یا استخوان سخت بنی عرجین
 بالفتح بیشه شیر و زنده و بجای بودن گفتار و گرگ و مار و در قنای و گوشت و گروپی از شیم و آواز
 فاخته و فضای خانه و شهر و خانه سوسار عجان بالکسر چوب بنی شتر و بیماری که در آخر پای چار با
 میشود و بدان موریزد و شگاف در دست و پا و بختی و صلابت که در معز و بیماری اسب میباشد
 و دوری و خانه های دور و چوب میان چرخه و لاب و کارزار کردن و خواجگاه گفتار و
 شایخ و سمار و دو و عجان بالکسر کوهی است عجان بالکسر بوی چیز بختی و بختین چوب بنی
 شتر کردن و بیماری که در پای چار یا میشود و موریزد و شگاف دست و پا و بیماری در شل
 کردن و شگافگی یا شسته بشور و بوی چیز بختی و دو و درختی است که بدان پوست را و باخت
 کنند و گوشت بختی و بالفتح و کسر کسی که لازم باشد بقمار باز تا او را از شتران قمار بخورانند

و نام اسی است عروج بالضم و بخرمایا جوئی که گشاده و خشک گشته و شامی او بریده باشد
و گیاره است عس و انی باخوبی موسی و سپیدی رنگ و موضعیت و با لکسند و نظیر و پیه و بهر حرکت
آمده و بالضم فرجی و تین گواریدن آب علف در شکم ستور و بالفتح و کسین چارپای باندک علف بسیار
عشقه های بالفتح شهریت بساحل دریای بشارم و عسقلان الراس طرف بالای سر عیش بالفتح گفتن چیر
پیرا و خواست خود عسقلان بالفتح پوست را در ستور و نهادن بهمت و باعث تا موسی از دوی بریزد و چنان
پیراسته شدن پوست و خواست و شکر و عوض و آراگاه گوشتند نزد یک آب و در جاعطن بسیار مال و
فرخ باز و و کشاده پا عسقلان بالکسر گین و نل که در پوست کنند تا کشده نشود عسقلان بالضم
سیراب شدن ناته و استراحت دادن ناته را بعد از خوردن آب و بار دیگر نمودن آب و فروختن
شتر عسقلان بالفتح بالای کوه رفتن و تغیر دادن و بد مزه گردانیدن گوشت و غیر آن و لغتین کشیدن
بدوا و گوشت و بخر آن عسقلان بالفتح و تشدید فام مردویت و اگر ماخوذ از عسقلان است و نون اصلی
است منصرف و اگر از عسقلان است و نون زائد است غیر منصرف عسقلان بالکسر زر عسقلان بالکسر بحر
از با وزیر عیش که در آن ملاکه با داند و بایشان نیز نای باد است و ناظران لغزش و بسیج ایشان
سبحان الله ربنا الاعلی عکال بالکسر کردن عسقلان بالضم و فتح کاف نور و با و شکلهای شکم از فرجی
جمع عسقلان بالضم عسقلان لغتین و عسقلان بالضم و علائمه بالفتح آشکارا کردن علل بالکسر هم آشکار
و پیدا کردن و قلمه است نزدیک صنایع علل بالضم اول کتاب حلیین بالکسر و تشدید لام کسور و
یاس کسور و تشدید و غرهای بهشت جمع علیه و کتاب اعمال یگان عمران بالکسر نام پدر موسی و نام پدر مریم
و نام ابو طالب محمد بنیابصر صلعم و بالفتح عمرو بن جابر و عمرو بن نذر و و گوشت پاره آونجه بر کام و بالضم
فتح نسیم ابو بکر و طریقه یا عمر و عمر بن عبد الغیر زعمین بالفتح میقیم شدن بجای و لغتین باشندگان و
سقیم کنندگان بجای عسقلان بالضم شهریت به بین و بالفتح و تشدید بیسم شهریت بشام عنوان و
عسقلان بالضم و بالکسر و بیابانه کتاب و نشان آن و اول چیز و آنچه بدان دلیل گیرند بر چیزی
و آنچه عسقلان و دریا فته شود از چیزی عنوان بالضم پیش آمدن و پیش رو ظاهر شدن و بالفتح
ستور پیش و در زخم عسقلان بالفتح و تشدید نون ظاهر شدن چیز پیش رو و پیش آمدن و
بالضم تبلیه است و موضعیت و بالفتح و سکون نون حرفیست یعنی از و طرف است یعنی جانب
عسقلان لغتین پیش رو و پیش آمدگی عسقلان بالفتح آنکه قادر نباشد بر نگاه داشتن باد شکم
و بالکسر و تشدید نون نامرو و آنکه قادر نباشد بر نزدیکی کردن بازمان عسقلان

بالکسر و ال لگام پیش روی و پیش آمدگی و معارضه و مقابله و تشریک شدن و بر س و تشرابا کسی
و طرف خانه و آنچه از آسمان ظاهر باشد در وقت نظر کردن بدان درگ پشت و عنان و درگ
بافتن ابر و ابری که آب نگاه دارد و او لیست بافتن و تشدید نون درنگ کننده و رخی عصفوان
اول هر چیز و عصفوان الشبای النبات اول جوانی و اول گیاه عھون بافتن یا ر و پستی بان جمع و
مفرد آمده و یاری کردن و یاری و بختین میان سال شدن عھوان بافتن جنگی که یکبار و ران
کارزار کرده شود و زنی که او را شوهر باشد و میان سال از کار و زن و هر چیزی عھون بافتن جمع و پستی
بمساحل دریای مین و زمین که باران در آن باریده باشد عھون بالکسر چشم یا چشم رنگ عھون بافتن
جمع و بافتن تقسیم شدن بجائی و بر آمدن از جائی و کوشش کردن در کار و شب و او در
کسی و خشک شدن برگ درخت خرما عھون محتاج و مال نو و حاضر و تقیم و ثابت بیکجا و مرست
و کامل و شاخ و رخت که نزدیک شده باشد و جارجة آدمی و درگ رحم ناکه عھون جمع عھون بافتن
چشم ایمان عھون جمع و عھون جمع و اهل شهر و اهل خانه و چشم رسانیدن چرخ و چیز و چشم رسانیدن
و آدمی و یک کس و شهر لیست به ذیل و موضوعیت ببلاد ذیل و دمی است بشام نیز کوه لگام و دمیست
به مین و روان شدن آب و چرمی که در میان زده کمان غلوه کنند و در آن غلوه انداخته بند از بند و
گروه و مال و حاضر از هر چیز و حرفیت مشهور و گزنده هر چیز و دایرهای باریک که بر پوست باشد
و در پیران و جاسوس و دینار و زوز و ذات و نفس هر چیز و حقیقت و ذات قبله و پیشوا و ابر کلاه
جانب بکله پیدا شود و از جانب قبله عراق یا از طرف رت قبله عراق نمایان شود و آفتاب و شعاع آفتاب بر عیست
و انگور و اکثر قوم و اکثر مال و جای تخمین آب کاری و باران چند روزه که هر طرف نشود و جاکران
شدن آب چاه و دیدار مرد و حی و سیل در ترار و و ناحیه و چشمه آب و نصبت و انگ از بهفت و دینار و
نظر کردن و متفک و چاک زانو و برادر پدری و مادری و ذوالعین قناده صحابی که حضرت سالت
صلی الله علیه و آله را بعد از آنکه بیرون آمده بود باز بجای خود گذاشت و بدان چشم بهتر از چشم دیگر پیدا شد
عین شمس و لیست به صر که در آنجا درخت بلسان میشود و بالکسر کا و خوشی و زمان که سیاهی و سفیدی
چشم ایشان بکمال بود و جمع عینا و بختین خوب چشم شدن عھون بافتن بسیار چشم زنده عھون بالکسر
و بختین جمع و بافتن جمع عھون و نام کتاب لیست و حکمت تصنیف شیخ ابو علی النوری گویا در آنجا
معاذ خورشید مجاز است عھون غیر عھون و افسانه و ان و فسون و نام شهر لیست بافتن و لیست
به بحرین و عھون البقر انگور سیاه گرد و آتومی سیاه عینین بافتن عھون و سکون و سکون و سکون

در چهره و بالکسر و الفتح گوشت نزدیک یا حد که بران شیطان لعین آید آوازه در انداخت که محرم
گشتند عیان بالکسر دیدن به چشم و آهین آماج و آهینی که در قلعه گاو زراعت کند بر آشیار کردن

باب العین مع الواد

عقوبت بهشتین و تشدید و او تکر و کردن گشتی کردن و از عدد در گذشتن و بهایت پیری رسیدن محرم
بالضم تباهی و فساد کردن عجمو بالفتح شیر خور ایندن کودک را عدد و بالفتح و دیدن و شتم کردن
بر کسی و برگردیدن و در کاری و بر جستن بر چیزی و در گذشتن از چیزی و ترک کردن و بالفتح و ضم اول
و تشدید و او و شتمن صبح و مفرد آمده و در مذکر و مونث استعمال یافته و بالفضم و تشدید و او و ضم اول
و از عدد و در گذشتن عجمو بالفتح نزدیک کسی آمدن جهت طلب چیزی عجمو بالفتح چیزی را چیزی نسبت
کرون عجمو بالفتح کلان سال شدن و سطر شدن گیاه و سخت شدن سیاهی شب معنی نوم نیا آمده
عجمو بالفتح ویدن آتش به شعب از دور و قصد آن نمودن و طعام شب خور ایندن کسی را و
در وقت عشا چیزی خوردن بالکسر فتح شیر که هنگام رقص گو سفند به صحرایا بعد از آن آشامیده
عجمو بالفتح بستن زخم چیزی و جمع کردن گرویی را بر خیز و شر و بعضا زدن عجمو بالفتح پاره پاره کردن
و بالفضم و الکسر گوشت بسیار با استخوان و خوردیدن که بفارسی آنرا اندام گویند عجمو بالفتح بست
گرفتن و غالب شدن و بر و بر و دوست برداشتن و بر سه حرکت و بالفتح و تشدید و او و آمو که می
درخت کردن و دراز کردن و از و بر عجمو بالفتح نمکین کردن و لاک کردن و زیر نهوشاندن و از خبر
گرو ایندن و دشنام دادن و غیبت کردن عجمو بالفتح و در گذشتن از گناه و اعراض نمودن از تقصیر
کسی و ترک عقوبت کردن و محو کردن نشان چیزی و بزرگ ترین و بهترین مال و برگزیده و نیکوترین
چیزی و افزونی و امان و عطا و آب فروز و زمینی و شهری که در وی اثر عمارت و زراعت
نمود و خر که و بدین معنی بهر سه حرکت آمده و عدد در گذر زنده از گناه کسی و خوردن شتر چراگاه را
و عجمو بالفتح بسیار و دراز شدن چنانکه مقعد او را بپوشد و در و نشن زیاده شدن و پوشیدن گیاه
زمینی را و بریدن چشم و آب در بنامدن چیزی او را تیره کند و بالفتح و ضم فاء تشدید و او و بسیار
در گذر زنده از گناه عجمو بالفتح چاه کندن و بلند شدن علم و مکروه داشتن چیزی را عجمو بالفتح حرکت
بلندی و بختین و تشدید و او و بلند شدن عجمو بالفتح گمراهی و خوارگی و فروشی عجمو بالفتح
اسیر گشتن و فروشی نمودن و طعام کردن زمین گیاه را و آمدن سنگ بزمین چیزی را و
دشواری شدن کار و نازل شدن امری بکسی و لگانه گذاشتن بشک آب را از جهت بسیار و نایب آسمان

دیک کس از گردی که از قبایل مختلف شده باشند عموماً کسریه و شتر +

باب العین مع الباء

عینه بالفتح و الضم و التثنية کم عقل شدن و حریص شدن بدسترسن چیزی و حریص شدن باز کردن کسی و حکایت کردن سخن کسی عینیه دل شده و بی عقل و عینین معنوه عصبه بالفتح و التثنية و رفع و بهتان سحر آوردن و بالفتح و کسر ضاد درخت کلان و درخت خاردار و دروغ و بهتان و سحر و عینه ساحر و ماری کسی را بکزد و در دم آن کس میرد علیه التثنية سه گشته و بدو شش شدن و در بلاد افتاده افتادن در زحمت خار و گرسنه شدن و فرو رفتن در چیزی و آمدن و رفتن از روی ترس و بیم عصبه بالفتح سرگشته و حیران شدن و التثنية ششگانه و حیرانی در راه و ندانستن جهت و دلیل و دور بودن + +

باب العین مع الیاء

عالی از حد و گذر زنده و سرکش و شگبر عاوی دشمن و از حد و گذر زنده و بیدار کننده عاری پنهان عاسی پیر کلان سال عاصی یکی که خون از و باز نایستد و گناه کار عانی از سرگناه و گذر زنده دور از ریش عالی و علی بلند عانی اسیر و خون روان عجب قهری بالفتح بسیار عکاسی و هر چه که نفیس باشد و تحقیق آن در جعفر گشت عتی بالضم و الکسر تشدید یا از حد گذشتن و بغایت پیری رسیدن عادی بالفتح و تشدید یا دونده و گردی که برای کارزار آماده باشند و نام قبیله است و نام پسر حاتم طائی که از اصحاب رسول عم و از خواص علی بن ابی طالب رضی الله عنه بود و عاصی بالفتح و کسر راء بر بنده و تنگی عشی بالفتح و تشدید یا آخر و زور و بالکسر طعام خفتن عصبی بالفتح نافه کردن عجمی بالضم کوران عی بالکسر و تشدید یا در ماندگی و در مانده شدن به سخن خلاف بیان و راه نبردن و چیزی و عاجز شدن از استحکام چیزی و بالفتح نام برادر عذنان +

باب العین مع الالف

عمر از من و کلب داده و زمین بسیار درخت و نام آبی است و در حقیقت که میوه آنرا غیر گویند و عجمی بالضم شراب گاو درش میوه است که آنرا سبجد گویند و درخت آنرا غیر گویند و بعضی به عکس گفته اند و تشدید بالضم و تخفیف ثانی تشدید آن گیاه آب آورده و کف آب پلاک شده و ورق بوسیده و درخت که با کف سیل آمیخته باشد عدا به بالفتح طعام چاشت خلاف عشلو به تشدید و ال نام مرکب عدا به بالکسر خوردنی که بدان تشدد نمایی تن و قوام بدن است و بیجه های گو سفند و بز و بدین معنی جمع نموده بر وزن بنفیس غذا بانی بهره بول شتر ز غرابه بالضم و تشدید یا در ماندگی و در مانده شدن به سخن خلاف بیان

و قرض خوانان بخوابد بالکسر سرش کسی که چهار پانزده شسته باشد بخر با الفتح و بی بهره بطلان کند و هر چه
چسبیده باشد و شیش که از باهی برآوردند و بچه گاو و بچه هر چه و لاغر خواند بالکسر فتن بر جنگ کفاره
خفتن بر بالکسر زده و غلات رین و شمشیر و بر آن عظمیاء بفتح فتح منی عضاه و آن در حقیقت معرانی مانند
درخت کنار خطا بر بالکسر پنجه بدان پوشیده شود و چیزی عظمیاء بفتح فتح گر آن شدن نزع کالا و باهی است کونا
و انگه تیر را در و را ندازد و چیزی که در فتن بلند شود و در و در و عید صا با هم عین و فتح سیم کی از
دو ستار و شمری بخوابد بفتح انگه بے هوش گردد و مغرور و جمع و زنده و آنچه اسپ را بپوشانند
تا مرق کنند و بالکسر صفت نماند و بر آن که بالای خانه کنند بخوابد بفتح فائده و سود و بی نیازی
و کنت و بالکسر سر و جوشی بالکسر تو نگری و بی نیازی خود را بفتح فتح و مردم بسیار آینه و مردم خود را بفتح فتح

باب الفتن مع الباء

خواب بیشه شیر جمع غایب بالکسر و تشدید با ما قوت و پایان چیزی باب آمدن شتر یک و زوشه
بودن کبر و زود و زود یکبار زیارت کسی کردن و یک و زیت آمدن و یک روز نیا آمدن هر که بگوید آید یک روز
نیاید و بفتح یک و زور میان آب خوردن چهار یا و بالقسم دریای موج زن که آتش از ساحل بگذرد و حجاز
ریند و زمین شیب غیب بفتح بر و عین تنی است که کوهی است بنا و گوشت آویخته زیر ذوق که آزار
طوق گفنه ز گویند و بدین معنی است غیب به تخمین غیب بالقسم و فتح با و سکون یا موضعیت بدیند و باجه
است بر یا سر غرب بفتح و کوب بزرگ و طرف که در آن آب کنند و تیزی تیغ و زبان و تیزی و چیزی
و تیز رفتار اسپ یا اول رفتار و اسپ تیز و و چا و زوشن آفتاب و ماه و جز آن در فتن و در فتن
و ادل چیز و کنار آن و تیزی و رگی است و چشم که همیشه آب از آن روان باشد و نه ایستد چون آب
و اشک و جای روان شدن اشک روان شدن اشک از چشم و آبله که در چشم میشود و دو دم که
در گوشه چشم میباشد و بسیاری آب و دهان و ترس آب و دهان و در حقیقت در عرب بزرگ خا و
دره و آب خورایند و پیش چشم و پس آن و فراق و دوری و بالقسم بر آمدن از وطن و دور فتن
از بای خود و بختین در حقیقت که آنرا الفارسی پندیده گویند و شراب زرد و لقره جام لقره و قح و چهار است
که گویند و بزرگ میشود و آبی که از دل و چکد میان حوض و چاه و کبودی چشم سپ و بوی آب گل
و سم غریب بطریق اضافت و بطریق صفت تیزی که اندازه آن معلوم نباشد و بختین
غریب و نام موضعیت و بالقسم و تشدید را می مفتوح کوه است بشام غروب بالقسم و زوشن
آفتاب و ماه و جز آن و جاری اشک و تیزیهای دندان و آبداری آن و بدین و بدین جمع

غرب است غارب میان کوبان و گردن شتر و میان و دوش آن از گردن عوارب جمع و عوارب میان
یعنی تیزبای میوه های آب غراب بالضم زانغ غرابان بالکسر جمع و نیز می ترونج و برن و لقب سریت
و کو سبب و وضع است بر شق و نام اسی است و پس گردن و سر و طرف استخوان سرین است شتر و جز آن
بطرف استخوان پیوسته است و هر دو طرف را غرابان گویند و رجل الغراب چیز است که بر پشت ناخن
ما شتر نیمه شیر خور و دیگر سبب است کثیر النفع که آن را بزبان بربر اطر لال گویند و بر اس از آنکه حق و بر
جربیت غریب و دور و بیگانه و سافر و هر چه نامور باشد غریب بالفتح سخت سیاه غراب سبب
و بالکسر معیت از انگور خوب غصب بالفتح بستم گرفتن چیز را و قدر گردن بر کسی و بطنی و شدت
دور کردن موی و شتم از پوست غصب بالفتح گاو و شیر و چیز بسیار سبب و سرخ غلیظ و سنگ
سخت و بختی و شتم گرفتن غصب بالفتح بسیار غصبناک از انسان و مار بد کشنده و زن شتر
ماده ترش روی و نام زینت غصا ببالکسر و الضم غاشاک که در چشم می افتد و چهار است ابلها
که بر آید و بالکسر معیت غلب بالضم باغهای بسیار و درخت که درختانش بیکدیگر پیوسته و در هم
شده باشند و بالفتح و بختی و سبب گردن شدن بالفتح و کسر لام و چیزه و سبب گردن و بختی و غالب شدن
غلب بالفتح نام مردیت و نام زینت و برین تقدیر سببی است بر کسر و بالفتح و کشید و لام و سبب
غلبه غالب چهره و زبردست و نام مردیت و موضعیت پائین مهر غلب و بختی و غلبت و
بلاکسی و ذرا موشی و بی قصدی عیب بالفتح تاریکی و شب و اسب و جز آن که سخت سیاه باشد
مرد و غافل و گران و ناگوار و کند فهم و پوشش بسیار غلب بالفتح ناپدید شدن و زمین پشت
و شک و گمان و پیرو چربی و بختی و بالضم و کشید و یک مفتوح ناپدید شدن گان جمع غایب

باب الغین مع التار

خاویه ابریکه باد و بر آید باران باد او خاویات و عواد جمع غایب شتر و بی و گزند عارقه تار
و میان غارت کننده خانه گروهای برانگنده و انبوه و در هم و در آمیخته از هر طائفه غایب زنی که بگز
رجوانی بی نیاز باشد از زیور و زینت یا بی نیاز باشد از مردان دیگر و زن جوان غنیقه و مستوره که
مهرش مرد داشته باشد خواه شوهر داشته باشد خواه نباشد غایب نهایت چیزی را نیست غایب غایب
بهای موجوده بیشه و نام جایست که از زمین شیب خاص شیب قیامت و آتش و دوزخ و جای
که در اندرون شود و جری که بالای دسته شمشیر بوشانند و سائلان زیارت کنند گان و تار
که پیش کسی آیند و همتی که بالای چوب پس بالان میداشد و بهوشی کننده و پوشاننده غایب

خوب نیست معروف مرکب از شکر و عنبه و کافور و دهن البان هم داده بالفتح بی فهم و کند
 و چون شدن غوطه بالفتح و الکسر آرد و برین بحال کسی بی آنکه زوال او خواهند بخلاف حدیث
 بالفتح بی فهم و چون کرد و عنبه و زمین بسیار و رخت چلبند به وزن هر لبه سکه و نیم سکه و نیم سکه و نیم سکه و نیم سکه
 بالفتح و چون شد بالفتح و الکسر آرد و برین بحال کسی بی آنکه زوال او خواهند بخلاف حدیث
 و بر بار چه سخت که در عصب بهر سینه خورده بالفتح بیان طلوع فجر و آفتاب عداقه بالفتح با دانه خرقه
 بالکسر و تشدید و کافور تا آرد و موگی و فهم اول ماه و سید قوم و سیدی پیشانی است و کافور
 از در می و اول و بهتر از هر چه و قلام و کینه و غرقه و سرشت و طبیعت غرقه بالفتح تا آرد
 و تا تجربه کار شدن و فریب خوردن و با الکسر و ال غرقه جمع و صاحب مزاج گوید گمان
 بر آن که بدین معنی فارسی باشد غرقه بالفتح بر دو زمین آمد و تشدید کردن آواز در گلو و جان و خلق
 و آب گردانیدن در گلو و آواز یک از گلو گر قشکی باشد و آواز دیگر در وقت جوشش
 شکستن استخوان بینی و سرشیشه و چینه دان و بفهم نیز آمده و حکایت آواز شبان عرامه بالفتح
 تا آید آن و تا وان زده شدن و آنچه ادای آن لازم باشد غرقه بالفتح و بر شدن از وطن
 شهر خود و غرقه بالفتح یکبار آب برداشتن بدست و با الکسر فوهمی از برداشتن آب پشت و با الکسر
 یکشت آب و بالا خانه برگزار بام که آنرا الفارسی پرواره گویند غرقه بالفتح و سکون را و فهم
 آن جمع غرقه بالفتح بغزال جبین و بریدن و کشتن غرقه بالفتح بسیاری و بسیار شدن
 نیز و آب و میوه و جز آن غرقه بالفتح آفتاب و آموره ماده و غرقه الفهمی اول چاشت
 غرقه بالفتح و تشدید زار شهرست در حد شام نزدیک فلسطین برفن تا ششم جاد حضرت رسول
 عم و مولد امام شافعی را و بحسب آن بالفهم آبی که بدان روسه دوست شود و آب یک تمل و نهایی
 که بعد از شستن بجای آید غرقه و با الکسر برده و بالفتح و الفهم نیز آمده و غرقه بالفهم و تشدید
 صدا داند و گلو گیر غرقه بالفتح گل چسبیده و نعمت و فراخی عیش و آرزائی و مرغ سنگ خوار
 و نام قبیل است غرقه بالفتح و غرقه بالفهم تازی و تازه شدن عصاره با الکسر بری
 که بالای کوه ایستاده باشد و پوست باره که در سو رانخ گوشه گمان کنند و سر زده و ران
 اندازند و سر نهی که زبان زیر عصفه کنند به جهت دفایه چرک و دروغن و جز آن غرقه و غرقه
 بالکسر سبزی و در شتی و غلط الفتح و فهم نیز آمده غرقه بالفتح و تشدید لام در آمد هر چیز از صواب
 و لغو و جز آن و اکثر استعمال آن در جوبست و بالفهم تشنگی و سوزش درون و پیر این

بند کردن و نوعی از ساروج و چوبین غراو با لفتح غرق قد با لفتح در حقیقت بزرگ که بعضی آنرا صحر نیز گویند
 و سبیدی تخم مرغ بالایی نروده و بفتح الغرق قد که درستان مدینه که در اینجا درخت غرق قد بسیار می باشد
 محمد با لکسر نیام کار و دشمنی غماد و غم و جمع و با لفتح در خلافت کردن شمشیر و جز آن پوشیدن عیب کسی
 و بلند شدن آب چاه و بسیار شناختن درخت عرق و چنانکه خار آ او نماید و درختن آب چاه و بفتح نیام کار
 شدن آب چاه و کم شدن آب آن تمام کشتی پر و چاه که آب آن بچوش و بر عهد و پدر قبیل است محمد
 بفتح تخمین که شدن کردن و میل کردن آن نازک و نرم شدن اندام

باب الفین مع الذال

غده با لفتح و تشدید ذال ریم کردن جراحت و روان شدن آن از زخم غدا و تشدید ذال که سبب چشم
 که هر چه حرکت از آن روان شود و نه ایستد غلغلن معنی غلیظ غلغلن کبکسرون گلو و جایی بر آمدن آواز

باب الفین مع الراء

خاک رنگان کوه که بخانه مات باشد و سنگان محقق در کوه بسوی پستی و زمین پست سوراخی که جالور حرا
 و زبان مادا کند و لشکر و جمع کثیر از مردم و بزرگ درخت انگور و درون و هین و تمام مردیست میماند است
 اول نسق باو آن حد تصیر است و شک و بی معنی مراد غیر نیست و درختیست بزرگ کثیر الشجر که با نیا
 گزیدگی راست و درختن آن بنایت نافع است و غار آن فرج و دهن و دواستخوان که چشم در آن میاید
 خاک تریزین پست و فرورفته از هر چه خنجر با لضم بقیه شیر در پستان و بقیه خون حیض و بقیه هر چه
 با لکسر کینه و پوست بر آوردن و فراسم آوردن جراحت و بعد از آن شکافتن و تپاه شدن و بسیار
 در درون سم شتر شود و نام آیت و اما با لضم غیر طامی بزرگ که مانند آن یافته شود و آنکه اول چنان
 کند و بعد از آن برگرد و از آن و او را کند بگفته و یکس و با لفتح و یکس با جرمی که پوست بر آرد و شود
 و بعد از آن سنگان فسد و تپاه شود و با لضم و فتح یا نام مردیست و نوعی از ماسیست و غیره
 و غیره لیل با لضم و تشدید با بقیه آب و درختن و بقیه شب روزگان و آینه ران و باقی ماندگان جمع خاک
 و بقیه با لضم باقی ماندن و کشت کردن و در کشتن و آمدن خاک بر آینه و و زنده و باقی مانده
 و نام مردیست چهار با لضم کرده و نام مردیست شش با لضم مرد فر دایه خدر با لفتح بیوفانی
 کردن و آب چشم خوردن و با لضم بیوفانی و بختن جاس درشت سنگان که جانور در آن است
 نتواند کرد و سوراخهای گذاره در زمین و تاریک شدن شب و آتش آمدن آب باران و سیاه
 شدن گوشه و درگاه در اول رستن گیاه و بسیار شدن زمین سنگان در باغ و دیس ماندن ناقه و شتر

[illegible]

از انحاى حق تعالى عقیقه باضم فتح فانام مردیت و بالفتح و کسر فاخود آهنی که تمام سر را بوش و بجم غفر
 بفتح جیم و تشدید سیم جمعی گیر که روی زمین را بپوشند یا جمعی که مادر که ایشان بتوان دید و جاء غفر نیز گویند
 تحفه با کسر بر قبیل است از ان قبیل است ابو ذر و با لضم موسی زرد ساق و پیشانی و موسی گردن و قضا
 و موسی بر دو جانب کنش و بالفتح و تشدید فای بسیار پوشنده و آن سر زنده و نامیت از نامهای حق تعالی عقیقه باضم
 آب بسیار و فرو گرفتن و بالا شدن آب به بسیاری و انبوهی و کینه کردن و تشنه شدن هم سیم نیز آمده و جود
 فراخ نوی و اسپنکو و دریا بسیار آب و جامه تمام و جمع کننده مردم و نادان و کار نا آرزوده و بر سه حرکت
 نیز خوانده اند و عا جع غمر البر و غمر الحلق فراخ یا در فراخ خود جود امر و بسیار و با لضم و غفران و بالکسیر
 و تشکی و تقنین جمع کننده و بجا آورنده مردم و مرد نا آرزوده کار و بوی گوشت گندیده و چربی که بدست چسبید
 و کینه و چربی گرفتن دست کردن و با لضم فتح و راسخیا جمع غمره و فتح که یک غاصر زمین خراب و زمین
 که زیر آب مانده باشد خلاف عامر کسی که خود را در سختی و انبوهی و غمیر گیاه سبزه که در زیر گیاه خشک
 بر آمده و مخفی را با لضم لقب محمد بن احمد البخاری صاحب تاریخ بخارا عقیقه با لضم فتح دال و سیم از فرزند
 و سیم و نازک و پرم اسلح کننده و لقب مردیت خود را بالفتح قهر و تک هر چه در زمین است و در هیچ تاس
 و نیز و یکی مین و آب فرو رفته در زمین و فرو رفتن آب و فرو شدن چشم بنگا و زمین غور شدن آن تا چاه
 گرم شدن روز و صنعت رسانیدن و با لضم ناحیه است به ملک عجم و پیما نه است اهل خوارزم بلکه بدن
 زمین را چنانند و آن مقدار و واژه فرخت عجم بر با لضم فتح و انام آیت قبیله بنی کلب و ناز
 عقیقه بالفتح صنعت رسانیدن و باران دادن و آب خورائیدن باران زمین را و معنی جزو دیر و ناز
 آمده عجم و بالفتح بسیار رشک برنده بر اهل خانه خود و جز آن عجم را بالکسر غمیر یک و دیگر شدن بسیار
 کردن و علامت اهل کتاب چون زمار و پارچه زرد که بر جامه نزدیک بدوش فرزند و حیزان

باب الغین مع الزا

عجم بالفتح رکاب چرمی که بر بالان بند و سوزن زدن و به سوزن و وصلن و کم تیز شدن ناله و پلست در بابا
 گزاشتن و اطاعت سلطان کردن بعد از عصیان و فرود آمدن دشمنان بر اسلحه دشمنان و دشمنی
 که در شاهنما درخت انگور بدوزند تا بان پیوند و غم و جمع و تحقیق نوس از گیاه شام که گیاه آن
 بگیاه آذوقه ماند عجم بر با لضم فتح و انام آیت عجم بالفتح موضع است غار زرقه کم شمشیر و
 که دم بر زمین نسوزد و برده باشد بر اسلحه دشمن و دشمن و تشنه بد را بجم و دین و کردی از سران
 که و وقت سلطان سحر در حصاران خروج کردند و سلطان را در بنده داشتند و مدتی حکومت در آنجا

نمودند و فتنه عظیم در فراسان رود و او حشر بالفتح به چشم و ابرو و مشرکان اشاره کردن و غمنازی کسی
کردن عیب کسی را آشکارا کردن و انگشت به چپری فرو بردن و نشر وین و نیکیدن چارپا و پاکیدن آن و در
بر پشت گو سپند نهادن تا لاغرست و فرسی آن معلوم شود و بقتضین مال زبون و مرد ضعیف محمود با تم
ناقه که یروگان آن دست نهند بر آفتاب استن فرسی و لاغری مراد و عروک و شکوک نماز بالفتح و تشدید
میم عیب جوئی خبر مردم بر ناله پیش کسی تخطیر بالفتح آهنگ قصد و آهنگ کردن

باب الفتن مع الحسین

عابس بالفتح نام فتنه و فتنه ناکسرتون و تیره رنگ شدن عیسایس بالضم و فتح با هرگز و همیشه
عرس بالفتح و رخت نشاندن و درخت و زمین نشانه شده انتراس جمع و بیعرس چاهبست
میانیه و وادی العرس و ادیست نزدیک بغداد و بالکسر آب غلیظ انداز آب پی که یا بنده بیرون آید از حرم
پوست تنگ که بر سر بخت و جزان و قوت زبیدن با شاعر اس جمع و راجع سیاه عراس بالفتح و بوقت
خوردن از دانه خورنده دار و برین در بالکسر بخت نهال نشاندن و نهال نشانه شایع پس میشی که او را
نحوه نشود و تیره و ویشان لکنه عرس عیسایس بالضم و تشدید سین ضعیف و لیم و اکس و بالفتح و در شهر یا
و آردن و لکشتن و عیب کردن و کشتی در آب فرو بردن و راندن گریه و کشته غن گشتن و انبساط بالضم
کشته را میشو عیسایس رطب باه و زبون و عیسایس بالکسر و تنگ و تنگ عیسایس بالفتح
آب فرو بردن و فرو بردن و بار بار آب خوردن و اطراف نشاندن عیسایس بالفتح مرد دیو قدیمش گذارنده و در
و جنگ عیسایس بقتضین تارکی آخر شب عیسایس بالفتح آب فرو بردن و فرو رفتن ستاره و عیسایس بالفتح
سوگند و روع دانسته که سوگند خورنده را در گناه خود و بد و بانش فرو برد و سوگند یک بدان مال غیر و
حق کسی ضائع شود و کار سخت و زخم گدازه دانه که بار شکم از دانه وقت نهادن پد ابنا شد عیسایس بالفتح
گیاه که زمین را بپوشد و رنگد رنگد آب و آب بیهان تره زار و همیشه پرورخت و گیاه و شب تاریک تاریکی
و غیره که بر دانه را آشکارا باشد و بالضم و فتح میم نام خصیت

باب الفتن مع الحسین

غیاش بقتضین لقیه شب و تاریکی آخر شب عیسایس بالفتح میوه و رختی است عیسایس بالفتح و تشدید سین
خیانت کردن و غیره خواهی خالص و بی غرض کردن و ظاهراً کردن خلاف آنچه در دل باشد و راجل
عش مرد بزرگ ناف و بالکسر خیانت و ندیم غیر خواسته و کینه و بددرونی و خشت بالطنی و بالضم ساق

و حیانت کننده و بدخواه عشتی بنی تیرگی غشاش بالکسر الفتح کتاب و بالکسر اول تاریکی و آن
و نیز اندک عشتی بالفتح تاریک شدن شب است و نرم رفتن از بهاری و پیری و بختی بنی ضعت بصیر عشتی
تاریک شدن چشم از تاریکی و تشنگی و بعضی گفته اند که بعضی جمله ضعت بفرکه دانی باشد و بنی عشتی بصیر که عارض بود

باب الغین مع الصاد

عصه بنی تیرگی بسیار شدن حرکت چشم عصص بنی تیرگی بگودرمانان طعام و نیز آن بالفهم و فتح صا جمع
و معنی آن گذشت عصص بالفتح و بختی بنی خرد و غیر شمران و سستی کردن در حق کسی و عیب کردن و
شکر نعمت نکردن و بختی بنی و آن شدن چرک از چشم عصص بالفتح سوگند و روع و نام قلعه است از سفت
قلعه خیره که حضرت پیامبر صلعم از کفار گرفته و نام ستاره است و آن شعری عیص است که دیده نمی شود
و شعری عبور که ستاره دیگرست دیده میشود و عصص بالفتح در آب فرو شدن و ناگاه بر چیزی نرسد و آمان
نمودا ص بالفتح و تشدید و او بدید یا فرو شوند بر یک طلب و اید عاخص آب فرو رنده

باب الغین مع الصاد

عصر بالفتح تنگ پیش بنی تیرگی و از شیر باز کردن بزغاله را پیش از وقت و پر کردن ظرف را
از آب و کم کردن آن از پر بے و نیمه کردن ظرف تازه چندین سوه و تازه بریدن و پیش بند تنگ
پالان شمراد و غرضه بالفهم و بالکسر تازه شدن چرک و بختی بنی نشانه تیر و خواست و قصد و دل تنگ
و ملول شدن و سوره آمدن آرزو مند شدن و ترسیدن عریض تازه و آب باران و نوباده و شکوفه و چتر
سفید و تازه باشد عصص بالفتح و تشدید یا چشم خوا بایند و فرو داشتن آواز و خل کردن و برداشتن
کرده و نقصان کردن و از قد کسی کم کردن و بختی بنی غضاض بالکسر جوانی و غیره تازه و بچه گاو و نوزاد
و شکوفه نازک غصص بالفتح و تشدید یا نازک غضاض بالفتح و انضمام بنی تمام بنی زمین است
و نفاک و دروست از حله کردن و کلام پوشیده و دراز نهادن و نفاک و تشدید یا نفاک بالضم است و نفاک
شدن زمین و پوشیده غیر واضح بودن سخن غصص بالفتح زمین است و نفاک غرض جمع و سپردن
و رفتن در زمین و شمشیر در گوشت پنهان شدن و بالفهم غن و غماض بالفتح و الکسر غن و غماض
بالفتح که شدن آب و بر زمین فرو رفتن و فرو بردن آب و کم شدن قیمت کالا و کم شدن بزرگان و بچه نازک
خلقت که از شکم افتد و بالکسر شکم نو

باب الغین مع الصاد

خط بالفتح دست بر و نه و بی گاه گوشت نهاده که فربه است یا لاغر و با کسری می احوال و متواضعی از رو
بدون بحال کسی بی آنکه زوال آن نماند از این خط زمین هموار و نام وادی است و یا لان شکر که بر
په درج بند خط بفتحه جمع خط بالفتح و تشدید ط غوطه دادن آب و غریب و آواز کردن شکر خط
نمره کردن شکر و آواز خرف کردن خفته کشته شده و خفته کرد و خط ط بالفتح و فتح شکاف خوار یا نوعی است
از آن که پشت و شکاف و تیره رنگ است و اندرون باله سیاه و بالعظم اول جمع یا بقیه سیاهی شب و عمر
خط بفتحه خط کردن در سخن و حساب و میزان و بعضی گفته اند غلط خطا در سخن و غفلت بتای و نقطه
خط در حساب خط بالفتح خوار داشتن کسی را و شکر صحت و عافیت نکردن و خوار داشتن و شکر نماندن
نعمت را و داشتن چار پارا و آب بسیار بجرعه خوردن و زمین پست و خاک خط بالفتح فرو شدن در چیزی
و در آمدن چیز دیگر و کندن و زمین پست و خاک خط بالفتح و فتح خط زمین فراخ پست و متکان
و مجاز و کنایه سرگشتن را نیز گویند اما اکثر در سرگشتن آدی استعمال یافته

باب الفتحین مع الخطا

خط بالفتح زمین درشت و نام هموار و بالکسر فتح لام سبزی و سبزشان خط و علامت بالضم سبزه درشت
علامت بالکسر جمع خط بالفتح اندوه سخت و غم و اندم و بفتح نون نیز آمده و شرف شدن بر مرکب و درخت
انداختن کار کسی را و دشوار شدن کار بر کسی و سخت اند و بکین کردن کسی را خط بالفتح به شتم آوردن
و شتم یا شتم سخت یا تیزی شتم و اول آن و نام مردی است

باب الفتحین مع الفجار

فجارت در معنی است که سیوه تلخ دارد و فجار بالضم زان سیاه و کرکس بسیار پر و موی سیاه و زار و بال
سیاه مزج و نام مردی است عاویث کشته بان عاویث کجی که هر طرف کشتی آیند و حرکت دهند تا کشته
روان شود و از بال کشتی گویند فجار بالفتح بسیار کردن در شمش و بفتحه نعت و از زان و فرخی
عرفت بالفتح و فتحی است که پوست را بدان پیرایند و بفتح را نیز آمده و پوست پیراستن بدان درخت
و پیریدن موی پیشانی و پیریدن هر چه باشد و بمشت آب برگشتن و بفتحه بسیار شدن شکر خوردن
درخت عرف و گیاه نام با نام سبز و تازه و بالضم و فتح راجع غرقه و سینه آن گذشت عرف
بالکسر غرقه و گیاه است بزرگ و عریض فی و فیه و درخت انبوه در هم از بین عسفت بفتحه
تاریک عسوف و عسوف بالضم سر استخوان است و پهلوی سر استخوان شانه و اندرون بالا و
سر استخوان نرم که خورده شود و عسوف بالفتح شکستن چوب است انداختن سنگ گوشه

و نخستین آن و لفتح قضا و نیز آمده و بالفتح مرغ سنگ خوار سیاه و نخستین تاریک شدن شب و سستی گوشت
 و درختی است پسند که بد رخت خرمایانند غافلست نیکو حال غطریست بالکسر متر و شریف و جواهر و
 گیس و بجز باز غطریست نخستین نه افی شیم و دراز است مرغان غصت بالفتح و تشدید فای نه خشک
 شود از برگ درخت تر خلافت بالکسر پوشش آئینه و شمشیر و شیشه و جز آن خلافت بالفتح غایبه
 کردن موی ریش و موی سر را و در خلافت کردن پیزی را و دست است مانند درخت غوف و لغف
 و نخستین جمع خلافت و نخستین قلعه ناکردن و نه افی عیش و نه افی سال عیفت کرده و نه افی
 غمیا ف بالفتح و تشدید آنگه ریش او بسیار دراز و کلان باشد

باب الغین مع القاف

حقا ق مرغی است آبی و کلان و کبر قاف حکایت آواز کلان غموق بالفتح شراب شبانگاه و آخر روز
 غرق نخستین آب بسیار غرق و نخستین از سرگذشتن آب مشهور بیکون راست و کسر را مرد آب از
 سرگذشتن غارق و غریق مردی که آب از سر او گذشته باشد غریق بالضم و غرق و غرق بالضم غرقین و
 نون و کسر غین و فتح نون مرغی است آبی سیاه و دراز کردن و لغف گفته اند کلنگ است یا شبیه بدان
 و جوان سپید رنگ نیکو و نازک اندام و نام بیت و غرق و موی پیچیده و بهم تافته را نیز گویند غریق
 برع عسق بالفتح تاریک شدن چشم و اشک نخستین و سخت سیاه شدن شب و لفتح سین نیز آمده
 و یکبار آن از سحاب در فتن شیراز پستان و نخستین تاریکی اول شب و پیزی از خوردنی
 از بون چون از بن و جز آن عاسق ماه و شب و پر و پن و قضیب عساق بالفتح و تشدید سین
 و تخفیف آن خبری سر و گنده چون زرد آب و جز آن عسق بالفتح زدن بر چیزی نرم چون
 گوشت و مانند آن عسق بالفتح با داز که جستن و بسیار کسه را تا زیاده زدن و هر ساعت
 بآب اندر آمدن شتر و بی یکدیگر سوار شدن خمد بر ماده برگشتن و هجوم کردن بر چیزی و بار آن که
 سخت بلند نبود عسق بالکسر قلعه است باندلس عسق بالفتح و تشدید قاف و تشدید دیک
 و تشدید آن آواز آن آواز کردن چسب و آواز آب چون از جاس فراخ بجای تنگ رود آن
 شود و حکایت آواز کلان چون آوازش گنده شود و بالکسر حکایت آواز چویش دیک عسق
 بر وزن جعفر جابته عسک و یکا است که برگ آن بهین است و در آب می باشد و عیش نرم و کمان نرم و
 خوا و برگ آنگور که بر درخت باشد عسک بالفتح و تشدید و در زمین و کمر است بستی و

و شتر پیر لاغر یا سرخ رنگ و بختین در بسته و بختین چیزی که بدان در رانند و آنرا سلاق نیز گویند و
 بفارسی کلید آن خوانند و ستن و مالک شدن گرد ستاننده گرد او آن وقتی است که زگر و به هنگام و صده نده
 دریش شدن پشت شتر خا که به نشود و بالفتح و کسر لام سخل بسته و شکل سلاق بالفتح موضع است و به شتر
 لام نام مردی است محقق بختین نم گردن بالاسه زمین و با کسر سیم تره و گیاه که از کثرت تری بوی نک
 و تباہ گرد و محقق بالفتح و کسر یا شتر دراز محقق بالفتح شتر دراز و نشاط و دیوانگی

باب الغین مع اللام

غزل بالفتح و کسر اینزه دراز و مرد نرم اندام و ست غلقت شرمال با کسر بر و بین و مرد غنی بین
 و معنی و نیز آمده غزال بالفتح آهوه بره که حرکت و رفتا آمده باشد و آفتاب شعل آفتاب و دم الغزال
 گیاهی است که بدان رنگ سرخ کنند و کعب الغزال قسم شکری است سفید و بالفتح و تشدید را ریمان فروش
 غزل بالفتح رشتن و ریمان و بختین حدیث زنان و حدیث عشق ایشان کردن و سخی که در وصف زنا
 و عشق ایشان گفته آید و ست شدن و باز ایستادن سگ از سیم آهوه بره بعد از آن که بی او دیده و
 بدان رسیده باشد و بالفتح و کسر یا مردی که حدیث زنان و عشق ایشان کند محصل بالفتح شستن
 کس را چنانکه او را در کند و بسیار جلع کردن با زن و بسیار سوار شدن زرباده و با کسر که بسیار
 جماع کند و موضعی است و بالفهم موضع است و بالفهم و بختین شست و شوی تمام بدن و شتر ستنی و با کسر
 و الفهم آبی که بدان شسته شود و چیزی شتر ستنی چون خطمی و گل زرد و مانند آن محمول بالفتح و تخفیف
 سین و تشدید آن آبی که بدان چیزی شسته شود و دست شود و شتر چون خطمی و او خرد و آن
 عسلی شسته شده و عسل الملائکه لقب خطه بن عامر المصعب که در روز آرایش پیدا شد و چون شب
 از خانه بر آید بود ملائکه او را غسل دادند و عسل بالفتح تمام و در گردن آسمان را و بختین پوشیدن
 ناریکی شب جان و محمول بالفهم بی خبر شدن و فراموش کردن از چیزی و گذشتن چیزی و بالفتح ناهوش
 و مرد بسیار بی خبر محصل بالفهم آنکه سید خیر و خیر شمر از و بختین و قمار که نشان و علامت نصیب انداخته باشد
 و به چیزی که علامت ندارد و زمین که در اثر عمارت نباشد و متورنی دایره و مردی تجربه و آنکه از تیرش
 نصیب ندارد و تاوان نیز ندارد و آنکه حب ندارد و شتر که قانش مجبول باشد و شاعر
 مجبول و سگین شتر و بختین به خبر و فراموشی از چیزی و مراد و غلظت و فرخی پیش و محمول
 کول محمول با کسر تشدید لام کینه و کینه و شتن و بالفتح و آمدن و در آوردن و بالفهم نبودی که برگردن

تا عرق کند مراد و عمل چنانکه گذشت عجمان بالضم نام قصریت درین که برنگ سرخ و سفید وزر و
 و سبز و غیر آن نقش کرده اند و در میان آن قصری دیگر بنا نموده اند که بهفت سقف دارد و میان هر
 سقف چهل ستون است غیسان بالفتح تیزی جوانی غمین بالفتح ابرو شنگی و تیرگی و عرف معلوم است
 سوختنی است بسیار گیاه غیلان بالفتح نام شاعر است معروف که او را ذی الزمه گویند و با کسر
 غول و ام غیلان درختی است خار دار صحرایی مانند درخت کنار و آنرا میسلان نیز گویند

باب الغین مع الواو

محد و غمین و تشدید واو با مداد کردن و با مداد با جمع غده لقب و واح مخرو بالفتح شکفت و تشن
 بیش چسپانیدن چیزی و بیش بجائی نهادن مخرو بالفتح اراده و قصد کردن و بیشک تاراج کسی رفتن
 غسو لغمین و تشدید واو تاراج شدن شب عطلو بالفتح و غمین و تشدید واو تاراج شدن شب بلند
 آب و پوشیدن چیزی را عطفو بالفتح زمین را پشته کنند و بالفتح و غمین و تشدید واو جواب کردن و شاکردن غلو
 بالفتح گذاشتن از چیزی بقدر تیر بر تاب و بالفتح و غمین دست بلند کردن التقدیر که توان بلند کرد

باب الغین مع الیاء

غازی غراکنده خالی گران و از حد گذرنده غاوی گمراه غمی کردن نازیک غشی بالفتح شوریدن
 دل غزلی رنگی است سرخ و بنفشه و چهره که منسوب بغرب باشد غشی بالفتح بهوش شدن و بهوش
 گردانیدن و پوشیدن و تبارز یا نه زدن و جماع کردن با زن و نزد کسی آمدن علی بالفتح پوشیدن و یک
 جز آن مخفی مانداری نیاز و گروهی است از قبیله غطفان عوانی جمع غایه و معنی آن گذشت عواشی
 بر دایم فاشیه و معنی آن نیز گذشت غوی به تشدید یا گمراه غس بالفتح و تشدید یا گمراه شدن
 گراسی و نو میدی و وادیسیت در جمع

باب الفاء مع الالف

فتا بالفتح جوان شدن و جوانه شدن فتی جوان و جوانه و صاحب گرم قوی بالفتح و قیتا بالضم آنچه
 بدان حکم کند فقیه و رساله فتار بالفتح نیست و زائل شدن و شکستن و آتش فروختن و آتش فدا
 و جسته + قال الله تعالی تفتو تندر که یوسف + درین آیه لاجز و فتی ای التفتو فتار بالفتح و تفتو
 و شکستن تندی آن و شکسته شدن گرا و شکستن جسم یا سخن و دمه بر افتادن بر کسی و پوشیدن
 و گفت کردن آن فجار ناگاه گرفتن را و هجوم کردن بر کسی یا بر وزن سفت و در میان

و در آن و میان دو زانو و میان دو ساق و میان دو پای شتر فحوا و شگاف بین فراخ و گمان کنده
 از آن دور باشد و شتر بالفتح کار بدوزنا فحوا و فحوی معنی سخن مضنون آن سخن فحمتین و یکبار فحوا
 چون نیاز و سیر و کشیز و زیره و مانند آن و بکس نیز آمده و قرار بالکسر آنچه میان اسیر خود را خلاص کند و آن را
 سر به گویند و خلاص کردن و خریدن خود را به مال و هم چنین فدی بالفتح و الکسر و بالفتح انبار حله و پاره حوره
 از قسم خود خرا و حج چیزه قرار بالکسر کوسیتین با جمع فرموده و بالفتح کور خرا و بالفتح و قرار بالکسر جمع و
 کل بصیر فی جوف الفم یعنی همه تنگ و در میان کور خست و این مثل و آنچه چیزی مثل بر چیزهای دیگر باشد
 و بالفتح و تشدید را به پوستین و زو و لقب نحوی است مشهور و لقب محی السنه صاحب مصابح و شرح السنه
 فرموده فحمتین کور خرد جزیره است افرادی بالضم تنهاییان و جداگانگان جمع فرد فری فحمتین در وضع
 در یافتن و تیر شدن و در پیش گرفتن قمار بالضم یا دمی که از کسی جدا گردد و آواز بر نیاید و بفارسی
 آنرا تنس گویند و بالفتح و بی هجزه شهری است بفارس از انجاست ابوعلی نحوی فسوی معرب بسا فحوا
 بالفتح تناسل تواند مویشی و بسیاری آن فحوا بالفتح فراخ بودن مکان و در میان نکردن درم و فحوا
 در زمین فراخ و موضعی است بدین و بالکسر آنی که بر زمین روان باشد و بر وزن فنی ساخت سر و چیزی
 آینه فحوا بالضم زیاده و ترتانیت افضل فحوا بالضم و فتح تضاد جمع فاضل فحوا بالفتح کور کردن
 چشم کردن و پوستی که با بیکه بیرون آید از رحم فحوا بالفتح سپری شدن و نیست شدن و بالکسر پیش خانه
 که فراخ و کشاده باشد گوید اگر دهانه و بالفتح و بی هجزه سکندر که در اعصاب الشلب خوانند و کوی است
 به بنده فحوا بالفتح که بر برابر و یکسان که رئیس و سرداران نباشد و مرموم پرانده و در رحم و آخته
 با هم و کاریکه در میان گروهی مشترک باشد فحوا بالفتح و سکون یا و هجزه در آخر بازگشتن و پاره از
 مرغان و حراج و غنیمت و بعضی گفته اند غنیمت آن است که بچنگ از کفار گرفته شود و فی آن است که
 بے جنگ به دست آید و سایه وقت زوال و بعضی گفته اند فی سایه نیم روز و ظل سایه پیش از نیم روز
 افیسار و فیور جمع +

باب الفار مع البار

فار اب نامه ایست آن طرف آب چون مولد ابو نصر فارابی و بعضی گفته اند فار اب بلده آنرا رست
 قاریاب و قریاب بالکسر و بی است بیلج و اب بالفتح و بی است نزدیک به سمرقند و بالضم
 و تشدید را دمی است با حصان و قریب بضم فا و فاف موضعی است که پارس خوب در آن میشود و بجا

بوی و جای درآمدن گشتی از آب دریا و دهان دوات و سوراخ که سرچوب در دران پیدا شد و قهر بالفتح
 نادیدنی و خرمی و خرقه بالکسر شک پر و گردی از مردم و فریق زیاده از ان و باضم جدا قهر ته بالکسر دروغ
 و اخراج قهر ته بالفتح پوست سر و پوستین و نام مرد و علت خشک قرار ته بر سر حرکت و اکرون و ندان جای
 سال او معلوم شود و فنی مثل بعمیله قرار ته یعنی شخص او و منظر او بے نیمازی کند از و اکرون ندان
 خواسته نزدیک و ساده شدن و نیک رفتن آب و نام شهریت نزدیک به جستان که بحال آنرا خواه گویند
 ان نجاست ابو نصر و اسی صاحب نصاب الصبیان و فرائض بالفتح بر دخته شدن از کاری و باضم آب بینی
 فوات بالضم آب خوش و در دهانه است نزدیک کوزه قهر رشته بالفتح پروانه و گل خشک شده بعد از
 رفتن آب از زیر یک قهر ته بالکسر پاره از چیز جدا کردن و باضم نوبت و فرخت و راه میان توده ریگ
 قسقه بالضم فراخی فصاحت بالفتح تشاده سخن شدن و تیز زبان شدن فصاحت همه و خوششان نزد
 قضیه رسوائی فخر ته بالکسر تشدید ضا و قهر قضیه افزونی و زیادتی خلاف لقیقه و هنر و در نه
 بند قضیه بالضم آنچه زیاده مانده باشد فضالت بالضم زیاده مانده از چیزی و نام سولاس حضرت رسول
 صلعم قطره بالکسر آفرینش و در بی اسلام و صدقه و زکوة عید روزه قطعه بالکسر بیک و صداقت
 و طایفه بالفتح زیر یک شدن و همچنین فطونه بالضم و طایفه تضاعف بالفتح قباح و طایفه بالفتح و شتی و
 غلطت و قضا ته بالفتح و نشاند شدن و در یافتن و دانستن فخر ته بالفتح استخوان مهره پشت و زیوری
 که بصورت استخوان مهره پشت سازند و پاره از شیر بنزله مصرع بیت مکامته بالفتح خوش طبع شدن
 و بالضم خوش طبعی فخر ته اندیشه حکمت بالفتح و تشدید کان سستی و ناتوانی و ندان شدن و شمارگان
 گردانده و دایر شده پس سناک راجع که آنرا کوکان عرب قصه المساکین خوانند فلان بالفتح بیابان
 خالی از آب و گیاه و صحرائی فراخ فاند ته بالکسر پاره جل و فلسفه حکیم و دانسته شدن حکمت بالفتح چرخ
 ایسان و پاره زمین گرد و یک توده گرد و چوب گرد و میان سوراخ که در میان یک چرخ می کشد و چوب
 گرد که سرستون چمبره را بدان می گذارند فاند ته بالکسر بزرگری و کشادگری فکته بالفتح کار بی اندیشه
 و ناگهانی قوت بالفتح نیست شدن و رفتن چیز قوات بالفتح نیستی قوت بر وزن قوه و ناس که
 از رابین و در و ناسک نیز خوانند قوار ته بالضم آنچه در یک جوش کند و بالفتح و تشدید و اول بسیار جوش
 زننده قیامت و سلا و خطا شدن را بضعیف شدن آن

باب الفار مع التار

قوت بالفتح و تشدید تا دوزخ تطل و گیاهی است که از دانه آن در سال قحط مان بپزند و بخورند فحش

بافتن کتون و کسر طهارت شکسته قوت بافتن سرکن و شکسته فروت جمع دول برهم کردن نان بستن
 شکافتن جوال خراور گنده شدن آنچه در وی است وزن آدمی را چنانکه جگر شش پاره پاره شود + +

باب الفار مع الحیم

قالو و ج بفتح ذال مع عرب پالوده اما صبیح نیست و در اصل کلام عرب نیامده بلکه فالو ذی و فالو ذی
 خالص کثیر شلته ناتو بار دار فریه و ناته فریه که بار دار نباشد. بفتح بافتن کم کردن شکستن اگر کم
 را باب سرد و ج بفتح و تشدید هم راه کشاده میان دو کوه فجاج جمع و با کسر غام و ناسجه و هند دانه که از
 بطخ شامی گویند ج بفتح تحتین میان هر دو پاکشاده داشتن در رفتار جدا و دور بودن زه کمان از
 قبضه فرج بفتح عورت و اندام مخصوص و رخنه و شکاف و جای ترس و بیم و میان هر دو پای اسپ
 و شهریت بصل و واشدن اندوه و واداشتن عورت و جزآن و باضم شریعت بقارس با کسر آنکه ازین
 ندارد و بفتحین کمائی که از چله جدا و دور باشد و آنکه از پنهان ندارد و بفتحین کشایش و همیشه کشاده عورت
 بودن و بیم رسیدن و بیم پیوسته نشدن آئین آدمی بواسطه کلامی آهنا و باضم وقع را شکافا صبح
 فروج بفتح کمائی که هر دو خانه او کشاده باشد و باضم جمع فرج و بافتن و تشدید را پیراهن کوچک
 و قبای که از پس سر شکافته باشند و چو زه یا کیان و بضم نیز آمده قارح کمائی که هر دو خانه اش
 کشاده باشد و ناته بواسطه شہوت آئین او کشاده باشد و نادر او را دشمن و مکروه دارد
 فرماج با کسر دون نوعی از نشانی شتر و موضعی است بلاطه قشج پایا از هم دور نهادن
 در رفتن فیلج بفتح نام موضعی است و پیروزی در ستگاری یافتن و قمت کردن و دو نیم کردن زمین
 شکافتن جهت زراعت و خراج و جزیه مقرر کردن و با کسر پانه است معروف و نیمه خبری و بدین معنی بفتح
 نیز آمده و باضم فردزی و ستگاری و بفتحین جوی خرد و کشادگی و ذرا نهاس پیش و کشادگی و دوری
 در میان و و قدیم فکج بکسر لام شتر جیم و کو بانه و تیر یک به نشانه رسد و استر خاوستی نیمه بدن
 آدمی بواسطه خلط بطنی که بدان از حرکت باز ماند و آنرا فلج گویند و همان است که آنرا فلج نیز گویند
 و نام مرویت فلو ج بضم و تشدید لام کاتب و نام موضعی است فنج بفتحین معرب فک و بفتحین بانه
 کشاده داشتن قشرج نوعی از رقص اهل عجم که بعضی دستهای بعضی گرفته رقص کنند و آنرا پنجه گویند
 قو قج معرب پودنه قو ج بفتح گروه مردم و جز آن دد میدن بوی مشک مسرو شدن روز قمرج
 بفتح فادر شهریت به اصطلاح بر کنار بیابان معرب نمره قیج بوزن حقیق شراب و پنهان
 شراب دا پنجه بدان شده صاف کنند قیج بفتح معرب پیت بی شاطر کرده مردم درین پست و طیب

باب الفاعل مع الحسار

فتح بالفتح کشاوند و کشایش و نصرت و آب روان از چشمه و جزان و مفتوح کردن و اراحم و سیوه است
 جبهه انحراف اول بارانی که در بهار بار و و حکم کردن میان و و کس و بختین در فراخ کشاده و شیشه فراخ سرد
 که غلاف و پنبه که در سرش گذارند و شیشه بهند فتح فتح کننده و قضا کننده قتلح بالفتح و تشدید تا حکم کنند
 و نامست از نامهای حق تعالی و نام مرغیت فتوح بالفتح اول باران بهار و نامة که سوراخ پستانش
 فراخ باشد و بضم کشایشها جمع فتح فتح بالضم و سکون جیم قبیله است فجوح نام پدر آن قبیله است فتح
 بالفتح و کسر عار اول آواز اضعی که از دوان و سه آید و کشش آوازی که از پوست آن آید چون بجای
 بساید فتحح بالفتح نام جویت در پشت فدیج بالفتح گران بار کردن و ام کسی را فالح گران بار کردن
 فتح بفتحین شادی و سرور و نشاط و بانی کردن و بالفتح و کسر راشادان فتح بفتحین و فتح کشاده و
 فراخ فتح بالفتح و در و در کام نهادن فتح کشادن میان دو با و مد دل کردن از چهره قتلح
 بالفتح گفتار فصیح بالفتح کشاده سخن و درست زبان شدن و آشکارا و وضع سخن گفتن و بختین
 فصاحت و بالکسر عید ترسیان فصیح سخن درست و روان و زبان درست و کشاده و مرد نیز زبان و
 درست سخن فصیح بالفتح آشکارا کردن عیب و بدی کسی و بفتحین سفیدی ته لغایت و سفیدی
 چشم که سرخی داشته باشد و تیرگی که بزرگ غبار باشد فصوح بالفتح و فضاح بالکسر فضیت و رسوایی
 فضح رسواییها فضیح رسوایانکه مال خود را خوب نگاه ندارد فقط بالفتح بین کردن و بضم از
 و انداختن زن بچه را و تراستیدن و بین ساختن خوب را و بفتحین پنهانی سر و بینی و استن شدن
 شغل قطوح بالفتح ناله بزرگ شکم قطح بالکسر جمع قحوه و قحوه حلقه مقعد و بالضم و تشدید قاف گل و
 شکوفه و شکوفه چهره فتح بفتح باز کردن بیک شک و شکوفه دار شدن گیاه و بر حلقه مقعد و شکوفه
 بالفتح تنگافتن و دیگر کردن و زیاد کردن و قیمت تا کس بدان بهانه و شکاف غلج بالضم جمع و بفتح
 رشکاری و پیروزی مراد و شکاف در لب زین فلح بالفتح رشکاری و پیروزی و بفتح
 و ماندن و نیز و نیکی و طعام خری و نام مردیست و بالفتح و تشدید لام کشاد و زو و بزرگ فتح کشایدن
 اسب آب را کس از سیری فوح بالفتح و میدن و منتشر شدن بوسه مشک و هر بوسه خوش و بوسه
 گفته اند هر بوی که باشد بوسه خوشش یا بوسه بد و خوش زدن دیگر و میدن خون و خوش
 زدن زخم از خون فتح بالفتح و میدن بوسه خوش و از زانی فصل بهار و فراخی از زانی
 و در بلاد بفتحین فراخ شدن قیلح بالفتح و کسر عار غارت و بالفتح و تشدید بادریای قسار

باب الفار مع الحار

فتح بالفتح سبب کردن انگشتان پای بوقت نشستن و بختن سستی از پاها و پهن و نرم شدن
 کف دست و تپیدن فتح بالفتح و تشدید خادام فکار فخان بالکسر و فحوخ بالضم مع و مضمی است مکه سستی
 و سر و پا و بدین معنی فتح بالفتح و بختن نیز آمده و در میان بوی و آواز مرد خواننده و بدین معنی است فحوخ و فحوخ مراد
 فحوخ نیز آمده و معنی آن که شست قدح بالفتح شکستن سرافقده مع مقدار سه میل معرب و شکست میل جایز
 قدیم اشتراک هوار فرم فتح بالفتح هر دو فافره معرب پیرین و معنی آن در اصل عریفی انجلیج است یعنی باغچه
 پر فرم فتح بالفتح حوزه مرغ و بوی معیون و شاخ نور آمده از گیاه انسلخ و فروغ جمع و کتی که آماده کردن
 از تخم شده باشد که نزدیک است که خوشه خوشه شود و مرو خوار و زانده شده و مقدم سر و نام مردی است
 و بختن ترس هم زمان شدن فسخ بالفتح سست و ناتوان شدن و نداشتن و تباہی و فساد کردن
 و برای و دیران کردن و باز گردانیدن بیع و نکاح و برگردانیدن غم و باز آنگاه کردن و مفصل دست از
 جامی خود و دور شدن و انداختن جامه و جز آن و فراموش کردن قرآن و مرد ضعیف عقل و ضعیف بدان
 و آنکه حاجت و مطلب خود رسد و اصلاح کار خود کند و بختن تباہ و فساد شدن فسخ بالفتح ستم کردن
 و زدن سر را بدست فسخ بالفتح زبان کردن و بیع فسخ بالفتح سر شکستن و شکستن چیزی بیان خلایق
 و چشم کردن و مبتن و بر آمدن آب از دلو و جز آن فسخ بالفتح شراب غور و جزا و شیر و انگور و شیر که آب
 بر و غالب و زیاده باشد فسخ بالفتح شراب که مست کند خورنده از فسخ بالفتح غاب شدن
 و تهر کردن و غار داشتن فسخ و فسخ باد برون شدن از اوسه و ستور بانگ و دیدن بوی
 مراد فوج و باند شدن باد و قینکه آواز داشته باشد یا آنکه آواز داشته باشد

باب الفار مع الدال

فاد بالفتح و سکین حمزه نان در خاکستر گرم کردن گوشت در آتش بریان کردن و رسیدن در دو جز آن بل
 و بدل کردن خوف و ترس کسی و بختن و در کردن دل و نایب از آن فواد بالضم و در حمزه دل افنده
 مع وزن مشکله جمع و فواد بالفتح و باد و معنی دل نادرست فدیید بالفتح آواز یا آواز سخت یا آواز و باد
 گو سفند و نیز فداد بالفتح و تشدید دال سخت آواز کننده و درشت در کلام و متکبر و صاحب بشتر
 تا هزار فدفد بضم هر دو فالفند آواز و درشت در سخن و بفتح هر دو فافصا و زمین سخت و درشت و
 زمین هموار فرد بالفتح تنها و طاق صدر زوج و افراد و فردی جمع فرید یکانه و در بزرگ و هر چه نفیس که

یگانه باشد از جمع فار و یگانه و جدا و آموی ماده که از گله جدا شده باشد و شکر سفید و نیکو و کوبی است
 به سنج و صا و بالکس توت یا توت سرخ یا سیوه توت و رنگی است سرخ و صندل و بالکس در میوه یا داره الکو
 و قد بالفتح یح و یکی از دو ستاره که نزدیک قطب اند و بدان راه را شناسند و هر دو را فرق دان
 و نام موضعی است به بخارا و فرید یکسره فار و شمشیر و زینت آن و آنرا از فرید نیز گویند و جامه است
 معروف به عرب پرند و دانه انار و یکسره فار و نون توایل و ایزار که در و یک کنند قرمید بالضم و رشت و
 شتاب زده و بچه شیر زنده و کودک فربه و زیاده و بفتح فایزه آمده و فرید و بالضم یعنی فرید و بچه بزرگ و کسی
 و نام پدر و گوی است از بچه که خلیل بن احمد و غنی از آن گروه است و فریا و بالفتح نام مردیست معروف
 فریا و جرد و سی است برو و فسا و بالفتح تپاهی و تپاه شدن ضد صلاح و گرفتن مال بظلم و تعدی و
 کشیدن فاسد تپاه فصد بالفتح رگ زدن و عطا بر کسی جاری در وان کردن و اقطاع نمودن
 قصید فصد کرده شده و غون در روده بریان کرده و آنرا در جاهلیت برای سمان و ششندی و فضا و
 بالفتح و تشدید صادر کردن فصد بالفتح کم کردن و همچنین فصدان بالکس و الضم و گیاهی است و بعضی گفته اند
 و آن گیاهی است که آنرا هیچ انگشت گویند و شرابی که از میوه یا از غسل سازند فاقد زنی که شوی
 یا پس کم کرده باشد و ناپاینده چیزی فصد بالکس کوه بزرگ و پاره از کوه پدازند و بفتح نیز آمده و
 گوی است بیان حرمین شیر فقهین و نام مردی است و لقب شاعری است و زمین که یاران بدان
 زبیده باشد و شاخ و زلفت و گروه جمع و فراسم آمده و نوع و گونه و فحش در وضع و خطا و سستی
 در راسی و گفتار و نقصان عقل از پیری یا از بیماری فو و بالفتح یک جانب سر و بسیاری از میوه
 سر نزدیک بگوش و جوال و یک طرف بار که آنرا تنگ باز خوانند و آختن و مردن فو و بالفتح
 دل مراد فو و فصد بالفتح یوز خود جمع و مانند شدن به یوز در خواب کردن و دراز کشیدن
 و این فصد نام فقیه است از فقهای امامیه و فحشین جواب کردن و تغافل کردن از چیزی و کسب کردن
 و فتح اول مرد شبیه فصد در خواب و سستی فصد بالفتح خرامیدن و مردن و رفتن مال و ثبات و
 بجا ماندن مال برای کسی و نسیانیدن و سالیانیدن از عفران سوده و موسی دراز که بر یوز اسب
 برآید و قلعه است براه که که فید نام شخصی آنرا بنا کرده فیا و بالفتح و تشدید بام و خیر آمده و بوم
 در

باب الفار مع الدال

فایده نوعی است از ملو معرب پانید بدال جمله و بعضی گفته اند شکری است سپید و سبطه قالو و
 فالودق معرب قالوده و فالودج بحیم درست نیست و در اصل کلام عرب نیامده فحش بالفتح ران یکسره فار

تیره و بران زون و چوبی بران رسیدن و قبیلہ خرو از خرنشان برادران و عرب قبیلہ بزرگ را
گویند بعد از آن قبیلہ بعد از آن عماره بعد از آن لطن بعد از آن خندقه با الفتح و تشدید و ال تنها و یگانہ
از خرو و قرو و جمع و تیر اول از تیرهای قمار عرب و چوبی بران را بخت را ندن قلندر بالفتح بخشدن
چیزی بی مصلحت و ناخیر و بی و عده و بسیار کردن عطا یا دادن پاره از آن با کسیر بکشتن افلا و جمع و با کسیر
لام یا برهای بکرو گوشت و پاره های طلا و نقره و جز آن جمع فلذ با کسیر قولاً و بالفعل معرب پولاد و چمنین فالود

باب الفار مع الکرام

فار بالفتح و سکون همزه زمین کردن و دفن کردن و موشان و امراض خار و باوی که در بازوی ستور گردان
و ستور رنگ کند و بوی خوش که از شتر آید چون گل خوشبوی خورده باشد و از خار ال ابل گویند
و نافع مشک و بعضی گفته اند صواب آنست که بدین دو معنی بالف باشد فار بالفتح و سکون الف
گوشت که در میان پیوند اعضا باشد و بدان اعضا را الیتام بود و مقهور بالفهم نرم شدن بعد از سختی
و ساکن شدن بعد از تیزی و سستی آوردن در کاری و نرم شدن و سست شدن مقاصل فتر یا کسر
خروج بیان انگشت سیاه و باهام و بالفتح نام زنی است و فرو نشستن گرمی آب و باضم سفره از برگ خرفه
که بر آن آرد و بزند و بچین سستی و ناتوانی و گوشت میان مناسل که بدان اعضا پیوند یافته اند و
تعداد معلوم از خوردنی قمار بالفتح یعنی مقهور و باضم تباری نشاء فتر سست و آب نیم گرم
و چشم که نظرش تیز نباشد فاخور تباری شلخته طشت و جز آن از زعام یا فاضه یا طلا و ظرفی که در آن شراب
و جز آن کنند و قرص آفتاب موضعی است و جماعتی که بسره فرستند کین شمن برای فیر گرفتن و جاسوس
و تیری است فخر بالفتح آب روان کردن و سفیده صبح و آن سخی آفتاب است در سیاهی شب و
بر انگیزه شدن بر بعضی و زنا و بچین جواهری که گرم و بخش و احسان و مال و بسیاری آن
و بچین جعبه فاجر فحور باضم میل کردن از حق و میل کردن از دین و جز آن و از بیماری به
شدن و کند شدن بینائی و دروغ گفتن و بی فرمانی و تناسلی کردن و ضائع کردن نماز و بر انگیزه شدن
بر بعضی و زنا کردن و بالفتح مردیکار فاجر کار بد کننده و مالدار و ساحر فحار بالفتح و کسر فحور
وزن فاجره و با کسیر وزی از روزها که میان قریش و قبیلہ قیس حرب افتاده بود و باضم گویند
بیم بدکاران فخر بالفتح و بچین نازیدن چوبی و چمنین افتخار و بچین تنگ داشتن فحور باضم
نازیدن و بالفتح بسیار نازنده و نافع بزرگ پستان و کم شیر و پستان سطر تنگ سولخ کشیده و درخت
قرهای بزرگ تند و سطر برگ و اسپ بزرگ و دراز و رفیع فاخر گرانیای و نیکو از هر چیز و غوره خرمک و کاه و بیدار

مخیر فخر کننده با کسی در بون و مغلوب شده در خود با کسر و تشدید غای کسور بسیار نازنده فخر با فتح
 نازیدن و با فتح و تشدید فاسطال یا سبو فاور بزکوی کلان سال و آسوده بر کوه و بزکوی جوان
 و درست خلقت و ناطقه که جدا شده باشد از شتران قدر باضم و بضمین جسیع قدر باضم یا زایسته دانستن
 از گشتی قدر با فتح باز ایستادن نزار جاع و بختین بزکوی جوان و بفتح اول و کسر اول نادان و چوب که
 که زود شکند و بضمین و تشدید را فقره و کودک فریه یا بلوغ هنوز یک رسیده قرار با کسر گریختن و
 ترسیان و باضم سیم پیش و بز و یک گاد دشتی و هر سه حرکت و اگر در دندان چار با سال او معلوم
 شود و با فتح و تشدید را بسیار گزنده فقر با فتح و تشدید را دندان ستود و اگر در دندان و دیدن تا سال او
 معلوم شود و باز کا دیدن و نفی کردن از کاری و گزیده و گزیده گان جمع و مغرور آمده فری و فرور
 با فتح یعنی فرار باضم که مذکور شد و نیز فروردان و موضع گرفتن رگ و شناختن این نیز فرور با فتح زن گزیده
 از فرور و فرور باضم و فر نام مرغی است فر قرار با فتح مرد سبک بسیار گو و آنکه به چیز را شکند و فرور با کسر
 لقب مروی از قبیله بنی تمیم و با فتح پوشیدن و گفته شدن جامه و شکافتن و عصاره دادن بر پشت کسی و سینه یا
 پشت کسی بر آمدن و اصل چیزی در سه گو سفند از ده تا چهل و از سه تا ده و نام مرد و نیست و مانند غده و چیز
 که نزدیکی بزرگ را آدمی پیدا می شود و بختین کوز پشت شدن و با کسر و فتح را شکافها فقر را راه فراخ و موه چاه
 که در و مرغی باشد فسر با فتح پیدا کردن معنی سخن و اگر دران چیز پوشیده مراد است تفسیر و نظر کردن طریب
 بول بیمار را فشار با فتح بزیان و این فارسی است قاطر با فتح تنگافتن و آنسیریدن و آغاز کردن کار
 و پیدا کردن چیزی که مانند آن نبوده و روزه کشودن روزه دارد و با کسر انگور که سرش نمایان شود و روزه
 کشائی و روزه کشانیده و روزه کشانیدگان مفرد و جمع آمد و باضم و بضمین سمار و غ سپیده بزرگ که
 کشیده است و چیزی از زیادی شیر وقت و پوشیدن و بر آمدن دندان شتر و شیر و پوشیدن با گشت
 سباده و ابهام یا با طرف انگشتان و آرد و خمیر تاشده بختن قاطر با فتح آنچه بدان اظهار کنند و قاطر
 ناز سباده و ناطقه ضد خیر و چیزی که شتاب کرده شود از رسیدن بدان و سختی و بلا و باضم و فتح
 طانام مردست و نام اسپین است قاطر باضم شمشیر یک دران شکاف و رخنه باشد و نه بر و فخر باضم
 کشادن و آن آن دگانه که شگفته باشد قاطر باضم و باضم حسیاج و در و ششی و باضم برین
 بینی شتر چنانکه با شتران رسد تارام شود و کندن زمین و سوراخ کردن مهره بر آ
 براس رشته کشیدن و باضم جانب و باضم فتح قاف جمع و با کسر فتح قاف شتران
 مهره پشت جمع فقره با کسر و با فتح و کسر قاف در ویش که احتیاج نیست او شکسته باشد و فقیه در ویش که تو

یک روزه و کفاف عیال داشته باشد و سکین نگذرد آشته باشد یا فقیرانکه فی الجمله محتاج باشد و
سکین نگذرد بسیار محتاج باشد یا فقیران است که زمین باشد و مپتیه نداشته باشد و سکین باشد و بر باشد یا پخته
بهر زمانه که کفاف او شود و مرد و پست شکست و ابراهه کار نیز و جوی گرد و دهنال فقار بالفتح و نحو آن
مرد و پست از گردن تا گرد و سببیت از قصیده و نام کوهی است و ذوالفقار بالفتح فاشترش عاص بن سینه که در
برگشته شد و آن شمشیر حضرت رسول صلعم منتقل شد و از حضرت بامیر المومنین علی ابن ابی طالب هم
منتقل شد و لقب مرد و پست فکر بالکسر اندیشه و اندیشه کردن و لفتح فایز آمده و بالفتح و الکسر حاجت فکیر
بسیار اندیشه قوت بالفتح و چشیدن و یک میشته و جز آن و دیدن و منتشر شدن بوی مشک و موضعی است
در یامه و بالضم نیز آمده و شهر است بر کنار دریای هند معرب پور و بالضم نام مرد و پست و آله و بر
جمع فائر فھر بالکسر سنگی که بدان جرز و غیر آن سائید و سنگی که شست دست را پیرا کند و پیر قبیلک است
از قریش و بالفتح و بفتحین جاز کردن باز نهی از انزال و با دیگر می انزال کردن و آن در شرع منهی است
و بالضم مدرسه جودان که روز عید در آن جمع شوند یا نام روزی است که در آن طعام و شراب خوردند
و جشن کنند معرب بهر بالضم و آن عبرانی است فھیر نوعی از طعام یا آرد و شیر

باب الفار مع الزار

فخر بالفتح و بجای محله تکر کردن فخر بالفتح و بجای محله تکر کردن و فریاده شدن و احسان کردن و فرار
بالفتح زمین هموار و زمین شیب جدا کردن چیزی از چیزی و بالکسر راه در زمین بلند و توده ریگ قارز
زبان فصیح و کلام روشن و واضح فخر بالفتح و تشدید زایل کردن و تنهانشدن و رسیدن آله و کسی
از جای خود و گدازدن و مرد و سبک و بچه گاو و دشتی و بالضم محله است به نیشاپور فخر نیز تر شدن و روان
خون از جراحت قلز بالکسر تن و تشدید زار و بضمین و کسر فافتح لام جوابی که گداخته گردد و یا جوابی که
است سفا که از آن دیگر سازند یا ریم آهن یا سنگ مرد و پست و مرد و بخیل و ریسمان و جز آن مرد و ک پیچیده
شمشیر بان از مینا قوت بالفتح رستن و فیروزی یافتن رسیدن بخوبی و پاک شدن فیر و ز نام صحابی است
و سود غلبه را که دعوی نبوت در زمین کرده بود و کشت و او را فیروزی دلی گویند و فیروزی آباد بالفتح
بافسائیر آمده شهر است بفارس مولد صاحب قاموس دبی است در فارس نزدیک مرد و پست و قلعه
است حکم به آذربایجان و دبی است بظاهر هرات دبی است نزدیک کرمان و شهر است بهن

باب القار مع اسین

فاس بالفتح و سکون همزه تیره فو و س جمع و شکافتن و تبریدن و آهن دراز قائم که در وندیه بجا می آید
 و طرف قضای سر که بگردن پیوسته است و شهر است عظیم به مغرب و بیشتر استمال بالالف میخوانند و جنس
 بالفتح مکرر و قدر کردن و جنس بالفتح بدان و زبان گرفتن و یکسان آب جز آن قدس بالفهم عکس است
 فردوس بالکسر و فتح و ال و او و یاه که در آن اقسام گیاه روید و بسیار نیکه آنچه در همه بستان باشد در آن
 موجود و او از درخت انگور و خرما و جز آن و نام روضه است نزدیک به یاسمه از بنی سیر بجو و ابی
 از بنی نینم نزدیک بکوفه و قلعه است به قرزین و نام بهشت و بعضی گفته اند طبقه اعلا ی بهشت و بهشت فاف
 و ال آنچه بر آسمان آمده سازند و در وقت فردا آمدن پیش او کشند و فرایس جمع فردوس
 و موضوعی است نزدیک بدشت و نزدیک بحلب قرس بفتح تین اسب نر یا ماده افراس و فردوس
 جمع و بالکسر گیاهی است و بالفهم مردم ملک فارس بالفتح افکنان شیر درنده شکار راد و کوفته
 و شکستن استخوان کردن و کشتن و پیشه خور و ن فسرین گیاه را چسب اندن و نگه داشتن اسب
 فریس چیزی که از چوب سازند و گشته شده و نام مردیست فارس سوار اسب خداوند اسب نوار
 جمع و یک است معروف که آنرا پارس گویند یا مردم آن ملک که آنرا فسرین نیز گویند و فارس
 بالفتح و زبانی است سیاه و شیر درنده و ابو فراس یکسر خاکستری فرزدق است و شیر درنده و کیت
 ربیع بن کعب صحابی بنی قریظ مصلح فراس جمع و فیه و معنی آن گذشت و فراس بالکسر سطر گردن و
 رئیس و بهقانان و شیر درنده و مرد سخت دلی و همچنین فراس نام مردیست و فراس بالکسر نفس
 و بین و فرطس بفتح فا و طاء و بی است به بعد از فیس ضعف عقل و ضعف بدن و فرطس بفتح و
 غالب یار نادان و گیاهی است بسیار پاد و پوشیده کند و فرطس بالفتح حب درخت آس و پوست
 پاک نکرده و مهره افسون که بدان کسی را بگیرند و رام کنند و بین کردن آهن و گفتن سخن
 کسی را بر روی و بفتح تین بین بیشت و فرطس بالکسر و تشدید طای یکسور سطره بزرگ و فرطس
 بالفهم مردن و فرطس بالفهم مردن و شکستن بقیه مرغ و بر آوردن آنچه در آن است و تباہ کردن
 و کشتن حیوان و بوب کسی را بزرگ کشیدن و بالفتح و تشدید قاف بنند وانه فففس بالفتح
 نام پسر قبیله است از بنی اسد و نام مردیست و فرطس بالفتح و فرطس شک و فرطس پیر و نام
 مردیست از بنی شیبان که چون حصه غنیمت او را میدادند حصه زن میخواست و بعد از آن
 حصه ناقه خود می خواست پس در عرب به طبع شهوات فلحس بالکسر زشت و سبج فلحس
 بالفتح لشنیز یعنی در مزبون فلحس جمع و بالکسر نام بنی است قبیله طرا و بفتح تین در نیافتن

چرخ را خلاص بالفتح و تشدید لام پیش فروزش قفس بفتح تن فقر و در ویشی فالوس سخن بین و
فالوس شمع را ازین جهت گویند که روشنی بیرون می دهد غطاس بالکسر حوضی که در شتی باشد
و آب دست شوی و مستقل در آن جمع شود و ظرفی که از تحت های چوب سازند و آب خوردن در آن
بردارند و قدحی که آب خوردن بدان قسمت کنند قنطیس بالکسر مرد بین بینی و ناکس از طرف
ولادت خود و قنطیس قمرس بالکسر نوشته که در آن نوشته های ابواب و فصول جمع کنند معرب است

باب الفار مع اشین

فقتش بالفتح جبت و مرکب کرون و کا و بدین فحشش بالفتح شنگان و زخم کردن و فراموش کردن غیره
فحشش بالضم از حد گذشتن بدی و سخن زشت گفتن و در جواب از اندانه گذشتن فاحشش بسیار
بخیل و بسیار غالی هر بدی که از حد گذرد و موزشت سخن و زشت کاریش بالفتح و تشدید فا
بسیار زشت سخن و زشت کار فحشش بالفتح ضائع کردن کاری حدش بالفتح ریش کردن سر فحشش
بالفتح بساط گسترده و گسترده شود و فضای فراخ و شتران خورد و معنی که
در آن گیاه بسیار بود و زیر پای خردان درخت و بهیمن و گیاه و گاو و گوسفند و آنچه برای ذبح
کردن بکار آید و گسترده و پراگندن و فراموش کردن کار سه یاد اندکی فراموش شدن و هموار شدن
سم ستور و در وضع گفتن و نام وادیت که پیغامبر صلعم بدانجا فرستاده بود و فراموش بالفتح
پروانه چراغ فراشته مفرد و گل شنگ شده بر زمین بعد از رفتن آب و عبا بهای شراب و بنید و
قطر مایه عرق و دورگی ست سبز زیر زبان و دو آهین پاره است که بدان دهنه را به نگام پیوندد
کنند و بالکسر گسترده و از غالی و صیر و جز آن ویران و گسترده و کار فراموش کردن بر کسبه و آشیانه
منع و جای بودن زبان درنگ و مان و بالفتح و تشدید را بساط و فرشتش اندازنده و فرشتش
ستوران بعد از نتاج دادن بهفت شب و آن بهترین وقت یار کردن است بران و نایقه که نوزاد
باشد فحشش بالفتح و تشدید اشین بیرون شدن با دانه شنگ و تشنگ و تشنگ شدن شیر از نایقه
و آروغ دادن و سخن چینی کردن و پیروی در روی کردن و سفله و نادان و بار و خجسته و نیکو
سطر و تنگ ریمان و جای جمع شدن آب و بالضم نام مردی است قنطیسش بالفتح نایقه پرکننده
پستان و بلباس سطر و مردیکه چسبیده باطل ناز و فحشش بالفتح شنگستن تخم مزج بدست و معنی
فحشش بالفتح و سگ و مایه سختی سوار شدن سحر بر بر ماه و خروار کردن و شکر کردن و دیدن کسی

پیش او نباشد و سرفیض *

باب الفار مع الضاد

فخص بالفتح کا ویدن از چیز سے وفتیش کردن و تر گردانیدن باران خاک یا وشتافتن دندان
پیش کودک بچیدن و آشیانه ساختن مرغ سنگ خوار در زمین و موضعی که در انجا سکنت کنند و نام
چند موضعی است در مغرب زمین فرض بالفتح بریدن و تنگافتن و دریدن و رسیدن زخم برگ گلو
فریض شریک آب و رگهای گردن و رقیقه واحد و گوشت میان پهلوی گوشت شانه که همیشه می لرزد
فرائض جمع و اصل بالکسر سخت و درشت سرخ و نام مردی است و بالفتح و تشدید را پدر گرد و سه
ست از قبیلہ باله فرض بالفتح و تشدید صاد نگین و بکسر و ضم نیز آمده فصوص جمع و پیوند استخوان
و مفصل و قطع کار و حدقه چشم و دانه درخت مقل قصاص بالفتح و تشدید صاد نگین گرد و نام
مردیت فصوص بالفتح تر شدن و روان شدن تری زخم و جدا کردن چیزی از چیزی و
بیرون کشیدن و آواز کردن بلخ و گریستن کودک بگریه ضعیف و خسته پاک که گویا او دار و سخن
داود اند فقص بالفتح شکستن تخم مرغ فقیص آهنی که در آلات زراعت کردن کنند
فقص بالفتح و تشدید قاف خبریزه خام فیص بالفتح روشن و راکل شدن ***

باب الفار مع الضاد

فخص بالفتح و حاء مهمله شکافتن چینی ترچون نیار و خرزہ فرض بالفتح تعیین کردن و وقت
چیزی مشخص کردن و مرسوم کردن و عطا دادن و اندازه کردن و بریدن و فرموده و واجب
کرده خدای تعالی و نوعی از خربا و سوفار یعنی سوراخ گوشت مکان و جزآن و سپرد و جوی از چوبها
خانه و جامه و عطای مرسوم و مقرر و جامی آتش زدن از آتش زنه و نیز قمار فرض بالضم
پیر شدن کا و جزآن فارض بگا و پیر و هر چه کلان و بزرگ جثه باشد و اصل بالکسر جمع فرض و
آتش زنه و دمانه جوی و اندک از لباس فریض تیر و مکان سوفار کرده فرض فرموده با سه
خدای تعالی از نماز و روزه و زکوٰۃ جمع و رقیقه و علم قسمت میراث فرض بالفتح و تشدید صاد نگین
چیزی چنانکه از هم جدا شود و شکستن مژمانه فضاخص بالضم شکسته و ریزه و هم چنین فقص تعیین
و بالفتح و تشدید ضاد سیم گرد و لقب مردیت فقیص آب خارش کردن و شکسته که
اول ظاهر شود و هر چه متفرق و پراکنده فضاخص بفتح بر دو غایر این فضاخص
رو و نیل و نهر بصره و فاش شدن خبر و آشکارا شدن راز و بسیار شدن چیز سے

و با لب رفتن رود و بسیار شدن آب چنانکه از اطراف بریزد و مردن و بر آمدن جان و اسب تیز
و چیزی بسیار فیاض جوی پر آب و جو از بسیار بخشش و آب بسیار چنانکه از اطراف بریزد و
فیوض با قسم جمع فیض و بسیار شدن آب چنانکه روان شود و مردن و بر آمدن جان

باب الفاضل مع الطام

فوط بالفتح تصبیر کردن در کاری و ضلح کردن و فوت کردن آن و زیادتی کردن و غالب شدن
در سخن بکسی و مردن نسر زدن کسی در کوی و پیش فرستادن رسول بسوی کسی و استن نه شدن
نخل تا آنکه نزدیک رسد زمان شکوفه آن و پیش دستی کردن و پیش رفتن آب برگردی برای اصلاح
حوض و لود و نگا داشت آن و شتاب کردن بر کسی و در گذشتن در کاری و زمان در وقت آمدن
پیش کسی بعد از مدتی و آن مدت زیاد و برپا نرود روز کم تر از سه روز نباشد و زیادتی و غلبه و کوه
نور و یا سرشته ریگ و نشان راست که بان راه توان یافت و راهی یا موضعی است به تناسله و بختین
کسی که برای آب پیش رود یا اسباب آب خورازد و لود و رسن و پاک کردن چاه مفرد و جمع آمده
و آبی که بر آبهای دیگر پیش و مقدم باشد تا سر که پیشتر آید و او را باشد و هر کاری و ثوابی که پیش
نرسانده شود و هر طبعی که پیش از بلوغ میرد و بختین ستم کردن و از حد در گذراندن و کاری که
در از حد گذرانده شود و کار گذار شده و مانده و پیشته و بلند و اسب تیز رود در گذر نرود از
اسبان و دیگر قراط پیش رونده آب فراط بالضم و تشدید راجع و ستاره از دستاره که پیش
بنات انشعش واقع اند و هر دو را فراطان گویند و فراط القطام پیش روندگان مرغ سنگ خوار
سودای و آب غمر و ط بالضم پیش آمدن و سبقت نمودن در کار قراط بالکسر پیش دستی
کردن و پیشتر سخن کردن و آبی که هر که پیش آید از قبیل او را باشد فطاط بالضم شهرستان
که عمر و عاص او را بنا کرده بود و خیمه و خرگاه بزرگ و سر پرده و جماعت انبوه از اهل شهر فطاط
آنچه از ناخن بگیرند و بیندازند فطاط بالفتح مدح و شوی و حیران شدن از شمشیر و بختین ناگاه فطاط
بالکسر ناگاه بکسی رسیدن و ناگاه بکسی سخن خوب کردن

باب الفاضل مع الطام

فوط بالفتح و تشدید غلبه و خود سخت دل و درشت سخن و آب شکنبه که پیشتر رود و در بیان بوسله نیاختن
آب خوردن و پیشتر شکنبه و کشیدن آب از آن فطاط بختین بد خوشیدن و درشت سخن شدن و
آنچه از ناخن بگیرند و بیندازند فطاط فوط و فطاط هر دو بفتح مردن و بر آمدن جان و دادن جان و

باب الفار مع العین

فجج بالفتح وروئید کردن و مصیبت زده کردن و بردن چیزی که پیش او غریز و کریم باشد و نیست کردن
فاجج مصیبت زده و کلاغ سیاه که از اغراب البین گویند فارغ بفتح و فحقین بفتح پیوند دست و پا
چنانکه گفیدست و قدم برگردد و رفتار بر پشت قدم و بلند می میان قدم فرسج بالفتح بلند می و بالا
هر چه و متر و شریعت قوم و مال و منفعت آماده و موی تمام و شاخ درخت و کمان که از شاخ درخت
سازند و کمان که از شاخ شگافه نباشد و عصا بر سر زدن برتر شدن از قوم خود به بزرگی و جمال و
لگام زدن اسب را تا باز ایستد و باز داشتن و مجرای آب بسوی شعب کوه و بالضم نام آبی است
و موضعی است نزدیک بعرفات و جانب مدینه مشرفه و مردم که موی سر بسیار داشته باشند جمع افرع
ضد اصلع و بفتحین اول نتیجه ناکه و گویند که عرب بر آفتاب خود می کشند فرج بفتحین جمع و نام
موضعی است میان بصره و کوفه و بسیار موی شوند و تمام موی سر شدن و پیش و بدین معنی بسکون را نیز می
مفرد و فرجه و چرمی که در مشک زیاده کنند فسیج بالفتح و الکسر بفتحین رسیدن و فرای رسیدن و
فرای و خواستن و نیاز داشتن و بفتحین ترس و بیم قصع بالفتح فشار دادن رطب و دیگر آردن از پلو
و مالیدن چیزی با انگشت تا نرم شود و اگر دو و عطا کردن چیزی و اگر دایندن کودک خلاف سیر
چنانکه خسته بیرون آید و دستار از سر او کردن و ظاهر کردن چارپا یا بارشکم را و باز نهادن کردن
قطیع خیر شنیع و قبیح که در قیج از اندازه بگذرد و آب خوش و گوارا قطع بفتحین عظیم نیستن
کاری را چنانکه طاقت برداشت آن نباشد و پشدن طرف و ننگ آمدن از کاری قطع بالفتح
و الکسر سار و نع سیف و نرم و سخت و دیدن و بالفتح دردی کردن و تیز دادن و سخت زرد و ظاهر
شدن و مالیده شدن و بی بلوغ رسیدن کودک و مردن از گراما و بالضم خیر بای بسیار سفید
جمع افقع فقصم بالضم سخت زرد شدن و زرد خالص شدن ففقع بسیار زرد و فقصع بالضم و افقع
مرد سرخ رنگ و همچنین قطع و بالضم و تشدید قاف ثرابی که از جو و غیر آن سازند و میخورند و گلیا
چون خشک شود و سخت گردد مانند شاخهای یار یا یان شود و بالفتح و تشدید قاف سخت خبث
فقا قیج جابهای آب فکع بالفتح سریش انداختن از اندوه و غضب و رفتن بجای فسیج بالفتح
شگافتن و بریدن و شکاف قدم و جز آن و کسر نیز آمده فلو جع بالضم جمع فلع و بالفتح شمشیر برنده
فقع بفتحین فرون شدن و بسیار شدن مال و غیره و کرم و افزونی و تیزی بوی مشک و ذکر خیر و کسر
فون مال بسیار و افزون شونده و همچنین ففیع فوع بالفتح دیدن بگو خوش فویج بالفتح ابتدای کار

باب الفار مع الغین +

فوق بالفتح یا لیدن چنانکه شکسته شود قطع سرشستن قطع بالفتح تنگافتن چیزی یا تنگافتن خبر کا و
 و گوارا کردن طعام و بختین چپ کی قدم قطع بالفتح ریختن آب را و با کسر بر داختن از کاری و در وقت
 و بخت نیز آمده و بختین ریخته شدن آب و جایی بر آمارن آب از دهن و لود و دستاره روشن که بختین
 ایشان به حسب ویت یک نیزه است و بعضی گفته اند بقدر پنج ذراع است و آن هر دو ستاره دو منزل است
 از منازل قریبی را فرع مقدم و یکی را فرع مؤخر خوانند قطع بالفتح پر داختن از کاری و با کسر
 و لود و طری که در آن دو شاب باشد و اسب فرخ گام و یک تنگ بار و عوض شدن بزرگ که از چرم
 سازند و نایه بسیار شیر و کمانی که تیرش تیز رود و کاسه بزرگ که نتوان برداشت و پیکان پهن +
 قطع بالضم بر داختن از کاری و دهنهای و بوجع فرع فریغ اسب فرخ گام و زخم فرخ و نیز
 هموار قطع بالفتح از بالا فرو کردن و بتازانیدن نیزه آوردن کسی را و بالا شدن و پوشیدن چیزی را
 قطع بالضم باره از چرم که مشک را بدان ووزند و گیسوی است که بر درخت چپ و درخت را
 خشک گرداند و بدین معنی به کشیدن نیز آمده و با کسر وستی

باب الفار مع الفار

فوق بالفتح شانه گاو و بالضم سپیدی که بر ناخن پیدا آید و پوست سرخ وانه خرمای پوست که با
 و سپیدی مغزانه خرمای نوعی از بر دین و پوستی که بر سوسید دل باشد و چیزی اندک فیف بالفتح
 هموار و صحرایی که در آن آب نباشد و زمین که بادهاست مختلف در آن وزو و موضع است ++

باب الفار مع القاف

فوق بالفتح تنگافتن تنگافتن یا تنگافتن پر گنده و مختلف شدن گروهی نذر و جنگ افتادن میان مردم و نشان
 و صبح و قطع تا نیز آمده و موضعی که در آن باران باریده باشد و بگردان باریده باشد و با قطع که در حصه
 پیدا آید و بختین کشاده شدن اندام زن و طری و از زانی شدن در سال فالتق تنگافتن تحقیق و تنگافتن
 و قشری که از فرمی کشاده و فراخ شده باشد و صبح روشن و پیکان و دو شاخ قز و قی بختین نان تنگ که در
 حضور فرو افتادن ریزه باره از آرد خمیر کرده و لقب بهام بن غالب شاعر مشهور فرق بالفتح جدا کردن
 و کشادن و راه میان موی سر که آنرا فرق سر نیز گویند و سمانه ایست اهل مدینه را و آن مقدار سمانه است
 یا مقدار شانه زده رطل و قطع را نیز آمده و بعضی گفته اند قطع را قطع است از سکون را و با کسر رسته

گویند و آب و دکان و در آن دکان و پشته و موج و کشادگی و شکاف میان چیز شکافته و پاره خیز و با هم جری
و قرآن و تحقیق ترسیدن و صبح یا سپیده صبح و در میان صبح و آمدن و دوری میان و دوزخ و میان و دست
و برآمدگی و بلندری یکسان است بر آن دیگر و جدائی و دور کردن آنها می بینیم از یکدیگر و جدا شدن تاج خود
از یکدیگر و دور بودن موهای ناصیه و موهای ریش از یکدیگر و بافتن و کسر گیاه خرد و پراکنده که زمین را پر شده
ترسند و با کسر شمع را اگر و بهای مردم جمع فرقه فریق کرده بیشتر از فرقه و صحرائی است نزدیک بحرن و بطن
و فتح را و صحرائی است نزدیک به تمامه فارق جدا کننده و شتر را و ماده خردن که در دره پیدا کرده و با
و باره باشد از ابر یا فارق فرقی کننده میان دوزخ و لقب حضرت عمر زیرا که فرقی میکند میان حق و
باطل یا آنکه ظاهر کرده بود اسلام که در حال ضعف اسلام پس فرقی کرد میان کفر و اسلام و تریاق فارق
تریاقی است بهترین تریاقها و نیکوترین معالجات زیرا که فرقی میکند میان مرض و صحت فراق بکسر از
همدیگر جدا شدن و بافتن و اکسیدائی قروق بضم ر بیدن و جستن ناله و ماده خراش زده و نام موسیقی
است و بافتن موضعی است و لقب شهرت قریطین فراق بضم شیر درنده و جانور است که پیش پیش شیر
فریاد میکند و می ترسند و از آسیاه گوش گویند معرب بر و انک و پروانه و آنکه را بر شکر باشد و آنکه
را بر سلطان را راه نباید فستق با کسر بر و آن آمدن بنده از فرمان و رطب از پوست و ترک
مرغی نمودن و بیرون آمدن از راه راحت و کار به کردن و همچنین است فسق و باضم و فتح
سین مرده پوسته فسق و همچنین فسق با کسر و تشدید سین فسق و باضم و فتح تا و ضم آن معرب است
فسق و بافتن شکستن و نوعی از خوردن در سختی و بسیار شدن وینا س کس و تحقیق نشاء و مرض
و خوشبختی و پراکنده شدن نفس و گریختن و دوریدن و دوری میان و دشتاخ دوری میان اولی نامی
و آخر آن فسلق و بافتن شکافتن و با کسر شکافت و مان و شکاف هر جز و بفتح نیز آمده فلو ق جمع و سختی
و بلا و کاشکفت و چوبی که او را شکافته اند برای گمان و هر پاره آنرا فلق گویند و تحقیق صبح و سپیده
که آنرا صبح گویند و آنکه یدگان و دوزخ یا چاهی است در دوزخ و زمین است میان
و دشت زمین و فغهای کشاده میان و در یک توده و گنده چوبین زندانیان که سوراخ بسیار
دارد و بقدرت اخفی ساق و مردم را بقطار در آن ساق پاست اندازند و بنده کنند و آنچه از
شیر تیر کاسه باند و شکاف کوه و شیب که از ترشی بریده شود و دوی است به بین و با کسر و
خج لام دوی است بدینشال و فلاق شکافته و برآورده چینی از فیضی و آفریننده و نام
موضعی است و خلی که شکوفه او شکافته شود و بار او ظاهر شود و فاق آنکه بر آورده برگ را

دانه و فاق الاصباح شکافته سپید صبح از سیاهی شب فلاق بالضم شیر شیر شده و همچنین فاق
 بالفتح و بالکسر غلیظ شدن و تریش شدن شیر چنانکه بریده شود و بالضم و الکسر تخم مرغ که شکافته شود
 و بچه از آن برآید فلیق بالفتح کار شکفت و دومی است به طائف و رگی است در گردن و در بازو و میانه
 پیش علقوم شتر بالضم و تشدید لام مفتوح نوعی است از شفتا نوی دانه شکافته فحق بالضم فاو دال
 است معروف که آنرا ببق نیز گویند و کاروان سراسر که بر سر راه باشد و نام موضعی است
 فلاق بالضم صحیفه حساب فلیق شتر نیکو که بران سوار شوند و آزار نرسانند و غنیز دارند
 فحق بالضم شتر ماده فربه وزن به نیست پیورده فوق بالضم سو فار تیر و سپیدی ناخن
 در راه اول که از آنجا آمده باشند و مرغی است و نوعی از کلام و اندام زن و جانب زبان و جا
 زه از تیر و فوق الذکر سر قصب و بالفتح بالا وزیر نقیض تحت و فزون آمدن و بلند شدن و بر کردن
 فواق بالضم بر آمدن با دار سینه و بر آمدن روح یا نزد یک شدن به بر آمدن و جمع شدن شتر
 در پستان نامة و بادیکه از سینه برآید و حالتی که در وقت نزع شخص را پیدا میشود و مقدار زمان
 میان دو دوشیدن که ساعتی می نگارند شتر بچه را تا شیر فرو داید یا زمان میان دست رساندن
 پستان و کشادن از آن و بفتح نیز آمده فحق بالفتح پریدن طرف چنانکه از سر بر پون ریزد و بفتح یا نیز
 آمده در سیدن چیزی بفرقه یعنی با ستوان کردن فحق بالفتح فراخ و کشاده از هر چیز و شتر ماده نیکو و
 برگزیده فاق فزون و زیاده بر کسی و برگزیده از هر چیز و موضع پیوند سر و گردن فلیق بالفتح فاو لام
 لشکر نیابت جمع و در بزرگ فحق بالفتح آواز مایمان و بالکسر کوه قاف که گرد دنیا محیط است و مرد را
 و موضعی است دشیر که میان دو دوشیدن در پستان جمع شود و بفتح یا نیز آمده جمع فیه بالکسر

باب الفار مع الکاف

فتک بهر سه حرکت گاه گرفتن و ناگاه گشتن و ترکب کاری عظیم شدن و عذر کردن و در پستان همچنین
 فتوک و فرصت یافتن گشتن یا زخم زدن کسی و اصلاح کردن در کاری فانگ دلیر و صاحب جرات فتاک
 بالضم و تشدید تا جمع فک بفتقین دومی است به ضمه و یک بالضم و فتح دال نام موضعی است فک
 بالفتح یا این جامه و خوشه و دشمن یا دشمن زن شوی را و شوی زن را همچنین
 بالضم و بالکسر دشمن یا دشمنی زن یا شوی و دشمنی شوی با زن و بفتح نیز آمده و نام دومی است و همچنین
 بن گوش نیست شدن آن دومی است با صفتان و بفتح را موضع است و بالفتح و کسر چیزی که راست و نایب
 و پاک کرده شده فاک و فوک بالفتح زنی که شوی را دشمن دارد و فیک دانه و خوردنی که آنرا باید

وفاش شدن خبری مخن بالفتح ثواب

باب الفار مع الواو

فا و بافتح و سکون هزه زین و شکافتن سدر بنجم شکافتن هر خبر و شکاف میان دو کوه
فجعو بالفتح دو در بودن زه از کمان فرو بالفتح پوستین پوشیدن و پوستین فشو بالفتح گردان
و لقب گردی از قبیل عید نقیس فشو بالفتح و غمتین و تشدید او فاش و آشکار شدن خبر و
شدن شدن بوی چیزی فشو بالفتح فراخ شدن مکان و در میان نکران و در قوطو بالفتح سخت
یادن فشو بالفتح و غمین مجسمه شکوه و صاف و همچنین فاش فشو پس کسی متن و وضعی است
فا و از شیر باز کردن کودک و کره است و بشمشیر و مسافر شدن و غافل شدن بعد از آن
و یکسری تشدید او و خر کرده و کره است که از شیر باز کرده باشند یا آنکه یکساله شده باشد فشو بالفتح

باب الفار مع الهماء

فاره سوزن یک قره لغتین سخت شاد شدن و شهریت معروف نزد یک سبستان یا صاحب آن
که آن فراسه است بر وزن سحابه و لغت و کسر اعرام و سخت شاد فرین و فار من جمع فقه در لیتن
و دانستن چیزی و علم دین و شهرت و لغت و کسر اعرام و سخت شاد فرین و فار من جمع فقه در لیتن
شدن و سخت شاد شدن فاکه و فاکه بالفتح و کسر اعرام و سخت شاد فرین و فار من جمع فقه در لیتن
جمع فاکه و بعضی گفته اند خرا و انگور و انار باشد و این خطا است قوه بالفتح و فاه و انان و انان
و بعضی در آن شدن و بالضم و تشدید او و مفتوح و دو تک که آنرا و انان گویند

باب الفار مع الیاء

فری بالفتح شکافتن چیزی و دروغ گفتن و بالفتح و تشدید او و دروغ گفته شده و از خود و تشدید

باب الفار مع الالف

قباه جامه دولانی معروف بغیر نموده گیاهی است و خم کردن خبری و بالضم و به هزه وضعی است نزدیک
بدین بولی هزه نیز آمده و وضعی است میان یک و بعده و بغیر نموده شهریت لغت فاع به فاع بالضم
علوی است معروف و آنرا قبیط و قباط بالضم تشدید یا نیز گویند قبش می بالفتح شش جز که شبیه
لاغر و جانور است در و یا و خبری سخت بزرگ خلقت و نام شاعری که معروف بفصاحت است و گویند در
انگور و اجسی از طغای شعرا با نسی در آن ذکر حجاج در میان آمد قبش می گفت اللهم یتود وجهه و قطع علقه
و سقن من دمه مبار خدایا سیاه کن روی او را و بر گردن او را و از خون او بیاشام و چون این خبر

حجاج رسید در حال باخسار او امر کرد چون پیش حجاج آمد و غضب تندید او را دید برید بید گفت
 چون رسیدن انکوز نزدیک بود از روی شوق و آرزو از حق تعالی درخواستم که انکوز بید نزد و برسد و
 سیاه شود و تا از شیر او و بیاضا محم و دشمنان از روی صداوت نوعی دیگر عرض نمودند چون حجاج بعد از
 گفتگوی بسیار با کمال فصاحت از جواب عاجز ماند از روی غضب گفت لا حولنا علی الا و نعم +
 سر آمیخته سوار خواهم کرد و بر بند آهنی قبعشری آنرا بر منی سپیاه حل نموده در جواب گفت بد مثل این
 قبعشر علی الا شنب و الا و نعم سحر امیر را سوار است که بر شنب و او هم سوار کند با حجاج گفت روت
 جدید از او هم جدیداراده شده است قبعشری باز مدد برار بر منی دیگر حل کرده در جواب گفت
 ان کیون صید غیر امن ان کیون بکیده او هم که تیز رو شد بهتر از آنست که کند و بود حجاج از کمال
 فصاحت و سرعت جواب داد و در مانده از سر تقصیر او در گذشت قتالی بالفتح لشکان جمع قتل قتال بالفتح
 واکه و تشدید تارخیار دراز که از درازی و باریکی گاهی خم میشود و وقت خیار کو یک که از اختیار یاد نگ
 گویند قحطی بالفتح خشاک که در چشم و شراب و غیر آن افتد و خون و آب غلیظ که در زخم شتر ماده و بیشتر
 از زادن و پس از زادن افتد و بالکسر خاک باریک قریبی بالضم خوشی و نزدیکی و خوشین نزدیک
 شدن قریبی بالکسر همانی و هماتی کردن و بالضم و سهبا جمع قریه قریار بالفتح همانی کردن +
 بالضم و تشدید را خوان قرص بالفتح و زیدن با و بوقت خود و قرار گرفتن آب منی در رحم تاته و باز
 برگشتن و نزدیک شدن و پس شدن و برگردیدن و عبادت کردن و ایستادن شدن ناقه و جمع کردن
 و فراهم آوردن و زادن حامله و سپری شدن حیض و وقت پاک کردن و حیض و طهر بیان
 و حیض و بدین دو معنی بالضم نیز آمده وقت و قافیه افرا و قرو جمع و بعضی گفته اند قرو
 که بعضی حیض است جمع اقراء است و معنی طهر جمع آن قرو است قصاری بالضم پایان و نهایت
 چیزی قصار بالفتح خوردن و گنده شدن و بوی گرفتار مشک افتادن و سرخ شدن چشم و تپانیدن
 آن و گنده شدن رسی پاره شدن آن و باخ و بزمه و بغیر بزمه حکم کردن و گذاردن اجبت تمام کردن و آفریدن
 و بیان کردن عبادتی که قشش گذشته باشد و تشدید ضا و زده حکم قضا یا حکما و خبر حاج قصد و ط
 بالفتح فرج سنگ خوار قضا پس کردن قلی بالکسر و قلا بالفتح دشمن دشمن کسی یا دشمن بالفتح
 فریشتن شتر و خوار شدن قمر از بالفتح شعاع ماه و معنی است و شب با هباب قی بالفتح از دشمنی و کینه

قالب بالفتح و سکون همزه طعالم و آب خوردن و آشامیدن با تمام خوردن و آشامیدن قالب
 بالفتح و بالفت مابین قبضه کمان و خانه کمان و مقدار چیزی و همچنین قیب با کسر قوب بالضم و یاء
 غدا کردن و خدمت و جنگ پرموده شدن گوشت پوست خزا و خشک شدن شش و جفت و قصب
 بفتح هرواقع شکم و بالکسر فی ست دریائی قیب بالفتح و تشدید پاشیدن آواز دندان بر هم زدن
 شیر درنده و شتر نو آدم از کردن دندان شیر که بر هم دیگر زنده و همچنین قیب خشک شدن گیاه و
 بریدن و زدن کشتن از مردم و شتر و پاره کردن جیب پیرامن گفته سورانی که در آن محو رد و با
 می گرد و یا سوران میان بگرد و لو و چوبی که در میان بگرد و لوست باشد و
 رئیس و بادشاه و خلیفه و مابین دو والیه یا دو سترین و بالکسر استخوان برآمده از پشت میان
 دو آگه و شش قوم و بالضم زنان باریک میان جمع قبا را بالفتح و تشدید با قیب بفتحین باریک
 میان بالضم فتح بهم قیب بالضم قلعه است بدین و شمشیر بران و بنی بزرگ و فیه و بالکسر
 موضعی است به بحر قند و محله ایست به نیشاپور و موضعی است در رگدز حاجیان بصره و دبی است
 مابین مصر و یقوب با انواع ماسی است و جمع قبه و تشدید با شیر درنده و موضعی است بآذربایجان
 قصب قالب بفتح هرواقع دروغ گویی و شتر مست آواز کننده و اندام فراخ زن و غلیظ جوی
 و معره ایست که بدان جا مهاجره کنند و بسیار گو و آواز دندان نرم و همچنین قصبه قصب بفتح
 روده آلات و ساز و شناخت گا و آب کش آفتاب جمع بعضی گفته اند که آفتاب بجه از بی جز آن
 گردیده و ده و شکم مجیده است و روده و بار قصب گویند و بالفتح خوراندن و ده و پیه بریان و بفتحین بالان
 یا بالان خرد بقدر گوشت و سیر و سکون نایز آمده و بالفتح و کسر تانگ خور و و غصب قصب بالفتح
 کلان حال و مجوز و سرفه کردن و آنکه او را سرفه گیرد و قالب بالضم معرفه است شتر و مرد و قوب بالضم
 نزدیکی و نزدیک شدن و موضعی است و بالفتح و آوردن شمشیر در غلاف و ساختن غلاف بر شمشیر
 و بالضم و بفتحین که بفتحین ناییدن از دور و کسر شب بر اسی فرود آمدن فردا که نا آفتاب بالکسر و فتح
 را شکم جامع قریه و قالب بالکسر بایکد یکگز نزدیک شدن و نایز شمشیر با طریقی که شمشیر نایم درین
 کنند و بر داشتن پاره جلع و بالفتح نزدیکی قارب کشتی خرد که بیلوی کشتی بزرگ دارند بر آب و درین
 و آنکه شب طلب آب کند و قارب الصخره نام طماعی است معروف که بطبع نوشته که بر سنگ ید که زیرین
 سنگ زراست چندان سرتنگ زد که بر دیس بدین لقب مشهور شد قریب نزدیک ماسی نمک ده ما و
 که تر باشد و بالضم و فتح را نام مردیست و لقب پدر صمدی و لقب رئیس خواجه و قصب بکسر فتح طا

چیزی بسیار یا کم قریب بالفتح جامع بسیار و همچنین سختی و درشتی و سخت شدن قناب سوداگر و بعضی
 قناب بالفتح چیزی درشت و سخت و خرمایی خشک که در دمان بریزد شود و روان شدن آب قناب
 بالضم سخت شدن قناب رفتار آب و او از آن قناب بالفتح سختی و زهر دادن و مکر و دزدان
 و تبا و کردن و آلودن چیزی و کسب نیک نامی و بدنامی کردن و دروغ گفتن و سرزنش کردن و هلا دادن
 شمشیر و زائل کردن پوش و بالکفسر نام مردیست و گنایست و مردی غیر و زنگ شمشیر و زائل کردن
 به معنی لغتین نیز آمده قناب شمشیر نیز زرد و زنگ رسیده و لود و کشته و قهری است به معنی قناب
 بالفتح بریدن و بازداشتن شتر از آب پیش از سیراب شدن و بالضم شست و زوده اقصای جمع
 و همچنین نه و هر گویاست که میان خالی و گره دار باشد و ماشوره و هر چیزی که مانند آن میان کاواک
 باشد چون استخوان و آنچه از فقره و برج میان کاواک سازند و استخوان انگشت و گلو و مخ و نفس
 و رگهای شش و مجرای آب چشمه و مجرای اشک و جانه نازک از کتان و هر واریه آبدار و زهر
 خوش آب مصع به یاقوت و پنجه ای گره گره و ابنوه های چاه و روفی ای بیست بشر خایسته بنیت
 فی جبهه من قناب قناب بالضم و کشید صا جمع قناب یعنی نای و نخ و قناب نای زن و زنده
 گوشت و زوده و همچنین قناب و قناب یعنی زنده و آواز کننده نیز آمده قناب بالفتح تازیانه
 موجب زدن و بریدن و هر درختی که بلند و بسیار شاخ باشد و شاخهایی که بریده شود هر سه
 ساختن تیر و کمان و قناب که از آن کمان سازند و گویاست قناب شاخ درخت و قناب رام
 ماشه و ابر و شمشیر نازک و شمشیر و تازیانه و کمانی که از شاخ درخت سازند و دایست بهین
 و یامه و نام مردیست قناب شمشیر نیز قناب جمع قناب بالفتح در هم کشیدن و دین افکندن میان
 دو ابرو و ترش شدن بریدن جمع کردن و استختم شراب آب و عصب آلودن و پر کردن ظرف یک
 گوشه جوال در گوشه دیگر کردن و همچنین آن و جمع شدن گروهی و میان دو گروه که ورت
 افکندن و هر سه حرکت سیخ که آسیا بران میگردد و بالضم ستاره ایست که قبله مسجد بران بنا
 کنند و سید قوم و سپهسالار که مدار کار بر او باشد و مدار و اصل هر چیز قطب بالضم روی
 ترش کردن و در هم کشیدن و بالفتح ترش رو و شیر درنده قطب بالکفسر سنجک و گریان
 جانه قطب بالضم زرد و موش و گرگ موی ریخته و مائل و بدول و سفید و مصلح و نوعی
 ست از اینجور و سگان خسته و و چنان خرد و مرغی است و جانوریست که تمام روز و در
 حرکت میباشد و بعضی گفته اند که آن کره است سیاه که بر روی آب در حرکت میباشد

و قلب دامنندی ست خمی شاگرد و سینه بید که همیشه در طلب علمی بود و قلب بالفتح کاسه چوبین بر
 یا قومی که یک کسر اسیر است بالفتح دل و خرد و خالص هر چیزی میباشد لشکر و تازی است از آن
 قمر و آن ستاره است بزرگ که بر قلب محراب آفتاب شده و برگردانیدن بازگشتن کردن جامه و جز آن در دل
 زدن و چیزی بدل رسیدن و سفر و رفتن و بایرون کشیدن و باز آمدن و سرخ شدن عذره و فراموشی و
 بر خن و سینه و مار سفید و لغز و رفتن و بایرانیکو ترین برگه آن و بدین معنی بالضم و بکسر نیز آمده و بالضم و
 تشدید لام مفتوح مردی که گدازان و بگردانیدن کار و با و بختن و بختگی لب قلیب چاه یا چاه کنه گرد
 ناگفته بشک و جز آن قالب بکسر لام گردانیده و و از گون کننده و عذره و خراسخ گشته و بیری که
 رنگ او خلط رنگ ماور باشد و بالفتح لام کالبد کفشت و خشت و زر و نقره و جز آن و بکسر لام نیز آمده
 قلاب بالضم کوهی است و در دلد و بیماری کشنده شتر علی الفور قصب بالضم علامت قصب
 یا ز یا یا چارایی که سم دارد چون اسپ و جز آن و ما و یان بزرگ قصب ابر و جامعه مردم قوب
 بالفتح سینه کشدن و شکافتن مرغ بیضه خود او بالضم چوبه قصب بالفتح سپید بیهوشی مایل و کوه بزرگ
 و شتر کلان سال *

باب اتفاق مع التمار

قافیه کاروان و از سفر باز گردنده قافیه زن تنالیه و زنی که بجز رایان و زنی را که بجز پرورش کند و
 خسته و بایسته قافیه پس سر و دری آینه و کلمه آخر که شعری آن درست نباشد قافیه همه قاعده
 بنیاد و زن شسته قافیه و بدین قافیه قافیه قاعده حاد شده زمانه و نخی و گونیده و غیر
 و قیامت قانت زبان برنده و دعا خواننده در نماز و خاموش قافیه شیشه و هر چه در آن تهراب
 و غیر آن قرار گیرد و حدقه چشم و بول و رفیق که پیش طیب برند قافیه زمان قیلوله قیلله بالضم و بوسه و
 بالکسر کعبه و جنتی که بدان جنت رو کنند و نماز و بالفتح چوبک که در میان سوراخ که در دو کج چرخ کنند
 قمریه بالضم قافیه بای شده و قمریه بالنون و چکا و ک که آنرا پستونیر گویند و عوام آنرا ابا بل
 مانند قمریه بالفتح یک کفایت بالضم و شیشه خیزی و درست گرفته شده و مقدار یک شست از خیزی شیشه
 بالضم و تشدید یا بنای گرد بر آورده چون کنند و سر و چشمتل گنبد سازند چون قبه سیه و قبه عماری و مانند
 قباب بالکسر جمع و قبه الاسلام بعبره و قبه الشاه بالکسر نیز از خانه شکفته و شیشه و کار و سوراخ غنی
 خاک قباله بالفتح خاستن و بای قبول یعنی باد صبا آمدن و بالکسر و بایگی کردن و قمریه و بختن و عباد
 و نشانه سیاسی قنات بالفتح و تشدید تا سخن چین و دروغ گو قمت بالفتح و تشدید تا سینه و بای

و سخن صنی کردن دروغ گفتن و فریب دادن سخن روان به زبان چرخه نامند و چون دروغ بکار
 می آید گفته اند که بد معنی عربی نیست قدره توانا شدن و توانا شدن قدوة بالک و انهم شیوا قره
 بالضم ریش و جراحت قره اول آبی که از چاه بر آید و اول به جز طبیعت آدمی و گزین مال قره
 بالضم خوشی و نزدیکی شدن بالک ششک قرب بر وزن غنیمت قره بالفتح ده و شهر قره بالضم
 حب یاره و جز آن که بدان فال گیرند و بالفتح که در قره طه بالضم کوشوار و قره بالفتح حیوان را
 خواندن قره بالفتح آواز کردن شک و شک خندیدن و آواز گردانیدن قره طه خرد و نزدیک بهم بودن
 سطر کتاب و نزدیک بهم نهادن گام در رفتن قره حقه بالضم ریزه زردیم قره بالکسر خواندن قره
 بالضم و تشدید را روشنی ختم قسوة و قسوة بالفتح سخت دل شدن و سیاه دل شدن قسوة بالفتح
 شیر درنده قسمته بالکسر بخشش و بفتح قاف و کسر سین و فتح آن حسن قسامة بالفتح حسن و صلح میان
 کفار و مسلمانان قسامات جمع و جماعت که بر چیزی قسم خورند و آن را بگیرند تا گواده آرد و نیز چون در قی
 کسی گشته شود و اصل قره گویند که گشته ان مارا معلوم نیست چهل کس را از ایل قره سوگند دهند
 قشدة و قلدة هر دو بالکسر نقل مسکه چون آنرا صاف کنند و بفارسی دفع قصاعة بالفتح خرد
 ریزه بر آمدن کودک که کلان نشود قصبة بالفتح شش شهر و ده دلی و استخوان و هر ضریه مجوف باشد
 مانند گوشواره و غیره که از طلا و نقره سازند قصارة بالفتح ششتن جامه قصامة بقا و محو خشک شدن
 و لاغر شدن قصیة حکم گذاردن و خبر و حکم قصامة بالفتح پدر گروسی ازین و سگ آبی قطیقة بالفتح ریزه
 گاو و گوسفند و غیر آن قطیقة جامه نقل معروف قطیقة بالفتح آواز کردن سلاح و کاغذ و پوست خشک
 قعده بالکسر نوعی از شست و مقداری از مکان که نشینند در آن مقدار نشینند و بفتح نیز آمده و درین
 قرزند و بالضم مری که شبان بر آن سوار شود و در هر کاری و در یک بر آن سوار شوند و زین و پالان
 و ضم قاف و فتح عین بسیار نشینند قلقة بالضم چوبی خرد که کوکان آن بازی کنند به چوب دراز
 و بالضم و تشدید باللام سبوی بزرگ و قلین یعنی دو سبوی آب آن مقدار آب کشیرت پیش اقامت
 و بالای سر هر چیزی و کوکان شتر و سر کوه و قبضة تنغ و بالکسر کمی خلاف کثرت و لزره و بالفتح نه شدن
 بر خاستن از بیماری و رستن و بر خاستن از فقر قلقة ابر یاره و خانه که از شک ساخته باشند قلنسیه
 بفتحین و ضم سین کلاه قلقة بالفتح آواز کردن و جنبانیدن قلقة بالضم سر ذکر خنده ناکرده و با
 خنده ناکرده شدن قیمة بالضم و تشدید سیم سر هر خرد گرو و قامة بالضم خار و خاشاک که از خانه
 رفته شود و گروه آدمی قیمة بالضم هر دو قاف نظری است معروف قنوت بالضم فرمان بردار

کردن و معاونان و استادن و فهاهوش شدن و در نماز فطره بالغت یک لیست بل و تمام کردن بل
 بزرگ و بنای بلند قنات کار نیز و نیزه و استخوان مهره پشت قنینه باکسر سرایه قناتیه بالغت رهنی
 شدن باندک چتر قنینه بر وزن سیکینه طرخی که در آن شراب کنند قناتیه باکسر سرایت بروستای عراق
 عرب قنینه بالغت و تشدید یون سرکوه و بالایی چیزی و باکسر تار لیسان و دارونی است که اثر بفارسی
 بزرگ گویند قوه زور و نیرو و یکتا از لیسان قوت بالغت خوردنی قومه بالغت یکبار استادن
 و یکبار بر خاستن قومه بالغت و تشدید و تحفیف آن زبیل خرم و کنایه از زن است قواره بالغت
 پارچه گرد که از گریبان پیراهن و غیر آن برون آرند و هر چه گرد بریده شود از پارچه و غیر آن یا خاص است
 پوست و چیزیکه بریده شود از اطراف چیزی و چیزی که از اطراف آن بریده شود و موضعی است بهر
 و مدینه قاصره شهر قدیم بیدار مصر قیلوئه و قناتیه خواب کردن چاشتگاه قنینه بالغت کزین
 و قنینه بالغت باکسر یا بانها و جایها که گیاه و درخت در آن نروید جمع قاص +

باب القاف مع الیم

قبیح بالغت معرب کبک فحیه و احد قنوج باکسر و تشدید یون مفتوح شهریت معروف بهند که
 سلطان محمد و غازی اثر فتح نمود قنوج بالغت و فتح لام بهاریت معروف که در روده بهم میرسد و قنوج
 و ختم قاف و کسر لام نیز آمده +

باب القاف مع الحاء

قح بالغت زشتی و زشت شدن بقیض حسن و بالغت نیز آمده قح زشت و کرانه استخوان بازو یا پنج پیوسته
 یا پیوند ساق و در آن قح بالغت زشت بودن و کناره آرنج و پیوند ساق در آن و بالغت و تشدید
 باخرس قح بالغت و تشدید حاساده و بی آمیز و خالص و نیکی و بدی و درشت و خفاکار از مردم و غیر آن و
 خربزه خام قح باکسر نیز تمام تر آشیده و پستان و پزنگرده و تیر قمار و آن و دوازده تیر است که
 عرب بدان بازی کنند قح باکسر جمع و بالغت شور یا به تفکیک بر دشتن آتش زدن و طعنه کردن در نسب
 و خورون کرم دندان و چوب را و آب تباه شده را از چشمه بیرون کردن و چوب تر را شکافتن تا پیکان
 در آن کنند و فرو رفتن چشم و بعلت لیکن اسپ را بعد از آن که خمیده داده باشد مراد تفسیر و خوره که در درخت
 و دندان افتد و شکاف چوب مراد قاف و قاف و بطن طعنه زنده نیز آمده و بختین کاسه بزرگ و خور
 و یا کاسه که دو کس اسیراب کند اقلی جمع قح شور یا یا آنچه در ته و یک مانده و به بختیت آنرا بقاشق
 برشته شود قح بالغت چاهی که بدست از وی آب گرفته شود قح باکسر آتش زدن و بالغت

و قند و دال کاسه نوبس و شیر ترش و اطراف گیاه تازه قند بالفتح کش کردن و خسته کردن و کشیدن
 بیرون آمدن و بختی کشیدن و شکله نفا و مخرج شود و اگر سخت که شتر بجا را بشود و بالضم نام و است و اول مخرج
 و شش و در راه فرغم رساندن و پوشیدن زیره که بدن را مخرج کند یا آنکه بالفتح جراحت سلاح باشد و بجا
 در آن و بختی کشیدن برآمدن و برآمدگی آبله کودک مخرج بالضم قره و پیدا شدن محل ناکه را و تمام دندان
 شدن متورم چون این شتر و مانند آن قرح کش ریش و غیره اصل قرح بالفتح فاعلان و هر شتر وانی که میایست
 باشد و در وی است و جز آن و زنی که آب و دشت بدشته باشد یا زنی که از بهر زراعت و دال نشاندن
 باشد و بجا میست و شیر قطیف قرح بالکسر پیاز و دیگر افزارد و بگرین بار و بالفتح توایل در و یک
 کردن و بجا شدن مخرج و جز آن و بول انداختن سنگ و بول باب و بالضم و فتح را نام کوهی است بر دلفه و
 مکی است موهل این نام و شاهی است از بادشاهان عجم و قوس قرح کسان رنگین که در هوا ظاهر شود و از
 کمان است و کمان شیطانی گویند و اگر قوس قرح جهت آن گویند که قرح ما خود است از قرحه بالضم
 راه زرد و سرخ و سبز یا آنکه پلن است ما خود از قرح است یعنی ارتفاع یا منسوب است بملک و ملک
 ابر یا منسوب است به باد شاهی از بادشاهان عجم قرح بالضم بهاریست که بگو سفندان می رسد
 قرح بالکسر جامه چرکین و بالفتح خر کلان سال و بختین زردی دندان و زرد شدن آن مراد
 قلاح بالفتح قرح بالضم کنده و است خشک خوردن چنانکه و دای خشک خوردن قرح بالضم خوردن
 شتر بعد از آب خوردن و گداختن آب را قحاح بالکسر و بالضم و ماه سرهای سخت قحیح بالفتح
 خم دادن چیزی را مانند چوگان و جز آن و کلیه رست کردن بر آب در و سیار شدن شتر و سیر شدن
 از آب بجهت سیرابی و زرد و دشت بر خوردن آب قحاح بالضم و تشنه یادون کلیه دراز و قح قوس
 بالفتح ریم و چرک شدن و زخم و خانه را جاروب کردن و موضعی است نزدیک مدینه قحیح بالفتح ندان
 دریم شدن و زخم

باب القاف مع الحاء

قحح بانگ کردن گشودن چیز خشک بر چیز خشک کردن و دخت مراد قحیح خوردن و کلان سال و زردی سیرابی
 قحالی قحاح بالضم موضعی بین دمام شاعر است قوح بالفتح تبا شدن اندرون بود اسطه بازی

باب القاف مع الدال

قحدر بختین چوب بالان و ناییدن شتر و خوردن و دخت قحاح بالفتح و دختی است سخت و خار دار قح
 بالفتح خوردن خیار و بختین با درنگ و بعضی گفته اند چیز است شبیه خیار یا نوعی از آن و بالکسر شتر بزرگ کوه

قند بالفتح و تشدید ال بدوران انگشتن و در میان بریدن و این پنج بریدن و کوتاه کردن سخن در میان
 و بالا و قاست و قطع و اعتدال و پوست بر نهاله که از آن طرف سنانند قنداه بالکسر جمع و بالکسر و ال بر غیر
 به بوع بدراز بر نهاله و تازیانه و طریقی که از پوست سازند و راه و جامعه مردم که به کلام به خود و دیگر باشند
 بالضم مایست در دریا شور و بالفتح و تحقیق ال حرفیست یعنی تحقیق و تفکیک و معنی مجلس نیز آمده و قدید
 گوشت خشک کرده و گوشتی که بدراز را بریده باشند و جامه کهند و بالضم و فتح و ال نام آبی است در حجاز قنداد
 بالضم و روی است که در تنگ می رسد و بالفتح و حارثیت و موش کلان و شتی قند و یکس قاف و فتح و ال راههای
 مختلف و جماعت مردم جمع قند و قند بالکسر نوزنه که از یکی نیز گویند و بالفتح کردن کسب کردن و گوشتی سخن
 در تنگ و نیز کوتاه و شتی نام موش شکار از روی عجز و جود شدن موی و بریم پسیدن شیم و نم شدن و نیم نیم
 چسبیده و ننداشته و نیم زبون و تنای خواب که برگ آن دو کرده باشند و خورد شدن دندان و فاسد شدن
 ذره مصطک و مانند آن و بالفتح و کسر ابر بر شست و یکجا شده و بالضم و فتح و موضعی است قند و بالضم و کسر
 سیرستان و سرفیست قصه بالفتح آهنگ کردن و راستی راه و راه راست رفتن و شستن چوب و سیرستان
 و بهمانه بودن در سرخیزی و سله دادن شاعر را بر سقینه و مردیکه نه فیه باشد و ذللا و بالضم و بالکسر
 و فتح ضاد و پار با و غیر شاکت جمع قصده بالکسر و بالفتح و کسر ضاد و غیر شاکت قصیده شکسته و مفرطه و پوست
 خشک و پاره است و زاده از سیریت و اجتناب قصیده قاصده آهنگ کنایه و نوز و کت سیاه و اسان
 قعود و بالضم شستن از بر فاستن و جلوس شدن از خود این و بالفتح شتر و آن که شست و در بار برداری و سوار
 آوده باشد قعی نیم شین و ک که پر است کرده باشد و و شتی که از پس شت آدمی در آید و بالفتح قاعی شسته
 که از حیض زاری آن باز مانده باشد و غلی که دست بوی رسد قصه بالفتح نوعی از دستار بستن و بختین و شستن
 بای رقتن و بر شتم رقتن ستور و سیل کردن سم ستور و دست ستور بایست قاعه بالفتح بانق بن و جاز آن
 بالکسر یک روز نوبت آب در چهار روز قیاس سنین یافته و هم چنین تقلو و قللا و بالفتح شتران تلاوده و گردن
 کرده از پوست و دخت و جز آن بر قیاسی و جز با که در گردن شتر کنند بر قیاسی قند بالفتح شکر قند
 بالفتح و تشدید و ن شکر بریزد جلوانی قود و بالفتح از پیش کشیدن ستور و جز آن و بالضم سپان و بختین
 کشنده رگش نقصاص و دزاری کردن و پشت قود و بالفتح اسب رام شده کشیدن قود احمد
 زمان پیر زادن باز مانده و دستور را و بنیاد جامع قاعده قاعده عصاکش و شکر کش و اندیش
 کشنده ستور و جز آن چنانچه سائق از پس راننده و بینی کوه و زمین شسته و از کوه که بر روی
 زمین باشد و چوبی که بر گونه راعت بنده و ستاره اول از نبات انشش صغری قصه بالفتح

بالفنج از ارم قمر قمر بالفنج ششمی دراز و بزرگ قصیر بالفنج ششم برکاری داشتن و گردوی از قبیل تجمیل قس
 بزرگ برکاری دارند قشر بالکسر پوست درخت و حیوان و جزآن و پرورده خیزی عاقی باشد یا عارضی
 و هر دو پوشیدنی باشد بالفنج و بالکسر نامی است مقدار یک شیر بالفنج گوشت و شوم داشتن کسی را پوست
 باز کردن از درخت و حیوان و جزآن و بالفنج و کسشین سیوه و جزآن که بسیار پوست باشد قشر بالفنج
 و فنج ششمی در قبیل است از میزان قاشور سال قحط که از غایت قحط هر جز را پوست بر کند و شوم نخل
 و اسب و هم از ده اسب که پس همه سپان دو دوز آنرا قاشور و شکل نیز گوشت قشور بالفنج دارد و قی است که
 بر روی مانند تاروی صاف شود و بالفنج پوستها جمع قشر و فنج قاف و او و سکون شین زنی که او را
 حیض نباید قاشور پوست باز کنند و نام نخل است از شتران که در عرب بشومی شل است قشور
 حصای درشت و مرد و راز ریش قصیر بالفنج گوشک یعنی خانه بزرگ که از سنگ و جزآن سازند
 و کوتاهی و باز داشتن و شبانگاه کردن و پرده فرو بستن و کوتاه کردن و کوتاه شدن و استادن بجا
 و از آن درنگ داشتن و پسند کردن بگیری و جانشینستن و گافوری کردن و آئینش تاریکی برداشتن و کوتاه
 گزاردن ناز و کم کردن موسی و مقصود کردن که خلاف مد و تقصیر پنجمای درخت خرا و جزآن و باز
 ماندنای آن و بن گردنهای مردم و شتران جمع قصیره خشکی که بیخ کردن بهم میرسد و خشک شدن
 گردن و در کردن آن بالکسر و قحط صا و کوتاهی خلاف طول قصیر کوتاه و آبی که از عریضی پیش خود بسته
 دارند و پخته آنگاه ازند و قصیر النسب آنکه پدرش معروف بود و در شتافتن او احتیاج بذكر حد نباشد
 و بالفنج و قحط صا و شهریت بکنار دریای مین از طرف زمین معروفی است بدمشق و جفریه است
 که مقام ابدال است قصور بالفنج عاجز و فرو ماندن از چیزی و شبانگاه شدن و فرو بستن و ساکن شدن
 در دو غضب و نارسیدن بپیرایه و گذشتن آن جمع قحط قصار بالفنج پایان و غایت جز
 و بالفنج پارچه آهن و چوب و بالکسر و انغ بیخ کردن و کوتاهی موسی و جزآن و جمع قحط و بالفنج و شید
 صا و گافور قحط کوتاهی کشنده و آب سرد قطر بالفنج باران قطار جمع قطره واحد و چکیدن
 آب و جزآن و چکانیدن و بر یک نسق و قطار فستن شتران و موضعی است میان و اسطو
 البصره و دبی است میان شیراز و کرمان و بالکسر مس گذاشته یا نوسه از آن و نوسه از جامه
 برود و بالفنج کرانه اقطار صبیح و چوب عود و جزآن که از وی بخور سازند و با صطلاح ریاضین
 خطی که از مرکز دایره گذرد و تقصیر وزن و حساب کردن و پیوند یک تنگ بار از نخل و خرا
 و باقی را وزن نکردن و بدان حساب گرفتن و شهریت میان قطیف و عمان که شیب قطره

بالکسر و شتران قطریات بقیعین برهن منسوب است قطور بالفتح و پیچ در بینی و گوش و جز آن چکاند و بقلع
رفتن و شتافتن و سخت انداختن کسی را و باسد و دوشن و اگر گفتن چیزی را و در آن شدن و چکاندن
آب و جز آن قطار بالکسر و شتران قطار شد و در یک قطار رنده قطیر بالکسر و شتران قطار شد و در یک قطار
یا نقطه سفید که بر لب و در خرابه بود و جز آن رور یا شکاف حوائث خراب یا ریشه که در میان شکاف بود و در آن
قطار بالکسر و شتران قطار شد و در یک قطار رنده قطیر بالکسر و شتران قطار شد و در یک قطار
در کاسه بود و در آن افتاد و در یک قطار رنده قطیر بالکسر و شتران قطار شد و در یک قطار
قعیع دورنگ قطور بالفتح و در رنگ بالفتح و تشدید عین چاه عمیق قعر بالفتح زمین خالی از آب و
گیاه و زمان بی نان خوش و از بی کسی رفتن و کرسنه و شکم خالی ماندن چیزی گامی که از ناد و جدا کنند
برای زراعت کردن و بقیعین که گردن مال و بی نان خوش شدن طعام و بالفتح و کسر فاکم موی و
گرگ و بیابان بی آب و گیاه قفار بالفتح است بیابانچه پیشتر و جز آن و زمان بی نان خوش شدن قعیع
بالفتح طعام بی نان خوش و در بیل و طرف بزرگ شده و در آن کندی است برآه شام قعور بالفتح و تشدید
فای مضوم قطار شکوفه مثل و گیاه است قعور بالفتح قاف و طار و سخت و چمن قاطر بالفهم
قعور بالکسر و فتح سیم و سکون طاشتر قوی و فر و مرد کوتاه و صند و قی که در آن کتاب نگارند و طرفی
که در آن شکوفه مانند آن کنند و قطره تبانیز آمده قعور بالفتح غالب شدن در شمار بر کسی وزن
کردن و بالفهم چیزی را روشن و سفید جمع اقر و جمع قرس نیز آمده چون روم و رومی و موضعی
ست اطراف ملک و گیاه و جبال قمر کوی چند است از آن موضع بطرف جنوب که منبع آب نیل است و
بقیعتین خیره شدن چشم از دیدن برف و از نگر نیستن سپیدی و شیر شدن شتر از گیاه و آب و پیدا شدن
در خواب و نخه آمدن بعد از آن و بنو قمر گرویی است و سوغلی مشک که از تابش محتاب آن رسد و ماه
بعد از شب تا آخر و تاسه شب هلال گویند قعیع هم بازی و حریت و بالفهم و فتح سیم بصیر قیر و بنو قیر
گرویی است قمار بالکسر بر کردن با هم بگو و باختن چیزی بگو و بالفتح موضعی از بلاد هند که عود
قماری بدان منسوب است قعیع نام مولای حضرت علی بن طالب قعیع بالکسر گریاهی است قعیع
بنی قاف و تابی کوه و شبای شلخته نیز آمده قعیع نیز بنی بنی عجز معرب کننده پیر قعیع بالکسر
سختی و بلا و مرغی است خاکستر رنگ قعور بالکسر یک پوست گاو پر زرد گفته اند که آن مقدار
هزار دینار است و از معاذ بن جبل منقول است که قعور را یک هزار و دویست او قیه است و
او قیه حضرت و نیم مثقال است و بعضی گفته اند یکصد و بیست مثقال یا صد

[illegible]

باب التفاف مع الزائر

قصر بالکسر کوتاه و تخیل قحتر بالفتح بر جستن بی آنام شدن و بعضا زدن و انداختن کسی را قوی بالضم
افتادن و تیر انداختن چنانکه پیش است افتد قحار بالضم بیماری گو سپند و سرفشتر قریز بالضم معبر گز
قحتر بالکسر رنگی است مسخ که از گرمی که در پیشه ملک این می باشد فشرده و جو شاده پس از قحیر بالفتح
گرفتن خاک با انگشتان و بریدن پشته خاک و زمین درشت و بالضم روغن و آن حمام قحز بالفتح و تشدید
ابریشم و بر جستن و دل تنگ و گرفته شدن و نفرت کردن از چیزی و بالضم دوری از چرخ و آلودگی و بهر
حرکت آمدن و دیدن آلودگی و دوری کند قحرا بالفتح مار بزرگ و مارهای کوتاه و بالفتح و تشدید از ابریشم
فروش و بالضم و تشدید زادی و دوری کننده از معاصی معائب قحیر بالفتح مرد زریک و دور از عیوب
قحتر بالفتح پر کردن چیزی را از آب و جزآن و آشنامیدن آنچه در ظرف باشد قحتر بالفتح بر جستن
سرافق قحور و مزین قحیر همان است مقدار و از ده صلیح و از زمین مقدار یک صد و چهل و
چهار گز شریقی قحار بالضم و تشدید فاعستان که در آن پشه کنند و زنان و در دست پوشند یا زوریت
که بر سر دست و پای سازند و آهنی است در سم دیگر رفته که بران باز شکاری می کشند قحان
بالفتح نوعی از آشنامیدن است و زدن و انداختن و شادی کردن و بر جستن و ناس شدن و مرید
و ناتوان و کاهیدن زمین بعضا قحز بالفتح جمع کردن و گرفتن چیزی با طراف انگشتان و
بجستنی چیز زبون بی قیمت و مردناک بی خیر قحتر بالکسر خم که یک قحور بالفتح ریگ توده
باشد و ریگ نشسته گردد و قحتر بالفتح بر جستن و جامه ایست از خوص سرخ و بدین معنی
نیز آمده قحتر بالضم قاف و با و دال نام چهار موضعی است معربا گفته اند

باب اتفاق مع السنين

قریس بالضم نوعی است بنکو ترین مساوی بره است عظیم برقم قریس بالفتح آتش گرفتن و روشن
 از کسی استفاده نمودن و بالکسر اصل برنج پیزی و بختین پاره آتش که آتش بسیار گرفته شود و زود شنی
 کردن و آبستن نمودن گشتن و بالفتح و کسر بازی که زود گشتن و آبستی کند ماوه را مراد است قریس قریس
 بالکسر با شهر است به مغرب قابو یس مرد عیگوری و پاکیزه لون و نام پاوشاهی است مغرب کاوس
 و ابو قابوس کنیت نعمان بن منذر حبلیس بالضم و فتح بالقصیر قریس و نام مردی است و قریس نام کوهی
 است و این کوه را این نیز گویند زیرا که حجر سود را در آن با نانت گذاشته بودند و نام مردی
 آنجا که تخت در آن کوه خانه کرد و نام قلعه است از طلب قدس بالضم و بختین پاکلی و پاک شدن
 و کوهی است عظیم به نجد و است مقدس و نام شهر قدس خلیل و نام جبرئیل و روح القدس نیز گویند
 و قدس اسود و قدس اریض نام دو کوه است و بختین رطل و طاس و شهر است نزدیک محض و
 بختین و بالضم و فتح و ال کاسه بزرگ قدس مردارید قدس بالضم نام مردی است و مهره که تقدیر
 مردارید از نقره سازند و سنگی که در جای ریختن آب از حوض نصیب کند و بدین معنی بالفتح تشبیه
 و ال نیز آمده و سنگی که در حوض شتران اندازند تا آب بیان ایشان بقسمت رسد قریس کشتی بزرگ
 و جزیره است بانلس و مقبضه است بهرات قدس بالفتح مرد پیش آمده بر کسی پیشتر و بالضم و
 تشبیه و ال بسیار پاک و مبارک و نامی است از نامهای حق تعالی و بفتح نیز آمده قریس
 بختین پیش کوه ته زین و کوه ته پس را نیز گویند و هر دو کوه به زین را قریس نام گویند و بسکون را
 نیامده الا بضرورت شعر و فارسیان بسکون را استعمال کنند قریس بالفتح سرای تخت و پیشتر
 سر و تخت سر شدن سر یاد فسون آب و بالکسر شبنمای خرد و بختین افسره و بسته شده
 و بسته شدن و فسون شدن سر با فارس و قریس سرای تخت و چیزی گفته و افسره
 و بسته شده قریس بهر سه حرکت و مشهور کسر است کاغذ قدس طیس جمع و بالکسر نشانه و
 شتر گنم گون و دختر سفید رنگ و دراز قامت و روی بهر جزو ناقه جوان و بر دهنی قریس
 بالفتح و بی است بمصر و کاغذ و بدین معنی بالکسر نیز آمده قریس بالضم و بالکسر بنه کوه قدس
 بهر سه حرکت و تشبیه سین جستن خیر و دوری آن شدن و سخن چینی کردن و تشبیه چینی کردن
 ستور و بالفتح صاحب شتران که از شتران خود جدا نشود و ریش و مژه ترسیان در عالم و بختین
 قریس بالکسر و تشبیه سین و نام شهر است نیزه و شکر که در آن جامه خوب میشود و بالضم نام
 مردی است موجد و بلیغ در زمان جاهلیت که از اقس بن صاعده نیز گویند قریس بالفتح

ماقده که تنهائی چرا کند قسباس باضم معدن آهن است باینکه که از آهن آن شمشیر خوب میشود و نام کویتی
 قسباس باضم و الکسر تراز و یار است ترین تراز و یار ترازوی عدل و این در اصل روست و بصا و نیز
 قسباس بالفتح شهاب بوی ناک و بقیقین بر آمدن سینه و در آمدن پشت ضد حدب بفتح حین
 قفس بالفتح مروین و بقیقین و پای آمو و سونی کسی را گرفتن و کشیدن چیزی از کسی و گرفتن
 کسر از روی غضب مراد قفس و باضم طالع است به کرمان مانند گوان و بقیقین بن دندان
 سربینی قلس بالفتح رسن بطر کشتی که از لیف خرما و برگ آن و جز آن می سازند و آنچه از گلوبه
 بکند خیر آید از طعام پیری و من یا کم تر و آنچه بد و بار و سه بار آید آنرا گویند و رقص با سرود و سرود
 ننگ و دیار آشامیدن بنیند و عقیدان و بر جزوگی دل و انداختن جوی آب را و جام شراب را از غایت
 پیری قلس بالفتح و تشدید لام در بای موج زن و مالامال قلیس بالفتح بخیل و بالکسر و تشدید
 لام کلیسا که از بهر دهنه خرمین ساخته بود و حکم کرد که هر سال مروم بدای بخا بیایند آخر مردی عرب
 در آنجا طهارت کرد چون از بهر خبر وارد شد با تمام آن لشکری آراسته با فیل محمود نام و فیلان و دیگر شیوه
 ویران کردن که چه شد بحق تعالی به برکت قرب و لاوت حضرت رسول مسلم و حرمت کعبه لشکری
 از مرغان قوسا و که در از و زگار شش بر آورد و چنانچه قرآن مجید بآن ناطق است و آن سال را عام الفیل
 گویند و در آن سال قول حضرت رسالت پناه صلعم شمس غوطه خوردن در آب و غوطه خورانی
 و اضطراب کردن بچه و شکم و باضم و تشدید مفتوح مرد شریف قسباس بالفتح و تشدید سیم خواص
 قاسموس دریا و جای شریف از دریا و آب بسیار از دریا و نام کتابی است معروف در لغت از
 مجرب یعقوب فیروز آبادی قوس بالفتح چاهی که از کثرت آب دریا و در آن پنهان شوند
 قفس بالفتح اصل و بالکسر نیز آمده و بالکسر بالاس سر و بقیقین قی اندک و گیماسی است
 خوشبو کثیر الفتح که لغاری آن را راسن گویند قوس بالفتح سر و در آب بسیار از دریا
 و باضم و فتح سیم ناحیه است بزرگ نزدیک خراسان و یکی است اندلس قوس بالضم صومعه تیر سایان و خانه صیاد و واران
 و استخوان برآید میان دو گوش آب و جاده راه قوس بالضم صومعه تیر سایان و خانه صیاد و واران
 سنگ و وادی و بالفتح کمان و که که آن مساحت کنند و آنچه از خرد از طرف خربانه و نام برجی
 است و بهشت کردن و اندازه کردن چیزی بجزئی و بهشت کردن مقدار و کمان عربی یا مقدار و و گز و بقیقین
 خیمه کی پشت و خیمه شدن پشت و بالفتح و کسر و در یک توده بلند و زمانه و شور و شادان است و
 قسباس بالکسر لام بر وزن جهرش قصب مرو یا بزرگ و بطر و شیش خود و آن نمجه و خیمه که

که دردت بر آن ظاهر باشد قیاس با کسر مقدار و اندازه و همچنین قیاس و بافتح اندازه گرفتن چیزی را
و اندازه کردن چیزی بچیزی و در قبیله است از بی مضر که آنرا قیاس خیالیان بفتح غین گویند و نام و پدر از
و قبیله است و نام مخزن عامی عاشق لیلی و شهریت بمصر که بنام بانی آن موسوم شده و خبریه است
بدینجهان معرب کیش قیاس با کسر اندازه گرفتن میان دو چیز و برابری کردن با کس و قیاس جمع تونس آمده

باب القاف مع الشین

تورش بافتح کسب کردن و گرد آوردن و پیوند دادن چیزی را بچیزی قورش تصغیر قورش و آن جانور
در بانی که جمع جانورهای دریائی از آن می ترسند و شتر سوار و نام قبیله است معروف و پدر آن
قبیله نصر بن کنانه است از اجداد حضرت رسول صلعم و نام مرویت که صاحب قافله عرب بود قورش
بافتح و تشدید شین بعد از لاغری فریه و نیکو شدن آدمی و ستور و فریه و نیکو یافتن ستور و آدمی را
بعد از لاغری و خوردن از اینجا و از اینجا و بچیدن و خوردن آنچه بر آن دست یافته شود از طعام و یا
و جمع کردن چیزی و شتاب و دوشیدن ناقه را و بدست تک کردن چیزی را چنانکه ترشیده شود و آن
رفتار را غران و نالکایان و فراسه زبون و دلو بزرگ قشیش بافتح چیزی چیده شده از زمین که آنرا
لقاطه گویند قشش بافتح جمع کردن و ویران کردن خانه و جزآن و گرد آیدن سرچوب سوی خود
و چاک سواری مانند بودن قوش جمع قشش بافتح معرب کفش و گرفتن و جمع کردن و افتادن
و زدن بعضا و شمشیر و شتاب و دوشیدن و شتاب انداختن آنچه در پستان باشد و بسیار جمع کردن
بفتحین و زدن قلاش بافتح کوچک و گرفته و تنگدل شده و به تشدید لام کوفه فارسی است قشش
بافتح جمع کردن و آنچه بر وی زمین باشد از خیر باسه ریزه ریزه و خرد شده قماش باضم شاع و خست
خانه و چیزهای ریزه ریزه و خرد شده و مردم سفله و ناکس و چیزهای زبون قوش باضم مرد ریزه انداختن
و خرد چته معرب کوچک و در ترکی معنی جانور شکاری آمده +

باب القاف مع الصاد

قصص بافتح بزرگداشتن گرفتن چیزی را و باز داشتن از آب خوردن پیش از سیر شدن و همچنین
بر ماه و بنید و رشده کردن و کشیدن آنرا و با کسر عدد بسیار از مردم و اصل و جمع شایگاه و ریگ
و فتح نیز آمده و بختین و در شکم و در دجله و در گرفتن از خوردن خسرایه بنار و سهم آمده و بسته شدن
رحم ناقه و شادمانی و بزرگی تارک سده و بزرگ شدن تارک سده بافتح و کسر با شادمانی و آنکه از خوردن

در دوش گیرد و قفس بالفتح برشتاب گذشتن و چاروب کردن خانه و به پای زدن کسی را و در دوش قفس
 بالفتح گردیدن کبک و گرفتن گوشت آدمی بسر انگشت و بریدن و گرفتن و قفس کردن از خیمه یا خیمه نان
 و دوی ست بر زمین غسان قارص کرمی ست مانند پشه و شیری که زبان کرد یا شیر ترش که بر آن شیر تازه
 بسیار بدوشند تا ترشی او برود و قریص نوعی از نان خورش قفس بالفتح و تشدید صابری کسی رفتن
 و خروادن و به مردن رسانیدن کسی را بخون و بهرون رسیدن و بریدن و کشیدن و بریدن و پدید آمدن و کشیدن
 و اسب و سینه یا سینه یا میان سینه یا استخوان آن قفاص بالکسر جمع و آنچه از شیم نبرد و کوفته بریده
 شود قفص فقیهین برادون قفس جمع معانی که مذکور شد و قفه و کسرتان و فتح صاب جمع قفه معنی
 آن گذشت قفاص بالکسر کشنده را بهوض گفته کشتن و آنچه داده باشند بازستاندن و با نهم
 سوی پشانی و کوهی ست و بالفتح در خورست که گس شهید آنرا بخورد و از آن شهید حاصل شود و بهر چه
 حرکت نهایت دستگاه سوی از پیش سر یا از قفا و سر پیوند هر دو سرین و بالضم و تشدید صاب و قفاص
 قفاص به تشدید صاب و قفه خوان و بر پی کسی آئیده و خبر و بنده قفص بالفتح مردن بر جای خود و بی حرکت
 و جنبش از اینجا قفاص بالضم بیماری گو سپید که در حال بکشد قفص بالفتح و قفس کردن و دست
 و بالستن آهورا و نزدیک شدن پاره خیزی بر پاره دیگر و بلند شدن و بلند آمدن و بالضم کسی است
 بکریان و دوی ست به بغداد و بفتحین آنچه نزع وحشی در آن کنند و طریقت که در آن گندم کرده و خرمن
 برند و نشاط و سنگی و حرارت گلو و ترشی معده از خوردن آب بر خرقا قفاص بالضم نه کوهی و بکشد
 که در حیوانات هم میرسد و قوام آنها شک بسیار و قفاص بالضم بر جستن چیزی و بر آمدن سایه
 و بر آمدن آب در چاه و بالفتح شتر ماده جوان و شتر ماده که بران سوار توان شد و شتر ماده دراز یا و
 دست و بجه ماده شتر مرغ قفص بالفتح بر جستن اسب و جزآن و بر داشتن اسب و جزآن هر دو دست
 خود را یکبار و گذشتن یکبار و حرکت دادن و بر جهانیدن در یاکشتی را بموج و بفتحین بشهای
 کوچک و گلهای کوچک که بالای آب استاده می باشند و نمایی که از نیضه بر آمده باشد قفاص بالضم
 و الکسر حرکت دادن موج در یاکشتی را و بر داشتن اسب و جزآن هر دو دست و بر زمین گذشتن
 و چون این عادت شود آنرا قفاص بالضم گویند و بالکسر جنبگی و اضطراب و بی آرامی قفص بالضم
 چار پا که زیر سوار ببرد و هر دو دست بردارد و شیر زنده و آنکه مضطرب و بی قرار باشد و کوهی
 ست به شیر و بر آن قله است و آن قله را نیز قفص گویند قفص چار پا که زیر سوار ببرد و
 و شیم و غلاف دل و پیراهن و بعضی گفته اند قفص پیراهن پنبه و اگر از صوف باشد آنرا قفص گویند

جمع ان قواريط است مثل دانیله صاحب قاموس گوید قیرا و قراط بالکسر بحسب شمار و در وزن مختلف
میگردد و یک ربع و سه در و چهار و در عراق نصف و در ایران

باب القاف مع الطاء

قراط بفتحین برگ درخت سلم که در آن پوست و باغیت کنند یا تریست که آنرا بپوشند و شیر و آن بکینند
و آنرا آقا قید گویند و او نیم قسطی و کیش قسطی یعنی ادم یعنی و قوت یعنی که درین قراط بسیار میباشد
قارطه چینند قوط قراط بالفتح و تشدید برافروشدند و آن قیط بالفتح گرامی تابستان میان
آن از طلوع شرب تا طلوع سیل سخت گرم شدن در و صمیم شدن جای

باب القاف مع العین

تولع زمین همواره قیان و انواع جمع قیعه و احد و بعضی گفته اند که قیغه نیز جمع قاع است قیوع بالضم
سرد کشیدن چارشت و سرد کردن بیان کشیدن و در زمین رفتن و سیر کردن و منی نشان دادن خوک و چران
و تیره شدن روی از ملالت و جدا شدن از یاران جمع بالفتح یعنی نشان دادن خوک و چران و بانگ
چیزی و آواز فیل و مفرس و کردن در سجود و بالضم آنها که بر آید قیاع بالکسر یعنی نشان
و بالضم یعنی نشان و در نادان و بیانه ایست بزرگ و لقب مرد که آن بیانه را وضع کند و بالفتح و
تشدید با خوک بدل قیغ بفتحین که های سرخ که چوب خورند قیوع بالضم خوار شدن قیغ بالضم
آنها که بر تن بر آید قیغ بالفتح عثمان زدن اسپ او باز داشتن کسی را از کسی و بفتحین قیغ یعنی
چشم و کم سخن و تریکین شدن زن و بر چشم شدن اسپ بزرگ شدن سال قد و جمع بالفتح اسپ که چستاید
و بالضم نشان زدن تا باز ایستد و مرد و ذلیل قیغ بالفتح قش گفتن و بد گفتن و دشنام دادن و
بفتحین قش و بلند می و دشنام قش بالفتح که و یا که وی تر و قال زدن بقرعه و غالب شدن بقره
و کوفتن در و زدن عصا بر سر و تمام خوردن آنچه در کاسه باشد چنانکه لب کاسه بر پیشانی خور و قش
کردن سوز و بفتحین بخمن سوی سر بلقی و قبول کردن مشورت را و باز ایستادن از آنچه فرایند
و خالی شدن درگاه از مردم و خدمت قراع بالکسر کشنی کردن فجل و یکدیگر فرج زدن و شمشیر زدن
قیغ حریف و مانند برگزیده و متهر و شتر و شتر که آید بر آید قزو ح بالضم یک شدن نشان
زندن آمو در گشتن قش بفتحین پارهای از تنگ قوطه و احد و شتران خرد و جاسی ستران سرگودک ما
قیغ بالفتح پوستهای خشک و خانه که از پوست سازند و در کردن با و سر او برانند که در
قصاع بالکسر کاسه بزرگ قصع بالفتح فرو خوردن مردم چرمه آب او شتر نشانی را و و نیک و در

خائیدن شتر شخار او بمیان درناخن سبک شدن و تشنگی نشاندن آب و خوار و حقیر داشتن و بر کعبه
دست زدن و ریزه خرد ماندن کودکی که بنالد و بزرگ نشود قصص کودکی که ریزه و خورده باشد
و کلان نشود قطع بالفتح بریدن و خفه کردن خلق را و باضم بیانی لغزش و بی افتادن بر کسی و بر
و تاسه که از فریبی باشد و بالکسر تاریکی آفرین و گهیم خورد که بر بالان شتر اندازند برای سواری و
پیکان خروکوتاه که در تیر نشاند و بالکسر فتح طایر اجمع قطع قاطع برنده و شیر ترش و بریده
قطع بالفتح و الکسر انگور و خرباز بریدن و جگر و بالفتح استاد شدن بریده شدن آب و بر قن منج از
سردیر به گرم سیر یا عکس آن و بالضم و تشنه به طایرندگان و قطع طریق راه زان قطع بر
کوفته و گاو و تازیانه و آنکه از ضعف یا فریبی نتواند برخاست قطع بالضم گذشتن از عجز و بریده
شدن و استادن آب و سپری شدن آب چاه و رفتن مرغ و رفتن از سر دیر به گرم سیر یا عکس آن
و همچنین طاع بالفتح قطع بالکسر آواز سلاح و رفتن در زمین مرادف قطع و بالفتح تمام هر کوه و راه
زیاده بکوفه و راه و شوار و خرمای خشک تب لرزه قطع بالفتح در کشیده شدن دست و پایی و جگر
و بالضم آنکه انگشتان او برگشته باشند جمع قطع بالفتح توشه و آن ششمان و نام معدنی که از کوه
او زیر خالص خیزد و قطعی منسوب بدان و بر کندن و از نصب کسی را انداختن و بالکسر بادبان کشی و کشیدن
سست پایی شدن و کشی و یار پایی بزرگ از ابر جمع قلمه و کسر لام سست پایی و بزرگ آرام قلمه
بالکسر بادبانهای کشی و قلمها و بالضم کل تراشیده و خاک در و اشده که سوار و فریاد بر آمده باشد
و نوعی از بیماری ستور و علتی است که در همین پیدا شود و درین از آن میگویند و اکثر طفلان را عارض میشود
و بالضم و تشنه و لام سرنگ محل دارد و جوان جمع بالفتح به عمود زدن و شکستن و قهر کردن و خوار گردانیدن
و به عمود زدن تشنه و تشنه را و بالکسر و باله خراب و بنا که هر میوه که میوه پیچیده است و به تشنه سگوان
شتر و دانه که مانند آب بر پا شده است می آید و به تشنه می که در یک انومی است میباشند و کس که بود و بزرگ
و ظرف سرنگ که در آن دو مخزن دارد و زدن و خلاف قنوع بالضم خوار کردن و تازی و تازی کردن
و رسوال و پسند کردن و رضامندان و میل کردن تندی و اگر دانه و خوار نگاه و بالفتح بسیار قانع و رضی
پسند کننده و بخیر نری و خوار و حاج کننده و رسوال قنوع بالکسر پرده و پیشکش که بر بالایی میباشند
و طبق از برگ خشک یا بعضی گفته از قنوع مرادف قطع بالفتح یا گردن و زدن بخیر و میل کردن
و بالکسر طبق یا زبرگ خند یا قنوع بالفتح حسن نری و دانه و تشنه قنوع بالکسر

قاف حرف معروف و کوه گرد اگر در زمین و گفته اند که آن از مرد دست بچ کوهی است که از روی
 رگی نیست و قاف الرقیه پوست گردن بر روی او خفته گردن بر تخت بالکسر کاسه بر قفح چوبین با قفح
 بر کاسه سز زدن و آب خوردن بکاسه چوبین و خوردن و آشامیدن اینجور کاسه باشد قفح قفح با قفح
 سیله که بر همه چیز را بر دو و همچنین قفح و قفح قافح باران سخت قافح بالفتح سنگ آمدن
 تی گردن و دستام دادن بر ناو بدی نسبت گردن کسی را بفتح چن و بفتحین میان فرخ و دیوانه
 مردم و منزل دور و با قفح و قفح قافح قافح بالکسر تیرهای ز قافح قفح بالکسر
 پوست چیری و قفح بالکسر آن صوفیه ته نور باده و بالفتح طرف از پوست و با غت کرده ستر دگا و که
 در آن قلبه بتوا بل بجهت بگذرانند و پوست باز گردن و تهت گردن و عیب گردن و کسب بدی یا
 شکله گردن و سر جراحت و ریش تازه گردن قراف بالکسر آغوش گردن بگناه و جزآن و جماع
 گردن قفط بالفتح چیری و بر چیده و جامه نخل که آنرا قفطه گویند قفط بالفتح بر دو قافح
 شراب و نام سه کتاب بر سیایان در سه اقنوم قفط بالکسر آنکه تغییر شده و رنگ رو بر کوه
 از در لشی یا از آفتاب و بفتحین سرفتن روی از آفتاب و سرفتن شدن روی از در ویش
 و تکی میاش قفط بالفتح شکستن باو کشتی را و شکستن بر چیری و ده شک زدن و بازی کردن
 و سخت نریدن و عدیه بفتحین پوشیده و زود شکن شدن درخت قافص شکسته و با سخت
 و عدیه سخت او از قفط غریب رعد و آینه بریزد از درخت و بانگ شتر و مرد و دشمن قفط
 بفتحین نگی و بار یکی قضیف نیمه و لاغر قفط بالفتح بریدن خوشه انگور و چین سیوه
 و خراشیدن و بسته بر راه رفتن ستور و بالکسر سیوه و بفتحین گیاهی است که برگهای او پهن
 میباشد و آنرا اسفناخ روی و سرفتن گویند قفوف بالضم خراشید گیاه و میوه با جمیع قفط و با قفط
 ستر و رنگ گام بسته و قفط سرفتنی است به بحرین قفوف بالکسر قفط در وین و چین انگور
 قفوف چادرهای پیچیده جمع قفطه و جامه های نخل و نو زیند و نان نو زیند و ریشه که از خیمه ستاره
 و آنرا ریشه قفوف گویند و عرب آنرا کف گویند و قفوف گویند قفوف بالضم سبیل که همه
 چیز را بر دو قفوف باران درخت قفوف بالفتح ازین برگ زدن درخت را و خوردن اینجور کاسه
 باشد و ادق قفوف بالفتح و تشه پد فائره و سیری خشک شده و زمین بلند قفوف
 بالکسر جمع قفوف بالضم خشک شدن چاره شسته و علف و بر ناستن موسی بر اندام
 از ترس و جز آن و سیم در ویدن میان آنکشتان قفوف بالفتح و تشه پد فائره و سیری خشک شده و زمین بلند قفوف

قلعت بافتح بریدن قلعه یعنی غلاف سر بر و خراشیدن درخت و گل سرخم برداشتن و بنویز کردن
تختهای گشتی و در قیر گرفتن و زربای آن حلیف غلاف خراشیدن بختن خردی گوش و
درختی آن و سپیدی کردن اسپ قلیف کرده مردم و ابر بسیار آب و پاره از شب قنات بانظم
کلان نبی و ابنوه و در از ریش و سر قلیف که خنیم باشد قوصف مردم بسیار و ابنوه که از کشت
ابنوه گویا بعضی بعضی را می شکند قوف بانظم بالای گوش و قوف الرقبه موسی آویخته کرد
بز و بافتح بی شناختن بی بردن قالی بی شناس

باب القاف مع القاف

تفاق مرد بسیار و از قریق بانظم و فتح با دکان بقال معرب که یعنی کلبه قریق بانظم پوششی
معروف معرب کتیه قرق بانفتح آواز مایکان و بالکسر بنج و اصل زبون و عادت و خردان الموم
و بازی ست و آن چنانست که بر زمین بیت و چهار خط بکشند و در آن سنگ ریزه گذارند و طفلان
ببازند و آن مشهورست و بافتح و کسر را فتح آن جای هموار و بختن سیر کردن در زمین هموار
در میان قلیق بختن اضطراب و بی آرامی قوق بانظم مرد بسیار و از و مرغی است آبی
و از گردن و اندام زن و بافتح نام بادشاهی ست از بادشاهان روم و نایب قوقیه بدان منسوب
ست و آواز کردن مایکان وقت ست شدن و طلب کردن خروس قیق بالکسر نادان
سبک عقل و کوه قاف و بافتح آواز مایکان

باب القاف مع اللام

قبل بافتح زبان پیش از زبان چیزی لقیض بعد و بانظم و بختن پیش چیزی و اندام پیش لقیض
و اول چیزی و پائین گزیده و بختن گروها جمع قبل بختن بلند می رین که پیش باشند و در آمدگی هر دو پای
و بیرون آمدگی پاشته بی اندیشه و استخار سخن گفتن و سیل کردن سر شاخ گاو و گوسفند بطرف روستا
و برابر کردن و روی و اکون و احوال چشم شدن و آشامیدن شتر آب را چنانکه از سر و فرو ریزد و چوبکها
گرد میان سوراخ که در دهن کتند و مژه که برگردان اسپ بندند بخت چشم زخم و جهت افشون و میان
و پیش روی و بدین معنی بکسر قاف نیز آمده و بالکسر و فتح باز و جانب و طاقت قبول بانظم
آمدن و وزیدن باد صبا و دلمه را بجا انداختن و بافتح پذیرفتن و باد صبا وزنی که بچه زن بر می گیرد و
می پرورم قبیل پذیرفتار و گروه مردم زیاده از سه گروه چون روم و زنج و عرب قبل بختن
جمع درشته که درین تاقن او دست بطرف سینه دردی آورده شود و وانا بکار و شناسنده قوم

هملان و پیر و ولقیب و برابر پیش فزنی که بچه عوات عالمه برگیر و در وقت ولادت قبایل
 گویا جمیع قبیل و یارهای مکه سران چار استخوان باشد قبایل بالکسر و والی که بر طول طبعین
 و وزندوان و و تا باشد و شرک و والی که بر عرض و وزند قبایل پذیرنده و سال آینده و شرک
 و پسندیده و ضامن قتل بالفتح کشتن و نیکو دانستن چیزی را و استخسین شراب و بالکسر و شمشیر مانند
 اقبال جمع قتل کشته شده زن باشد یا مرد قتل بالکسر یا شمشیر کردن و کارزار نمودن
 و بالفتح تن و جسد محمول بالضم خشک شدن محمول بالکسر سال خورده و بالفتح و کسر حمله و سکون
 آن پیر یوست بر استخوان خشک شده و فتنین خشک ندانم شدن و بد حال شدن محال بالضم
 بیماری گویند قتل بالفتح پس سر از و طرف سر و بنا گوش اسپ قتل بالفتح جو کردن و
 در پس سر زدن قد عمل بالضم قاف و فتح ذال شتر جرم و فربه قتل بالفتح و رخت بی غایر و کسر
 قاف و نیم شتر که بجای و اعل شتران و گو گو بان و موی کنیزان قتل کشتن لنگی شتر قتل
 بالکسر و صادمه موضعیت و فرومایه قتل بالضم معروف و بالفتح آنچه خشک و از و رخت و فتنین
 باز کشتن از سفر و از جانی قتل درخت خشک و گیاهی است قتل بالضم از سفر باز کشتن و خشک
 شدن قتل بالفتح و تشدید قتل گرد نام عالمی است از علمای مذہب امام شافعی قایل اندک
 جمع و مفرد آمده و کوتاه و لانجسر قتل بالضم و الکسر و تشدید لام کمی و بالکسر زره و دانه خراکه تنها
 برید و زبون و ضعیف باشد قتل بالضم اندک و بالکسر سیوا و بلندی بر چیز مرد و جمع قله و نیز
 قتل چوبها استاده کرده شده بر تاک انگور و بر سایه کردن چیزی قتل بالضم مرد و قاف اسپ
 و مرد و یک و یک کسر مرد و قاف گیاهی است که تخم سیاه دارد و از غایت سختی کوفته میشود و پنبه مثل
 و قاف حبث لقل قتل بالکسر یا ناک کردن و بناییدن و پنبه قتل و بالفتح حبش قتل
 بالفتح پس و فتنین پس شدن و شکم کلان شدن و بالضم و تشدید ییم مشق کندن و با و بدین معنی جمع ملک است
 قتل بالفتح مرد و قاف همان بزرگ و نام تاج کسری قتل بالکسر و معروف و قاف جمع و بالفتح کلان
 سر و راز و پنبه قتل بالفتح قوافل اسپان باریک میان و کوهها از ستر باز کرده جمع قتل
 و قومی از خرچ خود قتل بالفتح گویا قول بالفتح گفتن و گفتار و بالضم و تشدید و او گویند کان جمع قتل و
 بالفتح و فتنین گویند کان قتل بالضم و تشدید و او مرد زبان آور و بسیار سخن قائل گویند و تیلو گفته -
 قتل بالکسر کسی است بلند و دیو قتل بالکسر سرار و کسر بر جای چشم فک کشتن قتل بالضم نام
 مردی و مژ و قیلو که کندگان و نیم روز شراب خوردن و ملک با و شاه بلندین و لقب بادشاهان بین

اقبال جسمع قبل وقال گفتار نیک بدو خوبتر است

باب اتفاق مع ائمه

قوام یافتن چهار قاعده سیاه مراد از اقامت قوم با نعم بلند شدن چهار قاعده بالفتح یا راه انالی کسبی
و با نعم و فتح تا بسیار عطا و جامع نیکو نماید خیرات و نام پسر حضرت عباس و یکی از اصحابی گفتار قوام
با فتح مآده گفتار و کینه غنیمت بسیار چشم بالفتح پیر قوت و با نعم های ملاک و سال سخت و غبط
و تنگی و محم الطریق و شواریهای راه و نور دیدن بیابان و نزدیکان بنی هاشمی و محم بالضم ناگاه خوشتر
را در کاری یافتن بنی اندیشه و در آمدن در خبری قوام بالضم از سفر باز آمدن و از جانی آمدن بالفتح
نیشه بسیار اقدام کننده و نام موضعی است که برای ائمه در اینجا خفته بود و به تشدید دال نیز آمده و
قلعه است برین و دی است بجای است بهرینه قوام بالفتح نام است و با نعم دیرینه و گفته
و با تشاه و سرور و مقدم بر مردم از روی شرف و فتح نیز آمده و با نعم و تشدید دال پیش دی خبرین
و با زاینده گان از سفر و از جانی قوام از سفرانیده و قوام انسان سر آدمی قوام بالضم پیش آمدن
و بختین پیش رفتن و با لکسر فتح دال برینه و گفته شدن و کنگی و بختین پای و پیش پای و اثر و سابقه
کار و عمل از خبر و شمر و گری از شمره و از اخبار که حق تعالی بدو رخ و بهشت پیش فرستد و منتهی شد
حق الضیع رب الغزاة فینما قدیمه و قدم صدق نشانه نیک سابقه خبر و بالفتح و کسر دال بسیار اقدام
کننده بر کاری و با نعم و فتح دال گری است بهرین و موضعی است قدیم گفته و دیرینه و با لکسر تشدید
دال کسوره یا تشاه و سرور و پیشوای مردم از روی شرف و قوام بکسر قاف و طاء و ضم بر دال آن
تخم و صفر قوام بالکسر پرده رنگین و نقش از صوف یا پرده تنگ یا پرده صرخ و ضم بالفتح
شیر بر یا شتری که بهر گشتی کرده باشد و بهتر و با نعم و حتی است مثل خیار از روی سبطی و سپید
که در میان دریا رود و بختین جنت آرزو مند گوشت شدن و ضم بختین خود مایگی و فرومایگان
منفرد و جمع آمده قوام بالکسر و یا گان قوام بالفتح بخش کردن و اندازه کردن و نوبت میان زمان
مکام داشتن و با لکسر بهره و بخش خبری و بختین سوزند قوام بالفتح خوبی و بختین قسامه به تشدید سین
بخش کننده قسیم خبر و در جمل و هم بخش کس و ضد خبری و قسیم یعنی قسمت کننده بخت عربی نیاید
قسم بالفتح شکستن و بختین شکستن دندان و بالفتح و کسر مآذ و دشمن کننده و با نعم و فتح صا
اگر چه هر چه بلند پرده پاک کند و قوام بالفتح خوردن و سوزن و علف و جوا و خاسیدن و خوردن چیزی و خورد
و پرده که بگرانه های دندان کفایت نشود و شکستن و قسیم پوست پیدا که در آن چیزی نوشته شود و

ستور و قطم بالفتح ازین چشیدن لغتین نیزی شهور و از روی گوشت و باضم و کسر طار از
گوشت و از روی منبر طعم قطام بالفتح نام زنی است قطع لغتین یکی بنی قلم بالفتح ناخن گرفتن لغتین
جامه ترشیده و تیر فارو کار و خور و شیر و هر چه بدان چیزی برند قلام بالکسر جمع قلم و بالضم تشدید
لام نوعی از شوره گیاه قلم بالضم قاف و از اشهر است میان مصر و مکه نزدیک کوه طوریسوی آن
مضاف است بحر قلم قلم بالفتح و تشدیدیم جاروب کردن خانه قمام بالضم خاک و به قف است
واحد و در القامه جای که خاشاک و سنگین اندازند قسیم تیره خشک قوام بالفتح دریا و بهتر و
حد بسیار و کنه ریزه و نوعی از سیش قمام بالضم هر دو قاف مهتر یا خبر لغتین بوی ریحون
و چربی گرفتن دست و بوی گرفتن مشک و تبا و فاسد شدن چار مغز قوم بالفتح گروه مردان گاه
زنان را به تبعیت قلیب مردان داخل کنند اقوام جمع اقادم جمع اجمع قوام بالفتح راستی یا بالا
مردم مراوف قاست و بالکسر نظام چیزی و مدار و اصل چیزی که بدان قائم باشد آن چیز و بالضم بهار
که در قوام ستور پیدا شود قسیم بالکسر قف یا جمیع لغت و تشدید یای مکسوره گاه دارنده و
بر پای دارنده چیزی و نامی است از نامهای حق تعالی قیوم و قیام بالفتح و تشدید یا بسیار گاه دارنده
و بر پای دارنده و هر دو نامی است از نامهای حق تعالی

باب القاف مع الهون

قاسان باین شهر است معروف که بقیم مذکور میشود و این محله نیز آمده و شهر است با و راه الهون و
است باصفهان غیر قاسان شهر قاسان اصل هر چیزی قوانین جمع و این کلمه در اصل رومی است
بعضی سطر قبون بالضم رقت قبان بالفتح و تشدید یا و تخفیف آن ترازوی یک کفه معرب کبان
و حار قبان جانوری است خرد و صاحب جراح گوید غن ستر قیتین کم خوار و اندک طعام زن باشد
یا مرد و کنه قرن بالکسر سه و هجده در شجاعت و کشتی و هر کار زار و بالفتح شاخ و گیوه و کوه خرد
و جدا و تنگ اسپ و در فکار و زبانه و مدت سی سال یا شش ماه یا صد و بیست سال یا صد سال و این
درست تر است چه بیا بهر طبعی را گفت که عیش و نماند آن طفل صد سال زیست و یکطرف هونج
و یکسوی سر و کنار آفتاب که تحت از افق ظاهر شود و سناره یکطرف چاه که بران چوب و لایب کنند و
سناره را قرنان گویند و منو نیست نزدیک طائف که بیات بل نجدت و از اقرب المنازل گویند و تن و
را با هم و هم با هم است اقنادن رقتن سوختن چیزی بخوبی و لغتین کیش تیر از چشم و شیر تیر بایگان سنو که

فهرست اسماء بان بنده و شتر بسته با شتر دیگر و بد قبیله است ازین ازان قبیله است اوس قبیله و پیوسته
بروشدن و پیوسته شدن ابر و قهرین یا دوم پیوند قرآن که مقدار شدن خبری بخبر می هم او بدین حج و عجم
و هم آمدن و ستاره در برجی دیگر و دو و خوارا هم خوردن یک جفت تیر برابر و تیرا که تراشیده یک کس باشد و
که دو ستور و ان هم بسته باشند قرون با هم جمع قرون با الفتح نامه که شیر گرد آرد و دستان بیان و شدن ستور خوی کنند
و هم پای بر جای بسته نشده درین و شتر که را او با هم بند چون خید و ناته و دستان بیان و دین اسم از یک
آورد و دو و خوارا هم خورد و قرآن پیوسته شده با بخبر می جمع قریه با الفتح قارون این هم سوتی
که با اسماء و ادب با سوتی می آهسته او را بیزین قور و بد قبیله ان با الفتح دیوت قارن
مرد با شتر و ششیر و آنگه حج و عمره با هم گزارد و الفتح را نام پسره و آه سنگ قرآن بالفهم و در موزه خوانند
و حبس کردن و نگارانی که پیوسته با هم بسته و آرد و آرا باغاری بی گویند قرآن بالفهم چیست که
راه هدای تعالی انقدر قیامت و بدان اقرب جویند بخدای تعالی و هم نشین و خاصه ملک و الفهم
نیز آمده و با آنکه نزد یک شدن و نیز گنایه از جوع باشد و با الفتح قریه که نزدیک بر شدن باشد
قوربان بالفهم و آنگه جامع قضیت قطران با کسر الفتح و یکس طار و بی سیاه که شتر می باشد
و گویان در قون و رخت عمر است قطلون بالفهم اتاقت کردن بجای قاطن تقیم قطان با
و در طابع قطمین مقیم و چاکران قطن بالفهم و تقمین پنبه و پنبه ار و تقمین میان و دان
میر و آخوان بیان و دوسرین و رخ دم مرغ و کوهی است تقمین بالفهم و فتح عین بلکه گرمی از بنی اهد
قطن بالفهم که سفند از قفا و رخ کردن و تقمین و تشدید نون موضع قفا قفان بالفهم و تشدید
فامرب کسان قفون بالفهم قاف و لام جمع قله به تخفیف لام و معنی آن گذشت قطنان دیوت
و بی عیت و بی غیرت و قطنان نیز آمده قفان بالفهم و دو قاف دریای عظیم و عدد بسیار
قطنین سزا و قفون با کسر خوشای خوابی تازه جمع قفواست و دو خوشه خرما و بدین معنی
تشبیه قفواست قطن با کسر و تشدید نون بنده که پدر و مادر او بنده باشد جمع و منفرد آمده و در
عرفت قفواست قفان که در قیت کامل باشد ضد بد و مکاتبت من القیص بالفهم استین پیرا من
قطنان بالفهم کوهی است و بر بنی اسد و بالفهم بوی نعل و استین پیرا من قطنان با کسر هر دو
خان نوعی است از موش و شتی و راه نمایی و آب شناس در صحرا قفان قائم بکار که قفان
و کول و گاه دارند آنچه در تحت تصرف اوست و این لفظ در اصل فارسی است و صفا قاموس ذکر کرده و در
آورده است قطن بنده و قریه است بیمن و آهنگر و آهنگری و نیکو کردن چیزی و در اسم آورد

لغات طرف قیام بالکسر کثیر کان سرود و کوج جمع قیام بالکسرین های هموار جمع قاع
قیروان بفتح قاف و ضم یا معرب کاروان شهریت بمغرب +

باب القاف مع الواو

قبو بفتح ضم کون حرف را قنو بفتح خدست کردن قد و بفتح خوشبو و با مره شدن گوشت
آقرو بفتح بزرگ شدن پوست حصیه و قحچ چوبین و کاسه که سبک در آن آب خورده بن وخت که
انرا کاداک کنند و در وی بنذر ریزند و چوبی که معمار بدان چیز بارافشرد و دروغن کشد قلو بالکسر
چت ر قار و بفتح گندم و گوشت و مانند آن بر تابه بریان کردن و پیش ر قن و بازی کردن قلبه
و قلبه بالضم و تخفیف لام چوبی است که آنرا بچوب دیگر و در می اندازند و آن چوب را مقلد گویند و
بعضی هر دو چوب را قلله گویند قنو بالکسر خوشتر خسرما +

باب القاف مع الباء

قاه زمان برواری و اطاعت قبه بفتح باب فرو رفتن و بر آمدن و سر برداشتن شتر را کباب
خوردن قاصه شتر سر در بر او آورنده قبه بالضم و تشدید بیسم مفتوح جمع قوه بالضم شیر و گردن

باب القاف مع الیاء

قایی بفتح خوشبو کردن طعام و گوشت را قدی بفتح بیرون انداختن فاشاک قاری خوانند
قسی بالکسر و تشدید یا کما هنا جمع قوس قاسی خت دل قاسی بفتح و تشدید یا شمشیر سیوا
به قاس آن معنی است از سعاد آن قاسی نهایت رسیده قاهی گذرانده دام و جز
و توانا و حاکم در درند قحی بفتح و تشدید یا چیزی پسندیده از طعام که بر آن بهمانی نگاه دارند و
همان عزیز قلی بفتح بر تابه بریان کردن قری را و نیز قلیا که از آن صابون پزند قانی سرب
قیروا طے بالکسر سوم روغن +

باب الکاف مع الالف

کذا یعنی چنین گری بختین مرغ جاری که نر باشد و آغاز خواب کردن و ابتدای خواب گرامه بالکسر
کایه بدون و کرایه کسی بختین غابه پوشیدن ماضی او کسی مضاع کیسی از باب علم بعد کفار بالکسر و
جزا دادن مانند جید کردن کفار بفتح بر سر و افکندن و باز کردن کلار بفتح گیاه خرد و کاسیا
و در میان زدن و پس افتادن ام و بسیار شدن گیاه جزیرین و گردانیدن نگاه و چیزی بدان
بختین گیاه و یا گیاه شدن کفار بالکسر و کاسیا گیاه کرون و بفتح و تشدید لام جاستر و جاستر که از آن

گویند و گنایه بی آید موصی است و بصره که گشتنی است کاه و بر وزن قبول است و شسته و شسته
نواب غالب نشود بر ششم و کالی یکسرم نشسته نه نقد کلی بضم کاف و فتح لام گرد و با هم یکی با هم نشسته
بضم کاف و بیهم مشد و میوه اسرو و کلمیا لغت زیبار

باب الکاف مع الیاء

کلیس بر وزن غیب مخزون و شسته از غم و بار عالی کسب بالفتح و تشدید با بر و افکندن غلوه
کردن ریسمان یکسب بالفتح بر دو کاف نام کوی است که با سب بالضم ریخته اند و شده و بر شسته و
بالتجسوس است در آن بریده پای بریان کردن کتایه بالکسر و شسته و نامه کتب بالضم و بختین جمع و حکم
اندازه و فرض کرده و واجب گردانیدن و تقدیر کردن و نوشتن و از او کردن بنده و مال و برین
و چه که بر وی نوشته شود که درین مدت این زبرد نجات رساند اگر برساند آزاد شود و اگر از ادای آنجا
به تمام عاقل نشده عاقل است و پاره نکرده داده از خواجیه بازخواستند اردو بالضم و شدید تا نویسنده گان
و تیر خور و سرگرد که نواند و زندگان اندازه نکرده و ان کودکان تیر اندازی آموزند و مکتب پرستان
کتابت جمع و بدین معنی به تنفیض تا نیز آمده کتابت لشکر یا جمع لکته کاتب و انام و نشانی نشر که آزاد
و سرگرد و نویسنده کتب بالفتح فراهم آوردن و حکم کردن و گرد کردن و بختین و در زشتک
و بختین و نوشتن و آماده کردن و دانیان جمع کاتب بالفتح گرد کردن و بختین نزدیکی
کلیس توده ریگ گرد آمده و بلند شده کذب بالکسر و بالفتح و کسوف و دروغ گفتن و
دروغ و بالفتح واجب شدن و درنگ کردن کذاب بالکسر و تشدید ذال و دروغ گفتن و بالضم
دروغ گو کذب بالفتح بسیار دروغ گو کذب بفتح جمع کتب بالفتح کاف و نون تیره ایست
که از اکثر رومی گویند کرب بالفتح اندوه که نفس باز گیرد و رس و لو و بی آرام کردن اندوه کسی را
و نزدیکی شدن آفتاب بغروب و آتش بیرون و بارگران بر نهادن و برسن تا حق و تنگ کردن
بند بر بندگی و شوریدن خاک برای کاشتن و بختین بی آرام و اند و بختین شدن و بختی شایخ
و بخت خراسان و جمع آمده کسب و زیدن و گرد آوردن و طلب روزی و جز آن کردن بضم
کناره روغن کسب بالفتح نام یکی است کعب بالفتح شالنگ که از آقا یا ی گویند و پاره
روغن و گره بند های لی کوب جمع و نام دو پدر قبیل که یکی را کعب بن کلاب و دیگری را کعب بن
ربیع گویند کاعب نایستان و بختین کاب بالفتح کواعب جمع کعب بالضم نایستان شد و بخت
و شالنگ جمع کعب کلب بالفتح ذوال بر شک و غش و سنگ یکدانه جو و بنام شیر و قلاب آهنین

که ساقه نوشته دان از روی درآویز و بر بالان و ستاره ایست که آنرا کلاب الجبار گویند و دوال و ط
توشه دان و گردی آنه قضایه و کلاب الفرس خط بیان پشت است که آنرا خط اره نیت گویند و بختین
سخت شدن مراد و دیوانه شدن سنگ جز آن و سختی و مراد و دیوانگی ستور ویدی و حرمی سنگ و بالفتح
کسب المسمی جز آن که دیوانه باشد کلاب بالکسر سگان جمع کلاب نام پدر قبیلکه از قریش که آنرا کلاب بن
مزه گویند و نام پدر قبیلکه از هوازن که آنرا کلاب بن ربیع گویند و بالضم نام آبی است و بالضم نوشته
لام آبی که بر پاشیه سوزده کنند بر یک راندن است و آنرا سماز گویند و بالفتح سبکیان کلاب بالضم نوشته
لام انبورا شکران و بختین کلاب بالضم و تشدید لام کلاب جمع کلاب بالضم و فتح لام تصحیف کلاب نام
مردی که آنرا کلاب بن واکل گویند کلاب بفتحین شوح گرفتن دست و آبله که در دست پیدا شود از
کار و گیاهی است معروف که از آن رسن سازند کتاب الکسر خسته خراکوب بالضم کوزه فی دست و
لوله اکو اب جمع کلاب ستاره روشن و بزرگ هر چیزی و کل مرغزار و درختان گیاهی و کودکی که نزد
بلوغ رسیده باشد و آب بسیار که اسب جوارح و اغصا که آن چیزی کسب کنند کلاب بالضم
کوبی است معروف کلاب بفتحین سبج قاصد رنگ شدن شتر

باب اللغات مع التام

کعبه که آمدن سال یکبته بضم بر دو کاف گروه اسپان و بفتح بر دو کاف نگویند و بر دو کاف
کعبه بالفتح تام و آرو است که آنرا کباب چینی گویند و در طعام کنند بر خورشیدی کاتبه بالفتح و در
همزه بد حال و در بیان حال شدن کعبه بالکسر گویند و در وقت خالص کعبه بالکسر بفتحین کعبه
بر وزن حیفه و نام قلعه است از قلعه های خیره کشانه و کشانه طبرستان و فراسم شدن کعبه
بسیار شدن کا و به دروغ وزن و روع گوی که به بالکسر به و گوشت که در فریبی زیادتی از آن
تغزین کنند گراسته بالضم و تشدید بر یک حمله و تخفیف آن جزوی از کتاب و پاره از کلام
گراسته طبعی که بر سر راه نهند و سر پوشی که بدان نسیم پوشند و نوازش و بزرگوار می گراست
جمع گرت به بضم اندوه گرفته بالضم گوی و بالفتح و تشدید زانویت و دولت و رجعت
گرت به بضم کشنه کسوة بالکسر جامه پوشانیدن و جامه و رخت پوشیدنی کسیره بالضم و
فتح سین نان باره کسالت بالفتح کامل کفالت بالکسر حلقه سر حوب ترازو که رشته دارد و کشند
مچایی که بپاه دیگر راه داشته باشد و بی که در سرتی پیچیده باشند کاظمه موضعی است و پاره
بد و فرخی بصیرت بالفتح کواه کعبت بضم کاف و فتح عین مجامیل کفایت بالکسر بسیدن

و سود گرفتن کفالت بافتح ضامن شدن کفاره بافتح و تشدید فایه شانه کفایان و چیزی که بر آن
 جبرگ نامی دهند کافه به تشدید فایه و باز دارند کفقه بالکسر و تشدید فایه و گوشت بدن
 و بکتر از و خط گردانند و اثره که بر دست نقش کرده باشند و هر چیز مستند و سغالی که در آن آب
 جمع شود و باضم غیر دراز و ماشیه پیر این کفالت بالکسر جمع کرد نگاه و جمع کرد نگاه و بدین معنی جمع
 گفت است کفالت بافتح نازده شدن نکند شدن پوی بدروبی مادر و بی فرزند شدن کسی که سیر و پیر و
 نگذار و کلامه بوزن و معنی تراست کلمه باضم رنج و مصیبت درنگ سخن کلمه سخن و قصیده و قصه
 و شاد و متن و باصطلاح نحوین که لفظ است مفرد که معنی داشته باشد و باصطلاح منطقیین کلمه فعل را
 گویند کلمه بالکسر و تشدید لام حالت و کیفیت و برده باریک که بدان از تشدید خود را گامی داشته شود
 و ششم سخن که سیر و روح کنند و بافتح تنجیر کنند و باضم تاخیر کردن و همه زمان موقوف کل کلمه کرده و اهر
 نیز ترین ابر و بامین خانه کمان و دشته و پوستی که در زیر دشته خیک آبگشایی باشد و به تشدید لام
 و یا یکی کیمیه بافتح و تشدید میسم و یا چندی کیمیت باضم و فتح میسم آب سرخ و شراب
 و نام شاعری است کماقه بافتح سار و غ کشیده کلیسای ترسیان کنایه باضم و فتح بجا و
 رفته باشد کیمیه باضم نامی که در اول آن اب یا آم یا این باشد چون دیو المعالی و ام کلثوم و این
 حاجب کیمیه بافتح و تشدید نون مشکوهر و باضم حقه که در پیش خانه باشد یا بر بالای دروازه
 باشد کنایه بالکسر سخن پوشیده و پوشیده سخن گفتن کنایه بالکسر کیش تیر و قیله ایست
 گوته باضم نرو و طبل خود گوته باضم گوشه و شر و بجای آتش گوته باضم ریگ سرخ و سیر
 معروف کو کیمیه درخندگی و بزرگی و شکوفه ستاره کوه باضم و فتح و تشدید واد و سوراخ دیوار
 خواه آن طرف دیوار رسیده باشد یا نه و بعضی گفته اند در پیش خانه کهوله باضم و و مویه شدن کنایه
 بافتح جز غیب گفتن و فال زدن کنایه بالکسر زیر کس و زیر ک شدن کیفیت چگونگی کینونه
 بودن مرادف کون *

باب الکاف مع التاء

کسات بافتح میوه آراک که نیک بخت باشد و آنچه نرسیده باشد آنرا بر گویند کیت بافتح و بوا
 و فاسد شدن گوشت گشت بافتح و تشدید نامر و ابنه ریش و باضم گروه بسیار گشت بافتح و درشتوار
 و عم و اندوه آفتن کسی اگر گشت باضم و حتی است بزرگ و جبال طائف و تره ایست که آنرا مار چوبه و
 بلون خوانند و در قیله کنند و باضم و فتح و تشدید را کند ناکشوت بافتح گیاهی است بی بیخ که بر درخت پیچید

باب الکاف مع الجیم

کاج بفتح کاف و نون گیسای است که آنرا عروسک در پرده گویند و صاحبش عروس گویند و در لغت
که کجبهستان هرات روید کجج بالفتح و تشدید جیم بازی کردن به کج و کجه بالضم و تشدید جیم چیز است که طاف
از بارهای کرباس و ریسازند و بدان بازی کنند کرج بفتح جیم شتر نیست و دوی است به دوی و ریس و باضم
فتح بر کشید و عرب کرده کسج بالضم شتر است که اهل کتاب بالای جامه و نیزه را می بنایند عرب
کشتی کجج بفتح جیم و جان مرد و لیر کوسج بالفتح عرب کوه و بالضم نیز آمده و مایه است که بی او باره
سے ماند و ناقص زمان و ستور کند و

باب الکاف مع الحاء

کحج بالفتح خان باز کشیدن ستور را از رفتن بانی است و تشدید حاء و باز گردانیدن کسی را از کار
و حاجتی و بالضم نوعی از قوت سیاه که از کشاکش قوت خشنود و آن شود و آن زیورین ترین قوت است
ککجج بالفتح خوردن و شیر شدن و خاک انداختن یا دیر کسی و جامه بر کشیدن یا او را کسی
و تشدید حاء و خالص کافج کار کنند و کوشش کنند کحج بالفتح و تشدید حاء بازی کردن
بر آن خود خیر باشد یا شتر و کوشش نمودن و بر کشیدن فروی و چنان خراشیدن و تشدید حاء بازی کردن آن یا
بر یک خود کاری کردن که رشت و معیوب نماید و بر عیال خود کسب کردن کحجج بالفتح خانه رفتن و
روقتن یا در زمین یا خانه خاک از آن برداشته شود و عاخری و بفتح جیم من و ناک کشیدن و دوست
پای از کار ماندن کسحج بالضم بهاری است که شتر را بشود و کحجج عاخر و بر جا مانده کحجج بالفتح اگر کار
استخوان پیلو و بفارسی آنرا تیکه گویند و دشمنی پنهان داشتن و پراکنده کردن گردی را و در آوردن جای
و در آوردن بیان و ویایی و خانه رفتن و جماع کردن با زن و از آب و در کردن و بفتح جیم و در پیلو کسحج
بالکسحج پیلو کا کحجج دشمنی که دشمنی در دل دارد و طاهر نکند کسحجج بالفتح نام شمشیر است از
شمشیر که بقیس بر آهتر سلیمان فرستاده بود کحجج بالفتح روبروی شمشیر زدن و بوسه دادن و
بعضا زدن و کشیدن غمان چاره پا و پرده از چیزی دور کردن و خجل شدن و بیل شدن کحجج
کف و شوش و سوزن و نمخواه و محان که ناگاه رسد کلوچ بالضم روی ترش کردن کحجج ترش کردن
کحجج بالضم روی ترش کردن و سال قطره و زنگار سخت کحجج لگام کشیدن ستور را

باب الکاف مع الخاء

کند و گویند انوری گوید ع با حشش آتش چو شراب کد را مد + و بکندال و سکون آن تیره کس را تمام
 و تشدید را بازگشتن و باز گردانیدن من که بر درخت بیا و نیز ند و بدان بالا روند و رسن بالا ن
 و رسن با و بان که و جمع و آبی که زمین ریگستان بخود کشیده باشد و بضم نیز آمده و بالضم همان است
 و آن در و از ده و سق است و هر و سقی شفقت صانع و شفقت هزار و قصد طل نیز گفته اند که و بر بالضم
 و اگر دیدن و جمع که نیز آمده که بر آواز گلوی خفته کرده و آواز کردن آن کراره به تشدید را باز گردانند
 و باز گردنده و تشدید را بکند برنده و لقب حضرت علی کسره بالفتح شکستن و بر فرازم آوردن منع وقت
 فرو و آمدن و با کسره فزودین خمیده و استخوان که بر آن گوشت کم باشد و استخوان باز و از جانب
 آنچه و بفتح نیز آمده و حرکت زیر و دادن و حرکت زیر و شکسته و با کسره فتح سین یا راجع کسره کسره
 بالفتح زمین بلند و پست و بالضم جمع کسره کسار بالضم سیم بریم کشیده کاسه شکسته و عقاب
 کسره بالفتح و ندان سفید کردن شتر و بشم کردن مردم کسره بالفتح و یک گوشه گمان و میدان
 چنبر کردن کسره بالضم ناگردیدن و ناسپاسی کردن و بالفتح پوشیدن و کوزه بزرگ که و بالضم
 ناسپاسی کردن و چمن کفران و بالفتح بسیار ناسپاس ناگردنده کاغذ غلاف غوره خرا و طلوع
 که اول بر درخت خرا یا شود و اروی است سفید خوشبو معروف و نام چشمه است در بهشت که فر
 پوشاننده و ناگردنده و ناسپاسی آنکه به بالای جابه پوشیده باشد و دریای بزرگ و جوی بزرگ
 و بزرگ و شب تاریک کفاج جمع کسره بالفتح غلبه کردن بر کسی به بزرگی سر قضیب کند و بضم کاف
 و وال دار و بی است معروف و آن شیر و درختی است و مرد کوتاه قد رشت و جز بزرگ کور بالضم
 کشتن و افزونی و پیچ و ستار و چیدن آن و شتر و گا و بسیار و بضم گفته اند مقدار صد و پنجاه و شتر و
 من الحو بعد الکول یعنی پناه می بریم بخدا از نقصان بعد از ادا و از کمی بعد از بسیاری و بالضم کوره آه
 و خانه ز نور و بالا خا یا ساز و ساخته آن واحد کوره کوشتر بالفتح مرد بسیار خیز و کرد و عیار و
 مرد بخشنده و جوی است در بهشت و حوض کوشتر بیرون بهشت در موقت که منبع آن کوشتر است کسره
 بالفتح بر آمدن روز و بانگ بر زدن و قهر کردن کسره دم استنگر که از این معنی گویند نام کوچی

باب الکاف مع الزا

کسره بالضم خیمین کز زه بالکسره صبح و نام مرد است و بالضم و تشدید را ناگش و جل مرد است و حاذق
 و بازی که کسره باشد تا گردانیدن یعنی بر ما بریزد و خرج و بازی که کسره دوم در آمده باشد که از این معنی
 خشک شدن کردن از سختی سر و تشنیه یا کوزه سرتنگ و برود معنی به تشدید را نیز آمده

و بالکسر گویند بزرگ که خرمین شبانان بر دزد و بالضم و تشدید را نیز آمده کسر بالفتح و تشدید
را تشک کردن تشک گرفتن کار بر کسی و خشک شدن از سرما و کمر دشتند خود زخت و کمر قه و کمر الیدین
بخیل و بالضم موم تنه جوی کسر بالفتح گنج نهادن و گنج نهاده کنوز جمع کنیز بالفتح و آن خرم و بالکسر دختر
آکنده گوشت کوز بالضم کوزه گیران و اکوز جمع و نام مردیست و بالفتح گرد کردن نوشیدن آب بخوره

باب الکاف مع الهمزة

کاس بالفت خوک و این عربی فصیح نیست بلکه فارسی است که آنرا بعضی عرب در کلام آورده اند
کاس بجزه شراب جام شراب و بمعنی مطلق جام نیز آمده کوس جمع کفیس بالکسر و آنرا اینان تنه چاه
و جوی و سر بکریان کشیدن کایوس آنچه شب مرد خفته افتد و گرد و این مقدره جمع است القیاس
بالضم بزرگ سر کفیس بالفتح بشتاب رفتن ستورگران بار و بالضم خرس که اس بالضم عطسه ستور
عطسه و آن آن کاس خالی که بعطیه دادن گیرند و آمده که از کوه فرو داید و از اشوم دانند کسر
بالکسر بزرگین بهیم شسته و هل بر نیز کرایس بالکسر جامه که از ریشمان سفید بافتند و عرب کرایس
بالفتح کرایسی منسوب بدان کرایس بالکسر ویای و نقطه بالا فانه و در خانه کرو و س
بالضم کلید بزرگ از اسپان و استخوان با سه مفصل که دو گانه باشد چون دو کف و زانو ها
و گرد و لشکر و استخوان فقره میان هر دو شانه کرفس بالضم کاف و فا و سکون را بنید و بفتح
کاف و را و سکون فاره ایست مانند اجاین بندی اجمود گویند و از خواش یک آنت
که کشم گزیده چون بخورونی الحال بمیرد کفیس بنید خرم و گوشت که بر سنگ لفسان
خشک کنند و بگویند از جهت زرد سفید کفیس بالکسر و روح کفاس بالکسر خوابگاه
آمو و پنهان شدن او در آن و بالفتح و تشدید نون خاکروب کفیس بالضم کاف و ال
ریشهای گیاهی است اندر و نش زرد و بیر و نش سیاه است قی آرنده و شکم را ننده و
زاتل کند و بقیق است و چون بپایند و در بینی و دهان عطسه آرد و چشم را روشن کند و این بجزه آمده
اتا الهم حمله فصیح تر است کفیس بالفتح خانه روفتن و بضم و تشدید نون سببه سیاه
و بعضی گفته اند خسته شجره کفاس معبد تر سایان جمع کفیس کوس بالفتح سر زیر کردن و
برسم پا عی رفتن ستور و بالضم طبل عرب کوس کفیس بالفتح کوتاه و پدر قبيله است
از عرب کفیس بالفتح زیر کس و زیر کشدن و بالکسر کفیه و بالفتح و تشدید یا زیر ک

باب الکاف مع التثنية

کشتن بالفتح گویند زودتر و صاحب که کپاش بالکسر جمع کشتن بالفتح خراشیدن و بخت
کشتن و طلب و زری بهجت عیال و عطا یافتن از کسی سخت را ندن ستور کشتن بالفتح و بخت کشتن
و کسر اشکند ستور شخوار زنده چون معده مردم را و فرزندان خرد و عیال مرد و ستیس آوار یو
افعی چنانکه قبیح آواز نفس او و اول آواز شتر کشتن بالفتح مرد و سبک و کافی کنندش بضم کاف و ذل
برخ عقیق و داروی است که از آن کنند که نیند کشتن تافتن پارچه را نرم کردن سواک و شست

باب الکاف مع الهمزة

کرپش نیز صاحب قاسوس گوید پیروی که با بعضی نیز چا خوردند مطلق نیز چنانچه جوهری گمان
تخصیص لرزه و چیدن بر خود

باب الکاف مع الفصاد

کراض بخل که ماده از جسم بیرون اندازد و چیز را نور و مایه جسم کر ضه بالضم و هـ

باب الکاف مع الطاء

کشط بالفتح پوست کردن و قبل از بخت ستور بر گرفتن و بر نه کردن و سپردن برداشتن

باب الکاف مع الظاء

کط بالفتح و تشدید ظاء بخامیدن و در اندوده انداختن و تخمید کردن کط خط بالکسر از حد گذراندن
و دشمنی و عداوت بایکدیگر و رطل کط لظ مردم سخت دشوار کط بالفتح و دشوار آمدن کار کسی

باب الکاف مع العين

کسب لیتیم و سال و جزآن که تمام باشد کسب بالضم و فتح تا به ر و باه و مر و لیم کتبان بالکسر جمع کشتن
بالضم و ان شدن ستور و قیام گرفتن از شیر و جفات کسب لغتین آب باران استاده و باران
ساق کشدن و بدین آب خوردن کسب بالضم آب بدان خوردن از جوع و جزآن کسب
بالضم یا به گویند و گاه و جزآن و ظرف چیزی و بینی گوه و گرده اسپان و لفظی است که بان
اسپان را فراهم آرند که سوع بالضم استخوان پیوند سر و دست از طرف خضر که آنرا زنده
اصفل گویند کسب بالفتح پیوسته کرد اگر د پاشنه است و آن موهاست آویزان باشد که سر
دست و پایی است خراشیده بالایی سم و تاب سر و دندان ناکه تا شیر باز گرداند و لغتین گوهی
است از این کسب لغتین شکافنی و چرک پای و مشک و ظرف که چرک بته باشد کسب بالکسر جمع خوات

و سپر و چاکه و خنجر و تیر که از درخت و شاخ سازند و با ضم و قطع خون طرف که چیک که
در آن خیزی نگذارند تصنیف گفت بآنکه و لقب این مشهور که فاروق و ابراهان با لقب کرد و فنی العید
گفت بآنکه و لقب این مشهور که فاروق و ابراهان با لقب کرد و فنی العید

باب الكاف مع الكاف

که اینجاست و میستفصل بگوید که اینان در قلعه است بنواحی ابقا و بالفخ و کسیرا و چیری و سدره
و صاحب قاموس گوید که این معنی ده بسکون را است و آن خطاست که زبان که غم و خست که
که آنرا صاحب الاصل گویند که شکار بالفخ یا شکار که بالفخ نام آن که در آنجا

باب الکفاح مع الالام

کفیل بفتح خند سطر و بنید کردن و مجبوس شدن و بختین بختین کوتاه کمال بالفتح و تشدید
در علاج چشم حاد و بافتن سال قحط و سختی سال قحط رسیدن کفیل بفتح خند و چشم کشیدن
و بافتن سطر و بال بفتح خند سیاه رنگ سطر گون شدن چشم کمال بالکسری و بین کردن اوج
در آن نده و چشم از نده کفیل بفتح خند کمال کفیل بالکسری و خند خیری و آنکه سطر شود و از نده شد
کفیل که گردن و آن که سطر شود و ویران توان سوار شد و بافتن پیوسته و زنده و چشم خاص و آن که بختین
سیر کفیل خاص و کافل بصوم و اتم بصوم کفیل خاص و قبول کننده کاری بر خود کفیل
بفتح و تشدید لام کرانه و بارگران و عیال مرد کول جمع و تیم و آنکه نداد و ایدر باشد و نه فرزند و
مانده شدن و خیره شدن چشم و کند شدن زبان و بافتن همه و جمیع کمال بالفتح مانده و خیره
چشم کمال بالفتح کند شدن چشم و زبان و خیره شدن چشم کمال خیره کند از زبان و چشم و چشم
و زبان کمال بالفتح تمام و تمام شدن کمال خیره تمام و نام اسپه است کمال بالفتح مرد میان
سال و کمال زن میان سال کمال سست و میان دو گفت شود و پدر قبیل از بنی اسیر کمال
پیودن و پیان کمال بالفتح و تشدید یا چاییده و چپ شخص حق است که همیشه خاک را می پیود و کفیل
بافتن و تشدید یا آخر صف در کارزار

الکتاب

گشتم بفتح پنهان دشتن و راز پوشیدن و فتنه گری است که بدان خضاب کنند گویم باضماء کتاب
سبزه را که یوه قواقه نام وقت پریشستن بابک نمند گشتم بفتح باز دشتن از ناری و فتنه گری

بیشتر شدن که هم بالفتح گردیدن کرم بالفتح بر کرم غلبه نمودن بر کسی دخت انگور و قلاده و بشین
جوانمردی و مردی غریزه و بزرگوار و گرامی شدن و خشنود شدن کرم خشنوده و جوان
و از گناه در گذر نه که هم بالضم کرم و بالکسر جمع کرم و لغیر بالوجه باله که در وقت سلطان جمع و
نزدیکی از آن نمرد و از مرگ و بیماری چیزی را نبرد و طایفه که شیدان نامند و بالفتح و تشدید بسیار کرم بالفتح
بندان شکستن و تقویت کردن باسی و نظیری لب اسب و فرو کوتاهی بینی و انباشتن کرم بالفتح تا
که در انباشت نماند باشد از پیوستن بالفتح بدست بالیدن و پاک کردن چیزی خشک کرم بالفتح
بنی ازین بهین و تقویت شدن بالفتح بالفتح شش و خردان و کرم شش و خردانه و شش و خردانه و شش و خردانه
کرم بالضم خاموش بودن از شکار باز گشتن و شکار کرم شش و خردانه و شش و خردانه و شش و خردانه
بالفتح پوشیده شدن و پنهان شدن و پنهان شدن کرم بالفتح شش و خردانه و شش و خردانه و شش و خردانه
کرم بالضم خنک شدن و تشدید از خنک شدن کرم بالضم شش و خردانه و شش و خردانه و شش و خردانه
روی و زسار کرم خنک با کسی بود احوال کرده شده کرم بالفتح خنک و بسیار و بالضم شش و خردانه و شش و خردانه
استین نام جمع و بالکسر خلاف شکاف و بالفتح تشدید از خنک شدن کرم بالضم شش و خردانه و شش و خردانه
و خنک شدن کرم بالکسر و بالضم شش و خردانه و شش و خردانه و شش و خردانه و شش و خردانه
جستن است یزان بر باد یزان و بالضم کرم از شتر کرم بالفتح تشدید از خنک شدن کرم بالضم شش و خردانه و شش و خردانه

باب الکفای مع المول

کفن و چپ کردن لب او و دم بار و خیزدن و دشتن لب او و چپ کردن لب او و چپ کردن لب او و چپ کردن لب او
چیزی او و خیزدن کمان بالضم ساری شش و بالفتح تشدید از خنک شدن بالضم سیدان شش و
کمانه و پوز شش و خنک چک و دو در گفتنی خانه کمان بالضم تشدید از خنک شدن و جاسته آن متعادل
در حرارت و برودت و بالضم کرم است کرم بالکسر خنک کردن از آن هر دو در زیر خود نموده و در جمع
و دادن حرمین کران بالکسر بر لب و بعضی گفته اند خنک و بعضی به باد و بالضم شش و خردانه و شش و خردانه
در بحر و اندر یک سیراف و بالفتح تشدید از خنک شدن بالضم شش و خردانه و شش و خردانه و شش و خردانه
بغیر که و آن فحشین و به است بلون که طلق صاحب طرح گوید مرغی است که از اجاری نیکو و با
شوا و خواتم که اوین و کردان جمع کفن بالفتح رستن صوف و خزان و فحشین جانم مرده کفر بالضم
ناپاسی مولن بالضم نهان شدن و بالفتح تشدید از خنک شدن و بالضم شش و خردانه و شش و خردانه و شش و خردانه
کامن نهان کمین نهان شوره در کارزار و خزان کفن بالکسر تشدید از خنک شدن کمان بالضم شش و خردانه و شش و خردانه

پوشیدن و پنهان داشتن چیزی را کانون آتش دان و دوباره از راه سر روی یکی را کانون اول و دیگری را کانون الاخر گویند کوان اسب بالائی که بار برده و نشود و نیز که زیرک و تیز فطن باشد کوفان بالضم ناله و نام شهر کوفه کوان بالفتح بودن دست شدن و همچنین کینوته کا هنر خال گوی کمان بالضم و کشید و کینه لغتین جمع و نام دو قبیله است که بین بالفتح گوشت اندرون اندام زن کیسان بالفتح بزرگداری کردن و نام شخصی است کیان بالکسر جمع کائن و سمع الکیان نام کتابی است در علم طبیعی و معنی آن شنیدن احوال موجودات است کائن موجود و باشد +

باب الکاف مع الواو +

کیو بالفتح آب از کوزه ریختن و سر کردن در اندن پیروفتن خار و فاشاک و یف و مثل آن در خاکستر پوشیدن آتش کنو بکنا یخین گفتن و کنیت کردن کسی را

باب الکاف مع الهاء

کوه بالفتح ریخ و خوی و بالضم ناخوشی و نا ملائمی کوه تقنین کور مادر را و شدن کوه بام پایان چیزی و کوه

باب الکاف مع الیاء

کاوی ببال جمعه درختی است خوشبو که آنرا که زیر گویند و در بند بسیار سیاه است و بپندی آنرا که کیده گویند و شراب کاوی بر جام و جگر و مانند آن بسیار نافع و قلع ماده آن مضرات و آن شراب را شراب کسریز گویند کرسه بالضم کلنگ گروبی بالفتح و تشدید را فرشته مقرب و تخفیف آن هم است کرسی بالضم تخت کوچک که بفارسی آنرا سندی گویند که ایسی کرباس فروش کسائی نام شخص است قاری نحوی مشهور که اکثر کسائی پوشیده کافی پس شونده و خندان کننده محلی و لیر کاوی داغ کننده کی بالفتح و تشدید یا داغ و داغ کردن و گردیدن نیز گریز

باب اللام مع الالف

لیا بوزن شیب فلد آن شهری است که بعد از زادن بچه حیوان و در شدن قطعی و تخمین فرخ و آتش باز بزرگ القار بالکسر دیدن و رسیدن و کارزار کردن و کوه بالضم بر دو لام مر و اید بزرگ مر و اید بزرگ جنس است کوه به تمامه و آن و ابو لولو غلام مغیره شعبه قاتل حضرت عمر و لوار بالکسر علم الویة جمع الویات جمع لوییا و انه ایست خروند و یک به با قلا که آنرا سیاه چشک گویند لاوی حتی و نام پسر یعقوب علیه السلام است +

باب اللام مع الباء

لباس گاهی است که بر درختان می پیچد و آنرا عشق چنان گویند لباس باضم خالص به خیزی لب
 باضم تشدید با عاقل شدن تشدید درخت و خالص به خیزی و غیر با دام و چنان لبوب جمع و عقل و دل الیای
 جمع و بالفتح براب شدن و زدن تشدید به معنی از گردن که متقل است و بالکسر مردی که لازم کاری باشد
 لبیب عاقل لبیب بفتحین حال و دوال زیر شکم آب که یکیش به تنگ بسته باشد و دیگری
 بسته نند و موضع که بند بران نهند در یک تنگ بسیاری از یک لب لبوب استوار و آب بر جای
 بودن و چسبیدن لایب یا بر جای استوار و چسبیده بحسب بالفتح بانگ فریاد و راه فراخ و همچنین
 لایب لایب باضم ثابت شدن و ستادن چسبیدن به خیزی لازم و ثابت و چیزی چسبیده
 لبیب بالفتح زدن و گردیدن و فرام آوردن و چسبیدن به خیزی و لبیدن عمل نصب استوار شدن تشدید
 و بنام چنانکه تنگ است چسبیدن پوست بر استخوان از لاغری و بالکسر جایی کوه و آنکه خیزی لبی
 لبیب بالفتح رقت آب و بتن و بفتح لام و کسر عین بازی کردن لایب بازی کننده لایب
 بضم آب من و آب غلیظ که از داروی خیسایه بر آید بیل لایب بفتح طو و لایب لعل عمل لایب
 مانند تار که در شدت گریه پیدا میشود و لایب باضم عین مجده مانده شدن و رنجور شدن لایب
 بالفتح لفساد آوردن و تناسلی شدن میان قوم و پیرامی زرد ریزه مرغ و همچنین لایب باضم لایب
 بفتحین نامی که دلالت بر مباح یا دم کند و لغاری آنرا بار نامه گویند لایب سلطان لوبه و احاطه
 لایب و لایب لبیب بفتحین تشنه شدن و زبانه آتش و بنهار بالا رفته و بالکسر گفته کوه و دره تنگ
 که در میان دو کوه باشد لایب باضم و لبیب بالفتح زبانه زدن آتش و فروختن آتش

باب اللام مع التاء

لباس بالفتح خرد شدن لبسته تمام جامه ایست وزن عاقله لبته بالفتح و تشدید باضم
 گناره کردن که کشیدن گاه است لبسته بالکسر شست و شسته و گناره تشدید و لایب بالکسر مردی
 یا لبستم جمع شده و موی پشت و شانه تشدید زنده لایب و لوبه تشدید تشنگان لبست بالفتح و تشدید
 مانند کردن لبست و مانند آن و استوار بستن به خیزی و چسبیدن لبسته بالکسر تشدید تشنگانی لبسته
 گوشت گردان و گردان کجایه بالفتح تشدید کردن کجایه بالفتح تشدید و لایب تشدید در دهان
 گردانیدن و شوریده سخن گفتن و سخن در دهان گردانیدن چنانچه ظاهر شود و تشدید بالضم
 و تشدید تمام میان دو یا دو در ترین موضع دریا و دریای زرف و بالفتح آواز و صوت تشدید تشنگان
 گردان تشدید چشم تشدید بالکسر موی ریش و بجهت لبست نام گاهی است تشدید بالضم و بالفتح تشدید

آشکارا و پودجانه که تباری بافتند و خوشی نخلی خوشبوئی چند که یکی کنند و بپزند و بپزند و بافتند و
 تشدید و ال مزه و شراب لذت و خوش مزه یافتن که خوشه چینگی که صفتیه بالضم و تشدید یافتن
 کردن لطافت باریک شدن و نازک و کوچک لطیفه نیکویی و خیر نیک لایحه یکسیرین حمله
 فتح یابی حلی و خستی است از قسم قوم که شیر سوزنده و قتال دارد و لغت بالفتح یکبار بازی کردن با
 یک نوع بازی کردن و باضم بازی چون نزد و سطح لغت بالفتح نفرین و باضم آنکه او را مردم لغت
 کنند و باضم فتح عین آنکه مردم را لغت کند لغت بالضم لام و فتح عین اصوات و کلمات که مردم را لغت
 خود بدان تعبیر کنند لغات و لغون جمع لایحه لغین معجمه سخن باطل وزن پیوده گوی لا و لغت دریا و دریا
 و آسیا و خروس لغاطه بالضم آنچه از دهن انداخته شود لغت بالفتح گردانیدن و پراختن
 به کسنگاه کردن و سل کردن و شلیم و نیمه خیری لفظ بالضم و تشدید قاف مرد بار گوی و حاضر
 جواب لفظ بالفتح مرد و لام سخت آواز کردن مزه لفظ که آنرا بقاری لفظ گویا لغت
 بالفتح علتی است که روی آدمی را بکشد و معلول لغت لغت که داند و ماده شتری که زود
 ایستن شود و عقاباده لغت بالکشته ماده و نشا لفظ بالضم خیری انداخته شده که بچیده شود
 تا ضائع نگردد و وقت بیداشدن چشمش باورسد لفظ بالفتح طفله که از راه بردارد و پروازند
 لفظ بالضم چیز برون و بی قیمت لفظ بالفتح و خشدین برق و یکبار اندک دیدن خیری
 لغت بالضم و فتح کیم و رای معجمه عیب کننده لغت بالفتح و روشنی و بالضم کرده آدیان و سپیدی
 که بر سر باشد و پاره از گیاه که خشک شده و سپیده شده باشد و پاره از عضوه خشک ماند در وضو و سل
 لغت بالفتح و تشدید خیری اندک دواکی و زانیه و بالکسر سویی که از بنا گوش گزیده باشد و لغت زره
 لغت بالفتح نه پیریده خیری سخن گفتن و نگردانیدن و باز داشتن لغت بالفتح سوختن دوستی کسی با
 لغت بالکسر انعام کردن و از راه پس بستن زن با هم و لغت بالفتح ملامت کردن لغت به تشدید و
 سخت ملامت کننده لغت به تشدید و لغت زنگ وی گرداننده و سپیده کننده لغت بالضم و سخن تازه
 لغت بالفتح و زبانه گوشت پاره است که در درون دهن بر سر طعم که حجاز طعم است میباشد لغت
 بالفتح باز گردانیدن باز داشتن و بالکسر روی هر دو طرف القمان گویند و لغت کردن لغت بالفتح
 کلمه است که در وقت آرزوی خیری گویند و بقاری آن کلمه باشد لفظ و لفظ بالکسر آنچه بر خیری چیده
 لغت معوت و مانند آن که در دوات کنند و خیری سیاه که در محل کنند و لام در دوات کردن و بخشدین لغت

باب اللام مع الحاء

السلامة والنجاة

ستاره و خزان کیمیا با کسر و کاه و شقی *

باب اللام مع الحاء

باب الكلام مع الكفار

البته باضمیمه بیار از مال و جز آن و در دم انبوه و آنکه بسبق نزد و از جای خود دور نشود و آخرین کس از
گروههای آسمان عادی و با کثرت و موعی انبوه میان دو روش و تعیین بشیم و طلق و سفینه گرفتن ششتر

از باری خوردن گیاه لیسید جوان خرد و نام شاعر است معروف لحد بالفتح شکاف کرانه
 کور و شکافتن یک کرانه کور و بالضم نیز آمده لحد و لفتح تن سخت خصوصت شدن و معنی است بشام
 لحد بالفتح و تشدید ال جدال و خصوصت کردن و بالضم جدل کنندگان لحد و بالفتح جدل کنند
 و همچنین الدب تشدید ال لحدید کرانه وادی و کرانه کردن و دار و که در کرانه و بان ریزند و بان
 معنی است لحد و بالفتح لحد بالفتح شیر یکیدن و بچه و لیسیدن غسل و بفتح سین نیز آمده لغد بالضم
 و بنین بجه گوشت کرانه کردن و بالفتح براه راست آوردن ستور و جز آن لحد و لفتح تن چپرک
 چسپیدن بجائی لیسید ستور مانده تنده لحد بالفتح گرانی بار و دفع کردن و لاغر کردن چار یا
 و گران شدن بار پیزی و سوتن بخواری *

باب اللام مع ال ذال

لحد بالفتح خاستن خیزی بعد از آن که یکبار داده باشند و لیسیدن سگ طرف را و خوردن شویگاه
 لحد و خوش نه لوا و بالکسیر یگرینه گرفتن نو و بالفتح پناه گرفتن کرانه و ال الوا جمع لیسند
 بالکسر پناه گرفتن *

باب اللام مع الزا

لحد بالفتح لحد زدن تشتر لحد بالفتح چسپیدن لغزیدن لحد بالفتح فرو خیل تنگ می لحد بالفتح تشدید ز
 سخت کردن و چسپیدن لغز بالضم و فتح غلین و چسپیدن مسوران و شوش کلان شوشی لحد بالفتح لحد زدن
 بر سینه لحد بالفتح غیب کردن اشارت کشیدن کردن و زدن و سوتن لحد بالفتح و تشدید سیم غیب کنند و چشم
 اشارت کنند لحد بالفتح در آختن و در میان قوم شدن آختن سیدی سو بایسا و شوش و نیزه بر سینه
 زدن و بسر زدن شتر بجه و بره پستان مادر را بوقت یکدن لوز بالفتح با دام لوز قاسیه *

باب اللام مع سین

لحد بالضم پوشیدن جامه و بالفتح پوشانیدن کار بر کسی و همچنین تاریکی بار و ششانی بالکسر جامه و پوشش
 لباس بالکسر جامه و پوشش لباس از جل زن لباس المرات مرد و لباس التقوی شرم جامه و پوشش
 و بطن لبوس بالفتح زره و پوشش محس لیسیدن لحد ناکه آنگاه گوشت لحد بالفتح تشدید
 سین خوردن ستور علف الفاس بالضم علف نویسته طلس بالفتح کوفتن و سخت بیای سپر
 لحد بالضم سیاه لبان که لبایستان از نایات سرخی و جیاهای زرد جمع لحد و لفتح تن سرخی لب
 که لبای زرد لحد بالفتح غیب کردن و بختن شوریدن دل و تبا شدن بالفتح اول و کسراف

مردم را لقب کنند و افسوس کنند و بدی اندازند و میان مردم لاف می کنند عیب کنند لمس
بافتح بسودن و جلع کردن لباس باضم حاجت لوس بافتح چشیدن لواس بافتح چشیدن
لوس چشیده لوس بافتح چشیدن لوس بافتح فعل ماضی است یعنی نیست لباس باکس و شافعی

باب اللام مع الضاد

کاحص بافتح سختی و ملا و اندر آوختن بخیر کحیص تنگ کحیص نفعتین گوشت گرفتن چشم
درستان بسیار گوشت که شیر از وی بدشواری بیرون آید و کسره فایز آمده لوص باکس و تشدید
صاد و در لوص جمع لوص نفعتین دندانها و شانها بهم نزدیک شدن لوص باضم گردانیدن خیر
بجسمی که می خواهد +

باب اللام مع الضاد +

لضاد محض بافتح کسره زیرک +

باب اللام مع الطاء +

لط بافتح و تشدید طاط باکس سبب و چسیدن بر چیزی و لازم بودن بکاری منکر شدن حق
کس را پرده فروختن و دم میان ران و آوردن شتر لقط نفعتین افتادن دندان نمرده شدن و
ماندن پنج ماه دندان لقط بافتح چیزی را با چیزی برابر کردن و برابری کردن با چیزی لقط نفعتین
پانگ و خروش لقاط باضم کوبی است لقط از زمین برگرفتن و دانه چیدن و سخن چیدن و نفعتین
پرورش و برچیده و لقط الممدن ریزهای زر که یافته شود لقط انسل خوشه تشدید لقط بچه قلند
و جران که بر دارند و را لوط بافتح برچیدن و بگل در گرفتن و اندودن حوض را و عمل قوم لوط
کردن و روا که پرورش کنند و باضم نام پناست لوط بافتح چسیدن باکس و تشدید واحد لوط

باب اللام مع الطاء

لوط بافتح نگرستن بگوشه چشم کوط بافتح گوشه چشم لقط بیرون افکندن از دهان و سخن گفتن
لقط زبان گردان و آوردن بعد از طعام و آب آیدن لوط باضم چیزی اندک

باب اللام مع العين +

لذبح بافتح سوختن آتش کسی را و سوختن و اذن کسی را لضع گردیدن مار و کثرت طبع چسیدن
و پیش پایی زدن پس کسی و نفعتین سپیدی و رون بسیار و آن بیشتر در دم بسیار بود و در سخن و زمان
مردم چنانچه بخواند لعا باضم گیاه نازک و راو لعتن طلع بفتح مرد و لام نام کوی و شراب

لصاح بالکسر جاور لفتح خیم زون کلع بالفتح چوک چسپیدن براندام و گزین مار و کژوم
ولسیر زون بجه پستان مادر را وقت یکیدن و بالضم و فتح کاف لیم و خوار و بنده نفس همچنین کلع
بالفتح کلع بالفتح روشن شدن و درختیدن بوضع بالفتح سوزش عشت لبع بالفتح رسیدن ببل شدن

باب اللام مع العین

لثبع بالفتح حرف را اللام و سین را تا گفتن لثبع بالفتح گزیدن مار و کژوم و طعنه زدن لیم
مار گزیده لا و نع گزیده و نام مرغه ست

باب اللام مع الف

لصف بفتحین و بجم سیاه و او ای و سفاکی که بر کلاه یا به باشد کحاف بالکسر فاعله یعنی جانه که از
پنه و قه آگنده باشد کحاف سنگهای سفید تنگ کحاف بالفتح مسکه تنگ و زون سخت نصف
بالفتح چهار و کبر و نوعی از خرمالو صاف بالفتح موهنی ست از بنی تیم لطف بالضم نرمی و نازکی
در کار و کردار و بدیه و مهربانی کردن و یاری کردن و نگهبانی و حمایت کردن و تقویت بدیه و
احسان و مکنونی لطیف لغایت نیکو کار و یاری کننده و لغایت نازک لطائف نیکو بینا و خیر کار
ماز که جمع لطیف لغت بالفتح و تشدید فاعله و چسپیدن و بالکسر درخت پیچیده بدخت دیگر لغات جمع
و مجتمع و فراهم آمده و عاجز در کلام و رنگ کننده و رخ و گران سنگ و هسته و جامی ابوه بسیار
در لغت کوفه و دم آگنده و بسیار پیچیده و در هم دوست و کلمه که دو حرف از آن حرف علت باشد
لغات بالکسر جانه برونی که بر مرده چنند لطف بالفتح سبک گرفتن چیزی را و چیز سبک و بختین
اقتادن و یوار و فروزینیدن عوض و فراغ شدن که اسامی آن لغت بفتحین درین خوردن و
اندو مکنین شدن لطف بجا رو و درین خورنده لطف بالکسر پوست و قوت خورنده و

باب اللام مع القاف

لسوق بالفتح و لیسوق مد زبر ک بسیار و جرب سخن لسوق بفتحین و بنای مثله تری نیشدن کماق
بالفتح در رسیدن و دریافتن حقوق بالضم بهم شدن و چیزی یا بیشتر و بد بنال چیزی سپتن لسوق بفتحین
آنچه بسیار خود ملحق شود و آنچه در خاک از اول در رسد و آنچه بد بان بردارد و آنچه بد بنال چیزی پیوسته باشد
لاحق بد بنال کسی رسنده و نام اسپ معاویه بن ابی سفیان لزوق بالضم بر چسپیدن و
همچنین لسوق و لیسوق لیسوق بفتحین چسپیدن شش بر تری گاه از ششکی و همچنین لسوق بفتحین

لعوق بالفتح سیدن و لعوق الاصبع کنايه است از مردن لعوق بالفتح دارد و جزآن که ليسه شود
 لعوق بالفتح فراخ آوردن و زرجامه بدو قن و باکسر کناره در زلق بالفتح و تشه پد قاف
 بر شتم زدن لعلوق بالفتح هر دو لام زبان و مرغ نکاک لعلوق مرغ نکاک و آواز آن لعوق بالفتح
 پاک کردن و شتم مالیدن لعلوق چيزی اندک لواحق پیوسته یا بنال چیزی لواق بالفتح چیز ایک
 لعوق بالفتح سپید شدن و قنقین سپید و سپید شدن و بکسر باسید لواق سفید و گاو سپید
 لوق بالفتح بر چسپیدن سیاهی برد و ات و چسپانیدن و نیکو کردن و صلاح دادن سیاهی جزآن

باب اللام مع الکاف

لک بالفتح آختن و کار آختن و در هم آختن بست با انگین و جزآن کک بالفتح در آوردن
 چیزی و در چیزی چپیدن بهم لک بالفتح و تشه یک کاف زدن و کوفتن و چپ بست سرخ که آن
 پوست را رنگ کنند و باکسر تناله و نقل لک باشد که آن و شتر چیزی و مانند آن چیزی
 وصل کنند لوق بالفتح خائیدن

باب اللام مع الهم

لعل لعتین و تشه لید لام ایست و تشه لیل شب و یجه مرغی است که آنرا گردان گویند

باب اللام مع الهم

لاهم یعنی ناچار لام بالفتح و سکون همزه تیرا بر نهادن و بهم آوردن و راحت و زربها لاهم
 و بالفت نیز خوانده اند و بالضم ناکس و بخیل بودن و باکسر صلح و اتفاق میان دو کس و یا بدل
 همزه نیز آمده لیتهم ناکس و بخیل لواهم بالضم و در همزه برهای راست کرده تیرتیم بالضم بر سینه زدن
 بالفتح بوسه دادن و دهان بند بر دهان نهادن و کوفتن شتر شگ البسم و شستن خون آلوده کردن شتر
 شتر لاهم بوسه دهنده و آنکه دهان بند دارد شتم بالضم جمع شام باکسر شتر بند سجام باکسر
 لگام و آنچه زنان بوقت حیض بندند تخم بالفتح گوشت و سجه ناره از آن سجام و سخم و اجمان بالضم
 و گوشت خوراندن و گوشت از استخوان باز کردن و آرزو مند گوشت شدن و پیوند آگینه و ضنی
 و جزآن کردن و گشتن و بالفتح و کسر آرزو مند گوشت لاهم گوشت خورنده و خداوند گوشت
 تخم بالفتح و تشه د کا گوشت فروش تخم گشته شده و گوشت ناک تخم بالفتح گروهی است از
 یمن و بالضم نوعی است از ماهی لدمم بالفتح آواز شتر و جزآن که بر زمین افتد و پاره زدن

جامه و موزه را و زدن و کوباج را بدست زدن تا پهن شود و اضطراب کردن دست بر سینه زدن
زبان و رتبه لدا هم با لکس بر زدن جامه و موزه را لکس جامه پاره زده لاد هم پاره زنده لدا هم
نفتخین جمع لاد هم و حرمان و خوشنایان لاد هم نفتخین لاد هم بودن بخیری و شکفت نمودن چیزی کسی الزوم
بالضم لاد هم بودن بخیری لاد هم بالفتح و کسی هم نام زنی که لاد هم باشد به کسی لاد هم آنچه همیشه باشد بخیری
لطیم بالفتح طایچه زدن لطا هم با لکس بیکدیگر طایچه زدن لطیم بالفتح اسپ سفید روی و آنکه
کیطون روی او سفید باشد و آنکه پیر و مادر او مرده باشد و شتر بیکدیگر سبیل دیده باشد و اسپ نیم
از ده اسپ که بکرو تا نزد تمام بالضم گفت و بان شتر و با لکس روی بند لضم بالفتح غبه دادن کسی را
بخیری که یقین او نباشد لضم بالفتح دهانه راه راه راستن و نفتخین سیانه راه لکم بالفتح مشت زدن
لکام بالضم نام کوهی است در شام که اولیا المهدی را بخارج میخواند لکم بالفتح و سکون بیستم حرف ثانی
و بالفتح میگویند چرا و بالفتح و تشدید میهم جمع آوردن و نیکو کردن و صلاح نمودن و عرب گوید لم الله
جمع کند حق تعالی را انگیزی او را و خوردن گوشت و خوش یاران و خوشنایان خود و گناه صغیره کردن لکم
نفتخین است و نزدیکی گناه و گناه صغیره و نوعی از جنون لوم بالفتح نگویند و سر نش کردن
لهم بالفتح فردردن و خوردن و همچنین التهام و لضم لضم سختی لوم بالفتح و لسا هم بالضم لشکر بسیار
لها هم استخوانهاست زیر زمره گوشتش جمع لمرته لاد هم علامت گنبد + + +

باب اللام مع النون

لین بالفتح شیر خوراندن زدن لبعبا و انداختن و با لکس ششای خام لبته واحد و نفتخین شیر لبان جمع و دو
کردن کردن از بالش و شیر دار شدن میش ناکه و بالفتح و کسر با خسته لبته واحد چون حکمت و کلم لبان
بالضم نام کوهی است معروف نزدیک جبل عامل لین پرورده شده لاین شیر خورانده و خداوند
لبان بالفتح سینه پامیان سینه و بالضم کند و با لکس شیر و اون و عرب گوید مواخوه لبان آمده
لا لقال لبین آمده و ظاهر از صانع لبان که ششوشده یعنی است لبون بالفتح شیر و لبین بالضم و لکس
و ابن اللبون و بیت اللبون بچه و دو ساله بیه سال در آمده بچون بالضم کردن یقین ناکه و بالفتح ناکه
لران رنما به چین بالضم و فتح جم نقره و بالفتح و کسی هم برگ از شاخ افتاده کهن بالفتح خطا کردن و
اعراب آواز گردانیدن و آواز از الحان و کلام جمع و خوش خواندن قرآن و جز آن و سبیل کردن و خطا
کردن و سخن گفتن چینه می بخیر آن اراده کردن و نفتخین زیر یکی و زیر یک شدن سخن و نفتخین گناه
شک کردن بالفتح و ضم وال نیزه نوم و هر چه نرم باشد و معنی نرودم و او غنیز آمده لران بالفتح

سختی عیش و تنگی بختی کردن که آدمی قوم بر سر چاه بخت آب و انبوهی کردن و در کار می لسان
 زبان و سخن و لغت قوی و زیاده تر از ولسن و السرح و لسان الصدق تناسی نیک است و لسان العصا
 و زخمت اسیر که بفارسی از زبان کشیک گویند و لسان الثور و لسان اهل سر و دنام گیمیت لسان
 القوم که سخن گذار لسن بالکلفت و روزمره قوی و بالفتح زبان گرفتن کسی را و بالضم زبان آوردن
 جمع لسن و بختی زبان آوردن و فصاحت و کسب زبان آوردن و فصیح لحن بالفتح را زدن و دور کردن
 از تنگی و رحمت و لغت کردن لغتین لغتین کرده شده و از رحمت رانده شده مفرد و جمع آمده و شرح کرده
 و اگر گدازنده و صوفی که در بالیز با و نرا و سر با کنت بخت و خوش طپور و آنا مترس نرگویند لغان بالسر
 یکدیگر را لغت کردن و لغتین نمودن و در شرح لغان کنت که شعور زن با ششم بزنا کند و گواه در میان
 باشد و زن در لغتیش قاضی برود و قاضی حکم کند که شعور چهار بار شهادت دهد که درین قول صادق است
 و لغت خدا بر او اگر کاذب باشد بعد از آن زن نیز چهار بار شهادت دهد که شعور شش درین قول کاذب است
 و غضب خدا تعالی ابدان باد اگر شعور شش درین قول صادق باشد بعد از آن قاضی و در میان ایشان تفریق
 کند و قرآن مجید بدین معنی ناطق است و بالفتح و تشدید عین بسیار لغتین لغت کند و لغت بالفتح فهمیدن و
 و ریافتن و گرفتن سخن از کسی بالفتح و کسر قاف زود رسیده و دور یابنده و لکن بختی کردن و مانگی سخن مردان
 لگنت و بفارسی شمع دان را گویند و بکس قاف کنند زبان مردان لکن بالفتح لغت مفلوکه بعد از لام
 و کسر کاف و تحفیف نون و تشدید آن حرفی است برای تدارک چیزی آرد بفارسی یا لکن گویند لکن بالفتح و
 سکون نون حرف نفی که به تبعیل و اصل میشود و معنی آن هرگز لول بالفتح گویند و رنگ چون زردی است
 و مانند آن نوعی از خرمای زرد لکن بالکسر می خوانند و بالفتح و تحفیف یا تشدید یا کسر آن
 و تشدید یا و بالکسر جمع لسان بالفتح تن آسان و فراغت و بالکسر می کردن با هم و بالفتح و تشدید یا پیچیدن

باب اللام مع الواو

کجه بالفتح سکون حای مملک است از چوب باز کردن و زشت گردانیدن و دور کردن چیزی از چیزی لغو
 بالفتح پیوده گفتن و با هم کردن سگ و سخن باطل و سوگند که قصد فعل نباشد و چه بیشتر که از غایت خودی
 الاتی نباشد که خون بیاورند لغو بالفتح معلول لغت لغوه گردانیدن لغو بالفتح بازی کردن
 و برشتن از چیزی و جلع کردن وزن و فرزند و چیزی که از عمل خیر باز دارد و جلع را هم گویند و لغو و جلع

افسانا و حکایات و سرود و غناء مانند آن *

باب اللام مع الباء

لا اله الا الله تعالى لیس بالفتح و برده فتنه

باب اللام مع الیاء

لالی مرواریدی بزرگ کجی بالضم و تشدید جیم و یادریاسی ز رت پر آب بخیالی بالکسر مرد بزرگیش
بو دخی بالفتح مرد بغایت زیرک لاهی غافل شونده و بازی کننده لی بالفتح و تشدید یا گردانیدن و
تافتن و پچانیدن چیزی و گردانیدن زبان در گواهی و غیر آن و دفعه کردن در دام و دم جنبان
در لیسان تابیدن و روی و ایس کرده نکه کردن

باب الیم مع الالف

ماوی جای بر گشتن مووی بالضم و فتح هزه و تشدید و ال اد کرده شده و رسانیده شده ما بر آب
سیاه جمع مایی هزه حرف نفی است و کلمه استفهام و هم موصول و تدریج معنی و نیست و چه چیز است و
آنچه متقی آنراسته شده مبتلی آزموده شده و در بلا افتاده شده بهر پاک گردانیده شده و نهی الیه
خوانده و نهی آنرا زوده شده می کی و هر وقت مشوی بالفتح جای آرام و قرار نشینی و دود بالضم و
تشدید مای مفتوح و و تا کرده شده مثل بالضم افزون تر تابش اشل مجبری بالضم روان کردن و
روان کرده شده و بالفتح جای روان شدن مجبری بالضم و تشدید زایاره پاره کرده شده محلی
بالضم و تشدید لام شکار و روشن کرده شده محلی بالفتح رستین و بالضم و فتح حاوی می شد و جای
رستین و روی انسان و جز آن محشی آنچه بر کناره او چیزی نوشته شود یا ساخته شود محلی بالضم
تشدید لام زینت داده شده و صفت کرده شده مجنون پنهان کرده محلی بر رها کرده شده و خالی
کرده شده مدارا و محیا با و مواسا بالضم رعایت کردن و صلح و دوستی نمودن و در کلام فارسی تا
از آنها افتاده و در عربی تباسطه است مدعی بالضم تشدید و ال دخی کرده شده و آزر و دخته
شده مدعی بفتحین غایت و نهایت و بالضم کار و جامع مدیه بالضم مدری بالکسر شاخ گاو و گوسفند
بدان شانه کشیده و گاهی از آهن نیز سازند مدری بالکسر حوی که بدان خرمن جو دکنم یکا کنند مارام
بالکسر زن و مرد بیگانه را هم جمع کردن و پنهان داشتن ایشان را مارام بالکسر جدال و تنبیه کردن مدعی
بالفتح جای چیدن و چراگاه و گیاه سبز مرضی بالفتح بیمار آن جمع مریض مری بالضم و هزه و آخر بزرگ
مقیم سیر معده که بخلق پیوسته است و آن مجرای طعام است اما حاجت قیوس بر وزن امیر آورده
و بالفتح گوارا شده مری بالضم ثابت کرده شده و حاجت ثابت کردن مری بالضم و تشدید یا بر ورده
شده و تربیت کرده شده مرضی پسندیده مزایا افزوده و نیامسری بالفتح شب فتنه نسام

بافتخ شام مصطفی برگزیده شد مضار بافتخ روان شدن مضی بالضم بر وزن نزل شریف گشتند
 مطایا شتران سواری معنی بافتخ تصارک شده و آنچه از لفظ فمید و شود معمار بالکسر جوی آب
 که از بلندی فرو آید و روده معنی بافتخ نزل مقام و جای معیشت مردم معانی جمع علی بالضم و شد
 لام بلند گویند شام معنی پوشیده شده و کور کرده و مقلند می پوشاکه پیروی آن کرده شود
 مقرو و خوانده شده مقتضی تقاضا کرده و خواسته شده مکارم بالضم صغیر مرغ و خیر آن مکارم بر وزن
 نظم خرد و یا کنار جوی ملور بالکسر ملایم بختین و در بنده صحران و آشکارا بی بهره کرده و مردم
 اشرف و بزرگ طلق و خوی ملای بافتخ و ملحق بالضم نپاه گاه ملحق بالضم جای رسیدن و در غیر ملحق
 انداخته شده معنی بالضم خبر دهنده مناد می بالضم خوانده شده و نداد کرده شده و مراد ندادن
 آمده و برین تقدیر مصدر معنی است یا در اصل مناداة بود و تا را اخذ نموده اند چون مدار او موا ساد
 فارسیان مناد می بکسر ال بطریق امله خوانند چون موسی و عیسی چنانکه قاعده ایشانست منایا بافتخ
 مرگها جمع منیه منایا بالکسر موسی است در کت و بالضم سید باجمع منیه است و بافتخ مقدار اندازه
 و برابر و من که در وزن و سنجیدن مقرر است و معنی منان نیز می آید و برین تقدیر مخفف منان است
 موسی استره و نام پیغمبر موسی بالضم دارونی معروف موسی بافتخ مردگان موسی بافتخ آزاد
 گفته و آزاد کرده و سزاوارتر و سیم عمر و یار و دوست و همسایه و هم عهد موسی بالضم و شد و شد
 نیک نفس کرده محمدی بالضم بدیه کرده شده و بالکسر آنچه برود بدیه نمند و نزد کسی برود چون طبع و نماند
 عهدار بالکسر بسیار بدیه دهند و همتا گواشته و مبارک کرده شده مهر بالضم فتح ما و شد پیرا
 پنجه تنده همیا آماده و ساخته شده هما بافتخ گاوان و خشی و باد را جمع صاده نیزه یا تی بهره در
 عیسی که در قح و کاسیه پیدا میشود

باب المیم مع الیاء

باب به بار بهره جای بازگشتن مارب به بهره حاجتها متحاب بافتخ بازگشتن جای بازگشتن متحاب
 و زبون با متحاب بالضم پاداش داده شده متحاب بالکسر آنچه بدان چیزی را سوراخ کنند
 مجذوب کشیده شده و ربوده شده مجیب بالضم جواب دهند و مجاب بالضم جواب داده شده
 مجرب بالضم کس برای شد و آینه و فتح را از نموده شده محلب بالکسر آنچه شیر و رو و شد محراب
 بالکسر خانه و محل مجلس و طاق درون مسجد که بطرف قبله باشد مخلب بالکسر چنگال مرغ و زهره که با
 قلم و خلعت در وندند و سبب بافتخ راه و جای رفتن و بالضم طلا و طلا اندوده شده و بالضم و کشیده

بای متوجه نراند و در کرده شده عذاب بالضم که باخته شده و محراب بالفتح و از شدت و ترس و محراب
و جای فراخ و مرکب آنچه بران سوار شوند مرکب جمع و همچنین مرکب مرکب بالکسر ناودان و شتی دراز
مرطوب و طوطی ناک و چیزی فریب مرآت بالضم و کسرتان چشم دارند و ترسیده و مستحب
بالضم و تشدید یا برگزیده و دوست داشته شده مستجاب جواب داده شده مستطاب پاک آمده
و خوش آمده مسلوب آب روان کرده شده بر روی زمین مسلوب ر بوده شده مشیت بالفتح
پیش شدن و سفید شدن موی مشرب آشامیدن و چاک آشامیدن مشرب جمع مشرب آشامیده
مشوب آینه شده مصائب کارهای ناخوش و جاهلای ناخوش مصعب رسیده و جواب گوینده
مصعب بالضم جمع مصعب بالضم و فتح عین شتر کشن و نام مردیت متعصب بالضم و فتح لام
شد و جاسه که نقش صلیب داشته باشد مصحوب همراه کرده شده مضرب بالفتح زدن و رقتن و جای
زدن و بالکسر آله زدن مضروب زده شده مضرب بالکسر زنده که بدان ساز نوازند و آله زدن
مرد بسیار زنده مطرب بالضم و کسر را نشاط در آورنده مطیب بالضم و تشدید یا کسور و خوش
کننده و پاک و خوش کننده چیزی و طبع یا پاک و خوشبو کرده شده محجب بالضم و کسر جمع خوش اندیده
و عجیب و خودی آمده زنده معرب بالضم و کسر را بیان کننده و اعراب بنده و خوش گوینده و طبع را آید
داده شده و آشکار و بالضم و فتح عین و تشدید را و مفتوح از عجبی اوردده شده مغذی بالضم و تشدید
و آل کسوره عذاب کننده و بالفتح ذال عذاب کرده شده عقوب بالضم و تشدید یا قاف کسوره آل
کننده و غیب بالفتح غایب شدن و غایب شده و تشدید یا مفتوح غایب کرده شده مغرب
بالفتح و کسر را جای فورقن آفتاب و جزان و تقسیم و کسر را دور زنده و چیزی غیر از زنده و تشدید
یا آکنده شده مناقب نیز را و راههای تنگ کوه مناسب بالفتح استادن بجای کسی و جاستاد
لشکب بالفتح و کسر کاف و دوش آدمی و متروین باز و کف و زمین و چهار بر مرغ بعد از
تو آدم مناسب جمع مصعب بالفتح مرتبه و مقام و اصل و بالضم و تشدید یا سخته شده مشکوب
بد حال و شتی رسیده منصوب یا بجای داشته شده و حرکت نصیب داده شده مصعب بالضم باز
گردنده بسوی محققا لی منصوب نسبت کرده شده محض و متعجب بخای و جیم برگزیده و متعجب
بالضم و کسر لام و اگر دنده و فتح لام جاسه و اگر دیدن را اگر دیده شده مشکوب بالفتح و کسر
کاف کرده سواران مواعید بخشش او و یا یا فر و آیه موجب بالضم و کسر جمع واجب کننده و فتح جیم
واجب کرده شده مواظب بالضم بر کاری و اتم ایستاده مصعب بالفتح و کسر جمع ناک که خوف و

از و بار و مردم از و ترسند و صعب بالفتح و تشدید یا جای وزیدن باد و عذاب بالفهم و تم یا
و ذال مجزیه شده و پاک کرده شده و یکسر ذال پاک کننده و صعب بالفتح و گریختن و جای گریز و همت
بالفهم و فتح یا و لام شده و نام شاعریت شهر و میراب بالکسر یا و دان

باب المیسر مع التاء

درین فصل لغات مصدر و فاعله و لغات دیگر نیز هم جدا آورده شده و در هر قسم حرف پیش از تائید رعایت کرده شده
مواخاة با کسی برادری کردن مباراة با کسی معاوضه کردن مبالاة با کسی و اندیشه داشتن از چیزی
مبا یا ت نازیدن بخیر می مباراة با کسی زدن و با کسی بخیر می طاراندن مجازاة با کسی پاداش دادن
مجازاة برابر هم واقع شدن محاباة فرو گذاشتن کردن و با کسی معاوضه کردن و بخشش محاشاة
استثنا کردن و از چیزی بر میریدن محاکاة حکایت کردن مداراة آشتی و مدارا کردن مراعاة
بهم چرا کردن و نگارداشتن و گوش فراداشتن و بگونه چشم نگریستن مسامحة با کسی بختاب رفتن
و با کسی کسی را کردن و زنا کردن کینه با کسی مساواة برابر کردن و برابر آمدن مصافاة با کسی
یا اخلاص داشتن مصافاة بخیر می مانند شدن و شبیه بودن بخیر می معاواة با کسی دشمنی کردن و بخیر می
سپایه کردن معاطاة بخیر می کسی دادن و خدمت کسی کردن معالاة گران خریدن و تیردور انداختن
مقاساة و معاناة و مصاناة بخ کشیدن مکافاة پاداش دادن ملاقاته هم دیگر یادیدن
و بخیر می رسیدن محاراة با کسی و اکا ویدن و خصومت و عداوت کردن و تیزه کردن محاشاة با کسی
از رفتن مساواة یکدیگر را انداختن مواساة بازی کردن و مال و تن با کسی مخمورگی کردن و مبطاة
با کسی موافقت کردن موافاة و فاکردن موالاته با کسی دوستی داشتن و سپایه کاری کردن
و سپایی نخسیر کردن مهاجاة تهدید را بجا آوردن مجاوتة با یکدیگر بخیر می را کشیدن و با یکدیگر نزاع
کردن و کشیدن بخیر می مجانبة از چیزی دور شدن مجاوتة کسی را جواب دادن و مجاهدة
با کسی جنگ کردن محامیة با کسی شمار کردن محاطة با کسی سخن و حکایت کردن ملاعنة با کسی
بازی کردن مراقبة بخیر می از کسی چشم داشتن و از کسی ترسیدن مشاغبة با کسی بدی کردن
مشارة با کسی شراب خوردن مضاجعة و مقارنة با کسی نزدیک نمودن و نزدیک
شدن بخیر می مضارة به شمشیر زدن و مال کسی دادن براس تجارت که نفع آن به شرکت
باشد مطایبة با کسی خوش طبعی و مزاج کردن معاتبة با کسی عتاب کردن معافیة با کسی

مسافرة با کسی افشا رفتن مسافرة چیری را پوشانیدن مسافرة با کسی بیار بودن و بیار سے
 مشاجرة با کسی خلاف کردن مشافرة ماه به ماه چیری داودن مشافرة با کسی نگاش کردن
 مصطفی نمودن مشافرة با کسی در یک با هم چسبیدن و با هم یک شعر خواندن و با هم یک معارضه کردن و شعر
 خواندن یا در شعر گفتن مصافرة و کار را صبر کردن کسی معارضه کردن و صبر مصافرة تاوان جرم ستانیدن یا بزرگ
 مصافرة با کسی خوشی کردن بزن داودن یا بزن کردن مصافرة با کسی یار بودن مصافرة با کسی
 بپشت بودن و دو بامه در هم پوشیدن و یازن اظهار کردن یعنی زن را گفتن که پشت تو همچو پشت
 ماورین است و این طلاق است که قبل از ورود شرع شریف بوده است و بعد از ورود شرع این حرام شده و به کفار
 ساقط میشود و طلاق نیست معاشره با کسی ننگانی کردن معاقره پیوسته فقر خوردن و پیوسته متصل
 کاری بودن و ملازم شدن چیری را و با کسی نزد عالم رفتن به اظهار فقر و بزرگی حسب معاقره و
 ترک کردن گفتار تعالی لا یغادر صغیر و لا کبیر معاقره با کسی فقر و نیازش کردن و بزرگی و هنر
 مکافاة با کسی معارضه کردن به بسیاری و غلبه کردن کسی در بسیاری منافاة با هم نگریستن در چیزی
 و با هم بحث کردن و چیزی و نظیر آوردن چیزی را منافاة با کسی نزد عالم رفتن به اثبات بزرگی
 و حسب مناکرة با کسی معارضه کردن و زیر سر کسی و کارزار کردن معاقره پیایسه روزه داشتن
 و یک روز یا دو روز روزه نه کشیدن و اول یک الی نوی خود بزمین نهادن و در وقت نشستن و
 بعد از آن زانوئی دیگر بزمین نهادن معاقره و زیر سر کردن دیاری داودن معاقره با کسی آسان
 گرفتن و کسی را بسوی چپ بردن معاقره از کسی جدا شدن و از جای خود دور شدن و از آنکه منظره عجب
 طبعیت معاقره با کسی به یک بیرون رفتن و با کسی جنگ و کارزار کردن معاقره از یکدیگر
 گذشتن معاقره با کسی و اگر نشستن پیش رفتن در کاری و از پیش رفتن کسی چنانکه دیگر با و
 معاقره فرصت چشم داشتن و چیزی نزدیک شدن معاقره با کسی انس گرفتن معاقره
 با کسی نشستن معاقره شبیه کسی بودن و شکل و صورت معاقره از کسی چیزی بیرون
 مدارسته با کسی درس و تعلیم گفتن معاقره با کسی قیاس کردن معاقره با کسی بزرگی
 معارضه کردن ملا بسته باطن کسی داشتن و با هم یک شباهت داشتن و بکاری
 در رفتن ملا بسته جماع کردن و بهم دیگر ساییدن معاقره با کسی واکو شیدن و اگر
 رنج بردن و درمان کردن معاقره با کسی در بیج یعنی تشویش کردن معاقره
 کسی را حسد بردن و در چیزی و با کسی معارضه کردن در رغبت چیزی

فخاوشته و مخا رسته و مخا مشتبه و مخا حشته خراشیدن و مخا حشته یعنی بازداشتن از چیزی
هم آمده است مناقشته با کسی دور و دراز گرفتن و خیر و در حساب مخا لفته با کسی دوستی پاک
یا خواه داشتن مرا لفته با کسی است تا فتنه مخا حشته با کسی بیا برت کردن و از چیزی برگزیدن
منا حشته با کسی خجسته غوغا بر فتنه مناقشته سخن کسی را شگفتن و رفع آن کردن و قیض یکدیگر
گفتن مخا لفته با کسی سخن مرا لفته بجای ترس و گذرگاه دشمن مقیم شدن و بجاد با کفار ستادن
و استیستن در راه خدای تعالی بر کجاده با کفار کتوله تعالی و صابر و اورا بطوا مخا لفته کسی را در خط
انداختن مخا حشته نگه داشتن و نگه بان بودن پیوسته را و بعضی ننگه عار داشتن هم آمده ملا حشته
بگوشه بخت نگریستن مباحثه جماعت کردن مباحثه با کسی خیر و فروخت کردن و عهد و پیمان
راستن مباحثه پیروی کردن و پیمانی کاری کردن و محکم کردن کاری جماعت جماع کردن و اجماع کردن
بر چیزی مخا و عه فریب دادن مخا لفته را کردن زن را در مقابل مهر کردن بخشیدن عار و عه
بازداشتن و با کسی دور و دراز کشیدن کاری را و دفع الوقت کردن مرا لفته با کسی بار بر چارپا
نهادن مرا حشته بازگشتن و زن را بجان آورده از آن که طلاق داده باشد اورا و باز
سخن را گردانیدن مرا حشته فرزند شیر خواره را باز به دادن مرا حشته سخن نزد حاکم بزن مرا حشته
زمین را با کسی اذن بر آن نهاده است مرا حشته شتافتن و شتابانیدن مسافحه بهر یک را کشیدن
و بهر یک جمله بردن مسالقه با کسی یاری کردن و پیروی نمودن و گو سپند را آواز کردن و خواندن
و چند قدم همراه کسی نشتن معا رعه بهر یک رشتی گرفتن مضائقه رشوت دادن و مدار کردن و
آسان گرفتن کار مضائقه پیچری شبیه بودن و شریک بودن مضائقه و محاکمه
با کسی فتنن و نیزه کا مضائقه فتنن مرد با مردی سترو آن منی است مطالقه پیچری نگریستن برای وقت
یا فتنن بر آن و واقف گردانیدن کسی را بر چیزی مطالقه و عه فیان بردار کردن مضائقه با کسی
قرعه زدن و شیش زدن مضائقه با کسی بریدن چیزی را اجمالعه با یکدیگر از چیزی بازداشتن
ساز عه با کسی و چیزی و اکوشیدن و نزاع نمودن مضائقه با هر یک بر کاری قرار دادن
و با هر یک و کردن و با هم شرکت کردن مضائقه کارزار کردن و جماع کردن و با هم درجا افتادن
مباحثه و چیزی علو کردن و سخت کوشیدن و کار مخا لفته با کسی عهد کردن و سوگند خوردن
مخا حشته بیل غور جرات معلوم کردن مخا لفته با کسی خلاف کردن مرا و عه کسی ادبی نشان دادن
پار پالین نشین خود را و بر شستن با هم زیاد مضائقه با کسی تاخیر کردن و بستن بگی و بر چیزی مطلع شدن

سی مصداق و قیاسی با کسی که در معامله کردن مضامنه یکی را در کردن و افزودن و
 تقارقه جماع کردن و تخمین چیزی ملاطفته با کسی نکوئی کردن مناصفته و در نیم کردن موقوفه با کسی
 چیزی بیع کردن بصفت آن نه بشاید و حضور آن موقوفه با کسی در جنگ ایتساوون و با کسی در معامله
 یک ندر استادن مصرفته با کسی همی کردن و یاری کردن مرا حقه نزدیک ببلوغ رسیدن آن مرد
 سابقه با کسی شتی گرفتن و در دوین مسارقه فرودیده چیزی نگرین مصداق و قیاسی با کسی باطل
 آشتن و با هم راست بودن مضامنه تنگ فرا گرفتن بطا لفته فرا سم آوردن و در خیر یک مرد و هم شتی
 کردن و بر ابرادین معا لفته دست پر کردن و هر گز کردن مفارقه جدائی کردن از یک بگر مضامنه دور و
 کردن و موشش خوالی و در مانع رفتن موقوفه و کار استواری کردن و عهد بستن موقوفه با کسی هم کار بودن
 هم نشن شدن و لائق آمدن به کار که برکت کردن مدار که پیایه کردن مشار که با کسی انبازی کردن
 مضامنه با هم گیرندیدن معار که کارزار کردن و هر گز را مالیدن در جنگ میا ولت با کسی چیزی
 چیزی بدل کردن میا بلت به هر گیرندیدن کردن حیا ولت با کسی کاویدن و خصوصت کردن میا بلت با کسی
 نکوئی کردن میا بلت با کسی سبک و نادانی کردن در اخلاص و کار یی یا در جانی خود را بخانین مر است
 با کسی کتابت نوشتن و بنام فرستادن میا بلت سان گرفتن شکایت ماند و هم شکل شدن معا ولت
 یا چیزی بر ابر آمدن و بر ابر کردن معانیه با محبوب خود بازی کردن و با هم غزل گفتن مفا صلت
 از هم گیرندیدن مفا صلت با هم گیرندیدن کردن در فضل و شهر و دعوی افزونی کردن میا بلت
 با هم گیرندیدن کردن و در و بر و کردن و بر ابر شدن و علین را و وال کردن تا پای دران کنند
 و در کم نیستیدن از جانب مادر و پدر و باره گویش گوسفند بریدن چنانکه از سم جراثشود و از پنجا گوین
 شانه تقابله قیاسی کارزار کردن و کشتن به معنی است قوله تعالی قاتلهم الله مکا بلت تاخیر کردن منع
 کردن حیا صلت با کسی بکو حیل کردن حیا طلت دفع الوقت کردن و فرصت نمودن و دور و دراز کردن
 کاری حیا لته به چیزی نماند شدن مناسبت و مناصلت با کسی برابری کردن و در تیر اندازی مو صلت
 پیوستن و پیوسته کاری کردن حیا کتبه نزد حاکم رفتن براسه دفع خصوصت مخی صمت با کسی شیمی
 کردن حرا حمت با کسی جنگ کردن حرا حمت نکلی نمودن بر کسی مسالمت با کسی آشتی کردن مسالمت
 بیکدیگر و شام دادن مصداق و در خیر با هم گیرندیدن گرفتن چنانکه صدایر آید مصداق و در خیر
 بریدن معا لته با کسی بعل معارضه کردن مقاسمت با کسی سوگند خوردن و با کسی چیزی قسمت
 کردن و بخشیدن مکاتمه چیزی از کسی پوشیدن مکاتمه با کسی سخن گفتن و جواب دادن

ملازمه پیوسته بودن بجائی یا به نزد کسی ملازمه و و چنانچه فراموش آوردن مشا و مشه با کسی ندی کردن
 میانه از بهر دیگر جدا شدن محافوت با کسی و قی و کشتن با خلاص میاشسته با کسی و شتی کردن
 بزار میته پوشیدن و حیانت و نفاق کردن و در رفع گفتن بهر انیته بکسی عرض دادن و چیزی
 بگویم کسی فروختن مرا میته با کسی اگر بکشتن مرا میته خرمای بردخت بوده را بخرمای چیده سنجی و
 بکسی فروختن و این منی است شتر گاه میاشسته با کسی به نقد معامله کردن و بر و چیزی را دیدن و
 مقارن بهر دیگر نزدیک شدن و نزدیک گردانیدن و جمع شدن و دو کوب در یک برن به یک
 در بهر و دقیقه ملا غمته یکدیگر را لعنت و نفرین کردن و حما و نه با هر دیگر اشتی کردن و موازته
 با کسی بجم وزن آمدن و با هم چیزی سنجیدن میاشته بدیاری من رفتن و کسی بسوی راست برن
 میاشته چیزی بیکسال بکسی دادن و یکسال ندادن و درخت خرما یکسال بار آوردن و یکسال
 نیا آوردن میاشته با کسی نادانی و سبکی کردن و راست و دشتن مشک جز آن و هر دم از آن آب
 خوردن میاشته با کسی رو بر و سخن گفتن میاشته و مشاکه به چیزی شبیه بودن و مشاکه
 بعضی نزدیک کردن نیز آمده و الله اعلم مع التامین غیر باب المفاعله بهو تفکات گردان
 و شهرهای قوم لوط و دانی و زید نگاه شان مختلف شد متجاور است همسایگان بهر دیگر محضات
 به نقد و به تخفیف آن زمان بر سر کار و مستوره و زمان شود هر کرده و حذر رات و
 مقصود رات زمان در پرده شده یعنی مستورات مرا میقات شمشیر با و تنع بای باریک کرده شدن
 مره زن مره با کسر و بد بمره آینه مره بیکان کرد و هم گاو و گوسفند و تیر و نشانه مستشیر
 بلند شد و بلند کرده شد با بصیغه فاعل و مفعول آمده و نیز سر بالا افتاد شد با و تا افتاد
 فاعل و مفعول آمده عام از آنکه مو باشد یا رسن و غیر آن اما در شعر امر القیس و عذاره
 مستشیرات الی اعلی مراد سواست درین شعر فاعل و مفعول بهر دو خوانده اند یعنی استشیرای
 از نفع و استشیره ای رفعت تعدی و لایحه می سحابة با کسبلی که آن گل از زمین بر کتد مشکات
 با کسر و تونه فرخ که در و چراغ و قندیل گذار و مصلحات با کسر و چست مصحای با کسر و غنی است مصحفات
 با کسر و نجه بان چیزی را صاف کنند و نه بالانید و کفگیر و در بالای بینی استخوانی است شب بکفگیر آنرا تیر و
 مصصراة بالضم و فتح صاد و تشدید را گویند و می که مدتی ندوشتند تا شیر بسیار و دستانش جمع شود
 و گویند و می که سر پستان او به بندند تا شیر جمع شود و مصصرات یعنی سیم و کسر صاد ابر که نزدیک
 قیاری بدن باشند معروف و مشاکه کرده شد با بلند بر داشته شد با و مستقیف کرده شد با و حصد کرده شد با

مقصود از ضمیم و فتح عین و کسر قاف شده و فرشتگان روز و شب که از عقب یکدیگر آیند و
 شتران ماده که در کسب شتران جمع شده باشند یکدیگر و عرض یا نظار آب خوردن دیگران معضلاً
 بوزن و معنی شکلات مقصود از آنست که هر دو اندامش یکپارچه شده باشد از غایت سبب شربت و کثرت
 جماعت عجات درگاه منشآت بالضم و بهر عجزه بلند بر دشتها و کشتیهای بادبان بلند کرده است
 نشاء نام تجریت شفاء و شفاء بالفتح و الکسر عصاموات بالفتح آنچه بی جان باشد و زمین بی نبات
 صوریات آتش زندگان و آتش بدو زندگان از سنگ اسپانی که سحر بر سنگ زنند و از آن آتش
 پدید آید همانرا بالفتح گاو وحشی و سنگ بلور و آفتاب و بالضم آب منی که در رحم ناله مانده باشد با هم
 و با نباتات جوهر باریده و مایه اندیشه بالفتح و ویشی و درویش و محتاج شدن مشابه بالفتح عیب
 ضد منقبت مندرجه مرد طاعت مشابه بالفتح بازگشتن گاه و منزلت و دامگاه صیاد و منقبت
 بالضم و کسر یا نه لیسیده و بازوارنده و ثابت کتد و یفتح ثابت کرده شده و بالضم و تشدید با
 جاسه بارنده و جدریه بالضم سال قیظ و سال تنگ معیشت مرتبه پایگاه و ستادگاه
 و سرگردان و نشاء که در صحرای کرده باشند مرتبه بالکسر و فتح زار و مجر و تخفیف و با کلوح کوب
 و تیره و یانیز گفته اند اما اول درست ترست چاره زرتیشتید باست چون عجزه بهم بدل
 شود با محقق گردد و مسرتیه یفتح و ضم را موی که مانند خط از سینه تا ناف برآمده باشد و
 بفتح را چو گاه مسقیمتیه بالفتح گرسنگی و گرسنگی شدن مسیت بالضم و کسر با داخل در روز
 سبت و آنکه حرکت نکند مسبوت مرده و بی هوش و آنکه علت سبب است و داشته باشد
 و معنی سبب گذشت مسطینه و مسطیته بالفتح و بالکسر و کافی که بران نشینند و نشاء
 شده و کافی که در میخانه بران نشینند و شراب خورند بسین و بصا و هر دو آمده
 مشربیه بالکسر ظرفی که از آن آب خورند و بالفتح یک شت آب و بالا خانه و کنایه آب و جایی
 آب خوردن مصاحبه بالفتح و مصیبتیه بالضم کروی که با دمی رسد و تیره خوشی منقبتیه
 و آنجا که بیمار از عضو یا راه پاره تنگ و بالکسر راه کوه مویته بالضم موضعی است که در آن
 جعفر طیار و زید بن عاصم شمشیر شدند و غزوه متوجه مشهور است و بهر آنکه آمده مایه صد
 مسیت بالفتح مرده و زمین خراب میثونه پراکنده شده و حجه بالفتح هر دو جسم سخن ناپیدا گفتن
 و حروف بی نقطه و اعراب نوشتن سخن در دهن گردانیدن حجه بالفتح و تشدید حجه راه راست
 میر حجه چنانچه ان حجه بالضم بان ذول و خون فروخته بالکسر با وزن و بالفتح و زید نگاه باد

سلسله بافتح بای ترس و گذرگاه دشمن و مردم با سلاح مساحت با کسرین پیوند مصالحت صلح کامل
 ضد مفسده مندرج است و صحت مناسبت با تم ایصال کنافی مناسبت فلان مناسبت با کسر تشبیه و
 بعضی زنده را نیز گفته اند مناسبت با کسر تشبیه پیران جمع شیخ است شیخ جمع کججمع و صبا کججمع
 گوید که مشایخ نیز جمع شیخ است مانند خوانی که بران طعام ننهند و ما دام که بران طعام باشد مانند
 گویند موصوفه طبق بر سر انگشته و در بسته موصوفه و خضری که زنده در گور کرده باشند محمد
 بفتح سیم اول و کسر سیم ثانی فصلت نیک و ستایش مرقه بالفهم و تشدید دال بآیه از زمان و بعد
 که بر یک گرفته باشند و با کسر چرخ و یکم جرات و بافتح یکبار مد و گرفتن مرقه به تشدید دال
 اصل ترکیب چیزی در زیاده متصله بچرخ مرقه بفتح تن دیوان سرکش مرقه زین طلائع
 اوده شده و آستره که بان سر تراشند مرقه بافتح خیک و توشه دان معده با کسر و بافتح
 و کسر عین عضو معروف آدمی که دران طعام قرار گیرد و مضم شود مفسده بالفهم تباهی کار موقه
 بالفهم و فتح قات آتش افروخته شده موصوفه بالفهم و کسبیم و فتح آن چشم گرفتن مسند بالفهم و تشدید
 نون مفتوح و دیوار افراشته شده مفسده بالفهم و تشدید یا بفتح بر آورده و بلند کرده شده موصوفه بالکسر
 لکستان حجره بالفهم دوات که در و داکتند مرقه بالفهم زهره و موصوفه و کلونید زهره و موصوفه و دار
 الاشتهر و ترمز مرقه با کسر صفا و قوت و کمال و عقل و بافتح یکبار و بالفهم نام شخصیت و الومره
 کنیت شیطان است مسره شادی و آنچه در و سرور از خود نوسند مثل مکتوب و بالکسر لکسر راز و آن
 ماشوره باشد یک سروی در دمان گوینده و دیگر سرور گوش شنونده باشد مشوره بالفهم شین
 و سکون آن صلاح کاری اندیشیدگان مضره بفتح سیم وضاد و تشدید را مضره مضره بالفهم شور بانی که
 دران است کنند مضره بالفهم و تشدید را گناه و امر موصوفه و مکروه و شر و ضرر و نام نهد لیت مغارة
 بالفهم غار یک در کوه باشد مضره بالفهم و بفتح تن گاست سرخ که بان در و نشان جاسه را رنگ کنند
 و بالفهم و بفتح تن گلی که بسیار سرخ باشد و جز رنگ آن گل باشد و بفتح تن یاران نیکو یا یاران بسک و نرم نام
 وضعی است بشام مقطعه کنده چوبین که دریا مجوسان و مقیدان می نهند و موصوفه که در و خوشبوی است
 مقطعه قطار افزون کرده شده بقوله تعالی و القناطیر المقطرة من الذیبت لفضة مساره بالفهم
 جامی باشد که تمام دنان گفتن نوزدن باشد و چنانچه پایه میسره بفتح سیم و سیم طرف دست چپ و
 تو انگری و بدیع یعنی بضم سیم نیز آمده میسره با کسر طعامی که بر آیهال یکبار فروختن از جانی آورده
 مسخره بیابان رسیدن گاه و فیروز میستن گاه ملازمت بادستان محبت کسیر موصوفه و تشدید سیم

شاه که در دم و پادشاه است در دست و در کفین گاه محضه بالفتح و تشدید پس بعد از وی معینه زندگان
 و آنچه بدان زندگانی کنند محضه گرنگ و گزند برین مصممه لهذا و نهاده آب یک طرف دین گردانند
 در محضه تمام و بدان آب گردانیدن منصفه بالفتح و تشدید و صا و حمله عروس بالکسر خبری بلند که عروس را
 بران نشانند و جلوه دهند مشاطه بالضم نوی که از شانه کردن افتاده باشد و بالفتح و تشدید پیشین بی که
 شانه کن گویی کسی را و کسی که عروس را بدو بخین مشاطه منصفه بالضم آنچه از وفاده گیرند و گاه بین آن
 محضه بالفتح گرنگ و گزند نشان و سخن گوی کردن و بعضی اول اجوف است و بعضی ثانی صحیح است هر بقعه
 بالفتح جوی که در زیر بار کنند و دو کس آنرا بردارند و بر پشت چار پا بپاهند منصفه بالکسر مع منصفه بالفتح
 و تحقیق باز داشتن و از چند شدن و غریزی و باز دارندگان و بدین معنی جمع مانع باشد منصفه بالکسر
 خبری و اول رفتار است اول روز و نام صبح و ختی است که در دردم میباشد و آن دو قسمت یا سب و
 سائمه منصفه سائمه را بپند سیل را پس گویند مراغه بالفتح و سی است با ذریحان شهر است بنی ریوی
 و بای غلطیدن شتران و لقب با و بر شاعر که در مراغه شتران متولد شد یا آنکه فروز و او را یان لقب
 ملقب گردانید یعنی مراغه و آن است منصفه بالضم پاره گوشت محرقه بالکسر سیلی که بدان خیزاز
 زمین بگریزد محققه بالکسر و تشدید فاما بدو و ج خبریست که در آن بیمار آن و بزرگان نشینند
 محرقه راه و بستان میدهند و از محرقه ترسیدن مسافره دوری و بیابان و این صنفه و اخوی
 از سوختن یعنی بوی کردن زیرا که چون را بر بریایانی رسد خاک بگریزد و بپزند تا معلوم نماید بر راه را
 یا راه گم کرده پس بکثرت استعمال نام بعد دوری میان منازل شود منصفه بالکسر و تشدید که دو قطعه در دم
 حلقه در دم بافته باشند محرقه بالکسر کف گیر محققه بالکسر جادوس که بر بستر اندازند
 محققه بالضم و تشدید و بازان لاغریان منصفه بر وزن کلمته آتی که بدان بپا کنند و شود
 و شست بغیر یا بپایند محققه بالکسر فلاده و گردن بند مدققه بالکسر و تشدید قاف حاسر کوب
 و باون بسته و سنگی که بدان چیز ناسیند و هر چه بدان چیز سائمه شود و در محققه بالکسر
 محققه بالکسر جوی که آن پینه و پیشم زنده تا و شود و تپاک و چکش آهن گران و فعل نهادن
 ملحقه بالکسر و تشدید و تشدید که نیکو با سکه قوت نگا دارند مسکه بالضم آنچه بدان تسک جویند
 و بقیه خبری و تشدید و باده خت گل و بالفتح روغن تازه و تحقیق دست برنج غیر نقره و بالضم و تشدید
 مسکت بالضم و کسر کاف خاموش کننده مضحکه بالفتح آنکه بر و خندند ملکه بالضم بادشاهی و تشدید
 کاف خسته شده و غیر ساخته در خاطر و سستی و کز دار و اطوار یا ملوک و آنچه راجع و تشدید و در هر یک کسی خانه

حالت محکمه قیام مقام بادشاهی مشتمله بالضم گوش و بینی و مزاج بریدن عقوبت کردن محاله
و تشدید لایم نامه و کتاب محله نسرل و مقام مردم محاله بالفتح خرج بزرگ که بان آب از چاه کشند و مهره
بهر چیده و چاره و گزیر و لا محاله تا چار و ناگزیر مرحله نسرل قبله آب ریزه مسله در خواستن و رسیدن
که از آن رسیده شده مسله بالکسر و فتح سین و تشدید لایم جوال و در مسعله معروف و آنرا تشعل نیز
گویند مشغله کار و بار مصطت بالکسر و مصطت مردیست و یا لاک مصطت بالکسر الی که بدان سیر
و کار و پاک کنند و بالفتح نام مردیست معمله بالکسر بیکان مقالة بالفتح سنگ که بدان آب بخش
کنند و آن سنگ زده باشد که از او ظرفی انداخته بران آب ریزند تا این که آن سنگ زده غرق شود پس
بر یک آن مقدار آب بخش کنند و این در وقت کمی آب می کنند و بالضم تمام کاسه چشم و سفیدی
و سیاهی این مقله نام مردیست خطا که تبارخ سه صد و ده جری از خط معتق و کوفی و غیر آن کشش خط
اختراع نموده بر هر جری طرز خاص قرار داد و اساس آن این است ثلث و توفیق و تحقق و نسخ و بر جان
و رقع بعد از آن هر دو ایام است و آن در خط دیگری تعلیق از رقع و توفیق و دوم لتعلیق از نسخ و تعلیق
استطاعت نمودند شاعر گوید سه محقق است که اگر این مقله زنده شود تراشته قلش را به مقله برادر و مقالة
گفتار و گفتن محله سره و آن ماته بالکسر و بالفتح خاکستر گرم و خاک گرم طبعیه گرمی تب مشرله
و در آید گاه و بیگاه محله بالضم در رنگ استی محله بالکسر که حیات کردن محله جای حکم کردن
مستقیمه نری که بدست خودش سوزن فریاد مسومه بالضم و لث وید و او جرانیده شده و نشان
کرده شده مسله بالفتح نیم و لام نام حیاتی است سیله به لغز نام مردی کذاب که دعوی بیامری میکند
مشمیه پرده که در بچه میباشد و یا بچه از شکم بیرون می آید مصمت بالضم گنده میان خلاف جوف
و آب یک رنگ و درمی که لیته باشند و بالضم و تشدید لایم نیم مفتوح خاموش کرده شده مقارنه بکس
وال شد و پیش رفته و پیش کننده مقارنه بجایش لشکر پیش فرستاده و بفتح وال پیش رفته شده
محله بالفتح کارزار و جنگ گاه عظیم ملله عتاب رسوائی ملته بالضم و کسر لام و تشدید نیم
حادثه دنیا و محنت سخت مومه مایحتاج معیشت چون نفقه و نوشته سفر و رنج و محنت ماته
بالفتح و کسر سزه و تشدید لون بای یقین و ثبوت چیزی ستامه استواری و استوار شدن
و غیر حسان شمانه جامی جمع شدن بول آدمی و حیوانات محققه بالکسر آله حفنه کردن محله
بلیه و آزارش مرتبه شهر و گزیر و نام با سحر رسول صلعم و اصحاب مرا ماته بالفتح نرمی و نرم شدن
و عادت کردن بجاری و سنت خدان و نام ضعیفیت و نام ماده شریست مرتبه بالضم

تا نعل از دولی رسیدن طفل انگشت راستیغش فرمود خواه مغش بالفغ عیب ناک کردن فی ابرو کردن
کسی را و مالیدن دار و حیسانیدن آن در آب زدن کسی ازونی که سخت باشد و باکسرتنگ کشتی
گیرنده و اندازنده کسی را مغش بالفغ دار و فی حش و آن پوست پنج انار صحرانی است مغش
بالضم فرمود رس و بالفغ گیاهی که باران بدو ریختد و او را بر زمین اندازد و تخمین موقت بکشد
بالفغ در ناک کردن و انتظار کشیدن و در ناک و شستگی و بالفغ نیز آمده ملط بالفغ سحر بانی
کسی از کازنی باز و استغن و بر بان و صده داون و بدان و فائز نمودن وقت آینه گلی تاریکی
شب برداشتی آفتاب موش بالفغ سودن چیزی در آب و حیسانیدن و بر کردن مورو ش
به میراث گرفته شده است از مرده باقی مانده +

باب المسح مع الحجر

مارج بالفتح يكون هنزه آب شور و ملح مخلو ج برن زرده و شلج الفوا و افسر و فل حج بالفتح و
 تشديد جيم باش و انداختن شراب خوار و دهن و انداختن هر چه باشد و يكيدن لقطه از قلم مارج به تشديد
 چي که خوار و دهن اومي و فته باشد و از غایت پيري تواند نگاه داشت و مرد نادان و ناتوان که آب از دهن
 آن ميرود باشد حج مارج بالفتح خوار و انداخته شده و باران و غسل و عصا به هر چه حج بالفتح جنبانين
 و لو تا پير شود و جماع کردن معراج را به مارج بالفتح سيم و سکون فال معجبه و کسر ما پدر قبيله است از اين
 معراج بالفتح چراگاه مروج جمع و پير گذشتن ستور و گذشتن و و جز را با هم فال الله تعا مروج بحرین
 و انداختن ناقه پير را بعد از آن که خون بسته شده باشد و مروج بحطبا موضعيت خبر اسان مروج رابط
 موضعيت بشتاب و يوم المرح روز جنگ لغتچين جنيدن خاتم و انگشت و در آيختن و در هم شدن و آشفته شدن
 کار و دين و از اينجا است هرج و مرج و بجهت مناسبت هرج مارج را بسکون را نيز خوانده اند
 مروج آيخته و در هم شده مارج شعله آتش که دو دند آشته باشد مارج بالفتح و کسين و پيختن
 شراب و جز آن و بکسر و فتح زاده تشديد جيم نيزه کوتاه مارج بالکسر آيختن چيري و پيچري و کيفي
 که از آيختن جيزه با سحر و دوايجه شراب را بدان آييزند و شيرتي و کيفي که از امتراج چهار عنصر سحر
 مروج بالکسر ني که بيار شود و پير گذشتن معراج بالکسر ني که کجا قرار نگیرد و مشيح بالفتح آيختن سيم
 آيخته و آب و خون بهم آيخته اشيا جمع و لطفه اشيا آب مردوزن بهم آيخته معراج بالکسر زباني
 معراج جمع و يسه بيله اخراج معراج بالفتح و الکسر زباني و محل بر آمدن و بالضم و تشديد که مفتوح
 جامه است نفيس مارج بالفتح بشتاب رفتن و بستر زدن بجهت غش بشتاب مادر را معراج

بالفتح ضمین اسپ غرو باد تیز رود و باضم فتح و د و تشد یچیم ک و ن ا است مخرج بروزن
 صحن یا کسان جوزه دار و بروزن محدث دور کننده اندوه و بروزن محو شانه زیر که فرجه دارد
 مچ بالفتح بلب گرفتن کورکستان یا او یکیدن غیر اما بچ بالفتح لام چیزی که معاران بدان
 کل ابر و دیوار اند معرب ماله مترجج خبیده و از جای برخاسته مندرج در حرکت مندرج
 در کده و در غیری منهاج بالکسر راه راست و همچنین شنج بالفتح و نام کتابی است لنگج جمع مترجج
 بیل کردن و آبدی بطرف راست یا چپ مترجج معرب موزه موح بالفتح حرکت مضطرب
 کردن و بر آمدن آب به بالا و بر آمدگی آب و یاره آب که در حرکت باشد موح جمع موح بالفتح و یاره
 و او بسیار مزین مانع نیرنگ غیر غلیظ معجم بالضم و فتح اجمع فحوه و معنی آن گذشت

باب المیسر مع الحار

مترجج بالفتح آب کشیدن از چاه و جزان و بلند شدن روز و دراز شدن خبری و دراز کشیدن انداختن
 شانه و باد و جزان و ماکون ماح آب کشنده و متوج بالفتح آب کشنده و چاهی که از آن آب بکشد
 توان کشیدن و لود و عقیده و در حجاج بالکسر چوبی است تبه بیلو که بدان است را خشته کشند و ترسانند و
 ساره است و ضمیم و فتح حیر و وال بشد و مفتوح شری که آینه و مخلوط باشد بچیزی که بکسر کناس
 در ایام روح خون نموده که در خط ایام با بلیت بخورند موح بالفتح و تشدید عا جانه گفته و
 کشند شدن جامه و باضم نروده بفضله حجاج بالفتح و تشدید عا لکه سخن دل خوش کند کسی را مدح ستودن
 و ستایش و همچنین مدح رایج بسیار ستایش کننده مدح بفتحین هم بودن و در آن و در رفتن موح
 بفتحین سخت شاد شدن موح بالکسر و تشدید را سخت ستاد و همچنین موح بالکسر مراح بالکشدای و
 چشم بسیار اشک و بالفتح جای راحت و ستایش و مراح الارواح کتابی است و علم صورت موح
 بالفتح بنیادمان مرتاح بالضم صاحب راحت و نشاط و اسپ خیم ازده اسپ موح بالکسر
 چوبی که در نی را نگه دارند و درخت زرا را از زمین بردارند مراح بالفتح خوش طبعی و طراقت
 کردن مراح بالضم خوش طبعی و زائل کرده شده اسم مفعول از احوه و بالفتح و تشدید زیار بسیار
 مزاج کشنده و بالکسر با امید گیر خوش طبعی کردن موح موح بالضم و فتح زای اول و کسر و در کشنده
 مسح بالفتح بت مالیدن و مسح سر و موزه کردن و جامع کردن و کشش بریدن و بالکسر بالاصل اسح
 و مسح جمع و بفتحین بر و در آن هم ساییدن مسح بالفتح دارونی که بخوبی مالند ماح دست بخوبی
 رسانده و شتری که آنچه او ساند و خون آلوده شود مسح بالفتح و تشدید سین بسیار مانده ترین

مسیح و دست و بسیار ساحت کشته و دروغ گوی و پاره نقره و زر بی سکه که سکه اش ساییده باشد
 عرق و آنکه یک چشم و یک بار و ندارد و لقب عیسی عم و لقب و طبل و بعضی گفته اند لقب طبل مسیح بر فردن مسکین
 و مسیح بر فردن مسیح لقب عیسی عم مسطح بالکسرتون خیمه و زمین هموار و بالفتح و بعضی که خرمایا کندم و آن
 اندازند تا خشک شود و مستراح بالضم متبضی و بجای آسایش و فراغت مستراح طالع است کنند
 مسطح گدازگا بها و جاسای ترس و خوف دشمن مشروح روشن کرده شده مشربخ البته
 و تشدید رای مکسوره شمره شمره کشته و لفتح را شمره شمره کرده شده مصوح بالضم و من و
 شدن جامه و رنگ گردانیدن شکوفه و کوتاه شدن سایه و قطع شدن و سپر شدن و ناپدید شدن
 و در خاک رفتن مصباح بالکسر جرح و بیاله که در و صبحی خورند و شتر ناده که صباغ خیسید و چون آفتاب
 بلند تر شود بچرا و در مصباح چیزی پاکه بدان صلاح چیز نادرند ضد مفاسد مفتح بالفتح عیب کردن
 و آبروی کسی بردن مطرح جایی انداختن چیزی مطایح جمع مطمح جای افتادن بطرح مطرح
 بالضم و کسر است شده و تحت نهاده و داروی مقوی دل مفتاح بالکسر کلید خلیج جمع مفتح بالکسر
 و بالفتح خزانه مطایح جمع مطرح بالکسر بسیار شادی کننده مقابح رشتها ملح بالکسر نمک شیر خوارگی
 و پیوسته و شور و شیر شتر و طعام مخموج کرده و بالفتح شیر دادن بچرا و شور و خوانیدن شتر و نمک طعام
 کردن و نمک بخور و چیزی دادن و بهر دو بال طبعیدن منع و ملح از اینجا مانع و دست و فتنه آسایش
 احب و بالضم وقع لام تخنای خوش و نکلین جمع ملحه بالضم و بالضم کسر لام و حای شده و الحاح کنند
 ملح نمک سود و نکلین و چاه شور و بالضم وقع لام گروسی ست از قبیل خزاعه ملح بالکسر جمع
 بلح و بالضم نکلین و بالفتح و تشدید لام شتیبان و بالضم و تشدید لام شور و گیاه ملوح بالضم
 شور شدن ملح شور ملوح بالکسر جار بانی که زود شده شود و مرغی که بدام بندد برای صید
 مرغان و آنرا الباهره یا بیدام گویند ملح بالکسر بالان شتر که دوشش شتر را گیرد و سخت الحاح
 و بهالغه کننده منع بالفتح دادن ملح بالفتح نوحه کردن مسیح تیر قمار که نصیب ندارد
 منوح بالفتح شتر ناده که بزستان شیر دهد و همچنین مناع مفتح بالضم و فتح نون و قاف
 شد دپاک کرده شده و یکسر قاف پاک کنند ملح تخشند مسیح بالفتح دادن و خواستن
 و خرامان رفتن و مسواک کردن و شفاعت کسی کردن نزد سلطان

باب المسم مع الحما

مخ بالضم تشدید خامر استخوان و نمحه پاره آران دماغ و خالص چیزی ملح بالفتح بزرگ شدن

ج بفتح یاییدن روغن و دُر آن و درخت و چوب زیرین آتش نه که آثر ازند اسفل گویند و چوب بالا را
مار بفتح عین محله و زنده اعلی گویند مرغ بالکسر و تشدید را نام ستاره است مشهور در فلک نجم که نقاری
یا بهرام گویند و تیر چهار پر و نشان سه مسیح برگردانیدن صورت بصورتی بدتر از صورت نخستین و رفتن
چوب خیزی میسخ زشت بی نمک و گوشت بی مزه و هر چه بی مزه باشد متساخ پیران جمیع شیخ مصرح
نعم فریاد رسیده مطبخ بالفتح بای نخست و با کسر طرف نخست و آله نخست و نفهم سیم و فتح طار کسری
ال یکجه سوخته و جو آن آگنده گوشت ملخ بالفتح زقا سخت و در رفتن و سخت رفتن و گردن کشی
ین و در کار باطل و دشمن و کشیدن دندان و دُر آن ملخ گوشت غیره متسخ و متفخاخ با کسر
و م آشکاران متساخ بالکسر انچه بان موی کنند

باب التيسير مع الدال

و با فتح و سکون هزه گیاه نرم و نازک و چینیان گیاه و شلخ از غایت نازکی و سیلابی میسر و بالکسر
 بهم فتح رای مشد و سر کرده شده و نام خوشی است مشهور و به کسر اسر و کنده محمد با فتح بزرگی و
 زنگو اشرف و علت دادن چار پارا چنانکه سیر شود و غلبه کردن بر کسی به بزرگی و نام ما و قبیله است
 به نبوی به و منسوب اند محمد و صاحب بخت و روزی و نام حکیم سنائی غزنوی مجید و بالفهم سیری و
 انخی رسیدن شتر مجید بزرگوار و گرامی و پنهین بادر مجید و بالفهم و تشدید و مفتوح که به
 رده شده و بکسر را برهنه کننده محمد و بالفهم و تشدید و ال کسور و کنده و بفتح و ال نو کرده شده
 محمد بفتح سیم و کسرتای شناه فو فایه تمام و اصل و بجا ماندن و بودن حمید بفتح سیم و کسر
 سکون یا برگردیدن و بای برگردیدن حمید ستایشها و خصلتهای نیک مجید و ستوده و نام
 بلی است که به او را بر سر کعبه آورده بود محمد بسیار ستوده شده محمد بالکسر اس که با آن علت
 و زنده و مخفی و مخدوم محمد و دانسته شده و تعیین کرده شده محمد و بالفهم و کسر دال مشد
 نیز کنده و به کنده و بفتح و ال نیز کرده شده و حد کرده شده و درخت پاک کرده شده از خار
 مد بالفتح کشش و آب خیز و آب سیل و بسیار و افزونی آب خلاص بذر و کشیدن و داد و دوات کردن و
 در گرامی نو و گدازشتن و آرد و آب افشاندن بشتر دادن و دراز شدن چیزی و مهلت دادن و انداختن
 نظر بسوی چیزی و خطی که بر آلت آویزند و در اصلاح اهل سیاق چیزی و راز که بالاهی حساب نشیند
 در انظار بگذری روز و وقت چاشنگاه و در ابهر رسید نگاه نظر و بالفهم بانه است و آن و در ظل است
 یا یک ظل و ملت یا سیری و دو کفت آدمی مستوی اخلاق چون هر دو کفت را در از دار و در پی ساز و از هر

و صاحب فاسوس گوید تجربه کردم به تحقیق پس گوشت را موافق آن میانه یا نیمه اندام جمع کرد و به تحقیق پاور
 و یا ورید یک شده باشد و در از و مجروح هم از مجروح و آبی که از آن میجوید یا جو بر آن باشند و مجروح
 و نه در موضعی است نزدیک کلبه و گاهی است در محل بفتح هر دو هم جوی آب و رسن مرا و هر یک سیاه
 که بدان نویسد و بگیرد و در عن چرخ و نمونه و طریقه هر دو بفتح بی ریش شدن و از حد در گذشتن و
 بالضم بی ریش آن جمع آمد و دو بفتح حقین بدست مالیدن و در آب خسانیدن و ترک کردن چیزی را و نرم کردن
 و میوه تازه اراک و بفتح حقین و تشدید و ال گردانیدن و قبول نکردن هر یک بفتح حقین و در سر کشیدن
 روده از فرمان خدا تعالی مرده بفتح حقین جمع و خرا به بیشتر تر کرده و نام قفل و نام قلعه است و بالضم
 اراده چیزی گفته و بکسر و تشدید را بسیار سر کش مرا و بالضم به قبیله ازین و اراده کرده شده
 و بفتح کردن مرو و بالکسر میل و تیر خراج و آهین و نه به انجام فرستد بفتح راه است مرا شایع و بالضم
 و کشتن راه است نمایند و هر یک بکسر هم فتح با جای نشانیدن شتر و غیر آن و به که خوارانک کند و به
 بفتح جایی نگذاشت و موضع و چند است و انتظار چیزی مرا صد جمع مرا و بالکسر راه که در آن تجارت
 کسی بر نه هر یک افزون و افزون کرده شده مرا و بفتح افزون کردن و توشه و اینها مزاده و بالضم
 بالکسر سرخی در آن توشه کنند مسند بفتح نیک تابیدن ریشمان و قوی خلقت گردانیدن و بفتح حقین نشسته و نشسته
 و ریشمان کیف خرابه برگ خراب و ریشمان چشم شتر و پوست شتر مسما و بالکسر خیک انگین مسجد بفتح و بالضم
 جیم و فتح نیز آمده عباد نگاه و فتح جیم پیشانی و جای سجده دادن مستعد ساختن و آمانگی چیزی کنند مسما
 جمع مسجد و اعضای بهنگامه مسند بفتح یک گاه و بالضم روزگار و پسر خوانده و خطی است که قبیله جیم
 می نویسند و بالضم و تشدید نون مفتوح برافراشته شده مشهد جای حاضر شدن ملائک و شهادتگاه
 مشهد و آنچه بر آن گواه شوند و در عزه مشیه بفتح کج کرده شده و استوار و محکم کرده شده و بالضم
 فتح شین و تشدید یک مفتوح کج افراشته و بلند کرده شده مصدا و بفتح بالای کوه معصده بفتح
 یکیدن و خوردن آب و همان و شیرستان و جاع کردن مطرو و بالکسر نیزه کوتاه که بدان حیدر کنند
 و بالضم فتح طای شد و کسر استیقیم و بر یک و تیره مطرو و رانده شده معصده بفتح عیدگاه و بالضم
 و ما و مردم معصود قرار داده شده و دانسته شده معصده بفتح عباد نگاه و بکسر که بان خاک
 بر دارند و بالضم و تشدید یک مفتوح راه نرم و سوار و رام و شخص زبون گشته و مرد اکر ام نموده معصده و بالضم
 جای بازگشت و عالم آخرت معصده بفتح حقین و سیر کردن و بزودی را بودن چیز تازه و ترونازک و
 دهنده و جست و چالاک و ستیز و شتاب و بفتح حقین و تشدید ال نام مرده از اجداد رسول صلعم و گوشت

زیر شانه و بجای پای سوار و بالضم و کسر عین آماده کننده و بفتح عین آماده کرده شده معده و ورم
 شده و چیز اندک معرید بالضم و فتح عین و با سوده جنگ جوی و بنجوی معده بالکسر باز و بند
 واس که بدان درخت و گیاه بزند و بالضم و تشدید ضا و مفتوح جاسه که علم بر باز و دارد و شتری بر باز
 او و انحراف کرده باشند و کبیر ضا و خرای نا پخته که پختگی و طبیعت در یک جانب و کمال شود و معده بالکسر
 باز و بند و بنجری که تصاب بدان استخوان برود و دال و جزان که در باز و کنند و بنجری که در ویدان
 و زخمان بجای و در آید معده جان استن و پیوند دادن و بالضم و فتح قاف شد و بسیار بسته شده و
 سخن سببه و نماندن معده بالضم و می و هم عهد و پیمان و همچنین معاد و بالفتح سوا هم عهد و پیمان
 بنا بر خوردن و نازک کردن ایشان و بسیار خوردن آب و شیر خوراندن کودک او شیر خوردن و بنجری
 سوزی پشانی اسپ کردن تا سوزی سفید بر آید و شیر ترش و صمغ سرخ و بسیار نازک باد و بنجان و سیله
 پشانی اسپ که از سوزی کردن شده باشد منفق و یافته نشده مقتصد سیاه روده و حد و خط
 نگارنده منفق و بالکسر لیسان که در مجام و همار بندند و آنرا الفارسی پالنگ و کوتل کش گویند معده
 بالفتح نشستن پشت گاه و بر و بالضم لنگ و لیسان و فتر که نور آمده باشد مقلد و مقلد و بالکسر
 کله و تقایب جمع مقلد بالفتح موضع حائل کردن و تمشیر از دوش و بالضم و تشدید لام کسور و بر و بفتح
 لام اسپ و شتری که نشانی بدی و علامت قربانی برگردن آن بسته باشند معده بالفتح و بیست
 بشام و شراب مقدی که از غسل سازند منسوب بدان معده بالضم و تشدید نون مفتوح بسته
 آینه و همچنین بنفوذ مگو و بالضم شادون و مقیم بودن بجائی و بالفتح ناله که شیر و کم نشود و مگو و بالفتح
 بدست و بنجری طله و بفتح تانگی و در کشندگی روی طلقی بالضم و فتح تا و حایه گاه ملحد بالضم و
 از راه حق برگرفته و فاسق بیدین طلع بالضم و فتح لام و با کشد و بر بهر یک نشسته معده بالضم و
 تشدید و مفتوح بنای در شان و ساده و بلند و هموار معده گسترده شده و نیکو کرده شده و هموار
 معده و کشیده شده معده بالضم و فتح تا و تشدید دال کشیده و دراز شده معده بالضم و کسر
 تشدید دال اند و بند و تنها معده بسته شده متضو و بر بهر یک جیده و همچنین بنفشه بالضم
 و فتح نون و ضا و متضو و بالفتح و فتح نون و کسر دال متضو و درنده و غیب آشکارا کننده و
 معده و دوست داشته شده معده بالضم و کسر عین زمان و معده و معده کردن و با و معده و کسر
 لام زمان و ولادت و جلا و ولادت مولود زانیده شده و معنی زمان زانیدن نیز آمده معده و بالفتح و
 کسر بجای آب خوردن و آب خور محمل فرو آمدن معده گوار و گسترش نون و بهر ضعیف کسر و کسر

باب الميسم مع الذال

باب التيسير مع الراية

کار بافتح و سکون همزه و همی کردن و پیدا و فتنین باشد بافتح و مد همزه آثار و نشانه های نیکه کار می
پسندیده با بوز ستم و امد وین و جز آن ماقدر نقل کرده شده مابور اجزاده شده مابور اجزایات سحر خاتم
و سکون همزه و فتح خاوندانه چشم و باضم و فتح همزه و تشدید خاوندان و نشانی ست از نشانی
قرمبه و روز پذیرفته و مقبول الطافه و نیکی کرده شده مندر اسراف کننده و متبصر باضم
و فتح تا و تشدید با مفتوح هلاک کرده شده قمر بافتح و تایی شناه کشیدن ریمان و جز آن
و بریدن خیری و انداختن و جلا کردن حجر بافتح و سکون چشم لشکر گران و خریدن چیزی
به چیه که در شکم چهار پای باشد و فتنین نشاندن دیگران بار شدن ماده گویند از چیه که در شکم است
حجر بافتح و تایی گشتن شتران مجاز جمع محمدر باکسر و اضم آنچه همزه آتش در آن کنند و آنچه نوی
خوش در آن بسوزند و در آبله دار محمد باضم و تشدید و ال آنکه آبله در آبله داشته باشد و در
آنچه از آن تر سیده شود و مخطوط حرام کرده شده و منع کرده شده محض بافتح و سبیل قاضی و کسی
که غائب را بینگی یاد کند و باز رفتن گاه آب محض باکسر اسپ بسیار دهنده و مخطوط خطیره
کرده شده محض جمع شد گاه مردم روز قیامت محض و خشر کرده شده محصور برهنه کرده شده
و باند شده محمدر باکسر وستان و گوشت چشم که از نقاب شکست شده و بافتح و در اگر و
چشم و شهر و لایق با جمع محمدر و گرم شراج محمدر باکسر تیر چرخ دولاب که دولاب بدان کرده

و چو بی که خیر بان بین کشته و با خطای ریاضی خطی که میان دو قطب پیوسته است محور بالضم و تشدید
کسور نویسنده از او کشته و بفتح را از او کرده شده و نوشته شده تحت بالفتح شکافتن کشتی آب
را و بانگ کردن آن آب در زمین را کردن و همچنین محور بالضم مختص بالفتح از مایشگاه و باطن کردن
چیزی خلاف منظر و بالضم و کسر با خبر و بنده و بفتح با خبر داده شده کسر بالضم و تشدید میم مفتوح شسته
شده مدر بالفتح اصلاح کردن عرض زمین بکلوخ و بفتحین کلوخ مدره واحد داده و شهر و نام دهی است
بین و بالضم و کسر وال و تشدید را دار کننده بول مدر حور دور کرده شده مدرار بالکسر بسیار باران
و باران ماکور تمام خیلی است مدریر بالضم دور و بنده مدرار جای خود و گردش و بالضم و در داده
مدر شر بالضم و تشدید وال مفتوح و نای کسور و نای پوشند یعنی جاسه و در داده شده مدریر
پس رفته خلاف مقبل و بالضم و تشدید بای کسور و تشدید بای کسور و بفتح پایه در داده شده و تشدید کرده شیم
و بنده که پس از مرگ صاحبش از او نشده باشد بقا را بالکسر مردی و زنی که همیشه از دست
حاصل شود مدر بالضم و تشدید کاف کسور یا در بنده و بفتح کاف یا داده شده و بهر خلاف نوشت
مدر کیر تغیب با جمع و کرا بفتح گفته اند که کیر تغیب آنچه در حوائی تغیب باشد مدر بالفتحین
گفته شدن و تباه شدن بضم و خبر آن مدر بالضم و تشدید رانج و پدر قبیله است از تیم و نام دار و
ست و بالفتح رسن و کلبه و گدشتن و رفتن و همچنین مدر مدر بالکسر بار یا جمع مریه و درخت نخل مدریر
مرد توانا و بازیره و رسن و دراز سخت یافته مدر مدر بالضم نام مردی از سکه که خط بشتن او در عرب
پروان آورد و هشت کلیر ایچو زنا همای هشت فرزند او ست و ایشان را آل مدر گویند مدر مدر
هر دو میم شکی است معروف سید و نرم و آنرا نام هم گویند مدر جای زیارت مدریر بالکسر و هم بای
موده قلم که به آن نویسنده مدریر بالکسر ساز خود که بنوازد مدر مار بالکسر نانی که مینوازند در امیر جمع
و مدر میر و او آنچه از زبور یاد از خوش میخواند جمع در مار و فرمودت مدریر سخت دل و سلب مدریر بالکسر
قلاع از زن و جود مرد نادان و بالفتح آشامیدن خری بجهت پاشی مستطیر بالضم برانگنده و قماش
و افکار شده مسطار و محطار بالضم شراب ترش مستطیر و مصطیر گماشته شده و مسطاط
گشته مسیر رفتن و جای رفتار و بالضم و فتح بای شده و جائه که در آن خطا بصورت و طال
چرم کرده با تشدید مسور بالکسر تکیه و پاش از پوست و نام مردیت و بالضم و فتح سین و او
شد و غنقد کشیده شده و دیوار بر آورده شده مسمار بالکسر بنج مسامیر جمع مستطیر بالکسر
آنکه شراب بسیار خورد و بسیار است مسهر بالکسر چوبی که بان آتش افند و زنده و همچنین

سوار بالکسر و انگیزه جنگ و نیز دراز و بالضم و تشدید صحن مفتوح آنچه قیمت او بالا رود
 مبار بالکسر سیلی که بجا حجت فرو برد تا غور او معلوم شود مستحق بالفتح افسوس داشتن و بالضم
 و تشدید قای مفتوح رام کرده شده مسطر بالکسر آلتی که بدان سطر یا درست کنند و بالفتح جای سطر
 مسجور بر کرده شده و افروخته و گرم کرده شده مسطر بالضم و تشدید را استوار و روان مستشیر
 بالفتح زای مجرب و کسر آن بلند شده فاعل و مفعول هر دو آمده مستشیر بالضم آنکه با و شورت
 کنند مستشیر بالضم سر به و آنکه با کسی شورت کنند مستشیر پوشیده شده و پوشیده
 قال الله تعالی جی با ستور مشعر بالفتح نشانه و عاصه از حواس عشر بالکسر نیز آمده مشاعر
 جمع و شعر الحرام موضوعی است در مکه مشعر بالفتح و رختان و بالکسر جوی که جامه را بر آن اندازند
 و جوی که در مودج باشد مشاعر جمع و بالضم و فتح شین و تشدید جیم مفتوح جامه که صورت
 درخت داشته باشد مشعر بالضم هم و سکون شین و فتح میم دوم و کسر خاس مجرب و تشدید
 را کوه بلند مشعر بالکسر لب شتر مشکور پسندیده و ستوده مشور بالکسر و فتح و او چوبی
 است که بآن عمل را بیکه زدن مشاعر جمع مشاعر بالفتح خانه گلس انگین همچنین مشاعر و بالضم اشارت
 کرده شده مصر بالکسر شهر امصار جمع و نام شهریت معروف و حد میان دو چیز و مصران گونه و
 و بالفتح بستر انگستان و و شیدن شیری که در پستان مانده باشد و بقیه شیر پستان و بالضم و کسر
 صاد و کسر رای شده استاده بر یک چیز مصیر بازگشت و بازگشتن و جای بازگشت در روده
 نصران بالکسر جمع مصور بالفتح ماده بز و ناته که اندک شیر باشد و همچنین ماضر مضر و آنکه
 در دسینه داشته باشد مضرر صادر شدن و جای بازگشتن و بدر آمدن و کلمه که از آن افعال
 و صفات اشتقاق کنند و بالضم و فتح و ال مشد و مقدم داشته شده و شیر درنده و حیوان سخت
 سینه مضمار بالکسر میدان و اسپ میان باریک و جاکه که حیوان را دارند و فربه سازند
 و آن قدر دت که حیوان در آن فربه شود و آن چیل روز باشد مضمر بالضم نهان کرده شده
 بالضم و تشدید میم اسپ فربه کرده شده مضطر است شد و بی چاره مضور بالضم ترش زبان گزیده شدن
 شیر که مضمر بالضم و فتح ضا نام بد قبیله است ماضر شیر ترش زبان گزیده مسطر بالفتح باریدن
 شباب رقتن اسپ و همچنین باریان و بالفتح و طار بارنده و همچنین ماضر بالکسر شسته بنایان گریان
 را از دست کنند ماضر ماضر و طهارت و نامم و کسر ماضر طاهر کننده و فتح طهارت کرده شده ماضر بالکسر
 و کسر ماضر بالفتح ده ده کرده مردم که با هم زندگانی و معاشرت کنند معاشر جمع ماضر بالضم و فتح و کسر

بالکسر قول مرغ گوشت خوار و رسته اسب که از خرد تا دولت باشد و مقدمه لشکر و لشکر باضم و کسر کان
کننده و فتح کان انکار کرده شده و ناشناخته و ناشایسته شده و نام ملکی است از دولت و ملک سوال و تضرع
بالکسر پیش بین و انبج قرباگاه منجاری بسیار کشنده شتران منخر بالکسر و الفتح سوراخ بینی و چنین منخر
سوراخ بینی و کشنده منشور برانگنده کرده شده و فرمان مناشیه جمع منشور و زانسته و چنین
منشور باضم و نران کوباران منبیر بالکسر یا بلند که از چوب گل و جران سازند و و اعط و خطیب و آن
و خط و خطبه خواند اسم که است از منبیر یعنی بلندی منابر جمع مواخر بالفتح شکافندگان آب و درگاه
و آب مور بالفتح راه و بیرون چنبدن و کشتن و باضم باو گز و یا خاک که آنرا باو بیدارد و دیگران
موقوف تمام کرده شده و مهاجیر باضم و کسب جوت کننده و بی فتح جوت کرده شده و زمان و مکان
بجوت جوت کننده شده و ناق و پیوده قال الله تعالی انخذوا هذا القرآن بهجرا و هم و هم
طخت پیوده گو و بسیار گو مهر بالفتح کابین و کابین کردن و باضم اسب کرده و استخوانی که بالای سینه
اسب میباشد و مهر داده کرده میسر زن آزاد و هم بالکسر جوتی که و بینی شتر کننده ماهر استاده و
حاذق میسر بالفتح طعام و غله از جانی آوردن بر اهل و خیال یا بر سه فروتنی فائده و این
آنکه بر خیال طعام از جانی آورد فائده دهنده میسر بالفتح و کسرین قمار و قمار بافتن و بضم میسر
یا وین شد و آسان کرده شده و کسرین آسان کننده میسر بالفتح آسان شدن و صدمت بر وزن
مفعول میسر بالکسر بر جامه و شلوار

باب المیم مع الزا

مهر را بر ز و جملات مبارز باضم آنکه بالکسر بچکای بیرون آید میسر جدا شده و مجاز بالفتح راه و گاه گذشتن
و گاه که در غیر معنی حقیقی متغی شود و مخ بالفتح و تشدید ز مفصل و کابردن مهر بالفتح است به نیکال گرفتن
و بریدن پاره بر کردن از خیمه مرکز میان خیمه و محل استاده کردن خیمه مهر بالفتح و تشدید ز ایک بالضم
شیرین بالکسر و فی سطر بالضم وقع طاعت تشدید زانیت داده شده و طراز کرده شده معتر بالفتح
بزرگی یا بسیار همچنین معتر بزرگ و است و ماغرة بزرگ و معتر بالفتح و تشدید عین خداوند بزرگ معتر
بالکسر یا نه گفته معاذ جمع معتر لقبی ختم شدن زمین و جران و پیری دشت و زمین سخت معتر
بالضم و کسر را جدا کننده و فتح را جدا کرده شده و تشدید ز باضم جدا شده و تشدید ز بالفتح یا جدا کرده
شده و هم و هم بالکسر این پاره ستر که در پاشنه موزه پیوند میکنند بر آندان است و از
مهر گویند موز بالفتح موز و کیله سوار بالفتح و تشدید و او کیله فروشن میسر بالفتح و تشدید

باب المیسر مع السین

معاس بالفتح و سکون هجره فسا و کرون و بدی افکندن میان کردی و بالفتح مرویت و ستان سکرتو
 بمعنی الماس نیز آمده مایو مین ایند از ان ایسا بریده شده باشد و بعضی نایمید و لغت نیامده بلکه بدین
 اکتس آمده محاسن بکسر لام جای نشستن و بفتح لام نشستن همچون پر میندگان ماهه اقیان اکتس
 مجوسی و بعد و صبا قاموس گوید همچون نام مرویت خرد گوش که دین مجوس پایا کرد و عرب پنج گویش محس
 بالفتح و تشدید بین محل حبتن رگ محروس گنبد آشته شده مع خمس بالکسره نیزه و بالفتح و فتح و دل آشته
 جای نان پختن قوم در بادیه و جانی که خاکستر گرم گذارند و گوشت بیان کنند و دروس کنند شده و
 ناید پیشه مدرس جای پای درس گفتن طبع مدرسه مدرس بالفتح بر بسیار ماست کتبه و دران
 کننده و ترکون فرما و آب و جزان و انکست تائیدن کودک و دست تبدیل یا یک کردن و در تنوعی
 و بفتح بین رسن و سن در وقتین از دو مدرس بالکسر ماست بجزی و با کسی کوشیدن و از کاری رنج
 دیدن و دران کردن مدرس بالکسر سنگی که بپاها اندازند تا ناله شود که آب دران است یا در و نام
 مرویت مدرس بالکسر سنگی که در رسن بسته و پاه اندازند و بدان لکاهه را بسوزانند و اهرار کنند
 تا پاه از لای پاک شود یا سنگی که بر میان بندند و پاه اندازند تا آب یا عقی آن معلوم شود و بالفتح و
 و تشدید بین لبون و دیوانه شدن و دیوانی مسیس بالفتح لبون مساس بالفتح لبون و جماع
 کردن مساس بالفتح کار شوریده مسوس بالفتح آب نه شیرین و نه شور و یا بهر عطس بالفتح
 و کسر طافه آن یعنی معس بالفتح جماع کردن و مالیدن و دلیری کردن و نیزه زدن معاس بالفتح
 و تشدید بین دلیر و پیش آینه و جنگ معرس بالفتح جامی نشانن نهال معطس و معطاس طیس
 سنگ آهین ربامطس بالفتح در کردن رود و نیزه زدن معطس بالفتح شوریدن و بهر بر آیدن
 دل معطس بالکسر چیزی که دران کمان نهند و گویا که اسپان را وقت دویدن و پیشی گرفتن بگوید
 از ان سین سر و بند و بفتح سم و فتح قاف و دوا و شد و چیزی خیمه باشد بکمان معطاس بالکسر اندازن
 و آنچه بان اندازد چیزی گیرند معطس بالضم هم که سر آینه العجورث قناس ساخته باشد و قناس بالضم
 یعنی کوه معطس بالضم سم و فتح قاف اول و کسترانی مرغی است که طوطی پاه ماکل لیلی و دار و چون کبوت
 با تمب کلمه صخره اسکندر بر که حضرت ایمان آورده بود و او را از صبا به شمره اند و لقب هر که با و نشاند
 اسکندر بر شود معس و بالفتح کس و تشویش کردن و نگی گرفتن و هیچ و همچنین معاس بالکسر خراج و با
 و خراج و در یک کس یک گیرنده و خراج ستانده معس بالفتح خایه کشیدن و سخت راند

و یقین آینه شدن تاریکی شب باروشنی ملدس و طلس و ملاطس با کسترنگ بزرگ که
 آن استخوان خراش کنند و اکثر تر سخت جاع ملاطس و ملاطس جمع محسوس دیوانه دوست رسانده
 شده منحوس بد بخت شخوس بجای خجسته تر کرکین منوس مروانگ گوشت منکوس نگونسا کرد
 مندا اس با کسزن بیت و سبک مندرین کنند و فرسوده مناس بالفم آنکه محرم و مجاز باشد
 موشن بهرم و آرام و پنده موس بالفق ستر اشیدن حراس با کسترنگ میان گاو و اگر
 ویران پیشه کنید و اکثر سخت خوار صالیس جمع مندرین بالفم اندازد گیرنده و در اصل منند بوده
 را با بیدین بل کرده اند و جوان در پند سبک کور خواهد شد ملس بالفق خراشیدن نام درختی است

باب اسم مع اشین

ماش معروف میر قش آنکه رنگ رنگ ظاهر کند ملس دال که میان فستری و بالغ سودا است
 کند پسین جمله نیز آمده فخش بالفق و تشدید شین اشینی که بدست گردانده فخش بالفق سودا
 و سفتن آفتاب پوست و جزا تراشیدن پوست را و مجروح کردن و بالفق و تشدید شین فخش ناز
 و آنچه فخش در آن کنند و با کسرنج فخش ریان می برند و آهین پاره که آتش را بان حرکت دهند و مرد
 شجاع که فخش آورده و شک باشد فخش با کسرنجی که از هر قبلیه گرد آمده باشد و نزدیک آتش با یک
 سو کنند و خرد و عمار کنند و بالفق سوخته و بالفق رفته و تشدید شین جمع مندرین یعنی فخش و تشدید
 حیران کرده شده بدست یقین است شدن درم پی شدن و کم گوشت شدن فخش بالفق الفق
 و فتح بین محله نومی است از کبوتر که بلند و دور تر میرود و در هوا نوری گوید به شعرم همه جهان سبک
 مانند کبوتران فخش فخش بالفق و فین محجه شریست در شام فزنجوش گیاهی است که آن را
 مرزنگوش گویند و می آن در اصل مرز جوش است یعنی گوش موش بواسطه شباهت آن بگوش
 موش و همچنین مرز جوش فخش بالفق خراشیدن و شکا فتن پوست بناخن و زمین که روی آن
 یا ران خراشیده باشد و خراشیدن روشن جسم فخش بالفق و تشدید شین دست بچرخه بالیدن
 تا یک شود و پاره شیر و شیدن و پاره را کذاشتن و پستان و سر استخوان نرم را فایدن و
 گرفتن چیزی بی یکدیگر چیزی در آب خیسایان مشاشن بالفق زمین نرم و استخوانهای نرم که توان
 فایدن و گرفتن چیزی مشاشه واحد و نفس فلان طیب المشاشن یعنی کریم النفس مشاشش استخوان
 برآمده فخش کبسر هر دو میزند و آلو و فتح اول نیز آمده فخش بالفق مستار چه که بدان است
 پاک کنند بالفق و تشدید و اسفتوح پریشان کرده شده و کسر داد پریشان کننده معاش

باب الميم مع الصاد.

باب الميسم مع الضاء

مخص بالفتح شيرخالص و به خيره خالص و غير ايندن شير خالص و دوستي خالص کردن خاص مصداق شير خالص
مخص حيف آمدن و حيف و اندام زن که جاني حيف است مخص بالفتح و نوع زودن و جنيان
و لود و راه مخص بالفتح و نوع مسكه گرفته و حنين مخص مخص بالفتح و در و زهره گزشتن

در سخن و نوشتن مساقط متاعاً از بون جمع سقط مسقط با ضم ط می که در آن سه و کند مسقط
بالکسر و نماند کلید سواط بالکسر کثیر مشط بالفتح شانه کرون و شانه فرمودن و بالضم شانه و بفتح و کسر نه
مشط جمع و اتخا نه ای پشت پای و شانه گفت و نام گیاهی است که از امشاط الذئب گویند مشط و
مشط اط بالکسر نشتر و آنچه بدان عنوی اشکافه مط بالفتح و نشتر یا کشیدن چیزی و بر کشیدن از بزرگتر و جز آن
مط ط آب خیلط که در تنگ حوض مانده باشد معط بالفتح کشیدن چیزی و بفتحین ریخته شدن موی موی
موی شدن اندام معط بالفتح کشیدن چیزی و کشیدن کمان و جز آن معط بالفتح بیهوش کردن
گویی و مانند آن تا برسد و بدست گرفته شود معط بالضم لانه شدن شتر معط بالفتح برین سخت تابیدن
و نیز گوازه ما قسط نشتر لانه و مردی که پس گریز افال زاید معط بالکسر و او اگر نسبت او معلوم نباشد
و بالفتح عمل بر آوردن دیوار و بفتحین تنگ ریش شدن دماغ بالکسر گلی که بان خشت و سنگ و دیوار
بر آورند و معلوم بنا املاط به و باز موی شتر معط بچه و شکم او برنی موی شود دماغ بالکسر کن
و بر آوردن و خانه و آسیای عصاران و شکافیکه در میان شتر واقع شده باشد و شکستگی سر که به نایع شده
منوط بخیزی و راویخته شده معط بالفتح جو کردن در حکم و دور شدن و دور کردن و رفتن و دفع
کردن و مانند آن میاط بالفتح دفع و نیز کردن

باب المبرح مع الظاهر

مستطابق الضم و انشاید بر سر خط بهر شد و ملا سبخت محفوظ نگه داشته و باقی
شده مستطابق بالضم بیدار مستطابق لفحتمین نما و جز آن در دست غیلدن مرط بالفتح تشریف
خطا انما و شتی و ارا کو بی مطابق بالکسر بدی کردن و متارحت و دشمنی نمودن مطابق بالکسر
ببالغه گننده و اسماح و بچنین مطابق بالقسم و کسر لام و تشدید

باب الميم مع الحسين *

[illegible]

بیشتر است جمع خرمای بیشتر است و وسیع بالفتح تک با و محل در آمدن تا گلو در استخوان مغز
سینه و بالکسر امتهای مدرع بالفتح پایه از خبر گفتن و باره را بنیان بستن و شاش انداختن و بیشتر شدن
ببر و نفع گفتن مدرع بالفتح و تشدید و ال آنکه راز نگاه تواند داشت و مردنی و فاد و رقی گوئی
و آنچه بگوید و بر جاناند مدرع بگوید و مدرع بالضم و کسر بارانی که مقدار یک درایع مدرع
فرد و و فتح را آنکه مادر او شرافت باشد نسبت به پدرش در آگاه مراتب جمع درایع منزل بهائی
و بعد بیمار و بالضم فتح را تشدید بای مفتوح چهار گوشه مدرع بالکسر چهار یک نمیت که بهتر تشکر
مردی ستانده و ال باران بهاری و شتری که در بهار زاید مدرع بر وزن ربیع آبادان و چراگاه فریج
آب و علف مدرع بالضم فتح را غمی است مرقوع بلند داشته و بر داشته شده و حرکت پیش داده شده و قنار
موضع بفتح سیم و ضا و پستان و چا خوردن شیر و بالضم و کسر ضا در لایع و میده مراضع جمع هر دو
سوز و هر زهر گشت زار و مدرع جمع مدرع بالفتح کتاب رفتن است این مدرع و کشته شده
مدرع بالضم نو و گذشتن مسیح بالکسر با و شمال مسیح بالکسر گوش و دست که در میان نو باشد
مستویج بالضم کو فتح و ال امانت گاه دنیا گاه و کسر و ال امانت نگاه دارنده مستقیق بالضم
فتح تابستان گاه آب مسیح بالضم بخش نا کرده شده و فاش کرده شده مشع بالفتح گرد
گردن و کوبیدن بر وقتن و دو شیدن و کب کردن و بودن و بسیار خوردن و مسیح
و بالضم با و خبر چیزی پیوسته و همراه و مصاب مصع بالفتح جنبانیدن ستور و م را و بیشتر
و اب سر و وزن پستان نا که را و کتاب رفتن و انداختن و بر سحر را و ورشیدن برق و جز آن
و باز گشتن شیر و پستان و همچنین مصوع بالضم و رفتن و پشت دادن و همچنین مصاع بالفتح
مصاع و رشنده و پشت بر کتند و در دنده و اب شور و چیزیکه متغیر شود و متقطع بالکسر بسیار
مصاع و بلیغ مصاع جمع مصع بالفتح قلعه و کار نیز و آبگیر و حوض و پناه که برای آب سازند
مصاع جمع مصاع یک بانب در و نیمه بیت شعر مصراع بالفتح انگندن و جای انگندن بالکسر
مرا و ف مصراع مصع بالفتح خواگاه مصاع جمع مطلع بر آمدن گو کب و جز آن و جای بر آمدن
و کسر لام نیز آمده مطلع جمع و بالضم و کسر لام واقف کننده کسی را و بالضم و تشدید طاق و اوقت
شونده مطلع بالفتح رفتن و خوردن مقطع بالفتح ماندن چوب تریا پوست تاشک شود مع
یشی با جمع زنی که مال خود کسی ندید مصراع پناه گاه و بالضم و تشدید زاده و دل تمام چیزها
تیمار با نهاد عصا با و ماندن چوگان از زمین ساخته مقطع بالکسر کاز که بدان زگران چیز را بر بند و

باب الميم مع القاف

ماق ایشیت و سکون هنره کریستن فواق پیدا کردن اگر کریستن چنانکه کو کمان شود و کن چشم که طرف بینی باشد
موق باغرم و سکون هنره کن چشم که بغیر از طرف بینی باشد ماحق خوت گزم مقصدی صدقه ستاننده

و صدقه و سنده صحیح بالفتح کابیدن و کابیدن نیست کردن سوزانیدن و سوزن کردن
 چیزی را و سخت گرم شدن و برکت بردن محاق بالضم و بهر سه حرکت نیز آمده سه شب آخر ماه محقق بجان
 نیز کرده و باریک و کم کرده محراق بالکسر و ر که از کرباس و رسم چیده و کسب زخمه نفاق به ضیف
 نوال چیدن و چیدن گاه مشتق است از ذوق و به تشدید نوال آنکه مخلص باشد در محبت مارق
 استحق شیر آب و انجمن دوستی با طبع و عرض ندیق شیر استیخته با آب مرق بالفتح شور کردن
 در دیگ و پوست بوی گرفته و سرد و کینزکان و فرومایگان و موی از پوست باز کردن و بیرون کشیدن
 از دین و بختن شور با مرقه پاره ازان و افقی که در کشت و پالیز افتد مروق بالضم کردن
 که شستن تیر از نشانه مارق از دین بیرون رانده و کنار بینی و نازیه نرم شده مرق بالضم
 و تشدید جمع مرق بالضم و فتح فاجای کیه کردن و کسر فایکیه کتده مرق بالکسر سرخ و نفخ
 نیز آمده و بالفتح و کسر فایکیه برویکیه کنند به مرق و کاری که ازان فایده حاصل شود و ناولان فایده که
 ازان باران ریزد مروق بر وزن معظم شراب پالوده و صاف کرده چنانکه اصلادر و خش نبود
 از غایت صافی مرق بالضم آنکه نزدیک ببلوغ رسیده باشد مرق بالفتح جامه دیدن و
 پاره کردن و خیال انداختن مرغ بالفتح و کسر زاپاره است جامه دیده و فرقه واحد مرق بالفتح
 و الکسر نیز و مرق جامی لغزیدن مستغرق غرق شده و به رافرا سیده مشتق بالکسر گل سرخ
 و بالفتح لبتاب زدن و لبتاب خورون و بختن و دریدن جامه و موی شانه کردن و بخت و دقت کردن
 و وال و مانند آن تا دراز و پهن شود و بختن سیدن لبین بهم و ویشدن دامن بر این مصداق
 تصدیق کننده چیزی و آنچه موافق صدق چیزی باشد مصدق بالکسر و فتح دال راست جلوه است
 رفتار و بالضم و فتح صا و کسر دال مشد و با و و دارنده و گردنده و صدقه ستاننده مضیق
 جاسه تنگ مطلق از بند را کرده شده و روان کرده شده و کسر لام را بکننده و بالضم
 و فتح لام مشد و طلاق داده شده مطلق بالکسر مرد که زنان را بسیار طلاق دهد معیوق دور
 و معیوق بالضم دور شدن مطلق بالکسر آنچه بان چیزی در آویند معیالقی جمع و ریل
 و مطلق مرخصت و کینه و مطلق مطلق قفل و قلاب در که آن در آویند مطلق بالکسر
 بخش و نصیب که در قمار فرض کنند و بالضم و فتح لام بسته شده معیوق سخت شدن و دراز شدن مطلق بالضم
 و کسر لام هر که خبرهای عجیب از ساغر و غیر آن مفرق بکسر و فتح آن میان سر و جانش نگاه راه برده
 دیگر مرق بالفتح و تشدید قاف شکافتن درخت تا گش چینه آنرا مطلق بالفتح و کسر لام آنکه بزبان چای

کند و در دل اخلاص نداشتنه باشد بلاحق به چپه باجمع ملحقه ملحق پیگیری و ابدسته و حرامزاده
ملصق و چسبیده و حرامزاده ممشوق سبب باریک میان و دختر کشیده بالا و همچنین سبب
ممشق بالضم و تشدید شین مفتوح جانه زنگ کرده شده بگل سرخ محرق دریده شده
و پراکنده کردن و دریدن و برین تقدیر مصدر است قال الله تعالی و فرقتهم کل مفرق و نام شاعر است
مشطریق بالکسر نیک سخن گوی منطلق بالفتح و کسره و همچنین گفتن و بالکسر فتح طاکم و بیان بند
منجذیق بالکسر فلاخن بزرگ منافق و دوری موقوف بالفتح و کسره ثانیات و پیمان و عهد موقوف
بالضم نادانی و احمق و سرموزه و بالفتح ارزان شدن چیزی موقوف بالفتح و کسره بالملک شد نگاه
موافق سازگاری کننده محقق بفتح تین پسند که بزرگ گیر نیامزده باشد و سبب آب

باب المیم مع الکاف

مبارک محبت و برکت کرده شده متک بالضم یا قیامه خفته زن و لواله و ترنج محک جنبانیده
محک بالفتح ستیزه کردن و بالفتح و کسره ستیزه کننده و همچنین محاکات بالکسر فتح مآله سودن و خط
و سبکه که بران زور و سیم عیار کنند مرتک بالضم و فتح مردار سنگ مسلک راه مسک بالکسر
سحر بشتک بالفتح پوست و بختین و ستیانده علاج و پوست سنگ پشت مسک بخیل مساک
بالفتح بخیل شدن و جانی که آب در آن رسیده مضحاک بالکسر شنه که بسیار خند و متعک و الین انگیزان
و بالیندن و به دور و دراز انداختن معرک بالفتح و متعک بالضم جنگ نگاه ماک بالفتح و تشدید
کاف یکیدن محکوک بالفتح و تشدید کاف پمانه است و آن سه کیلیه است و کیلیه یک من و هفت شش
من باشد و من و در طول است و در طول و وزده اوقیه و اوقیه یک استار و دو ثلث استار و ستار
چاره شقال و نیم شقال و شقال یک درم و سه سابع درم و درم شش دانق و دانق و قیراط و قیراط و طوس و
طوس و وجه است و وجه سدس شش درم که خبر وی است از چهل و هشت جز و درم ملک بالضم یا دشت
شدن و بالفتح سخت کردن خیز و زن خواستن و بالکسر مالک خیزی شدن آنچه حق کسی بوده باشد و راه
و بختین و رسته آب و آنچه قائم شود با و کاری و بالفتح و کسره لام بادشاه ملوک جمع ملک مالک
و ملک اخلا شاه زنبوران مالک خداوند چیزی ملک بالضم و تشدید لام جمع ملالک بالکسر
خیزنه و آنچه با و قائم باشد خیزی محکوک بنده همایک جمع همالک مقاسمائی بادشاهی و ششک
عبادت گاه و جایی قربانی نایان کارج منار کسج

باب المیم مع اللام

ماکول خوردنی و خورده شده و رحمت موعیل فرصت داده شده موعیل بر وزن معظم است
 ده سپ و صاحب نصاب یکسرم آورده جهت ضرورت شعر مال زرد خوخته و مرو بسیار مال میوه
 خشیده شده و قبول کرده تنگ انداز زراکت و غرابت خالی باشد متاعل بیابان دراز بی بیابان
 متوسل نزدیکی جوینده متفضل نیکوئی کننده و فزونی جوینده بر اقران خود متداول دست نیست
 گرفته شده مثل بالفتح متشله کردن یعنی گوش و بینی و جز آن بریدن و مانند شدن چیزی بخیر یا بکسر
 مانند و بقیه مانند و صفت و حال و داستان و قصه که مشهور شده باشد متعال با کسر تاء و کاف
 و بستر مثل بضم و نصبتین جمع و فرمان اشته مثل جمع متعول باضم بی التاء و بزرگترین
 متعال با کسر سگانه و وینار و آن مقدار در هم و نلث سبع در هم ست محفل بافتح جز بستن
 دست و پای و آبله بر آوردن انکار و آبله مجال جایی جو لان نمودن محمول با کسر بوع جامه است
 پوشیده می که آنرا صدره گویند و اسپر محفل فراهم آورده و در هم کرده محفل باضم و فتح هر دو
 جیم ابر یا محمد محفل بافتح گردیدی و خشک سالی و تنگی و ستادون باران و لفظ نرسیدن هم
 و سعایت کردن پیش سلطان و زمین بباران محمول حاصل زمین و شهر قطره رسیده محال باضم
 چرخ بزرگ و لو بزرگ و باضم نامکن و با کسر گردید کردن و استاده شدن باران و خشک شدن
 گیاه و سعایت کردن پیش سلطان محال باضم گردیده کننده محفل بضم سیم و سکون حاصله و فتح
 تمامی شلته نام شاعر است که او را محفل بن الحوسا گویند محفل بافتح جایی جمع شدن مردم و هنگامه
 محفل حاصل کننده محمول حاصل کرده شده محفل بافتح بار گیرد و بود و محفل جمع و معتد و کسر
 و فتح سیم و ال شیش محمول باضم و تشدید و او کمسوره گردانده محفل باضم و تشدید بضم
 پس که پاروست و پای او سفید باشد محفل باضم گردیده کننده و حواله کننده محفل به تشدید لام
 جایی فرو آمدن و یکسره خاستن و ریح و وقت ادا کردن قرض محال بافتح آثار و علامات و
 جایگاه محال و گمان برودن محفل خوا کرده فرو گدشته محال باضم صفت نخوت و بکسر مدل با کسر مر و ز
 اندام و کم گوشت و بدال محفل نیز آمده محفل بافتح درآمدن و جا و آمدن و باضم و آوردن باضم
 کسر جیل بندل بافتح ستوده آمدن از نگاهداشت ستور و جز آن و ستوده آمدن از سخن کسی و تفتیش شود
 از پوشیدن و نگاهداشت راز و در خواب شدن پادشاه شدن چیزی محفل منزه یا جمع مراد محفل باضم
 سین فرستاده و بفتح سین فرستاده شده و آویخته شده محفل با کسر و یک معین بزرگ محفل شعر و خطبه
 گفته شده و تخطی که از معنی یعنی دیگر می مانند نسبت نقل کرده شود محفل باضم و تشدید و مفتوح جایی

در صورتی که آن نقش کرده باشد هر عمل به تشدید یا توهم کمسور و در باطن پیچیده مسلّم لغتین راه آب
مستعمل به تشدید لام باشد مصلح بالضم و تشدید یا جمع مفتوح جمل کرده شده و جمل قبالة با هم جمل
بالکسور این در زبان تیز و گو یا و نام فردیت و خمر کره و علقه که در طوط لگام پیدا شد و هر دو را سبیل
گویند سبیل شش از نیام بیرون کشیده و مرد و بیماری سبیل و شش سه سال بالفتح و تشدید لام جمل
و در باطن سبیل سبیل جمل روان شدن آب سبیل بالضم و کسر با از از بر زمین کشنده مشاعرا جمع
مشغل مشاعرا عمل شغلها و کار حاصل بالفتح تراویدن آب از باست و یکیدن زرد و ابد از جراحت
و کشاکش و دوشی که در کسب کنند مصطلح بالکسر آلتی که بان کار و تشدید جز آن روشن کنند و بالضم و
تشدید قاف روشن کرده و زود و زود شده مصطلح بالضم و تشدید لام نیست و موشده مصطلح لغتین
و رنگ کردن در دادن و ام و پس افگندن کار مصطلح آنکه علت سیر زور و مطلق سیاهان کننده و در
سایه آرنده و بفتح لام در سایه کرده شده معل بالفتح به بودن و غایب کشیدن و در غیر آن و شتاب رفتن
و شتاب کردن در کار و بریدن و تباها کردن محصل بالضم بسیار عیال محصل بالضم و کسر لام شد و
سبب گویند و بیماری و در کننده و بفتح لام سیراب کرده شده و سبب گفته شده محصل بسیار علت
یا غایت و این کلمه بر زبانها شائع و مستعمل است و در کلام عرب نیامده و بجای آن تحلیل استعمال کنند
و محصل کار سخت فرو بسته و پوشیده هر عمل بالفتح دوری و جاسی دور محصل شتاب کرده شده محصل
بالکسر کنند آهنی که بان سنگ می شکاف و بالفتح و تشدید و او کمسور اعتما و کشنده بالفتح و او شده و کلمه
کرده شده محصل بالکسر و مکمل لغتین در شکم ستور از عاف یا خاک خوردن و بدرو آمدن شکم ستور
محصل جاسی غسل و آنچه در آن چیزی شونید و آبکی که بدان چیزی را بشویند محصل بالفتح و کسرین جاسی
شستن و در محصل شسته شده و کلام متداول و سهل که از نزاکت و ملاحظت خالی باشد محصل بالفتح
و کسر و پیوند اندام و جاسی جدا شدن و میان گوید و بیرون منبر زبان بالضم و تشدید صا و مفتوح جدا و اگر
تفصیل داده شده محصل پیوند با و جاسی جدا شدن محصل بالکسر و کسر بسیار احسان و فضل و پیش
محصل جاسی برون دلی استین که زن یا مرد بر کار و خانه پوش و در بسیار محصل بالضم و فتح ضا و ش و ک
او را تفصیل داده باشد محصل بالفتح سخن جانی کردن و با گفتن کسی را پیش کسی و اگر استین بخوبی و
فرو بردن آب و خزان و بالضم صفتی است معروف و مبیوه درختی است مانند کنار و بالضم و کسوف و تشدید
لام در ویش و اندک کننده و بدو آرنده خضری محصل بالکسر مرد زبان آور و بسیار سخن محصل بالکسر
زبان و ممتد بلغت مین و بادشاهی است از بادشاهان حمیر قسطنطین بالفتح جاسی آتش کردن نیر و

و جسم ساخته شده محرم بفتح میم در آن که در مردم راه دارد و صاحب حرط شده وقت نفوذ شب بام
جمع و باضم و کسر در مردم روزه و در راه حرام روزه و کسی که احرام حج بسته باشد و باضم و فتح رای بشود
حرام کرده و حرام داشته شده محرم حرام داشته شده و بی نصیب و بی روزی و روگردانیده شده و محرم
بضم سیم و سکون تا فتح یا موضع بر یا گردن نیمه و تمام بر وزن مقام نیز آمده و بر وزن مظم موضع است و محرم
بضم و فتح تا و و سکون ضا و حجه گوشتی که دانسته شود که از حیوان زست یا ماده و شخصی که ایام جاهلیت و ایام
اسلام دریافته باشد و خرام زاده و از اینجا گویند فلان محرم النسب محرم بصدا و جمله مردخیل اندک صید عالم
بضم شراب و همیشه و بافتح جایی دوام بدو هم سرخ و عضو بر پی و چیز خون آلوده و کران بار کرده و رنگ
کرده شده بر رنگی که باشد و دیگر پراورده موم و مذوم آنکه آورا بد گفته شده است مراسم نشانه
مگر کوه بر هم نهاده شده و جمع کرده شده مرام بافتح مادم آنهم باضم و فتح نین فتن گاه و گریگاه هر هم
دارونی که بر جراحت گذارند مگر موم آنکه زکام دارد و مسلم باضم آنکه اسلام دارد و باضم و تشدید از مفتح
یا در داشته و سلامت داشته مستقام باکسر آنکه بسیار شود مستقام باضم و تشدید و حیران مستهم باضم و تشدید
نون مفتوح خانه که باشد خربشته باشد و قبری که بطریق خربشته سازند مساهم بافتح و تشدید سیم و سوراخهای
بن موی بدن مشموم مشک خوشبوی و چیزی که تو کرده شود مشموم نیز ساینده شود مشموم بافتح و تشدید
سیم می باوضع قوت شامه شوم و مشموم شوم و با مبارک محرم باکسر و ای ست که بان غله در نه
مطعم باکسر و خورنده و باضم و کسر عین طعام و نهاده مطعم باکسر آنکه بسیار خورد مطعم و باضم و تشدید
مذموم تا ملک مطعم باضم و فتح خابز کترین خری و بهترین چیز و تشدید یا بزرگ داشته شده مطعم بافتح و تشدید
چیزی که از حرم بضم بانه علم دارد و باضم و کسر لام شده و آموزنده و فتح لام آموخته شده و گاه شکاری که از
آداب شکار آموخته باشند مغرم باضم و تشدید را کسوره تعوید فروش و غریمت خوان مقصوم و
مستعصم خجک و زرننده و وایتاده از گناه و جزآن مقصوم باکسر جایی دست بر خن از
دست مغرم آنادان و آنچه ادای آن واجب باشد و باضم و فتح را کرین بچرخ و گره قرار دیتی
کسی مغموم اندوه ناک گردانیده و پوشیده شده مغموم مال غنیمت و آنچه از کفایت جنگ غارت
بساند و غنایم جمع مغمم بر وزن و معنی مظم مقام بافتح ای تادن و جایتان و باضم قائم کردن و
جائز است مقدم بافتح از سفر یا از جایی باز آمدن و هنگام قدم نهادن و جاق قدم نهادن باضم و کسر
وال پیش رونده و دیو و گنج چشم که بطرف بینی باشد و باضم و تشدید دال کسور شش کننده کسی را
دیش شونده و بفتح دال پیش کرده شده و منتری است از سنابل قرمقدام باکسر و نایت و لیه

مقصور باضم وفتح تان و کسر و او شده و است دارند و قیمت گفته مقصور بالفتح و کسر سین جا
 بخش کردن و باضم سوگن خورنده و باضم و تشدید سین کسویکو کننده و بخش کننده و فتح سین کسویکو
 کرده شده و بخش کرده شده و همچنین مقصور مکرر باضم و کسر بزرگوار دانه و نوازنده و فتح را بزرگوار شده و نوازنده
 و باشد بدین مقصور و تشدید شده مقصور شتری که و باشد باضم بسته باشد و کلام بالکسر چیزی که بزرگوار شتر
 بند نوازنده و مقصور پویشیده شد و مقصور مرگزارنده و تشدید و خورنده و مقصور باضم و
 زالقزام چیزی گفته و فتح زالقزام کرده شده و موضوعی است باین در کعبه و حجاب و اسود که محل حاجت
 دعاست خاقانی که بدیع موضع بوسه جو جای دعا مقصور علم باضم و کسر لام و تشدید یسیم و او
 و گناه حفره کننده و کودی که نزدیک بلوغ باشد ملوم بلاشت کرده شده ملوم باضم سر او را بلا
 ملوم بالکسر فراموش و سطر فریه و سنگی که بآن آخوان خراش کنند و ام ملوم کنتیت تبت ملوم
 سنگی که بآن خراش کنند ملوم بالفتح کارزار جامع ملوم باضم و فتح جانگه روزی او گوشت
 شکار باشد و روی که بقوی داشته باشد و نوع جامه ایست ملوم آنکه علت بر پیام دارد و منبر
 و منبر و از جناب گرفته ملوم بالدار و نعمت و بنده منقسم بالفتح و کسر سین و شتر و چار و اگر
 منقسم باضم و تشدید یسیم فراسم آورده شده و غیر منقسم در هم پیوسته و غیر منقسم
 بالفتح خفتن و جای گفتن ملوم بالکسر آینه که در آن زیاده ترار و باشد و بالفتح معدن و منقسم
 و باضم و تشدید یسیم کسوتار و شکار و ملوم به بوم کننده و فتح جیم آنچه بجهت دفعه او کرده شود و به
 بخون حکم کرده شده و منقسم و منقسم و از طعام منقسم بالکسر و او بسیار بخش منقسم
 بالفتح بر پیام یافتن و باضم موم انگبین و علت بر پیام موم منقسم هنگام چیزی و جای جمع شدن
 موم موم نشان کرده و داغ کرده شده ملوم باضم و فتح و تشدید یسیم تیار داشته شده
 و کسر نوازنده و منقسم اندازنده و ام موم به کسر کار سخت و تشدید یسیم بالکسر غنی و نشان
 جال و آستین که بآن داغ کنند شتر را +

باب المیم مع النون

مارن نریم می و نیر نر مرن باضم جمع مارن بیغه مور و نام پدر قبیلہ ایست از یسیم
 ما عوان آب و ما یحتاج خانه چون تبر و کتیشه و آلات کار و آنچه بدان معونت جویند مان
 بالفتح معونت کسی بر خور در گرفتن و درستن و نیک اندیشه کردن میا کردن میخیزی برانیت رسیدن
 و انیت میان ناف و تنی گاه و بیله که بآن گل از زمین بر کنند مار لیون گیاه است خشک و سبیل

طعن خدنگار مان و سوان بالفتح و رونغ گوی مبین بالضم تشکاراکنده و آشکار شده و باضم
 و تشدید یای مفتوح بیان کرده شده مبطان بالکسر آنکه شکر او دانه بزرگ باشد از پر خورن
 مبطون آنکه بیاری شکم دارد و عقیدن دین دار تقنین متکین حکم و استوار متکلم دست یابنده
 و چاک گرفته واهی که بر ساعراب بر دارد مستقن بالفتح برشت زدن و جاسه کشیدن و فتن
 و مرد سخت پشت و پشت زمین سخت و ماهین بر تیر تا میان خیر تشون و متان بالکسر جمع متقن
 بالفتح بر شانه زدن و فتن تسلس البول شدن مجنون بالضم بیایکی کردن و شوخی کردن بیایکی
 ما جمن بیایک و سخره حمان بالضم و تشدید جیم جمع حمان بالفتح و تشدید جیم رایگان محن گل و رنگ
 چاه بیرون آوردن و پاک کردن و یکسر هم و فتح جامع محنت و معنی آن که پشت مجنون آنکه او را
 علت استغابا شد مخزون عناک حمران بالکسر آنکه بسیار عکس شود و حصن بالضم مروه که خدا
 و بر نیزگار حصین جمع بحجرن بالکسر عصائی است مانند چوگان میهن نیکو بیای جمع حسن است
 بر خلاف قیاس محن جمع کردن و گریستن و از چاه چیزی بالا کشیدن و مرد دراز مجنون بکنا
 برداشته شده و ذخیره کرده و جزوی از اجزای بیت که حرف ثانی ساکن آن افتاده باشد
 مخزون در خزانه نهاده مخزن خرینه مدن بالفتح ایستادن و بالضم وقوع دال جمع مدینه
 مدائن شهرها و نام شهر است که پایتخت نوشیروان بوده مدولن بالضم همیشه بودن بر جا
 مدین بفتح سیم و یاد است که دوران حضرت شعیب می بود و فتح سیم و کسر دال و سکون یا نهاده
 و قرضدار و مزد داده شده و خوار کرده شده مدیولن قرضدار مدیان بالکسر آنکه بسیار قرض کند
 مدیا متان و دوایغ سبز سیراب که از غایت سبزی بسیار زیاده مدین بالضم روعن دان و
 چاه خرد آگیر که در کوه میباشد مدروان بالکسر و طرف مقعد و هر دو طرف گوشتی که میان مرحون
 بر سه حرکت واپس داشتگان مران بالکسر کمان سخت مران بالفتح و تشدید را متعین
 و بالضم نیز با مرزبان بالفتح و ضم زاسوار و لیر و سوار قوم معرب مرزبان به سکون یعنی
 گکیان مرز مروان بالضم نرم شدن و سخت شدن دست در کار و عادت کردن مران
 بالفتح دست و پای ستور بر وزن چرب کردن بسبب سودگی و پوستین و بالفتح و کسر اعمال
 و غوی مر حان بالفتح مر و اید خورد و معنی لب نیز آمده و ظاهر اباین معنی پارس است زیرا که
 و لغت خبری یافته نشده مرکب بالکسر ظرفی از شک یا از گل که در آن خمر یا شویز مدولن بالضم
 و کسر دال تاریک بر وزن سبزو کیشم و پنهان مران بالضم باران و ابر سفید فزیده واحد حبیب الزمره

مقرون بالضم شدن و می شدن و رفتن و پر کردن و یک از چیزی و بالفتح زمین همان مسخرین محتاج
 کرده شدگان مستقن بالکسر و بان سوین بالضم و تشدید و او کسور نشان کنندگان و بفتح و او
 نشان کرده شد باسجوان در بند کرده شده مسکین بالکسر و بفتح آن که بیج ندارد یا آنچه کفایت
 شود و داشته باشد یا آن که فقر و از حرکت و قوت باز داشته باشد و غوار و ضعیف مساکین جمع
 مسکن بالکسر کاف موضعی است به کوفه و بفتح کاف منزل و کسره نیز آمده مسکن بر وزن محسن فیه از
 خلفت و بر وزن مغظم فیه کرده شده و یکسیم ثانی فیه بکنده مسنون بوسماک و کنده و صورت کرده شده
 در وزن کرده شده و مسنون الوجه آنکه روی و بینی او دراز باشد مسمن بالکسر و بفتح سین و تشدید
 نون فسان و سنگی که بان کار و تیز کنند و بالضم و کسره سین پیر سال خور و سلطان بالضم جاری آب
 جمع میل مستهات بالضم غوار و ذلیل مشحون پر کرده شده و رانده شده مشش بالفتح و تشدید
 و تبارز یا نه زدن و به تشعیر زدن و پوست واکردن و در بودن و بریدن شدن بالضم و کسر دال
 آموی موده که از شیر دادن بچه بی نیاز شده باشد مشاون جمع مهران بالکسر بهره و کوفه و بالضم
 رودخانه مصارین جمع و رودهای آدمی و جزان جمع مصیر مضایین معانی و بجه های شتران
 و اسپان و جزان که هنوز در پشت پدر باشند و چون در شکم مادر آیند آنرا ملایق گویند مضنون
 غایبه و نخل کرده شده مطحان بالکسر بسیار نیزه زننده مطمین جمع مطحون نیزه زده شده مطحون
 بالضم و تشدید و جیم خیری در تابه بریان کرده مطحق آرمیده و از من مطین زمین است و نامون
 لفظی که تشدید و نون جایهای گان بردن معن بالفتح روان شدن آب و اندک و آسان
 و نام مردیت کریم معین بالفتح آب و ان و بالضم یاری و پنده معان و مکان جاس
 معدن بالکسر و فتح دال تیری که بدان سنگ شکنند و بالفتح و کسر دال کان زرد و جواهر و مکان و اصل
 و مرکب بر غیر معمال بفتح هر دو و سیم سخت گرم و حتی گرمی معنولان زیان رسیده معنولان و تشدید
 انداخته شده و آزموده و سوخته شده و معنی تشنیده نیز آمده مقرون بسته شده مقتران
 پیوند یافته معتمون بالضم سر برداشته شده گان مقرن بالضم و کسر را توانائی دارند و مقرن
 جمع مقترطون یعنی ترک کرده شده گان و فراموش کردگان مکتون پنهان و بسته شده
 مکن پنهان شده نگاه و مکن گاه مکن جمع مکن بالفتح و سکون کاف و کسر آن سینه
 سوسار و مانع و مانند آن مکنین صاحب منزلت و مرتبه ملوان بفتح تین شب و روز
 مکنین بالکسر و فتح باگاد و و شاخ و قابخت و کسر با آنکه شرب بسیار دارد و معن بالکسر از راه

بفتح ما از سوده شد همچون منت نهاده شده و نقصان کرده شده لقوله تعالی که هم از سوده شد
 و منتی که باز دارندگان و به پایان رسانندگان منق بالکسر یعنی از به معنی بر نیز آمده و بالفتح کسی
 و آنکس که نسبت جمع و مفردی آید و بالفتح و تشدید تون وزن معلوم و ترانکین و هر منی شیرین که بر قوت
 جمع شود و قوت دادن منت نهادن و بریدن و نقصان کردن و بی قوت کردن و مانده شدن و
 مانده گردانیدن منون بالفتح زمانه و مرگ و برنده توانائی و کم کننده قوت و ریب المنون خواهد شد
 روزگار منان بالفتح و تشدید تون انعام کننده و منت نهنده و اسمی است از اسمای الهی منجوعان
 بالفتح و لام مناجین جمع متوالت بالفتح زمینی که هیچ نوبت معبود و مزرع نشده باشد و بالضم هرگاه
 و گوینده سائر موانعی و بفتحین غیر زودی الروح ضد حیوان متوالت آنکه مردار این دانند و مطلق
 بالفتح و کسر طاجی جنگ منون بفتح توت و یا محتاج کسی بر خود گرفتن همچون گواه و قریب و
 همکار بهمان و مهربان مهربان بالفتح معرب مهربان همان بالضم خوار کرده شده همین بالفتح
 خوار و ضعیف و بالضم خوار کننده میدان بالفتح و بالکسر نیز آمده بین فراخ و جاسع و محله است
 پیشاپوش پیشانی از و دو آفرین جمع و نام بر جوت یلسان بفتح هم ضحیست بقراین بالفتح دروغ گفتن و

باب المیم مع الواو

ما و بالفتح و سکون نهزه کشیدن پوست تا کشاده و دراز شود متعوش کشیدن محمول بالفتح و تشدید
 زوده شده محو سترون و پاک کردن چیزی از چیزی مرو بالفتح سنگ سفید براق که آتش
 از آن بر آید و نوعی از ریاضین و دارونی است و نام شهر است مشهور مرو بالفتح و تشدید و او
 امید داشته شده مضو بفتحین و تشدید و او رفتن و گذشتن و بالفتح به نیز آمده و پیشی گرفتن محو بفتح
 شرمای تر رسیده مقبو بالفتح ماییدن و جلا دادن چیزی و روشن و پاک کردن و ندان و نگفتن
 مکو بالفتح آواز کردن منع محو بالفتح رقیق شدن شیر خوردنی و شیر بار یک و شیر قیق آرد نام مرو

باب المیم مع الهمزة

مشتابه مانند شونده بهر که متوجه روی چیزی کننده مده بفتحین متعودن ماوه ستانیده مده
 بفتحین تپاه و فاسد شدن چشم از نگریدن سرشته سکو به بر وزن سیبویه لقب عبد یعقوب کندی که از
 غایت خوش خلقی او را سکو به می گفتند یعنی بومی مشک از آن می آید مشتبه پوشیده مکره
 ناخوش مکره بالضم و کسر آنکه کسی را بنا خوشی بر سر کار می دارد و بفتح را آنکه او را بر سر کار می آید

بالضم و تشدید و او مفتوح ز رانده و ده کرده و آراسته شمره پاک گردانیده شده و دور گردانیده
 از شقیما صوه و میوه بالفتح بسیار شدن آب چاه و بسیار آب شدن چاه موجه غریب و پسندیده و
 آنچه یسوی آن روی کرده شود موله بالضم غلبوت و آبی که بصحرای روان باشد و بالضم و فتح و او
 و تشدید لام و اله و شیفته کرده شده مکن جمع بفتح هر دو هم بیابان ماسر جمع

باب المیم مع الیا

ما می بالفتح و سکون هجره مخم مینی کردن و فتنه آن فتن و فساد کردن و کشیدن پوست نافذ رخ شود
 مانی آمدن گاه و آمده شده و بعضی آن را کفوله تعالی آنه کان و حده مانی یعنی بنا کرده شده
 مستیله آزماییده متعولی بر سرکاری باشند و دوستی دارند مثانی و دوا بسیار وسیع المثانی
 قرآن و فاتحه مجلی بالضم میم و فتح جیم و کسر لام شد و ظام کشته و اسپین از ده اسپ و این ده
 آب در معنی فسل گشت مجوسی آفتاب پرست و آتش پرست مجعی بالفتح ترون مجوسی
 گرو گزیده و احاطه کنند و مجوسی بالضم ملاک کنند و رسوا کنند مندی بالفتح آب ندی را
 بدر آوردن از رحم و چایا بچراگاه فرستادن و آب سپید که از قضیب بیرون آید هنگام بلاعت
 بازن و تشدید یا نیز آمده مری بالفتح و کشیدن و بیرون آوردن باران از ابر و ستور اگر
 رانان و دست بر زمین زدن ستور بر نشاط یا انکار چیزی مریشی رشوت ستان و مرضی پسندی
 مراقی نزد بانها جمع مرقاة مردی بالضم و کسر و ال و یای شده و چوب ابرو که ملاح و دست
 گیر و کشتی بدان رانده و به تخفیف یا ملاک کشته مسی بالفتح بیرون دست در رحم داده و آب
 بدر آوردن یا آبستن نشود مساوی بالفتح بدیا و بالضم یا بر سلی بالضم و فتح سین و کسر لام شد و
 آب سوم از ده اسپ و یکسیم مرضی است که در آن گویا جوال و وز به بدن میخانند و بنویسند
 مشی بالفتح رفتن و بسیار فرزند شدن و بسیار چار شدن مشتری خریده و نام مستعار است
 معروف مشوی بریان کرده شده مصالی و اما مصلی صلوة فرستنده و نماز کننده و روشن
 آورنده و ایسی که دینی اسپ پیش دود مضی بالضم و تشدید یا گذشتن و رفتن و مضی به خمره
 در آخر روشن کننده چنانکه گذشت مطوی چیده شده مطاوی شکنا و نور و جامع مطوی است
 محالی بلند یا و بزرگ یا و بد یا و برین تقدیر جمع معالاة است مغازی متاقب
 خانه یان گذاشتن انعاموس متقی پیرو متقی گذاردن دوشه مقتضی خواهند
 مکاری خریده و گریه و دهنده می بالفتح و تشدید بازمان دراز و پاره از زمان

باب النون مع الهمزة

باب نون نشتر و متبر و ما و ده نشتر کلان سال و معنی خالص نیز آمده اما بدین معنی فارسی است نخت بافتح
 یوست از درخت باز کردن نجیب بیشتر گزیده بنجائب جمع و مرد اصل نجیب بافتح نظر کردن و شتاب رفتن
 نجیب آواز بر داشتن در گریه نجیب بافتح برون کشیدن و انتخاب کردن ندب بافتح بر مرده
 گریستن و بر شمردن و خواندن محاسن او و مرد سبک در حاجت و اسب نیز رود بفتحین کرد قمار و نشتر
 جراحت نشیب بفتحین اصل و بفارسی آنرا اثر او گویند نشیب غزل گفتن نشیب بافتح مال و
 آب و زمین و در آنجمن از حیرت نشیب بافتح و تشدید نشین تیر نا شیب مرد با تیر نشیب بافتح
 بر یار کردن و دشمن و دشمن و همه روز با شکی رفتن و حرکت زبرد اودن و حرکت زیر در کلمه معرب
 چنانکه فتح و معنی بفتحین رخ و رخ دیدن و بیت و آنچه بر پا کنند بهر سه شش بدین معنی بفتحین نیز آمده نشیب
 بهر حوض و دام بر پا و باضم و فتح صاد نام شاعریت نصیب باکسر اصل و مرجع و جا فرو رفتن و نشیب
 و نشیب کار و دود رفتن و قدری از مال که بران زکات واجب شود و نصیب باضم فرو نشدن آب در زمین
 نقیب بافتح راه و دره کوه و سوراخ کردن دیوار و چرخان و بفتحین تنگ شدن راه و سوده شدن ستم ستور
 و دریدن موزه نقیب متر و دانه قوم نقاب باکسر روی بند و مرد و نیکو انا و ناگاه بر سر چرخ آمدن
 و ناگاه ملاقات کردن با کسی و بافتح و تشدید قاف نقبان نکوب باضم گشتن از راه نکوب بافتح
 میل کردن و بفتحین گچی در هر چیزی و نوعی از بیماری ستور که در سنگ بدید آید و بیان می کنند نقیب باضم
 نزدیکی و باضم گروهی از جمش که آنرا نوبه نیز گویند نوبی یکی و معنی بنور نیز آمده و نقیب بافتح غنیمت و غارت

باب النون مع التاء

ناتاق بافتح سکون همزه اول و فتح نون و همزه ثانی بر وزن و حربه اول اسلام قال الرسول صلعم طوبی
 مات فی النناة میت بافتح گیاه و رستن گیاه نبات بافتح گیاه و در میانیدن به بیت بافتح و کسر
 باقیبایست از زمین بیاهنه بافتح بر گوارش شدن نبات بافتح استا شدن و نیک شدن و نیک شدن
 و تیر تراشیدن و تیر تیر بافتح مقدار و میوه کناسه شوق بافتح خبر دادن و زمین مانند مرداف نبات و
 بفتحین و تشدید و او خبر دادن شوق بافتح عطسه ستور و عطسه زدن و از بینی آب انداختن آن
 وزره فرخ و چابک میان و وسبیلت در لب بالایتین مردم و شیر درنده و نام و ستاره است
 نزدیک بیکد گردان نزلت از منازل قمر سجده بافتح و لیری و دلیر شدن و نخت بودن و کارزار و نخت
 اشعار عرب که در وصف بلا و نجه و اهل لکن گفته اند نخت بهر گوار و گرامی شدن نخت باضم طلب

آب و گیاه کردن در موضع گیاه و آب بخار با الفتح من بلند بخار نشتراده چست رفتار و
شاخ درخت و جای بلند و حص و حص و سنگاری و ستن ناحیه رستگاری یافته و شتر ماده
چست رفتار بخار با الفتح و چیزی سخت نگرستین قال صلح اول و نوا بخار الشائل بطبقه بخار با کسر
رفت و و و گری و بالفهم تراشیده چوب خیره صفت چوبین که درون خشت دنی باشد و شیر که بارد
و روغن آینه باشد گیاه کمر و خاله با کسر دادن چیزی که عوض آن ستانده باشند و دعوی کردن
قوض حسنه و بخشش بی عوض مخافه بالفتح لاغر و باریک شدن خیره و خجسته بالفتح شست دخی و شست
بالفتح تراشیدن ناحیه و نذره بالفتح و بالفهم گوشه زمین و کنار چیزی خسته بالفهم با بیتی بخجسته
بالفهم گزیده و منتخ بخار بالفتح بزرگی و کبر شایسته بالفهم سبوس خمره بالفهم و فتح خا بیتی
اسب و و جز آن و بالفتح و کسر خا پوشیده و ریزنده مخا عه شایسته بالفهم علم که از گلو بر آید ندوه
بالفتح مجلس و سبع شد نگاه مردم و بالفهم آب خورد نگاه شتر ندیه بالفهم نوحه و بشون نداه و بالفهم
نری نداه بالفهم یغالی نداه بالفهم تنهائی و کمی تراشیده بالفتح دور کردن از بدی تراشیده بالفهم
پاک و عیسکونی و فرصت و وقت حصول چیزی فائزله سختی و حادثه نزله بالفتح یکبار نزل کردن
و مرضی است معروف از فهم ز کام و نام شخصی است نزله بالفهم آب منی مرد نمره بختین سپیدی
کجانب ناحیه و سپیدی هر دو جانب ناحیه را نمره نمره گویند فسیله با کسر منسوب شدن بخوبی
و نمره با کسر و الفهم زمان جمع است و منفرد ندارد شسته بختین آدمی و نفس نسایه بالفتح و
تشدیر بین نیک و نامناسب فسیله با کسر نمره نقد باشد و زمان دور و وعده کرده باشند سختی
بالفهم آنچه از روی نوشته بر دارند شسته بالفتح رخی که در و زود گیاه روید و با کسر فسیله بند شستر که
از دوال باشد شستر با کسر حست و جوی کردن گم شده فشاقه بالفتح پدید آمدن و نوب داشتن
و نوب خاسته و نوب جان شدن و آغاز کردن و آفریدن نشووه بالفتح پدید آمدن و ست شدن
و با کسر بوسی یافتن و خبر دانستن فشا رقه بالفهم تراشیده چوب جز آن فاشیه اول ساعتی
شب و طاعتی شب که در شب کرده شود و مردی که شب بر خیزد و معاوت کند شسته بالفهم
تعویذ و افسونی که بر آید از زمان بر دیو زوگان و غیر آن کنند فاشیه پراگنده کنندگان و با دیو
که پراگنده کنند ابره اند و باران با که پراگنده کنند گیاه اند فاشیه کشتان یگان و بیرون
کنند گان از منزلی منزلی و ملائکه رحمت فضاقه بالفتح خدمت کردن لفقه بختین انصاف و داد
انصره بالفهم باری فضاقه بالفتح پند دادن خیر خواهی کردن نصیحه اند زر و خیر خواهی

نصیبه بهره روزی و دیوار سنگ که برگرد و عرض چاه برآورده باشد چنانچه برنج کشنده و برپا
 وارده و لطیف کننده ناصیبه سوی پیشانی و محل آن نصیبه بالفتح تازگی و سیرابی و تازه و نگوگرد
 نصیبه بالفتح تازره رود تازه و آیدار شدن نصیبه بالفتح و تشدید شد و غایب چنانچه که از آن
 آبی چو شیده باشد لطافه بالفتح نام قلعه است از قلای خیر یا چشمه السیت و خیر یا موضع خیر یا
 آن نظیحه حیوان که مرده باشد بواسطه آنکه حیوان دیگر او را شاخ زده باشد لطافه بالفتح آب منی
 مرد و آب صافی و بالفتح گوشواره طاقه بالفتح یا کی نظاره بالفتح نگر سیتن بخیری و به تشدید طاقه
 نگرندگان نظره بالفتح یکبار نگر سیتن و تغییر شدن تن و گونه روی و لاغر شدن و بر کسر طاقه
 کردن و صحت دادن نظره بالفتح بانگ و نصیبتن کاری که در آن اهتمام تمام بوده باشد و بالفتح
 و فتح عین یکس بزرگ سیر کبوتر و چشم و کبر و منی یا عورت کوزه و دلاب نو اعر جمع لغت بالفتح
 و صفت کردن لغوت بالفتح نازک شدن لغت بالفتح بنار و لغت سیتن و بالفتح چشم روشن گردانیدن
 بخیری و روشن شدن چشم بخیری و بالکسر ناز و آسایش و عطا لغت بالفتح شتر مرغ و آنچه در زیر پا باشد
 و بیابان و نام مردیست و چوبی که در میان دو مناره که بر سر چاه میباشد می کنند لغت بالفتح پیش
 و ماده گاد و شتی لغت بالفتح آواز نرم و ملائم لغت بالفتح روزی و یا تیراج معاش و یا چوب
 ظاهر و سر و میانش ناسره باشد و بالفتح و فتح فاسورخ موش لغت بالفتح بالکسر رسیدگی لغت بالفتح
 بخشیدن و بوی لغت یکبار در و میدن و بالکسر آسیدن شکم و با درفتن آن لغت بالفتح بالفتح
 دیده شود و فصله که از دمان انداخته شود لغات بالفتح و تشدید فادر و مسرگان و زمان
 ساحره لغت بالفتح خیری که بواسطه زبونی از خیری انداخته شود لغت بالفتح صبر و ن
 بخیل کردن و پندیده و مرغوب شدن یا فایده بخشش غیر واجب و تر زنده زاده و نماز منتهی لغت
 اول بر خیز که پیدا شود و ناله مشک لغت بالفتح بالکسر آیه لغت تیر یک زدن و یک جوشان
 لغت بالفتح مغز برون کردن لغت بالفتح لغت کردن و بالکسر لغت لغت بالفتح آغاز کرد
 روع و رنگ و میر بلی نفع لغت بالفتح سیم که اخته و آنگیز که در آن آب باران و آب بیل افتد و
 چاهک قفا و لغت قاف بیماری که در پهلوی برپا شود و بدان بیماری میرد لغت بالفتح بالکسر
 نقطه بالفتح معروف و نامک رنه سب لغت و لغت بالفتح بالفتح برگزیده و خلاصه نصیبه
 عیب زشتی لغت بالفتح از بیماری بر ناستن نکره بالفتح ناشناخته شدن و ناشناخته شدن و بالفتح
 و کسر کاف ناشناس و ناشناختن نکاره بالفتح بزرگ و دشوار شدن کار بر کسی لغت بالفتح

به چوب و جرات زمین کاویدن و بالضم و فتح کاوت جمع نکتة نکتة بالضم نشانه سرانگشت یا سرچوب که بر سر
 زنند و سخن باریک و لطیف نکات بالکسر جمع حکایة بالفتح گزند بدشمن رسانیدن بجراحت یا بقتل نکتة
 بالفتح خواری و شنگی و در دمندهی نکهات بفتحین جمع نکتة بالفتح بوی خوش محبته سخن چینی
 و حرکت و آواز نرم و مفرقه بالضم و فتح را بکش نازق جمع نکتة بالفتح سوره درستی است که در پهلوی
 پیا می شود و سخن چینی کردن سخن چین و بالضم شنیدن و بالفتح و کسر سیم زمین پر سوره و فرس
 و ناله یعنی اسب بسیار حرکت فواتح بالفتح خسته خرا و وزن پنج ورم و نیت و مراد حاجت فواتح
 بالضم و فتح واد آنگاه و مشهور بضم نون و سکون واد است فواتح بالفتح وقت چیزی و کار سخت و
 مصیبت کسی رسیده نهایت یا بیان نهیته بالضم پایان و خرد و کسرا و تشدید یا شتر کشتی که نهایت
 فرسی رسیده باشد نهیته بالضم بر خاستن و راه سر بالا نهیته بالضم حرص و محنت و قصه خیر
 کردن نیست بانگ کردن شیر نیایته بالکسر بجای کس الیتادن نیایته بالکسر زاری
 کردن نایته حادثه و واقعه نیست بالکسر و تشدید یا غم کردن و در دل گرفتن و جا گذارن
 و نگذاشتن و یار شدن و حاجت و مراد و دل گرفته شده

باب النون مع التاء

ثبت بالفتح کاویدن زمین بدست ثبت بالفتح و تشدید تا فاش کردن خبر لغت بالفتح
 در زمین و فی اشل لا بد المص و ران نفیث ناچار است صاحب دمیته را که از زبان فصله
 اندازد و لغت بالفتح شتافتن نکت بالکسر تاب باز کردن از رسن و شکستن عهد و نام و دست

باب النون مع الجیم

سراج بالکسر و نیاج را دکان جمع نتیجه قسج بافتن جامه قسج بافته شده و بفتحین و شین محمه راه گذار
 بضم بالضم رسیدن بنیوه و بختن هر چیزی چون گوشت و ریش و ماده بفتح بالفتح سفیدی غاص و شنیدن
 و بفتحین و سر بردن شتر و دل زدن از گوشت بیش بفتح بالفتح راه پیدار گشاده و بفتحین و سر بردن

باب النون مع الحاء

نیاج بالکسر بالضم بانگ کردن سگ آه و مشهور بضم هجوع بالضم فریاد و آواز از قبله و آواز گال ایشان
 بفتح بالضم بر رسیدن بختن نتوج و بیرون زدن خوی بفتح بالضم و نیاج بالفتح فیروز و آبر و حاجت بفتح
 بانگ آواز شکم طرح بفتح بختن بفتح بالفتح آگاه کشیدن و بفتحین و کسرا و تشدید باشد نتوج بفتح
 چاه که آب نازح شود و بفتح بالفتح جامه و وطن و بالضم پند دادن و نیک خواستن بصورت

بالضم راست شدن سخن و جز آن و فاعل شدن و بالفتح فاعل و صاف و عمل پاک و بالضم و زری
و عمل پاک و فاعل و جز آن و نصیحت کننده و بالفتح نصیحت کننده و بالکسر شسته که بدن
چیزی و دوزند و نام مروی از قاریان و بالفتح آب پاشیدن و کم از سیرانی خوردن و آب بیرون
آوردن از چیزی و آب دادن و شگافه شدن درخت بر سه بیرون آمدن برگ و انداختن و بازگشتن
از چیزی و دور کردن چیزی از خود و فحشین عوض الفصاح جمع شتر آب کش نوامع جمع فصاح بالفتح
و تشدید و آب کشنده به شتر بر سه نخستان و جز آن و بالفتح عرق و عوض فصوص بالفتح و عرق از خوشی
قطع بالفتح سر زدن گاو و گوسپند و جز آن و بالفتح آب پیش آید و بر آری شود از مرغ و آب و جز آن و بالضم
تعب و آبی که بریشانی او و دانه باشد و آن نزد عرب مکره است و اگر یک دانه باشد مکره است
و بالضم هر چه پیش آید از مرغ و آب و سر و زنده و کار و شوار و نرلی اول از منازل قهر که از شترین گویند
و بالفتح و مبدن بوی خوش و لکه زدن ناله و جز آن و شمشیر زدن و زدن باد و دادن چیزی و
جستن غین از گن تقوچ بالفتح ناله که باب و و شیدل شیر و روان شود و لمانی که تیز و دور زود و
فصاح بالکسر مجامعت کردن و عقد زنا شوقی کردن و بالضم زن کننده و زن شوهر کننده و جماع کننده
و زن شوهر دار و مردی که زن داشته باشد و بالضم و الکسر کلمه است که زنان در وقت
زنا شوقی گویند و جز آن خطب گویند و بالضم و بالفتح نوحه کردن و بالضم نام پیغامبر است
و بالضم نوحه و زاری کردن

باب النون مع الهمزة

نوح بالفتح آیه گویند و بر دوستی که از کار کردن آید بیدار کند و یح گیاه بوریح بالفتح بر شیدن و
بر کندن و یح دریای آواز گن و آواز اضطراب آب بر گنا سح بالفتح و تشدید فاسحت رفتن و سخت
را ندن و شترانیکه خوابانیده شوند نزد صدقه ستانده تا با بل صدقه برسانند و بالضم کتاب نوشتن و
نیت گردانیدن و بالضم چو شیدن آب از چشمه و خوشیدن بر چه باشد و بوی دادن چیزی فصاح بالضم
یکدیگر را آب زدن و بالفتح و تشدید ضاد باران بسیار و بالفتح و دیدن و آواز مقعد بیرون
کردن و بختن و بالضم و تشدید قاف و بالکسر و سخت و دونه و تقوچ بالفتح و آواز
که در بینی و منده بالفتح شکستن سرتا و مانع و سوراخ کردن و بالضم آب لغایت سرو

باب النون مع الدال

نجد بالفتح زمین بلند خلاف محورو زمین تمامه ناعراق بنجا و بالکسر بنجد و بالضم جمع و راه بیابا و آرایش خانه

باب النون مع الذال

باب النون مع الراء

تاریخ و نشان تهر بنجر بالفتح بر دشتن و سوره کردن حرف را و از بر دشتن سر و گوی با لک گری که در یو
نتر بر دشتن و سوره آمد و در دشتن و انبار فله بنجر بالفتح بنجر بالبدین بوقت شش کردن کشیدن آن بر دشتن
و از کسی بوده زدن و بختین تپاه و ضایع شدن کار بنجر بالفتح بر آگنده و بر آگندن و بر دشتن و از دشتن
نده از تن شکار بالضم که ریزد از بر چری بنجر بالفتح خوب تراشیدن و گرم کردن آب به سنگ نشان
وخت زدن و اصل و سب و گوشت و زین که و در دشتن و بختین و شش و تشنه شدن و شتر از چوب ناچه باسی که
و در آید بوقت تشنه شتر بنجر بالضم و الکسر اصل و سب و رنگ و بالفتح و تشنه و چیم تر شده خوب
بنجر بالفتح شتر شش و بریدن سینه و بر سینه زدن و در سینه شدن و شش سینه و همچنین بنجر بالکسر بنجر
الکسر که و دانه و عالم با هر بنجر بر سینه بنجر بالفتح پوشیده و در یو ریزه شدن

خو را فتح داده شهری که چون انکشت بدینی او کند شیر و بد شیر بانگ کردن بنی ناخر آخوان
کاو اک که از او آید و یک تن نذر بالفتح جافتاوان و تناد و غریب شدن نذر بالفتح جان و
پیمان بستن و نخستین نیم نذر نیم کردن و ترسانند و نذر بالفتح اندک و نیزه نذر بالکسر بدو
قبیله است نذر و بالفتح زن کم فرزند نسیر بالفتح کرس و نام بی ست و عده و میان کم گویند
و بر کردن بازگشت را بقدر و نسیر طائر ساره است که گویای بر دو نسیر واقع ساره است که کثیر
چنان نماید که روی آید از بالا تا سوره بر احوالی که بد شود و بعد از آن آمده نسیر بوی خوش گیاه
شکاف و گر باره سبز شدن و بریدن خوب پاره و گسترده و فاش کردن خبر و نخستین پراکنده و
پراکنده کان جمع و مفرد آمده و پراکنده شدن گویند و غریب برای حیران شود بالفتح با و بهر از نسیر
جمع و بساکن شدن نیز آمده و بالفتح نذر شده شدن و یوم الشور روز شخیر نصیر یاری دادن و یاری
و هندیگان جمع ناصر و بد قبیله است از بنی اسد و باریدن باران و عطا دادن نصیر یاری
و نصیر بالفتح نذر و بد قبیله است از قریش نصیر بالفتح نذر و خاص هر خبر و وقوع از خوب بار
نصیر بالفتح نذر و بد قبیله است از یهود و خبر و خبری تازه تا خبر تازه و بسیار و بسیار
نذر و سرخ و جاده غوک ماکتور و ناظر نگهبان باغ و ناظر و ناظر جمع اقل نصیر نخستین نذر و خبر
اصل و چشم و شستن نخستین انظار ناظر نظر کننده و بدین نگهبان ناظران و در کشتن از دو جانب
که شکاف از آن آید نصیر است ناظر به نظر کننده و نظر کرده شده و نگهبان نصیر بالفتح بر خوشی
خون و چشم نصیر بالفتح و در شش و چشم و در آن کس بدینی شتر و آنکه بجای آرام کسر و
نصیر بالفتح و در شش شدن و بدو چشمیدن و یک نصیر بالفتح و فتح بین بدینی ست و نیزه نصیر بالفتح
گروه گروه بازگشتن حاجیان از منا و خلبه کردن و آمدن و یوم الشور و بازگشتن حاجیان
انج و آن روز و از دهم ذی الحجه است و فتح فایز آمده و نخستین گروه مردم از سناوه نصیر
بالفتح رسیدن و هم یکبار پیش آمدن یکبار نصیر قومی که یکبار پیش روند تا فر نصرت کننده
و غالب نصیر بالفتح و اندر رسیدن و در رسیدن و عیب کردن و ستور راندن بهانگ
و انکشت زدن تا قمر تیر که بر نشانه رسد تا قمر بهر صورت نصیر شکاف و جایگاه از خرا و ناوان
و اصل و نصیر نکر بالضم و نخستین ناشناسانی و شکفتن نگیر آنگار و مکر و نگیر و و نشسته
در گور و خطر بالکسر نام بدی و بالفتح و کسر بمانگ نور و در نخستین جمع و بد قبیله است و نخستین بمانگ
رنگ شدن نصیر بالضم و فتح نیم بد قبیله است بدینی قیس و بالفتح و کسر بمانگ ساده و در خبر ظاهر خالص نصیر

باب النون مع الزا

باب القول مع السنين

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰
 ۲۰۱
 ۲۰۲
 ۲۰۳
 ۲۰۴
 ۲۰۵
 ۲۰۶
 ۲۰۷
 ۲۰۸
 ۲۰۹
 ۲۱۰
 ۲۱۱
 ۲۱۲
 ۲۱۳
 ۲۱۴
 ۲۱۵
 ۲۱۶
 ۲۱۷
 ۲۱۸
 ۲۱۹
 ۲۲۰
 ۲۲۱
 ۲۲۲
 ۲۲۳
 ۲۲۴
 ۲۲۵
 ۲۲۶
 ۲۲۷
 ۲۲۸
 ۲۲۹
 ۲۳۰
 ۲۳۱
 ۲۳۲
 ۲۳۳
 ۲۳۴
 ۲۳۵
 ۲۳۶
 ۲۳۷
 ۲۳۸
 ۲۳۹
 ۲۴۰
 ۲۴۱
 ۲۴۲
 ۲۴۳
 ۲۴۴
 ۲۴۵
 ۲۴۶
 ۲۴۷
 ۲۴۸
 ۲۴۹
 ۲۵۰
 ۲۵۱
 ۲۵۲
 ۲۵۳
 ۲۵۴
 ۲۵۵
 ۲۵۶
 ۲۵۷
 ۲۵۸
 ۲۵۹
 ۲۶۰
 ۲۶۱
 ۲۶۲
 ۲۶۳
 ۲۶۴
 ۲۶۵
 ۲۶۶
 ۲۶۷
 ۲۶۸
 ۲۶۹
 ۲۷۰
 ۲۷۱
 ۲۷۲
 ۲۷۳
 ۲۷۴
 ۲۷۵
 ۲۷۶
 ۲۷۷
 ۲۷۸
 ۲۷۹
 ۲۸۰
 ۲۸۱
 ۲۸۲
 ۲۸۳
 ۲۸۴
 ۲۸۵
 ۲۸۶
 ۲۸۷
 ۲۸۸
 ۲۸۹
 ۲۹۰
 ۲۹۱
 ۲۹۲
 ۲۹۳
 ۲۹۴
 ۲۹۵
 ۲۹۶
 ۲۹۷
 ۲۹۸
 ۲۹۹
 ۳۰۰
 ۳۰۱
 ۳۰۲
 ۳۰۳
 ۳۰۴
 ۳۰۵
 ۳۰۶
 ۳۰۷
 ۳۰۸
 ۳۰۹
 ۳۱۰
 ۳۱۱
 ۳۱۲
 ۳۱۳
 ۳۱۴
 ۳۱۵
 ۳۱۶
 ۳۱۷
 ۳۱۸
 ۳۱۹
 ۳۲۰
 ۳۲۱
 ۳۲۲
 ۳۲۳
 ۳۲۴
 ۳۲۵
 ۳۲۶
 ۳۲۷
 ۳۲۸
 ۳۲۹
 ۳۳۰
 ۳۳۱
 ۳۳۲
 ۳۳۳
 ۳۳۴
 ۳۳۵
 ۳۳۶
 ۳۳۷
 ۳۳۸
 ۳۳۹
 ۳۴۰
 ۳۴۱
 ۳۴۲
 ۳۴۳
 ۳۴۴
 ۳۴۵
 ۳۴۶
 ۳۴۷
 ۳۴۸
 ۳۴۹
 ۳۵۰
 ۳۵۱
 ۳۵۲
 ۳۵۳
 ۳۵۴
 ۳۵۵
 ۳۵۶
 ۳۵۷
 ۳۵۸
 ۳۵۹
 ۳۶۰
 ۳۶۱
 ۳۶۲
 ۳۶۳
 ۳۶۴
 ۳۶۵
 ۳۶۶
 ۳۶۷
 ۳۶۸
 ۳۶۹
 ۳۷۰
 ۳۷۱
 ۳۷۲
 ۳۷۳
 ۳۷۴
 ۳۷۵
 ۳۷۶
 ۳۷۷
 ۳۷۸
 ۳۷۹
 ۳۸۰
 ۳۸۱
 ۳۸۲
 ۳۸۳
 ۳۸۴
 ۳۸۵
 ۳۸۶
 ۳۸۷
 ۳۸۸
 ۳۸۹
 ۳۹۰
 ۳۹۱
 ۳۹۲
 ۳۹۳
 ۳۹۴
 ۳۹۵
 ۳۹۶
 ۳۹۷
 ۳۹۸
 ۳۹۹
 ۴۰۰
 ۴۰۱
 ۴۰۲
 ۴۰۳
 ۴۰۴
 ۴۰۵
 ۴۰۶
 ۴۰۷
 ۴۰۸
 ۴۰۹
 ۴۱۰
 ۴۱۱
 ۴۱۲
 ۴۱۳
 ۴۱۴
 ۴۱۵
 ۴۱۶
 ۴۱۷
 ۴۱۸
 ۴۱۹
 ۴۲۰
 ۴۲۱
 ۴۲۲
 ۴۲۳
 ۴۲۴
 ۴۲۵
 ۴۲۶
 ۴۲۷
 ۴۲۸
 ۴۲۹
 ۴۳۰
 ۴۳۱
 ۴۳۲
 ۴۳۳
 ۴۳۴
 ۴۳۵
 ۴۳۶
 ۴۳۷
 ۴۳۸
 ۴۳۹
 ۴۴۰
 ۴۴۱
 ۴۴۲
 ۴۴۳
 ۴۴۴
 ۴۴۵
 ۴۴۶
 ۴۴۷
 ۴۴۸
 ۴۴۹
 ۴۵۰
 ۴۵۱
 ۴۵۲
 ۴۵۳
 ۴۵۴
 ۴۵۵
 ۴۵۶
 ۴۵۷
 ۴۵۸
 ۴۵۹
 ۴۶۰
 ۴۶۱
 ۴۶۲
 ۴۶۳
 ۴۶۴
 ۴۶۵
 ۴۶۶
 ۴۶۷
 ۴۶۸
 ۴۶۹
 ۴۷۰
 ۴۷۱

چشمتی و دلاب که سوزانخ اوفس راخ باشند مدس بالفتح و سکون وال وضم آن مرد زیرک
 و تحقیق زیرک و نیزه زدن نفس بالفتح و تشدید سین را ندن شتر و خشک شدن شناس بالفتح و دو
 مردم و نوعی از طایفه که بیک پامی چند نفس بالفتح نیک پاک شدن و نیکو داشتن و نفس کردن کار
 با سوس افس طیب نفاس بالفتح نجواب شدن و خواب یا ابتلا می خواب تا نفس خواب کنند
 نفوس بالفتح شتر ماده شیر و نفس بالفتح چشم کردن چیزی را دغان و حوان و تن نفس بالفتح و
 شرف و نفوس بالفتح جمع و چشم بدو آنچه بدان پوست را و باخت کنند و ذات هر چیزی بقوله لغالب
 لب علی نفسه الرحمة و تحقیق دم النفس
 و حمان بطریق معازره و بنا نشسته و حمان
 نو زانیده باشند جمع نفس بالفتح

که بوقت نماز خود نوازند نفس بالفتح ما قوس زدن و عیب و فسوس کردن و بالکسیا بی که
 بدان نویسد نفوس بالکسر و روی که در انگشتان پا و دست بهر رسد و مرد عاقل و شاد و محسن
 بالفتح گویا کردن و بالضم باز گردیدن بیماری و فتح نیز آمده و بالکسر تیر سوخته است که آن
 او را اعلی سازند و در منفعت ناموس صاحب راز و جبریل و کار و صیاد و مکر و حیل و پنهانی
 نفس بالفتح پنهان داشتن راز و در گفتن و بالکسر با نوریت که اثره را می کشد و در زدن و پنهان
 و تحقیق تباه شدن روغن نفوس بالفتح جنبیدن و بیکه چرخان و راندن نواس بالفتح و بیکه
 و آنچه بطرب کند دست شود نفس بالفتح بدندان پیش گردیدن و از دندان بالفتح و تحقیق نوعی از دندان

باب النون مع اشین

ناش بالفتح و سکون حمزه تاخیر کردن ناش بالفتح کفن در دیدن و قرضیت کردن ناش بالفتح
 و تشدید یا کفن ده و نش بالفتح بیرون آوردن نار و مانند آن از جای نش بالفتح و تحقیق صید و غیره
 که تخم زب بپای زیاد و خستن بی خواهش خریدن تا دیگر می خرد و گرد آوردن ستور بر نشان شده
 و نشاب فتن ما جش آنکه بر ماند صید را نشش فرو رفتن آب در زمین و آواز جو شدن آب
 نش بالفتح و تشدید شین بیت درم سنگ آن نیم اوقیه باشد که میل درمست و بچرم را نوازه نویسد
 حرکت و جنبش نش برداشتن و جازه با مرد و بی مرده با سر خوانند و نبات الغش بخت تاده و دغان
 چهار نش و سه ابناء گویند و آن دو است صغری و کبری الفتن بالفتح پنبه و چشم کردن نفوس

گیاه در او شدن مرغ بوقت پریدن نامقصص چه مرغ که بال تمام درست کرده باشد و گوشت بازوی اسپ نوحض بالفتح رفتن در شهر را و بر کند شلخ و غ و جز آن و پیوند میان سرین شتر

باب النون مع الطاء

بمحوط بالضم بر آمدن آب از زمین و جاده بحدیث گروهی از مردم و آبی که از قعر چاه بر آید بخیط بانگ و زلف شط بالفتح یعنی قنایان آومی فشا ط بالفتح شادمانی نمودن فشیط شادمان و نام مرغی بنا ناشط کاه و شتی فشیط بالفتح نوعی از ناسی و چاهی که بیک کشیدن دلو بر سر آن آید و همچنین انشا ط بالفتح فشیط بالفتح گردیدن بار و برون اندوه کسی را از جای سجائی و آب کشیدن از چاه بی چرخ و گره آسان کشادن قطنا ط بفتح هر دو نون دراز لظا لظ جمع ناعط گروهی است از قبایله تمدان و نام گوی است لظط بالفتح و الکسر و غنی است معروف و کسریج است و لظتین آله که در دست لظیط یعنی قنایان ماده نیز لظط بالفتح نقطه کردن حرف را و بالضم و فتح قاف جمع نقطه لظا ط بالکسر جمع نقطه و بالفتح و تشدید قاف نقطه زن و نقطه کننده مخط بفتحین نوعی از بساط و گستره فی اساطیر جمع و گرده که بر یک کار باشد و طرز و طریق لوطط بالفتح و را و تخمین و آما سیدن سینه شتر و توشه دان که در دسی خرمایند و اثرش در آویند و هر چه از جان در آویند شود و میان پشت و سرین شیط بالفتح رگ دل و مرگ تا لظط رگ پشت نیاط بالکسر رگ دل و جا و تخمین کمان بیابان و در شنده

باب النون مع الطاء +

لنحوط بالضم بر خاستن مضیبه نكط لظتین شتا فتن +

باب النون مع العين +

سجوع بالضم برون آمدن آب از چشمه و جز آن سجع بالفتح درختی است که از آن گمان سازند و از شاخهای آن کیر سازند سجوع بالضم گواریدن طعام و لطلب نگوئی و آب و علف شدن و شیر خوردن جامه رنگ را و اثر کردن سخن و پند دوار و بالفتح آب و طعام گوار و شیر کو و ک و آرد و جو که باب و پنج سروده چون دوج ستور را خوراندند تازد و فرب شود و سجع بالفتح آرد و جو ستور را بر اسه فربهی و اودن سجع بالفتح خون سیاه و خون اندرون و آرد و جو که بیشتر و بیشتر بالفتح قبله است ازین و از آن است ابراهیم خیم و مالک اثر آب یعنی انداختن و خوراک رسانیدن کار و را و خالص کردن دوستی و بویعت را با کسی خصلع بالضم و ففتح فربزه پشت کاه و طر

بای بکند که آب بدان رسد بجان جمع و پخته در و نام صفت معروف که مدفن حضرت علی ابن ابی طالب
 هم اند و چه است نجاف با اکثرین تغیب برتر تا کشی نکتہ نجیف تیرمین و مکان نجیف لایق و زیاده
 تخت بالفتح و بجای سحر آله بر آوردن مدفن بالفتح پند زدن و برف باریدن آسمان ویت بردار
 دست و بای ستور در رفتار با افت بالفتح و تشدید و ال پند زدن مدافع پند خدای کرده و پختن
 سند و نژاد بالفتح همه آب چاه را کشیدن و همه آب چاه خشک شدن مست گردانیدن و قوت
 و ن کسی را و تمام خون تقن و بریده شدن حجت کسی و خصومت و هوش برون و باقیم فتح را شتر بهای
 و آب آنک جمع زنده لطف بالفتح بر کردن بنا و عاف و یا شیدن غله و بر باد و ن ترس و خزان و
 بختن شهر است معروف که آنرا خشک نیز گویند نسوف بالفتح شتری که گناه را از پنج بر کند و بخورد
 و آبی که در و دیدن هم ای خود بر زمین نزدیک دار و نسیم و باز و سخن پنهان و نشان دندان خرو و نشانی
 لکدر بهیله و اندامها ستو بخانکه موی ریخته شود و شفت بالفتح و بختن و شکر کشیدن جامه عرق را و کاغذ
 سیاهی را و جوش آب را و بر چیدن و کشیدن آب از نه خیز و سنگهای سیاه سوخته و سنگها را با خار
 نصف بالکسیمه و راستی و بر دو منی با هم نیز آمده و با افت به نیمه رسیدن هر چیز و نیمه زدن شدن و پختن
 زن و مرد و میان سال و نند و نگاران جمع نصف لطف و خمر و نیمه فیزی و پنهان است و آن نصف شفت
 نصف بالکسیمه کردن نصف مر آب نواصف جمع نصف بالفتح به پستان کیدن
 شتر بهیله لطف بالفتح عیب آلوده شدن و بناه شدن تمت نهاده شدن و شگفته شدن و پختن
 چنانکه بر است بغیر رسد و بختن بالکودگی عجیب و گوشوار با جمع نقطه است و بختن بالکودگی
 جمع لطف با هم و کسر نهاده و است ناطف حلوانی است لطف بالفتح شتر که تار و زار با آن و بختن شتر

باب النون مع القاف

شتر بالفتح نشتن و بار و نشت کن و کسر بانه آمده بقتله احد شتر بالفتح نشانه و بختن بانه
 و بر کردن و بیا به پختن زن و زود استن شدن و برون آمدن آتش از آتش نشتن ناطف
 لب باری و شتری که زود استن شود و آتش زنده از آتش نشتن و آسپی که سوار را نشاند و بختن
 شتر و بختن سبکی و چتر و بختن و شتاب نمودن شتر و چتر شتر بالفتح شتر
 نظم و ترتیب دادن و بختن شتر و ندان و چتر آن که برابر و هموار باشد و سخن نشتن داده
 و مهره و رشته کشیده و شتر بالفتح پویندن و در دام افتادن و بختن شتر و بختن شتر
 و بالفتح و کسر شتر موی که در کاره افتاده باشد که ازان کار خلاصی نیابد و بختن شتر

واری که در بینی افتاده لطق باضم غنم گفتن تا طلق سخن گویند و مال را مال جانداران قسم خوان
 خلاف صامت لطق باکسر کمر و میان بند مردان و جامه است که زبان می پوشند لطق بهضم
 جمع و لطق باصطلاح یا ضمیم قوس از فلک اندری گوید سه ازان و اثره که در تروید و در توانست
 زو لطق ز لطق + تعقیق بانگ کردن زانغ و سپان آواز کردن شبان گویند را همچنین لغو
 بالضم تعقیق بنین سنج بانگ کردن زانغ نفوق یا بالضم مردن ستور لطق بالفتح روان شدن
 و زوارح یا هفت تن شایع ضد کساد و بالکسر دورونی کردن و جمع لغت نیز آمده لغت تعقیقین سپری
 تمام شدن شرح و نیست شدن و بر سیدن و روان شدن آب و جز آن و راه بار یک سورا
 لقب لغت بالفتح نشستن غرق و غرقه لغت نون در او کسر هر دو و یا نش خورد و تا این پالان
 زمارت جمع فوق بالضم شتر او و جمع نانه فواقی بالفتح و تشدید و اور الفض مشته و مردی
 که اصلاح کار کند فواقی خارج آواز خراز گوی جمع ناسقه است نامتی خرد استخوان
 زوی اسپ شقیق بالفتح و نهماق بالضم آواز خرد و آواز کردن آن شقیق بالفتح جایی بجا
 و جانور است که از پوست آن پوستین سازند هر دو معنی معرب نیفد تیاق بالکسر جمع ناو
 و سر است کوه شقیق بالفتح بلند تر جای در کوه

باب النون مع الکاف +

و یا یک جای بلند نوایک جمع ننگ بالفتح بلند شدن و تعقیق نیز بهشتی خرد و همچنین ناک ترک
 بالکسر سکون در اسم جمع ققیب سوخار و بالفتح طعنه زدن و عیب کردن و نیزه زدن نراک بالفتح تشدید
 را عیب کننده و طعنه زنده نساک بالفتح شستن یا ک کردن و بالضم عبادت کردن و قربانی کردن
 و ضمیم قربانیا همچنین نساک هر دو جمع نسیکه ناسک عبادت کننده و در راه خدا قربانی
 کننده نوک بالضم نادانی و نادان جمع نوک نهنگ بالفتح کینه و فرسوده شدن جامه پوشیدن
 سبالغه کردن و خوردن طعام و سبالغه کردن و در هر خبر و لاغری و ضعیف کردن تیب و سبازی
 نسی شنیگ شیر و شیر شیر تیز و بنده نساک بالفتح جامع کردن تا یک جا ناک کننده و ناک بالفتح
 تشدید یا سخت جامع کننده نسیک نیزه کردن و ناک کننده

باب النون مع الراء

ناچین معرب ناکیل که آنرا جود بندی گویند نالی ریشه که در میان نام می باشد و نیزه بسیار شش
 نعل بالضم تیز نبال بالکسر جمع و ناگهی و نعل و نعل و تیز نعل و نعل و نعل به تیز نعل

بجای شتر تمام نمودن و ماندن سخت ستور را نایل تیر گر نبال بالفتح و تشدید با تیر وار و حاشا
 تبیل فسر به و بزرگ و بزرگان قوم و خسران ایشان تبیل لغتین جمع مثل بالفتح کشیدن بیایی
 و فراموش کشیدن چیزی را و بیهوش شدن مرغ که در آن آب پر کنند و در میان و فن کنند و بفتح تانیر
 آمده مثل بالفتح خاک از چاه بیرون آوردن تبیل سرگین تبیل بالفتح غسل داد و فرزند و زده
 و انداختن چیزی و به نیزه فرغ زخم زدن و شکافتن پوست را و باز کردن پوست لغتین فرغ چشم
 شدن مثل بالفتح کس الکبیر و بالضم عطیه و بالکسر کابین زن دادن بی عرضی و طلبی و باز کردن و
 ناسیدن کابین را و دعوی کردن و سخن کسی بر دیگری بستن و بالکسر فتح حاذیب هاسی باطل و شمشیر
 جمع حله بالکسر مثل بالفتح بختن و درخت خراب و همچنین تبیل تخله واحد ندل بالفتح از جای بجای
 بردن و بردن ندل و ندل فرود یه تبیل بالضم آنچه پیش معان فرود آید پیش آورد
 از طعام و خزان و درآمد و مثل تبیل فرود آید بزرگ بالضم آب مرد و بالفتح و کسر لام معنی
 امر است یعنی فرود آید بالکسر فرود آمدن و کرده با هم در کار زار تبیل بالفتح فرزند و زده و زادن و
 پرداختن مرغ و افتادن آن و بختن شتر و وقت بختن ستود شدن و پیشی گرفتن مرقوم و جامه از کف افتادن
 و شتاب و دیدن و بختن شیر که از ایشان بی و و کشیدن بیرون آید تبیل غسل گداخته و از مردم جاشم
 و آنچه از سر و چشم و خزان بفتد و همچنین نبال بالضم مثل بالفتح گوشت بر کشیدن از دکان تبیل کشیدن
 بی نبال بختن تبیل بالفتح بیکان و تیغ و کار و نیزه و اصول وصال جمع اصول بالضم راکل شدن
 رنگ خدا از دست و نضاب از ریش و بیرون افتادن چشم از ستور و موسی از نضاب و ماندن
 بیکان بجای تبیل پیوند میان سر و گردن وصال بالکسر تیر اندازی کردن با هم و سخن و شعر زدن و
 طول بهم آب جوشیده و بدار و بجای بختن بالفتح آب جوشیده و بدار و پاک بر اندامها ریزند و تبیل
 کوزه که شراب بدان نمایند فعل بالفتح معروف که آنرا می پوشند و زمین رشت که سنگ را از وی بکشند
 و بی که گوشت کمان زنند و فعل سیف آهن بن نیام شمشیر ماعل حسب فعل تعال بالفتح و تشدید عین
 فعل بنال فعل بالفتح گفتار و سپردن و نام می بود است که در مدینه می بود و نام مرد دراز ریش که حضرت
 عثمان را بدان تشبیه کردند و فعل لغتین تبا و شدن پوست و لب و کسر عین لب پوست خراب
 و ضایع شده و کینه در شدن و سخن چینی کردن و تبا می کردن میان مردم نقل بالفتح عطیه و عبادتی که جب
 بود و بختن غنیمت و گیاهی است و بالضم فتح فاعل از سه روز و نوره ماه سه روز دیگر نقل بالفتح از جای
 بجای بردن و موزه و فعل کینه و جاشم یا زدن و و بختن و کسر نون نیز آمده و بالضم آنچه بر شراب

و چون آن خورند و بختین سپید که از تیری بر تیری نهند و سنگستان با درخت و بیماری شتر که در سیم او هم
 میرسد و حاضر خوابی و کسیر قاف حاضر جواب لقیل راه و نوعی از رفتار نکال بافتح عقوبت لقیل
 بالکسر بند و آسن و نهنگ لگام و بر در راه بر در و از سوده قوی و بختین مرد و لیر و سرت و قوی و از سوده
 لقیل بالضم باز ایستادن از شمع از سبکند تا کل تر سنده و ضعیف دل از سبک باز ایستاده
 لقیل بالفتح مورچه و دانه های خرد که بر اندام ظاهر شود و اطمینان از باب خوانند و بافتح و کسیر سیم
 بی قرار و بی آرام و عیب کننده و سخن چین لقیل بالفتح نور دیدن و عطا دادن و اجرت کشتن
 و رودخانه روان و چوبی که بر آن پارچه چید و وقت بافتن مراد و سوال و بالضم طالع است از
 سیاهان نوال بالفتح عطا و بخشیدن نائل و صواب نوال و پیا و مرد بسیار عطا و نام بادشاهی
 از پادشاهان عرب نائل بالفتح کرگ و سپید و نام مردی است نائل بالفتح و بختین تخت
 خور و نشسته شدن و سیراب شدن نائل تشنه و سیراب نائل بختین جمع نائل بالفتح
 در یافتن و بالکسر و در مصر

باب النون مع الیم

یمیم ناله نرم و او از دادن کمان و شیر و تخم بالضم شترکان و برآمدن گیاه و ستاره و دندان شتر
 و پدید آمدن مردم بد مذبح شتر و گیاه بی ساق و نام پروین و بد معنی الف و لام لازم آن
 باشد و اصل و وقت معینی و طیفه تخم نالیدن و تخم کردن تا و هم شیمان بد معنی بختین شیمانی و
 و شیمان شکر نالیدن شیمان و حریف شرب و جز آن و بختین بزرگان نالیدن با و نرم و او را
 که در یزدان گیر و نالیدن بختین مردم نالیدن بختین و رخت کار و بی کمان سازند و خال خال
 شدن پوست گاو و جز آن و بد شدن مردم در کاری با کسی و کسیرین و بختین و بختین و بختین و بختین
 سید باشد نظم بهم پیوستن در کشیدن جوامع برشته و سخن را و زدن و ترتیب دادن و شعر و بختین
 مردارید و گردن و نام شتر که از جوار نظام بالکسر برشته جوامع برشته که در چرخ بایزید کنند نام
 شعر گوینده و شعر برشته کشنده و مرغ خالکی که در شتر برشته باشد تخم دست برین و ناز و مال نغم
 بالضم نام زنی و نازکی و نیکوئی خلاف بوسن بالکسر و تخم نیک است و بختین چار یا انعام جمع
 و نیکون سیم حرفی است بخی آری و کسیر نون و فتح عین جمع نغمه و معنی آن گذشت لغام بالفتح شتر مرغ
 و چوب که بر بنیای سر چاه گذارند و زیر قدم و نشان که در راهها نصب کنند و موضعی است لغام نزل است
 از منازل نغمه نازک و بنار نغمه پرورده و قلعه است از قلعه خیر نغمه بالفتح سخن آهسته گفتن

و یقین آواز جمع لغه لغه بالفتح عتاب کردن بر کسی و ناپسند داشتن کار و عیب کردن و استادن
و کینه گرفتن و بکسر نون و فتح قاف عقبه به جمع لغه لغه بالفتح و تشدید سیم سخن چینی کردن و نفس نودن
و حرکت کردن و سخن چینی تمام بالفتح و تشدید سیم سخن چینی و گویا بیست و شنبه که آنرا لغت چینی
خوانند تمام سخن چینی به جمع نیمه نون بالفتح خواب کردن و خواب تمام خواب کتفه نیمه کسره
جمع دلیل نام شب آریسه نهم بالفتح حریص کردن و بجور راندن و بانگ بر چاره یازدن و
بعضا زدن و انداختن و آواز کردن شیر در زنده و فعل و یقین اشتها می طعام شدن سخت
حریص شدن به طعام و به کسر حریص به طعام نیمه حریص و آواز شیر و فعل تمام بالضم نام مرغی است
نیمه بالکسر نور دمای ریگ که از وزیدن باد شود و پوستین گفته و نام درخته است

باب النون مع الفون

نقن بالفتح کندن و شکن و گندگی و بوی خوش بخوران بالفتح لشنه و سوراخ آستانه در که باشند و در بد
می گردد و شهری است درین نمایان بالفتح لشیان نروان یقین حبتن لشیان بالکسر و اموش کردن
ترک نمودن و بالفتح مردیکه بسیار اموشی داشته باشد نسوان بالکسر زنان نستوان بالفتح سب
نصران نام دبی است و شام که نصار در آن میباشند و جمع نصرانی نیز گفته اند چنانکه روم در دوی پنج
در یکی و اندک صاحب صحاح گوید نصار جمع نصران است نظرون بالفتح بوره ارمنی نعمان بالضم چار بانه
جمع نعم و نام ملک عرب که آنرا نعمان بن سذر گویند و نام امام عظم البوصیفه کوفی رحمه الله علیه و بالفتح
رودخانه است که بطرف طائف میرود و آنرا نعمان الاراک گویند نون ماهی دوات و تیزی شیخ و نام
شمشیری است و حرف معروف و ذوالنون لقب یونس پیشا بک است بند لالان بالفتح ضم و ال کلبوس
نهر و ان لفتح نون و بهر سه حرکت را و بالضم هر دو سه ده اعلا و اوسط و اسفل میان بغداد و واسط

باب النون مع الواو

شبو بالفتح و یقین تشدید و او و در شدن و وایس حبتن از رخم تشدید و بجای قرار گرفتن و موافق نیاید و کار
نا کردن و جو بالفتح از گفتن و بوییدن بوی خوشستن غافل کردن و شاخ درخت بریدن و پوست آرا کردن
بار کردن و بار و سر کین آنچه از شکم بیرون آید و نحو سوراخ و مانند و علی که اعراب کلام عربی بدان گفته شود
قصه آهنگ کردن برگرداندن و نام هر دو است و بنو نحو قومی از عرب که بد و منسوب اند و بالفتح به خط
جمع کردن مردم را و به مجلس مردم رفتن و شستن کردن و بریدن شتر تا بین آب خوردن اول و دوم و نرو
بالفتح حبتن انصو بالفتح بوی پیشانی رفتن انصو بالکسر شتر لاغر جز آن و چوب تیر تا موضع پیکان و چوب تیر

تقریر مضامین و تشدید آوازه بازدارندگی +

باب النون مع الهمزة

باب النون مع الهمزة

باب النون مع الهمزة

نامی بالفتح و سکون خبره و در شدن و اصلاح آوردن بی خبر و بنده و مستوف بر طبق و پیغامبری
بالفتح و تشدید بار از گفتن و همراهی شتر حیت قنار و در نهانگی با کسر خک و عن نامی تصدیق و گرداننده +
مادی و نهی و جمع شدن گاه مردم و وانی سنی فراموش کنند کسی فراموش کرده شده و چیز دین
که در نزل سفر از انداخته باشند و بدان لغات کرده و در کوی پاک کردن حیض نان لضمی بالضم و تشدید یا شمشیر
کشدن و پستی گرفتن و سر بر نه کردن و جامه بکنیدن گذشته تیر بالفتح موضع بیکان تیر یا لجام از جای پر تیر و
کردن که باین نشان باشد و تیر تو تیر شده که هنوز بر و بیکان نهاده باشد یعنی بالفتح خبر مرکب کسی دادن و انظار
و شتر کردن یک کسی خبر مرکب بالفتح و تشدید یا خبر مرکب و بنده و همچنین نامی لضمی بالفتح را ندن و رانده شدن
و ست کردن و نیست کردن و یکس فو تشدید یا آنچه بنید از دو یک وقت جو شود و آنکه ریزد از آب و او آنچه بنید
ضم نامی اسپان از سنگ ریزه و خزان و آنچه بردارد و باد و خاک و جمع کند ز برنج و دخنان مراد و لغیان و
سپری که از بزرگ خرماسازند و آنکه شب بیا بد از لشکر عظم و عهد و تهدید لفظی با کسر مغز استخوان و بیه
چشم و بالفتح و تشدید یا پاک و خالص نمی بالفتح چیزی بر سر چیزی نهادن خبری حساسی است و کردن و نسبت کردن
چیزی به چیزی و بر داشتن رسانیدن سخن بر وجه صلاح و بالضم و تشدید سیم خیانت و عیب عداوت و طبعیت و
خلوس و در آنم غشوش که در آن سر از ریز بوده باشد نامی افزایش کننده و نواصی و بیا بدشانی و بزرگان قوم
و جمع نامیه لاجی طرفه و گوشت نامی بالفتح باز داشتن منع کردن با کسر یعنی از اسبیل که بجا مانده باشد بالفتح
نیز و نامی باز دارنده و نواپی باز دارندگان جمع نامیه فی با کسر و تشدید یا شتر یا بخت و خام بالفتح

باب الواو مع الالف

و یا به وزن تبار پرازو باشند زمین و یا به هززه و غیر هززه مرکب عام که بسبب فساد و یا به سبب
 بالضم استوار و جعی بالفتح بهاران در دمنان و حی بالفتحین بوده شدن سم ستور و در دم یافتن
 ستور و ذوات بازداشتن و عیب کردن و رمی بالفتحین آتش از آتش زنده بودن آوردن و علتی است
 و خلق عالم و برقرار کردن و مستطی بالضم فاضل تر و سیاه و انکس سیاه و شارب بالکسر سیاه
 رنگین جمع و شوی و ضحی بالضم دست در روی کشیدن بر آفتاب و بالفتح آبی که بدان دست در وی
 شوی و ضحی نیک و پاک و طار بالفتح رفتن و پای بزمین نهادن و پایال کردن و بالکسر و هززه
 با کسی موافقت کردن و با کسی که بر بود و جز آن بنید از دنیا جانی بگسترد و عا بالفتح فریاد و غوغا
 کردن و در بغل گرفتن و آواز و غوغا بالکسر و هززه بهاران و ظرف و عشار بالفتح سختی سفت
 و عشار زمین نرم بگستان و غار بالفتح جنگ و آواز و غوغا و قار و عده بی آوردن
 و قار بالکسر بالفتح آنچه آن نگا دارند و سپر و کار بالکسر بند خنک و کوزه
 و سر نهاده و چه باشد و لا بالکسر دوستی داشتن و سپایی کاری کردن و دوستی و بالفتح میراث
 بنده آزاد و یاران و دوستان و فی بالفتحین سست شدن مانده شدن

باب الواو مع الباء

و اب بالفتح و سکون هززه فخر نموده شدن و سر و کشیدن از شرم و شتر بزرگ و سم مغاک در شب
 بالفتح و و ثوب بالضم و و شیت مبتن و جوب لازم شدن و سزاوار شدن افتاد و فرو شدن
 افتاب مقرر شدن بل و حبیب طیارین دل و حبیب بالفتح مرد بدل و رب بالفتحین تبار شدن
 اصل و سب بالفتح بسیار شدن گیاه و زمین و بالکسر گیاه انبوه و صعب بالفتحین بیماری و صعب
 بالضم همیشه بودن و اصعب همیشه و دائم و شدید و طب بالفتح مشک شیر که از پوست پیچ شیر
 سازند و مرد سخت دل و بعد و طوب بالضم پیوسته بودن بر کاری و عجب بالفتح مردم ناچار
 و متاع سقط و شتر فربه و او غاب البیت ظروف خانه و قب بالفتح مغاک و سنگ که آب در آن
 گرد آید و نادان و در رفتن بخیر و فرو شدن افتاب جزان و حب بالفتح بیای کشتن و کوب بالفتح
 آید و ناله فریاد گام و لوب بالضم پیوستن و رسیدن و هب بالفتح بخشدن و یا به سبب
 بسیار خشنده و همچنین و یا به تاز بر ای مبالغه است و هب بالفتح وای مراد و دل

باب الواو مع التاء

و صفت باضم عیب و جعله باضم پیوند و خوشی و بالفتح پاره پیروی و اصلیت زینی که گیاه در بوم پیوسته
 بوده باشد و ضاعه فرومایه شدن و ضعیفه زیان کردن و بار وخت و آنچه بر مردم نهند از مال
 صدقات و گیاه زیان در تجارت و ضعیفه بالفتح نهادن و ضاعه بر وزن لطافه نیکو رو شدن و بر وزن
 روی شدن و پاک و خالص و نایب شدن و ضعیفه و ندانی که نمایان بوده باشد در وقت غنیدن و ضعیفه
 گروه آویسان طعام ماته و قدری از پیش و گیاه و طارقه نرم شدن و از نشستن گاه و بیابان شدن و
 و گرفتن قال صلعم اللهم اشد و طارقه تک علی المضروطنه غراره پنبه و غیر آن نوعی از خوردنی و ضعیفه
 چیزی که بر کسی مقدر شده باشد و اعتیه زن فریاد کننده و یاد داورنده و نگهدارنده و باین معنی است
 قول باری تعالی اذن و اعیته و فاقه و بالکسر نزدیک بادشاه رفتن پس و فاقه مرگ و وقت
 زمان و هنگام چیزی و زمان چیزی و قایم نگه داشتن و فاقه و فاقه بالفتح سخت شدن و سختی
 شدن و بی شرم شدن و قیقه بدگونی از عقب مردم کردن و بدگونی از پس مردم و کارزار و گیاه
 آلوده و شک بوده باشد و فاقه خواب مال و کار و سختی جنگی حادثه زمانه و قیامت و فاقه سخت
 شنگ و کاله بالفتح و الکیل شدن و ضامن شدن و لاقه زاینده و لاقه بالفتح یاری کردن
 و بالکسر شکستن و دلی کسی شدن و یار شدن و دوست شدن و یاری و بادشاهی و جمع شدن گان بر یاری
 کردن و نفوذ و جمع آمده و لوله بالفتح بر دو و او و او و لاقه و لیدقه و ترک و کنیک و لیجته
 صاحب سر و دست و لیجته حامی مملکت غراره لشم و صوف و لیجته طعام عروسی و لیجته بالفتح بریده
 و نویست و ترس و اهمیت است و دریده و از رسم افتاده و بدقه زمین دست و لقیب زمین فراخ

باب الواو مع الهمزة

و رست بالفتح میراث بردن و میراث یافتن و ارث میراث برزده و طست بالفتح سخت زدن یا
 بر زمین و راد و طس و محبت بالفتح ناقص کردن کسی یا حبس کسی و زمین بغایت نرم چنانکه یادمان فرود
 و در آن شکسته و لست بالفتح زدن و بصاد و خزان و محبت و باران اندک و عهدی بسیار و قصدنا استخوان

باب الواو مع الجیم

و جج بالفتح و کون نایب سلفه سطر و درشت و حیوان آکنده گوشت و جج بالفتح و شد و جیم و آید
 که آنرا اگر ترکی گویند و نام شهر است به طائف و جج بالفتح صلح افکندن میان قوم و صلح
 آوردن و خون کشادن ستور و رگ و داج اسب زدن و بریدن رگ و داج و جیم و رگ و داج
 و جیم و داج بالکسر و داج جیم و جج نوسه از رفته رفته و جج بالفتح بهم در زمین

و شیخ هم در رفته و نام درختی است که ازان نیز سازند و لوح بالضم در آمدن چیزی بخیری و کج
بالفتح یا ما و غار یا که بدان از باران پناه برند جمع و بجه بفتحین و شیخ آنچه در میان چیزی بوده باشد
جنس آن نباشد و شیخ بالفتح افزوده شدن آتش و بفتحین افزوده شدن آتش و لوح بالفتح و شیخ بالفتح

باب الواو مع الحاء

و شیخ بالفتح و سکون تهای و نقطه و کسر آن اندک و زبون و بخیل و جاح بر سه حرکت پرده و پیش
و جاح بهمه نیز آمده و آب اندک که تیه حوض را پوشد و شیخ استوار و کلمه و جانه سفت و استوار بافته
و جاح مروجیت و سبک بخلاف نیز آمده و و ح بالفتح و اوست که آنرا زوفای ترویند و بفتحین
گویند نیز که براده زود و و ح بفتحین بول و بکین که بر دبه گویند و اطراف آن چسبیده باشد و
چسبیدن بول و بکین و خشک شدن آن بر دبه گویند و شیخ بالکسر و ضم حاصل و شیخ قبیل است ازین
و شیخ پیدا و روشن شدن و اصح اشکارا و روشن و شیخ بالفتح و بفتحین و شیخ و شیخ و
کتابی که راه و میان آن در می و درم سره و پیرایه که از درم و دنیا ساخته باشند و دندان و پیه و شیخ
بالفتح و تشیه و صا و مر و سپید رنگ بخیل و بکین و لب و جذبه آرش و استخوان سپید که طفلان بدان
در شهای و شایبازی کنند و در عرب و هند متعارف است و شیخ بفتحین و بکین و کل که برسم و بخیل
ستور و شیخ چسبیده باشد و شیخ بالضم و بفتحین و شیخ و سخت شدن سم یا پا و بی شرم شدن
و شیخ بالفتح بی شرم و سم سخت و روی سخت و همچنین شیخ بکسر قاف و شیخ بفتحین جمع و شیخ و و شیخ
غزارهای یشم و بیه جمع و شیخ بالفتح کلمه ترجمه خیال و کل کلمه عذاب

باب الواو مع الخاء

و شیخ بفتحین سخت شدن و نرم شدن غیر و شیخ بفتحین چک و چکانک شدن دست و
جز آن و بکسر سبب چکین و شیخ بالفتح نیم دل و آب و شیخ بفتحین نام گیاهی است +

باب الواو مع الدال

و او بالفتح و سکون بهمه زنده و زنده کردن و او از سخت کردن و او از سخت و شیخ بالفتح آواز
و رفتار آهسته و بد بفتحین بد حال شدن و خشم کردن و بد حال و بد بفتحین شیخ و شیخ بول
و دندان بکسری درون دو گوش وجود هستی و یافتن مطلوب و شیخ بالفتح اند و بکین
شدن و بالکسر تو نگردن و حد تنها شدن و یگانه شدن و یگانه شیخ الواو مبتاز و منفرد و
بفتحین تنها و یگانه و بالکسر دوست و احدى که و یگانه و تنها و حد بالفتح نوعی

از رفتار شتر و دوا با کسر دوستی داشتن و بالفتح آرزو کردن و خواستن و در هر حرکت و نشستن
 دال دوستی داشتن و بالفتح میخ و کوبی است و بالضم و الفتح نام تپی و ریگر کردن و رود در آمدن
 با کسر پاره از خواندن و جز آن که وظیفه باشد و با آب آمدن و با آب آیندگان از مردم و شتر تشنگان
 لقوله تعالی و نسوق البحرین الی جنهم در راه و در منزل و نوبت آب و نوبت تب و شیر درنده مسخر
 و سب گلگون وار و در آینه در راه و در و الشقه آویخته لب و در و الشعر در از موی و سیا و
 و سا و با کسر بالین و سا و دوسد لغبتین جمع و صید آستان در و گیاهها که نیامی آن
 بجز نزدیک باشد و طایفه بختین استوار کردن و پای برجا کردن و گران سنگ گردانیدن و نوبت
 داشتن و بجای داشتن و سخت زمین انداختن و طایفه قاعینا و اطه ثابت و حد بالفتح نوبت
 دادن و این در غیر مستقل شود چنانکه العاد و وعید در شرف و حد بالفتح خدمت کردن کسی را بجهت خود
 و ناکس و فرمایند و خاموم قوم ضعیف و جسم و تیری از تیرهای قمار که آنرا نصیبیت و ثمر نامند
 و کوب و قدر بالفتح بر سولی پیش کسی رفتن و سر کوه در یک جمع و اند نیز آمده و اقد بر سولی شتر
 کسی رانده و آنکه بر مرکب نجیب سوار شود و انتر پیش رود و جمع و فوداد و جمع ابع
 و و افدان بلندی و در خمار و قود بالضم ارف و فیه شدن آتش و بچین و قد و و قید و بالفتح
 بنیم و آنچه بیان آتش افروزد و قود بالفتح و شدید قاف شعله زن و آفر و فیه و اقد و بقیه
 بر افروزد آتش و کد بالفتح قصد کردن و کاد و با کسر سرین که بوقت ووشیدن بر گاو و بقیه
 ولد بالضم و بختین و زن و مرد و جمع آمده و با کسر سر و لعد کود و و دینه ولد آن دوله با کسر جمع و
 جمع و لید و بختی آن گذشت و ال و پدر و گو سپند آتش و و بختین بختی گرامی و با و با کسر
 است جمیع و ده +

باب الواو مع الذال +

و چند چاه آب بگیر که در کوه میباشد و جاذ جمع و قدر بالفتح بچوب زدن و کشتن چیزی را و است گردانیدن
 و غلبه کردن خواب و ضعف کردن از بسیاری عبادت یا بیماری و قید را نعر و بے قوت +

باب الواو مع الراء

و ا بالفتح و سکون همزه ترسانیدن و بختین شتر و شتر نام شدن و بار بالفتح زمین عادی و تر
 با کسر و طاق و بالفتح و الکس کینه و بالفتح کینه کشیدن و کم کردن از حق کسی و طاق کردن و بختین که
 و تار ساز و تار جمع و بالفتح و کسر گنده حق کسی و شتر با کسر بستر نرم و بچین و تار بالفتح و بختین که

باب الواو مع الزايم

باب الواو مع السين *

حسن بالفتح آواز نرم کردن و گرفتن دل و در دل اندن چربی و آواز نرم و احسن بل در آئینه و حسن
بالفتح اول گیاه که روید و پوشیده شدن کبکی و پوششیدن و شیرین و حسن بالفتح گیاهیست زرد و قوام
سیرک و حسن بالفتح بومس و حسن بالفتح اندیشه بد که در دل خطو کند و آواز نرم سنگ صبار و
و انویر و آواز نرم و نام دیو و بالکس اندیشه بد در دل افکندن و طمیس تنویر یعنی و حیوان
نفت گرم شدن تنویر یعنی سخت شدن جنگ و کارزار و طمیس بالفتح بوزه زدن و سخت زدن تنویر
مخود و اسکن و حسن بالفتح درست باز کردن از جراحت و حسن و گرفتن جرب وزن فاشه و جرب

و کس بافتح کم شدن مکمل کردن و فتنه کس و لاسن بالفتح و تشدید لام گن مسن بالفتح کوفتن
و سپردن و سخن چینی کردن و سخن چینی کار و لیس بالفتح و امی و این کلمه در محل استحقاق گویند

باب الواو مع التثنية +

و تشن بالفتح و تبا س و نقطه اندک و زبون از هر خبر و حش بالفتح جا و زبونی و حشی و اخذ و خشاک و خشا
و گرسنه و حش مزبون و فرومایه و روش و حش به ششم گرفتن و طعام خوردن و ناخوانده طعام خوردن
و ایش خوردن و ناخوانده طعام آید و ورش بالفتح نام رست و از رده قرار و سوار
بالفتح سبک و حش بالفتح نام مردی و حشیدن +

باب الواو مع الناصب +

و حص و حشدن و حص بالفتح سخن انداختن و حصو حص بالضم سورخ کردن برده بمقدار چه که از او
نگارند و حصو اصل بالفتح روی بند خرد و سنگ در میان زمین و حصا و حص جمع و حص بالفتح کردن
شکستن و حشیدن کوتاهی کردن و کوتاه شدن آن و ایش و حشیده خرد که با آن تشا فروزند و این
و و حشیده نصاب بزرگ که که زکوة بر آن واجب نشود و حص آنکه گردش شکسته باشد و حص
بالفتح شکستن و سخت بامثال کردن و سخت انداختن +

باب الواو مع الناصب +

و حصن بالفتح حصن و نیزه زدن و حصن نیزه زده شده و حصن بالفتح شتاب و فاضل بالکسبه و حصا
چیزین که بر آید سازند جمع و حصه و حص و حصن و حصان و حصن برق بی آنکه بر آید شود و حص

باب الواو مع الطاء +

و لوط بالضم ضعیف روی شدن و لحن و لظ بالفتح و لحن و لظ بالضم ضعیف بدل و لوط بالفتح باز آید
و لظ بالفتح بپاشیدن سفیدی روی و سخت نیزه زدن چنانکه گذار شود و لظ بالفتح و لوط
بالکسبه کردن گویند از میان گویند آن وسط بالفتح میان چیزی و همچنین میان رفیق و بیگ و را
و بزرگ زده و بزرگوار و وسط میان و آنکه در نسب میان و در محل رفیع باشد و وسط
بالضم میان رفیق و بالفتح نوع خانه است که از موی و پشم سازند و شتر ماده که بسیار شیر و بچا که بسیار
طرف پر شود و وسط نام شهر است معروف و واسطه الکورش بالان شتر و ساطع بالکسبه با جمع
واسطه و طوطا است که از خطا و نیزه گویند و مرد ضعیف و شیر را نیزه گفته اند و لقب بکسبه
معروف و قوط بالفتح آبگیر و مناک و زمین سخت یا کوه که در آن آب گردد و همچنین و قوط و قاط جمع

باب الواو مع الظاء

باب الواو مع العين

[illegible]

و کرده مردم و مرد زشت آلود و بزکوهی قهوج باضمم اقلان و فرو و آهمن مرغ و قح بافتح
 پای بلند و سر کوه و سختی گرا و بجنگ در انداختن و سخن از بر صحن در انداختن و تیز کردن و دم را بسنج و کاه
 و شمشیر را به نشان و عیش کردن بر چیزی و بختین سنگ و قوه گلی و سوده شدن پاک و تنگ شدن سم ستواران
 سنگ و از زمین درشت و در دناک شدن پای از بر نه بانی و قیغ سخی تنگ سوده شده باشد از سنگ
 و زمین سخت و کار و دشواری تیز کرده به سنگ سوبان و اقع افتاده و مرغ فرو و آینه از مهر و فعل شعری
 غلاف لازم و نسو واقع ستاره است برابر سطر و قاع با کسر کار از کردن و جمع و بافتح و تش و یخ
 عیب کننده مردم و قاع کار از را و دیگر گوشت پاپس دم و گلیه پاک با باران در آن جمع شود و قیغ
 بافتح گردیدن بار و گرم و بخت نرون پستان گوشت را در وقت و دشمنان تاشیر بر و ن آید و سر
 به پستان را بوقت کید و بختین انگشت اسبام بر سبابه افتادن و بر هر گرافتاد و انگشتان و
 سخت شدن و طبع سخت و حکم و نام مردی و بشمزد معروف و شکله که ازان آب بیرون تراود و سبلی
 که غوی کند و بعضی معنی استاده تیر گفته و طبع بافتح و طبع شدن پخته و طبع و طبع باضمم مردم
 و بافتح دروغ گفتن و باز داشتن و بختین و طبع شدن و طبع و طبع خفته خرا و آن که از طبع گوشت و طبع و طبع

باب الواو مع القین

و طبع بختین پاک شدن و گنه گار شدن و گناه مردم که عقل و طبع بافتح ناقص و ثقیفه ساقط و آن کوئی
 که در اندام ناقص است تا بر بچه مهر آرد و بچه خود پندارد و شیر دهد و آنرا در جنین گویند و طبع بختین آفتاب
 و طبع بافتح پیری اندک و طبع باضمم آب خوردن سگ و جنین و طبع بختین *

باب الواو مع الفام

و طبع بختین و و حیث طمیدن و نوعی از رفتار شتر و جنبان و لرزان شدن چیزی
 و اجبت طمیده و لرزنده و طبع بافتح و بختین گیاه ابنوه و موسی بیار و نیکو و مالکیا
 و اجبت گیاه سیر بسیار و نام موضعی است و حاف سنگهای سیاه جمع و خفه و طبع باضمم
 در آب زدن گل خطمی تا لعاب ازان بیرون آید و حیث خطمی بدست مالیدن و و طبع باضمم
 پاکیدن خون و آب و روان شدن آن و و طبع باضمم رفتن و طبع باضمم رفتن و و طبع باضمم
 و و طبع باضمم فراخ افتادن سایه و بالیدن و سبز و سیراب شدن گیاه و ارف فراخ
 و سبز و تازه و و طبع باضمم شتافتن در رفتن و صفت بیان کردن و صفت خد و حکار
 و نیز و صاف پشه و صاف بسیار صفت کننده و طبع بختین دراز ابرو و دراز مژه شدن بسیار

بدول و نام و نمیست بعضی گفته اند نامهای ست و لوق بالفتح شافتن همیشه رفتن و فروغ گفتن و زدن
شمشیر خیزه و میزان نوعی از رزم رانانه و مق بالفتح و پست و رشتن و املق دوست دارند و نام مرد
که عاشق عذر بود و ملق بالفتح و فتن کند

باب الواو مع الکا

و در کت فتمتن مردم و چربی گوشت و فربسی یا کمان و راک بالکسر مانند بالش خیزی که در پیش پا لایق تنیده
و روک بالضم بر پهلوی فتمتن و بر سرین شستن و رک بالفتح و کسر سیرین و یکطرف ران و لبکون و نیز آمده و رک
بضمین جمع و سگ بالفتح بضم شافتن و شتاب و شاک بالکسر یا کسر یا کسر شتاب کردن و نیات نمایان
و نیز روی و چستی و عاک بالفتح نیز می تپد ضعیف کردن کسی را و کواک بالفتح بدل و ترسیده
و یحاک کلمه ترجم با کاف خطاب یعنی ترجم است مترادف ملک یعنی وای ترا و کواکب نجوم نیز

باب الواو مع اللام

وال بالفتح و سکون هجره و وول بالضم بنهاده و پناه بردن و ول بالفتح باران بزرگ قطره باریدن
و سخت و دشوار شدن و گران و ناگوار شدن و بال بالفتح ناگوار و دشوار شدن و امل قبیل است و بال
بزرگ قطره و مل دشوار و ناگوار و پشته نیم و طای بزرگ و مثل فتمتن برین از لیف خرا و مثل
لیف خرا و نام مردیست و معنی عصا هم آمده و مثل فتمتن بر سیدین و به کسر جرم ترسیده و مثل
بفتمتن گل و لک و در گل و لک افتادن و وائل اینها و تارهای نقره مع و ذلیله و ول فتمتن
جانور است مشابه سوسمار و مستقر و سسل و وسائل جمع وسیله و معنی آن گذشت و مثل
بفتمتن بیانی و آب اندک و نام کسیست به تنهاده و یکیدن آب و آب چکان شدن خانه و چکان
و شمول بالضم سستی اندک و کسی فائده و بهره و بالفتح ناته که از لیتمان و شیر عید از بسیار شیخ
و مثل آب چکانده و یکنده و صل پیوند و پیوستن و ضد پیوند کردن و مثل و مانند و صل
رسیدن و اصل پیوسته و پیوند کننده و نام مردیست و ضائل جامهای خطای بیانی و اصل
بالکسر پیوستن و کاری پیوسته کردن و صل بالفتح بنهاده و چاره و کسر عین مرد و نوی و بر کسی و صل
و او حال جمع و صل بالضم بر درخت رفتن و بنان شدن و مثل بالفتح و مجلس شراب یا خوانده
آن و شربانی که داخل خورد و مرد و دایه و آن که بجز خوردنی خدمت کند و چاره و بجز عین و غذا و عمل آنکه
ناخوانده مجلس شراب آید و قل بالفتح درخت مثل و بر آمدن بر کوه و چنین قول کسب تاف و هم آن آسب که در کوه و کوه
سک و و بر چرخ که بر قلعه کوه بر لید و کل بالفتح کاری که پیش ازین چنین قول بالضم فتمتن و معاجزه که از عاجزی خود

مردم و انداز و و کال بالفتح و کسر کاهی کردن در فتن و غمیل انکه باو کاری گذرشته شود و دل بالفتح
دل کسی بجا فتن که مراد او نباشد و بدل آوردن چیزی بفرقه و فتنه تبیین و غلط و سهو کردن دل
بالفتح و او سختی و فدا بے تمام و ادویست در دوزخ

باب الواو مع الهمزة

و احم بالکسیر و بر وزن کتاب افتت کردن و نباتات کردن و فتح بالفتح که نقش و در این
و در وزن و فتح اندک گوشت و جرم بالضم خاموش شدن از اندوه و خشم و سخت گرم شدن و سخت و خشم
و جرم سخت گرم و بجای هله نیز آمده و جرم بفتح تین نشاندن و بنا نهادن و جرم واحد و جرم
جمله لیست که و شور آبستن شود و آنچه از رگ گذرن آبستن بر آن خوردنی و جرم بفتح تین آن زد و کردن
آبستن چیزی را از طعام و چنین و دام بالفتح و جرم بالفتح قصد کردن و بالفتح و کسر فالر آن و دشوار
و گوار و سازگار شدن و چنین و خیم و دام بالکسیر جمع و خام بالفتح اگر آرا شدن و دشوار و سازگار
و چنین و خیم و دام بالکسیر جمع و خام بالفتح اگر آرا شدن و دشوار و سازگار
نما که از ولادت او را باز دارد و و دام بالکسیر جمع و ر و جامع و زنه بالفتح و و احم بهر یک و نذر
که بر آه بیت الله فرستند جمع و و نیمه و رجم بفتح تین آماس او را جمع و آماسین و درم الفلین بر باد شنبلی
و و غضب کرد و رجم بالفتح بر روی و افتاد و در خوردن و رجم گوشت خشک سوخار و و جز آن و تیره
و سیری و سست کرده و در بسیار گوشت و سیم بالفتح نشان کردن و داغ کردن و نشان و سلسله بالفتح
نیکو روی و خوب صورت شدن و چنین و سست و سیم کوری و سیم بالفتح نقش و نگار و دام جمع و دام سیم
و زیاده و نقش کشیدن بر دست و جز آن بسوزن و ضم بالفتح عاریب و شکاف و ضم بالفتح گوشت
بر تخته نهادن و جز آن و بفتح تین ختمه و لور یا و جز آن که بر آن گوشت نهاد و ضم بالفتح کینه و حرم و دام
جمع و کینه و خند و غیره محقق و او ن کسی را و ضم بالفتح کشیدن عنان و باز داشتن کسی را از حاجت
و باز گردانیدن و نگین کردن و غوار گردانیدن و زدن و قهر کردن و با تحمال کردن زمین و خوردن گیاه
آن و ضم بالفتح نگین شدن و نگین کردن و با تحمال کردن زمین و گیاه آن خوردن و ضم خال گشتن خال
کردن آن و ضم بالفتح رفتن دل بسوی چیزی بی قصد آن و گمان بردن و بفتح تین غلط کردن و جز آن که

باب الواو مع النون

چنین در دل که چون بریده شود صاحبش ببرد و تن باقی بزرگ دل زبون و توان الضم و انضمام

باب الواو مع الهمزة

باب الواو مع الياء

[illegible]

لنه پرون آمدن و دی اژدو کو ملاک شدن وانی که از قفسیب پرون آید لب از بول بدین معنی که
 و تشدید یا ستم آمده و نیز کسب و ال و تشدید یا درخت خروخو جامع به قدر آمده و رسی بالفتح پرون آمدن
 از آتش زنه و محروم و ریم و چکر اندرون آدمی را دانند و تشدید مغرور استخوان و فربه شدن و کوه
 باران اولین بهار و عشی بالفتح رنگین جامه رنگین و آشی دروغ گوی و عن مین و شاه جمیع
 و صبی بالفتح پیوستن و به تشدید یا آنکه یاد چیزی وصیت کرده شود و عی بالفتح یاد گرفتن و نگه داشتن
 و جمع شدن ریم و در جرات و بسته شدن استخوان شکسته و آشی نگاه دارنده و یاد دارنده وونی باز
 تمام شدن و بسیار شدن وانی تمام و بسیار وانی نگاه دارنده و پیر پیر کننده و ترسیده و زنی که
 پشت اسب را چراوت بکند و نام نمی ست که آنرا مرد نیز گویند ولی بالفتح نزدیک شدن و دوم
 یا باران آمدن و به تشدید یا باران دوم بعد از دومی و دوست دارنده و دوست و یا و زنه
 و متکفل کار کسی والی حاکم و نزدیک وونی بالفتح سست شدن و کند شدن مانده شدن و به
 سست شدن و دریده شدن و تشکافه شدن متکافه شدن

باب الطاء مع الالف

باب طاء مع الالف یعنی کثیر نیز آمده و بهمه نام حرف معروف از حروف تہجی طاء کسر مخفی
 بخش و بهر موقول یعنی آنجا که به طاء کسر مخفی و کرد که از برون پیدا میشود و شعاع آفتاب همچو
 با کسب معین کسی را و حروف تہجی را و به حجت شمرن زن شود بهر احوال با کسب را و نجاش
 شود بهر شادان و بخانه آوردن وادی بالضم راه است یا فتن دواہ راست یا یا چیز را که به مخف
 به عجم و به هر ولی و هر دایم با کسب و به هر بهر بالضم مخفیه و استندار کردن طاء بالفتح لفظی است که بر
 را نایل اسب گویند و حرف تنبیه است و به تشدید لام حرف تحذیر است یعنی چرا نه همار با کسب و به هر
 طائران بالیدن آن بر شتر و گوار شدن مخفی بالفتح عطا دادن و گوار شدن طعام و با کسب عطا معنی
 به فتن قریب گوارنده و آنچه مستقت حاصل شود و به تشدید یا با کسب و فتح و ال و کسر آن و بار موحده بهمه
 و غیر تہزه کاسنی بهو امر آرزو کردن و دوست داشتن و بی فرزند شدن مادر و خالی و عنصری از عجم
 ربه که بر کمر ناست و آنچه از وی خواست نشنید میسما بالفتح بهمه و غیر تہزه کار را میسما
 لفتح طینت و ماده عالم که قابل منور و اشکال است و در اصل معنی نیست تشبیه داده انداده عالم این تشدید یافته

باب الطاء مع الباء

بب بالفتح و مخفی با معنی سچیش و پندار و سلیمان و بالفتح و تشدید یا پندار شدن روان شدن تہزه و تہزه

[illegible]

بلاک باضم نرم شدن و سست شدن عضوادی ناک باضم گوه ملکوت باکسر فتح یا مفت
 همیشه باضم چندین اندک خری دادن

باب الهاء مع الهمزة

بفتح آماش شدن پستان شتر و زوان بعضا و جبران و فر و رفتن چنگ و جمع بفتح هر دو باضم است که با
 زادن گویند و گویا جمع و او کماک عمق دریا آتش و برافروختن آن و بفتح آشوب و تشویش و شتر
 و بسیار رفتن و درختن و عاقل کردن خبر و بسیار رفتن بسیار جمع است کردن و جتن و جتنی شتر از جتنی
 و از قطران که بران مالیده باشند بهرج لغتین آواز برده و آواز خوشی نوعی از سرود و ترانه و نام بجزی
 از عروض و مسمیج بفتح بیک دفعه آب خوردن شتر خنک که شکر و قند و قندین بکس که ریزه و گویند از آن
 مردم فرومایه و نادان و صاحب هوش باضم با و های سخت جمع مویار بفتح و قندین و ازای و شتاب
 و نادانی و شتاب کردن و نادان و دراز شدن و مویار و بارگیر و بجا و که زمان و دران و سوار شوند و مویار
 بفتح غبار و برنجخته شدن و برنجخته و همچنین میان لغتین مویار باکسر خشک کردن گیاه و زرد شدن
 آن و کارزار کردن و یوم الهیاج روز شش باضم شتر که از روی حلق و شتر باشد و با

باب الهاء مع الهمزة

بفتح شکستن و چین و چین آن و همچنین تبید و ابتداء و غفل یا دانه آن و همچنین تبید و در نهار گفت
 که تبید غفل که چیده شود و شکسته و خسته شود و در خط بر خورون و این درست تر است فعیل بفتح
 است و همچنین تبید بفتح معقول و او پد زانیکه غفل بفتح و قندین و قندین سال بر خورون چنانکه هم
 عرب بود و در خط مویار و بفتح و تشدید یا نام جائز است و بلا و بی تیر و جود باضم شکستن و شب
 بیدار داشتن و همچنین بفتح بفتح و تشدید و ال شکستن و ویران کردن و شکستن اندوه و مصیبت کسی
 و سست کردن و شکر کردن کسی بالقوت و نیز و مندی و خشنده و کریم و باکسر و ضعیف و بدول و باضم
 آواز و یوار و جبران و وقت فرو دادن یا و تشدید دال آوازی که از دیا آید و امل ساحل نشین و دال
 کاری زلزله یا شود و بضم هر دو و نامی است معروف که آنرا بقارسی بوبک گویند و بضم باضم
 به و بفتح گروهی است ازین که بیدار باضم تیر بسته و جند و لغت نیز آمد و بضم و فتح و ال جای
 که چشم پیدا شود و بواسطه آن آب نرود و بفتح گوشت پختن و هر کردن و شکستن و در بدن جامه
 طعن و عین کردن و رنگ زرد کردن و نیز و زرد و چه که آنرا هر دی باکسر نیز گویند و بضم و بضم و بضم
 آتش که شدن و بیا شدن زمین یا بیدار گیاه خشک و جامه که نه بیدار بفتح بریدن باکسر

تمام زنی است در ملک معلوم و مقدار و نیست عذبه از شیر و غیر آن و این معنی از محل منقول است و در قاموس گویند
صد شتر بار یا زیاد از صد یا کم از صد تن و میگویند و آن وزنی که میسره بهند یا ششده تن و شتر نیست
بجستان که آنرا عوام آب هرین و این گویند و هو و بالفتح توبه کردن بحق بازگشتن کار نیک کردن میبودند
و بالضم نام پیغمبر است و نام سوره ایست میبود و توبه کنندگان بدین معنی جمع نامند است و بفتحین کو یا نسا
شتر موده واحد

باب الهام مع ال زال

پدر بالفتح و تشدید زوال الشتاب بریدن و شتاب رفتن و بشتاب خواندن و بالفتح برنده هر چه
بکسر جها و با مجر سی که تشل برافور و ذرات تشل که کنعرب میوه

باب الهام مع الزار

پدر افتاده و منهدم شده و بهر چیز که درخت کردن و بهر زمین همواره بهر جمع بسیار بالفتح و تشدید یا
تمام است و بوزنه و همچنین بهر چیز بالکسر سخن بیفانده و شکفت و سختی و تهراتر سختی سخت نایک است
بالفتح و تشدید و جاتی کردن و پریشان گفتن بهار و تنگ بر کشیدن شتر را و بالضم سخن میبوده و
یعنی گفته اند بالضم غش و بالفتح نریان و بفتحین نام شهر است که خرمادان بسیار میشود و بهی از الکسر
درین پالان شتر و زه کمان سحر بالضم و فتح جیم دی است در نوای غزین از انجا است شیخ علی بن حویری
که در بلاء لاهور اسوده است و بهر شوره گیاه خشک شکسته و گدای می فروز و حوض فراخ و بالکسر و تشدید
چشم خود عادت یا حیرت کند و قبلیه است و بفتح جیم نام مادر و عیال و آنرا اجیره گویند و بهر
بالفتح و بفتحین طل شدن خون و حق و مانند آن هر چه بالک و بالک کردن که بوتر و شتر را و تشدید
که بالای اجزات شده باشد و زیر آن زرداب باشد و بهر بالفتح میبوده گفتن و بفتحین میبوده و بهر
بالفتح و تشدید زوال بسیار میبوده و همچنین مزار بالکسر بهر بالکسر و تشدید اگر به بالفتح که است و تشدید
و خواندن گویند و معنی لایعوف هر امن بر در باب بالکشت هر امر بالضم جاری شدن شتر و بیماری که
سر را بریزد و هر سر بالک سب از سر او جز آن و کرامیت آمدن از شراب او جز آن هر به بالفتح بفضا
زودن حسته کردن چیز را بالکسر و فتح زرا شیره در نه مصر شخ و دخت شکستن و سیل دادن چیزی را
به تشدید صا و شکسته و همچنین بهر بالکسر و بفتحین سخت شکفت داشتن بهر بفتحین آب
و اشک و دوشیدن و دادن چیزی به کسی بهار بالفتح و تشدید سیم بسیار گوی و همچنین مهر و هما

باب الهام مع الزار

•

2

1

2

1

1

Supervisors:

100

Keywords: *work engagement, organizational commitment, turnover intentions, organizational citizenship behaviors, organizational identification, organizational trust, organizational justice, organizational support, organizational identification, organizational trust, organizational justice, organizational support*

و تشدید قاربتنگابی آب گشت از وقت در و در گذشت که دانها از وی ریخته باشد و نوعی از ماهی
خرد و شان غسل که در غسل نباشد صفت بشتاب رفتن و سبک شدن و آرمیدن و درخشدن
به صفات بالفتح و تشدید قاسایه نیک و باد آریده و پیرامن تنگ و یاریک و همچنین به صفات
ملیوت بالضم باو گرم و آن باو است که از جانبین و زو صفت بالفتح باو گرم و بختین باو گرم

باب الهاء مع القاف

هرق بالفتح و بذال معجمه شستن هرق بالفتح بختن هرق بالفتح و کسر زار و سخت آواز
همق بفتحین گیاه نازه و نرم سق بالفتح شتر مرغ

باب الهاء مع الکا

تشک بالفتح پرده و دریدن متناک بالفتح و تشدید پاره و وفاتش کننده پاک بالفتح تشدید پاک
شمش و جزان زدن و فرویزیدن و خراب شدن چاه و بمعنی باران نیز آمده ملوک بالضم شستن
و همچنین هلاک و بالفتح زن بر و افکنده بر مرد پاک بالضم شستن و بختین نیست کردن و زدن
فرو افتاده در میان دو کوه و هلاک شده و هر چه فرو افتد یا لاک نیست شده ویت کننده
هو الکا هلاک بالضم و تشدید لام جمع و نام آهنگر است ملوک بالفتح نادان و حیران شدن

باب الهاء مع اللام

بسیل بفتحین بی فرزند شدن و کم کردن فرزند یا در را و بالضم و فتح با نام تبی است که در کعبه بود
بالکسر و فتح و تشدید لام مردم و شتر گران سنگ سال خورد و سیال بالفتح صیا و فریند و سیل
بالفتح زنی که او را فرزند ندارد و سیل بالفتح باریدن باران و روان شدن اشک از چشم و
بالفتح و کس شانی ارب بسیار بارند و بالضم و فتح و تشدید ثانی ابر یا حی بارند و سیل بالفتح زمین پشت
کوه و سیل بالفتح زن فاحشه بدل بالفتح را کردن چیزی را و فرو افکندن لب شتر را و بختین
افتاده شدن لب شتر بواسطه جراحت و بکسر و ال شتر و از لب و همچنین باول بدل کبوتر
نروا و از کبوتر و قمری و جزآن و بانگ کردن آن عدال بالفتح شاخ درخت فرو شده ازین
سیوه عدل بول بالضم زمین پشت خورد و مرد و سبک و تیر سبک بذایل جمع بدل بالضم و فتح و ال
گروهی است از بنی تیم و نام مردیست نهلی منسوب بدان بطال بالکسر و از سر کل بالکسر و قات
بالکسر و فتح را لقب بادشاه روم و از اعظم الروم نیز گویند و سیل سوهای افتاده بهرل سخن

بیرونه و سحر کی کردن و لاغر کردن نهال با لضم لا غرضش و لا غری بالفتح و تشدید زامحه و همچنین با نزل
 باطل ابر بسیار بارنده به قیل شتر مرغ جوان بلبل با لکسر ماه لوتاسه شب و بعد از آن قمر کوئید و سحر
 و دوشاخه و آب اندک که در تنگ چاه و شک مانده باشد و نوشته شک آسیا که شکسته شود و قبیل است
 از میوا زن و چنبر و آهن پاره یا چوبی که با آن فراغ آورده شود هر دو طرف چوب یا لال شتر را
 باطل لغت جتین تر مرغ اول باران بلبل با لضم بهر دو باز هر مغرب بلبل و جانه تنگ یافت
 با بلبل آب بسیار صاف بلل با لضم و سکون لام آیا و نیست و بدستی بلبل لغت روان شدن اشک
 و همچنین همول و بلبل و لغت جتین شتر و گو سفید که روز و شب بے شبان
 بگوید که آتش باشد و لغت جتین آنکه در شب بے شبان گذاشته باشند در روز و آبی که در
 مانعی نباشد هر که خواهد بر وارد و لب خرا که از درخت کشیده شود و با لکسر کسائی از کسائی اعراض
 و جانه کنه از رموی و جانه مرتع بلبل بر وزن زنا رست از هر چیز زمین غیر آبادان که جنگل
 باشد و بر وزن شده و بر وزن نام صحابی ست باطل شتری با سببان بچه اگر آتشته به اولع همول
 و باطل و بلل لغت جتین با لضم و تشدید یا سیم مفتوح و بلبل با لکسر بلبل بر وزن سکری جمع هر بلبل
 لغت جتین و سکون را و فتح جیم نیز رفتار و ناله و شتر مرغ و هر جوان سبک و همول با لضم شتر مرغ
 بلبل و بلل با لضم تیز رو و مردا حق و دشت بی نشان و زمین نامهور همیل با لضم و جتین
 و روان کردن و مال بسیار و ریک و با لکسر و رونی ست که آنرا قاقله و مال گویند و بلبل
 با لضم شکوه و اسب و راز چشم و بنای بلند و معبد مرسیان خانه گویند

باب الهام مع المیم
 با شتم با لضم شکستن دندان ازین و لغت جتین شکسته شدن دندان با شتم با لضم شکستن دندان
 و تمام شیر لیان و شیرین و ویران کردن خانه و ازین بر کردن با شتم و در آمدن بر کسی بر چیزی
 که ناخوش آیدش و شتم فرو رفتن و ناگاه بر سر چیزی و در آمدن و ناگاه بر سر چیزی و در آمدن و ناگاه
 و با لضم بادی که خانها را ویران کند با شتم و ویران کردن و با لکسر جانه کنه و لغت جتین آنچه از گرا
 چاه بریزد باشد و باطل بلبل با لضم و لبتاب خوردن نهال با لضم و تشدید یزدال ششیر برنده و چنبر
 با لضم با لکسر هم بلبل با لضم و شتر مرغ و لغت جتین سیم و کنه اهرام جمع و به کسر اهرام و سخت بیرون
 و عقل و نام مردیست با شتم شتری که گدازد و خورد و با شتم با لکسر نام مردیست با شتم با لضم شکستن
 و همچنین بر میوه شکسته از هر چیز و به کسر ز باران که نه ایستد با شتم و از رعد با شتم و لغت شکستن

و چندی و اشکند کردن بان پسین فله نتر آمده باشد شکسته نان در کاسه و شکنه کنده و لقب بدست
 معلم بواسطه آنکه در قطب بر سر فقر اشکندی کرد و شکسته گاه شکسته پوشیده و مر و ضعیف بدن باضم
 شکستن باضم بافتح گوارا شدن طعام و کم کردن از حق کسی و تم کردن شکستن پیر و با لکسرین است
 از مضام و مضوم جمع و نفعین بهیو با هم و با مان و نوعی از بوی خوش باضم جوارش که طعام را گوارا
 کند باضم اول بر خرا و ستم کرده شده و غنچه شکسته وزن نازک سرین و باریک میان و لطیف اندام
 باضم نفعین سخت گرسنه شدن و بکسر قاف و سخت گرسنه و با لکسر قاف و تشدید سیم دریا و بر
 نوار باضم بافتح و ضم لام و تشدید سیم یعنی بیاض باضم با لکسر و تشدید سیم پیافانی و بافتح اندوه موم
 جمع و کد اتمن بیماری تن را و قصد کردن و در خواب کردن کوک را با و از خوش و باضم و تخفیف
 سیم ضعیف ضمیر یعنی ایشان که عبارت از گروه مردان باشد باضم و بزرگ همت و بهتر با
 باضم سیم که داخته و کوبان شتر سیم نرم رقتن سیم باضم جمع سیم و بافتح چاه آب باضم تشدید سیم
 نازک سروا ش باضم و چندی بهیو باضم بافتح و تشدید سیم مار و نور و کثرت و حشرات الارض جمع باضم
 سیم بافتح شین و کشته شدن و عشق و روی بسوی چیزی کردن بغیر راه راست رقتن و سخت تشدید سیم
 و لکسر و دم و شتران سخت گرسنه قال الله تعالی ایشا کون شراب الهم معیاهم باضم تشدید سیم و دیوای
 و عشق و جاری که شتر پندایش و از غایت تشنگی و بافتح یک نرم و روان با لکسر شتران تشدید سیم
 عقاب یک توده مرغ و نام مردیست باضم تشدید سیم و زنده و در قوی سیم شتر مرغ و از او از حیوان
 دریا و از او از لقمه بگلو فرو بردن

باب الهم مع النون

سیم بافتح و تشدید سیم کلید اشک و باریدن باران و باران بارنده و چنین بتون بافتح و تشدید سیم
 از کسی بریدن و جدایی کردن بجان با لکسرین پاک کردن کرمه و بزرگوار و شتران سفید و بزرگ و شتر سیم
 جمع و مفرد آمده بجان سیم ناکس و فر دمایه و آنگه بیدار شتر از او و مادرش کنیزک باشد و شتر بزرگ و چیری
 از نعت و سیم که پدرش عربی و مادرش غیر عربی باشد و اسب بالان و چن و شتر نارسیده که در شتر
 و بند و کرمه مادر و هر حیوان مادر چنان نفعین از ران رقتن شتر مرغ در راه هارن باضم شتر
 مادر و ن باضم آرمیدن و آرام دادن بدان با لکسر بدل حق بدان نفعین جمع بدان نفعین بهیو
 تشنگن و غریب بهیو و سهرمان باضم عقل و بهوش و نفعین و گویند است در مصر قدیم و بسیار استوار که در
 طوفان حضرت نوح غراب نشدند بهرم نفعین که معنی کنند گذشت و باستواری آن و کندی شتر

تا قانی گوید غصص بنایت فزون از هر آن در خرم نهران بالکسر نشد ذرا قبیل است هفتون
 بقصصین خطا کردن بطیون بالکسر گریاست که آنرا بنام سی بارچو بگویند بخداون بالفتح قبیل است
 از زمین بقصصین و ذال عجمه شهر است معروف معرب همان بدال مکه بمیان بالکسر نام شخصی و گیت که
 دوران زر کنند معرب بمیان بالفتح و بقصصین و ذال عجمه شهر است که آنرا بنام سی بارچو بگویند بخداون بالفتح قبیل است
 و مستوی بچراگاه هلالان بقصصین آرییدن و آرام دادن بهین بالفتح و تشدید نون نالیدن و گریختن
 هم چنین و بهین و چیزی و قضیب مرد و اندام زن و به تشدید نون نیز آمده و بالضم صیفه و بهین است یعنی
 گردن زنان یا وون معرب دادن به وادین جمع هوان بالفتح آرام واری کردن و سبک شدن
 و بهین هوان و بالضم خوار و نام مردی بوزن بالفتح یا ذرا بخبار و مرغی است به وازن جمع و نیز
 به وازن قبیل است اگر بجای قیس بجای بقصصین برانگخته شدن جنگ و جزان بهین بالفتح و
 کسر بی می شد و اسان سلس بیان بقصصین جزی و جزان شدن

باب الهاء مع الواو

بهین و بهین غم بر خاستن کردن و فرو بردن آتش همچو نگویند و به گشتن به و بقصصین آرییدن
 به و بالفتح به و ده گشتن و بشتاب بریدن به و بالفتح کردن به و بالضم فوس و شستن و بشستن
 فوس و شسته شده به و بالفتح گریخته شدن بقصصین و دیدن چیزی و پیرین مرغ
 به و اندام زن و قضیب مرد و چیز

باب الهاء مع الهمزة

بهین بالکسر کلید است زاده و است طلاق و فی الهاء یعنی دیگر گوید و افایه کاسر

باب الهاء مع الیاء

با حی می کنند و حروف و بهین گزند بهین زنی بکسر نام و از اولش بداید است بند و بهین خود بداید
 حافی بالفتح سیرت و بالکسر نیز آمده و سیرت نیکو داشتن و چار پا زبانی که بکاف و شستن و بشستن بداید و
 حروف و بهین و بهین که او را خبی نباشد زنی که بخانه شوهر فرستاده شود و با و بی آیام گیرند و در نامیده
 و سبکان نیز و کردن و گاو و گاو در میان زمین گاه دارند و دیگر گاو ان گاو را و گاو را و آینه ناخبرین غم و گزند
 بالفتح رنجین آسودان از جانی بلند و گریختن چار پا و بچراگاه رفتن و در کردن چار پا به و بی بالفتح
 و ضم تشدید یا و افتادن و از بالکسر و آمدن و سر شیب رفتن و چار پا از شیب + +

باب الهاء مع اللام

يقطو يا دس ست بلبه او

باب الياء مع الباء

يباب بالفتح خواب تيرب بالفتح وفتح نادو را نام موضعى ست و يا سه تيرب بالفتح
و كسل نام ديدنه مشرفه شيب بالفتح سوب شيم يعيوب بالفتح سوب تيز رفتار و اب سوب
تيز رفتار يعيوب بالفتح مرغى ست مانند مرغ و امير گسان و هوش قوم يعيا سوب هم يعقوب
هيك نر و نام پيغامبر است يعرب نام شخصى ست كه اول بعربى تكلم كرد و يلب بالفتح
پوست و جرم و جوشن كه از پوست ساخته باشند و پوست سپيد بيشتر و فولا و داهن فاقص
يويوب بالفتح يا و بار موحده نام پدر حضرت شيب عليه السلام

باب الياء مع التاء

يو مشقة غشلى سراعته فى كه از قسلى سازند و نى كه نوازند و مشقة نى و كرم شيبانغوز و بدول
تسارقه بالفتح تو كرى يسيرة بالفتح طرف دست چپ لغتين خط با كه بدست چپ باشند و تسارقه
كه بر آن باشد جمع و مفرد و آمده لقطه لغتين بيدار شدن و بيارى يا قوت جوهر است
معروف بواقيت جمع و نام غلام مستقيم بالذات كه بخوش نويست مشهورست و او را يا قوت مستقيم
گويند و لقطه لغتين چش و سيرا ز پوست ساخته نموده بالفتح طرف دست راست و بالضم جانب بر سر
يما مشقة بالفتح كبوترى و نام ولايتى ست و نام رنى كه بدو چشم كه مقدار سه دوزه راه ميدهد
و عرب گويد مع فلان البصر من زر قمار اليكامة

باب الياء مع الكاف

يقطو بالفتح نام بى ست

باب الياء مع الحاء

يبروح مردم گياه و از ابرو ح الحنم تيز گوئند و صاحب قاموس گويد يبروح برون ح
تقديم بابر يا ست چنانكه در باب بالذات يبروح بالضم كتاب

باب الياء مع الخاء

يا فوخ تارك ستر

باب الیاء مع الدال

پدر دست یا کف یا کف دست تا سر بند و لغت و نکی و ملک و منت و توانا فی و خوار فی و یقوت
خانه بالاین کمان در وقت تیر انداختن وید الباب کرده بالاین در دیدال هر همیشه وید الشواب
انچه از جامه زیاده آید در عین چیدن بر منری پیو و هو و مع پیوست

باب الیاء مع الزار

یحیی و خروشی یا سر طرف چپ و قمار باز و نام پدر عمار در الیاء بالضم و یحیی و یحیی آسان شدن
و قمار باختن و زمین کو و بالفتح شتر گشتن و بخش کردن و تانیدن بسیار چنانکه در وقت تابیدن
دست دست بطرف خود کشیده دارند و دست چپ بالبرده باشند و این بخلاف شتر خالک گشتن
الیاء بالفتح آسان و اندک یسار بالفتح دست چپ و طرف چپ و نام مولای رسول علیه السلام
بالفتح و هم کاف نام پیغمبر علیه السلام و نام قبیلہ است یحیی و بالفتح نیز نامه و بره یحیی و بالفتح
یا اموی خاک رنگ بالفتح نیز نامه یار از شب و نام خرمیامیر و یحیی گاو و گور و اموی بره یحیی و جمع +

باب الیاء مع سین

یاس بالفتح و سکون حمزه نایب شدن و دانستن پیوس بالفتح نام امیر یس بالفتح و یحیی و یحیی
یاس نقب +

باب الیاء مع الطاء

یقط بالفتح و کسر قاف و قسم آن بدار +

باب الیاء مع عین

یسوع بالفتح و تشدید تا هر گویا که شیره زهرناک دارد و یسوع گوشت است و نام شخصی است و
موش و موش و در دستور گوید که آن موش را و یس یا باشد یساع همان برامه که گوشت یساع سنگ
یکم نشد و یساع نام پیغمبر است یساع بالفتح زمین شسته بلند یا یساع جوان بلند بالاطع سرب بیابان
و در خط نوی یا یساع میوه رسیده یسوع بالفتح چشمه که همیشه از آن آب تراود و یساع جمع

باب الیاء مع الفاء

یسوع بالفتح زمین شسته بلند است یوسف بالضم یا حسین نام پیغمبر است معروف و این
لفظ عبرت است نه عربی یسوع بالفتح بدول و تیر خاطر و زیرک

7176 RESERVED
10

DUE DATE

191347

22 APR 1974

1717

